

श्रीमद्भागवतकथानुक्रमण्या भूमिका ।

सकृत् द्विवारं वा श्रीमद्भागवतं पठितवतां जनानाम् एकदैव स्कन्धाध्यायक्रमेण समस्तकयो-
पस्थितिरस्या अनुक्रमण्याः पठनेनानायासं स्यात् ।

श्रीमद्भागवते श्रीमन्महाभारतवत् श्रीमद्भाल्मीकिरामायणवच्च दक्षिणोत्तरदेशभेदेन पाठभेदो
नास्ति । प्रायः सर्वदेशेष्वपि पाठसाम्यमेव । एतस्य महाग्रन्थस्य मुख्या व्याख्यातारः चत्वारः । ते च
अद्वैतमतरीत्या व्याख्यातारः श्रीधरस्वामिनः । विशिष्टाद्वैतमतरीत्या व्याख्यातारः वीरराघवाचार्याः ।
शुद्धाद्वैतमतरीत्या व्याख्यातारः बलभाचार्याः । द्वैत(साध्व)मतरीत्या व्याख्यातारः विजयध्वजातीर्थाः ।
यद्यप्येतान्विना बहवो व्याख्यातारो वर्तन्ते ; तथाऽपि ते सर्वे एतच्चतुष्टयान्तर्भूता एव । तेषु प्रथमानां
त्रयाणामाचार्याणां मूलपाठः एकरीतिर एव ।

अस्यां कथानुक्रमण्यां स्कन्धाध्यायादीनां क्रमः द्वैताद्यं विना अन्यपाठानामनुगुण एव
स्यात् । विजयध्वजाचार्याणां पाठे । अध्यायेषु च कचित्कचिद्व्युत्पन्नाधिक्यं पौर्वापर्यव्यत्यासश्च वर्तते । तत्रापि
दशमस्कन्धे इतरैरङ्गीकृताः केचन अध्याया अत्र न सन्ति । एतादृशो व्यत्यासः स्वल्पेषु स्थलेष्वेव
वर्तते । अन्यत्र तु सर्वेषां सम एव पाठः ।

इतरैरनभ्युपगताः केचनाध्याया अत्राधिकाश्च सन्ति । अत्र कारणं वक्तुं नाहं शक्तः ।
चतुरोऽप्याचार्यान्प्रामाणिकानेवाहं चिन्तयामि ।

अस्यामनुक्रमण्यां प्रत्यध्यायं श्रीधरस्वामिभिर्विरचिताः अध्यायार्थसंग्रहरूपाः कारिकाः
प्रथमं मुद्रयित्वा ततोऽनन्तरं वाक्यरूपं तद्व्याख्यानं चास्पन्मुद्रितम् । अतः सर्वविधपुस्तकवतामप्यु-
पयोयेतद्भवेदिति प्रत्येयम् ।

नान्नां विषयाणां च वर्णानुक्रमण्या भूमिका ।

अनेकवारं श्रीमद्भागवतं पठितवतां विदुषामपि अष्टादशसहस्रग्रन्थात्मके रत्नाकरवदतिविपुले-
ऽस्मिन्महति ग्रन्थे कान्युपाख्यानानि कुत्र वर्तन्ते, कस्य कीदृशः संबन्धः, केन केन कानि कानि कर्माणि
कृतानि, समाननामानः कति वर्तन्ते इत्यादयो विषया न ज्ञातिता ज्ञातुं सुशकम् । तदर्थम् इयं विपुला
वर्णानुक्रमणी महता श्रमेण सहायभूतेभ्यो विद्वद्भ्यः श्रमदक्षिणादानेन मुद्रकादिष्वेतन्व्ययेन च समुद्र्य
सर्वेषां हृगोचरीकृता । सर्वविधन्यूनतावता मया रचितायामस्यामनुक्रमणिकायां शब्ददोषादयः स्युरेव
तथाऽपि विमर्शका महान्तः तान्समीकृत्योपपुञ्जेषुरिति प्रार्थये ।

अत्र मुख्यपदानि स्थूलैरक्षरैर्मुद्रितानि । तद्विरणं तु तनुभिरक्षरैः कृतम् ।

प्रथमं स्कन्धनाम प्र०, द्वि०, तृ० इत्यादिभिः स्थूलैः आद्यक्षरैः प्रदर्शितम् । अध्यायसंख्या
स्थूलैः संख्याक्षरैः प्रदर्शिता । श्लोकसंख्या तु तनुभिरक्षरैः । द्वयोः संख्ययोर्मध्ये दत्ता तिरश्चीना
“—” रेखा एतदारभ्यतत्पर्यन्तमित्यस्य ज्ञापिका भवति । अत्र निर्दिष्टा श्लोकसंख्या भरतखण्डस्येषु
मुद्रितेषु लिखितेषु वा सर्वेषु पुस्तकेषु सम्यक् स्यात् । यदि कुत्र चित्पुस्तके विसेषदेत चेत्तर्हि पूर्वोत्तरत्र च-
द्वित्राः श्लोका दृष्टव्याः । अध्यायसंख्या तु [कुत्र चिद्विजयजीयपाठं विना] सर्वत्र संदेतेव ।

कुम्भघोणम् ।

१-जानुवरी, १९३२-}

टी. आर्. कृष्णाचार्यः

श्रीमद्भागवतकथानुक्रमणिका ।

प्रथमः स्कन्धः ॥ १ ॥

श्रीगोपालकृष्णाय नमः ॥

प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥

भगवता श्रीवेद्यासेन श्रीमद्भागवतग्रन्थारम्भे
मङ्गलाचरणम् ॥ १ ॥ नैमिषारण्ये सत्रदीक्षितैः
शौनकादिऋषिभिः कदाचित्तत्रागतं रोमहर्षणपुत्र-
सुप्रश्वोनामकं मृतपौराणिकं प्रति पदप्रश्न-
करणम् ॥ २ ॥

ते च—“तत्र तत्राञ्जसाऽऽयुष्मन्” इति नवमेन
(९) श्लोकेन पुंसामेकान्ततः श्रेयः किमिति प्रथमः
प्रश्नः ॥ १ ॥ “अतः साधोऽत्र यत्सारम्” इति
एकादशेन (११) श्लोकेन सर्वशास्त्रार्थसारं किमिति
द्वितीयः ॥ २ ॥ “मृत जानासि भद्रं ते” इति
द्वादशेन (१२) श्लोकेन भगवान्देवक्यां किमर्थं
जात इति तृतीयः ॥ ३ ॥ “तस्य कर्माण्युदा-
राणि” इति सप्तदशेन (१७) श्लोकेन श्रीकृष्णस्य
वदाराणि कर्माणि ब्रूहि इति चतुर्थः ॥ ४ ॥
“अपाख्याहि हरेर्धाम्” इति अष्टादशेन (१८)
श्लोकेन भगवतो मत्स्यादिनानावताररूपकथन-

प्रश्नः पञ्चमः ॥ ५ ॥ “ब्रूहि योगेश्वरे कृष्णे” इति
त्रयोविंशेन (२३) श्लोकेन धर्मः कं शरणं गत इति
षष्ठः प्रश्नः ॥ ६ ॥

द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥

तदेवं प्रथमेऽध्याये पद प्रश्ना मुनिभिः कृताः ।
द्वितीये तूत्तरं सूतश्चतुर्णामिह वक्ष्यान् ॥ १ ॥

मृतपौराणिकेन शुकाचार्यादिनमनपूर्वकं शौन-
कादिकृतप्रश्नप्रश्नसंनम् ॥ १ ॥ भगवद्भक्तितरुया-
श्रवणादिमहिमाबुर्णनेन चतुर्णां प्रश्नानामुत्तरदा-
नम् ॥ २ ॥

तथा—“स वै पुंसाम्” इति षष्ठेन (६)
श्लोकेन भगवद्भक्तिजनरूपैव धर्मस्य सारत्वरूपनेन
प्रथमस्योत्तरम् ॥ १ ॥ “सुमुत्तमो घोररूपान्”
इति पार्द्वंशश्लोकरुमारभ्य चतुःश्लोक्या भगवद्भ-
जनस्यैव सर्वशास्त्रगोचरत्वरूपनेन द्वितीयस्योत्त-
रम् ॥ २ ॥ “भावयन्नेपसत्त्वेन” इति चतु-
र्विंशेन (२४) श्लोकेन लोकरूपानमेव सर्वेषां

भगवदवताराणां प्रयोजनम् । विशेषतः श्रीकृष्ण-
वतारस्य इति तृतीयस्योत्तरम् ॥ ३ ॥ “स एवेदं
ससर्जाग्रे इति त्रिशेन (३०) जगत्सृष्ट्यादीनि
तस्योदारकर्माणीति चतुर्थप्रश्नस्योत्तरम् ॥ ४ ॥
अवशिष्टयोर्द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरं तृतीयेऽध्याये ।

तृतीयेऽध्यायः ॥ ३ ॥

अवतारकथाप्रश्ने तृतीये तूत्तराभिधा ।
पुण्याद्यवतारोक्त्या तत्तद्यारित्रवर्णनैः ॥ २ ॥

सूतपौरणिकेन शौनकादीन् प्रति “जगृहे
पौरुषं रूपम्” इत्यादिभिः “संक्षेपेण भगवतः
पुरुषाद्यवतारोक्त्या पञ्चमप्रश्नस्योत्तरम् ॥ ५ ॥
“कृष्णे स्वधामोपागते—पुराणाकौशुनोदितः”
इति श्लोकेन धर्मः पुराणश्रेष्ठे श्रीमद्भागवतमेव शरणं
प्राप्त इति कथनेन षष्ठस्य प्रश्नस्योत्तरम् ॥ ६ ॥
द्वादशस्कन्धात्मकं समग्रं भागवतमपि पूर्वो
क्तानां पदप्रश्नानामेव विवरणरूपं शातत्यम् ॥

चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥

तुर्थे भागवतारम्भकारणत्वेन घण्वति ।
व्यासस्यापरितोषस्तु तपःप्रयचनादिभिः ॥ ३ ॥

शौनकेन सूतंप्रति श्रीव्यासेन भागवतकरणे
कारणस्य तदेककालयोः शुरुपरीक्षितसमागम-
कारस्य परीक्षित्वायोपवेष्टेतीत्यत्र प्रश्नः ॥ १ ॥
सूतेन तत्प्रश्नानामुत्तरकथनोपक्रमः ॥ २ ॥ कदाचन
सरस्वतीतीरे समासनेन व्यासे स्वेन वेदविभजन-
पूर्वकं भारतमगमने कृतेऽप्यात्मनोऽन्यात्स्वमुद्रया
परिचिन्तयति सति नारदस्य तदाश्रमं प्रत्याग-
मनम् ॥ ३ ॥

पञ्चमोऽध्यायः ॥ ५ ॥

पञ्चमे सर्वधर्मेश्वरो हरिकीर्तनगौरवम् ।
व्यासचित्तप्रसादाय नारदेनोपदिश्यते ॥ ४ ॥

श्रीव्यासेन स्वस्यापरितोषकारणं पृष्टेन नारदेन
व्यासं प्रति प्राधान्येन भगवच्चरित्रप्रतिपादकपञ्च-
प्रणयनोपदेशः ॥ १ ॥ तथा भगवत्कथाश्रवणादेः
परमपुमर्थहेतुत्वे स्वस्यैव साक्षीकरणाय स्वपूर्वजन्म-
वृत्तान्तकथनम् ॥ २ ॥ पूर्वजन्मनि दासीभूतना
नारदेन बाल्ये योगिनां शुश्रूषणम् ॥ ३ ॥
तत्र तदुद्गिरितहरिकथाश्रवणसमुपजातहरिभक्त्यालस्य
शुश्रूपासंतुष्टैर्योगिभिस्तस्यै ज्ञानोपदेशः ॥ ४ ॥

षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥

ध्यातस्य प्रत्ययार्थं च पृष्टे प्रारजन्मसंभवम् ।
स्वभागे नारदः प्राह कृष्णसंकीर्तनोऽन्यम् ॥ ५ ॥

स्वमातुर्भरणानन्तरं महात्रीं प्रविष्टस्य नारदस्य
भगवद्भजने भगवता हृद्यपरोक्षीभूय पुनरन्त-
र्धानम् ॥ १ ॥ तदेवं त्यक्तवनस्तस्य कल्यान्तरे
चतुर्मुखाभारदत्त्वेन जननम् ॥ २ ॥ नारदेन
व्यासं प्रत्येतत्कथाकथनानन्तरं तस्मादाश्रमाभिर्गम-
नम् ॥ ३ ॥

सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥

अथभागवतधोनुजन्म यफन्तु परीक्षितः ।
सुतबाल्यव्याद्दाणिर्देष्टः सप्तम उच्यते ॥ ६ ॥

श्रीव्यासेन नारदाज्ञानुसारेण भागरतं निर्णय
स्वपूत्राय शुक्राचार्याय तदुपदेष्टः ॥ १ ॥ शौनकेन
कर्मिन्नुगे मन्त्रेण [४३] मिति पृष्ठस्योच्यते
यत्नेन परीक्षितज्ञानरूपनोपोदानवयाभ्यामवृत्ता-

न्तकथनारंभः ॥ २ ॥ भीमसेनेन हतस्य दुर्योध-
नस्य प्रीतये शिविरमुत्प्राण्पाण्डवेयान्दूतवतोऽन्वत्याप्त्रो
वधायांर्जुनस्यानुधावनम् ॥ ३ ॥ अन्वत्याप्त्रः
प्राणसंकटे प्राप्ते तेनार्जुनवधाय ब्रह्मास्त्रप्रयोगः ॥
४ ॥ तत्प्रतिघातार्थमर्जुनेन प्रतिब्रह्मास्त्रप्रयोगः ॥
५ ॥ ब्रह्मास्त्रद्वयेनोत्पन्ने प्रजोपप्लवमालक्ष्य अर्जुनेन
श्रीकृष्णाज्ञया स्वास्त्रोपसंहारपूर्वकं अन्वत्याप्त्रो
वन्धनेन द्रौपदीसमीपप्रापणम् ॥ ६ ॥ द्रौपदीप्रार्थ-
नयाऽर्जुनेनान्वत्याममूर्धन्यमणिहरणपूर्वकं तस्य शि-
विराद्वहिर्निष्कासनम् ॥ ७ ॥

अष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥

अष्टमे कुपितद्रौणेरस्त्रादृक्षा परीक्षितः ।
कृष्णेन तस्तुतिः कृत्वा राज्ञः शोकश्च कीर्त्यते ॥ ७ ॥
युधिष्ठिरं राज्ये प्रतिष्ठाप्य द्वारकां जिगमिपति
श्रीकृष्णे अन्वत्यामोपसृष्टपाण्डवेयास्त्रपीडितया
उत्तरादेव्या श्रीकृष्णं प्रति मध्येमार्गं शरणगमनम्
॥ १ ॥ श्रीकृष्णेन सुदर्शनायुधेनान्वत्यामास्त्रप्रति-
घातपूर्वकं उत्तराया गर्भरक्षणम् ॥ २ ॥ कृत्वा
श्रीकृष्णस्तुतिः ॥ ३ ॥ युधिष्ठिरप्रार्थनया
श्रीकृष्णस्य पुनर्हस्तिनपुरप्रवेशः ॥ ४ ॥ बन्धुवध-
हेतुकपापशङ्कया युधिष्ठिरेण परिशोचनम् ॥ ५ ॥

नवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥

युधिष्ठिराय भीष्मेण सर्वधर्मनिरूपणम् ।
कृष्णस्तुतिश्च मुक्तिश्च नयमे तस्य कीर्त्यते ॥ ८ ॥
श्रीकृष्णादिभिः सहितेन युधिष्ठिरेण भीष्म-
समीपगमनम् ॥ १ ॥ भीष्मेण युधिष्ठिरादीन्प्रति
नानाविधधर्मोपदेशः, श्रीकृष्णस्तवनपूर्वकं निजशरी-

रत्यागश्च ॥ २ ॥ भीष्मं संस्कृत्य नगरमागतेन
युधिष्ठिरेण श्रीकृष्णवृतराष्ट्रानुमत्या नीत्या भजा-
पालनम् ॥ ३ ॥

दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥

दशमे कृतकार्यस्य हस्तिनापुरतो हरेः ।
स्त्रीभिः संस्तूयमानस्य वर्ण्यते द्वारकागमः ॥ ९ ॥
श्रीकृष्णस्य द्वारकां प्रति प्रस्थानम् ॥ १ ॥
स्त्रीभिः कृता श्रीकृष्णस्तुतिः ॥ २ ॥ सायाह्ने
श्रीकृष्णस्य आनर्तदेशगमनम् ॥ ३ ॥

एकादशोऽध्यायः ॥ ११ ॥

आनर्तैः स्तूयमानस्य पुरीं निर्विघ्न्य बन्धुभिः ।
एकादशे रतिः सम्यग्यादवेन्द्रस्य वर्ण्यते ॥ १० ॥
उत्सवैरुच्चलत्पौरमुदञ्चबद्धजतोरणम् ।
उल्लसद्भन्तदीपालि स्वपुत्रं प्रभुराविधात् ॥ ११ ॥
श्रीकृष्णस्य द्वारकां प्रविश्य वसुदेवदेवक्याय-
भिवादनपूर्वकं स्वमवनप्रवेशः ॥ १ ॥ तत्र बन्धुभिः
सह सुखेन निवासः ॥ २ ॥

द्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥

पूर्वोक्तं यत्प्रसङ्गाय द्रौणिदण्डादि विस्तरात् ।
द्वादशे तु तदेवाथ परीक्षिजन्म उच्यते ॥ १२ ॥
शौनकेन परीक्षित्कथां पृष्टेन सृतेन तं प्रति
तत्कथनोपक्रमः ॥ १ ॥ मातुर्गर्भे द्रौण्यसृतेजोदृश-
मानाय परीक्षिते श्रीकृष्णेन स्वदिव्यरूपं प्रदृश्या-
सृतेजश्शमनपूर्वकमन्वर्थानम् ॥ २ ॥ अथ परीक्षि-
ज्जननसमयसमागतैर्ब्राह्मणैर्युधिष्ठिरं प्रति परीक्षितो
विष्णुरात इति नामकरणपूर्वकं जननमभूति निघ-

नावधि तदीयमविष्यत्सकलवृत्तान्तनिवेदनम् ॥ ३ ॥
अश्वमेधयाजनाय युधिष्ठिरसमाहूतेन श्रीकृष्णेन
हास्तिनपुरमागत्य यागावसाने पुनर्द्वारकाग-
मनम् ॥ ४ ॥

त्रयोदशोऽध्यायः ॥ १३ ॥

निर्गमां धृतराष्ट्रस्य विदुरोक्त्या त्रयोदशे ।
उक्तः पौत्राभिषेकेण वक्तुं राक्षो महापथम् ॥ १३ ॥

कुरुपाण्डवयुद्धात्प्रागेव मन्त्राय धृतराष्ट्रेणाहूतस्य
तत्पुत्रेण दुर्योधनेन तिरस्कृतस्य विदुरस्य तीर्थ-
यात्रां निमित्तीकृत्य वनगमनम् ॥ १ ॥ तीर्थयात्रा-
काले मैत्रेयादधिगतभगवज्ज्ञानेन विदुरेण दुर्योधन-
वधानन्तरं हास्तिनपुरं प्रत्यागमनम् ॥ २ ॥ युधि-
ष्ठिरेण द्वारकाजनकुशलं पृष्टेन विदुरेण तं प्रति
यदुकुलक्षयं विना सकलवृत्तान्तकथनम् ॥ ३ ॥
विदुरबोधनाज्जातवैराग्येण धृतराष्ट्रेण हिमालयगम-
नम् ॥ ४ ॥ मातृभूतराष्ट्रवन्दनाय तद्गृहं प्रविष्टे
युधिष्ठिरे तत्र तद्दर्शनेन दूयमाने तदा यहच्छा-
समागतेन नारदेन तं प्रति धृतराष्ट्रादीनां हिमालय-
गमनस्य ततः पञ्चमेऽहनि भविष्यतः तेषां देहत्या-
गस्य च कथनम् ॥ ५ ॥

चतुर्दशोऽध्यायः ॥ १४ ॥

चतुर्दशे त्वरिष्ठानि दृष्ट्वा राजा विशङ्कितः ।
अश्रुणोर्दुर्जनात्कृष्णतिरोधानमितीर्यते ॥ १४ ॥

वन्युदिदृक्षया द्वारकां गते पार्थे चिरायति सति
युधिष्ठिरेण नानाविधदुर्निमित्तदर्शनम् ॥ १ ॥ ततः
प्रत्यागतमर्जुनं प्रति युधिष्ठिरेण द्वारकाजनकुशल-
मश्रुपूर्वकं तन्मुखमालिन्यादिकारणप्रश्नः ॥ २ ॥

पञ्चदशोऽध्यायः ॥ १५ ॥

कलिप्रवेशमालक्ष्य धुरं न्यस्य परीक्षिति ।
आरुरोह नृपः स्वर्गमिति पञ्चदशोऽब्रवीत् ॥ १५ ॥

अर्जुनेन युधिष्ठिरं प्रति स्वीयसकलाभ्युदयानां
श्रीकृष्णानुग्रहैकहेतुत्वकथनम् । तथा विप्रशप-
निमित्तकसकलयदुकुलक्षयस्य भगवत्स्वधामोपग-
मस्य च कथनम् ॥ १ ॥ जातनिवेदेन युधिष्ठिरेण
वज्रपरीक्षितोर्ध्वरायां स्वपुण्यां चाभिषेचनपूर्वकं
द्रौपद्या भ्रातृभिश्च सह स्वर्गारोहणम् ॥ २ ॥

षोडशोऽध्यायः ॥ १६ ॥

ततश्च षोडशे भूमिधर्मयोः कलिखिन्नयोः ।
संवादे वण्यते प्राप्तिः पालकस्य परीक्षितः ॥ १६ ॥

परीक्षित उत्तरकुमारपुत्र्या इरावत्या सह
विवाहः । तस्यां जनमेजयादिपुत्रवत्पुत्र्योत्पत्तिश्च
॥ १ ॥ तेनाश्वमेधप्रयजनम् ॥ २ ॥ तेनदिग्विजये
भद्राश्वकेतुमालादिवर्षविजयः ॥ ३ ॥ तेन कुञ्चि-
त्कस्य चिदाश्चर्यस्य दर्शनम् ॥ ४ ॥ एकचरणाव-
शिष्टेन वृषरूपिणा धर्मेण विवर्णां गोरूपधारिणीं
धरणीर्देवीं प्रति नानाविकल्पपूर्वकं शोककारण-
प्रश्नः ॥ ५ ॥ तथा तं प्रति कलिकलितसर्ववर्णा-
श्रमधर्मलोपस्य श्रीकृष्णवियोगस्य च स्वशोकका-
रणत्वकथनम् ॥ ६ ॥

सप्तदशोऽध्यायः ॥ १७ ॥

ततः सप्तदशे राज्ञा कर्लेनिग्रह उच्यते ।
तस्यैवैवीर्यमाजोऽपि वैराग्यं वक्तुमर्जुनम् ॥ १७ ॥

तत्र माचीसरस्वतीतीरे राजवेपधारिणा शूद्रेण
ताडयमानगोमिथुनदर्शनम् ॥ १ ॥ वृषभो धर्म

इति गौर्भूमिरिति शूद्रः कलिरिति च ज्ञातवता
परीक्षिता कलिवधाय खड्गपरिग्रहः ॥ २ ॥
शरणगताय स्वस्य निवासाय किञ्चित्स्थानं
याचमानाय कलये शूतादिस्थानपञ्चकदानम्
॥ ३ ॥

अष्टादशोऽध्यायः ॥ १८ ॥

राक्षस्वष्टादशे तस्य ब्रह्मशापो निरूप्यते ।
स चानुग्रह पथास्य जातो वैराग्यमाचहन् ॥ १८ ॥

एकदा मृगयार्थं वनं गतेन क्षुत्पिपासादितेन
परीक्षिता शमीकमुनेराश्रमं प्रविश्य पानीययाचनेऽपि
मुनेः समाधिस्थतया तस्माज्जलमलभमानेन
कोपात्तदंसे मृतसर्पनिक्षेपपूर्वकं स्वपुरगमनम् ॥ १ ॥
तच्छूणकष्टेन मुनिमुतेन परीक्षिते तत्सप्तमेऽहनि
तक्षकदंशनप्रकारकशापदानम् ॥ २ ॥ समाध्युपर-

तेन मुनिना स्वपुत्रदत्तशापं ज्ञात्वाऽनुतापाधि-
गमः ॥ ३ ॥

ऊनविंशोऽध्यायः ॥ १९ ॥

प्रायोपविष्टे गङ्गायां राक्षि योगिजनावृते ।
शुक्रस्यागमनं तत्र प्रोक्तमेकौनविंशके ॥ १९ ॥

स्वनगरीं प्राप्तवतः परीक्षितः स्वकृतं ब्राह्मणाप-
मानं स्मृत्वा पश्चात्तापः ॥ १ ॥ ऋषिपुत्रस्य शापं ऋषेः
शिष्यमुखत्वात् ज्ञातवता परीक्षिता गङ्गातीरे प्रायोप-
वेशः ॥ २ ॥ तत्र समागतानेकदेवर्ष्यादिपूजन-
पूर्वकं हरिकयागानमार्थना ॥ ३ ॥ तत्र
यदृच्छासमागतं सकलसंभ्यजनपूजितं शुकाचार्यं
प्रति सप्रणामं मुमुर्षुणा कर्तव्यस्य ज्ञाप्यस्य त्या-
ज्यस्य च निवेदनमार्थना ॥ ४ ॥

इति प्रथमः स्कन्धः ॥ १ ॥

श्रीगोपालकृष्णाय नमः ।

द्वितीयः स्कन्धः ॥ २ ॥

द्वितीये तु दशाध्यायैः श्रीभागवतमादितः । उद्देशलक्षणांतिभ्यां संक्षेपेणोपवर्ण्यते ॥ १ ॥

प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥

तत्र तु प्रथमाध्याये कीर्तनध्वजादिभिः ।
स्थविष्ठे भगवद्भवे मनसो धारणोच्यते ॥ २ ॥
उक्तः पूर्वमुपोद्घातः सप्रसङ्गः शुकागमः ।
राज्ञा वृष्टे नृणां एतन्मयाह शुक्रसन्मुनिः ॥ ३ ॥

शुकेन परीक्षितं प्रति मुमुर्षुणा नारायणस्मरण-
स्पादरपं करणीयत्वरूपनपूर्वकं तच्चरित्रनिपादक-

भागवतपुराणरूपनप्रतिज्ञानम् ॥ १ ॥ तथा
सपरिकरभगवद्धानमकारनिरूपणपूर्वकं स्थूलो-
पासनाय विराड्भूतिरूपम् ॥ २ ॥

द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥

द्वितीये तु ततः स्थूलधारणानां जितं मनः ।
सर्वमाक्षिणि सर्वेशे विष्णो धारयतिमितीयेते ॥ ४ ॥

हृदयात्मनरूपैवमुक्ता वैराजधारणा ।
इहोच्यते तु तत्साध्या सर्वान्तर्यामिधारणा ॥ ५ ॥

शुकेन परीक्षितं प्रति हृदयकमले भगवदुपासना-
प्रकारतत्फलयोः कथनम् ॥ १ ॥ तथा जीवस्य
देहादुत्क्रान्तिप्रकारस्य कथनम् ॥ २ ॥ भगवत्प्र-
सादार्थं भक्तिविरक्तिभगवच्चरित्रश्रवणकीर्तनादीनां
अत्यवश्यकर्तव्यत्वस्य कथनम् ॥ ३ ॥

तृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥

तृतीये विष्णुमन्त्रेस्तु वैशिष्ट्यं शृण्वतो मुनेः ।
भक्त्युद्वेगेण तत्कर्मश्रवणादर इत्येते ॥ ६ ॥

शुकेन परीक्षितं प्रति इतरदेवताभजनस्य अल्पा-
स्थिरैहिकफलमात्रसाधनत्वेन हरिभक्तेरेव निखिल-
पुरुषार्थसाधनत्वकथनम् ॥ १ ॥

चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥

तुयं परीक्षिता पृष्टे सृष्ट्यादिहृत्चेष्टितम् ।
शुकेन ब्रह्मतत्पुत्रसंवादेनोपचर्यते ॥ ७ ॥

शुकोपदेशेन हृदतरं वैराग्यं प्राप्तवता परीक्षिता
शुकं प्रति भगवतः जगत्सृष्ट्यादिप्रकारनिरूपण-
प्रार्थना ॥ १ ॥ शुकेन भगवन्नमनपूर्वकं ब्रह्मनारद-
संवादकथनमुखेन तन्निरूपणम् ॥ २ ॥

पञ्चमोऽध्यायः ॥ ५ ॥

पञ्चमे नारदेनाथ पृष्टे सृष्ट्यादि वक्तव्यजः ।
हरेर्लीलां विराट्सृष्टिं कालकर्मादिशक्तिभिः ॥ ८ ॥

नारदेन चतुर्मुखं प्रति जगत्सृष्ट्यादिप्रकारक-
थनप्रार्थना ॥ १ ॥ ब्रह्मणा नारदं प्रति नारायण-
प्रणामपूर्वकं तदनुग्रहेणैव स्वस्य स्रष्टृत्वादिशक्ति-

सद्भावकथनपूर्वकं तत्त्वसृष्टिनिरूपणम् ॥ २ ॥
अण्डसृष्टिकथनपूर्वकं अण्डान्तर्भगवदवयवैश्चतुर्दश-
लोककल्पनकथनम् ॥ ३ ॥

षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥

षष्ठे विराड्भूतिश्च प्रोक्ताऽध्यात्मादिभेदतः ।
हृदीकृतं च पूर्वोक्तं सर्वं पुरुषसूक्ततः ॥ ९ ॥

ब्रह्मणा नारदं प्रति पुरुषसूक्तोक्तप्रकारेण
भगवन्मुखादिभ्य इन्द्रियाणां तदभिमानिदेवानां
चोत्पत्तिप्रकारनिरूपणम् ॥ १ ॥ तथा भगवदवय-
वैभ्यो यज्ञसाधनकुशादिसंभवकथनपूर्वकं प्राधान्येन
भगवदवतारचरित्रनिरूपणप्रतिज्ञानम् ॥ २ ॥

सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥

सप्तमे भगवलीलावतारा ब्रह्मणोदिताः ।
नारदाय तु तत्कर्मप्रयोजनमुचैः सह ॥ १० ॥

ब्रह्मणा नारदं प्रति संक्षेपेण भगवतो वराहादि-
नानावतारचरित्रकथनम् ॥ १ ॥

अष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥

अष्टमे देहसंबन्धमाक्षिपन्नीशजीवयोः ।
बह्वन्परीक्षिदापृच्छत्पुत्राणार्थान्बुभुक्षितान् ॥ ११ ॥

परीक्षिता शुकं प्रति जीवेशयोर्देहसंबन्धाद्यनेक-
प्रश्नकरणम् ॥ १ ॥

नवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥

राजप्रश्नोत्तरं वक्ष्यन्ब्रह्मणे हरिणोदितम् ।
कथयामास नवमे शुको भागवतं पुनः ॥ १२ ॥

एवं परीक्षिता पृष्टेन शुकेन भगवता ब्रह्मणे
प्रोक्तस्य श्रीभागवतस्य परीक्षितं प्रति कथनम् ॥ १ ॥

दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥

ततो भागवतव्याख्याद्वारैव दशमे स्फुटम् ।
राजप्रश्नोत्तरं वक्तुमारेभे वादरायणिः ॥ १३ ॥

शुकेन परीक्षितं प्रति भागवतदशलक्षणीलक्षण-
कथनम् ॥ १ ॥ पूर्वोक्तायाः सृष्ट्याः पुनः प्रपञ्च-

नम् ॥ २ ॥ तृतीयस्कन्धे पाञ्चकल्पनिरूपण-
प्रतिज्ञानम् ॥ ३ ॥ शौनकेन विदुरमैत्रेयसंवाद-
प्रकारं पृष्टेन सूतेन तं प्रति शुकेन परीक्षितं प्रत्युक्तस्य
संवादस्य कथनप्रतिज्ञानम् ॥ ४ ॥

इति द्वितीयः स्कन्धः ॥ २ ॥

श्रीगोपालकृष्णाय नमः ।

तृतीयः स्कन्धः ॥ ३ ॥

तृतीये तु त्रयस्त्रिंशदध्यायैः सर्गवर्णनम् । ईशेच्छया गुणशोभात्सर्गो ब्रह्माण्डसम्भवः ॥ १ ॥

प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥

तत्र तु प्रथमेऽध्याये बन्धून्हित्वा गतायुषः ।
निर्गतस्योद्धवेनादौ संवादः क्षत्तुरुच्यते ॥ २ ॥

विदुरमैत्रेयसंवादमुखेन सृष्टिं विस्तरशः
कथयन् शुकाचार्यः परीक्षितं प्रति विदुरस्य
मैत्रेयेण समागमं प्रसज्जयति ॥ १ ॥ दुर्योधनास-
त्कृतेन विदुरेण तीर्थयात्रार्थं प्रभासक्षेत्रगमनम् ॥ २ ॥
ततो यमुनां गतस्य तस्य तत्रोद्धवस्य दर्शनम् ॥ ३ ॥
विदुरेण तं प्रति द्वारकाजनकृशलप्रश्नः ॥ ४ ॥

द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥

द्वितीये कृष्णविश्लेषादनुशोचप्रथोद्धवः ।
क्षेत्रे बालचरित्राणि कृष्णस्यावर्णयच्छ्रुत्वा ॥ ३ ॥

उद्धवेन विदुरं प्रति श्रीकृष्णस्य भूलोकत्यागकथ-
नम् ॥ १ ॥ कृष्णस्य चरित्राणि स्मृत्वा तस्य
बाल्यचरित्रकथनम् ॥ २ ॥

तृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥

तृतीये मथुरामेत्य ब्रजात्कलयधादिकम् ।
यत्कृतं द्वारकायां च कृष्णेन तदवर्णयत् ॥ ४ ॥

उद्धवेन विदुरं प्रति संग्रहेण श्रीकृष्णचरित्रकथ-
नम् ॥ १ ॥ श्रीकृष्णाज्ञया यादवानां प्रभासतीर्थ-
गमनकथनम् ॥ २ ॥

चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥

चतुर्थे बन्धुनिधने श्रुत्वाऽऽत्मज्ञानलब्धये ।
उद्धवस्योपदेशेन क्षत्ता मैत्रेयमागमत् ॥ ५ ॥

मदिरापानमत्तानां यदनां परस्परं मर्मोक्ति-
कथनेन क्रोधमुत्पाद्य परस्परेण हत्वा निःशेषं
मारणम् ॥ १ ॥ तदा श्रीकृष्णेन सरस्व-
तीतीरे किञ्चिदृक्षमूलाश्रयणेन तत्रागतमुद्धवं
प्रति मैत्रेयसमक्षं दिव्यज्ञानोपदेशः ॥ २ ॥ ततो
निर्गतेनोद्धवेन विदुरं प्रति यदुकुलक्षपनिवेदनपूर्वकं
स्वस्य वदरिकाश्रमगमनोद्यमनिवेदनम् ॥ ३ ॥

विदुरेण स्वस्य ज्ञानोपदेशं प्रार्थितेन उद्धवेन
 “श्रीकृष्णाज्ञया तव मैत्रेयो ज्ञानोपदेशं करिष्यति
 इत्युक्त्वा वदरिकाश्रमगमनम् ॥ ४ ॥ ततो यादव-
 नांशं श्रीकृष्णस्य वैकुण्ठगमनं च श्रुत्वता विदुरेण
 मैत्रेयदिदक्षया गङ्गातीरगमनम् ॥ ५ ॥

पञ्चमोऽध्यायः ॥ ५ ॥

पञ्चमे भगवद्भोलां क्षत्रा पृष्टो महामुनिः ।
 प्रोवाच महदादीनां सर्गं तैश्च हरेः स्तुतिम् ॥ ६ ॥
 उक्तश्चतुर्भिरध्यायैः क्षत्तुर्भ्येयसंगमः ।
 संयादस्तु तयोः स्कन्धद्वयेनाथ निगद्यते ॥ ७ ॥

विदुरेण गङ्गाद्वारमेत्य मैत्रेयं प्रति स्वस्य ज्ञानोप-
 देशप्रार्थना ॥ १ ॥ भगवता ब्रह्माण्डाद्ब्रह्मिः वटपत्रे
 शयानेन महदादितत्त्वानां तदभिमानिदेवानां च
 सृष्टिकथनम् ॥ २ ॥ तैर्देवैरण्डसृष्टावसामध्या-
 ज्जगवन्तं प्रति स्तवनपूर्वकं अण्डसृष्टिप्रार्थना ॥ ३ ॥
 अयं पुराणस्य दशलक्षण्यन्तर्भूतः सर्गः ।

इत आरभ्य चतुर्थस्कन्धसमाप्त्यवधि विदुर-
 मैत्रेययो संवादः कथ्यते ।

षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥

पष्ठे तैरीश्वराधिष्ठैः सृष्टिमाह विगदन्तनोः ।
 अधिदैवादिभेदं च तत्रैव भगवत्कृतम् ॥ ८ ॥

भगवता स्वतत्त्वांशैरण्डसर्जनपूर्वकं तत्र विराट्-
 पुरुषसर्जनम् ॥ १ ॥ इन्द्रियतदभिमानिदेवतानां-
 तद्विषयाणां च सर्जनम् ॥ २ ॥ अपपि सर्गान्तर्भूतः ।

सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥

सप्तमे संशयच्छेदि प्रतिनन्द्य मुनेर्वचः ।
 पुनः क्षत्रा कृता नानाप्रज्ञाः सम्यगुदीरिताः ॥ ९ ॥

विदुरेण मैत्रेयं प्रति चतुर्मुखब्रह्मकर्तृरुपजापति-
 मनुमन्वन्तरादिसृष्ट्यादिविषयकनानामश्राः ॥ १ ॥

अष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥

अष्टमे समभूद्ब्रह्मा नामेस्तु जलशायिनः ।
 तमजानजलेऽविभ्यस्तपसाऽतोपयद्विभुम् ॥ १० ॥

मैत्रेयेण विदुरप्रश्नानां उत्तरदानोपक्रमः ॥ १ ॥
 अण्डोदके शेषभोगे शयानेन श्रीनारायणेन स्वना-
 भावुर्भूतपद्मोत्पादनपूर्वकं तत्र चतुर्मुखसर्जनम् ॥ २ ॥
 ब्रह्मणा स्वोत्पादकस्य परिज्ञानाय तपश्चरणम् ॥ ३ ॥
 ततो वर्षशतावसाने शेषशायिनो नारायणस्य स्वरूढये
 निरीक्षणम् ॥ ४ ॥

नवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥

नवमे तपसा तुष्ट दृष्ट्वा नारायण त्वजः ।
 अस्तादैकार्णवे सीदैल्लोकसर्गविकीर्यया ॥ ११ ॥

ततश्चतुर्मुखेन बहुधा श्रीनारायणस्तवनम् ॥ १ ॥
 तपस्तुष्टेन विष्णुना चतुर्मुखं प्रति पुनस्तपश्चर्धया
 विज्ञानं लब्ध्वा जगत्सर्जनं कुर्वति चोदनापूर्वकमन्त-
 र्धानम् ॥ २ ॥

दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥

दशमे कालसंप्रश्नं प्रतिवक्तुं तदुद्भयः ।
 प्राकृतादिविभागेन सर्गस्तु दशधोच्यते ॥ १२ ॥

विरिञ्चेन पुनस्तपश्चरणेन विज्ञानं लब्ध्वा
 अण्डोदकपानेन स्वाधिष्ठानभूतपद्मेन लोकरूपसर्जन-
 चिन्तनम् ॥ १ ॥ तत्र ब्रह्माण्डे विरिञ्चेन चराच-
 रात्मरुपाकृतवैकृतात्मना दशविधनानामपश्चसर्ज-
 नम् ॥ २ ॥

एकादशोऽध्यायः ॥ ११ ॥

तत एकादशे कालः परमाण्वादिलक्षणैः ।
युगमन्वन्तरादिभ्यः कल्पमानादि वर्ण्यते ॥ १३ ॥
मैत्रेयेण विदुरं प्रति क्षणलवप्रभृतिपरार्थाविधि-
मन्वन्तरावान्तरप्रलयमहाप्रलयादिसकलकालनिरूप-
णम् ॥ १ ॥

द्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥

द्वादशे तु कुमारादिमनःसर्गोसमेधनात् ।
कायद्वैधेन यौनस्तु मनुसर्गोऽनुवर्ण्यते ॥ १४ ॥
ब्रह्मणा अविद्यासृष्टिः ॥ १ ॥ सनकादीनां
रुद्रमरीच्यादीनां च सर्जनम् ॥ २ ॥ ऋगादिवेद-
चतुष्टयसर्जनम् ॥ ३ ॥ स्थायंभुवमनोः शतरूपा-
याधोत्पत्तिः ॥ ४ ॥ अयं दशलक्षण्यन्तर्भूतो
विसर्गः ।

त्रयोदशोऽध्यायः ॥ १३ ॥

त्रयोदशे सिद्धक्षायां मनोराकस्मिकाकृताम् ।
धरामुद्धर्तुमुद्धृतात्कोडाद्वैत्यानुसूदनम् ॥ १५ ॥
ब्रह्मणा प्रजासृष्टिमादिष्टेन स्वायंभुवेन तं प्रति
सलिलनिमग्नधरणीसमुद्धरणप्रार्थना ॥ १ ॥ ब्रह्मणो
नासाविवराभिर्गतेन वराहरूपिणा हरिणा हिर-
ण्याक्षहननपूर्वकं धरणीसमुद्धरणम् ॥ २ ॥

चतुर्दशोऽध्यायः ॥ १४ ॥

चतुर्दशे निदानं तु तद्वधे घक्तुमुच्यते ।
सध्यायां षड्यपाङ्गमसंमघः कामतो दितेः ॥ १६ ॥
विदुरेण मैत्रेयं प्रति हिरण्याक्षवधकारणप्रश्नः
॥ १ ॥ अदित्याः षड्यपाङ्गसमये सन्ध्याकाले
गर्भधारणादिकथाकथनम् ॥ २ ॥

पञ्चदशोऽध्यायः ॥ १५ ॥

हतप्रभैः सुरैः पृष्टः प्राह पञ्चदशे विधिः ।
तद्वीजं विप्रशापादि वैकुण्ठे विष्णुभृत्ययोः ॥ १७ ॥
दितिगर्भतेजसा हतालोके लोके देवैः प्रार्थितेन
ब्रह्मणा तान्प्रति तत्कारणकथनोपक्रमः ॥ १ ॥
कदाचन सनकादीनां वैकुण्ठगमनम् ॥ २ ॥
वैकुण्ठवर्णनम् ॥ ३ ॥ भगवन्मन्दिरं प्रविशतां तेषां
जयविजयाभ्यां निरोधः ॥ ४ ॥ क्रुद्धैः सनकादिभिः
जयविजययोरासुरजन्मप्रापकशापदानम् ॥ ५ ॥

षोडशोऽध्यायः ॥ १६ ॥

हरिणा सान्त्वितैर्विप्रैरनुतप्तैस्तु षोडशे ।
तयोरसुरभावेऽपि कृतोऽनुग्रह इयंते ॥ १८ ॥
भगवता श्रीनारायणेन सनकादीन्प्रति ब्राह्मण-
महिमानुवर्णनपूर्वकं तदीयशपानुमौदनम् ॥ १ ॥
भगवता त्वरितमेव स्वसमीपगमनमादिष्टाभ्यां
जयविजयाभ्यां वैकुण्ठादधःपतनम् ॥ २ ॥ एवं
ब्रह्मणा पुरावृत्तनिवेदनपूर्वकं इदानीं दितिगर्भं
प्रविष्टयोजयविजययोः भगवताऽचिरादेव वधो
भविष्यतीति देवेभ्यः कथनम् ॥ ३ ॥

सप्तदशोऽध्यायः ॥ १७ ॥

ततः सप्तदशे जन्म तयोर्लोकमयंकरम् ।
हिरण्याक्षप्रमायश्च वर्ण्यते दिग्जयेऽन्तः ॥ १९ ॥
दितिर्जराद्वयप्रतापसाने हिरण्यकशिपुहिरण्याक्ष-
योऽरुत्पत्तिः ॥ १ ॥ हिरण्याक्षेण दिग्विजयार्थं
निर्गतेन युद्धाय वरणादानम् ॥ २ ॥ वरुणेन
तं प्रति स्वस्य वृद्धत्वान् युद्धाय नारायणं प्रति
गमनचोदना ॥ ३ ॥

अष्टादशोऽध्यायः ॥ १८ ॥

अष्टादशे हिरण्याक्षधरोद्धर्तवराहयोः ।

निर्विशेष महायुद्धं देवक्षोभि निरूप्यते ॥ २० ॥

नारायणान्वेषिणा हिरण्याक्षेण नारदवचनाद-
सतलगमनम् ॥ १ ॥ तत्र धग्णीहारिणा वराह-
रूपिणा हरिणा सह युद्धारंभः ॥ २ ॥

एकोनविंशोऽध्यायः ॥ १९ ॥

ऊनविंशे विरिञ्च्यादिप्रार्थितेन महामृचे ।

वराहेण हिरण्याक्षवधः श्लाघ्योऽनुवर्ण्यते ॥ २१ ॥

भगवता हिरण्याक्षवधः ॥ १ ॥

विंशोऽध्यायः ॥ २० ॥

विंशे वराहजन्मादिव्यवधानादथादितः ।

सर्गोऽनुस्मार्यते चकतुमन्वयं प्रस्तुतं मनो ॥ २२ ॥

स्वायंभुवमनोः कथाया मध्ये प्रसक्तां भगवतो
वराहावतारकथां हिरण्याक्षवधकथां च त्रयोदशा-
ध्वीनविंशान्तैः सप्तभिरध्यायैः परिसमाप्य विदु-
रप्रभानुरोधेन मैत्रेयेण ब्रह्मकृतयक्षरक्षोगन्धर्वभूत-
पिशाचादिनानामजासृष्टेर्विस्तरेण कथनम् ॥ १ ॥

एकविंशोऽध्यायः ॥ २१ ॥

एकविंशे तपोविद्यातोषितेन तु विष्णुना ।

कर्दमस्य मनोः पुत्र्या विवाहघटनोच्यते ॥ २३ ॥

मध्ये त्रुटितां स्वायंभुवमनुरायां वक्तुं विदुर-
प्रार्थितेन मैत्रेयेण तत्कथनारंभः ॥ १ ॥ ब्रह्मणा
प्रजासर्जनं चोदितेन कर्दमेन सरस्वतीतीरे भगव-
दुद्देशेन तत्प्रवर्णनम् ॥ २ ॥ अपरोक्षीभूतेन श्रीना-
रायणेन स्वायंभुवमनुपुत्र्या देवहूत्याः परिणये
आज्ञादानम् ॥ ३ ॥ परेद्यवि भार्यया शतरूपया

पुत्र्या देवहूत्या च सह स्वायंभुवमनोः कर्दमाश्रम-
गमनम् ॥ ४ ॥

द्वाविंशोऽध्यायः ॥ २२ ॥

द्वाविंशे कर्दमायादायथाऽऽदिष्टं हि विष्णुना ।

मनुदुहितरं देवहूतिमित्युपवर्ण्यते ॥ २४ ॥

स्वायंभुवेन मनुना सोपचारं स्वपुत्रीपाणिग्रहणं
प्रार्थितेन कर्दमेन सबहुमानं देवहूतीसमुद्गाहः ॥ १ ॥

त्रयोविंशोऽध्यायः ॥ २३ ॥

त्रयोविंशे ततो योगनिर्मिते सर्वसम्पदि ।

विमाने कामगे चित्रा तयो रतिरुदीर्यते ॥ २५ ॥

ततश्चितरदुश्चरशुश्रूषया कर्शितनिजदेहां देवहूतिं
प्रति तुष्टेन कर्दमेनाभीष्टवरणचोदना ॥ १ ॥ तया
सुखविहरणपूर्वकमपत्योत्पादनं प्रार्थितेन तेन योग-
विभवेन दिव्यविमाननिर्माणपूर्वकं विन्दुसरःस्तान-
मात्रेण दिव्यरूपवत्या योगप्रभावेण नव देहान्धारि-
तवत्या देवहूत्या सह स्वयमपि नवधाऽऽत्मानं विभ-
ज्य कामगमे विमानमारुह्य नन्दनवनादिषु सुखेन
विहरणं नवरूप्योत्पादनं च ॥ २ ॥ ततः प्रयजि-
ष्यन्तं तस्यै विज्ञाय देवहूत्या पुमपत्योत्पादन-
प्रार्थना ॥ ३ ॥

चतुर्विंशोऽध्यायः ॥ २४ ॥

चतुर्विंशे ततो जन्म कपिलस्याह तत्पितुः ।

प्रयज्यां तमनुवाप्य ऋणत्रयविमोक्षतः ॥ २६ ॥

कर्दमेन देवहूतिं सप्ताम्बास्य तस्यां भगवदंश-
भूतकपिलनामकतनयोत्पादनम् ॥ १ ॥ ब्रह्मणा
परीच्यादिभिः सह कर्दमाश्रमगेत्य कपिलकर्दम-
देवहूतीनां प्रशंसनम् ॥ २ ॥ कर्दमेन ब्रह्मचोद-

नया मरीच्यादिभ्यो नवभ्यो महर्षिभ्यः स्वरूपा-
नवरूपदानम् ॥ ३ ॥ कर्दमेन रहसि कपिलमेत्य
प्रणामस्तवनपूर्वकं तदनुज्ञया यत्प्राथमं स्वीकृत्य
वनं प्रति गमनम् ॥ ४ ॥

पञ्चविंशोऽध्यायः ॥ २५ ॥

पञ्चविंशे जनन्या तु पृष्टो घन्धविमोचनम् ।
आदावाह परं भक्तिलक्षण कपिलः सुतः ॥ २७ ॥

देवहूत्या कपिलं प्रति जीवानां वन्धमोक्षोपाय-
कथनप्रार्थना ॥ १ ॥ कपिलेन भक्तियोगस्य तदु-
पायत्वरूपेण तथा तं प्रति भक्तियोगनिरूपण-
प्रार्थना ॥ २ ॥ कपिलेन तां प्रति स्वमहिमानु-
वर्णनपूर्वकं भक्तियोगप्रशंसनम् ॥ ३ ॥

षड्विंशोऽध्यायः ॥ २६ ॥

षड्विंशे पुमृष्टयोस्तु विवेकायोपघर्षयते ।
सांख्येन सर्वभावानां जन्म लक्षणमेतत् ॥ २८ ॥
धात्रा पुत्राय यत्प्रोक्त क्षत्रे मित्रासुतेन च ।
मात्रे सांख्ये तदध्यात्म प्राधान्येनाह तत्प्रवित् ॥ २९ ॥

कपिलेन देवहूतिं प्रति तत्त्वलक्षणतदुत्पत्तिप्रका-
रादिरूपनम् ॥ १ ॥ ब्रह्माण्डविराट्पुरुषेन्द्रियतद-
धिष्ठानाभिमानिविषयादिनिरूपणम् ॥ २ ॥ अन्व-
यव्यतिरेकाभ्यां क्षेत्रज्ञस्य गिराद्देहोत्थापस्त्व-
कथनम् ॥ ३ ॥

सप्तविंशोऽध्यायः ॥ २७ ॥

सप्तविंशे ततः सम्यग्बहुसाधनयोगतः ।
पुमृष्टयोर्विवेकेन मोक्षरीतिर्निरूप्यते ॥ ३० ॥

कपिलेन स्वमात्रे देवहूत्यै प्रकृतिपुरुषविवेकनि-
रूपणम् ॥ १ ॥

अष्टाविंशोऽध्यायः ॥ २८ ॥

अष्टाविंशे ततो ऽष्टाङ्गयोगेन ध्यानशोभिना ।
सर्वोपाधिघनिर्मुक्तं स्वरूपज्ञानमीर्यते ॥ ३१ ॥
भक्ति सङ्क्षेपतः प्रोच्य सांख्यमाख्याय विस्तृतम् ।
अथाह वैष्णवं योगमष्टाङ्गं कपिलो हरिः ॥ ३२ ॥

कपिलेन देवहूतिं प्रति अष्टाङ्गयोगनिरूपणम्
॥ १ ॥ भगवतः पादादिसर्वायवध्यानप्रकारः
॥ २ ॥

एकोनविंशोऽध्यायः ॥ २९ ॥

एकोनविंशके भक्तियोगस्तु बहुधोच्यते ।
कालस्य च बलं घंरा ससृतिश्च विरक्तये ॥ ३३ ॥
कपिलेन देवहूतिं प्रति भक्तियोगनिरूपणम्
॥ १ ॥ तथा कालमहिमानुवर्णनम् ॥ २ ॥

त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३० ॥

त्रिंशे तु कायकान्तादिलालनाकुलचेतसाम् ।
कामिना तामसी पापार्धोगतिरुदीर्यते ॥ ३४ ॥
कपिलेन देवहूतिं प्रति विरक्तिजननाय विषया-
सक्तानां नरकपातनाश्रुतुषवप्रकारवर्णनम् ॥ १ ॥

एकत्रिंशोऽध्यायः ॥ ३१ ॥

एकत्रिंशे विमिश्रेस्तु पुण्यपापैरिहान्तरा ।
मनुष्ययोनिंसंप्राप्तिसंघर्षते राजसी गतिः ॥ ३५ ॥
कपिलेन देवहूतिं प्रति जीवानां गर्भपातनादि-
कथनम् ॥ १ ॥ तथा स्त्रीसङ्गस्यानर्थहेतुत्वकथ-
नम् ॥ २ ॥

द्वात्रिंशोऽध्यायः ॥ ३२ ॥

द्वात्रिंशे सावित्रीधर्मरुच्यै गतिरुदीर्यते ।
तत्त्वज्ञानविहीनस्य ततश्च पुनरागतिः ॥ ३६ ॥

कपिलेन देवहूतिं प्रति काम्याकाम्यकर्मणोः फल-
कथनपूर्वकं भगवद्भजनचोदना ॥ १ ॥ तथा ज्ञान-
भक्तिवैराग्यादीनां भगवत्प्राप्नुयात्यलोक्तिः ॥ २ ॥
तत्त्वोपदेशयोग्यायोग्यलक्षणप्रतिपादनम् ॥ ३ ॥

त्रयस्त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३३ ॥

प्रयस्त्रिंशो तु तस्यैव कपिलस्योपदेशतः ।
ज्ञानभावेन तस्मातुर्जीवन्मुक्तिरुदीर्यते ॥ ३७ ॥

कपिलोपदेशसमधिगतभगवज्ज्ञानया देवहूत्या
कपिलस्तत्रनम् ॥ १ ॥ कपिलस्य निर्गमनम् ॥ २ ॥
देवहूत्या कपिलोपदिष्टमार्गेण भगवद्भ्यानपूर्वकं
देहत्यागः ॥ ३ ॥ कपिलेन उदीचीं दिशमेत्य
सुखविहरणम् ॥ ४ ॥

इति तृतीयः स्कन्धः ॥ ३ ॥

श्रीमोपालकृष्णाय नमः ।

चतुर्थः स्कन्धः ॥ ४ ॥

अथैकत्रिंशतोऽध्यायैर्विसर्गस्तुर्य उच्यते । विसर्गस्त्वोभ्यराधीनैर्ब्रह्ममन्वादिभिः कृतः ॥ १ ॥

प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥

तत्र तु प्रथमोऽध्याये मनुकन्यान्वयाः पृथक् ।
घण्ट्यन्ते यत्र यथादिमूर्तिभिः प्रभवो हरेः ॥ २ ॥

स्वार्पणुवमनुपुत्र्या आकृत्यां यज्ञनामकभगव-
दवतारः ॥ १ ॥ देवहूतिपुत्रीणां नवानां वंशकथनम्
॥ २ ॥ अनमूयायां दत्तात्रेयावतारः ॥ ३ ॥
तृतीयाया मनुपुत्र्याः प्रमृत्वा वंशकथनम् ॥ ४ ॥
मूर्तिनाम्न्यां नरनारायणोत्पत्तिः ॥ ५ ॥ सती-
नाम्न्या रुद्रपार्यायाः स्वभर्तृद्विपि पितरि दक्षे कोपेन
योगमार्गेण देहत्यागः ॥ ६ ॥

द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥

द्वितीये प्रथमाध्यायोपशिक्षितमषदक्षयोः ।
पित्रेषु घण्ट्ये हेतुर्विश्वरूपमममयः ॥ ३ ॥

रुद्रदक्षयोर्द्वेपकारणकथनारम्भः ॥ १ ॥ विश्व-
मृतां मयं प्रति दक्षस्यागमनम् ॥ २ ॥ तत्र

पूर्वभागतेन तज्जामात्रा रुद्रेण तस्मै प्रत्युत्थानाद्यकरणा
त्क्रोपेन त विनिन्द्य शपत्वाच दक्षस्य बहिर्गमनम्
॥ ३ ॥ नन्दीश्वरेण दक्षादिब्राह्मणानां प्रतिशापे
दत्ते रुद्रेण यज्ञशालातो बहिर्गमनम् ॥ ४ ॥

तृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥

तृतीये तु सती तातयमोत्सवदिदृक्षया ।
गमिष्यन्ती मदेक्षानयारिता नीतिहेतुभिः ॥ ४ ॥

स्वपितुर्दक्षस्य वृद्धस्यतिसवनपरकृतं प्रति गन्तुं
सत्या प्रार्थितेन रुद्रेण सहेतुकं गमननिवारणम्
॥ १ ॥

चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥

चतुर्थे तु पतिं हित्वा गता पित्राऽपमानिता ।
कथा निर्भर्त्स्य तं यद्ये जहौ देहमितीर्यते ॥ ५ ॥

स्वभर्त्राज्ञां विनापि सतीदेव्या दक्षाश्वरं प्रति
गमनम् ॥ १ ॥ तत्र पितृवसानिनया तया अरुद्रभा-

गक्तुं निरीक्ष्य क्रोधेन स्वभर्तृप्रशन्नपूर्वकं दक्षं
विनिन्द्य योगमार्गेण स्वदेहत्यागः ॥ २ ॥

पञ्चमोऽध्यायः ॥ ५ ॥

पञ्चमे तु सतीदेहत्यागमाकर्ण्य शङ्करः ।
वीरभद्रं स्पोत्पाद्य तेन दक्षमघातयत् ॥ ६ ॥

सतीदेहत्यागं श्रुतवता शंकरेण रुषा स्वजटातो
वीरभद्रमुत्पाद्य तेन दक्षपातनम् ॥ १ ॥

षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥

षष्ठे तु देवसंघेन सह गत्वा भयं विधिः ।
सान्त्वयामास दक्षादिजीविताद्यर्थमादरात् ॥ ७ ॥

दैर्घ्यविनिर्देहितदक्षनाशेन विरिञ्चिना दक्षा
दिजीवनार्थं रुद्रं सान्त्वयितुं देवैः सह कैलासगमनम्
॥ १ ॥ कैलासवर्णनम् ॥ २ ॥ शिववर्णनम् ॥ ३ ॥
ब्रह्मणा रुद्रस्तुतिः ॥ ४ ॥ दक्षादीनां जीवन-
मार्थना ॥ ५ ॥

सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥

सप्तमे विष्णुदभूतः स्तुतो दक्षमयादिभिः ।
यसं प्रयतयामास दक्षेणेति निरूप्यते ॥ ८ ॥

परितुष्टेन शङ्करेण सह ब्रह्मादिदेवानां दक्षाध्व-
रगमनम् ॥ १ ॥ दक्षादीनां स्त्रानुग्रहेण शिर-
आघवयमाप्तिः ॥ २ ॥ तत्र यज्ञवृन्दात्पादुर्ध्व-
तस्य त्रिणोः दक्षादिभिरनेकैः कृता स्तुतिः ॥ ३ ॥
अवभृथस्नानानन्तरं देवानां स्वरसम्पानगमनम्
॥ ४ ॥ मंत्रेणेन विदुरं प्रति यज्ञस्याश्रयणकल्-
पनम् ॥ ५ ॥ [सतीदेव्याः पार्वतीत्वेनास्तारस्य
तस्यां मुद्राद्यग्नौत्पत्तिश्च कथनम् ॥ ६ ॥]

अष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥

दक्षकन्यान्वये प्राप्ता दक्षयज्ञकथोदिता ।
मनुषुधान्वये प्राप्ता ध्रुवचर्याऽथ पञ्चभिः ॥ ९ ॥

स्वायंभुवमनुषुध्याः प्रमृत्वा वंशरुधनावसरे
प्राप्तां सतीदेव्याः तर्जतुः शङ्करस्य, तत्पितुर्दक्षस्य,
तद्यज्ञस्य च कथां समाप्य ब्रह्मपुत्रस्याग्नेस्य वंशरुध-
नम् ॥ १ ॥ स्वायंभुवमनुषुधस्योत्तानपादस्य
अन्वयरुधनप्रसङ्गेन एतदादिद्वादशाध्यायान्तैः
पञ्चभिरध्यायैस्तत्पुत्रस्य ध्रुवस्य चरित्रं कथ्यते
॥ २ ॥ मातुः सपत्न्या दुस्तप्यवमानितेन ध्रुवेण
तपसे वनगमनम् ॥ ३ ॥ तत्र नारदोपदिष्टप्रकारेण
ध्रुवेण भगवद्गाराधनम् ॥ ४ ॥

नवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥

नवमे तु हरिं स्तुत्वा लब्ध्वा तस्माद्वरान्भुजः ।
प्रत्यागत्याकरोद्राज्यं पित्रा दत्तमितीयते ॥ १० ॥

ध्रुवतपसा तुष्टस्य भगवतो मधुवनगमनं ध्रुवाय
वरदानं च ॥ १ ॥ वनाभ्रगरमागतस्य ध्रुवस्य
पित्रा उत्तानपादेन राज्यं पट्टाभिप्रेतः ॥ २ ॥

दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥

दशमे भ्रातृदन्तृणां यज्ञाणामकरोद्रधम् ।
एक पयालकां गतेश्वरस्य विक्रम उच्यते ॥ ११ ॥
ध्रुवस्य विराहः पुत्रोत्पत्तिश्च ॥ १ ॥ ध्रुवस्य
वैमात्रेयभ्रातृरुक्तोद्गारस्य मृगयार्थं वनं गतस्योत्तिम-
नाम्नो यज्ञैर्यः ॥ २ ॥ ध्रुवेण अन्तर्गता नद्धा-
तृदन्तृणां यज्ञाणां वधः ॥ ३ ॥

एकादशोऽध्यायः ॥ ११ ॥

एकादशे तु पथाणां शयं दृष्ट्वा मनुः स्वयम् ।
भागवतं पाठयामास ध्रुवं तपोपदेशिनः ॥ १२ ॥

स्वायंभुवमनुना स्वपौत्रकृतयज्ञवर्षं ज्ञात्वा ध्रुवस-
काशमेत्य तस्य भगवत्त्वोपदेशं कृत्वा युद्धान्निवा-
रणम् ॥ १ ॥

द्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥

द्वादशे धनदेनाभिनन्दितः पुरमागतः ।
यज्ञैरिष्टा हरेः स्थानमारोहेति कीर्त्यते ॥ १३ ॥

युद्धान्निवृत्तस्य ध्रुवस्यार्जवं दृष्ट्वा तुष्टेन कुबेरेण
तदभिनन्दनम् ॥ १ ॥ ततः पुरमागत्य पट्विंशत्स-
हस्रवर्षाणि राज्यपालनम् ॥ २ ॥ ततो जातवैराम्येण
तेन विशालायां तपस्तप्त्वा विष्णुपदप्राप्तिः ॥ ३ ॥

त्रयोदशोऽध्यायः ॥ १३ ॥

पथं पञ्चभिरध्यायैर्ध्रुवचर्याऽनुवर्णिता ।
अथैकादशभिस्त्रिंशं पृथुवारिधमुच्यते ॥ १४ ॥
तत्र त्रयोदशे वक्तुं पृथोजन्म धुधान्वये ।
अङ्गो वेनपिता पुत्रक्रोधाद्भूत इतीर्यते ॥ १५ ॥

ततो ध्रुववंशकथनप्रसंगेन तद्वंशस्य अङ्गराजस्य
वेननामकपुत्रोत्पत्तिकथनम् ॥ १ ॥ स्वपुत्रदौश्वी-
ल्पनिर्विण्णेनाङ्गराजेन इतरालक्षितं वनगमनम्
॥ २ ॥

चतुर्दशोऽध्यायः ॥ १४ ॥

चतुर्दशे तु दुष्पुत्रमयादङ्गे गते द्विजैः ।
अभिपिकृतस्य घनस्य रोगात्तैर्धध उच्यते ॥ १६ ॥

अराजकमयात्रस्तैर्मृग्यादिमुनिभिर्वेनस्य पट्टाभि-
पेकः ॥ १ ॥ अधर्मे प्रवृत्तस्य वेनस्य ऋषिभि-
र्हुंकारेण हननम् ॥ २ ॥ पुनरा राज्यस्याराजकत्वा-
द्योरेभ्यो लोकस्य भयोत्पत्तिः ॥ ३ ॥ मृतस्य
वेनस्य ऊरुमयनान्निपादोत्पत्तिः ॥ ४ ॥

पञ्चदशोऽध्यायः ॥ १५ ॥

ततः पञ्चदशे विप्रैर्मथनाद्वेनवाहुतः ।
जातस्य तु पृथोऽक्तमभिपेकाहृणादिकम् ॥ १७ ॥

विप्रैः पुनः पुत्रोत्पत्त्यर्थं वेनवाहोर्मथनेन पृथु-
नामकस्य भगवदंशस्य पुत्रस्य अर्चिर्नाम्न्या महा-
लक्ष्म्यंशभूतायाः पुत्र्याथोत्पत्तिः ॥ १ ॥ तां भार्या-
कृतवतः पृथोः पट्टाभिपेकः ॥ २ ॥ तस्मै दातुं
देवैरर्हणाहरणम् ॥ ३ ॥ तं स्तोतुमुपक्रान्तान्सूता-
दीन्स्वरतवनान्निवारणम् ॥ ४ ॥

षोडशोऽध्यायः ॥ १६ ॥

षोडशे सर्वलोकेभ्यः सत्कृतं भार्याया युतम् ।
मुनिप्रयुक्ताः सूताद्याः स्तुवन्ति स्मेति कीर्त्यते ॥ १८ ॥

सूतमागधादिभिर्मुन्युपदिष्टमार्गेण पृथोः वृत्तव-
र्तिष्यमाणमहिमातुवर्णनम् ॥ १ ॥

सप्तदशोऽध्यायः ॥ १७ ॥

ततः सप्तदशे लोकभ्रुधाः प्रशमयन्पृथुः ।
अस्तवीजां महीं हन्तुं यत्नो भीत्या तया स्तुतः ॥ १९ ॥

अन्नाभावात्प्रजासु क्षुधापीडितासु पृथुना
तत्कारणं ज्ञात्वा उम्नानि बीजानि ग्रसन्त्या
आत्मरुद्धानि बीजानि यद्विरुद्धन्त्याश्च भूमेर्हिनो-
द्यमः ॥ १ ॥ भीतया भूम्या पृथोः स्तुतिः ॥ २ ॥

अष्टादशोऽध्यायः ॥ १८ ॥

अष्टादशे मदीयाभ्याद्वत्सपानादिभेदतः ।
पृथ्वादिभिस्तु सा दुग्धा रथं रथं दुग्धमितीर्यते ॥ २० ॥

भूदेव्युक्तोपायेन पृथुराजप्रभृतिभिः वत्सपाना-
दिभेदेन क्रमशः स्वस्वाभीष्टपदार्थानां धरिष्या दोह-
नम् ॥ १ ॥

एकोनविंशोऽध्यायः ॥ १९ ॥

ऊनविंशोऽश्वमेधाङ्गहयापहरणात्पृथोः ।

इन्द्रं हन्तुं प्रवृत्तस्य धात्रा वारणमुच्यते ॥ २१ ॥

पृथुचक्रवर्तिना शताश्वमेधकरणारंभः ॥ १ ॥

चरमश्वमेधे कुर्वाणे पृथो इन्द्रेण अमृयया

यज्ञियाश्वहरणम् ॥ २ ॥ इन्द्रं हन्तुं प्रवृत्तस्य पृथोः

ब्रह्मणा निवारणम् ॥ ३ ॥

विंशोऽध्यायः ॥ २० ॥

विंशे तु विष्णुना साक्षात्पृथोर्यज्ञेऽनुशासनम् ।

चरदानप्रसङ्गेन प्रीतिश्चान्योन्यमीर्यते ॥ २२ ॥

साक्षाद्विष्णुना पृथुराजाय ज्ञानोपदेशः ॥ १ ॥

स्वकृतापरार्थं क्षमापयता मप्रवता सह प्रीतिं प्राप्य

तस्य विसर्जनम् ॥ २ ॥ भगवत्स्तुतिः ॥ ३ ॥

भगवतो वैकुण्ठगमनम् ॥ ४ ॥

एकविंशोऽध्यायः ॥ २१ ॥

एकविंशे तु पृथुना प्रजानामनुशासनम् ।

महासत्रे सुरादीनां महासदसि वर्ण्यते ॥ २३ ॥

पृथुना प्रजाभ्यो धर्मोपदेशः ॥ १ ॥

द्वाविंशोऽध्यायः ॥ २२ ॥

द्वाविंशे तु परं शानं पृथगे हरिशासनात् ।

सनत्कुमारो भगवानुपादिशद्वितीर्यते ॥ २४ ॥

सनत्कुमारेण पृथुराजाय ज्ञानोपदेशः ॥ १ ॥

त्रयोविंशोऽध्यायः ॥ २३ ॥

त्रयोविंशे सभार्यस्य धने नित्यसमाधितः ।

यिमानमधिरुहाथ वैकुण्ठगतिरीर्यते ॥ २५ ॥

सभार्येण पृथुना धने तपश्चरणम् । मृतस्य

भर्तुः अग्निप्रदानपूर्वकं पत्न्याः सहगमनम् ॥ १ ॥

तयोर्विमानमधिरुह वैकुण्ठगमनम् ॥ २ ॥

चतुर्विंशोऽध्यायः ॥ २४ ॥

एकादशमिरध्यायैः पृथोश्चरितमोरितम् ।

प्रचेतसामथाष्टमिस्तन्मध्ये पञ्चभिः पितुः ॥ २६ ॥

चतुर्विंशे प्रणौत्रास्तु पृथोः प्राचीनवर्हिपः ।

प्रचेतसां जनिस्तेभ्यो कंदर्गीते च वर्ण्यते ॥ २७ ॥

पृथुवंशोत्पन्नस्य प्राचीनवर्हिपः कथारंभः ॥ १ ॥

प्राचीनवर्हिःपुत्राणां पित्रा प्रजासर्गे आदिष्टानां

प्रचेतसां श्रीरुद्रेण भगवन्महिमोपदेशः ॥ २ ॥

पञ्चविंशोऽध्यायः ॥ २५ ॥

प्रचेनस्तु तपस्यस्तु तस्मिन्ने नारदो घृणी ।

प्राचीनवर्हिपेऽध्यात्मं पारोक्ष्येणाह पञ्चभिः ॥ २८ ॥

पुरञ्जनकथान्याजात्पञ्चविंशे तु नारदः ।

आत्मनो बुद्धिसङ्गेन विविधामाह संसृतिम् ॥ २९ ॥

प्रचेतोभिः रुद्रोपदिष्टमार्गेण भगवन्तमुद्दिश्य

तपश्चरणम् ॥ १ ॥ एतस्मिन्नन्तरे नारदस्य प्राची-

नवर्हिपः तस्मिन्पणनम् ॥ २ ॥ नारदेन प्राचीन-

वर्हिपे कर्ममाणपेक्षया ज्ञानमार्गः श्रेष्ठ इत्युपदेशार्थं

पुरंजनोपाख्यानरूपनारंभः ॥ ३ ॥ पुरंजनस्य

कामभोगकथाकथनम् ॥ ४ ॥

षड्विंशोऽध्यायः ॥ २६ ॥

षड्विंशे मृगयाध्याजात्स्वप्नजागरणोक्तितः ।

सदुद्धित्यागयोगाभ्यां संसृतिः सा प्रपञ्च्यते ॥ ३० ॥

पुरंजनस्य मृगयार्थं वनगमनम् ॥ १ ॥ वना-

निर्गृतेन तेन क्रुद्धायाः स्वमहिष्याः सान्त्वनम्

॥ २ ॥

सप्तविंशोऽध्यायः ॥ २७ ॥

सप्तविंशे प्रियापुत्राद्यासक्त्या विस्मृतात्मनः ।
कालकन्याद्युपाख्यानेर्जरारोगाद्युदीर्यते ॥ ३१ ॥

महिष्या रममाणस्य भगवन्तं विस्मृतवतः पुरंज-
नस्य जराप्राप्तिः ॥ १ ॥

अष्टाविंशोऽध्यायः ॥ २८ ॥

अष्टाविंशे तु वैदर्भ्याख्यानेन स्त्रीषिविन्तया ।
स्त्रीत्यं प्राप्तस्य द्वेयेन कदाचिन्मुक्तिरुच्यते ॥ ३२ ॥

जराग्रस्तस्य स्वीयदारापत्यादीन्मति शोचतः
पुरंजनस्य मरणसमयप्राप्तिः ॥ १ ॥ परलोके
नरकयातनानुभवानन्तरं पुरंजनस्य अन्यजन्मनि
विदर्भदेशे स्त्रीत्वेन जननम् ॥ २ ॥ स्त्रीभूतस्य
पुरंजनस्य भगवज्ज्ञानमाप्त्या मोक्षप्राप्तिः ॥ ३ ॥

उनत्रिंशोऽध्यायः ॥ २९ ॥

ऊनत्रिंशे परोक्षार्थव्याख्यानेनोपसंहृतम् ।
स्त्रीसंगतो भवस्स्वीशसंगान्मुक्तिरिति स्फुटम् ॥ ३३ ॥

पूर्वोक्तप्रमेयस्य दुर्बोधत्वात्स्वपरीकरणार्थं प्राची-
नवर्हिषा प्रार्थितेन नारदेन तद्विवरणम् ॥ १ ॥

त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३० ॥

प्रसंगात्पञ्चभिः प्रोक्तं वृत्तं प्राचीनवर्हिषः ।
वर्ण्यते च पुनर्द्वाभ्यां प्रस्तुतं तत्प्रचेतसाम् ॥ ३४ ॥

तत्र त्रिंशे तपस्तुष्टादीशाल्लभ्यरास्ततः ।
आगत्य चार्क्षीमुद्रास्त्रा राज्यं चकुरिनीर्यते ॥ ३५ ॥

मध्ये प्राप्तप्राचीनवर्हिः कथासमापनानन्तरं प्रचे-
तसां कथाकथनम् ॥ १ ॥ रुद्रोक्तमार्गेण भग-
वन्तं तोषयतां तेषां भगवतः प्रादुर्भावः ॥ २ ॥
भगवदाज्ञानुसारेण तेषां मारिषानामकन्याविवाहः
तस्यां दक्षनामकपुत्रोत्पादनं च ॥ ३ ॥

एकत्रिंशोऽध्यायः ॥ ३१ ॥

एकत्रिंशे सुते दक्षे धुरं न्यस्य घने सताम् ।
नारदोक्तेन मार्गेण मुक्तिरुक्ता प्रचेतसाम् ॥ ३६ ॥

प्रचेतोभिः स्वकुटुम्बभारं स्वपुत्रे दक्षे विन्यस्य
गृहात्प्रव्रजनम् ॥ १ ॥ समुद्रतीरे तपस्यतां तेषां
नारदोपदेशः तेषां मोक्षप्राप्तिश्च ॥ २ ॥

इति षत्तुर्यः स्कन्धः ॥ ४ ॥

श्रीगोपालकृष्णाय नमः ।

पञ्चमः स्कन्धः ॥ ५ ॥

अथातः पञ्चमस्कन्धो व्याख्यानेकविशेषवान् । म्रियम्रतान्वयो यत्र सप्रपञ्चः प्रपञ्च्यते ॥ १ ॥

पञ्चिंशत्याधुनाऽध्यायैः पञ्चमे स्थानमीर्यते । लोकह्रीपादिमर्यादा पालनात्यमनेकधा ॥ २ ॥

पृथिव्युपर्यधोलोकैर्मर्यादा त्रिविधा मता । पुनश्चैकैकशस्तेषु मर्यादा बहुधा मता ॥ ३ ॥

भुवि ह्रीपादिमर्यादाः पात्यन्ते राजभिः पृथक् । भूमरुपरि देवाद्यैस्ततश्चाधोऽसुरादिभिः ॥ ४ ॥

तत्राध्यायैस्तु विंशत्या म्रियम्रतपुरःसरैः । भुवि ह्रीपादिमर्यादाः पालिता इति वर्ण्यते ॥ ५ ॥

त्रिभिः सूर्यादिभिर्न्याँस्त्रिभ्यश्चादिष्विति फीर्यते । अतलादिषु दैत्याद्यैः पालनं च तत्तस्त्रिभिः ॥ ६ ॥

प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥

तत्र नु प्रथमेऽध्याये ज्ञानिनो राज्यनिर्वृतिः ।
 पुनश्च ज्ञाननिष्ठेति प्रियव्रतकथाऽद्भुता ॥ ७ ॥
 वंशः प्रियव्रतस्यापि निबोध नृपसत्तम ।
 यो नारदादात्मविद्यामधिगम्य पुनर्महीम् ।
 भुक्त्वा विभज्य पुत्रेभ्य ऐश्वर्यं समगात्पदम् ॥ ८ ॥

पूर्वेस्मिंस्कन्धे मनुपुत्रस्योत्तानपादस्य कथा
 तदंशावलिशोक्ते । अस्मिंस्कन्धे तज्ज्येष्ठप्रातुः
 प्रियव्रतस्य कथोच्यते ॥ १ ॥ अस्मिन्नध्याये
 राज्यमनिच्छतः प्रियव्रतस्य ब्रह्मण आदेशेन
 राज्याङ्गीकरणम् ॥ २ ॥ तस्य आग्नीध्रादि-
 पुत्रोत्पत्तिः ॥ ३ ॥ तेन भूमण्डले सप्तकुलः
 प्रदक्षिणीकरणेन जम्बादिसप्तद्वीपान्सप्तवारिधींश्च
 परिकल्प्य आग्नीध्रादिभ्यः सप्तभ्यः पुत्रेभ्यो
 दानम् ॥ ४ ॥

द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥

द्वितीये प्रोक्तमाग्नीध्रचरित्रं लौघसम्मतम् ।
 पत्न्यां हि पूर्वचित्यां यो नाभिमुत्थानजीजनत् ॥ ९ ॥
 अस्मिन्वंशे प्रसिद्धोऽयमाग्नीध्रः स्वैरणपुङ्गवः ।
 विहसन्निव तस्येदं चरितं मुनिरब्रवीत् ॥ १० ॥

प्रियव्रतपुत्रस्य आग्नीध्रस्य चरित्रम् ॥ १ ॥
 अनूहस्याप्यपत्यकामस्य आग्नीध्रस्य सकाशे ब्रह्मणा
 पूर्वचित्तिनामकाप्सरसप्रेषणम् ॥ २ ॥ मुग्धेनेव तेन
 तस्या वशीकरणार्थं चाटुवाक्यैरनुनयः ॥ ३ ॥
 सुचिरं कालं तथा सह रममाणस्याग्नीध्रस्य तस्यां
 नाभिर्किंपुरुषादिनवपुत्रोत्पत्तिः ॥ ४ ॥

तृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥

तृतीये चरितं नाभेः परं मङ्गलमीर्यते ।
 यस्य यशे प्रतीतः सन्पुत्रोऽभूदपमो हरिः ॥ ११ ॥

आग्नीध्रपुत्रस्य नाभेश्चरित्रम् ॥ १ ॥ अनपत्येन
 तेनापत्यकामनया भगवन्तमुद्दिश्य यजनम् ॥ २ ॥
 भगवतो नाभिभार्यायां मेरुदेव्यां ऋषभनाम्ना
 प्रादुर्भावः ॥ ३ ॥

चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥

चतुर्थोऽध्यायः प्रोक्तमृषभस्येदितं महत् ।
 लोकार्थं येन सत्कर्म नैकस्यैव च निदर्शितम् ॥ १२ ॥
 चतुर्थे शतपुत्रस्य राज्यं तस्योपवर्ण्यते ।
 यस्य राज्ये जनः सर्वः संतोषामृतनिर्धृतः ॥ १३ ॥
 ऋषभचरित्रम् । तस्य जयन्तीनाभ्यां भार्यायां
 भरतादिपुत्रशतोत्पत्तिः ॥ १ ॥

पञ्चमोऽध्यायः ॥ ५ ॥

पञ्चमे मोक्षधर्मोपदेशः पुत्रानुशासनम् ।
 उपरं पारमहंस्यं च तस्य द्वन्द्वतितिक्षया ॥ १४ ॥
 ऋषभेण ब्रह्मर्षिप्रवरसभायां स्वपुत्रेभ्यो मोक्ष-
 धर्मोपदेशः ॥ १ ॥ लोकशिक्षार्थं तेन संन्यासाश्रमं
 स्वीकृत्य देशाटनम् ॥ २ ॥

षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥

षष्ठे लीनभिमानस्य देहत्यागकामाभिधा ।
 प्रदहन्तं दधार्नि यः पश्यन्नपि न पश्यति ॥ १५ ॥
 अवशिष्टऋषभचरित्रकथनम् ॥ १ ॥ तस्य
 जडवदवधूतवेपेण नानादेशेषु संचरणम् ॥ २ ॥
 दवाग्निना तस्य देहत्यागः ॥ ३ ॥

सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥

अध्यायानां त्रयेणैवमृषभारव्यानमीरितम् ।
 अष्टभिर्मंतरताव्यानमतः प्रस्तूपतेऽमृतम् ॥ १६ ॥
 सप्तमे भरतो राज्ये चिरं यशोहरिं यजन् ।
 आरब्धकर्मनिर्वाणे हरिक्षेत्रेऽभजद्गरिम् ॥ १७ ॥

ऋषभपुत्रस्य भरतस्य चरित्रम् ॥ १ ॥ बहुभिः
ऋतुभिर्यजनम् ॥ २ ॥ राज्यं पालयित्वा स्वतनयेषु
राज्यं निक्षिप्य पुलहाश्रमं गत्वा वहूनि सहस्र-
वर्षाणि तस्य तपश्चरणम् ॥ ३ ॥

अष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥

अष्टमे भजतो विष्णुं तस्य कर्मान्तरायतः ।
एणरक्षाप्रसक्तस्य जातमेणत्वमोर्यते ॥ १८ ॥
कृपयाऽपि कृतः सङ्गः पतनायैव योगिनः ।
इति प्रदर्शनाद्वा भरतस्यैणपोषणम् ॥ १९ ॥

तपस्यतस्तस्य भरतस्य एणशिशुसङ्गेन जन्मा-
न्तरे हरिणजन्मप्राप्तिः ॥ १ ॥

नवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥

नवमे जडविप्रत्वे तस्य रागाद्यभाघतः ।
भद्रकालीपशुत्वेऽपि निर्विकारत्वमीर्यते ॥ २० ॥
पितुः प्राप्तात्मयिद्धानो भरतो मृगतां गतः ।
प्रारब्धकर्मवेगेन तदन्ते जडविप्रताम् ॥ २१ ॥

हरिणदेहत्यागानन्तरं द्विजवंश उत्पन्नस्य भरतस्य
(जडभरतस्य) कथा ॥ १ ॥ आत्मानं जडवत्प-
दर्शयतः केदाररक्षणार्थं वीरासनेनोपविष्टस्य तस्य
केनचिद्रूपलपतिना भद्रकाल्यै पुरुषपशुत्वेन नय-
नम् ॥ २ ॥ क्रुद्धया देव्या अकार्षोद्यतानां
रूपलानां शिरश्छेदः ॥ ३ ॥

दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥

दशमे क्षिपता राज्ञा शिबिकां स्वां घट्टन्मुनिः ।
स्वदुर्वादानुवादेन विद्यायां प्रसादितः ॥ २२ ॥
एवंभूताविकारित्वमवसर्वप्रयोः समम् ।
इति सर्वशतासिद्धयै रहुगणकथेरणम् ॥ २३ ॥

कस्यचिद्रहुगणनान्नो राज्ञः शिबिकावहने
निपुक्तेन जडभरतेन तस्मै ज्ञानोपदेशः ॥ १ ॥

एकादशोऽध्यायः ॥ ११ ॥

एकादशे तु संपृष्टो रहुगणमहीभूता ।
उपादिशत्परं ज्ञानं स योगीति निगद्यते ॥ २४ ॥

पुनः रहुगणमार्थिनेन जडभरतेन तस्मै ज्ञानो-
पदेशः ॥ १ ॥

द्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥

द्वादशे तु पुनः पृष्टः सन्वेहेन महीभूता ।
स योगी सर्वसन्देहानपानुद्वितीर्यते ॥ २५ ॥

पुनस्तेन राज्ञा स्वसंशयान्पृष्टेन जडभरतेन
राज्ञे ज्ञानोपदेशः ॥ १ ॥ तत्सन्देहापनुत्पर्यै स्वस्य
पूर्वजन्मनि हरिणजन्मप्राप्तिकथनेन दुःसङ्गस्य
त्याज्यत्वरूपनम् ॥ २ ॥

त्रयोदशोऽध्यायः ॥ १३ ॥

त्रयोदशेऽविरक्ताय घृषा तत्तनिरूपणम् ।
इति वैराग्यदाढ्याय भयादव्युपवर्ण्यते ॥ २६ ॥

जडभरतेन रहुगणं प्रति विरक्तेरावश्यकत्वकथ-
नार्थं संसारस्य अटवीत्वेन वर्णनम् ॥ १ ॥

चतुर्दशोऽध्यायः ॥ १४ ॥

चतुर्दशे भवारण्यरूपकव्याकृतिः कृता ।
प्रस्तुते तस्य गोमानुमशकाद्यर्थकल्पना ॥ २७ ॥

पूर्वाध्यायोक्तप्रमेयस्य विवरणम् ॥ १ ॥

पञ्चदशोऽध्यायः ॥ १५ ॥

पञ्चमष्टमिरध्यायैर्भरतस्योक्तमीदृशम् ।
ततः पञ्चदशे तस्य कोर्यन्ते वंशजा नृपाः ॥ २८ ॥

भरतवंशकथनम् ॥ १ ॥ विरोपतो गयचरित्र-
वर्णनम् ॥ २ ॥

षोडशोऽध्यायः ॥ १६ ॥

पूर्वोक्तद्वीपसिन्ध्यादिमानचिह्नस्वरूपतः ।
 स्पष्टं प्रवक्तुमारब्धा पञ्चाध्यायी ततः परम् ॥ २९ ॥
 षोडशोऽधस्तथा चोर्ध्वं परितः संनिवेशतः ।
 मेरोः स्थितिर्महो कञ्चकर्णिका चोपवर्ण्यते ॥ ३० ॥
 प्रियव्रतचरित्रोक्ताधुक्ता द्वीपादिकल्पना ।
 तद्विशेषविज्ञासुः कथान्ते परिपृच्छति ॥ ३१ ॥

प्रथमोऽध्याये प्रियव्रतचरित्रकथने तेन सप्तकृत्वो
 भूमण्डलप्रदक्षिणीकरणेन तद्व्यनेमिभिः सप्त समुद्राः
 सप्त द्वीपाश्चोपकृता इति शुकाचार्योक्तं विस्तरतो
 ज्ञातुं परीक्षितः प्रश्नः ॥ १ ॥ शुकाचार्येण
 विस्तरतो भूगोलकथनारंभः ॥ २ ॥ तत्र जम्बूद्वी-
 पस्य तन्मध्यप्रदेशस्य मेरुपर्वतस्य तत्स्थानववर्षाणां
 तन्मर्यादागिरीणां च वर्णनम् ॥ ३ ॥

सप्तदशोऽध्यायः ॥ १७ ॥

ततः सप्तदशे गङ्गागमनं तच्चतुर्दिशम् ।
 इलावृते च रुद्रेण संकर्षणनिर्षणम् ॥ ३२ ॥

भगवत्स्त्रिविक्रमस्य दक्षिणपादाङ्गुष्ठविनिर्भिन्ना-
 द्ब्रह्माण्डोर्ध्वमृदाहान्मेरोर्मूर्धनि चतुर्दिशं गलितस्य
 जलस्य गङ्गारूपेणागमनम् ॥ १ ॥ सीताञ्चक-
 नन्दादिगङ्गाशाखानां स्थानादिनिरूपणम् ॥ २ ॥
 इलावृतखण्डवर्णनम् ॥ ३ ॥

अष्टादशोऽध्यायः ॥ १८ ॥

अष्टादशे ततो मेरोः पूर्वोक्तक्रमतस्त्रिपु ।
 त्रिपु चोत्तरवर्षेषु सेव्यसेवकवर्णनम् ॥ ३३ ॥

भद्राश्वादिवर्षपदकवर्णनम् ॥ १ ॥ तत्र संनिहि-
 तस्य सेव्यस्य भगवद्रूपस्य तत्सेवकानां च वर्ण-
 नम् ॥ २ ॥

एकोनविंशोऽध्यायः ॥ १९ ॥

ऊनविंशे किंपुरुषे भारते चोपवर्ण्यते ।
 सेव्यसेवकमावश्च भारतेऽष्टयमेव च ॥ ३४ ॥

किंपुरुषभारतवर्षवर्णनम् ॥ १ ॥ तथापि भारत-
 वर्षस्य सर्ववर्षेभ्यः श्रेष्ठ्यं तस्यैव कर्मभूमित्वं
 च ॥ २ ॥

विंशोऽध्यायः ॥ २० ॥

विंशे ब्रह्मादिपद्मद्वीपस्थितिमाह सहार्णवैः ।
 लोकालोकस्थितिश्चान्तर्बहिर्भागादिमानतः ॥ ३५ ॥
 पुष्पादिद्वीपपदकवर्णनम् ॥ १ ॥ तत्तदर्णवानां
 लोकालोकपर्वतस्य च वर्णनम् ॥ २ ॥

एकविंशोऽध्यायः ॥ २१ ॥

एवमध्यायविंशत्या भूमर्यादा निरूपिता ।
 अतः परं सुमर्यादापालनं त्रिभिरुच्यते ॥ ३६ ॥
 एकविंशे रथैः कालचक्रेण भ्रमतोऽन्वहम् ।
 स्वगत्या राशिसंचारैर्लोकयात्रा निरूप्यते ॥ ३७ ॥
 ज्योतिश्चक्रवर्णनम् ॥ १ ॥ सूर्यरथवर्णनम् ॥ २ ॥

द्वाविंशोऽध्यायः ॥ २२ ॥

द्वाविंशे सोमशुक्रादेः स्थानमाहोत्तरोत्तरम् ।
 तच्चतुर्विंशसारेण इष्टानिष्टे तथा नृणाम् ॥ ३८ ॥
 चन्द्रादिग्रहाणां स्थानरूपनम् ॥ १ ॥

त्रयोविंशोऽध्यायः ॥ २३ ॥

त्रयोविंशे ध्रुवस्थानं ज्योतिश्चक्राध्वं ततः ।
 शिशुमारस्यरूपेण हरेश्च स्थितिरुच्यते ॥ ३९ ॥
 ध्रुवमण्डलस्य शिशुमाररूपिणो हरेश्च स्थानक-
 यनम् ॥ १ ॥

चतुर्विंशोऽध्यायः ॥ २४ ॥

एवं त्रिमिथुमर्यादापालनं वर्णितं तथा ।
अधोभुवनमर्यादापालनं त्रिमिरुच्यते ॥ ४० ॥
चतुर्विंशे रवेरर्वाक् स्वर्गोन्वादिस्थितिः क्रमात् ।
अतलादिविलस्वर्गमर्यादाः सप्त वर्णिताः ॥ ४१ ॥

राहादिस्थितिः अतलादिविलस्वर्गस्थितिकथ-
नं च ॥ १ ॥

पञ्चविंशोऽध्यायः ॥ २५ ॥

पञ्चविंशे ततोऽधस्तादाह शेषस्य संस्थितिम् ।
सजिहीवोरिदं काले यत्र रुद्रसमुद्भवः ॥ ४२ ॥

पाताललोके निवसतः सहस्रफणामण्डलमण्डि-
तस्य भूमण्डलं शिरसि धृतवत आदिशेषस्य
स्थितिकथनम् ॥ १ ॥

षड्विंशोऽध्यायः ॥ २६ ॥

षड्विंशे तु ततोऽधस्तात्तरकस्थितिरुच्यते ।
पापिनो यत्र दहन्ते यमदूतैर्यथायथम् ॥ ४३ ॥

पापिनां यातनास्थानस्य नरकस्य स्थिति-
कथनम् ॥ १ ॥

इति पञ्चमः स्कन्धः ॥ ५ ॥

श्रीगोपालकृष्णाय नमः ।

षष्ठः स्कन्धः ॥ ६ ॥

विसर्गसंभवाज्जीवान्स्वमर्यादास्तु संस्थितान् । विष्णुः पात्यपिलै रूपैरित्येवं पञ्चमे स्थितम् ॥ १ ॥
अध्यायैकोनविंशत्या षष्ठे पोषणमुच्यते । अतिलङ्घितमर्यादभक्तकरणलक्षणम् ॥ २ ॥
अजामिलो मनुष्येषु सदापापो यथाऽवितः । विभ्वरूपादिघाती च यथा देवेषु चास्यः ॥ ३ ॥
अजामिलस्य भक्तत्वं विष्णुदूतैर्निरूपितम् । सङ्केतमगवन्नामपुत्रस्नेहानुपङ्गजम् ॥ ४ ॥
इन्द्रोऽपि भगवद्भक्तः सख्येनोपेन्द्रसेवकः । तद्धीनसुरैर्भयशत्रुनिर्जयजीवितः ॥ ५ ॥
तन्नाशे त्रिमिरभ्यायैरजामिलकथोच्यते । विभ्वरूपकथा पद्ममिरिन्द्रदोषोक्तये ततः ॥ ६ ॥
इन्द्रस्यैव तु दापोक्त्यै वृत्रारयानं ततोऽष्टमिः । द्वाभ्यां च मरदाख्यानमेवं प्रकरणक्रमः ॥ ७ ॥

प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥

तन्नाशे प्रथमे विष्णोर्दूतैः पातक्रिमोचने ।
तत्पापस्यापनायोक्तं याम्यर्धमोदिलक्षणम् ॥ ८ ॥

पापपरिहारकं प्रापश्चित्तं कीदृशमिति परीक्षिता
पृष्टेन शुकार्चार्येण यथात्तापसंयुक्तं भगवन्नामस्मर-
णादिकमेव प्रापश्चित्तमिति वक्तुं अजामिलोपाख्या-

नारंभः ॥ १ ॥ भ्रष्टसदाचरेण दासीपतिना अजा-
मिलनाम्ना विषेण मरणकाले नारायण इति
दूरस्थस्वपुत्रादानम् ॥ २ ॥ तत्काल एवागतेविष्णु-
दूतैर्यमदूतान्निरार्यं अजामिलस्य यमपाशान्मोचनम्
॥ ३ ॥ यमदूतविष्णुदूतयोर्विवादः ॥ ४ ॥ यम
दूतैः अजामिलकृतपापानुवादापूर्वकं तस्य दण्डय-
त्वरूपनम् ॥ ५ ॥

द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥

द्वितीये वैष्णवैर्याम्यान्नाममाहात्म्यमश्रुतम् ।
श्रावयित्वा द्विजो विष्णोर्लोकं नीत इतीर्यते ॥ ९ ॥

विष्णुदूतैर्यमदूतान्प्रति अजामिलेन मरणकाले
नारायणनाम्नो यदृच्छयोचरितत्वेऽपि तस्य सकल-
दुरितनिर्मुक्तत्वकथनपूर्वकं तस्य याम्यपाशान्निर्मो-
चनम् ॥ १ ॥ ततो जातानुतापेनाजामिलेन गङ्गा-
द्वारे तपस्तप्त्वा योगेन तनुत्यागः ॥ २ ॥ पुन-
र्विष्णुदूतैर्विमानमारोप्य तस्य विष्णुलोकप्रापणम्
॥ ३ ॥

तृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥

तृतीये तु यमेनापि वैष्णवोत्कर्षवर्णनैः ।
सान्त्वयित्वा स्वदूतास्ते वैष्णवे किङ्करीकृताः ॥ १० ॥

विष्णुदूतकृतं स्वावज्ञानं स्वदुतमुखतो ज्ञातवता
यमेनापि स्वदूतेभ्यः विष्णोरेव सर्वोत्तमत्वक-
थनम् ॥ १ ॥

चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥

चतुर्थादित्रिभिर्विश्वरूपजन्मविवक्षया ।
प्रचेत-सुतदक्षस्य वंशस्तापत्रप्तमन्यते ॥ ११ ॥
चतुर्थे तु प्रजावृष्ट्यै दक्षेणाराधनं हरेः ।
तपसा हंसगुह्याख्यस्तोत्रेण च निरूप्यते ॥ १२ ॥
प्रसक्तानुप्रसक्तेन स्वायंमुखसुतान्वये ।
नामप्रभावमाकर्ण्य वंशज्यासं युयुत्सवे ॥ १३ ॥

दशानां प्रचेतसां मारिषानामन्या कन्यया
विवाहः ॥ १ ॥ तेषां तस्यां दक्षनामरूपयोत्पत्तिः
॥ २ ॥ दक्षकृतहंसगुह्याख्यस्तुत्या तुष्टस्य भगवतो
नारायणस्याज्ञया दक्षस्य पञ्चजनप्रजापतिपुत्र्या
असिरन्या विवाहः ॥ ३ ॥

पञ्चमोऽध्यायः ॥ ५ ॥

पञ्चमे नारदेनाथ वाचःकूटैस्तु नाशितान् ।
सुतानाकर्ण्य दक्षोऽमुं शशापेति निरूप्यते ॥ १४ ॥

अपुतसह्ययाकानां हर्यश्वनाम्नां प्रजासर्गे ज्यु-
क्तानां दक्षपुत्राणां नारदेन वाचःकूटैः वैराग्योत्पाद-
नम् ॥ १ ॥ पुनः शबलाश्वनाम्नां दक्षपुत्राणामपि
नारदेन वैराग्योत्पादनम् ॥ २ ॥ रुष्टेन दक्षप्रजा-
पतिना नारदाय शापदानम् ॥ ३ ॥

षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥

षष्ठे दक्षेण सृष्ट्यां कन्यापष्ट्यां प्रकीर्तिताः ।
पृथग्वंशा यतो जातो विश्वरूपोऽदितेः सुतात् ॥ १५ ॥

दक्षकन्यावंशकथनम् ॥ १ ॥ त्वष्टृनामकादा-
दित्यात् विश्वरूपाचार्योत्पत्तिः ॥ २ ॥

सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥

सप्तमे विश्वरूपोऽसौ पौरोहित्ये वृत्तः सुरैः ।
गुरुणा संपरित्यक्तैः पौरोहित्यमथाऽकरोत् ॥ १६ ॥
बृहस्पत्याचार्येण परित्यक्तैः सुरैः विश्वरूपा-
चार्यस्य पौरोहित्ये वरणम् ॥ १ ॥

अष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥

अष्टमे विश्वरूपस्तु चर्म नारायणात्मकम् ।
इन्द्राय प्राह येनेन्द्रो गुप्तो दैत्यानयाजयत् ॥ १७ ॥
विश्वरूपाचार्येण इन्द्राय नारायणवर्माणपदेशः ॥ १८ ॥

नवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥

नवमे विश्वरूपे तु हते शक्रेण कौपतः ।
त्वष्ट्रा चोत्पादिते वृष्टे भीतैर्देवैः हरः स्तुतिः ॥ १८ ॥
इन्द्रेण विश्वरूपाचार्यहननम् ॥ १ ॥ स्वपुत्रवध-
रुष्टेन त्वष्ट्रा इन्द्रहननाय वृष्टोत्पादनम् ॥ २ ॥

वृत्रत्रस्तैर्देवैर्भगवत्स्तुतिः ॥ ३ ॥ भगवता देवान्प्रति
दधीचेरस्थीनि संगृह्य वज्रायुधनिर्माणे . आज्ञप-
नम् ॥ ४ ॥

दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥

दशमे केशवादिष्टदध्यङ्गुस्थिजवज्रपृष्ठ ।
इन्द्रोऽयुध्यत वृत्रेण सासुरेण स निजितः ॥ १९ ॥

देवैः स्वास्थीनि याचितेन दधीचा योगेन
स्वदेहत्यागः ॥ १ ॥ तदस्थिनिर्मितं वज्रायुधमा-
दायेन्द्रस्य अनेकैरसुरैः सहितेन वृत्रासुरेण सह
युद्धम् ॥ २ ॥ युद्धे असुराणां पराजयः ॥ ३ ॥

एकादशोऽध्यायः ॥ ११ ॥

एकादशे तु वृत्रस्य युद्धयमानस्य वज्रिणा ।
भक्तिज्ञानबलोदकांश्चित्रा वाचोऽनुवर्णिताः ॥ २० ॥

इन्द्रेण सह युद्धयमानस्य वृत्रस्य इन्द्रं बहु वि-
निय भगवन्नक्तियुक्ता वाचः ॥ १ ॥

द्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥

द्वादशेऽतिविषण्णेन स्वयमुत्साहितेन तु ।
महेन्द्रेण महायुद्धे वृत्रस्य वध ईर्यते ॥ २१ ॥

इन्द्रेण छिन्नैकबाहुना वृत्रेण सह युद्धयमानस्य
इन्द्रस्य हस्तात् वज्रायुधभ्रंशः ॥ १ ॥ लज्जया
पुनर्वज्रायुधमगृहीतवन्तं इन्द्रं प्रति वृत्रासुरेण
ज्ञानोपदेशः ॥ २ ॥ वृत्रं स्तुत्वा पुनर्बुद्ध्वा वज्रायुधेन
वृत्रवधः ॥ ३ ॥

त्रयोदशोऽध्यायः ॥ १३ ॥

त्रयोदशे तु वृत्रस्य ब्रह्महत्यामहामयात् ।
चिरं नष्टोऽवितः शक्रो विष्णुनेति निगद्यते ॥ २२ ॥

इन्द्रेण वृत्रे हते सर्वलोकानां सुखप्राप्तिः ॥ १ ॥
इन्द्रस्य तु वृत्रहत्यानिमित्तकब्रह्महत्याप्राप्तिः ॥ २ ॥

ब्रह्महत्याया भीत्वा इन्द्रेण इतरालक्षितस्थले गूढं
निवासः ॥ ३ ॥ ब्रह्मर्षिर्भिवंष्णवेनाभमेधेन याजि-
तस्येन्द्रस्य ब्रह्महत्याया विमोकः ॥ ४ ॥

चतुर्दशोऽध्यायः ॥ १४ ॥

वृत्रस्य ज्ञानभक्त्यादि श्रुत्वा पृष्टः परीक्षिता ।
हेतुमाह चतुर्भिस्तत्प्राग्जन्मचरितोक्तिभिः ॥ २३ ॥

आसुरजातेरपि वृत्रस्य तादृशभगवज्ज्ञानप्राप्ति-
कारणं किमिति परीक्षिता पृष्टेन शुकेन तत्कथनार्थं
तस्य प्राग्जन्मनि चित्रकेतुत्वात्तच्चरित्रकथनम् ॥ १ ॥
पुत्राभावेन दूयमानस्य चित्रकेतोः अङ्गिरोनामक-
ऋषिणा त्वाष्ट्रेष्टिरूपेण पुत्रप्राप्तिः ॥ २ ॥ सापत्न-
मात्तद्विषयभक्षणेन तस्य शिशोर्मरणम् ॥ ३ ॥
तेन चित्रकेतोः शोकाधिगमः ॥ ४ ॥

पञ्चदशोऽध्यायः ॥ १५ ॥

ततःपञ्चदशे चित्रकेतोः शोकापनोदनम् ।
कृतं तत्त्वोपदेशेन नारदेनाङ्गिरोयुजा ॥ २४ ॥

नारदाङ्गिरोभ्यां चित्रकेतोः सकाशमेत्य तत्त्वो-
पदेशेन तस्य पुत्रशोकापनोदनम् ॥ १ ॥

षोडशोऽध्यायः ॥ १६ ॥

षोडशे तत्सुतोत्तयैव विशोकीकृत्य तं नृपम् ।
आदिदेश महायिद्यां नारदः शेषतोऽपिणीम् ॥ २५ ॥

नारदाङ्गिरोभ्यां मृतपुत्रर्जावपाहूय तन्मुखेनापि
राज्ञो ज्ञानोत्पादनं शेषदेवतोपकरणविद्योपदेशश्च ॥ १ ॥
सम्राजं तस्या विद्याया जपात् शेषदेवस्य दर्श-
नम् विद्याधरपदप्राप्तिश्च ॥ २ ॥

सप्तदशोऽध्यायः ॥ १७ ॥

ततः सप्तदशेऽमोघमहर्षि प्राप्य लेखरन् ।
विद्वस्य गिरिशं शापादुमाया धृत्रतां गतः ॥ २६ ॥

महर्षिं प्राप्तेन चित्रकेतुना महादेवस्य निन्द-
नम् । तेन कुन्दाया उमायाः शापाद्व्रात्रासुरजन्म-
प्राप्तिः ॥ १ ॥

अष्टादशोऽध्यायः ॥ १८ ॥

आदित्यानां चतुर्थस्य त्वष्टुर्वैशंप्रसङ्गतः ।
प्रोकमिन्द्रकृतं विश्वरूपवृषवधादिकम् ॥ २७ ॥
अदितेः पञ्चमादीनां पुत्राणामन्वयोक्तिभिः ।
अष्टादशे दितेर्गर्भे शम्भेन मरुतां भिदा ॥ २८ ॥
त्वष्टुर्वैशमनुक्रम्य सप्तसङ्गं यथाक्रमम् ।
आदित्यानामथान्येषां घंशानाह महामुनिः ॥ २९ ॥
पूर्वं अदितिपुत्राणां विष्वदादीनां स्वपुत्रानां
चतुर्णां वंशो निरूपितः ॥ १ ॥ तत्प्रसक्ता विश्वरूप

वृत्रासुरकथाश्रोक्ताः ॥ २ ॥ अत्र अन्येषाम्
आदित्यानां वंशकथनम् ॥ ३ ॥ कश्यपपत्नीपु-
दितिवंशमनुक्रम्य एकोनपञ्चाशन्मरुदुत्पत्तिकथनम्
॥ ४ ॥

एकोनविंशोऽध्यायः ॥ १९ ॥

ऊनविंशे तु यत्प्रोक्तं कश्यपेन दितेर्ग्रन्थम् ।
तदेव विवृतं लोकहिताय हरितोपगम् ॥ ३० ॥
पूर्वाध्याये कश्यपेन दित्यै विहितं पुत्रपत्यो-
त्पादकं वैष्णवग्रन्थं विस्तरतो ज्ञातुमिच्छुना परीक्षिता
पृष्टेन शुकाचार्येण सप्तकारं तत्कथनम् ॥ १ ॥
इति पष्ठः स्कन्धः ॥ ६ ॥

श्रीगोपालकृष्णाय नमः ।

सप्तमः स्कन्धः ॥ ७ ॥

ऊतिः पञ्चवशाध्यायैः सप्तमे षण्मनेऽधुना । ऊतिश्च वासना प्रोक्ता तत्तत्कर्मानुसारिणी ॥ १ ॥
अशुभा च शुभा चेति द्विधा सा हेतुभेदतः । अशुभा महतां कोपाच्छुभा महदनुग्रहात् ॥ २ ॥
हरेर्हार्तरपयोर्यद्वद्वैकुण्ठे यस्यतोरपि । चतुःसनरुपा विष्णुद्वेपाद्यशुभवासना ॥ ३ ॥
यथा च दैत्यगर्भेऽपि प्रह्लादस्य सतः स्थिरा । नारदानुग्रहादास्य विष्णोः सङ्गकिवासना ॥ ४ ॥
स्वभयतं च सदा विष्णुद्विषं तमपि रक्षति । तृतीयेऽथ भवे ह्यास्थायकरोवात्मसात्तुनः ॥ ५ ॥
अतो मनीषिणा यत्नः कार्यो महदनुग्रहे । इत्येतदर्थमूतीनामत्र लक्षणमुच्यते ॥ ६ ॥
तत्रादौ दशमिर्देवतपुत्रमतिभेदतः । महत्कोपापानुकरोत्यवासनाभेद उच्यते ॥ ७ ॥
सन्नासना च युज्येत कर्मभिः शुद्धचेतसः । परैस्तु पञ्चभिस्तस्मात्क्रियते घर्मनिर्णयः ॥ ८ ॥

प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥

तत्र तु प्रथमेऽध्याये हिरण्यकशिपोः सुते ।
विष्णुभक्ते विरोधस्तु विप्रशापज इत्यंते ॥ ९ ॥

सर्वसमस्य भगवतो वैषम्यं कथमिति परीक्षिता

पृष्टेन शुकाचार्येण तदुत्तरदानार्थं युधिष्ठिरानार-
संवादकथनम् ॥ १ ॥ कलभापणमारभ्य श्रीकृष्णं
द्विपतः शिशुपालस्य कथं सायुज्यमाप्तिरिति युधि-
ष्ठिरपृष्टेन नारदेन भगवत्पार्षदयोर्ययविनययोः

सनकादिशापेनासुरयोनीं हिरण्यकशिपुहिरण्यास-
नाम्ना जननकथाकथनम् ॥ २ ॥ तयोः स्वपुत्रं
द्विपुत्रं हिरण्यकशिपुर्नृसिंहरूपिणा हरिणा हतः ।
हिरण्याक्षो वराहरूपिणा हरिणा हत इति च
कथनम् ॥ ३ ॥

। द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥

द्वितीये विष्णुरोषेण लोकं विप्लाव्य दानवैः ।
तद्धतभ्रातृपुत्रादीनि तिहासैरस्तान्त्वयत् ॥ १० ॥

स्वपुत्रे प्रहादे हिरण्यकशिपोर्द्वेषः कथं संजात इति
युधिष्ठिरपृष्टेन नारदेन तत्कथनारंभः ॥ १ ॥
श्रीवराहकृतहिरण्यासवधतप्तेन हिरण्यकशिपुना
स्वभ्रातृभार्यायाः स्वभ्रातृद्विंशेऽथ उशीनरेऽवरहृष्टान्त-
कथनेन परिसान्त्वनम् ॥ २ ॥ मृतम् उशीनरराजं
सुयज्ञमुद्दिष्य विपीदतां प्रेतचमूनां यमस्य च
संवादः ॥ ३ ॥ यमेन तान्प्रति लुब्धककुलिङ्गमि-
थुनकथाकथनम् ॥ ४ ॥

तृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥

तृतीये तस्य तपसा तप्तं वीक्ष्य जगद्विधिः ।
आगत्य विस्मितस्तेन संस्तुतश्च वरानदात् ॥ ११ ॥
हिरण्यकशिपुना ब्रह्माणमुद्दिष्य तपश्चरणम्
॥ १ ॥ वरं दातुमागतं ब्रह्माणं प्रति हिरण्यकशिपुना
वरयाचनं ब्रह्मणा वरदानं च ॥ २ ॥

चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥

चतुर्थे तु वराहद्वया विजित्यागिललोकपान् ।
विष्णुद्वेषेण तान्सर्वान्दित्येन्द्रः समपीडयत् ॥ १२ ॥

ब्रह्मणः सकाशात्प्राप्तवरेण हिरण्यकशिपुना
इन्द्रस्य त्रिविष्टपहरणम् ॥ १ ॥ तदुपद्रवसंविघ्नैर्देवैः

भगवन्तं प्रति शरणगमनम् ॥ २ ॥ श्रीमता नाराय-
णेन तेषामभयदानपूर्वकं 'यदाऽयमसुरः परम-
भागवताय स्वपुत्राय प्रहादाय द्रुहति तदा तं
हनिष्यामि' इत्युक्त्वा प्रेषणम् ॥ ३ ॥ नारदेन
युधिष्ठिरं प्रति प्रहादकथाकथनम् ॥ ४ ॥

पञ्चमोऽध्यायः ॥ ५ ॥

पञ्चमे गुरुतोऽधीतं त्यक्त्वा विष्णुस्तुतौ रतम् ।
घातयन्निपसर्पाद्यैः सुतं दैत्यो न वाशकत् ॥ १३ ॥

हिरण्यकशिपुना "गुरोः सकाशाद्यधीतं
तत्कथय" इत्युक्तेन प्रहादेन विष्णौ भक्तिरवश्यं
कर्तव्येति कथनम् ॥ १ ॥ प्रहादस्य विष्णुपक्तत्वं
ज्ञात्वा क्रुद्धेन हिरण्यकशिपुना नानामरुतैः तद्धन-
नप्रयत्नः ॥ २ ॥

षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥

षष्ठे गुरौ गृह्ययत्रे प्रहादो वैत्यशालकान् ।
अनुकम्प्य परं तत्वं नारदोऽमुषादिशत् ॥ १४ ॥
निरर्थकक्रियालापैरायुर्व्ययमजानताम् ।
प्रहादः सद्यं प्राह धर्मं भागवतं कृती ॥ १५ ॥

प्रहादेनासुरबालकेभ्यः परतत्त्वोपदेशः ॥ १ ॥
"अन्तःपुरस्यस्य तव ज्ञानमाप्तिः कथम्" इति
असुरबालकैः प्रहादं प्रति प्रश्नः ॥ २ ॥

सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥

सप्तमे मातृगर्भस्थे स्वस्मिन्नारदभाषितम् ।
प्रहादो घर्णयामास शिष्यप्रत्ययसिद्धये ॥ १६ ॥
अथापि नारदादेतन्मया गर्भे इतीरितम् ।
तत्प्रस्तावकथामाह पटौः षोडशभिः सुधीः ॥ १७ ॥

प्रहादेन मातृगर्भस्थस्यैव स्वस्य ज्ञानमाप्ति-
नारदानुग्रहेणेति कथनम् ॥ १ ॥ गर्भस्थस्य तस्य

नारदेनोपदेशं घटयितुं गर्भिण्या स्वपातुरिन्द्रेणा-
पहरणादिकथाकथनम् ॥ २ ॥

अष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥

अष्टमेऽतिरूपा सनुं निघ्नन्दैत्यो हतः स्वयम् ।
आविर्भूय नृसिंहेन स च ब्रह्मादिभिः स्तुतः ॥ १८ ॥

अन्तःकृपासुधापूर्णो दहिःकोधो नृकेसरी ।
दैत्येन्द्रमरिभावेन भजन्तं समभाषयत् ॥ १९ ॥

पुनः स्वपुत्रं प्रह्लादं हन्तुमुक्तस्य द्विरप्य-
कशिपोः तत्क्षणे स्तंभादाविर्भूतेन नृसिंहरूपिणा
हननम् ॥ १ ॥ ब्रह्मरुद्रादि देवैर्नृसिंहस्तवनम् ॥ २ ॥

नवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥

नवमे ब्रह्मणा भीत्या चोदितोऽसुरबालकः ।
कोपं प्रशमयन्नस्तौ नृसिंहमतिभीषणम् ॥ २० ॥

कुपितं नृसिंहं शमयितुं ब्रह्मणा प्रेषितेन प्रह्लादेन
श्रीनृसिंहस्तुतिः ॥ १ ॥

दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥

दशमे त्वनुग्रहामुं भक्तमन्तर्हिते हरौ ।
प्रसङ्गाद्धरिणा रुद्रे कृतोऽनुग्रह ईर्यते ॥ २१ ॥

श्रीनृसिंहेन प्रह्लादाय वरदानम् ॥ १ ॥ तस्मा-
त्प्रदेशाद्भगवतोऽन्तर्धानम् ॥ २ ॥ न केवलं प्रह्लाद-
मेवानुजग्राह विष्णुरपितु श्रीरुद्रमपीति कथयितुं
त्रिपुरासुरवधकथा ॥ ३ ॥

एकादशोऽध्यायः ॥ ११ ॥

एकादशे नृणां धर्माः साधारण्येन वर्णिताः ।
विशेषेण च वर्णानां मुख्यामुख्याश्च योषिताम् ॥ २२ ॥
तदेवं दशभिर्ज्ञानभक्तियोगावुद्गीरितौ ।
अथ पञ्चभिरध्यायैः कर्मयोगोऽनुवर्ण्यते ॥ २३ ॥

नारदोक्तं प्रह्लादचरित्रं श्रुतवता युधिष्ठिरेण तं
प्रति वर्णाश्रमाचारकथनमार्थना ॥ १ ॥ नारदेन नृणां
साधारणधर्मस्य, वर्णधर्माणां स्त्रीधर्माणां च कथ-
नम् ॥ २ ॥

द्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥

द्वादशे वर्ण्यते धर्मो ब्रह्मचारिवनस्थयोः ।
चतुर्णामाश्रमाणां च साधारण्येन कथनम् ॥ २४ ॥

ब्रह्मचारिवानप्रस्थधर्मकथनम् ॥ १ ॥ साधा-
रण्येन चातुराश्रम्यधर्मकथनम् ॥ २ ॥

त्रयोदशोऽध्यायः ॥ १३ ॥

त्रयोदशे यतेधर्मः साधकस्योच्यते महान् ।
अवधूतेतिहामेन सिद्धावस्था च वर्ण्यते ॥ २५ ॥

यतिधर्मकथनम् ॥ १ ॥ आजगरमुनिचरि-
त्रम् ॥ २ ॥

चतुर्दशोऽध्यायः ॥ १४ ॥

चतुर्दशे गृहस्थस्य परमो धर्म ईर्यते ।
देशकालादिभेदेन पुनः श्रेयोविशेषकृत् ॥ २६ ॥

गृहस्थाश्रमधर्मकथनम् ॥ १ ॥ महस्तेवाया
अवश्यकर्तव्यत्वे प्रथमम् उपवर्जनामकगन्ध-
र्वस्य स्वस्य महदवज्ञानेन शूद्रजन्मप्राप्तेः, तरिप-
ञ्जन्मनि महस्तेवया ब्रह्मपुत्रत्वप्राप्तेश्च कथनम् ॥ २ ॥

पञ्चदशोऽध्यायः ॥ १५ ॥

ततः पञ्चदशे वर्णाश्रमनिबन्धनम् ।
सारतः संग्रहेणाथ वर्ण्यते मोक्षलक्षणम् ॥ २७ ॥

सर्ववर्णाश्रमसाधारणधर्मकथनम् ॥ १ ॥

इति सप्तमः स्कन्धः ॥ ७ ॥

श्रीवेदव्यासाय नमः ।

श्रीगोपालकृष्णाय नमः ।

अष्टमः स्कन्धः ॥ ८ ॥

अथाष्टमे चतुर्विंशत्याध्यायैर्मनुवर्णनम् । तत्सुतैर्कपिदेवेन्द्रैर्मूर्तिमिश्र हरेः सह ॥ १ ॥

प्रतिमन्वन्तरं चैव मन्वाद्याः पद् पृथक्पृथक् । प्रवर्तयन्ति सज्जमान्यालयन्त्याचरन्ति च ॥ २ ॥

अतो मन्वन्तरस्योक्तं सज्जर्भ इति लक्षणम् । येन वै क्रियमाणेन बरो न निरयं ब्रजेत् ॥ ३ ॥

प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥

तत्र तु प्रथमे स्वायंभुवः स्वारोचिपस्तथा ।

उत्तमस्तामसश्चेति चतुर्मनुनिरूपणम् ॥ ४ ॥

स्वायंभुवेऽन्तरेऽनन्तदुरन्तगुणधर्षनात् ।

मुदितः परिपप्रच्छ सर्वमन्वन्तरस्थितिम् ॥ ५ ॥

स्वायंभुवादिमन्वन्तरचतुष्टयनिरूपणम् ॥ १ ॥

चतुर्थमन्वन्तरीयभगवद्वतारभूतस्य हरेर्गजेन्द्रमोक्षण-
कयोपक्षेपः ॥ २ ॥

द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥

तुयं मन्वन्तरे प्रोक्तं गजेन्द्रस्य विमोक्षणम् ।

द्वितीयादित्रिभिस्तत्तु विस्तरेणोपवर्ण्यते ॥ ६ ॥

द्वितीये तु गजेन्द्रस्य गजीभिः क्रीडतो जले ।

द्विधाद्ब्राह्मणद्वीतस्य हरिस्तुतिरुदीर्यते ॥ ७ ॥

गजेन्द्रमोक्षकारंभः ॥ १ ॥ त्रिकूटपर्वते स्वैरं

गजीभिः सह विक्रीडतो मदन्वस्य गजेन्द्रस्य जलं

पातुं सरोऽवतीर्य लोडयतो ब्राह्मेण चरणे गृहीतस्य

तस्य दुःखकाले हरिस्मरणप्राप्तिः ॥ २ ॥

तृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥

तृतीये तु गजेन्द्रेण स्तुतो हरिरुपेत्य तम् ।

समुद्धारं तं प्रादाद्ब्राह्मं देवलशापतः ॥ ८ ॥

ब्राह्मणद्वीतेन गजेन्द्रेण भगवन्स्तुतिः ॥ १ ॥

तत्सनागातेन हरिणा ब्राह्मणजेन्द्रमोचनम् ॥ २ ॥

ब्राह्मस्य च देवलशापतो मोचनम् ॥ ३ ॥

चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥

चतुर्थे तु तयोर्ब्राह्मः प्राप गन्धर्वतां पुनः ।

गजं स्वपार्षदं कृत्वा हरिर्निन्ये निजं पदम् ॥ ९ ॥

देवलशापेन ब्राह्मतां प्राप्तस्य ब्रह्मनामरुगन्धर्वस्य

स्वस्वरूपप्रापणम् ॥ १ ॥ पूर्वमिन्द्रघुम्ननाम्नो राज्ञः

अगस्त्यशापाद्गजेन्द्रत्वं प्राप्तस्य भगवता तज्जन्म-

परिहारपूर्वकं स्वपार्षदीकरणम् ॥ २ ॥ हरिणा

गजेन्द्रमोक्षपारापणस्य फलकथनम् ॥ ३ ॥

पञ्चमोऽध्यायः ॥ ५ ॥

अमृताख्यानमष्टाभिरध्यायैरनुवर्ण्यते ।

स्वमत्तपक्षपातेन यत्र योपायितं प्रमां ॥ १० ॥

पञ्चमे पञ्चमं चाथ पष्ठं चाकथयन्मनुम् ।

विप्रशापाच्च निःशोकैः कृतां देवैर्द्वैरेः स्तुतिम् ॥ ११ ॥

पञ्चमपष्ठमन्वन्तरनिरूपणम् ॥ १ ॥ अमृत-

मयनकरारंभः ॥ २ ॥ दुर्वाससः शापाद्विजय-

राजित्वेदेवैः स्वपराजयं विरिञ्चये विज्ञाप्य तेन सह

क्षीराविश्रमणम् ॥ ३ ॥ द्रष्टव्या भगवद्दर्शनाय

तत्स्तुतिः ॥ ४ ॥

षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥

पष्ठे पुनः स्तुतिर्विष्णावाविर्भूते सुरैः कृता ।
तन्मन्त्रेणासुरैः साकममृतार्थं महोद्यमः ॥ १२ ॥

स्तुतिप्रसन्नेन भगवता देवेभ्यः प्रत्यक्षीभव-
नम् ॥ १ ॥ पुनरपरोक्षतो ब्रह्मणा भगवत्स्तुतिः
॥ २ ॥ भगवता श्रीनारायणेन देवान्प्रति असुरैः
सह सन्धिं कृत्वा तत्साहाय्येन क्षीरोदधौ अमृत-
मथनार्थमाज्ञादानम् ॥ ३ ॥ तदर्थं मन्दरपर्वता-
नयनम् ॥ ४ ॥

सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥

सप्तमे मथनोद्भूतविषम्रीत्याऽखिलैर्जनेः ।
स्तुतः सङ्कषया रुद्रः पपौ विषमितीर्यते ॥ १३ ॥
अमृतमथनारंभः ॥ १ ॥ रुद्रेण विषपा-
नम् ॥ २ ॥

अष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥

अष्टमे मथ्यमानेऽन्धौ लक्ष्म्या विष्णौ वृतेऽसुरैः ।
धन्वन्तरैर्हृते सोमे मोहिन्युद्धव ईर्यते ॥ १४ ॥
कामधेनवाद्युत्पत्तिः ॥ १ ॥ महाऋक्षमुत्पत्तिः
तया इतरासर्वान्देवान् दोग्धिणो विज्ञाय निर्दोषस्य
भगवतो वरणं च ॥ २ ॥ अमृतकलशहस्तस्य
धन्वन्तरैरुत्पत्तिः ॥ ३ ॥ असुरैरमृते हृते तद्रञ्जनार्थं
भगवता मोहिनीरूपस्वीकारः ॥ ४ ॥

नवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥

नवमे मोहितैर्दैत्यैरपितेऽमृतमाजने ।
तद्रुच्यनेन देवेभ्योऽमृतं दत्तमितीर्यते ॥ १५ ॥
मोहिन्या रूपं दृष्ट्वा मोहितैर्दैत्यैर्मोहिनीहस्ते
अमृतपात्रसमर्पणम् ॥ १ ॥ मोहिन्या दैत्यान्वञ्च-
यित्वा देवेभ्योऽमृतपरिवेषणम् ॥ २ ॥

दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥

दशमे मत्सरादैत्यैरारब्धे तु मृधे सुरैः ।
दैत्यमायाविषण्णेषु देवेष्वाविर्भवौ हरिः ॥ १६ ॥
तदेव ममतावासिर्नामकानामितीरितम् ।
भक्तमत्सरतः प्राणहानिः पुनरुदीर्यते ॥ १७ ॥
दैत्यैर्मत्सरादैवैस्सह युद्धारंभः ॥ १ ॥ परा-
जयत्सु देवेषु तद्रक्षणार्थं भगवत आविर्भावः ॥ २ ॥

एकादशोऽध्यायः ॥ ११ ॥

एकादशे तु देवेषु दैत्यघातिषु नारदः ।
देवानवार्यच्छुक्रो मृतान्दैत्यानजीवयत् ॥ १८ ॥
इन्द्रेण जंभवलपाकनमुचिप्रभृतीनां वधः ॥ १ ॥
नारदेन युद्धनिवारणम् ॥ २ ॥ शुकाचार्येण
मृतानां अविनष्टावयवानां दैत्यानामुज्जीवनम् ॥ ३ ॥

द्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥

द्वादशे मोहिनीरूपविधमालोकनोत्सुकम् ।
भवे स मोहयामास हरिः पुनरतान्त्वयत् ॥ १९ ॥
अमुहाग्रसुरा विष्णुमायया न तदभूतम् ।
इति यक्तुं महादेयमोहोऽयमुपघर्षयत् ॥ २० ॥
मोहिनीरूपं पुनः स्वस्मै दर्शयितुं रुद्रयाचितेन
भगवता तत्प्रदर्शने सति तत्सौन्दर्यदर्शनक्षुभितमनसो
हरस्य मोहाधिगमः ॥ १ ॥

त्रयोदशोऽध्यायः ॥ १३ ॥

त्रयोदशे तु घर्ष्यन्ते सप्तमादोन्यनुक्रमात् ।
मन्यन्तराणि सखाणि पशुधानि पृथक्पृथक् ॥ २१ ॥
सप्तमादिचतुर्दशमन्तरार्गनम् ॥ १ ॥

चतुर्दशोऽध्यायः ॥ १४ ॥

चतुर्दशे तु घर्ष्यन्ते मन्यादीनां यथायथम् ।
पृथक्क्रमाणि घर्ष्यन्ते भगवद्वशवर्तिनाम् ॥ २२ ॥

श्रीवेदव्यासाय नमः ।

श्रीगोपालकृष्णाय नमः ।

अष्टमः स्कन्धः ॥ ८ ॥

अथाष्टमे चतुर्विंशत्यध्यायैर्मुन्यवर्णनम् । तत्सुतैर्कपिदेवेन्द्रैर्मूर्तिभिश्च हरैः सह ॥ १ ॥

प्रतिमन्वन्तरं चैव मन्वाद्याः पट् पृथस्पृथक् । प्रघर्तयन्ति सद्धर्मान्पालयन्त्याचरन्ति च ॥ २ ॥

अतो मन्वन्तरस्योक्तं सद्धर्म इति लक्षणम् । येन वै क्रियमाणेन नरो न निरयं यजेत् ॥ ३ ॥

प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥

तत्र तु प्रथमे स्वायंभुवः स्वारोचिस्तथा ।

उत्तमस्तामसश्चेति चतुर्मेतुनिरूपणम् ॥ ४ ॥

स्वार्थभुवेऽन्तरेऽनन्तदुरन्तगुणवर्णनात् ।

मुदितः परिपप्रच्छ सर्वमनन्तरस्थितिम् ॥ ५ ॥

स्वार्थभुवादिमन्वन्तरचतुष्टयनिरूपणम् ॥ १ ॥

चतुर्थमन्वन्तरीयभगवदवतारभूतस्य हरेर्गजेन्द्रमोक्ष-
कपोपक्षेपः ॥ २ ॥

द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥

तुर्ये मन्वन्तरे प्रोक्तं गजेन्द्रस्य विमोक्षणम् ।

द्वितीयादित्रिभिस्तत्तु विस्तरेणोपवर्ण्यते ॥ ६ ॥

द्वितीये तु गजेन्द्रस्य गजीभिः क्रीडितो जले ।

दैवाद्ग्राहगृहीतस्य हरिस्त्वृतिरुदीर्यते ॥ ७ ॥

गजेन्द्रमोक्षकारणम् ॥ १ ॥ विकृत्यवर्धते स्वरं

गजीभिः सह विक्रीडितो भद्रान्धस्य गजेन्द्रस्य जलं

पातुं सरोज्वतीर्य लोडयतो ग्राहेण चरणे गृहीतस्य

तस्य दुःखकाले हरिस्मरणमाप्तिः ॥ २ ॥

तृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥

तृतीये तु गजेन्द्रेण स्तुतो हरिरुपेत्य तम् ।

समुद्धारं तं ग्राह्याद्ग्राहं देवलशापतः ॥ ८ ॥

ग्राहगृहीतेन गजेन्द्रेण भगवत्स्तुतिः ॥ १ ॥

तत्क्षणागतेन हरिणा ग्राह्याद्गजेन्द्रमोचनम् ॥ २ ॥

ग्राहस्य च देवलशापतो मोचनम् ॥ ३ ॥

चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥

चतुर्थे तु तयोर्ग्राहः प्राप गन्धर्वतां पुनः ।

गजे स्वपार्षदं कृत्वा हरिर्निन्ये निजं पदम् ॥ ९ ॥

देवलशापेन ग्राहतां प्राप्तस्य हूहनामकगन्धर्वस्य

स्वस्वरूपप्रापणम् ॥ १ ॥ पूर्वमिन्द्रशुभ्रनाम्नो राज्ञः

अगस्त्यशापाद्गजेन्द्रत्वं प्राप्तस्य भगवता तज्जन्म-

परिहारपूर्वकं स्वपार्षदाकरणम् ॥ २ ॥ हरिणा

गजेन्द्रमोक्षपारायणस्य फलरूपम् ॥ ३ ॥

पञ्चमोऽध्यायः ॥ ५ ॥

अमृताख्यानमष्टाभिरध्यायैरनुवर्ण्यते ।

स्वभक्तपक्षपातेन यत्र योपायितं प्रभोः ॥ १० ॥

पञ्चमे पञ्चमं चाथ पष्ठं चाकथयन्मनुम् ।

विप्रशापाद्य निःशोकैः कृतां देवैर्हरैः स्तुतिम् ॥ ११ ॥

पञ्चमपट्टमन्वन्तरनिरूपणम् ॥ १ ॥ अमृत-

मयनक्रयारंभः ॥ २ ॥ दुर्वाससः शापादितिजप-

राजितेर्देवैः स्वपराजयं विरिञ्चये विज्ञाप्य तेन सह

क्षीरान्ध्रगमनम् ॥ ३ ॥ ब्रह्मणा भगवद्दर्शनाय

वस्तुतिः ॥ ४ ॥

षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥

षष्ठे पुनः स्तुतिर्विष्णावाचिर्भूते सुरैः कृता ।
तन्मन्त्रेणासुरैः साकममृतार्थे महोद्यमः ॥ १२ ॥

स्तुतिप्रसन्नेन भगवता देवेभ्यः प्रत्यक्षीभव-
नम् ॥ १ ॥ पुनरपरोक्षतो ब्रह्मणा भगवत्स्तुतिः
॥ २ ॥ भगवता श्रीनारायणेन देवान्प्रति असुरैः
सह सन्धिं कृत्वा तत्साहाय्येन क्षीरोदधौ अमृत-
मथनार्थमाज्ञादानम् ॥ ३ ॥ तदर्थं मन्दरपर्वता-
नयनम् ॥ ४ ॥

सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥

सप्तमे मथनोद्धूतविषमीत्याऽखिलैर्जनैः ।
स्तुतः सन्कपया रुद्रः पपौ विषमितीर्यते ॥ १३ ॥

अमृतमथनारंभः ॥ १ ॥ रुद्रेण विषपा-
नम् ॥ २ ॥

अष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥

अष्टमे मध्यमानेऽन्धौ लक्ष्म्या विष्णौ घृतेऽसुरैः ।
धन्वन्तरेर्हृते सोमे मोहिन्युत्स्य ईर्यते ॥ १४ ॥

कामधेन्याद्युत्पत्तिः ॥ १ ॥ महान्क्षम्युत्पत्तिः
तथा इतरान्सर्वान्देवान् दोषिणो विज्ञाय निर्दोषस्य
भगवतो वरणं च ॥ २ ॥ अमृतकलशहस्तस्य
धन्वन्तरेरुत्पत्तिः ॥ ३ ॥ असुरैरमृते हृते तद्वञ्चनार्थं
भगवता मोहिनीरूपस्वीकारः ॥ ४ ॥

नवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥

नवमे मोहितैर्देवैरपितेऽमृतमाजने ।
तद्वञ्चनेन देवेभ्योऽमृतं दत्तमितीर्यते ॥ १५ ॥

मोहिन्या रूपं दृष्ट्वा मोहितैर्देवैर्मोहिनीहस्ते
अमृतपात्रमर्पणम् ॥ १ ॥ मोहिन्या दैत्यान्वञ्च-
यित्वा देवेभ्योऽमृतपरिवेपणम् ॥ २ ॥

दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥

दशमे मत्सराहैत्वैरारब्धे तु मृधे सुरैः ।
दैत्यमायाविषण्णेषु देवेष्ववाचिर्वभौ हरिः ॥ १६ ॥
तदेव ममतावासिर्नामकानामितीरितम् ।
भक्तमत्सरतः प्राणहानिः पुनरुदीर्यते ॥ १७ ॥

दैत्यैर्मत्सरादेवैस्सह युद्धारंभः ॥ १ ॥ परा-
जयत्सु देवेषु तद्रक्षणार्थं भगवत आविर्भावः ॥ २ ॥

एकादशोऽध्यायः ॥ ११ ॥

एकादशे तु देवेषु दैत्यघातिषु नारदः ।
देवानवारयच्छुको मृतान्दैत्यानजीवयत् ॥ १८ ॥

इन्द्रेण जंभवलपाकनमुचिप्रभृतीनां वधः ॥ १ ॥
नारदेन युद्धनिवारणम् ॥ २ ॥ शुक्राचार्येण
मृतानां अविनष्टावयवानां दैत्यानामुज्जीवनम् ॥ ३ ॥

द्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥

द्वादशे मोहिनीरूपविभ्रमालोकनोत्सुकम् ।
भगवत्स मोहयामास हरिः पुनरस्तान्वयत् ॥ १९ ॥
अमुहाससुरा विष्णुमायया न तद्व्रतम् ।
इति यक्तुं महादेवमोहोऽयमुपवर्णयते ॥ २० ॥

मोहिनीरूपं पुनः स्वस्मै दर्शयितुं रुद्रयाचितेन
भगवता तत्प्रदर्शने सति तत्सौन्दर्यदर्शनेषु भित्तमनसो
हरस्य मोहाधिगमः ॥ १ ॥

त्रयोदशोऽध्यायः ॥ १३ ॥

त्रयोदशे तु वर्णयन्ते सप्तमादीन्यनुक्रमात् ।
मन्यन्तराणि सर्वाणि पङ्क्तिधानि पृथक्पृथक् ॥ २१ ॥
सप्तमादिचतुर्दशमन्वन्तरवर्णनम् ॥ १ ॥

चतुर्दशोऽध्यायः ॥ १४ ॥

चतुर्दशे तु सर्वेषां मन्वादीनां यथायथम् ।
पृथक्क्रमाणि वर्णयन्ते भगवद्भगवतिनाम् ॥ २२ ॥

सर्वपन्वन्तरेष्वपि मन्वादीनां साधारणकर्मकथनम् ॥ १ ॥

पञ्चदशोऽध्यायः ॥ १५ ॥

यलिं पञ्चदशे विश्वजिता ऽऽचार्या अयाजयन् ।
ततोऽसौ स्वर्गमजयद्भयाद्देवा निलिस्त्यरे ॥ २३ ॥
अत्रैर्यते तथाध्याय्या वामं वामनचेष्टितम् ।
निग्रहच्छलतो यत्र घलेर्भूयाननुग्रहः ॥ २४ ॥

पूर्वमिन्द्रपराजितस्य बलेः पुरोहितेन शुक्रा-
चार्येण सर्वलोकजयाय विश्वजिता याजनम् ॥ १ ॥
गुरुप्रसादसमुन्नद्धबलस्य बलेर्भयात् देवगणसहि-
तस्येन्द्रस्य त्रिविष्टपात्पलायनम् ॥ २ ॥

षोडशोऽध्यायः ॥ १६ ॥

षोडशे पुत्रताशेन शोचन्त्या अदितेः पतिः ।
प्राथितः कश्यपः प्राह पयोध्रतमितीर्यते ॥ २५ ॥

पुत्राणां त्रिविष्टपनाशेन शोचन्त्या अदित्या
प्राथितेन कश्यपेन हरितोपणार्थं तस्यै पयोव्रतो-
पदेशः ॥ १ ॥

सप्तदशोऽध्यायः ॥ १७ ॥

ततः सप्तदशेऽदित्या हृते तस्मिन्मृते हरिः ।
नरकामपूरणायादौ तत्पुत्रांश्भूदितीर्यते ॥ २६ ॥

अदित्या पयोव्रताचरणम् ॥ १ ॥ तद्व्रताचरण-
तुष्टस्य भगवतस्तद्व्रतं प्रादुर्भावं ॥ २ ॥

अष्टादशोऽध्यायः ॥ १८ ॥

ततस्त्वष्टादशे भूत्या वामनः सत्कृतोऽतिलैः ।
यत्ने गतस्वतस्तेन स्वहृत्यांक्तो घगन्वृणु ॥ २७ ॥

अत्रित्तिदेव्यां भगवतो वामनम्पावनारः ॥ १ ॥
पिप्रोपनीतस्य तस्य अभ्यर्चयेन्नमो बलेर्विश्वा-
-

गपनम् ॥ २ ॥ बलिना वामनं सत्कृत्याभिलषि-
तव्रदानप्रतिज्ञानम् ॥ ३ ॥

एकोनविंशोऽध्यायः ॥ १९ ॥

ऊनविंशे तु हरिणा याचिते च पदत्रये ।
प्रतिश्रुते च बलिना जानन्भृगुरवारयत् ॥ २८ ॥

वामनेन बलिप्रशंसनपूर्वकं स्वपदत्रयमितभूया-
चनम् ॥ १ ॥ तत्प्रदातुमुद्युक्तस्य बलेः शुक्रा-
चार्येण तस्य वामनस्य विष्णुत्वकथनपूर्वकं भूषदान-
निषेधः ॥ २ ॥

विंशोऽध्यायः ॥ २० ॥

विंशे त्वनृतमीतोऽसौ ज्ञात्वाऽपि कपटं हरेः ।
वदाथेव ततो विष्णुः सहस्रोऽप्यर्धतद्भुतम् ॥ २९ ॥

हरेः कपटं ज्ञातवतापि बलिनाऽनृतभयाद्विष्णवे
तदपेक्षितपदत्रयमितभूदानम् ॥ १ ॥ प्राप्तपदत्रयेण
वामनेन स्वीयविश्वरूपग्रहणेन भूलोकस्यैकेन पदा-
ऽऽक्रमणम् ॥ २ ॥

एकविंशोऽध्यायः ॥ २१ ॥

एकविंशे पदापूर्तिमिषेण बलिपञ्चनम् ।
विष्णुना कृतमुत्कर्षं तस्य रथापयितुं जने ॥ ३० ॥

द्वितीयेन पदा स्वर्लोकं क्रमतस्त्रिविक्रमस्य
ब्रह्मादिदेवैः पादप्रसालनम् ॥ १ ॥ वामनं हन्तु-
मुद्युक्तानामसुराणां विष्णुवर्षदेर्निवारणम् ॥ २ ॥
भगवदभिप्रायज्ञेन गरुडेन बलेर्वागणपार्श्वव्य-
नम् ॥ ३ ॥

द्वाविंशोऽध्यायः ॥ २२ ॥

द्वाविंशे तु प्रसन्नः सन् प्रस्थाप्य सुतले यतिम् ।
दत्त्वा परान्दरिद्र्यं न भया तद्दृष्टारपोऽभयत् ॥ ३१ ॥

समर्पिततनूचितनिर्मलाचलभक्तिः ।

छलितो बलिना चित्रं स्वमेवाप्येयदच्युतः ॥ ३२ ॥

बलिना भगवत्स्तुतिः ॥ १ ॥ प्रह्लादस्य तत्रा-
गमनम् ॥ २ ॥ समह्लादस्य बलेः सुतल्लोक-
प्रेषणम् ॥ ३ ॥ हरिणा बलेद्द्वारपालकत्वेन
भवनम् ॥ ४ ॥

त्रयोविंशोऽध्यायः ॥ २३ ॥

त्रयोविंशे बली याते सुतलं सवितामहे ।
उपेन्द्रेण दिवं गत्वा पूर्वयन्मोदितो हरिः ॥ ३३ ॥

महादेन सह महाबलेः सुतल्लोकप्रेषः ॥ १ ॥
भगवदाज्ञया शुकाचार्येण यत्रन्दिद्रसंथानम् ॥ २ ॥
इन्द्रस्य वामनं पुरस्कृत्य स्वर्गलोकगमनम् ॥ ३ ॥

चतुर्विंशोऽध्यायः ॥ २४ ॥

चतुर्विंशे प्रसङ्गेन मत्स्यरूपस्य दार्ढ्येणः ।
लीलाच्यते यतः सत्यव्रतरक्षा महार्णवे ॥ ३४ ॥
तनुं तनुं विदद्यादां निर्जिह्वर्यमिदं शनैः ।
मत्स्ये पृच्छति पृथ्वीशो लीलया वामनोपमम् ॥ ३५ ॥

वराहादिकान्भगवतः कांधनाचतराञ्छ्रुतता
राज्ञा मत्स्यावतारकथां यत्तुं प्रार्थितेन शुका-
चार्येण सत्यव्रतरक्षाकथनपूर्वकं मत्स्यावनारनि-
रूपणम् ॥ १ ॥

हयधमः स्वयं ॥ ८ ॥

श्रीगोपालकृष्णाय नमः ।

नवमः स्कन्धः ॥ ९ ॥

त्यत्तिः ॥ ७ ॥ ततः शङ्करप्रसादेन तस्याः पुनः
मासपर्यायव्यवस्थया स्त्रीपुंसत्वप्राप्तिः ॥ ८ ॥
सुद्युम्नस्य उत्कचादिपुत्रोत्पत्तिः ॥ ९ ॥ पुरुरवसं
प्रतिष्ठाननगरेऽभिषिच्य सुद्युम्नस्य तपोवनगम-
नम् ॥ १० ॥

द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥

द्वितीये मनुपुत्राणां द्वावपुत्रौ विरागतः ।
करूपकादिपञ्चानां वंशानाद् लघुक्रमात् ॥ ६ ॥

ततो वैवस्वतमनोरिक्ष्वाकुप्रभृतिपुत्रोत्पत्तिः ॥ १ ॥
अज्ञानाद्भोवथं कृतवता मनोरष्टमपुत्रेण पृषध्रेण तपो-
वनगमनम् ॥ २ ॥ इक्ष्वाकुवंशस्य महत्त्वात् लघूना-
मन्येषां मनुपुत्राणां वंशकथनम् ॥ ३ ॥

तृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥

तृतीये मनुपुत्रस्य शर्यातेः कीर्त्यतेऽन्वयः ।
यत्र सौकन्यमाख्यानं दैवतं च महानुत्तमम् ॥ ७ ॥

वैवस्वतमनुपुत्रस्य शर्यातेः तत्पुत्र्याः सुकन्या-
यास्तद्भर्तृक्षयवनकृषेश्व कथा ॥ १ ॥ शर्यातिप्रपौ-
त्रस्य ककुब्जिनस्तत्पुत्र्या रेवत्याश्च कथा ॥ २ ॥

चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥

चतुर्थे मनुपुत्रस्य नभगस्य कथोच्यते ।
तत्सुनोश्चाम्बरीपस्य कृत्या प्रतिहता यतः ॥ ८ ॥

मनुषौत्रस्य नाभागस्य कथा ॥ १ ॥ नाभाग-
पुत्रस्याम्बरीपस्य कथा ॥ २ ॥ एकादशीव्रतमनु-
तिष्ठतोऽम्बरीपस्य द्वादशीपारणसमये दुर्वासस
आगमनम् ॥ ३ ॥ स्वपारणवेलातिक्रमभिर्यावरी-
पेण अन्धक्षणे कृते क्रुद्धेन ऋषिणा अंबरीपं हन्तुं
स्वजटातः कृत्यानिर्माणम् ॥ ४ ॥ तस्य राज्ञो

रक्षणार्थं स्थितेन चक्रायुधेन कृत्यां दग्ध्वा ऋषि-
मपि हन्तुमभिद्रावणम् ॥ ५ ॥ कुत्राप्यल्लव्वाणेन
ऋषिणा भगवन्तं प्रति शरणगमनम् ॥ ६ ॥ भग-
वता नारायणेन स्वभक्तपादात्स्यमकटनार्थं अंब-
रीपं प्रत्येव शरणगमनचोदना ॥ ७ ॥

पञ्चमोऽध्यायः ॥ ५ ॥

पञ्चमे विष्णुचक्रं तु प्रसाद्य प्राणसंकटात् ।
दुर्वासा रक्षितस्तेन तथा तद्बृत्तमीर्यते ॥ ९ ॥

भगवद्वाङ्मानुसारेण अम्बरीपमागत्य तस्य पादौ
गृहीतवतो दुर्वाससो रक्षणार्थं अंबरीषेण सुदर्शन-
स्तुतिः ॥ १ ॥ तस्तुतिप्रसन्नेन सुदर्शनेन दुर्वा-
ससो मोचनम् ॥ २ ॥

षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥

षष्ठारम्भेऽम्बरीपस्य वंशमुक्त्वा ततः परम् ।
षष्ठाद्यष्टमिरध्यायैरिक्ष्वाकौर्वंश उच्यते ॥ १० ॥
तत्र षष्ठे शशादादिमान्धात्रन्तो निरूप्यते ।
प्रसंगात्सौभरेराख्या मान्धातुतनयापतेः ॥ ११ ॥

अम्बरीपस्य वंशे राधीतरापरनामकानामाङ्गि-
रसानां ब्राह्मणानां जननम् ॥ १ ॥ मनोज्येष्ठपुत्रस्य
इक्ष्वाकौर्वंशे शशादादिमान्धातृपर्यन्तानां राज्ञां
कथारूयनम् ॥ २ ॥ प्रसंगान्मान्धातृनामातुः सौभ-
रिरूपेः कथा ॥ ३ ॥

सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥

मान्धातुरन्वयः प्रोक्तः सप्तमे यत्र गीयते ।
पुरुकुत्सस्य चाख्यानं हरिश्चन्द्रस्य चोत्तमम् ॥ १२ ॥
मान्धातृवंशे पुरुवृत्तस्य त्रिशङ्कोः हरिश्चन्द्रस्य
च कथाः ॥ १ ॥

अष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥

अष्टमे रोहितस्योक्तो वंशो यत्रामबन्धुपः ।

सगरः कपिलाक्षेपान्निर्दग्धा यस्य सूनवः ॥ १३ ॥

हरिश्चन्द्रवंश्यस्य सगरस्य चरित्रम् ॥ १ ॥ तस्य
सुपत्यां जाताः पष्टिसहस्राणि पुत्राः कपिलमहर्षेः
कोषाग्निना दग्धाः ॥ २ ॥ केशिन्याः पुत्रोऽस-
मञ्जो योगी अभवत् ॥ ३ ॥

नवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥

नवमेऽष्टमतो वंशः पट्टाङ्गावधि वर्ण्यते ।

गङ्गां भूतलमानिन्दे यस्य पौत्रो भगीरथः ॥ १४ ॥

असमञ्जस्य पौत्रेण भगीरथेन मार्थितया
गङ्गाया भूमाववतरणम् ॥ १ ॥ मदन्यन्तीपतेः कल्पा-
पपादस्य कथा ॥ २ ॥ खट्वाङ्गपर्यन्तं तद्वंशवर्ण-
नम् ॥ ३ ॥

दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥

दशमे प्राद्व पट्टाङ्गवंशे श्रीरामसम्भवम् ।

तद्यरित्रं च लङ्केशं हत्वाऽयोध्यागमावधि ॥ १५ ॥

भगीरथवंश्यस्य खट्वाङ्गस्यान्ववाये जातस्य
दशरथस्य गृहे श्रीनारायणो राम इति नाम्नाज्ज-
तार ॥ १ ॥ तस्य कथा रावणवधानन्तरमयोध्यां
गत्वा पट्टाभिषेकावधिक्षता ॥ २ ॥

एकादशोऽध्यायः ॥ ११ ॥

ततश्चेकादशोऽयोध्यामावसन्नपुत्रैः सह ।

यप्रादि यष्टकोरंशो रामस्तदनुचर्ष्यते ॥ १६ ॥

बहूमिर्मर्त्यपन्नपूर्वकं रामस्य भ्रात्रादिभिः सह
गुह्येनायोध्यायां वासः ॥ १ ॥ तत्कृतराज्यपरिपा-
लनप्रकारकथनम् ॥ २ ॥

द्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥

द्वादशे रामपुत्रस्य कुशस्यान्वय उच्यते ।

एवमिष्ट्याकुपुत्रस्य शशादस्येतिरितोऽन्वयः ॥ १७ ॥

अतीतानामनागतानां च रामवंश्यानां कथ-
नम् ॥ १ ॥

त्रयोदशोऽध्यायः ॥ १३ ॥

इक्ष्वाकोरेव पुत्रस्य निमेर्वैशम्पत्योदशे ।

वर्ण्यते जक्षिरे यत्र ब्रह्मज्ञा जनकादयः ॥ १८ ॥

इक्ष्वाकुतनयस्य निमेः कथाकथनपूर्वकं तद्वं-
श्यानां ज्ञानिनां जनकादीनां वंशकथनम् ॥ १ ॥

चतुर्दशोऽध्यायः ॥ १४ ॥

चतुर्दशादिभिः सोमवंशमाह समाहितः ।

यस्मिन्नेलादयो भूपाः कीर्त्यन्ते पुण्यकीर्तयः ॥ १९ ॥

चतुर्दशे गुरोः पत्न्यां तारायां सोमजादुपधात् ।

जातश्चैलः पट्टवंश्यामायुमुत्थानजीमनत् ॥ २० ॥

एवं पट्टादित्रयोदशानैरष्टभिरध्यायैः इक्ष्वाको-
र्वंशमुक्त्वा चन्द्रवंशकथनारंभः ॥ १ ॥ बृहस्पति-
भार्यायां तारायां चन्द्रादुपधोत्पत्तिः ॥ २ ॥ वैव-
स्वतमनुपुत्र्यां इलायां बुधादुत्पन्नस्य पुरुरवसः
उर्वस्यां पुत्रोत्पत्तिः ॥ ३ ॥

पञ्चदशोऽध्यायः ॥ १५ ॥

ततः पञ्चदशे गाधिरैलपुत्रान्वयेऽजनि ।

यदौदित्सुतो रामः कार्तवीर्यमहमुपा ॥ २१ ॥

पुरुरवसः पट्टपुत्राणां मध्ये धृतायुषभृतीनां
पञ्चानां वंशकथनम् ॥ १ ॥ तत्र विजयवंशे गाधि-
राजस्योत्पत्तिः ॥ २ ॥ तस्य सत्यवतीनामकपुत्र्या
उत्पत्तिः ॥ ३ ॥ गाधिर्दौहित्राज्जपदप्रेमगवद्वंशस्य

परशुरामस्योत्पत्तिः ॥ ४ ॥ परशुरामेण कार्तवी-
र्यज्जिनहननम् ॥ ५ ॥

षोडशोऽध्यायः ॥ १६ ॥

षोडशेऽथार्जुनसुतैर्जमदग्रौ हते मुहुः ।

रामात्क्षत्रवधः प्रोक्तो विश्वामित्रस्य चान्वयः ॥ २१ ॥

परशुरामेण पित्राज्ञया मातु रेणुकायाः ज्येष्ठ-
भ्रातॄणां च वधः ॥ १ ॥ परशुरामेण प्रसादितस्य
जमदग्नेरनुग्रहेण मृतानां पुनरुज्जीवनम् ॥ २ ॥
कार्तवीर्यज्जिनसुतै रामासन्निधाने जमदग्नेर्वधः ॥ ३ ॥
रामेण माहिष्मर्त्या गत्वा स्वपितृवधं व्याजीकृत्य
दुष्टानां क्षत्रियाणां एकविंशतिकृत्यो वधः ॥ ४ ॥
गाधिराजस्य विश्वामित्रनामकपुत्रोत्पत्तिकथारूय-
नम् । तस्य तपसा ब्राह्मणप्राप्तिकथनम् ॥ ५ ॥
विश्वामित्रस्य वंशकथनम् ॥ ६ ॥

सप्तदशोऽध्यायः ॥ १७ ॥

आयोः सप्तदशे त्वैलज्येष्ठपुत्रस्य पञ्चसु ।

सुतेषु क्षत्रवृद्धादिचतुर्णां वंशवर्णनम् ॥ २३ ॥

पुरुवरसो ज्येष्ठपुत्रस्य आयोर्नहुपादिपुत्रपञ्च-
कोत्पत्तिः ॥ १ ॥ नहुपव्यतिरिक्तानां क्षत्रवृद्धा-
दीनां चतुर्णां पुत्राणां वंशकथनम् ॥ २ ॥

अष्टादशोऽध्यायः ॥ १८ ॥

अष्टादशे ययातेस्तु नाहुपस्य कथ्यन्ते ।

यस्य पञ्चसु पुत्रेषु कनीयानग्रहीञ्जराम् ॥ २४ ॥

नहुपस्य यतिप्रभृतिपुत्रपट्टोत्पत्तिः ॥ १ ॥
द्वितीयपुत्रस्य ययातेः शर्मिष्ठादेवयानीभ्यां विवाहः
॥ २ ॥ देवयान्याः पित्रा शुक्राचार्येण ययाते-
र्जराप्राप्तिरूपकशापदानम् ॥ ३ ॥ तस्य यदुप्रभृ-

तिपञ्चपुत्रोत्पत्तिः ॥ ४ ॥ पञ्चसु पुत्रेषु कनिष्ठेन
पूरुणा ययातेर्जरां गृहीत्वा तस्मै स्वयौवनदा-
नम् ॥ ५ ॥

एकोनविंशोऽध्यायः ॥ १९ ॥

ऊनविंशे ययातिः स्वं चेष्टितं नन्वजोपमम् ।

देवयानीं समाधाव्य धिरक्तो मुक्तिमन्वगात् ॥ २५ ॥

मुक्तभोगामजां हास्यन्नजयद्वृत्तमात्मनः ।

विहन्व्यग्निप्रियामाह निर्वैश्यितुमात्मवान् ॥ २६ ॥

भोगान्भुक्त्वा प्राप्तनिर्वैदेन ययातिना वस्ता-
जयोः कथाकथनव्याजेन कामिनः स्वस्य चेष्टां
विनिन्य कनिष्ठं पुत्रं पूरुं राज्येऽभिषिच्य तपोवन-
गमनम् ॥ १ ॥ तत्र तपस्तप्त्वा तस्योत्तमगति-
प्राप्तिः ॥ २ ॥

विंशोऽध्यायः ॥ २० ॥

विंशे पितृप्रसादात्सराज्यासनमहोजतेः ।

पूरोर्वशे हि दौष्यन्तेर्भरतस्योपवर्ण्यते ॥ २७ ॥

पूरोर्वशकथने दुष्यन्ताच्छकुन्तजायां भरतो-
त्पत्तिः ॥ १ ॥ प्रसंगात् उच्यथपट्वयां ममतायां
बृहस्पतेः भरद्वाजोत्पत्तिकथनम् ॥ २ ॥ अपुत्राय
मरताय देवैर्भरद्वाजस्य पुत्रत्वेन दानम् ॥ ३ ॥
तस्य वितथ इति नामाजनि ॥ ४ ॥

एकविंशोऽध्यायः ॥ २१ ॥

एकविंशे तु दौष्यन्तेः सुतस्यान्वय उच्यते ।

रन्तिदेवाजमोक्षादेर्यत्र कीर्तिः प्रतन्यते ॥ २८ ॥

वितयवंशकथने रन्तिदेवचरित्रवर्णनम् ॥ १ ॥
गर्गस्य वंशे गार्ग्यादिब्राह्मणोत्पत्तिः ॥ २ ॥ अग्रमी-
दस्य वंशे केपां चित् मृद्वश्गरद्वल्लुपप्रभृतीनां
ब्राह्मणानामुत्पत्तिः ॥ ३ ॥

स्कन्धः ॥ १० ॥]

द्वाविंशोऽध्यायः ॥ २२ ॥

द्वाविंशे तु द्विचोदासचंशमुक्त्वाऽथ वर्णिताः ।

ऋक्षवंशे जरासन्धपार्थदुर्योधनादयः ॥ २९ ॥

द्रुपदजरासन्धयोर्विश्ववर्णनम् ॥ १ ॥ शन्तनू-

त्यत्तिः ॥ २ ॥ धार्तराष्ट्राणां पाण्डवानां चोत्पत्तिः

॥ ३ ॥ पाण्डववंशे अतीतानामनागतानां च

राज्ञां वंशकथनम् ॥ ४ ॥

त्रयोविंशोऽध्यायः ॥ २३ ॥

त्रयोविंशे त्वनोर्दुहोस्तुर्वमोश्चान्वयः क्रमात् ।

यदोश्च वंशोऽनुकान्तो यावज्ज्यामघसंभवः ॥ ३० ॥

ययातिपुत्राणाम् अनुद्रुह्युतुर्धमूनां वंशकथनम्

॥ १ ॥ पुनर्यदुवंशमनुक्रम्य ज्यामघपर्यन्तं वर्णनम्

॥ २ ॥

चतुर्विंशोऽध्यायः ॥ २४ ॥

चतुर्विंशे विदर्भस्य पुत्रत्रयसमुद्भवाः ।

वंशा नानाविधाः प्रोक्ता रामकृष्णोद्भवावधि ॥ ३१ ॥

विदर्भवंशं चेदिवंशं चोक्त्वा सङ्ग्रहेण श्री-

कृष्णरामानुत्पत्तिकथनम् ॥ १ ॥

इति नवमः स्कन्धः ॥ ९ ॥

श्रीगोपालकृष्णाय नमः ॥

दशमः स्कन्धः पूर्वार्धम् ॥ १० ॥

दशमे दशमं लक्ष्यमाश्रिताश्रयविग्रहम् । क्रीडद्यदुकुलाम्बोधौ परानन्ऋदुरीर्यते ॥ १ ॥

दशमे कृष्णसत्कृतिवितानायानुवर्ण्यते । धर्मगलानिनिमित्तस्तु निरोधो दुष्टभूभुजा ॥ २ ॥

प्राकृतादिश्चतुर्धा यो निरोधः स तु वर्णितः । तत्तत्प्रसंगतः स्वष्टिसंहारादि निरूपणैः ॥ ३ ॥

कृता नवतिरध्यायाः दशमे कृष्णकीर्तये । आद्यैश्चतुर्भिरध्यायैर्वैष्णवप्रार्थनयाऽवनेः ।

भारं हर्तुं हरेर्जन्म सप्रसंगं निरूप्यते ॥ ४ ॥

गोकुले मधुरायां च द्वारवत्यां ततः क्रमात् । कृष्णलीला त्रिविधा प्रोक्ता तत्तद्भेदैस्तत्त्वनेकधा ॥ ५ ॥

सप्तस्वत्रिंशताध्यायैर्वृहद्बृहदाद्यनादिषु । गोकुले वसतो लीला वर्ण्यते सुरदुन्दरा ॥ ६ ॥

एकेन यमुनावारिण्यकूरेण कृता स्तुतिः । एकादशभिराख्याता लीला मधुवने कृता ॥ ७ ॥

शेषैर्द्वारवतीलीलातश्चिर्माणादि वर्ण्यते । एवं नवतिरध्याया दशमे विशदार्थकाः ॥ ८ ॥

प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥

तत्र तु प्रथमे कंसः स्वमृत्युं देवकीमुत्तात् ।

श्रुत्वा भीतोऽवधीक्षत्स्याः पद्मगर्भानिति वर्ण्यते ॥ २ ॥

कृष्णाद्यतारचरितश्रवणामृतनिर्वृतः ।

उक्तानुयादेनौतुष्याद्राजा पृच्छति तत्पुनः ॥ १० ॥

श्रीकृष्णचरित्रकथनारंभः ॥ १ ॥ देवकीवसु-

देवयोर्विवाहः ॥ २ ॥ देवकीहननोद्युक्तस्य कंसस्य

वसुदेवेन सामपूर्वकं निर्वर्तनम् ॥ ३ ॥ कंसेन देव-

कीवसुदेवयोर्निगडवन्धनम् ॥ ४ ॥ तेन तयोः पुत्र-

पङ्कस्य हननम् ॥ ५ ॥

द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥

द्वितीये कंसघाताय देवक्या गर्भगो हरिः ।
ब्रह्मादिभिः स्तुतः सा च सान्त्वितेति निरूप्यते ॥११॥

देवक्याः सप्तमगर्भस्य स्रुतत्वेन प्रथा ॥ १ ॥
तस्य गर्भस्य दुर्गाया रोहिण्या जठरे स्थापनं तस्या
वलरामजननम् ॥ २ ॥ देवकीगर्भस्थस्य श्रीकृष्णस्य
ब्रह्मादिदेवकृता स्तुतिः ॥ ३ ॥ तैर्देवक्याः परि-
सान्त्वनम् ॥ ४ ॥

तृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥

तृतीये निजरूपेण संभूतस्तु हरिः स्वयम् ।
पितृभ्यां संस्तुतो मोतः पित्रा भीतेन गोकुलम् ॥१२॥

शङ्खचक्राद्यायुधधारिवर्तुर्भुजरूपेण श्रीकृष्णजन-
नम् ॥ १ ॥ वसुदेवेन श्रीकृष्णस्तुतिः ॥ २ ॥ वसु-
देवेन श्रीकृष्णस्य गोकुलजननं ततो यशोदासुताया
दुर्गाया आनयनं च ॥ ३ ॥

चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥

चतुर्थे चण्डिकायाः कल्याणमाकर्ण्यतिभयाकुलः ।
दुर्मन्त्रिभिर्हितं मेने कंसो बालादिद्विजनम् ॥ १३ ॥

देवकीप्रसवं श्रुतवता कंसेन तत्कन्याहननो
द्योगः ॥ १ ॥ हस्तादुत्पतिताया यशोदासुताया
दुर्गाया आकाशगमनम् ॥ २ ॥ तन्मुखात्स्वशरीर्यत्र
क्षचनोत्पत्तिं श्रुतवता कंसेन सर्वबालकहननो-
द्योगः ॥ ३ ॥

पञ्चमोऽध्यायः ॥ ५ ॥

पञ्चमे जातकं नन्दः स्नोः कृत्या महोत्सवम् ।
गत्याऽथ मधुरां प्राप वसुदेवागमोत्सवम् ॥ १४ ॥

नन्देन श्रीकृष्णस्य जातकर्मकरणम् ॥ १ ॥

करदानार्थं मधुरां गतस्य नन्दस्य वसुदेवदर्शनम्
॥ २ ॥ वसुदेवचोदनया शीघ्रमेव नन्दस्य गोकुलं
प्रति निर्वर्तनम् ॥ ३ ॥

षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥

षष्ठे सख्युगिरा नन्दो ब्रजं गच्छन्मृतां पयि ।
दृष्ट्वा तु राक्षसीं तस्या मृत्युं श्रुत्वाऽथ विस्मितः ॥१५॥
कंसप्रेरणया श्रीकृष्णं हन्तुमागतायाः पूतनायाः
भगवता हननम् ॥ १ ॥

सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥

उत्क्षिपन्शकटं व्योम्नि तृणायतमघः क्षिपन् ।
दर्शयन्विश्वमास्ये च कृष्णः क्रीडति सप्तमे ॥ १६ ॥

कृष्णार्मकसुधासिन्धुसंप्लवानन्दनिर्मरः ।
भूयस्तदेव संप्रदुः राजाऽन्यदभितन्वति ॥ १७ ॥

श्रीकृष्णेन शकटासुरभञ्जनम् ॥ १ ॥ तृणावर्त-
वधः ॥ २ ॥ स्वपात्रे यशोदायै विश्वरूपप्रदर्श-
नम् ॥ ३ ॥

अष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥

अष्टमे नामकर्मास्य बालक्रीडाकुतूहले ।
मृदूक्षणाभिप्राये च विश्वरूपे निरूप्यते ॥ १८ ॥
विश्वरूपादि बालस्य निशाम्याऽऽशङ्किनः पितुः ।
नामलङ्घनं याप्येन निजे तत्तमस्तु च ॥ १९ ॥

गर्माचार्येण श्रीकृष्णस्य नामकरणपूर्वकं तन्मा-
हात्म्यकथनम् ॥ १ ॥ श्रीकृष्णेन यशोदायै मृदू-
क्षणव्याजेन विश्वरूपप्रदर्शनम् ॥ २ ॥ नन्दस्य
पूर्वजन्मवृत्तान्तरूपनम् ॥ ३ ॥

नवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥

नवमे पय उत्सिक्ते गत्या गोप्यथ तत्कृतम् ।
विलोक्य माण्डवभद्रादि कृष्णं दाम्ना पयस्य तम् ॥२०॥

तनूदराश्रितं विभ्वं दृष्ट्वा विस्मितचेतसः ।

यन्धनद्वयहुलापूर्त्या पूर्णतामन्वदशयत् ॥ २१ ॥

स्तनं पिबन्तमत्स्रं श्रीकृष्णं त्यक्त्वा उत्सिच्य-
मानं क्षीरं चुल्ल्या अपथ्रपयितुं यशोदायां गतायां
श्रीकृष्णेन दधिपात्रभञ्जनम् ॥ १ ॥ गोप्यां कृष्ण-
मुल्लवलेचद्धा गृहकर्मन्यग्रायां नलकूबरमोचनाय
कृष्णस्य वह्निर्गमनम् ॥ २ ॥

दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥

दशमेऽपातयद्विह्वलन्तरा यमलाजुनौ ।

तत्रत्याग्भ्यां च देवाभ्यां कृष्णः स्तुत इतीर्यते ॥ २२ ॥

नारदेन नलकूबरमणिग्रीवयोः शपः ॥ १ ॥

नारदशापेन यमलाजुनद्वस्ततां प्राप्तयोस्तयोर्मध्ये

वज्रोल्लखलेन श्रीकृष्णेन प्रविश्य तयोरुन्मूलनम् ॥ २ ॥

तयोर्वृक्षयोः स्थिताभ्यां नलकूबरमणिग्रीवाभ्यां

कृष्णस्तुतिः ॥ ३ ॥

एकादशोऽध्यायः ॥ ११ ॥

एकादशे समागत्य घृन्दावनमथार्भकैः ।

परत्सान्पालयताऽनेन हतौ वत्सयकासुरौ ॥ २३ ॥

श्रीकृष्णरामयोर्बालक्रीडाविशेषकथनम् ॥ १ ॥

नन्दादीनां गोकुलाहृन्दावनगमनम् ॥ २ ॥ श्रीकृष्ण-
णेन वत्सानां पालनम् ॥ ३ ॥ श्रीकृष्णेन वत्सा-

सुरवकासुरयोर्हननम् ॥ ४ ॥

द्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥

(१) पतदादयश्चतुर्दशान्तापयोऽध्याया विनयपञ्च-
जीय[माण्य]पडे न सन्ति ॥

द्वादशे तु महासर्पवपुर्धर्मयासुरम् ।

परत्सपालगिलं भुङ्क्षो गलेऽदभ्रिति घर्ष्यते ॥ २४ ॥

महावकगलक्रीडा केवलस्य न कौतुकम् ।

इतीवाघासुरमुखे ससप्तः प्राविशद्वरिः ॥ २५ ॥

श्रीकृष्णेन अघासुरहननम् ॥ १ ॥

त्रयोदशोऽध्यायः ॥ १३ ॥

त्रयोदशेऽहरद्रुहा वत्सान्पालांश्च मायया ।

तदा तत्सर्वरूपोऽब्दं कृष्णः पूर्ववदाचरत् ॥ २६ ॥

ब्रह्मणा वत्सानां वत्सपालानां च मायया

हरणम् ॥ १ ॥ श्रीकृष्णेन संवत्सरपर्यन्तं वत्सव-

त्सपालरूपेण स्थितिः ॥ २ ॥ तद्दर्शनेन ब्रह्मणो

विस्मयप्राप्तिः ॥ ३ ॥

चतुर्दशोऽध्यायः ॥ १४ ॥

चतुर्दशेऽकृतं दृष्ट्वा पूर्वगन्तुकनिश्चयम् ।

अनोशः कर्तुमस्तौपीतकृष्णं ब्रह्मा विमोहितः ॥ २७ ॥

ब्रह्मकृता श्रीबालकृष्णस्तुतिः ॥ १ ॥

पञ्चदशोऽध्यायः ॥ १५ ॥

ततः पञ्चदशे धेनुपालनं धेनुकार्दनम् ।

कालियस्येडतो गोपरक्षणं च निरूप्यते ॥ २८ ॥

अद्विवक्त्रप्रवेशेन वृथापिन्नान्सपीनतः ।

कृष्णः प्रावेशयत्पक्वफलं तालालिकागनम् ॥ २९ ॥

कृष्णवलरामाभ्यां गोचारणम् ॥ १ ॥ बल-

रामेण रासभरुषिणो धेनुकासुरस्य वधः ॥ २ ॥

कालियविपदपितकाग्निन्दीमलपानमृतानां गवां

गोपानां च श्रीकृष्णेनोजीवनम् ॥ ३ ॥

षोडशोऽध्यायः ॥ १६ ॥

षोडशे कालियस्योक्तो निग्रहो यमुनाह्वदे ।

तत्पत्नीभिः स्तुतेनाथ कृष्णेनानुग्रहः कृतः ॥ ३० ॥

दत्त्वा रासभदैतयाङ्गध्या तालकनान्यलम् ।

प्रीतोऽनृन्यत्करणरङ्गे कालियस्य कलानिधिः ॥ ३१ ॥

ययुनां निर्विपां कर्तुं तद्भद्रपत्रगात्रा कालिय-
दमनम् ॥ १ ॥ कालियपत्नीभिः श्रीकृष्णस्तुतिः
॥ २ ॥ श्रीकृष्णाज्ञया कालियस्य पुनः रमणकद्वी-
पगमनम् ॥ ३ ॥

सप्तदशोऽध्यायः ॥ १७ ॥

नागं सप्तदशे नागालये ते निरयापयत् ।
यन्मूढस्यदुःखतः श्रान्तास्तुनांस्तत्र दद्यादयात् ॥ ३२ ॥

सर्वैः सर्वैः स्वरक्षणार्थं गृह्णत्य प्रतिपासं कर्तु-
स्य बलेः ह्येन कालियेन स्वयं भोजनम् ॥ १ ॥
तत्कर्मणा क्रुद्धेन गृह्णते तादितस्य कालियस्य
सौभरिकपिशापात्सुपर्णाग्नये कालिन्दीहृदे प्रवेशः
॥ २ ॥ इति पूर्वं रमणद्वीपस्यस्य कालियस्य
कालिन्दीहृदागमने कारणकथनम् ॥ ३ ॥ सर्प-
दंशमुक्तश्रीकृष्णसंप्राप्तिरूपेण नन्देन ब्राह्मणेभ्यो
गोदानादिकरणम् ॥ ४ ॥ श्रीकृष्णेन दावाग्नेर्नन्द-
मोचनम् ॥ ५ ॥

अष्टादशोऽध्यायः ॥ १८ ॥

अष्टादशे ततो प्रीप्ते वसन्तगुणलक्षिते ।
अघातयद्दलेनालं प्रलम्ब्य लीलया हरिः ॥ ३३ ॥

प्रीप्तिवर्णनम् ॥ १ ॥ बलरामेण प्रलंघासुर-
वधः ॥ २ ॥

एकोनविंशोऽध्यायः ॥ १९ ॥

ऊनविंशे निविष्टं तु गोपगोकुलमच्युतः ।
मुञ्जारण्यमरण्यगनेररक्षत्तन्निपानतः ॥ ३४ ॥

श्रीकृष्णादिभिश्चर्यमाणानां गवां मुञ्जादवीम-
वेशः ॥ १ ॥ ता अन्विष्य गतानां दावाग्निना वेष्टि-
तानां गोपानां श्रीकृष्णेन तस्मान्मोक्षणम् ॥ २ ॥

विंशोऽध्यायः ॥ २० ॥

विंशे प्रावृद्धच्छरच्छोमावर्णनेन धनोन्विताः ।
प्रावृद्धकीडा निरूप्यन्ते गोपराययुतो हरेः ॥ ३५ ॥
वर्षाकालशरत्कालयोर्वर्णनम् ॥ १ ॥

एकविंशोऽध्यायः ॥ २१ ॥

एकविंशे शरद्रम्यवृन्दावनगते हरौ ।
तद्वेषुस्वनमाकर्ण्य गोपीभिर्गीतमीर्यते ॥ ३६ ॥

श्रीकृष्णस्य वेणुगानमाकर्ण्य गोपीभिस्तद्गुणवर्ण-
नम् ॥ १ ॥

द्वाविंशोऽध्यायः ॥ २२ ॥

गोपीनां कामतः कृष्णे निःसीमप्रेमसंगमः ।
कात्यायन्यर्चनोद्भूततत्प्रसादमहोदयः ॥ ३७ ॥

द्वाविंशे गोपकन्यानां वज्राहरणलीलया ।
चरं दत्त्वा गतः कृष्णो यज्ञशालामितीर्यते ॥ ३८ ॥

ग्रन्थकुमारीभिः अस्माकं श्रीकृष्णः पतिर्भूया-
दिति कात्यापनीव्रताचरणम् ॥ १ ॥ श्रीकृष्णेन
तासां वज्रापहरणं वरदानं च ॥ २ ॥ निदाघकाले
कृष्णेन सह बने गाथाचरयतां गोपानां युधुष्ठाधि-
गमः ॥ ३ ॥

त्रयोविंशोऽध्यायः ॥ २३ ॥

त्रयोविंशे ततो गोपैरन्नयाच्चापदेशतः ।
तत्पत्न्यनुग्रहात्कृष्णो दीक्षितानन्धतापयत् ॥ ३९ ॥

अन्नं प्रार्थयतां गोपानां श्रीकृष्णेन विप्राणां
यज्ञशालापेपणम् ॥ १ ॥ भगवतोऽन्नकांशां श्रुत्वा-
प्युदासीनेषु विषेषु श्रीकृष्णेन पुनस्तेषां यज्ञपत्नी-
निवेदयितुं गोपानां प्रेपणम् ॥ २ ॥ दिनपत्नीभि-
निषेद्धन्स्वपतीनप्यनादृत्य श्रीकृष्णाय स्वाद्वन्नान-

यनम् ॥ ३ ॥ स्वर्गवीनां भगवद्भक्तिं दृष्ट्वा द्विजाना-
मनुतापः ॥ ४ ॥

चतुर्विंशोऽध्यायः ॥ २४ ॥

चतुर्विंशे महेन्द्रस्य मयं व्यावर्त्य हेतुभिः ।
कृष्णः प्रवर्तयामास गोवर्धनमरसेत्सवम् ॥ ४० ॥
भृशुराणां क्रियागर्वं निरस्य स्वःसुरेषु च ।
मधवन्मदभङ्गाय तन्मये समचारयत् ॥ ४१ ॥

श्रीकृष्णेन इन्द्रमुद्दिश्य नन्दादिभिः क्रियमाणं
मत्वं व्यावर्त्य गोवर्धनपर्वतमुद्दिश्य मत्प्रवर्त-
नम् ॥ १ ॥

पञ्चविंशोऽध्यायः ॥ २५ ॥

पञ्चविंशे रुपा शक्रे व्रजनाशाय वर्पते ।
उद्धृत्य गिरिमासागदरक्षद्रोकुलं प्रभुः ॥ ४२ ॥

रुद्धेनेन्द्रेण गोकुलनाशनार्थं सांवर्तकमेवैवर्षणम्
॥ १ ॥ भगवता गोवर्धनाद्रिं करे धृत्वा व्रजनासि-
नस्तदयः प्रवेश्य वातवर्षभयाद्रक्षणम् ॥ २ ॥

षड्विंशोऽध्यायः ॥ २६ ॥

षड्विंशे विस्मितान्गोपान्कृष्णस्याद्भुतकर्मभिः ।
मन्दो गगोक्तिमाश्राप्य तदैर्ध्वमवर्णयत् ॥ ४३ ॥

श्रीकृष्णस्याद्भुतं कर्म वीक्ष्य विस्मितैर्नन्दादि-
भिस्तत्सामर्थ्यानुवर्णनम् ॥ १ ॥

सप्तविंशोऽध्यायः ॥ २७ ॥

सप्तविंशे तदालस्यं कृष्णस्य प्राप्तं यत् ।
पश्यन्ते सुरभीन्द्राभ्यामभिप्रेक्ष्यदोऽत्मयः ॥ ४४ ॥

इन्द्रेण श्रीकृष्णं स्तुत्वा गोन्लोभादागतया सुर-
भ्या सह श्रीकृष्णस्याभिप्रेतः ॥ १ ॥

अष्टाविंशोऽध्यायः ॥ २८ ॥

अष्टाविंशे ततो नन्दानयनं वरुणालयात् ।
वैकुण्ठदर्शनं चाथ गोपानामनुवर्णते ॥ ४५ ॥

वरुणभृत्यानीतस्य नन्दस्य श्रीकृष्णेनानयनम्
॥ १ ॥ भगवता गोपेभ्यो वैकुण्ठलोकप्रदर्शनम् ॥ २ ॥

एकोनविंशोऽध्यायः ॥ २९ ॥

ऊनत्रिंशे तु रासार्यमुक्तिप्रत्युक्त्या हरः ।
गोपीभी राससंरम्भे तस्य बान्धविकौतुकम् ॥ ४६ ॥
ग्रह्यादिजयस्वरूढदर्पं रुद्धर्षदर्पहा ।
जयति श्रीपतिगोपीरासमण्डलमण्डनः ॥ ४७ ॥

गोपीभिस्सह श्रीकृष्णस्य रासक्रीडारंभः ॥ १ ॥
गोपीनां गर्वपरिहारार्थं क्रीडाप्रभ्ये श्रीकृष्णस्यान्त-
र्धानम् ॥ २ ॥

त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३० ॥

इत आरभ्य रासपञ्चाध्यायी ।
त्रिंशे विरहसंतप्तगोपीभिः कृष्णमार्गणम् ।
उन्मत्तवपनियते भ्रमन्तीभिर्वने घने ॥ ४८ ॥

श्रीकृष्णविरहसंतप्तानां गोपीनां तमन्विष्येतस्ततो
धावनम् ॥ १ ॥ तासाम्बुन्मादावस्यारणनम् ॥ २ ॥
मध्येमार्गं टामोदरपादाङ्केन सह कस्याश्चित्पदाङ्कमपि
दृष्ट्वा तासामधिकृतापमाप्तिः ॥ ३ ॥ दृष्ट्वायास्तस्या
अपि गर्वभङ्गार्थं श्रीकृष्णेन त्यागः ॥ ४ ॥ तया
पूर्वविष्टाभिर्गोपीभिः सह यमुनापुन्दिने श्रीकृष्ण-
मर्ताक्षणम् ॥ ५ ॥

एकत्रिंशोऽध्यायः ॥ ३१ ॥

एकत्रिंशे निराशास्त्वाः पुनः पुलिनमागताः ।
कृष्णमिमानुगापन्त्यः प्राप्यन्ते तदागमम् ॥ ४९ ॥
गोपीगीतम् ॥ १ ॥

द्वात्रिंशोऽध्यायः ॥ ३२ ॥

द्वात्रिंशे विरहालापविक्रिन्नहृदयो हरिः ।

तत्राविर्भूय गोपीस्ताः सान्त्वयामास मानयन् ॥ ५० ॥

स्वप्नेनामृतकल्लोलविहारीकृतचेतसः ।

सदयं नन्दयन्गोपीरुद्रतो नन्दनन्दनः ॥ ५१ ॥

शोचतां गोपीनां मध्ये श्रीकृष्णस्य प्रादु-
र्भावः ॥ १ ॥

त्रयस्त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३३ ॥

त्रयस्त्रिंशे ततो गोपीमण्डलीमध्यगो हरिः ।

मियास्ता रमयामास हृदिनीचनकेलिभिः ॥ ५२ ॥

श्रीकृष्णस्य गोपिकाभिस्सह रासक्रीडावर्ण-
नम् ॥ १ ॥ गोपीभिः सह श्रीकृष्णस्य जल-
क्रीडा ॥ २ ॥

चतुस्त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३४ ॥

चतुस्त्रिंशेऽहिना प्रस्तं नन्दं हरिरममुचत् ।

विद्याध्रं चाङ्गिरःशापाच्छङ्खचूडं तथाऽवधीत् ॥ ५३ ॥

रासापदेशतः कामं किङ्करीकृत्य कामतः ।

अनुष्टुप्श्लेषं निन्द्ये तथा विद्याधराधिपम् ॥ ५४ ॥

सर्पयस्तस्य नन्दस्य श्रीकृष्णेन मोचनम् ॥ १ ॥

अङ्गिरसां ऋषीणां शापात्सर्पजन्म प्राप्तस्य सुदर्शन-
नामकविद्याधरस्य श्रीकृष्णेन स्वपादस्पर्शेन तज्ज-
न्मनो मोक्षणम् ॥ २ ॥ कस्यां चिद्राज्यां गोपीभिः
समं वने विहरतो रामकृष्णयोः शङ्खचूडनाम्ना

गुह्यकेन स्त्रीणां भयोत्पादने कृष्णेन तस्य शिरःकर्त-
नम् ॥ ३ ॥

इति रासपञ्चाध्यायी ।

पञ्चत्रिंशोऽध्यायः ॥ ३५ ॥

पञ्चत्रिंशे घनं याते कृष्णे गोकुलयोपितः ।

युग्मश्लोकानुगीतेन निन्द्युद्ध्वेन घासरात्र ॥ ५५ ॥

गोपिकाधुगलगीतम् ॥ १ ॥ इयमेव वेणु-
गीता ॥

षट्त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३६ ॥

षट्त्रिंशे तु हतेऽरिष्टे नारदोत्तथा बलाच्युतौ ।

बलुदेवसुतौ क्षात्वा कंसोऽक्रूरं समादिशत् ॥ ५६ ॥

गोपीरासान्तरायाः शङ्खचूडं निहत्य सः ।

अहन्गोपीमहानन्दासहं दुष्टमरिष्टकम् ॥ ५७ ॥

अरिष्टनामकृष्णभासुरवधः ॥ १ ॥ नारदेन

कंसाय श्रीकृष्णवलरामयोः देवकीरोहिणीपुत्रत्व-

कथनम् ॥ २ ॥ [विजयध्वजीयपाठे कंसेन स्वस्व-

कान्मति स्वभातरि द्रुमिलनामकगन्धर्वात् स्वस्यो-

त्पत्तिकथाकथनम् ॥ ३ ॥] श्रीकृष्णरामयोरानय-

नार्थं कंसेनाक्रूरप्रेषणम् ॥ ४ ॥

सप्तत्रिंशोऽध्यायः ॥ ३७ ॥

सप्तत्रिंशे हते केशिन्यच्युतो भाविकर्मभिः ।

नारदेन स्तुतः क्रीडन्व्योमासुरमथावधीत् ॥ ५८ ॥

वृषवेपासुरं यद्वत्केशिनं हयप्रेषणम् ।

कंसप्राणसखं हत्या कंसं व्यसुमियाकरोत् ॥ ५९ ॥

श्रीकृष्णेन केशिनामऋष्यरूपासुरवधः ॥ १ ॥

नारदेन कृष्णेन करिष्यमाणकार्यैः तत्स्तुतिः ॥ २ ॥

निलायनक्रीडायां व्योमनाम्नोऽसुरस्य कृष्णेन

वधः ॥ ३ ॥

अष्टत्रिंशोऽध्यायः ॥ ३८ ॥

अष्टत्रिंशे यथा ध्यायन्नक्रूरो गोकुलं गतः ।

तथैव रामकृष्णाभ्यां गृद्धं नीत्वा मुसत्कृतः ॥ ६० ॥

प्रातः केशिवधे घृते द्वादश्यां निर्गते सुतौ ।

ततो व्योमे हतेऽक्रूरः सायं गोकुलमगमत् ॥ ६१ ॥

अक्रूरस्य नन्दगोकुलगमनम् ॥ १ ॥

एकोनचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ३९ ॥

नवत्रिंशो पुरीं गच्छत्यच्युते गोपिकोक्तयः ।
अक्रूरेणाथ कालिन्ध्यां विष्णुलोकस्य दर्शनम् ॥ ६२ ॥

अक्रूरस्य रामकृष्णाभ्यां सह रात्रौ भोजनं
संवादश्च ॥ १ ॥ श्रीकृष्णस्य मथुरागमनं श्रुतवतां
गोपिकानां व्यसनोक्तयः ॥ २ ॥ कालिन्ध्यां
स्नानार्थं मथेनाचूरेण जलान्तर्विष्णुलोकदर्शनम् ॥ ३ ॥

चत्वारिंशत्तमोऽध्यायः ॥ ४० ॥

चत्वारिंशो ततोऽक्रूर कृष्ण मत्प्रेश्वरेभ्यश्चरम् ।
प्रणम्य भक्त्या तुष्टाय सगुणागुणमेदतः ॥ ६३ ॥

अचूरेण भगवत्स्तुतिः ॥ १ ॥

एकचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४१ ॥

एकचत्वारिंशकेऽहम्रजक प्रविशन्पुरीम् ।
ततो वरानदाच्युत सुशन्मो वायकस्य च ॥ ६४ ॥
सशङ्कमक्रूरमनः प्रबोध्य स्वधाममन्दशोभनसत्कृपातः ।
स्वराजधानीं मथुरामपश्यदलंरुतान्तमहोत्सवा-
दधाम् ॥ ६५ ॥

श्रीकृष्णस्य मथुरापुरीप्रवेशः ॥ १ ॥ मथुरा-
पुरस्त्रीणां श्रीकृष्णदर्शने प्रेमातिशयवर्णनम् ॥ २ ॥
श्रीकृष्णेन रजकस्य वधः ॥ ३ ॥ वायकसुदामभ्यां
वरदानम् ॥ ४ ॥

द्विचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४२ ॥

द्विचत्वारिंशके कुञ्जोन्नमनं घनुषो मित्रा ।
यधस्तद्रक्षिणां कंसारिष्ट रङ्गोत्सवादि च ॥ ६६ ॥

कुञ्जोन्नमनप्रकरणम् ॥ १ ॥ कंसघनुषेर्भङ्गकर-
णम् ॥ २ ॥ तद्रक्षिणा वधः ॥ ३ ॥ कंसस्यारि-
ष्टदर्शनम् ॥ ४ ॥ परेऽहनि प्रातर्नन्दादीनां रङ्ग-
प्रवेशः ॥ ५ ॥

त्रिचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४३ ॥

त्रिचत्वारिंशके हत्वा गजेन्द्रं रामकृष्णयोः ।
रङ्गप्रवेशसौभाग्य चाचूरेण च भापणम् ॥ ६७ ॥

कुवल्यापीडवधः ॥ १ ॥ रङ्गप्रविष्टयो राम-
केशवयोर्वर्णनम् ॥ २ ॥ तयोश्चाचूरेण सह भाप-
णम् ॥ ३ ॥

चतुश्चत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४४ ॥

चतुश्चत्वारिंशके तु मल्लकंसादिमर्दनम् ।
कंसयोषितमाभ्यासस्वाभ्यां पित्रोश्च दर्शनम् ॥ ६८ ॥

चाणूरमुष्टिकादिवधः ॥ १ ॥ कंसवधः ॥ २ ॥
कंसाजानां वधः ॥ ३ ॥ कंसस्त्रीणां समाभ्यास-
नम् ॥ ४ ॥ पित्रोर्वन्धनान्मोचनम् ॥ ५ ॥ देवकी-
वसुदेवयोः सान्त्वनम् ॥ ६ ॥

पञ्चचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४५ ॥

पञ्चचत्वारिंशकेऽथ पितृनन्दादिसान्त्वनम् ।
उग्रसेनाभिषेकश्च गुरौ यासात्पुराणमः ॥ ६९ ॥

श्रीकृष्णेन देवकीवसुदेवयोः सान्त्वनम् ॥ १ ॥
उग्रसेनस्य राज्येऽभिषेकः ॥ २ ॥ यशोदानन्दयोः
सान्त्वनम् ॥ ३ ॥ श्रीकृष्णरामयोः उपनयन-
संस्कारः ॥ ४ ॥ तयोस्तान्दीपिन्याचार्याद्विद्या-
भ्यासः ॥ ५ ॥ श्रीकृष्णेन मृतगुरुपुत्रानयनम् ॥ ६ ॥

षट्चत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४६ ॥

षट्चत्वारिंशके घोषमुद्धवं प्रेष्य तद्विरा ।
यशोदानन्दयोश्चके कृष्णः शोकापनोदनम् ॥ ७० ॥

कामचार द्विजातिः सन्प्रतियज्यातिसंयतः ।
गुरोर्ज्ञानमनुप्राप्य सब्या गोपीरुपादिशत् ॥ ७१ ॥

उद्धवं गोकुलं संप्रेष्य यशोदानन्दयोः शोका-
पनोदनम् ॥ १ ॥

सप्तचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४७ ॥

सप्तचत्वारिंशकेऽथ कृष्णादेशेन गोपिकाः ।
बोधयित्वोद्धवस्तत्त्वमनुशाप्यागमत्पुरीम् ॥ ७२ ॥

भ्रमरगीता ॥ १ ॥ उद्धवेन श्रीकृष्णाङ्गया
गोपीनां तत्त्वज्ञानमुपदिश्य मधुरागमनम् ॥ २ ॥

अष्टचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४८ ॥

अष्टचत्वारिंशकेऽथ कृष्णः कुञ्जामरीरमत् ।
अक्रूरस्य गृहे गत्वा तं गजाद्वयमादिशत् ॥ ७३ ॥
सैरन्ध्रीराममापूर्य पूरयित्वा मनोत्थान् ।
अक्रूरस्य ततः कृष्णस्तेन पार्थानस्तान्वयत् ॥ ७४ ॥

श्रीकृष्णेन त्रिवक्राया गृहगमनम् ॥ २ ॥
अक्रूरगृहगमनम् ॥ २ ॥ तस्य हास्तिनपुरीमेप-
गम् ॥ ३ ॥

एकोनपञ्चाशत्तमोऽध्यायः ॥ ४९ ॥

ऊनपञ्चाशत्तमे तु गत्वाऽक्रूरो गजाद्वयम् ।
राज्ञः स्वभ्रातृपुत्रेषु बुद्ध्वा वैपश्यमागमत् ॥ ७५ ॥
हास्तिनपुरं प्राप्तवताऽक्रूरेण धृतराष्ट्रस्य पाण्डवेषु
विपमां बुद्धिं ज्ञात्वा मधुरागमनम् ॥ १ ॥

दशमस्कन्धे पूर्वां संगृह्यम् ॥

श्रीगोपालकृष्णाय नमः ।

दशमः स्कन्धः उत्तरार्धम् ॥ १० ॥

ततः पञ्चाशत्तमे तु जरासन्धमयादिव । कारयित्वाभ्युधौ दुर्गे तन्निनाय निजं जनम् ॥ १ ॥
कण्टान्कपटैरेव हत्या दैत्यानवलमः । अजयञ्च जरासन्धं धर्मैरेव तु धार्मिकम् ॥ २ ॥

पञ्चाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५० ॥

कंसभार्याभ्यां स्वपितरं जरामन्धं प्रति कृष्ण-
कृतस्वभर्तृवधरथनम् ॥ १ ॥ कुद्रस्य जरासन्धस्य
सर्वपादवर्महागर्भं निशत्यसौहिण्या सह मधुरागम-
नम् ॥ २ ॥ तद्दृष्ट्वा “इदानीमस्य वधो नोचितः
अयं न्यागतः किमस्माभिः करणीयम्” इति कृष्णस्य
चिन्ता ॥ ३ ॥ [एवं ध्यायति गोविन्दे जरामन्ध-
पार्श्वैः मधुगयाः सर्गद्वारनिरोधः ।] ॥ ४ ॥
तदानीमानाशत्रु रगद्वयस्य स्वायुधानां बोधयित्वा-
नम् ॥ ५ ॥ श्रीकृष्णगमयोः जरामन्धमन्येन
पृष्टम् ॥ ६ ॥ पश्यन्ते जरामन्धं जीरमाहं पृष्टोऽन्ता

बोधयितुमारब्धे “इदानीं तस्य वधो मास्तु” इति
कृष्णेन निशरणम् ॥ ७ ॥ मगधेन्द्रस्य आयोधन-
गतं कोमरादनादि विंशं शृष्टीत्या रामकृष्णाभ्यां
यदुराज्ञायोमसेनाय समर्पणम् ॥ ८ ॥

[अथ विद्वत्पञ्चजीयपाठे (४९) एकोनपञ्चा-
शत्तमत्वेन अष्टादशविच्छेदः ॥ स तु धोषपादिपाठे
नास्ति ।

अपि च पश्यन्तरं चित्तयः पञ्चजीयपाठे चतुः-
षष्ट्यभिदैः शतमन्योरामकाः किमिदमिदमपि
ध्यायामाध्यायिष्य हृदयन्ते । तेषां कथामद्भुतगिर्य-
मम्—

चित्रपञ्चजीयपाठे पञ्चाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५० ॥

जीवन्गच्छेति बलरामविमुक्तस्य जरासन्धस्य पूर्वपक्षयाप्य-
धिकसैन्यमेलनेन श्रीकृष्णेनसहयुद्धायागत्य सायं यमुनातटे-
ऽवस्थानम् ॥ १ ॥ श्रीकृष्णरासाभ्यां राज्यामालोच्य सूर्यो-
दयसमये सैन्येन सह प्रसुप्तमागच्छसैन्ये प्रवेशः ॥ २ ॥
श्रीकृष्णेन बलरामादिभिश्च हन्यमानायाः कर्तव्यमूढाया
जरासन्धसेनायाः पलायनम् ॥ ३ ॥ तैस्तत्र त्यक्तस्य
बाहनावरोधद्विरव्याभरणादिरूपस्य धनस्य यदुराजाय
समर्पणम् ॥ ४ ॥

विजयध्वजीयपाठे एकपञ्चाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५१ ॥

बाणासुरं सहायं वरोतु जरासन्धस्य शोणितपुरायमनम्
॥ १ ॥ ताम्रपिताम्बां कुम्भाण्डकूपकर्णोभ्यां तन्मन्त्रिभ्यां
सहागत्य मथुरां निरप्य युद्धारम्भः ॥ २ ॥ बलराम-
जरासन्धयोर्द्वन्द्वयुद्धम् ॥ ३ ॥ प्राणसेशं प्राप्तयोः कुम्भा-
ण्डकूपकर्णयोः जरासन्धमनापृच्छयैव पलायनम् ॥ ४ ॥

विजयध्वजीयपाठे द्विपञ्चाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५२ ॥

जरासन्धं मौली गृहीत्वा मुसलेन हन्तुमिच्छता बलरामेण
“स्ययाऽयं न वध्यः” हत्यशरीरवाणीं श्रुत्वा विसर्जनम् ॥ १ ॥
पराजितस्य जरासन्धस्य स्वपुरगमनम् ॥ २ ॥ शत्रुं विजित्य
स्वपुरीं प्राप्तस्य कृष्णस्य दुर्गान्वेषणार्थं रामेण सह गोमन्त-
गमनम् ॥ ३ ॥ मध्येमार्गं परशुरामदर्शनम् ॥ ४ ॥ तदाज्ञां
गृहीत्वा गच्छता श्रीकृष्णेन करवीरपुरे भृगालवासुदेवस्य
वधः ॥ ५ ॥

विजयध्वजीयपाठे त्रिपञ्चाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५३ ॥

रामकृष्णयोः गोमन्तकपर्वतारोहणम् ॥ १ ॥ अत्रान्तरे
महामलिना श्वेतद्वीपं गत्वा भगवतः किरीटापहारः ॥ २ ॥
तं जित्वा किरीटमादाय गच्छता गच्छेन मध्येमार्गं गोमन्ते
स्थितस्य श्रीकृष्णस्य शिरसि तत्किरीटमपर्पणम् ॥ ३ ॥ ततो
रामकृष्णयोर्मथुरागमनम् ॥ ४ ॥ पुनर्युद्धायागतस्य जरा-
सन्धस्य पराजयः ॥ ५ ॥

प्रतापता प्रवन्देनारिमक्षध्याये १४ श्लोकाः संपन्नाः ।
इतः परमुभयत्र समाः ॥

विजयध्वजीयेतरेषु पाठेषु ।

पञ्चाशत्तमाध्यायशेषः ॥ ५० ॥

विजयध्वजीयेतु ५३ अध्यायशेषः ॥

अत्रान्तरे नारदभेषितेन कालयवनेन कोटित्रय-
संख्याकेन यवनानां सैन्येन सह मथुरानिरोधाया-
गमनम् ॥ १ ॥ तद्दृष्ट्वा कालयवनात् जरासन्धा-
च्चागतां यादवानामापदं विचिन्त्य कृष्णेन समुद्र-
मध्ये दुर्गकरणं निश्चित्य द्वारकानिर्माणम् ॥ १० ॥
मथुरातः सर्वेषां स्वीयानां तत्र प्रेषणम् ॥ ११ ॥
निरायुधेन कृष्णेन कालयवनवञ्चनार्थं पलायनम्
॥ १२ ॥

एकपञ्चाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५१ ॥

एकपञ्चाशत्तमेऽहन्मुचुकुन्ददशा हरिः ।
ययनं मुचुकुन्देन स्तुतः सन्नन्यकम्पत ॥ २ ॥
ययनेन्द्रसुतात्कालयवनाद्युभीषणात् ।
हरिर्हरगिरः स्वैरं पालनाय पलायत ॥ ३ ॥

पलायमानस्य कृष्णस्य कालयवनेनानुधावनम्
॥ १ ॥ कां चिद्विरिगुहां प्रविष्टेन श्रीकृष्णेन
तत्र चिरं सुप्तेन मुचुकुन्देन कालयवनघातनम्
॥ २ ॥ मुचुकुन्दकृता श्रीकृष्णस्तुतिः ॥ ३ ॥

द्विपञ्चाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५२ ॥

द्विपञ्चाशत्तमे धावन्भयादिषु गतः पुरीम् ।
अन्यमोक्षत संदेशं रुक्मिण्या हिजघर्णितम् ॥ ४ ॥

यवनेन घातयित्वा परादृत्य मथुरां प्राप्तेन कृष्णेन
यवनसैन्यवधपूर्वकं तदीयथनस्य द्वारकानयनम्
॥ १ ॥ पुनर्जरासन्धस्य युद्धायागमनम् ॥ २ ॥ तं
दृष्ट्वा श्रीकृष्णरामयोर्गोमन्तपर्वतगमनम् ॥ ३ ॥ तौ
हन्तुं जरासन्धेन प्रदीपितात्पर्वतात् उत्पुत्य तयोर्द्वा-
रकागमनम् ॥ ४ ॥ [विजयध्वजीयपाठे पाण्डवदर्श-
नार्थं श्रीकृष्णेन कृतवर्षप्रेषणम् । रेवतेन स्वपुत्र्या रेव-
त्याः वरं प्रष्टुं ब्रह्मसभागमनम् । ब्रह्मचोदितेन रेव-

तेन रेवत्याः बलरामाय प्रदानम् ॥] भीष्मकराज
कथा ॥ ५ ॥ रुक्मिण्या श्रीकृष्णाय पत्रिकामेप-
णम् ॥ ६ ॥

त्रिपञ्चाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५३ ॥

त्रिपञ्चाशत्तमे गत्वा विदर्भानद्भुतेहितः ।
रुक्मिणीमहरत्कृष्णो मिपतां छिपतां बलात् ॥ ५ ॥

श्रीकृष्णस्य विदर्भनगरगमनम् ॥ १ ॥ रुक्मिणी-
हरणम् ॥ २ ॥

चतुःपञ्चाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५४ ॥

चतुःपञ्चाशत्तमे तु जित्वा राहोऽरिपक्षगान् ।
रुक्मिणं च विरूप्याथ मैम्याः पाणिं पुरेऽग्रहीत् ॥

युद्धार्थमागतानां रुक्मिणीयानां राज्ञां श्रीकृ-
ष्णेन पराजयपूर्वकं रुक्मिणो विरूपकरणम् ॥ १ ॥
द्वारकार्या रुक्मिणीविवाहमहोत्सवः ॥ २ ॥

पञ्चपञ्चाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५५ ॥

पञ्चपञ्चाशत्तमे तु प्रद्युम्नोऽजनि कृष्णतः ।
शम्यरेण हृतः सोऽथ हत्वा तं कान्तयाऽऽगतम् ॥ ७ ॥
प्रद्युम्नहानिलाभायैः शम्भराहरणादिना ।
कुटुम्बिनामपत्यादिस्तुलुःखमस्सुखम् ॥ ८ ॥

श्रीकृष्णस्य [श्रीशङ्करभाराध्य] रुक्मिण्यां प्रद्यु-
म्नोत्पत्तिः ॥ १ ॥ जातपात्रस्य तस्य शम्भरा-
सुरेणापहारः ॥ २ ॥ तत्र स्थितया मायावतीनाम्नया
रतिदेव्या स्वभर्तुः प्रद्युम्नस्य पोषणम् ॥ ३ ॥
मायावत्याः सकाशत्वात्तमहाभागस्य प्रद्युम्नस्य
शंवरवधपूर्वकं तया सह द्वारकामागत्य रुक्मिण्या
अन्तःपुरमवेशः ॥ ४ ॥ पूर्वमदर्शनं गतस्य प्रद्युम्नस्य
॥ ५ ॥ श्रीकृष्णरुक्मिण्यादीनां हर्षप्राप्तिः ॥ ५ ॥

षट्पञ्चाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५६ ॥

षट्पञ्चाशत्तमे मिथ्याऽभियोगे मणिमाहरत् ।
कन्यां जाम्बवतः प्राप कृष्णः सत्राजितस्ततः ॥ ९ ॥
पुत्रादिकामसौ ब्यस्य निष्ठामुक्त्वाऽतिवञ्चलाम् ।
अर्थस्थानर्थतामाह स्यमन्तहरणादिना ॥ १० ॥

सत्राजितः सूर्यभाराध्य स्यमन्तकाख्यं मणिं
लेभे ॥ १ ॥ प्रसेनस्तं मणिं कण्ठे धृत्वा वने
मृगयायाचरत् ॥ २ ॥ सिंहस्तं हत्वा मणिमादाय
गतः ॥ ३ ॥ गच्छन्तं सिंहं जाम्बवान्हत्वा मणिं
कुमारस्य क्रीडनं चक्रे ॥ ४ ॥ कृष्णः स्वस्या-
गतमपयशो मारुत्तु वनं गत्वा जाम्बवन्तं युद्धेऽजयत्
॥ ५ ॥ जांबवता स्वापरार्थं परिहर्तुं श्रीकृष्णाय
मणिनासह जांबवतीप्रदानम् ॥ ३ ॥ श्रीकृष्णस्य
सत्यभामाविवाहः ॥ ७ ॥

सप्तपञ्चाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५७ ॥

सप्तपञ्चाशत्तमे तु पुनः शतधनेर्वधे ।
शान्तं स्म दुर्येशो मारुति कृष्णोऽकूराहतात्मजेः ॥ ११ ॥
अकूरमुररीकृत्य भजेः पात्रमयाच्युतः ।
उपासन्त्य तमेकान्ते स रामोऽगाहजाह्नवम् ॥ १२ ॥

कदाचित्कृष्णे हास्तिनपुरं गते शतधन्वना सत्रा-
जितो वधः ॥ १ ॥ श्रीकृष्णेन शतधन्वनो वधः
॥ २ ॥ श्रीकृष्णेनाकूराय स्यमन्तरूपमणिदा-
नम् ॥ ३ ॥

अष्टपञ्चाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५८ ॥

अष्टपञ्चाशत्तमे तु कृष्णः पञ्च करेऽग्रहीत् ।
कालिन्दीं मित्रविन्दां च सत्यां भद्रां च लक्ष्मणाम् ॥
कालिन्दीं निजलाभाय तपः परमुपेयुषीम् ।
परिणेष्यन्निषादासमेन्द्रप्रस्थमयागमत् ॥ १४ ॥

श्रीकृष्णस्य कालिन्दीमित्रविन्दादीनां विवाहः ॥ १ ॥

ऊनपष्ठितमोऽध्यायः ॥ ५९ ॥

ऊनपष्ठितमे भौमं हत्वा तेनाहता हरिः ।

कन्याः सहस्रशः प्राप पारिजातं विद्योऽहरत् ॥ १ ॥

परिणीय ततस्तामिस्तन्मनोरथपूरणैः ।

आत्मारामोऽप्यसौ रेमे तद्गृहेषु गृहस्थवत् ॥ १६ ॥

श्रीकृष्णेन नरकासुरवधः ॥ १ ॥ तत्र स्थितानां

पोडशसहस्रकन्यानां द्वारवतीप्रेषणम् ॥ २ ॥ इन्द्र-

लोकं गत्वा अदित्यै कुण्डलदानं पारिजातहरणं च

॥ ३ ॥ श्रीकृष्णस्य द्वारकां प्रत्यागत्य शतोत्तराः

पोडशसहस्रस्त्रिय उदुष्य ताभी रमणम् ॥ ४ ॥

[पूर्वाध्याये नरकासुरवधानन्तरं विद्यमानानां

पारिजातापहरणप्रतिपादकानां चतुर्णां श्लोकानां

प्रतिनिधितया विजयध्वजीयपाठे अध्यायत्रयमस्ति]

विजयध्वजीयपाठे पञ्चपष्ठितमोऽध्यायः ॥ ६५ ॥

नरकासुरवधानन्तरम् अदित्यै कुण्डलं दातुं सत्यभामया

सह श्रीकृष्णस्येन्द्रलोकगमनम् ॥ १ ॥ तत्र वाचीपुरं वराभ्यां

पूजितस्य श्रीकृष्णस्य अदिरया गृहगमनम् ॥ २ ॥ सत्यभा-

मया श्वश्रु नरकासुरापहतयोः कुण्डलयोः समर्पणम् ॥ ३ ॥

ततः प्रतिनिधुत्तयोस्तयोर्दम्पत्योर्मार्गे नन्दनवनदर्शनम् ॥ ४ ॥

सत्यभामाप्रार्थितेन कृष्णेन पारिजातापहरणम् ॥ ५ ॥ वन-

रक्षकैर्मिषेदितपारिजातहरणयुक्तान्तस्येन्द्रस्य विवपालकैः सह

युद्धायागमनम् ॥ ६ ॥

विजयध्वजीयपाठे षट्पष्ठितमोऽध्यायः ॥ ६६ ॥

आगतैर्देवैः सह शाङ्गहस्तायाः सत्यभामाया युद्धम् ॥ १ ॥

तया कुबेरेण सह युद्धे तत्काम्युकच्छेदः ॥ २ ॥ एवं कुबेरं

जितवात्याः सत्यभामायाः प्रदोसनपूर्वकं श्रीकृष्णस्य देवैः

सह युद्धारम्भः ॥ ३ ॥ गारुडेन वरुणपराजयः ॥ ४ ॥

कृष्णेन त्रिशूलिनः पराजयः ॥ ५ ॥

विजयध्वजीयपाठे सप्तपष्ठितमोऽध्यायः ॥ ६७ ॥

श्रीकृष्णेन महेन्द्रपराजयः ॥ १ ॥ इन्द्रेण श्रीकृष्णसत्य-

भामयोः सान्त्वनम् ॥ २ ॥ श्रीकृष्णस्य द्वारकागमनम् ॥ ३ ॥

सत्यभामायाः गृहमाद्वेणे पारिजाततटस्थापनम् ॥ ४ ॥

षष्ठितमोऽध्यायः ॥ ६० ॥

अथ षष्ठितमे कृष्णः परिहासेन रुक्मिणीम् ।

कोपयित्वा ततः प्रेमकलहं तामसान्वयत् ॥ १७ ॥

रामारामजनानन्दमहोदयविद्वन्मैः ।

रुक्मिण्याः प्रेमकलहच्छन्नैर्भयमर्थिते ॥ १८ ॥

श्रीकृष्णरुक्मिण्योः प्रेमकलहः ॥ १ ॥

एकषष्ठितमोऽध्यायः ॥ ६१ ॥

एकषष्ठितमे शौरैः पुत्रपौत्रादिसन्ततिः ।

अनिरुद्धविवाहे च रुक्मिणो रामतो वधः ॥ १९ ॥

अष्टाधिकशतद्वयष्टसहस्रस्त्रीसमुद्भवान् ।

कोटिशः पुत्रपौत्रादीन्हरिर्दौरेयोजयत् ॥ २० ॥

श्रीकृष्णस्य पुत्रपौत्रादिसन्ततिकथनम् ॥ १ ॥

अनिरुद्धस्य विवाहः ॥ २ ॥ बलरामेण रुक्मिणो

वधः ॥ ३ ॥

द्विपष्ठितमोऽध्यायः ॥ ६२ ॥

द्वियुक्षष्ठितमे प्रोक्तमनिरुद्धस्य रोधनम् ।

कन्यया रममाणस्य बाणेन बहुबाहुना ॥ २१ ॥

अनिरुद्धोद्बहेऽन्यस्मिन्वाणयादधसंयुगे ।

श्रीकृष्णः श्रीहरं जित्वा बाणबाहुनथाच्छिनत् ॥ २२ ॥

कदाचिदनिरुद्धेन बाणासुरपुत्र्या ऊपया सह

स्वभावस्थायां रमणम् ॥ १ ॥ तत उपायाः

सख्या चित्रलेखया अनिरुद्धस्यानपनम् ॥ २ ॥

ऊपया प्रच्छन्नं रममाणस्य अनिरुद्धस्य बाणासुरेण

वन्धनम् ॥ ३ ॥

त्रिपष्टितमोऽध्यायः ॥ ६३ ॥

त्रियुक्पष्टितमे चाथ याणयाद्वसंगरे ।

स्तुतिज्वरेण रौद्रेण याणवाहुमिदो हरेः ॥ २३ ॥

नारदाद्विदितवृत्तान्तेन श्रीकृष्णेन शोणितपुरं
गत्वा माहेश्वरज्वरपराजयः ॥ १ ॥ वाणासुरवा-
हुन्छेदपूर्वकं ऊपया सहितस्य अनिरुद्धस्य स्वपुरं
प्रत्यानयनम् ॥ २ ॥

चतुःपष्टितमोऽध्यायः ॥ ६४ ॥

चतुष्पष्टितमे कृष्णो नृगं पापादमोचयत् ।

धामस्यद्वारिदोषोत्तया राक्षो हृत्तानशिक्षयत् ॥ २४ ॥

विभूतिभाग्यमोगादिमदोषज्जमनोरथान् ।

बन्धवशासद्यद्वृत्तकृष्णो नृगोद्धारप्रसंगतः ॥ २५ ॥

[विजयध्वजीयपाठे वनवासगतान्पाण्डवान्द्रु-
श्रीकृष्णस्य वनगमनं सुभद्रादीनामानयनं च ॥ १ ॥]
नृगोपाख्यानम् ॥ २ ॥

पञ्चपष्टितमोऽध्यायः ॥ ६५ ॥

पञ्चपष्टितमे रामध्वजे गोकुलमागतः ।

रममाणस्तु गोपीभिः कालिन्ध्याः कर्षणं मदात् ॥ २६ ॥

रामस्य धरिति चित्रं कालिन्ध्याकर्षणादि यत् ।

पौण्ड्रकायतादि कृष्णस्य वृधगुक्तमतः परम् ॥ २७ ॥

बलरामस्य नन्दगोकुल्यगमनम् ॥ १ ॥ यमुना-
तीरं गोपीभिः सह चन्द्ररामस्य प्रीक्षा ॥ २ ॥ कालि-
न्याकर्षणम् ॥ ३ ॥

षट्पष्टितमोऽध्यायः ॥ ६६ ॥

षट्पष्टितमे कान्तो गायोऽष्टमौष्णिको हरिः ।

मणिमयं च गतो नृपं मृदुदक्षिण्यभादिकम् ॥ २८ ॥

[विजयध्वजीयपाठे पौण्ड्रकयामुदेगम्योत्तराधि-

यनम् ॥ १ ॥] श्रीकृष्णेन पौण्ड्रकवधः सुदक्षिण-
वधश्च ॥ २ ॥

सप्तपष्टितमोऽध्यायः ॥ ६७ ॥

सप्तपष्टितमे रामो गिरौ रैवतके मदात् ।

स्वैरं युवतिभिः क्रीडन्नयधीद्विविदं खलम् ॥ २९ ॥

कदाचिद्वैवतके गिरौ बलरामे स्त्रीभिः सह क्रीड-
ति तत्रागतेन द्विविदाख्येन वानरेण स्त्रीणां प्राप्तनम्
॥ १ ॥ तद्गृष्ट्वा कुद्धेन रामेण तस्य वधः ॥ २ ॥

अष्टपष्टितमोऽध्यायः ॥ ६८ ॥

अष्टपष्टितमे साम्ने निरुद्धे कौरवैर्युधि ।

तद्रिमोक्षाय रामेण गजान्नययिकर्षणम् ॥ ३० ॥

स्वयंवरस्थां दुर्योधनपुत्रीं लक्ष्मणां हतवतो जांघ-
वदोषुवस्य सांवस्य कौरवैर्वधनम् ॥ १ ॥ तन्मोच-
नार्थे गतेन रामेण गङ्गायां पातयितुं लाङ्गलामेण
हस्तिनपुरविकर्षणम् ॥ २ ॥

एकोनसप्ततितमोऽध्यायः ॥ ६९ ॥

एकोनसप्ततितमे गार्हस्थ्यं प्रतिमन्दिरम् ।

कृष्णस्य गार्हो हृष्टा विस्मिताऽग्रासताः स्तुपन् ॥ ३१ ॥

नारदेन द्वारकां गत्वा प्रतिमन्दिरं श्रीकृष्ण-
गार्हस्थ्यदर्शनम् ॥ १ ॥

सप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७० ॥

तनस्तु नतनितमे कृष्णस्यादिकवर्गं पि ।

दूतनारदयोः वार्थं कार्यमन्त्रविचारणम् ॥ ३२ ॥

जगन्महन्त्यारित्रमादिकं जगन्निर्माणम् ।

गारदेन कविगिरिन्दिन्द्रदृष्टमाद यथाममम् ॥ ३३ ॥

भगवतः श्रीकृष्णस्यादिकवर्गं यथनम् ॥ १ ॥

जगन्मन्त्रनिन्दे गार्हाभिः रामोपनाथे श्रीकृष्णे

प्रति दूतप्रेषणम् ॥ २ ॥ तदानीं तत्रागतेन नार-
देन युधिष्ठिरस्य राजसूयकरणार्थं प्रयत्नकथ-
नम् ॥ ३ ॥

एकसप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७१ ॥

शैथैकसप्ततितमे उद्धवस्य तु मन्त्रतः ।
इन्द्रप्रस्थं गते कृष्णे पार्थानां परमोत्सवः ॥ ३४ ॥
राजसूयमिदं कृत्वा भीमदुर्योधनादिषु ।
कलिमुत्पाद्य तद्द्वारा भूभारमहत्प्रभुः ॥ ३५ ॥

शीघ्रं जरासन्धं हत्वा राज्ञो मोचयिष्यामि
इत्युक्त्वा दूतं संप्रेष्य पाण्डवान्द्रुं श्रीकृष्णस्य इन्द्र-
प्रस्थगमनम् ॥ १ ॥ कांश्चन मासांस्तत्र वसता स्वाण्ड-
ववनंदाहः युधिष्ठिरस्य सभानिर्माणं च ॥ २ ॥

द्विसप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७२ ॥

ततो द्विसप्ततितमे राक्षः कार्ये निवेदिते ।
दुर्जयं मागधं बुद्ध्वा भीमेनाघातयद्धरिः ॥ ३६ ॥

अर्जुनादीन् दिग्विजये नियुज्य इतरासाध्यस्य
जरासन्धस्य वधार्थं भीमार्जुनाभ्यां सह श्रीकृष्णस्य
गमनम् ॥ १ ॥ भीमेन जरासन्धवधः ॥ २ ॥

त्रिसप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७३ ॥

तत्तस्त्रिसप्ततितमे मोचयित्वा नृपान्हरिः ।
राजार्हभोगैः स्वान्देशान्प्रस्थाप्य पुनरागमत् ॥ ३७ ॥
अत्युद्धजरासन्धवधात्तदुद्धभूयतीन् ।
विमोक्ष्य रूपया कृष्णो निजरूपमदर्शयत् ॥ ३८ ॥

जरासन्धनिरुद्धानां राज्ञां श्रीकृष्णेन मोचनम्
॥ १ ॥ तैः श्रीकृष्णस्तुतिः ॥ २ ॥

चतुसप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७४ ॥

चतुर्युक्सप्ततितमे राजसूयकिया द्विजैः ।
आय्यपूजाप्रसंगेन चैराघातादि घण्यते ॥ ३९ ॥

राजसूयमुन्ने हत्वा जरासन्धं तदन्तरे ।
चैद्यं तदन्तं कुर्वन्तं बीजं कलिमिवाचपत् ॥ ४० ॥

युधिष्ठिरस्य राजसूययागः ॥ १ ॥ श्रीकृष्ण-
स्याय्यपूजायां सदस्यैः सर्वैरनुमतायां शिशुपालेन
श्रीकृष्णनिन्दनम् ॥ २ ॥ श्रीकृष्णेन शिशुपाल-
वधः ॥ २ ॥

पञ्चसप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७५ ॥

पञ्चयुक्सप्ततितमे यज्ञावभृथसंभ्रमः ।
सुर्योधनस्य वाक्षान्त्या मानभङ्गो दृशि भ्रमात् ॥ ४१ ॥

यज्ञावभृथस्नानं समाप्य राज्ञो बन्धुभिः सह
स्वावासगमनम् ॥ १ ॥ युधिष्ठिरेण श्रीकृष्णस्य
दुर्योधनादीनां च सत्कारैः स्थापनम् ॥ २ ॥ तत्र
वसतो कदाचित्सभादर्शनार्थं गतस्य स्थलभ्रान्त्या
जले पतितस्य दुर्योधनस्य मानभङ्गः ॥ ३ ॥

षट्सप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७६ ॥

ततः षट्सप्ततितमे वृष्णिं सार्वभृमहामृधे ।
द्युमद्वैराप्रहारेण रणात्प्रद्युम्ननिर्गमः ॥ ४२ ॥
सम्पाद्य धर्मराजस्य राजसूयमहोदयम् ।
निहत्य सौभराजादीन्थोपारमदच्युतः ॥ ४३ ॥

श्रीकृष्णस्य इन्द्रप्रस्थवाससमये साल्वेन द्वार-
वतीमेत्य नगरद्वारनिरोधः ॥ १ ॥ वृष्णीनां
साल्वस्य च युद्धे प्रद्युम्नपराजयः ॥ २ ॥

सप्तसप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७७ ॥

सप्तयुक्सप्ततितमे नानामायां विचक्षणः ।
कृष्णेनागत्य साल्वस्तु हतः सौभं च चूर्णितम् ॥ ४४ ॥
इन्द्रप्रस्थादागतेन श्रीकृष्णेन साल्ववधः ॥ १ ॥
कृष्णेन सह योद्धुं दन्तवक्रस्यागमनम् ॥ २ ॥

अष्टसप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७८ ॥

ततोऽष्टसप्ततितमे दन्तवक्रविदुरथौ ।

हत्वा हरिः पुरे रेमे रामः सूतं ततोऽवधीत् ॥ ४५ ॥

श्रीकृष्णेन दन्तवक्रविदुरथवधः ॥ १ ॥ [विज-
यध्वजीयपाठानुसारेण मध्ये महाभरतयुद्धकथा
॥ २ ॥] कौरवपाण्डवयुद्धं द्रष्टुममनस्कस्य रामस्य
तीर्थयात्राव्याजेन गमनम् ॥ ३ ॥ अमृत्युत्यायिनो
रोमहर्षणाख्यस्य पौराणिकस्य मृतस्य रामेण वधः
॥ ४ ॥

ऊनाशीतितमोऽध्यायः ॥ ७९ ॥

ऊनाशीतितमे रामो बल्ललं द्विजतुष्टये ।

निहृत्य तीर्थक्षानाद्यैः सूतहत्यामपानुवत् ॥ ४६ ॥

रामेण इल्ललपुत्रस्य बल्ललस्य वधः ॥ १ ॥
तीर्थयात्रातः प्रत्यागमनसमये द्वन्द्वं युध्यतोर्भीमदुर्यो-
धनयो रामेण निवारणम् ॥ २ ॥ तद्वाक्यम-
शृण्वन्तौ तौ ज्ञात्वा रामस्य द्वारकागमनम् ॥ ३ ॥

अशीतितमोऽध्यायः ॥ ८० ॥

अथाशीतितमे कृष्णः श्रीदामानं गृहागतम् ।

संपूज्यापृच्छदर्शेभ्यः गृहवासकथां मुदा ॥ ४७ ॥

सुरारिमारको हृदिः पुरा चकार शं सताम् ।

अतः परं विनैव तथिजोपकारमाचरत् ॥ ४८ ॥

[दुर्योधनवधानन्तरं युधिष्ठिरं राज्येऽभिषिच्य
श्रीकृष्णस्य स्वपुरगमनम् ॥ १ ॥] कुचेलोपाल्या-
नम् ॥ २ ॥

एकाशीतितमोऽध्यायः ॥ ८१ ॥

एकाशीतितमे सरयुर्जग्ध्या पृथुकतण्डुलान् ।

धिपं निर्मितयानिन्द्रुल्लंभं तु तदाधामे ॥ ४९ ॥

श्रीकृष्णप्रसादात्कुचेलस्य महैश्वर्यप्राप्तिः ॥ १ ॥

द्व्यशीतितमोऽध्यायः ॥ ८२ ॥

द्व्यशीतितम आगत्य कुरुक्षेत्रं रविप्रहे ।

वृष्णीन्दृष्ट्वा मुदा भूपाश्वकुः कृष्णकथा मिथः ॥ ५० ॥

मूर्योपरागकाले कुरुक्षेत्रे सर्वासां प्रजानां वृष्णी-
नां च गमनम् ॥ १ ॥ तत्र हुन्तीवसुदेवयोः संवादः
॥ २ ॥ नन्दयशोदाभ्यां श्रीकृष्णरामादीनामालिङ्ग-
नम् ॥ ३ ॥ श्रीकृष्णेन गोपीनां अध्यात्मज्ञानोपदे-
शेन सान्त्वनम् ॥ ४ ॥

त्र्यशीतितमोऽध्यायः ॥ ८३ ॥

त्र्यशीतितम एवं च स्त्रीणां कृष्णकथास्तवे ।

द्रौपदै कृष्णभार्याभिरुक्ताः स्वस्वकरप्रज्ञाः ॥ ५१ ॥

तत्र समेतानां स्त्रीणां परस्परं श्रीकृष्णकथावर्ण-
नम् ॥ १ ॥ द्रौपदीपृष्ठाभिः श्रीकृष्णमहिषीभिः
स्वस्वविवाहकथाकथनम् ॥ २ ॥

चतुरशीतितमोऽध्यायः ॥ ८४ ॥

चतुर्भिरधिकाशीतितमे मुनिसमागमे ।

वसुदेवमखोत्साहबन्धुप्रस्थापनादिकम् ॥ ५२ ॥

श्रीकृष्णरामदिहसया बहूनां ऋषीणां तत्रा-
गमनम् ॥ १ ॥ भगवता ब्राह्मणमहिमरुचनम्
॥ २ ॥ ऋषिभिर्भगवत्स्तुतिः ॥ ३ ॥ केन कर्मणा
कर्मवन्धस्यो भवेत्? इति वसुदेवेन पृष्टैः ऋषिभिः
सर्वयज्ञेश्वरस्य भगवतो यज्ञेनाराधनमेव श्रेयोधिर्-
मित्युक्ते वसुदेवेन तत्रैवोत्तमकल्पेन यजनम् ॥ ४ ॥
बन्धुप्रस्थापनादिकम् ॥ ५ ॥

पञ्चाशीतितमोऽध्यायः ॥ ८५ ॥

पञ्चाशीतितमे रामकृष्णौ संप्रायितौ सुतो ।

पित्रे ज्ञानमयो भात्रे मृतान्पुत्रानवच्छताम् ॥ ५३ ॥

वसुदेवकृता श्रीकृष्णरामस्तुतिः ॥ १ ॥ देवकी-
प्रार्थिताभ्यां श्रीकृष्णरामाभ्यां पूर्वमृतानां स्वाग्रजा-
नामानयनाय रसातलगमनम् । महाबलिना तावर्ह-
यित्वा आगमनकारणप्रदः ॥ २ ॥

षडशीतितमोऽध्यायः ॥ ८६ ॥

षडशीतितमे दम्भास्तुप्रद्रामर्जुनोऽहरत् ।
गत्वा च मिथिलां कृष्णो नृपविमोघनन्दयत् ॥ ५४ ॥

रामकृष्णयोः स्वसारं सुप्रद्रामर्जुनः कथं जहार
इति परीक्षिता पृष्टेन शुकाचार्येण अतीतायास्त-
रूपायाः कथनम् ॥ १ ॥ श्रीकृष्णेनैकदैव बहुला-
भ्वश्रुतदेवयोर्गृहं गत्वाऽनुग्रहः ॥ २ ॥

सप्ताशीतितमोऽध्यायः ॥ ८७ ॥

सप्ताशीतितमे नारायणनारदधाकथितः ।
वेदैः स्तुतिर्गुणालम्बा निगुणावधि घण्यते ॥ ५५ ॥

श्रुतिगीता ॥ १ ॥

अष्टाशीतितमोऽध्यायः ॥ ८८ ॥

अष्टाशीतितमे विष्णुभक्तः कैवल्यमभ्युते ।
ततोऽर्चाद्विभक्तस्तु विभूतिमिति घण्यते ॥ ५६ ॥

विष्णुभक्त एव अनन्तस्थिरशाश्वतमुखरूपं मोक्ष-
माप्नोति । इतरदेवताभक्तस्तु अल्पास्थिराशाश्वतं
दुःखमिदं मोक्षेतरफलमेव । इत्यत्र वृकासुरोपाख्या-
नम् ॥ १ ॥

एकोनवतितमोऽध्यायः ८९ ॥

नवाशीतितमे देवः को महानिति संशये ।
परीक्ष्य विष्णोस्तर्क्यं मुनिभ्योऽयर्णयद्भृगुः ॥ ५७ ॥

देवेषु क उत्तम इति संशये भृगुवादिभिः परीक्ष्य
विष्णुरेव सर्वोत्तम इति रूपापनम् ॥ १ ॥

नवतितमोऽध्यायः ॥ ९० ॥

शिखरे तु ततः प्रोक्ता कृष्णलीला समासतः ।
यदुपदेशप्रसूतानामानन्दं च सकारणम् ॥ ५८ ॥

स्कन्धान्ते श्रीकृष्णलीलासङ्ग्रहः ॥ १ ॥

अस्मिन् स्कन्धे विजयपञ्चजीयपाठे अध्यायः ॥ १०३ ॥

इति दशमः स्कन्धः ॥ १० ॥

श्रीगोपालकृष्णाय नमः ।

एकादशः स्कन्धः ॥ ११ ॥

उक्तैः कश्चिदशोऽध्यायैर्मुक्तिरेकादशे ततः । जायन्ते येतिहासार्थैः समासव्यासरूपतः ॥ १ ॥
नारदं वसुदेवाय समासेन न्यवर्णयत् । भगवानुदवापाद्य विस्तरेणोपपत्तिभिः ॥ २ ॥

प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥

अथ तु प्रथमोऽध्याये यदुपदेशस्य संक्षेपः ।
उपक्षिप्तो विरागाय भौमलघ्यपदेशतः ॥ ३ ॥

प्रवृत्तिनः परानन्दकृष्णकीर्त्याऽनुवर्णिता ।
तत्रिगुण्या परानन्दपदारोहोऽनुवर्ण्यते ॥ ४ ॥

शुकाचार्येण रात्रे यदुक्तमसंख्यं वक्तुं कृपिदत्त-

यदुकुमारशापदानकथनम् ॥ १ ॥ कदाचिद्यदु-
कुमारैः साम्बं स्त्रीविप्रेणालंकृत्य इयमन्तर्वत्नी कुमारं
प्रसोष्यत्युत कुमारीमिति पिण्डारकक्षेत्रवासिन
ऋषीन्प्रति प्रश्नः ॥ २ ॥ इति च्छलिता महर्षयः
इयं युष्मत्कुलनाशकमायसं मुसलं प्रसोष्यतीति शेषः
॥ ३ ॥ यथाशस्तमुत्पन्नमायसं मुसलमुग्रसेनः चूर्ण-
यित्वा समुद्रे प्रास्यत् ॥ ४ ॥ ते आयसकणाः
समुद्रतीरे परका अभवन् ॥ ५ ॥ यादवाः परस्परं
ताभिरेरकाभिः प्रहृत्य मम्रुः इति ॥ ६ ॥

द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥

द्वितीये निमिजायन्तसंवादेनाह नारदः ।
धर्मान्भागवतान्मत्स्या वसुदेवाय पृच्छते ॥ ५ ॥

श्रीकृष्णसेवार्थमभीक्ष्णं द्वारकायां निवसन्तं
नारदं प्रति वसुदेवेन भागवतधर्मप्रश्नः ॥ १ ॥
नारदेन वसुदेवाय निमिजायन्तेयसंवादरूपभागवत-
धर्मकथनम् ॥ २ ॥ जायन्तेयेषु कविहरिभ्यां
निमिराजाय धर्मोपदेशः ॥ ३ ॥

तृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥

माया-तत्तत्करण-ब्रह्म-कर्म-प्रदन्वतुष्टये ।
तृतीये तूत्तरं वत्तमार्गैर्मुनिभिः पृथक् ॥ ६ ॥

निमिराजेन अन्तरिक्ष - प्रबुद्ध - पिप्पलयायन-
आविर्होत्रान्मति कृतानां माया - तत्तत्करणोपाय -
ब्रह्मस्वरूप - कर्मस्वरूप - विषयकाणां चतुर्णां
प्रश्नानां तैः पृथक् पृथक् उत्तरदानम् ॥ १ ॥
तान्त्रिकभगवत्पूजाप्रकारकथनम् ॥ २ ॥

चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥

चतुर्थे त्वयतारहाप्रश्नस्योत्तरमुक्त्वान् ।
जयन्तीनन्दनो नाम्ना मुमिलो नयसत्तमः ॥ ७ ॥

जायन्तेयेन द्रुमिलेन निमिराजं प्रति भगवद-
वतारवर्णनम् ॥ १ ॥

पञ्चमोऽध्यायः ॥ ५ ॥

पञ्चमे मकिहीनानां का निष्ठा को युगे युगे ।
पूजाविधिरिति प्रदत्तद्वयस्योत्तरमुच्यते ॥ ८ ॥

जायन्तेयेन चमसेन निर्मि प्रति भगवद्भक्तिही-
नानां निष्ठाकथनम् ॥ १ ॥ करभाजनेन प्रतिशृंगं
भगवत्पूजाविधिकथनम् ॥ २ ॥

षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥

षष्ठे ब्रह्मादिभिः स्तुत्वा गन्तुं विज्ञापितं हरिम् ।
उद्धवः प्रार्थयामास स्वधाम नय मामिति ॥ ९ ॥

ब्रह्मादिदेवैः श्रीकृष्णस्य स्वलोकगमनाय प्रार्थ-
नम् ॥ १ ॥ भगवता यादवानां प्रभासगमनार्थ-
माज्ञापनम् ॥ १ ॥ भगवतो भूलोकत्यागेच्छां ज्ञात-
वतोद्धवेन स्वस्यापि परलोकनयनप्रार्थना ॥ ३ ॥

सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥

सप्तमे तूद्धवस्वात्मज्ञानसिद्धौ हरिः स्वयम् ।
अवधूतेतिहासीकनुहृष्यशावयणयत् ॥ १० ॥

भगवता उद्धवंप्रति ज्ञानोपदेशार्थमवधूतेतिहास-
कथनारम्भः ॥ १ ॥ अवधूतेन यदुं प्रति स्वस्य चतु-
र्विंशतिगुणानां मध्ये अष्टभ्यः शिशितबुद्धिकथ-
नम् ॥ २ ॥

अष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥

अष्टमे जगगरादिभ्यो नवभ्यः शिशितं हरिः ।
अवधूतगिरा प्राह विषेकायोद्धवं प्रति ॥ ११ ॥

अवधूतस्य अजगरादिभ्यो नवभ्यो गुरुभ्यः
शिशितबुद्धिकथनम् ॥ १ ॥

नवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥

नवमे कुररादिभ्यो देहतश्चोपशिक्षितम् ।

श्रुत्वा यदुः कृतार्थोऽभूदिति कृष्णेन वर्णितम् ॥ १२ ॥

अवधूतस्य कुररादिसप्तगुरुभ्यः प्राप्तशुद्धिकथ-
नम् ॥ १ ॥ अवधूतेतिहाससमाप्तिः ॥ २ ॥

दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥

चतुर्विंशतिगुर्धारापालञ्चसंभावनाभुवः ।

उद्धवस्यात्मतत्त्वाप्त्यै साधनोक्तिरतःपरैः ॥ १३ ॥

दशमे देहसंवन्धात्संस्तुतिर्नात्मनः स्वतः ।

इत्येतद्वर्णयामास मतान्तरनिरासतः ॥ १४ ॥

श्रीकृष्णेनोद्धवं प्रति जीवस्य संसारमाप्तिका-
रणकथनम् ॥ १ ॥

एकादशोऽध्यायः ॥ ११ ॥

एकादशे तु यजानां मुक्तानां चाथ लक्षणम् ।

साधूनां च तथा भक्तेर्लक्षणं हरिणेतिरतम् ॥ १५ ॥

कृष्णेनोद्धवं प्रति यदमुक्तलक्षणकथनम् ॥ १ ॥

साधूनां भक्तेश्च लक्षणम् ॥ २ ॥

द्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥

द्वादशे साधुसङ्गस्य महिमा वर्णितः पुरा ।

कर्मानुष्ठानतत्त्वागव्यवस्था च ततःपरम् ॥ १६ ॥

कृष्णेनोद्धवं प्रति सत्सङ्गमहिमरूपकथनम् ॥ १ ॥

कर्मानुष्ठानतत्त्वागव्योश्च व्यवस्थारूपकथनम् ॥ २ ॥

त्रयोदशोऽध्यायः ॥ १३ ॥

त्रयोदशेऽथ सत्यम्य धृष्ट्या विद्योदयकथनम् ।

हंसेतिहासतद्विस्तृतगुणविश्लेषवर्णनम् ॥ १७ ॥

सत्त्वरुद्धया विद्योदयः ॥ १ ॥ हंसेतिहासः ॥ २ ॥

चतुर्दशोऽध्यायः ॥ १४ ॥

चतुर्दशे परं धेयो भक्तिरेव न चेतनम् ।

इत्येतद्वर्णयते भवानयोगश्च सदा साधने ॥ १८ ॥

भगवद्भक्तेः परमश्रेयस्साधनत्वकथनम् ॥ १ ॥
ध्यानयोगनिरूपणम् ॥ २ ॥

पञ्चदशोऽध्यायः ॥ १५ ॥

ततः पञ्चदशे प्रोक्ताः सिद्धयो धारणाद्युताः ।

श्रोविष्णुपदसम्प्राप्तवन्तरायतया मताः ॥ १९ ॥

अणिमाद्यष्टादशसिद्धिवर्णनम् ॥ १ ॥

षड्विंशोऽध्यायः ॥ १६ ॥

षोडशे तु हरेराविर्भावयुक्ता विभूतयः ।

ज्ञानधीर्यप्रमाद्यादिविशेषेणोपवर्णिताः ॥ २० ॥

अन्तश्चित्तं यद्व्याप्तमशन्यमकृतात्मनाम् ।

अनस्तद्योग्यतापस्यै विभूत्यादिनिरूपणम् ॥ २१ ॥

हरेर्विभूतिरूपवर्णनम् ॥ १ ॥

सप्तदशोऽध्यायः ॥ १७ ॥

ततः सप्तदशे पृष्टे स्वधर्मे भक्तिलक्षणे ।

हंसेत्तं धर्ममन्याद्वा ब्रह्मचारिगृहस्थयोः ॥ २२ ॥

उद्धवाय श्रीकृष्णेन ब्रह्मचारिगृहस्थधर्मवर्ण-
नम् ॥ १ ॥

अष्टादशोऽध्यायः ॥ १८ ॥

अष्टादशेऽवदधर्मं धनस्ययतिगोचरम् ।

अधिकारिविशेषेण विशेषं चापि तद्व्रतम् ॥ २३ ॥

वानप्रस्थसंन्यामिनोर्धर्मरूपकथनम् ॥ १ ॥

एकोनविंशोऽध्यायः ॥ १९ ॥

ज्ञानादेर्निर्णयः पूर्वं कृतो ह्यधर्मधर्मेनः ।

अत्रोपनिशतितमे ज्ञानादेस्त्याग उच्यते ॥ २४ ॥

ज्ञानादीनां यमादीनां च स्वरूपकथनम् ॥ १ ॥

विंशोऽध्यायः ॥ २० ॥

विंशे योगप्रयं प्रोक्तं भक्तिमानक्रियात्मकम् ।

गुणदोषव्यवस्थार्थमधिकारिविभागतः ॥ २५ ॥

भक्तिज्ञानक्रियान्मनयोगकथनम् ॥ १ ॥

एकविंशोऽध्यायः ॥ २१ ॥

एकविंशे क्रियाज्ञानभक्तिपञ्चनधिकारिणाम् ।

कामिनां द्रव्यदेशादिगुणदोषाः प्रकीर्तिताः ॥ २६ ॥

कामिनां द्रव्यदेशादिगुणदोषवर्णनम् ॥ १ ॥

द्वाविंशोऽध्यायः ॥ २२ ॥

द्वाविंशे तत्त्वसंख्यानानामविरोधविधोच्यते ।

पुनःकृत्योर्विवेकश्च जन्ममृत्युविधादि च ॥ २७ ॥

तत्त्वसंख्यानप्रभेदानामविरोधकथनम् ॥ १ ॥

प्रकृतिपुरुषविवेकः ॥ २ ॥ जन्ममृत्युप्रकारकथ-

नम् ॥ ३ ॥

त्रयोविंशोऽध्यायः ॥ २३ ॥

त्रयोविंशे तिरस्कारस्तह्नोपाय ईर्यते ।

भिक्षुगीताप्रकारेण मनसः संयमो विधाय ॥ २८ ॥

दुर्जनोपद्रवो नूनं दुःसहो हि महीयसाम् ।

अतश्चतुर्भिरध्यायैः सहनोपायवर्णनम् ॥ २९ ॥

मनसः दुःखादिसहनोपायकथनार्थं भिक्षुगीता-

कथनम् ॥ १ ॥ अवन्त्यामाढ्यः कश्चिद्द्विज आसीत्

॥ २ ॥ तेन स्वेषां परेषां वा उपकृतिः कदापि

न कृता ॥ ३ ॥ तेन कष्टार्जितं सर्वमपि द्रव्यं

राजचोरादिभिरपहृतम् ॥ ४ ॥ तदा तस्य भार्यापुत्र-

स्वजनाः तं नादृतवन्तः ॥ ५ ॥ ततो निर्वेदमापन्नः

स द्विजो भिक्षुरभवत् ॥ ६ ॥ पूर्वं तेनानर्चिता

जनास्तमनेकाभिर्विंशभिरूपद्रव्यांचक्रुः ॥ ७ ॥

दुर्जनोपद्रवं सोढुं स्वयमात्मानं विगर्हयन् अध्या-

त्मविषयिणीं गाथापगायत ॥ ८ ॥

चतुर्विंशोऽध्यायः ॥ २४ ॥

चतुर्विंशे तु सांख्येन मनोमोहो निवार्यते ।

आत्मनः सर्वमाद्यानामागमायाविवन्तया ॥ ३० ॥

मनोमोहनिरासार्थं सांख्यकथनम् ॥ १ ॥

पञ्चविंशोऽध्यायः ॥ २५ ॥

पञ्चविंशे स्वनैर्गुण्यप्रतिपत्तयै निरूप्यते ।

चित्तप्रभवसत्त्वादिगुणवृत्तिरनेकधा ॥ ३१ ॥

कृष्णेनोद्भावाय सत्त्वादिगुणवृत्तिवर्णनम् ॥ १ ॥

षड्विंशोऽध्यायः ॥ २६ ॥

षड्विंशे योगनिष्ठाया विधातो दुष्टसंगतः ।

साधुसंगेन तन्निष्ठापराकाष्ठेति वर्ण्यते ॥ ३२ ॥

योगिनो योगविभ्रशः संगतः संभवेदिति ।

सर्वथा तन्निवृत्त्यर्थमेलगीतं वितन्यते ॥ ३३ ॥

दुष्टसङ्गेन योगविधातः सत्सङ्गेन योगप्राप्ति-

रित्यत्र ऐलगीताकथनम् ॥ १ ॥ बहुकालमुर्वश्या

रममाणस्य मध्ये तथा रहितस्य पुरुषस्य स्वयमात्म-

नाऽऽत्मानं विनिन्द्य स्त्रीसङ्गः सर्वथा न कर्तव्य

इति गाथागानम् ॥ २ ॥

सप्तविंशोऽध्यायः ॥ २७ ॥

सप्तविंशे क्रियायोगः सद्यश्चित्तप्रसादकः ।

सर्वकामातिहेतुश्च साङ्गः प्रोक्तः समासतः ॥ ३४ ॥

रागाद्याकुलचित्तानां कुतोऽसंगादिसंभवः ।

इति कृष्णाचनेन भद्रमनुस्मृत्यानुपृच्छति ॥ ३५ ॥

श्रीकृष्णेनोद्भावाय क्रियायोगे अर्चाप्रभेदस्य

पूजाविधानस्य च कथनम् ॥ १ ॥

अष्टाविंशोऽध्यायः ॥ २८ ॥

अष्टाविंशे तु यः पूर्वं विस्तरेणोपवर्णितः ।

ज्ञानयोगः पुनश्चात्मो समाहृत्य निरूप्यते ॥ ३६ ॥

पूर्वोक्तस्य ज्ञानयोगस्यात्र संक्षेपतः पुनर्नि-

रूपणम् ॥ १ ॥

एकोनविंशोऽध्यायः ॥ २९ ॥

एकोनविंशे तु यः पूर्वं विस्तरेण निरूपितः ।

भक्तियोगस्तमेवाह स्वभक्ताय समासतः ॥ ३७ ॥

अतिक्लेशमिवालक्ष्य योगेऽसंगकसंपदि ।
सुगोपायं पुनः कृष्णमुद्धवः परिपृच्छति ॥ ३८ ॥

श्रीकृष्णेनोद्धवं प्रति पूर्वोक्तस्य भक्तियोगस्य
पुनरत्र संक्षेपतो निरूपणम् ॥ १ ॥ श्रीकृष्णो-
पदेशेन प्राप्तविज्ञानस्य उद्धवस्य तं स्तुत्वा तद्वाङ्मया
वदिरूपाश्रमपतेः ॥ २ ॥

त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३० ॥

त्रिंशे तु प्राशुपक्षितमौमलच्छलतो हरिः ।
स्वधाम गन्तुमन्विच्छत्संजहार निजं कुलम् ॥ ३९ ॥
विरागाय पुरा घोरमुपक्षिप्तं हि मौसलम् ।
कथावसाने तत्रैव विशेषं परिपृच्छति ॥ ४० ॥

शुक्राचार्येण परीक्षितं प्रति भगवता कृतस्य

मौसलव्याजेन यादवकुलमंहारस्य कथनम् ॥ १ ॥
वलरामस्य देहत्यागः ॥ २ ॥

एकत्रिंशोऽध्यायः ॥ ३१ ॥

एकत्रिंशे स्वकं धाम जगाम भगवानितः ।
तमेवानुययुः प्रीत्या वसुदेवादपस्ततः ॥ ४१ ॥
देवान्यदून्मिधायादौ भुवं देवान्विधाय च ।
श्रीकृष्णः स्वेच्छया धाम स्वतन्त्रैव समाविशत् ॥ ४२ ॥

शुक्राचार्येण परीक्षितं प्रति भगवतः स्वलो-
गमनस्य ततो वसुदेवादीनां स्वस्वमूलरूपमाश्लेष
कथनम् ॥ १ ॥

द्वत्येकादशः स्कन्धः ॥ ११ ॥

श्रीगोपालकृष्णाय नमः ।

द्वादशः स्कन्धः ॥ १२ ॥

उक्तप्रयोदशाध्यायैर्द्वादशे स्वाधयः सतः । अधिष्ठानावधित्याभ्यामाधयश्चेभ्यः सतः ॥ १ ॥
उक्तो लयावधित्येन प्राकृतात्यन्तिके लये । अधिष्ठानतया चोक्तो मदापुरुषवर्णने ॥ २ ॥
तत्रादौ पद्मिरेवार्थः शुक्रः प्राह परीक्षिते । दोषस्तत्राग्निलान्पाह मृतः पृष्टोऽयं सन्निभिः ॥ ३ ॥
स्याधयधयणे क्रायं न मिलिष्यो मनीषिणा । इत्येताः कालव्ययस्य चतुर्भिस्त्वायदुच्यते ॥ ४ ॥

प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥

तत्र ॥ प्रथमे भाविभागध्यान्ययभूमिपान् ।
कलिप्रभायतः प्राह सद्गुरादिमलीमयान् ॥ ५ ॥

मागधर्मेण कल्पो भविष्यतां राक्षसं वचनम् ॥ १ ॥
तेषामयोग्यतावचनम् ॥ २ ॥

द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥

द्वितीये तु कल्पोऽप्युक्तौ वचनवचनारतः ।
अपमिष्टे जने मष्टे दुःखे एतमुपायतः ॥ ६ ॥

कल्मषुगटोपकथनम् ॥ १ ॥ कल्मेरन्ते कल्प-
वतारः ॥ २ ॥ ततः कृतपुण्यारंभः ॥ ३ ॥

तृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥

तृतीये भूमिर्नैष राज्यदोषादि वच्यते ।
कल्पो च दोषमूषिष्ठे दोषदोषो हरेर्नेति ॥ ७ ॥

भूम्या राज्यदोषां राक्षसदोषाः ॥ १ ॥ कलि-
दोषनिरागदधीरगुणवर्णना ॥ २ ॥

चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥

चतुर्थं तु चतुर्थोक्ता लया नैमित्तिकादयः ।
तत्र संसारनिस्तारो हरिकीर्त्यैव वर्ण्यते ॥ ८ ॥
नैमित्तिकादिचतुर्विधलयकथनम् ॥ १ ॥

पञ्चमोऽध्यायः ॥ ५ ॥

पञ्चमे तु समासेन परब्रह्मोपदेशतः ।
राक्षस्तक्षकसंबंशान्मृत्युमीतिनिवारणम् ॥ ९ ॥
शुकाचार्येण परीक्षिते ब्रह्मोपदेशेन तक्षकदं-
शभीतिनिवारणम् ॥ १ ॥

षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥

षष्ठे परीक्षितो मोक्षः सर्पहोमादि तत्सुतात् ।
वेदशास्त्रविभागोक्तौ त्रिवेदिव्यासवर्णनम् ॥ १० ॥
राज्ञानुज्ञातस्य शुकाचार्यस्य गमनानुपदं तक्षकेण
राज्ञो दंशनम् ॥ १ ॥ परीक्षितपुत्रेण जनमेजयेन
सर्पसत्रकरणम् ॥ २ ॥ कृष्णद्वैपायनेन वेदविभाग-
करणम् ॥ ३ ॥ याज्ञवल्क्यस्य सूर्याद्वाजसनेयशा-
स्त्राध्ययनम् ॥ ४ ॥

सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥

सप्तमेऽथर्वविस्तारः पुराणव्यसनं ततः ।
पुराणलक्षणादीनि फलं भागवतश्रुतेः ॥ ११ ॥
अथर्ववेदविभागः ॥ १ ॥ पुराणलक्षणदशक-
कथनम् ॥ २ ॥ अष्टादशपुराणनामकथनम् ॥ ३ ॥

अष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥

अष्टमे तु तपश्चर्या मार्कण्डेयस्य मोदकैः ।
कामादिभिरसन्मोहो नरनारायणस्तुतिः ॥ १२ ॥
मार्कण्डेयस्य तपश्चर्या ॥ १ ॥ तत्कृता नरनारा-
यणस्तुतिः ॥ २ ॥

नवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥

नवमे भगवन्मायादिदृशोर्दर्शने मुहुः ।
मायाशिखोर्लयाभ्यां च मुनेर्निर्वेशनिर्गमैः ॥ १३ ॥
भगवता मार्कण्डेयाय प्रलयप्रदर्शनम् ॥ १ ॥
वटपत्रशायिनो बालमुकुन्दस्य मार्कण्डेयेन दर्श-
नम् ॥ २ ॥

दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥

दशमे शिव आगत्य मुनेस्तुष्टो वरानदात् ।
तेन साकमतिप्रीत्या समाभाष्य सभाजयन् ॥ १४ ॥
मार्कण्डेयस्य शिवेनापि वरदानम् ॥ १ ॥

एकादशोऽध्यायः ॥ ११ ॥

एकादशे तु पूजार्थं महापुरुषवर्णनम् ।
रवेर्व्यूहस्य चाख्यानं प्रतिमासं पृथक्पृथक् ॥ १५ ॥
येनामर्त्यत्वमापन्नो मर्त्योऽसौ भार्गवोत्तमः ।
ते पृच्छन्ति क्रियायोगं साङ्गोपाङ्गादिकविपतम् ॥ १६ ॥
पूजार्थं महापुरुषवर्णनम् ॥ १ ॥ सूर्यव्यूहवर्ण-
नम् ॥ २ ॥

द्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥

द्वादशे तु पुराणोक्तसर्वार्थानुक्रमः कृतः ।
प्रथमस्कन्धमारभ्य प्राधान्येन समासतः ॥ १७ ॥
भागवतोक्तसर्वार्थानुक्रमः ॥ १ ॥ भागवतश्रवण-
फलम् ॥ २ ॥

त्रयोदशोऽध्यायः ॥ १३ ॥

त्रयोदशे पुराणानां संख्यामाह यथाक्रमम् ।
दानं दानस्य माहात्म्यं श्रीमन्नागधतस्य च ॥ १८ ॥
अष्टादशपुराणानां ग्रन्थसङ्ख्या ॥ १ ॥

इति द्वादशः स्कन्धः ॥ १२ ॥

श्रीलक्ष्मीनारायणाभ्यां नमः ॥ श्रीगोपालकृष्णाय नमः । श्रीविद्व्यासाय नमः । श्रीसरस्वत्यै नमः ।

श्रीभागवतस्थानां प्रसिद्धनाम्नां विषयाणां च वर्णानुक्रमणी ।

अंशुमान् । क्ष० । सू० वं० । असमञ्जस्य पुत्रः ।
न० ८ । १५ ॥ तत्पुत्रो दिलीपः । न०
९ । २ ॥

अकृतव्रणः । ऋ० । परशुरामस्य शिष्यः । पौर-
णिकः । द्वा० ७ । ५ ।

अक्रियः । क्ष० । सो० वं० । गम्भीरस्य पुत्रः ।
तस्य धंशे ब्राह्मणानामुत्पत्तिः । न० १७ । १० ।

अक्रूरः । क्ष० । सो० वं० । श्वफल्कस्य पुत्रः ।
न० २४ । १५ ॥ [भार्या आहुकपुत्री

सुतनुः । प० भा० स० १४ ॥] पुत्रौ देववान्
उपदेवश्च । न० २४ । १७ । कृष्णाह्वानार्थं

गोकुलगमनम् । द० ३८ ॥ कालिन्ध्यां स्नान-
काले रामकृष्णयोर्दर्शनम् । द० ३९ । ४१ ॥

श्रीकृष्णस्तुतिः । द० ३८ । ७-२२ ॥ ४० ।
१-३० ॥ ४८ । १८-२७ ॥ कृष्णस्य तद्दृह-

गमनम् । द० ४८ । १२-३६ ॥ हास्तिव-
नपुरगमनम् । द० ४९ ॥ द्वारकापुरीतोऽन्यत्र

गमनम् । द० ५७ । ३० ॥
अक्षगूतम् । रत्नियलरामयोः । द० ६१ । २७ ॥

१ अगस्त्यः । ऋ० । पुलस्त्यस्य पुत्रः । माता हवि-
र्भुक् । भ्राता विश्रवाः । अयं स्वायंभुवमन्वन्तरीयः ।
च० १ । ३६ । इन्द्रशुम्नाय शापदानम् ।
अ० ४ । १० ॥ महादेवशापात् तन्नाशः ।

२ अगस्त्यः । पूर्वोक्तस्य तस्य पुनः एतस्मिन् मन्वन्तरे
उर्वशीदर्शनश्रुमितात् कुम्भे धृतात् मित्रावरुणतेजस
उत्पत्तिः । तदानीं तस्य सहजो वसिष्ठः । अत
एवास्य कुम्भयोनिः मैत्रावरुणिः इति च प्रसिद्धिः ।
प० १८ । ५ । भार्या लोपामुद्रा । पुत्र
इध्मवाहः ॥

१ अग्निः । प्रधानाग्निः । ब्रह्मणो मानसः पुत्रः भार्या
स्वायंभुवदक्षपुत्री स्वाहा । पुत्राः पायकः पवमा-
नः शुचिश्च । पौत्राः पञ्चचत्वारिंशन् । च० १ ।
६० ॥

२ अग्निः । पूर्वोक्त एव चाशुपे मन्वन्तरे द्वितीयवार-
मुत्पन्नः । पिता धर्मप्रजापतिः । माता प्राचेतसद-
क्षपुत्री चमोर्धारा । अयमष्टयमुष्यन्त्यतमः । पुत्राः
द्रविणकादयः स्कन्दश्च । प० ६ । १३ ।

अग्निस्तत्त्वम् । तेजस्तत्त्वशब्दं पश्यत ॥

अग्निमिता । पैरस्य शिष्य । द्वा० ६ । ५४-
५५ ॥

अग्निमित्रः । क्ष० मौर्यस्य बृहद्रथस्य पुत्र । द्वा०
१ । १६ ॥

अग्निवर्णः । क्ष० सू० व० । न० १२ । ५ ॥

अग्निवेश्यः । क्ष० । तपसा ब्राह्मणो जात । कानी
न जातुर्गृह्य इति च नामनी । न० २ । २१ ॥

अग्निपुत्र । यागविशेष । तृ० १२ । ४० ।

अग्निष्टोमः । देव । पिता चक्षुर्नामा मनु । माता
नडुला । च० १३ । १६ ॥

अग्निहोत्रम् । देव । पिता सविता । माता शुक्ति ।
प० १८ । १ ॥

अग्निगवाक्षाः । पितर । पत्नी स्वायमुवदक्षपुत्री
स्वधा । कन्ये वयुना धारिणी च । च० १ ।
६३ ॥

अग्न्यपूजा । श्रीकृष्णस्य । द० ७४ । २६ ॥

अघः । अजगररूपी असु० । कृष्णेन हत । द०
१२ । १३-३१ ॥

अघमर्षणम् । तीर्थविशेष । तत्र प्राचेतसदक्षेन तपश्च
रणम् । प० ४ । २०-२१ ।

१ अङ्गः । क्ष० । उत्तानपादवश्य । पिता उल्मुक ।
भार्या सुनीथा । पुत्रो वेन । च० १३ । १७ ।
अश्वमेधकरणम् । २५ । निवेदेन राज्यत्याग ।
४७ ॥

२ अङ्गः । क्ष० । सो० व० । वलेर्भार्याया दीर्घतमस
उत्पन्न । न० २३ । ५ ।

१ अङ्गदः । वालिपुत्रो यानर । न० १० । १७ ॥

२ अङ्गदः । क्ष० । दाशरथिलक्ष्मणस्य पुत्र । न०
११ । १२ ।

अङ्गारकः । ग्रह । मण्डलम् । पं० २२ । १४ ॥

अङ्गिरसां सत्रम् । न० ४ । ३ ॥

१ अङ्गिराः । ब्रह्मणो मुखाज्जात प्रजापति । दशमानत-
पुत्रेष्वन्यतम तृ० १२ । २४ ॥ भार्या कर्दमपुत्री
२४ । २२ ॥ पुत्रौ उच्यथो बृहस्पतिश्च । च०
१ । ३५ ॥ कन्या सिनीवाली राका अनुमतिश्च ।
अय महादेवशापान्मृत । च० ३० । ४८ ॥

२ अङ्गिराः । ऋ० । स एव पुन वैवस्वतमन्वन्तरे
वरुणस्य यज्ञ उत्पन्न । भाये प्राचेतसदक्षकन्ये
स्वधा २ सती च । स्वधापुत्रा पितर । सतीपुत्रोऽथ
वर्जिरा । प० ६ । १७ । चित्रकेतुराजाय वरप्रदा
नम् । १४ । १४ ॥ ज्ञानोपदेश । १६ ॥

३ अङ्गिराः । क्ष० । च० १३ । १७ ॥

१ अजः । क्ष० । प्रतिहर्षु पुत्र । प० । १५ । ५ ॥

२ अजः । एकादशरुद्रेष्वन्यतम । पिता भूतप्रजापति ।
माता सरूपा । प० ६ । १७ ॥

३ अजः । क्ष० । सू० व० । दशरथस्य पिता ।
न० १० । १ ॥

अजकः । क्ष० । सो० व० । पिता बलाकाश्च ।
पुत्र २ कुश । न० १५ । ३-४ ॥

अजनः । जिन इति नामान्तरम् । बुद्धस्य पिता ।
प० ३ । २४ ॥

अजनामम् । भारतनर्पस्य प्राक्तन नाम । प० । ३ ॥

अजमीढः । क्ष० । सो० व० । पिता हस्ती । पुत्रा
बृहदिषु नील शान्तिश्च । तद्वगे प्रियधामादयो
ब्राह्मणा वम्बु । न० २१ । २१, ३० ॥

अजयः । क्ष० । द्वा० १ । ६ ॥

१ अजातशत्रुः । युधिष्ठिर । प० १३ । ३० ॥

२ अजातशत्रुः । क्ष० । पुत्रो दर्भकः । द्वा० १ । ६ ॥

अजामिलः । ब्राह्मणः । उपाख्यानम् । प० १ ।
२१-२ ॥

अजितः । वैराजस्य पुत्रो भगवदवतारः । स एव पुनः
कूर्मरूपेणाविर्भूतः । अ० ५ । ९ ॥ अमृतमथ-
नम् । ७ । १६ ॥

अजैकपात् । एकादशरुद्रेष्वन्यतमः । पिता भूतप्रजा-
पतिः । माता सरूपा । प० ६ । १७ ॥

अज्ञानम् । पं० ५ । १२ ॥

अट्मानः । क्ष० । द्वा० १ । २४ ॥

अणिमा । सिद्धिः । ए० १५ । १० ॥

अण्डम् । ब्रह्माण्डशब्दं पश्यत ॥

अण्डकोशः । ब्रह्माण्डशब्दं पश्यत ॥

अण्डराशयः । ब्रह्माण्डशब्दं पश्यत ॥

अतलम् । अधोलोकेषु प्रथमः । पं० २४ । ७ ।
वर्णनम् । १६ ॥ द्वि० १ । २७ ॥ ५ ।
४० ॥

अतिकायः । राक्ष० । न० १० । १८ ॥

अतिथिः । क्ष० । सू० वं० । पिता रामपुत्रः कुशः ।
न० १२ । १ ॥

अतिभानुः । क्ष० । सो० वं० । पिता कृष्णः ।
माता सत्यभामा । द० ६१ । १० ॥

१ अतिरात्रः । यागः । ब्रह्मणो वक्त्रादुत्पन्नः । तृ०
१२ । ४० ॥

२ अतिरात्रः । क्ष० । पिता चक्षुर्नामा मनुः । माता
नडुला । च० १३ । १६ ॥

अतीरात्रः । २ अतिरात्रशब्दं पश्यत ॥

अत्रिः । ऋ० । ब्रह्मणो नेत्राज्जातः । तृ० १२ ।
२४ ॥ भार्या अनसूया । पुत्राः दत्तः दूर्वासाः ।

सोमश्च । च० १ । १५ । ३३ ॥ न० १४ ।

२ ॥ अस्यापि दक्षस्येव द्विवारमुत्पत्तिः ॥

अथर्वः । वेदः । प० ४ । २० ॥

अथर्वा । ऋ० । ब्रह्मणो मानसः पुत्रः । भार्या शान्तिः ।

(चित्तिः) । पुत्रो दध्यङ् । च० १ । ४२ ॥

अथर्वाङ्गिरसः । ऋ० । २ अङ्गिरसः पुत्रः । माता
२ सती । प० ६ । १९ ॥

अदितिः । दक्षप्रजापतिपुत्री । कश्यपस्य भार्या ।
पुत्रा द्वादशादित्याः । प० ६ । २५, ३८ ॥

तया पयोव्रतकरणम् । अ० १६-१७ ॥

तस्यां वामनावतारः । १८ । १ ॥ कुण्डलदानं
श्रीकृष्णेन । द० पृष्ठ० ३६ ॥

अद्भुतः । दक्षशार्वाङ्गिमन्वन्तरीय इन्द्रः । अ० १३ ।
१९ ॥

अद्वैतप्रकरणम् । स० ९ । ३०-३१ ॥ द० ३ ।
१८ ॥ १४ । २२ ॥ च० ७ । ५०-५४ ।

९ । ३३ ॥

अर्धमः । देवः ब्रह्मणः पृष्ठादुत्पन्नः । तस्य मृत्युरित्यपि
नाम । तृ० १२ । २५ ॥ तद्भार्या मृषा । पुत्रौ

दंभो माया च । तौ दम्पती अमवताम् । च०
८ । २ ॥

अघर्मांशाः । स्मयः सङ्गः मदश्च । प० १७ ।
२४ ॥ तल्लक्षणम् । स० १५ । १२ ॥ तद्वंशः ।

च० ८ । २ ॥

अधिदैवम् । द्वि० १० । १४ ॥

अधिभूतम् । द्वि० १० । १४ ॥

अधिरयः । क्ष० । सो० वं० । सूतत्वं प्राप्तः । पिता
सत्कर्मा । पुत्रः कर्णः । न० २३ । १२ ॥

अधोलोकाः । अतलं, वितलं, सुतलं, तलतलं, महातलं,

रसातलं, पातालं चेति सप्त । पं० २४ । ७-॥
 उत्पत्तिः । द्वि० ५ । ४० ॥
 अध्यात्मम् । द्वि० १० । १४ ॥
 अनन्ययः । पितरः । भार्या स्वधा । च० १ । ६३ ॥
 अनघा । शाकद्वीपस्था नदी । पं० २० । २६ ॥
 अनमित्रः । क्ष० । सो० वं० । पिता शिनिः । न०
 २४ । १२ ॥
 अनर्वा । अमु० । प० १० । १९ ॥
 अनमूया । कर्दमप्रजापतिपुत्री । माता देवहूतिः । तृ०
 २४ । २२ । अत्रिमहर्षेर्भार्या । पुत्राः दत्तः
 दुर्वासा. सोमश्च ॥ च० १ । १५ ॥
 अनिरुद्धः । क्ष० । सो० वं० । पिता मयुक्षः । माता
 रुक्मवती । द० ६१ । १८ ॥ भार्या रोचना ।
 २५ ॥ पुत्रो वज्रः । द० ९० । ३७ ॥ उपा-
 हरणम् । ६२-६३ ॥
 अनिलः । क्ष० । सो० वं० । पिता कृष्णः । माता
 मित्रविन्दा । द० ६१ । १६ ॥
 अनिष्टकर्मा । क्ष० । द्वा० १ । २५ ॥
 अनीशः । गुणेषु सक्तः । द्वा० १९ । ४४ ॥
 अनीहः । क्ष० । सू० वं० । न० १२ । २ ॥
 १ अनुः । क्ष० । सो० वं० । ययातिपुत्रः । माता
 शर्मिष्ठा । न० १८ । ३३ ॥ पुत्राः समानरः
 ४ चक्षुः परीक्षश्च ॥ न० २३ । १ ॥
 २ अनुः । क्ष० । सो० वं० । कुलवशस्य पुत्रः । न०
 २४ । ५ ॥
 ३ अनुः । क्ष० । सो० वं० । पिता कपोतरोमा ।
 पुत्रः अन्धकः । न० २४ । २० ॥
 अनुत्तमणिका । श्रीभागवतग्रन्थस्य । द्वा० १२ ॥

अनुतापनः । दनो पुत्रः । प० ६ । ३१ ॥
 १ अनुमतिः । अङ्गिरसः पुत्री । माता श्रद्धा । च०
 १ । ३४ । घातुरादित्यस्य भार्या । पुत्रः पूर्ण-
 मासः । प० १८ । ३ ॥
 २ अनुमतिः । शाल्मलिद्वीपस्था नदी । पं० २० ।
 १० ॥
 अनुम्लोचा । अप्स० । द्वा० ११ । ३८ ॥
 अनुपुष्पः । छन्दः । तृ० १२ । ४५ ॥
 अनुहादः । हिरण्यकशिपोः पुत्रोऽसुरः । माता
 कयाधः । प० १८ । १३ ॥
 अनूहः । अरुणः । पिता कश्यपः । माता विनता
 (सुपर्णा) प० ६ । २२ ॥
 अनूर्म्मिमस्वम् (श्वेतता) सिद्धिः । प० १५ । १८ ॥
 अनृतम् । प० १७ । २५ ॥ ३२ । ३९ ॥
 निन्दा अ० २० । ३-॥
 १ अनेनाः । क्ष० । सू० वं० । न० ६ । २० ॥
 २ अनेनाः । क्ष० । सो० वं० । आयोः पुत्रः । न०
 १७ । २ ॥ तत्पुत्रः शुद्धः । ११ ॥
 अन्तकाले कर्तव्यम् । द्वि० १ । १५ ॥
 अन्तरिक्षम् । ऊर्ध्वलोकः । अस्य भुवर्लोक इति
 नामान्तरम् । पं० २४ । ५ ॥
 १ अन्तरिक्षः । क्ष० । सू० वं० । न० १२ ।
 १२ ॥
 २ अन्तरिक्षः । अमु० । द० ५९ । १२ ॥
 ३ अन्तरिक्षः । ऋषभदेवस्य पुत्रः । पं० ४ । ११ ॥
 प० ३ । ३ ॥
 अन्तर्धानः । क्ष० । विजिताश्वस्य नामान्तरम् । पुत्राः
 पावकः पवमानः शुचिः हविर्धानश्च । च० २४ ।
 ३ ॥

अन्तर्यामिपूजा । तृ० २९ । २१ ॥
 अन्तिभारः । क्ष० । सो० वं० । न० २० । ६ ॥
 अन्धं तपः । तृ० २५ । ७ ॥ ३० । २८ । ३३ ॥
 पं० १४ । २८ ॥ स० ६ । ६ ॥ अ० ४ ।
 १० ॥ द० ४९ । २४ ॥ ६० । ३५ ॥ ए०
 ८ । ७ ॥ १७ । ५८ ॥ २६ । ३ ॥
 अन्धः । नदः । पं० १९ । १८ ॥
 १ अन्धकः । क्ष० । सो० वं० । पिता सात्वतः ।
 न० २४ । ६ ॥
 २ अन्धकः । क्ष० । सो० वं० । ३ अनोः पुत्रः ।
 न० २४ । २० ॥
 अन्धकूपः । नरकः । पं० २६ । ७ । १७ ॥
 १ अन्धतामिस्रम् । अविद्यावृत्तिः । तृ० १२ । २ ॥
 २० । १८ ॥
 २ अन्धतामिस्रम् । नरकः । पं० २६ । ७ । ९ ॥
 अन्नदानम् । प्र० १२ । ९ ॥
 अन्नादः । क्ष० । सो० वं० । पिता कृष्णः । माता
 मित्रविन्दा ॥ द० ६१ । १६ ॥
 अन्यदेवोपासकाः । प्र० २ । २७ ॥ पं० ९ ।
 १२-१९ ॥ १४ । २९ ॥ प० १६ । ३८ ॥
 अपराजितः । लोकालोकपर्वतस्थः उत्तरदिग्गजः ।
 पं० २० । ३९ ॥
 अपराजिता । शाकद्वीपस्था नदी । पं० २० ।
 २६ ॥
 अपराजुनम् । दुर्निमित्तम् । प्र० १४ । २-२० ॥
 तृ० १७ । ४-१४ ॥ द० ४२ । २७-३१ ॥
 अपाण्ड्येयारमयोगः । प्र० ८ । ११ ॥
 अपांतरतपः । प्र० । प० १५ । १२ ॥
 अपुनर्भवः । प्र० १८ । १३ ॥

अप्तत्वम् । उत्पत्तिः । तृ० २६ । ४१ ॥
 अप्रतिरयः । क्ष० । सो० वं० । पिता अन्तिभारः ।
 पुत्रः कम्बकपिः । न० २० । ६ ॥
 अप्रतिहताज्ञा । सिद्धिः । ए० १५ । ७, २७ ॥
 असोर्गामः । देवः । तृ० १२ । ४० ॥
 अप्सरसः । त्वर्वेश्याः । क्षीरसागरादुत्पत्तिः । अ०
 ८ । ७ ॥ माता मुनिः । प० ६ । २७ ॥
 ब्रह्मणा सृष्टाः । तृ० २० । ३८ ॥
 अभयः । धर्मप्रजापतेः पुत्रः । माता दया । च० १ ।
 ५० ॥
 अभयम् । सुशद्वीपस्थं वर्षम् । पं० २० । ३ ॥
 अभया । कौशद्वीपस्था नदी । पं० २० । २१ ॥
 अभिजित् । मुहूर्तः । तृ० १८ । २७ ॥
 अभिमन्युः । क्ष० । सो० वं० । १ अर्जुनस्य पुत्रः ।
 माता सुभद्रा । भार्या उत्तरा । पुत्रः २ परीक्षित् ।
 न० २२ । ३३ ॥ बृहद्बलस्य यधः । १२ । ८ ॥
 तृ० ३ । १७ ॥
 अभिमानः । तृ० ६ । २५ ॥
 अमर्षणः । क्ष० । सू० वं० । न० १२ । ७ ॥
 अमितः । क्ष० । सो० वं० । न० १५ । २ ॥
 अमित्रजित् । क्ष० । सू० वं० । न० १२ । १२ ॥
 अमूर्तरयः । क्ष० । सू० वं० । द्वि० ७ । ४४ ॥
 १ अमृतम् । पीयूषम् । सुधा । तदर्थं क्षीरोदमथनम् ।
 अ० ५ । ११-८ ॥ तस्योत्पत्तिः । ८ । ३४ ॥
 देवेभ्यः परिवेषणं मोहिन्या । ९ । १७ ॥
 २ अमृतम् । सुशद्वीपस्थं वर्षम् । पं० २० । ३ ॥
 अमृतप्रभाः । सार्वर्णिमन्वन्तरीया देवाः । अ० १३ ।
 ११ ॥

अमृतरसकूपः । त्रिपुरासुराणाम् । गोरूपिणा विष्णुना
तत्पानम् । स० १० । ६२ ॥

अमृतौघा । क्रौञ्चद्वीपस्था नदी । पं० २० । २१ ॥
१ अम्बरीषः । क्ष० । सू० वं० नाभागस्य पुत्रः ।
न० ४ । १३ ॥ पुत्राः विरूपः केतुमान्
शम्भुश्च । ६ । १ ॥ अश्वमेधः । ४ । २२ ॥
द्वादशीव्रताचरणम् । २९ ॥ दुर्वाससा तन्मा-
णाय अभिचारेण कृत्यानिर्माणम् । ४६-७१ ॥
सुदर्शनस्तुतिः । ५ । ६ ॥

२ अम्बरीषः । क्ष० । सू० वं० । पिता मान्याता ।
न० ६ । ३८ ॥ पितामहेन युवनाश्वेन पुत्रत्वेन
स्वीकृतः । ७ । १ ॥

अम्बालिका । विचित्रवीर्यस्य भार्या । पुत्रः व्या-
साज्जातः पाण्डुः । न० २२ । २३-२५ ॥

अम्बिका । विचित्रवीर्यस्य भार्या । पुत्रः व्यासाज्जातो-
घृतराष्ट्रः । न० । २२ । २१-२६ ॥

अम्बुधारा । आयुष्मतो भार्या । पुत्रः ६ ऋषयः ।
अ० १३ । २० ॥

अयनम् । कालविशेषः । तृ० ११ । १२ । पं० २१ ।
३-६ ॥

अपःपानम् । नरकः । पं० २६ । ७ । २९ ॥

अपुतः । क्ष० । सो० वं० । न० २२ । १० ।

अपुताजित् । क्ष० सो० वं० । भजमानस्य पुत्रः न०
२४ । ८ ॥

१ अपुतायुः । क्ष० । सू० वं० । पिता सिन्धुद्वीपः ।
पुत्रः ऋतुपर्णः । न० ९ । १६ ॥

२ अपुतायुः । क्ष० । सो० वं० । न० २२ । ४६ ॥

अयोग्यलक्षणम् । च० ३ । १७ ॥ पं० ९ ।

१७ ॥ प० ३ । २८-२९ ॥ द० १ ।

५८ ॥ ए० ५ । ६-१० ॥ १० । २७-
३३ ॥ १८ । ४० -४१ ॥

अयोमुखः । दनोः पुत्रोऽसुरः । प० ६ । ३० ॥
१० । १९ ॥

अराजकजनपददोषाः । च० १४ । ३८ ॥

अरिजित् । क्ष० । सो० वं० । पिता कृष्णः ।
माता मद्रा । द० ६१ । १७ ॥

अरिर्मर्दनः । क्ष० । सो० वं० । पिता श्वफल्कः ।
न० २४ । १६ ॥

अरिष्टम् । अपशकुनशब्दं पश्यत ॥

१ अरिष्टः । दनुपुत्रोऽसुरः । प० ६ । ३० ॥

२ अरिष्टः । वृषभरूपी असुरः । कृष्णेन हतः ।
तस्य २ ककुत्सीति नामान्तरम् । द० ३६ । १-
१५ ॥

१ अरिष्टनेमिः । क्ष० । सू० वं० । १ पुरुजितः
पुत्रः । न० १३ । २३-॥

२ अरिष्टनेमिः । ऋषिः । प्र० १९ । ९ ॥

अरिष्टा । कश्यपभार्या । दक्षपुत्री । पुत्रा गन्धर्वाः
(अश्वाः) । प० ६ । २५-२९ ॥

१ अरुणः । क्ष० । सू० वं० । तत्पुत्रः त्रिवन्धनः ।
न० ७ । ४ ॥

२ अरुणः । दनुपुत्रोऽसुरः । प० ६ । ३० ॥

३ अरुणः । नरकासुरपक्षीयोऽसुरः । द० ५९ ।
१२ ॥

४ अरुणः । ताक्ष्यापरनाक्षः कश्यपस्य पुत्रः । माता
विन्ता । प० ६ । २२ ॥ सूर्यस्य सारथ्यकरणम् ।
पं० २१ । १६ ॥

अरुणाः । ऋषयः । अ० १३ । २५ । प्र० १९ ।
११ ॥

अरुणा । पृथ्वीपस्था नदी । पं० २० । ४ ॥
 अरुणिः । ऋ० । ब्रह्मपुत्र । च० ८ । १ ॥
 अरुणोदा । मन्दरप्रमवा नदी । पं० १६ । १७ ॥
 अरुण्वती । कर्दमप्रजापतिपुत्री । वसिष्ठस्य भार्या ।
 तृ० २४ । २३ ॥ ऊर्जेति नामान्तरम् । च०
 १ । ४० ॥
 १ अर्कः । देव । पिता धर्मप्रजापति । अष्टवमुष्व-
 न्यतम ॥ माता ३ वसु । भार्या वासना । प०
 ६ । ११-१३ ॥
 २ अर्कः । क्ष० । सो० व० । न० २१ । ३१ ॥
 अर्चा । प्रतिमा । तद्विधितस्माशस्त्यादय । तृ०
 २९ । २१-२७ ॥ च० ८ । ५४-६१ ॥
 द० ८४ । १० ॥ ८६ । ५५ ॥ ए० २ ।
 ४७ ॥ ११ । ४२ ॥ २७ । ९-१६ ॥
 १ अर्चिः । २ दक्षपुत्री । वृक्षाश्वस्य भार्या । प० ६ ।
 २० ॥
 २ अर्चिः । पृथुचक्रवर्तिनो भार्या । महालक्ष्म्यशाम्-
 ता । च० १५ । २-६ ॥ २३ । १९-२६ ॥
 १ अर्जुनः । क्ष० । सो० व० । पिता पाण्डु । माता
 कुन्ती । इन्द्राशभूत । वृष्णस्तुति । प्र-७ ।
 २२-२५ ॥ अधत्यामप्रयुक्तप्रमशिरोलस्य प्रत्य
 खप्रयोग । २९ ॥ द्वारकागमनम् । १२ ।
 ३६ ॥ युधिष्ठिरण तन्मुखस्य विच्छायात्वकारण-
 प्रभ १४ । ३९-४४ ॥ युधिष्ठिराय वृष्णस्य
 परलोकगमनवृत्तान्तप्रथनम् । प्र० १५ ॥ भार्या
 द्रोपदी । पुत्र द्युतकीर्ति । न० २० । २७-
 २९ ॥ अन्या भार्या सुभद्रा । पुत्र अभिमन्यु ।
 ३३ ॥ तृतीया भार्या चित्राङ्गदा । पुत्रो यभ्रु-

वाहन । चतुर्थी उलपी । पुत्र इरावान् । ३२ ॥
 यतिवेषेण सुभद्रापहार द० । ८६ । ३-
 १२ ॥ [मृतस्य ब्राह्मणशिशो रक्षणप्रतिज्ञानम् ।
 द० पृ० ११० ॥] मित्रविन्दास्वयवरे लक्ष्यवेध-
 यत्न । ८३ २४ ॥
 २ अर्जुनः । क्ष० । सो० व० । पिता कृत्तरीय । न०
 ११ । १७-४१ ॥ वध परशुरामेण । ३५ ॥
 पुत्रा २३ । २४-॥ अस्य कर्तव्यीर्यार्जुन इति
 प्रसिद्ध नाम ॥
 अर्जुनपालः । क्ष० सो० व० । न० २४ । ४४ ॥
 अर्जुनवृक्षौ । वृष्णेन भग्नौ । द० १० । २३-
 २७ ॥
 १ अर्घ्यः । द्वितीय पुरुषार्थ । प्र० २ । ९ ।
 २ अर्घ्यः । देव । पिता धर्मप्रजापति । माता बुद्धि ।
 च० १ । ५१ ॥
 अर्घ्यसिद्धिः । साध्याना पुत्र प० ६ । ७ ॥
 अर्घ्यमा । पिता कश्यप । माता अदिति । पत्नी
 मातृका । पुत्रा चर्षण्य । प० ६ । ३९-
 ४२ ॥ द्वादशादित्येष्वन्यतम ॥
 अर्वास्रोतसां सर्गः । तृ० १० । २५ ॥
 अलकनन्दा । कैलासस्था नदी । गङ्गाया शाम्बाभृता ।
 च० ६ । २४ ॥ पं० १७ । ५ । ९ ॥
 अलका । कुबेरस्य पुरी । ध्रुमस्य गमनम् । च० १० ।
 ५ ॥
 अलम्बुषा । अप्सरा । तस्या वृणविन्दो सनाशात्
 इडविडान्नाया पुत्र्या, विगाल शून्यमनु
 धमन्ते इति सुतत्रयस्य चोपपत्ति । न० २ ।
 ३०-३३ ॥

अलर्कः । क्ष० । सो० वं० । ३द्युमतः पुत्रः । न०
 १७ । ६-८ ॥ दत्तात्रेयस्य शिष्यः । प्र० ३ ।
 ११ ॥ द्वि० ७ । ४४ ॥
 अवटनिरोधः । नरकः । पं० २६ । ७, ३४ ॥
 अवटोदा । नदी । पं० १९ । १८ ॥
 अवतारप्रयोजनम् । प्र० १ । १३ ॥ ८ । ३२-
 ३५ ॥ १० । २५ ॥ तृ० २ । १५ ॥ ५ ।
 १६ । ४२ ॥ १७ । ३१ ॥ २४ । १० ।
 १८ । ३६ । ३७ ॥
 अवतारमालिका । प्र० ३ । १-२५ ॥ द्वि० ७ ।
 १-३८ ॥ द० ४० । १७-२२ ॥ ए० ४ ।
 ३-१३ ॥
 अवतारानुचरितम् । ईशकथा । पुराणलक्षणम् । द्वि०
 १० । ५ ॥
 अवपवसृष्टिः । द्वि० १० । १५-३२ ॥ तृ० ६ ।
 ११-३४ ॥
 अवधूतः । ब्रा० । यदुराजेन संवादः । चतुर्विंश-
 तिगुरुकथा । ए० ७ । २४-९ । ३३ ॥
 अवध्याः । प्र० ७ । ३५ ॥
 अवन्ती । नगरी । द० ४५ । ३१ ॥
 अवरोधनः । क्ष० । पिता ३गयः । पं० १५ ।
 १४ ॥
 अविज्ञातम् । शालमलिद्वीपस्थं वर्षम् । पं० २० ।
 ९ ॥
 अविज्ञातः । पिता य(ज्य)ज्ञवाहुः । पं० २० । ९ ।
 अविद्या । पाञ्चपर्वणी । सृष्टिः । तृ० १२ । २ ॥
 २० । १८ ॥ प्र० ३ । ३३ ॥ द्वि० ६ । २० ॥
 अविपककपायः । प्र० ६ । २२ ॥

अवीक्षित् । क्ष० । सू० वं० । पिता करन्धमः । पुत्रो
 मरुतः । न० २ । २६ ॥
 अवीचिः । नरकः । पं० २६ । ७ ॥ २८ ॥
 अव्यक्तम् । श्रीतत्त्वम् । तृ० ५ । २७ ॥
 अन्याकृतम् । तृ० ११ । ३७ ॥
 अक्षना । महाबलेर्मर्या । पं० १८ । १७ ॥ विन्ध्या-
 बलिः कोटरा इति नामान्तरे ॥
 अशरीरवाक् । नारदं प्रति । प्र० ६ । २१ ॥ ३
 भरतं प्रति न० २० । २० । कंसं प्रति । द०
 १ । ३४ ॥ रुक्मिणं प्रति द० ६१ । ३३ ॥
 अशोकः । (विशोकः) त्रिवक्त्रायाः पुत्रः । पिता
 कृष्णः । द० पृष्ठम् । ११५ ॥
 अशोकवर्धनः । द्वा० १ । १३ ॥
 अश्रमकः । क्ष० । सू० वं० । कल्माषपादस्य पुत्रः ।
 माता मदयन्ती । तत्पुत्रो मूलकः । न० ९ । ४० ॥
 अश्वत्थामा । ब्राह्मणः । पिता द्रोणाचार्यः । माता कृपी ।
 रुद्रांशभूतः । तद्विषयकी कथा । प्र० ७ । १३-
 ५८ ॥
 अश्वमेधः । क्रतुश्रेष्ठः । सुधिष्ठिरस्य । प्र० १२ ।
 ३४ ॥ तृ० ३ । १८ ॥ परीक्षितः १६ । ३ ॥
 अश्वकवर्तिनः । च० १९ ॥ इन्द्रस्य । पं०
 १३ । १९ ॥ १ अम्बरीषस्य । न० ४ । १३ ॥
 ३ भरतस्य । २० । २५ ॥ वसुदेवस्य । द०
 ८४ । ४२-॥ महाबलेः । अ० १८ ॥
 सगरस्य । न० ८ । ८ ॥
 अश्वमेधजः । क्ष० । सो० वं० । न० २२ । ३९ ॥
 अश्वशिराः । क० । अथर्वणः पुत्रः । माता चित्तिः ।
 च० १ । ४२ ॥ दध्यङ् इति नामान्तरम् ॥

अश्वसेनः । क्ष० । सो० व० । पिता कृष्ण । माता
 सत्या । द० ६१ । १३ ॥
 अश्वः । सृष्टि । तृ० १० । २२ ॥
 अश्विनौ । सूर्यपुत्रौ नासत्यदसौ । बडनारूपधारिण्या
 सज्ञादेव्या जातौ । प० ६ । ४० ॥ च्यवनाय
 योननयोदानम् । न० ३ । ११ ॥ माया जातौ
 पुत्रौ नरुह सहदेवश्च । २२ । २८ ॥
 अपृक्तः । ऋ० । विश्वामित्रस्य पुत्र । न० १६ ।
 ३६ ॥
 अप्रमं मन्वन्तरम् । अधिपति सारणि । अ० १३ ।
 ११ ॥
 अप्रवसनः । ५ वसु शब्द पश्यत ॥
 अप्राङ्मयोगः । तृ० २८ ॥
 अप्रादश असौहिण्यः । तृ० ३ । १४ ॥
 अप्रादशपुराणानि । नामानि । द्वा० ७ । २३ ॥
 लक्षणपञ्चक दशक च । ८-२३ ॥ तद्ग्रन्थ-
 सत्या । १३ ॥
 अप्रादशसिद्धयः । ए० १५ ॥
 असत्यम् । प्र० १७ । २५ ॥ अनृतशब्द पश्यत ॥
 असमञ्जः । क्ष० । सू० व० । सगरस्य पुत्र । माता
 केशिनी । पुत्र अशुमान् । न० ८ । १५ ॥
 असिन्नी । पद्यननपत्रापनेर्दुहिता । २दक्षप्रनापने
 भार्या । प० ४ । ५१ ॥
 असितः । ऋ० । देवलोऽप्ययमेति माति । तृतीयम् ।
 तृ० १ । २२ ॥
 अमिषप्रवनम् । नरकम् । पं० २६ । ७ । १५ ॥
 अतीमृष्टः । क्ष० । न० २० । ३९ ॥
 अगुः । प्रागशब्द पश्यत ॥

असुराः । नामानि । प० १० । १९-२१ ॥ अ०
 १० ॥ जय । तृ० १७ । १९ ॥ प० ७ ।
 १७ ॥ अ० ५ । १५ ॥ १५ । ३३ ॥
 अस्तिः । जरासन्धस्यपुत्री कमन्य भार्या । द० ५० ।
 १ ॥
 अहंतत्त्वम् । तृ० ५ । २९ ॥ प० २५ ॥ २६ ।
 २३ ॥ द्वि० ५ । २४ ॥
 अहंयातिः । क्ष० सो० व० । बहुगम्य पुत्र ।
 रौद्राश्वस्य पिता । न० २० । ३ ॥
 अहत्या । सुद्वलरूपे पुत्री । गोतमस्य भार्या । पुत्र
 शतानन्द । न० २१ । ३४ ॥
 अहिर्बुध्न्यः । एकादशस्त्रेष्वन्यतम । प० ६ ।
 १८ ॥
 अहोरात्रमानम् । पं० २१ । ४ ॥

आ०

आकाशः । नभस्तत्त्वम् । द्वि० ५ । २५ ॥ तृ०
 ५ । ३२ ॥ २६ । ३२ ॥
 १ आकूतिः । स्वायमुवमनुपुत्र । रुचिप्रनापनेर्भार्या ।
 पुत्रो यज्ञनामा भगवान् । पुत्री दक्षिणा । च० १ ।
 १-॥ द्वि० ७ । २ ॥
 २ आकूतिः । मर्कनेनस पत्नी । च० १३ । १४-॥
 ३ आकूतिः । पृथुपेणस्य भार्या । पं० १५ । ६ ॥
 आगमः । प्रनापम् । ए० १९ । १७ ॥
 आमीप्रः । प्रियत्रनस्य पुत्र । माना वर्हिष्मनी ।
 पं० १ । २५ ॥ पूर्वचित्तिनास्यानध्वरमि तस्य
 नरपुत्रेति । ७ । २-२० ॥
 आमीप्रः । न्तपि । अ० १३ । २८ ॥

आङ्गिरसम् । सत्रम् । द० २३ । ३ ॥

१ आङ्गिरसी । नदी । पं० २० । ४ ।

२ आङ्गिरसी । ४ वसुनामकवसोभार्या । पुत्रो विश्व-
कर्मा । प० ६ । १५ ॥

आजगरः । अजगरवृत्तिः निरुधमः कश्चिद्वाहाणः ।
प्रहादेन संवादः । स० १३ । ११-४५ ॥

आज्यपाः । पितरः । पत्नी दक्षपुत्री स्वधा । च० १ ।
६३ ॥

आण्डकोशः । तृ० ११ । ३९ ॥

आण्ड्यः । गुणाढ्यः प० १९ । ४३ ॥

आततायी । प्र० ७ । ५३ ॥

आतपः । विभावकनामकवसोः पुत्रः । माता १उपा ।
प० ६ । १६ ॥

आत्यन्तिकमलयः । द्वा० ४ । ३४ ॥

आयर्वेणः । दध्यह् शब्दं पश्यत ॥

आदित्यव्यूहः । द्वा० ११ । ३०-॥

आदित्याः । द्वादश । प० ६ । ३९ ॥ द्वा० ११ ।
३२ ॥

आदिदैत्यः । हिरण्याक्षः । द्वि० ७ । १ ॥ तृ०
१४ । २ ॥

आदिराजः । शृग्वक्वर्ती । च० २० । ३२ ॥

आदिशेषः । सर्पराजः । माता कद्रूः । रूपवर्णनं
स्तुतिश्च । पं० २५ । १-१५ ॥ प० १६ ।
३०-३२ ॥ चित्रकेतुना तस्तुतिः । ३४-४८ ॥

आध्यात्मिकयोगः । तृ० २५ । १३-॥

आनकः । क्ष० सो० वं० । शरराजस्य पुत्रः । वसु-
देवस्य भ्राता । न० २४ । २८ ॥ भार्या कद्रा ।
४१ ॥

आनकदुन्दुभिः । वसुदेवस्य नामान्तरम् । न० २४ ।
२९-३० ॥

आनर्तः । क्ष० सू० वं० । शयतिः पुत्रः । तत्पुत्रो
रैवतः । न० ३ । २७ ॥

आनर्ताः । आनर्तेन निर्मितो देशः । न० ३ ।
२८ ॥

आनुः । अनुशब्दं पश्यत ॥

आन्ध्रः । क्ष० सो० वं० । बलिराजस्य भार्यायां दीर्घ-
तमस ऋषेर्जातः पुत्रः । न० २३ । ५ ॥

आन्ध्रवंशः । द्वा० १ । २२-॥

आन्वीक्षिकी । विद्या । दत्तात्रेयेण स्वशिष्येभ्यः प्रहा-
दादिभ्य उपदिष्टा । प्र० ३ । ११ ॥

आपः । जलशब्दं पश्यत । द्वि० १० । १० ॥

आप्यायनम् । शाल्मलिर्वर्षस्य नामान्तरम् । पं०
२० । ९ ॥

१ आयः । क्रौञ्चस्य नामान्तरम् । पं० २० । २१ ॥

२ आयः । क्ष० सो० वं० । पिता कृष्णः । माता
सत्या । द० ६१ । १३ ॥

आम्नः । क्ष० सो० वं० । पिता कृष्णः । माता नाम-
जिती । प्र० १० । २९ ॥

१ आयतिः । मेरुपर्वतपुत्री । पातुभार्या । पुत्रः मृकण्डुः
च० १ । ४४ ॥

२ आयतिः । क्ष० सो० वं० । नहुपस्य पुत्रः । न०
१८ । १ ॥

१ आयुः । प्राणनामकवसोः पुत्रः । प० ६ । १२ ॥

२ आयुः । क्ष० सो० वं० । पुरुवरसः पुत्रः ।
न० १५ । १ ॥ पुत्राः नहुपादयः पद्म ।
१७ । १ ॥

३ आयुः । क्ष० सो० वं० । पुरुहोत्रस्य पुत्रः । न०
२४ । ६ ॥

४ आयुः । जीवितकालः । तस्य व्ययः । प्र० १६ ।
१० ॥ १७ । १० ॥ द्वि० १ । ३ ॥ ३ ।
१७ ॥ स० ६ । ६ ॥

५ आयुः । क्ष० सो० वं० । पिता कृष्णः । माता
भद्रा द० ६१ । १७ ॥

आयुर्दा । शाकद्वीपस्था नदी । पं० २० । २६ ॥

आयुर्वेदः । द्वि० ७ । २१ ॥ तृ० १२ । ३८ ॥
अ० ८ । ३५ ॥ न० १७ । ४ ॥

आयुष्मान् । ६ ऋषभस्य पिता । भार्या अम्बुधारा ।
अ० १३ । २० ॥

आरब्धः । क्ष० सो० वं० । सेतोः पुत्रः । तत्पुत्रः
गान्धारः । न० २३ । १५ ॥

आर्जवम् । गुणः । प्र० १६ । २७ ॥

आर्यकः । धर्मसेतुनामकभगवदवतारस्य पिता । भार्या
वैश्रता । अ० १३ । २६ ॥

आर्यका । क्रौञ्चद्वीपस्था नदी । पं० २० । २१ ॥

आर्यावर्तः न० ६ । ५ ॥

आर्षभाः । ऋषभदेवपुत्राः । पं० ४ । ११ ॥ तेषां
निमित्तत्रगमनम् । ए० २ । १४-५ । ४२ ॥

आर्ष्टिपेणः । ऋ० । प्र० १९ । १० ॥ द्वि० ७ ।
४५ ॥

आवन्त्यः । ऋ० । सुकर्मणः शिष्यः । द्वा० ६ ।
७७ ॥

आवरणः । १ भरतस्य पुत्रः । पं० ७ । ३ ॥

आवर्तनः । जम्बूद्वीपस्य उपद्वीपः । पं० १९ । ३० ॥

आचिहोत्रः । १ ऋषभदेशस्यपुत्रः पं० ४ । ११ ॥

निमिराजाय ज्ञानोपदेनः । ए० ३ । ४३ ॥

आशीः । भगनामकादित्यस्य पुत्री । पं० १८ । २ ॥

आश्रमाः । ब्रह्मचर्यादयश्चत्वारः । तृ० १२ । ४१ ॥
ए० १८ । ४१ ॥ स० ११-१४ ॥

आश्रमापशदाः । स० १५ । ३८ ॥

आश्रयः । पुराणलक्षणम् । परंब्रह्म परमात्मा । द्वि०
१० । १ । ७ ॥ तदुक्तिः द्वादशे स्कन्धे ॥

आश्विनमासः । हयमासः द्वा० ११ । ४३ ॥

आषाढमासः । शुचिमासः । द्वा० ११ । ३६ ॥

आसङ्गः । क्ष० सो० वं० । श्वफल्कस्य पुत्रः । न०
२४ । १६ ॥

आसनप्रकाराः । ए० १४ । ३२ ॥

आसुरिः ऋ० । कपिल ऋषेः शिष्यः । प्र० । ३ ।
१० ॥ पं० १५ । १४ ॥

आसुरी । देवजितो भार्या । पं० १५ । ३ ॥

आस्तिक्यम् । प्र० १६ । २९ ॥

आहुकः । क्ष० सो० वं० । पुनर्वसोः पुत्रः । पुत्री
उग्रसेनः देवकश्च । न० २४ । १२९ ॥

आहुकी । आहुकस्य स्वसा । न० २४ । २१ ॥

इ

इक्षुमती । नदी । पं० १० । १ ॥

इक्षुरसोदः । द्वितीयो महानुद्यदः । पं० २० । ७ ॥

इक्ष्वाकुः । वैशम्पयनमनोः पुत्रः । माता श्रद्धा । अ०
१३ । २ ॥ न० १ । ११-॥ तत्पुत्राः । न०
६ । ४ ॥

इज्या । तृ० १२ । ३७ ॥

इज्यामूर्तिः । प्र० १७ । ३४ ॥

इडविडा । (इडविला) विश्रवसो भार्या । पिता
तृणविन्दुः । माता अलम्बुपा । पुत्रः ऐडविलः
कुबेरः । न० २ । ३१ ॥

इडस्पतिः । तुषितेष्वन्यतमः । च० १ । ७ ॥
इतिहासपुराणानि । प्र० ४ । २० ॥ तृ० १२ ।
३९ ॥

इधमः । तुषितेष्वन्यतमः । च० १ । ७ ॥
इधमजिह्वः । मियन्नतस्य पुत्रः । पं० १ । २५ ॥

इन्द्रः । प्रतिमन्वन्तरम् एकैक इति चतुर्दशस्यपि
मन्वन्तरेषु चतुर्दशाधिपतीनां साधारणमिदं पदकृतं
नाम । तेषां प्रातिस्विकानि नामानि तु- यज्ञः १,
रोचनः २, सत्यजित् ३, त्रिगिखः ४, विभुः ५,
मन्त्रद्युन्नः (मन्द्रद्युन्नः) ६, पुरंदरः ७, महाबलिः
८, अद्भुतः ९, शम्भुः १०, वैधृतः ११,
ऋतधामा १२, दिवस्पतिः १३, शुचिः १४,
इति । इदानींतनेषु भारतभागवतादिषु पुराणादिषु
विद्यमानाः गोत्रमित्-वज्री पुरुहूतः इत्यादयः
शब्दाः पुरन्दरमेव बोधयन्ति ॥

इन्द्रद्युन्नः । पाण्ड्यदेशाधिपो राजा । अ० ४ । ७ ॥
इन्द्रप्रमदः । ऋ० । प्र० ९ । ७ ॥ १९ । ९ ॥
इन्द्रप्रमितिः । ऋ० । पैलस्य शिष्यः । तच्छिष्यो
माण्डूकेयः । द्वा० ६ । ५४ ॥

इन्द्रयागः । द० २४ ॥
इन्द्रलोकः । वर्णनम् । स० ४ । ८-१८ ॥ अ०
१५ । १२-२२ ॥

इन्द्रवाहः । स० सू० वं० । पुरंजयः ककुत्स इति
नामान्तरे । न० ६ । १२ ॥

इन्द्रशत्रुः । वृत्रः । प० ११ । १० ॥

इन्द्रसावर्णिः । चतुर्दशो मनुः । अ० १३ । ३३ ॥
तस्य मन्वन्तरम् । ३५ ॥

इन्द्रसेनः । महाबलिः । अ० २२ । १३ ॥
इन्द्रसेनः । देवक्रपमस्य पुत्रः । प० ६ । ५ ॥
इन्द्रसेनः । छसद्वीपस्थः पर्वतः । पं० २० । ४ ॥
इन्द्रसेनः । स० सू० वं० । पिता कूर्चः । पुत्रो
वीतिहोत्रः । न० २ । १९ ॥

इन्द्रस्पृक् । ऋगभदेवस्य पुत्रः । पं० ४ । १० ॥
इन्द्रियाणि । द्वि० १ । २९ ॥ तृ० ६ ।
१२-२५ ॥ द्वि० ३ । २० ॥ गोलकानि ।
द्वि० ६ । १-१४ ॥ १० । १७-३२ ॥
अभिमानिनः । द्वि० ५ । ३०-३१ ॥ ६ ।
१-१० ॥ उत्पत्तिर्भगवतोऽव्ययेभ्यः । द्वि० १ ।
२९ ॥ तज्जयमहिमा । पं० १ । १७ ॥

इधमवाहः । ऋ० । अगस्त्यस्य पुत्रः । माता लोपा-
मुद्रा । प्र० १९ । ९ ॥

इरा । ४ इलाशब्दं पश्यत ॥

इरावान् । अर्जुनस्य पुत्रः । माता उल्लसी न० २२ ।
३२ ॥

इला । प्राचेतसदक्षपुत्री । कश्यपस्य भार्या । पुत्राः
भूरुहाः । प० ६ । २५ । २८ ॥

इला । इक्ष्वाकोरपत्यम् । सुद्युम्न इति नामान्तरम् ।
न० १ । १६-२२ ॥ तस्यां वृषेन समागमात्
पुरूरवोनामकपुत्रोत्पत्तिः । ३५ ॥ शेषं सुद्युम्नशब्दे
पश्यत ॥

इला । वायोः पुत्री । ध्रुवस्य द्वितीया भार्या ।
च० १० । २ ॥

इला । वसुदेवस्य भार्या । न० २४ । ४९ ॥

इलावर्तः । ऋषभदेवस्य पुत्र । पं० ४ । १० ॥
 इलावृतः । पिता आग्नीध्र । भार्या रता । पं० २ ।
 १९, २३ ॥
 इलावृतम् । जम्बूद्वीपस्थ वर्षम् । पं० १६ । ७ ॥
 १७ । १५-२४ ॥
 इल्वलः । अमु० । पिता ह्यद्र । माता घमनी । भ्राता
 वातापि । पं० १८ । १५ ॥
 इपंधराः । शाल्मलिद्वीपस्था जना । पं० २० ।
 ११ ॥
 १ इपः । वत्सरस्य पुत्र । माता स्वर्गीथी । च० १३ ।
 १२ ॥
 २ इपः । आधिनमास ॥ द्वा० ११ । ४३ ॥
 इषुमारः । चतुर्विंशतिगुल्यन्यतम । पं० ९ ।
 ११-१३ ॥
 इषुमान् । क्ष० सो० व० । न० २४ । ४१ ॥
 इष्ट धनम् । धर्म । पं० १९ । ३० ॥

ई०

ईशः । गुण्यसत्ताधी पं० १९ । ४४ ॥
 ईशकथा । पुराणकथा । द्रोस्तद्वताना च कथाऽग्नि-
 मन्त्रे तत्र तत्रोक्ता ॥ द्वि० १० । ५ ॥
 ईशानः । एतद्दीपस्थ पर्वत । पं० २० । २६ ॥
 ईशावाग्यमिति । मन्त्रार्थः । अ० १ । ९-१६ ॥
 ईशान्यम् । गिद्धि । पं० १५ । १५ ॥
 ईशान्तिवन्म् । पं० २१ । २५-२० ॥

उ०

उषम् । पं० १५ । ६ ॥
 उष्यः । पं० । उ० १२ । ४० ॥

उग्रः । एकादशस्तेष्वन्यतम । पं० ६ । १७ ॥
 उग्रदंष्ट्री । मेरो पुरी । पं० २ । १०-२३ ॥
 उग्रसेनः । क्ष० सो० व० । आहुकस्य पुत्र । तत्पुत्र
 कम । न० २४ । २१-२४ ॥ राज्ञे पट्टाभि-
 पेक्ष । द० ४५ । १२ ॥
 उग्रायुधः । क्ष० सो० व० । नीपस्य पुत्र । न०
 २१ । २९ ॥
 उचथ्यः (उत्तथ्यः) । ऋ० । अन्निरस पुत्र । माता
 श्रद्धा । च० १ । ३५ ॥ भार्या ममता । न०
 २० । ३७ ॥
 उच्चैःश्रवाः । इन्द्रम्याध । उत्पत्ति धीरममुद्रा ।
 अ० ८ । ३ ॥
 उतङ्कः । (उत्तङ्कः) उदङ्कगन्ध पदयन ॥
 उतथ्यः । उचथ्यगन्ध पदयन ॥
 उतामृतत्वसेनान । इति मन्त्रार्थः । द्वि० ६ । १७ ॥
 उत्तरचः (उत्कट । उत्कल) अमु० हिरण्यगन्ध पुत्र ।
 स० २ । १८ ॥
 उत्तरदः । उत्कचगन्ध पदयन ॥
 १ उत्तरस्यः । उत्कचगन्ध पदयन ॥
 २ उत्तरस्यः । क्ष० सू० प० । अमु० पुत्र । न०
 १ । ४१ ॥
 उत्कटा । मत्तानो भार्या । पं० १५ । १२ ॥
 उत्कमगम् । तन्वपारः । द्वि० २ । १०-३० ॥ पं०
 ४ । २५ । २३ । १३-१८ ॥
 उत्तानिः । उत्कचगन्ध पदयन ॥
 १ उत्तमः । उत्तमगन्ध पुत्र । माता मृगवि ।
 पं० ८ । ० ॥ म० १० । १० । ३ ॥
 २ उत्तमः । मृगिणे मृगु । पं० १ । २८ ॥ मृगुग ।
 म० १ । २३ ॥

उत्तमप्रायश्चित्तम् । प० १ । ११-१९ ॥ २ ।

१६ ॥ ३ । २४-३३ ॥

उत्तरः । विराटस्य पुत्रः । तत्पुत्री इरावती । प०
१६ । २ ॥

उत्तरकुरवः । देशः । पं १८ । ३४-३९ ॥

उत्तरा । विराटराजपुत्री । अभिमन्योर्भार्या । पुत्रः
२ परीक्षित् । तृ० ३ । १७ ॥

उत्तरायणम् । पं० २१ । ३-६ ॥

उत्तानशदः । क्ष० । स्वायंभुवमनोः पुत्रः । च० १ ।

९ ॥ पुत्रो ध्रुवः उत्तमश्च । कथा । ८ - ९ ॥

उत्तानवर्हिः । क्ष० सू० वं० । पिता शर्यातिः । न०
३ । २७ ॥

उत्पथः । चित्तविक्षेपः । अमार्गः । ए० १९ । ४२ ॥

उत्पाताः । अपशकुनशब्दं पश्यत ॥

उत्सर्गः । देवः । मित्रस्य पुत्रः । माता २ रेवती ।
प० १८ । ६ ॥

उदक्स्वनः । क्ष० सो० वं० । ३ विष्वक्सेनस्य पुत्रः ।
पुत्रो मल्लादः । न० २१ । २६ ॥

उदङ्कः । (उत्तङ्कः) ऋ० । कुवलयाश्चैन धुन्धुनामका-
सुरघातनम् । न० ६ । २२ ॥

उदावसुः । क्ष० सू० वं० । मिथेः पुत्रः । न०
१३ । १४ ॥

उद्दामीनः । द्वि० ९ । ३ ॥

उद्गीयः । क्ष० । पिता भूमा । माता ऋषिकुल्या ।
पं० १५ । ६ ॥

उद्भवः । क्ष० सो० वं० । [वसुदेवप्रातुर्देवभागस्य
पुत्रः । माता कंमा । सः बृहस्पतेः शिष्यस्तदंगश्च ।
कृष्णस्य मन्त्री भक्तश्च ।] नन्दवज्रगमनम् । द०

४६ ॥ कृष्णेन तत्त्वोपदेशः । ए० ६ । ४१-॥

कृष्णस्तुतिः । २९ । ३-॥ विदुरेणसंवादः ।

तृ० २-४ ॥ तस्य वस्त्रंशत्वम् । ४ । १ ॥

नदरिकागमनम् । तृ० ४ । ३२ ॥ द्वा० २९ ।
४७ ॥

उद्यानवर्णनम् । च० ९ । ६३ ॥ २५ । १७ ॥
अ० २ । ९ ॥

उन्नतिः । दक्षस्य पुत्री । धर्मप्रजापतेर्भार्या । तत्पुत्रो
दर्पः । च० १ । ५१ ॥

उपगुप्तः । (उपगुरुः) । क्ष० सू० वं० । न० १३ ।
२४ ॥

उपदानवी । वैश्वानरस्य पुत्री । हिरण्याक्षस्य भार्या ।
प० ६ । ३४ ॥

१ उपदेवः । रुद्रसार्वर्णेः पुत्रः । अ० १३ ।
२७ ॥

२ उपदेवः । क्ष० सो० वं० । अकूरस्य पुत्रः ।
न० २४ । १७-१८ ॥

३ उपदेवः । क्ष० सो० वं० । देवकस्य पुत्रः । न०
२४ । २२ ॥

उपदेवा । क्ष० सो० वं० । देवकस्य पुत्री । वसु-
देवस्य भार्या । न० २४ । २३ ॥

१ उपनन्दः । क्ष० सो० वं० । पिता वसुदेवः ।
माता मदिरा । न० २४ । ४८ ॥

२ उपनन्दः । गोपवृद्धः । द० ११ । २२ ॥
उपवर्हिणः । गन्धर्वः । तस्य विश्वमृजोः शापेन शूद्रत्व-
प्राप्तिः । ततोऽप्यब्रह्मनि नारदत्वेनोत्पत्तिः । स०

१५ । ६९-७३ ॥

उपवर्हिणः । श्रीवृद्धीपथः पर्वतः । पं० २० ।
२१ ॥

उपरतिः । विषयालंबुद्धिः । प्र० १६ । २७ ॥
 उपरागः । सूर्यचन्द्रयोः राहुग्रहणम् । पं० २४ ।
 २ ॥ सूर्योपरागः । द० ८२ ॥
 उपरिचरः । ७ वसुशब्दं पश्यत ॥ न० २२ । ५-६ ॥
 उपवेदाः । आयुर्वेदः धनुर्वेदः गान्धर्ववेदः स्थापत्य-
 वेदश्च । तृ० १२ । ३८ ॥
 उपश्लोकः । ब्रह्मसावर्णेः पिता । अ० १३ । २१ ॥
 उपस्थम् । स्त्रीणां जननेन्द्रियम् । द्वि० ६ । ८ ॥
 १० । २६ ॥
 उपेन्द्रः । २ जयन्तशब्दं पश्यत ॥
 उपेन्द्रदत्तः । शुकाचार्यः । द्वि० ७ । ४५ ॥
 उभयस्पृष्टिः । (उभयसृष्टिः) शाकद्वीपस्था नदी ।
 पं० २० । २६ ॥
 उरुः । क्ष० । इन्द्रसावर्णेः पुत्रः । अ० १३ ।
 ३३ ॥
 उरुक्रमः । त्रिविक्रमः । माता अदितिः । पिता कश्यपः ।
 भार्या कीर्तिः । पुत्रो बृहच्छूलोकः । प० ६ ।
 ३९ ॥ १८ । ८ ॥ वामन एवायम् । भेषं तत्र
 पश्यत ॥
 उरुक्रियः । क्ष० सू० वं० । न० १२ । १० ॥
 उरुमृङ्गः । शाकद्वीपस्थः पर्वतः । पं० २० । २६ ॥
 उरुथवाः । क्ष० सो० वं० । न० २ । २० ॥
 उर्वशी । अप्सराः । मित्रावरुणशापात् पुरूरवसि
 वासः । न० १४ । १६-४९ ॥ पुत्रोत्पत्तिः ।
 १५ । १ ॥ पुरूरवसे हितोपदेशः । १४ । ३६-
 ३९ ॥ ए० २६ । १४-१६ ॥ मगवतो नारा-
 यणस्य देहात् (उरुप्रदेशात्) उत्पत्तिः । ए० ४ ।
 १५ ॥ मार्गशीर्षमासनेतृत्वम् । द्वा० ११ ।

४१ ॥ मित्रावरुणाभ्यां तस्या दर्शनम् । प०
 १८ । ५-६ ॥
 उल्लुकिता । (उल्लुपिका) पूतना । द्वि० ७ । २७ ॥
 उल्लुपी । नागकन्या अर्जुनभार्या । पुत्रः इरावान् ॥ न०
 २२ । ३२ ॥
 उल्लुकः । क्ष० । चक्षुर्नामकमनोः पुत्रः । माता
 नडुला । भार्या पुष्करिणी । पुत्राः १ अङ्गः
 १ सुमनाः १ स्यातिः २ क्रतुः ३ अक्रिराः १ गयः
 इति षट् । च० १२ । १७ ॥
 उल्बणः । ऋ० । वसिष्ठपुत्रः । च० १ । ४१ ॥
 उशना । कवेः पुत्रः । च० १ । ४५ ॥ तस्य
 तीर्थम् । तृ० १ । २२ ॥
 उशिकः । क्ष० सो० वं० । १ कृतेः पुत्रः । तत्पुत्रः
 चेदिः । न० २४ । २ ॥
 उशीनरः । क्ष० सो० वं० । महामनसः पुत्रः ।
 तत्पुत्राः २ शिविमभृतयः । न० २३ । २ ॥
 उशीनरराजः । सुयज्ञः । स० २ । २८ ॥
 १ उपा । विभावसुनामकयसोभार्या । प० ६ ।
 १६ ॥
 २ उपा । (ऊपा) बाणासुरपुत्री । विवाहोऽनिरुद्धेन ।
 द० ६२-६३ ॥
 उष्णिक् । छन्दः । प्रजापतेस्तपन्ना । तृ० १२ । ४५ ॥
 ऊ०
 उत्तपः । पुराणलक्षणम् । जीशानां संतारहेतुमूतानि
 नानाविधकर्माणि । द्वि० १० । ४ ॥
 उ० ऊर्जः । क्ष० । कस्तूरस्य पुत्रः । माता म्वर्वीक्षी ।
 च० १३ । १२ ॥

२ ऊर्जः । ऊर्जमासः । कातिकमासः द्वा० ११ ।
४४ ॥

ऊर्जस्तम्भः । ऋ० । अ० १ । २० ॥
१ ऊर्जस्वती । प्रियव्रतस्य पुत्री । पं० १ । २४ ॥
उशनसो भार्या । पुत्री देवयानी । ३४ ॥

२ ऊर्जस्वती । प्राणनामकवसोभार्या । प० ६ ।
१२ ॥

ऊर्जा । कर्दमपुत्री । माता देवहूतिः । वसिष्ठस्य
भार्या । च० १ । ४० । पुत्राः चित्रकेतुप्रभृतयः ॥

ऊर्जितः । क्ष० सो० वं० । कार्तवीर्यार्जुनस्य पुत्रः ।
न० २३ । २७ ॥

ऊर्णा । २ चित्रस्थस्य भार्या । पं० १५ । १४ ॥
ऊर्ध्वकेतुः । क्ष० सू० वं० । न० १३ । २२ ॥

ऊर्ध्वगः । क्ष० सो० वं० । कृष्णस्य पुत्रः । माता
लक्षणा (माद्री) । द० ६१ । १५ ॥

ऊर्ध्वबाहुः । ऋ० । अ० ५ । ३ ॥
ऊर्ध्वरेतसः । सनकाद्याः ब्रह्मपुत्राः । च० ८ । १ ॥

ऊर्ध्वरोमा । कुशद्वीपस्थः पर्वतः । पं० २० । १५ ॥
ऊर्ध्वलोकाः । भूः भुवः स्वः महः जनः तपः सत्यम्

इति सप्त । द्वि० १ । २७ ॥ ५ । ३८-३९ ॥
ऊपा । २ उपाशब्दं पश्यत ॥

ऋ०

ऋक् । ऋग्वेदः । तद्भारकः पैलः । प्र० ४ । २१ ॥
तृ० १२ । २७ ॥

१ ऋक्षः । पर्वतः । पं० १९ । १६ ॥ अत्रिऋषिणा
तत्र तपश्चरणम् । च० १ । १७ ॥

२ ऋक्षः । क्ष० सो० वं० । अजमीढस्य पुत्रः ।
पुत्रः संवरणः । न० २२ । ३ ॥

ऋक्षराजः । जाम्बवान् ॥

ऋचीकः । ऋ० । और्वस्य पुत्रः । तद्भार्या गाधि-
राजपुत्री सत्यवती । पुत्रो जमदग्निः । न० १५ ।
५ ॥

ऋजुः । क्ष० सो० वं० । वसुदेवस्य पुत्रः । माता
देवकी । न० २४ । ५४ ॥

ऋणत्रयम् । द० ८४ । ३९ ॥

ऋतम् । सूरुता वाणी । ए० १९ । ३८ ॥

१ ऋतः । चक्षुर्नामकमनोः पुत्रः । च० १३ । १६ ॥

२ ऋतः । क्ष० सू० वं० । ३विजयस्य पुत्रः । तत्पुत्रः
१शुनकः । न० १३ । २५ ॥

१ ऋतधामा । द्वादशमन्वन्तरीय इन्द्रः । अ० १३ ।
२८ ॥

२ ऋतधामा । क्ष० सो० वं० । वसुदेवभ्रातुः कङ्कस्य
पुत्रः । न० २४ । ४४ ॥

१ ऋतध्वजः । सिद्धः ऋषिः । प० १५ । १५ ॥

२ ऋतध्वजः । प्रतर्दनस्य नामान्तरम् । न० १७ ।
६ ॥

ऋतम्भरा । प्लक्षद्वीपस्था नदी । पं० २० । ४ ॥

ऋतुः । मासद्वयात्मकः कालः । तृ० ११ । ११ ॥

ऋतुपर्णः । क्ष० सू० वं० । १ अयुतायुषः पुत्रः ।
तत्पुत्रः सर्वकामः । न० ९ । १७-॥

ऋतेयुः । क्ष० सो० वं० । रौद्राश्वस्य पुत्रः । माता
घृतानी अप्सराः । पुत्रोऽन्तिमारः । न० २० ।

४-६ ॥

ऋभवः । दक्षाय्यो उत्पन्ना देवाः । च० ४ । ३३ ॥

१ ऋषुः । ब्रह्मपुत्रः ऊर्ध्वरेता ऋषिः । च० ८ ।
१ ॥

२ ऋभुः । सिद्ध ऋषिः । प० १५ । १२ ॥ प्रथ-
मोऽप्ययमेवेति भाति ॥

ऋश्यमूकः । पर्वतः । पं० १९ । १६ ॥

ऋश्यमृङ्गः । विमाण्डकऋषेः पुत्रः । भार्या शान्ता । न०
२३ । ८ ॥ तस्यागामिमन्वन्तरे सप्तर्षित्वम् । अ०
१३ । १५ ॥

१ ऋषभः । विष्णवतारभूतः । नामेः पुत्रः । माता
मेरुदेवी । पं० ३ । २० ॥ भार्या जयन्ती । सतं
पुत्राः । तेषु ज्येष्ठो भरतः । पं० ४ । ५ ॥ ६ ॥

२ ऋषभः । भारतवर्षस्थः पर्वतः । पं० १९ । १६ ॥

३ ऋषभः । मेरोः केसरपर्वतः । पं० १६ । २६ ॥

४ ऋषभः । लोकालोकपर्वतस्थः दिग्गजः । पं०
२० । ३९ ॥

५ ऋषभः । इन्द्रस्य पुत्रः । तन्माता पौलोमी । प०
१८ । ७ ॥

६ ऋषभः । नवममन्वन्तरे भगवदवतारभूतः आयुष्म-
तः पुत्रः । माता अम्बुधारा । अ० १३ । २० ॥

७ ऋषभः । क्ष० सो० वं० । उपरिचरवसोः पुत्रः ।
न० २२ । ६ ॥

८ ऋषभः । कृष्णस्य पुत्रः । प्र० १४ । ३१ ॥

ऋषभदेवः । ६ ऋषभशब्दं पश्यत ॥

ऋषभावतारः । प्र० ३ । १३ ॥ द्वि० ७ । १० ॥

ऋषयः । अनेकेषां नामवेद्यानि । प्र० ९ । ६-८ ॥

१९ । ७-११ ॥ प० १५ । १२-१५ ॥

द० ८४ । ३-॥ ८६ । १८-॥

१ ऋषिहृत्वा । मूक्तो भार्या । पं० १५ । ६ ॥

२ ऋषिहृत्वा । नदी । पं० १९ । १८ ॥

ऋषिसर्गावतारः । प्र० ३ । ८ ॥

ऋष्यः । क्ष० सो० वं० । दिलीपस्य पिता । न०
२२ । ११ ॥

ए०

एकः । क्ष० सो० वं० । रयस्य पुत्रः । न० १५ ।
२ ॥

एकवक्त्रः । दनुपुत्रोऽसुरः । प० ६ । ३१ ॥

एकपत्नीघ्नतम् । श्रीरामस्य । न० १० । ५५ ॥

एकशफाः । खरादयः । तेषां सृष्टिः । वृ० १० ।
२२ ॥

एकादशं मन्वन्तरम् । धर्मसावर्णिमन्वन्तरम् । अ०
१३ । २४ ॥

एकादशह्रद्वाः । शूतप्रजापतेः पुत्राः । माता सरूपा
(भूता) । प० ६ । १६-१८ ॥

एकान्तिनः । भगवद्भक्तेश्वरतमाः । वृ० १५ ।

४८ ॥ प० ९ । ४८ ॥ स० १० । ११ ॥

अ० ३ । २० ॥ न० २ । ११-१३ ॥

४ । १५-२१ ॥ द० १६ । २७ ॥ २३ ।

२६-२७ ॥ ३९ । २ ॥ प० २० । ३४-

३६ ॥ द्वा० १० । १९-२४ ॥

ऐ०

ऐहविडः (ऐडविडः) । क्ष० सू० वं० । श्वश-
रथस्य पुत्रः । न० ९ । ४१ ॥

ऐन्त्री । इष्टिः । संतानप्रदा । युवनाथस्य । न० ६ ।
२६ ॥

ऐन्द्रियः । गर्गः । वृ० १० । १६ ॥

ऐरावतः । देवगजः । अ० ८ । ४ ॥

ऐरः । पुत्रवाः ॥

ऐलगीता । ए० २६ ॥

ऐश्वर्यम् । गुणः । प्र० १६ । २८ ॥ अणिमादयः

अष्टौ अष्टादश वा । ए० १९ । २७ ॥

ओ०

ओघवती । प्रतीकस्य पुत्री । ३ सुदर्शनस्य भार्या ।

न० २ । १८ ॥

ओघवान् । पूर्वोक्तस्य प्रतीकस्य पुत्रः । न० २ । १८ ॥

१ ओजः । गुणः । प्र० १६ । २९ ॥ द्वि० ५ ।

२६ ॥ १० । १५ ॥

२ ओजः । क्ष० सो० वं० । कृष्णस्य पुत्रः ।

माता माद्री द० ६१ । १५ ॥

ओषध्यः । तृ० ६ । १८ ॥

औ०

औत्तरेयः । २ परीक्षित् । प्र० १७ । ४० ॥

औदुम्बरः । वानप्रस्थायान्तरभेदः । तृ० १२ ।

४३ ॥

और्वः । ऋ० । प्र० १९ । १० ॥ सगरराजस्य

गुरुः । न० ८ । ८ ॥

क०

कंसः । क्ष० सो० वं० । उग्रसेनस्य पुत्रः । देवक्यस्य

पितृव्यपुत्रः । न० २४ । २४ ॥ पत्न्यौ अस्तिः

प्राप्तिश्च (प्राप्तिश्च) जरासन्धपुत्र्यौ । द० ५० । १॥

कालनेम्यदाः । ५१ । ४२ ॥ देवक्या हननोद्यमः ।

१ । ३५ ॥ देवकीसुताया हननोद्यमः । ४ । ३ ॥

तस्मै नारदेन नन्दादीनां देवपक्षत्वकथनम् । १ ।

६२-६४ ॥ कृष्णमानेतुमकुरमेपणम् । ३६ ।

२७ ॥ वधः कृष्णेन । ४४ । ३४-३८ ॥ तृ०

३ । १ ॥

कंसा । उग्रसेनस्य पुत्री । वसुदेवानुजस्य देवभागस्य

भार्या । न० २४ । २५ ॥

कंसावती । उग्रसेनस्य पुत्री । वसुदेवभ्रातुर्देवश्रवसो

भार्या । न० २४ । २५ ॥

ककुत्स्थः । क्ष० सू० वं० । श्पुर्जयस्य नामान्तरम् ।

न० ६ । १२ ॥

१ ककुत्स्थी । रेवतस्य पुत्रः । तस्य रैवत इति नामान्त-

रम् । पुत्री रेवती । न० ३ । २९ ॥

२ ककुत्स्थी । २ अरिष्टशब्दं पश्यत ॥

ककुप् । दक्षप्रजापतिपुत्री । धर्मप्रजापतेर्भार्या । पुत्रः

संकटः । प० ६ । ४-६ ॥

ककुभः । पर्वतः । पं० १९ । १६ ॥

कक्षीवान् । ऋ० । प्र० ९ । ७ ॥

१ कङ्कः । क्ष० सो० वं० । उग्रसेनस्य पुत्रः । न०

२४ । २४ ॥

२ कङ्कः । क्ष० सो० वं० । शूरस्य पुत्रः । वसुदेवस्य

भ्राता । न० २४ । २९ ॥

कङ्का । उग्रसेनस्य पुत्री । वसुदेवभ्रातुरानकस्य भार्या ।

न० २४ । २५ ॥

कचः । बृहस्पतेः पुत्रः । न० १८ । २२ ॥

कण्डुः । ऋ० । तस्य प्रम्लोचानाम्नामप्यारसि भारि-

णानामकपुत्र्या जननम् । च० ३० । १३ ॥

कण्वः । ऋ० । अपतिरथनामकक्षत्रियस्य पुत्रः ।

म ब्राह्मण्यं प्राप्तः । तत्पुत्रो मेधातिथिः । न०

२० । ६ ॥ [पुत्री शकुन्तला]

कद्रुः । दक्षपुत्री । तादृशपरनाम्नः कद्रुपस्य भार्या ।

पुत्राः नागाः । प० ६ । २२ ॥

१ कपिलः । योगी । कर्दमस्य पुत्रः । माता देवहूतिः ।
 द्वि ७ । ३ ॥ तृ० २३ । ६-२४ । २६ ॥
 देवहूतयै तत्त्वोपदेशः । २५-३३ ॥ सगरपुत्राणां
 भस्मीकरणम् । न० ८ । १० ॥
 २ कपिलः । कुशद्वीपस्थः पर्वतः ॥ पं० २० ।
 १५ ॥
 ३ कपिलः । मेरोः केसरपर्वतः । पं० १६ । २६ ॥
 ४ कपिलः । दनुपुत्रोऽसुरः । पं० ६ । ३० ॥
 कपिलान्वः । क्ष० सू० वं० । कुशलयाश्वस्य पुत्रः ।
 न० ६ । २४ ॥
 कपोतदम्पतिकथा । ए० ७ । ५३ ॥
 कपोतरोमा । क्ष० सो० वं० । न० २४ । २० ॥
 कबन्धः । राक्ष० । रामेण हतः । न० १० । १२ ॥
 कम्बलवर्हिपः । क्ष० सो० वं० । १ अन्वकस्य पुत्रः ।
 न० २४ । १९ ॥
 कयाधूः । जम्भनामकस्यासुरस्य पुत्री । हिरण्यकशिपो-
 भार्या । पं० १८ । १२ ॥ गर्भिण्यास्तस्याः
 नारदस्य आश्रमे वासः । स० ७ । १२-॥
 १ कर्दमः । क्ष० सू० वं० । खनिनेत्रस्य पुत्रः ।
 तत्पुत्रः अवीक्षित् । न० २ । २५ ॥
 २ कर्दमः । क्ष० सो० वं० । त्रिमानोः पुत्रः । पुत्रो
 मरुतः । न० २३ । १७ ॥
 करभाजनः । ऋषभदेवस्य पुत्रः । तन्माता जयन्ती ।
 पं० ४ । ११ ॥ निमिराजं प्रति धर्मोपदेशः ।
 ए० ५ । २०-॥
 करंभिः । क्ष० सो० वं० । न० २४ । ५ ॥
 करवीरः । मेरोर्दक्षिणदिक्स्थः पर्वतः । पं० १६ ।
 २७ ॥

करुशाधिपतिः । पौण्ड्रको वासुदेवः । द० ६६ ।
 १ ॥
 करूपः (करूपकः) । वैवस्वतमनोः पुत्रः । अ० १३ ।
 ३ ॥ न० १ । १२ ॥ तत्पुत्राः । २ । १६ ॥
 करेणुमती । पाण्डवस्य नकुलस्य भार्या । न० २२ ।
 ३२ ॥
 कर्णः । कुन्त्याः कानीनः पुत्रः । पिता सूर्यः । अधि-
 रयेन सूतेन वर्धितः । न० २३ । १३ ॥
 कर्णौ । श्रोत्रशब्दं पश्यत ॥
 कर्णिका । २ कङ्कस्य भार्या । न० २४ । ४४ ॥
 कर्दमः । ऋ० । ब्रह्मणश्छायाया उत्पन्नः । तृ० १२ ।
 २७ ॥ सरस्वतीतीरे तपश्चरणम् । २१ । ६-॥
 देवहूत्या विवाहः । २२ । १५ ॥ देवहूत्या सह
 रमणम् । २३ । १०-४७ ॥ नवकन्योत्पत्तिः ।
 ४७ ॥ कपिलनामकपुत्रोत्पत्तिः । २४ । २६ ॥
 तत्कृता भगवत्सुतिः । २१ । १३ ॥ २४ । २७ ॥
 यस्याश्रमस्वीकारः । २४ । ४१ ॥
 कर्मजित् । क्ष० सो० वं० । न० २२ । ४७ ॥
 कर्मनिन्दा । च० २५ । ३ ॥ २९ । ४७ ॥
 पं० ५ । ५ ॥ १४ । २३ ॥ पं० ५ । ११ ॥
 ९ । ४० ॥ १६ । ६० ॥ स० ७ । २८ ।
 ४१ ॥ अ० २४ । ४७ ॥ द० २३ । ९ ।
 ३८-५२ ॥ ४० । २३ । ८६ । ४७ ॥ ए०
 ५ । ६ ॥ १४ । ११ ॥ १८ । १२ ॥ २० ।
 ९ । २६-२८ ॥
 कर्मयोगः । ए० २० ॥
 कर्मश्रेष्ठः । ऋ० । पुलहस्य पुत्रः । माता कर्दमपुत्री
 गतिः । च० १ । ३८ ॥

कर्मेन्द्रियाणि । वाक् करौ चरणौ गुहं पायुश्चेति
पञ्च । तृ० २६ । १३ ॥

कला । कर्दमपुत्री । मरीचिकपेर्यार्या । तृ० २४
२२ ॥ पुत्रौ कश्यपः पूर्णिमा च । च० १ ।
१३ ॥

कलाप्रदामः । न० १२ । ६ ॥ तत्र देवापेर्यारोश्च
तपश्चरणम् । द्वा० २ । ३७ ॥

कलिः । चतुर्थयुगामिमानी असुरः । २ परीक्षिता
तन्निग्रहः । प्र० १६ । ४ ॥ १७ । २८ ॥
तस्यावासस्थानानि । ३८ युगारंभसमयः । प्र०
१५ ३६ ॥ १८ । ६ ॥ द्वा० २ । २९ ॥
भीरुत्वम् । प्र० १८ । ८ ॥ दोषाः । द्वा०
२ । १-१६ ॥ युगधर्माः । ३ । २४ ॥ लक्ष-
णम् । ३ । ३० ॥ दोषपरिहरणोपायः । ३ ।
४४-५१-॥ एको महान्युणः । ३ । ५१-॥

कलिङ्गः । क्ष० सो० वं० । २ बलेभ्यार्यायां दीर्घतमस
ऋषेरुत्पन्नः । न० २३ । ६ ॥

कलिकः । कलकी । भगवदवतारो दुष्टराजनिग्रहार्थम् ।
पिता विष्णुयशाः । द्वा० २ । १६ । प्र० ३ ।
२५ ॥

१ कल्पः । क्ष० । ध्रुवस्य पुत्रः । तन्माता त्रिमिः ।
च० १० । १

२ कल्पः । कालविशेषः । तत्परिमाणम् । द्वा० ।
४ । २ ॥

३ कल्पः । क्ष० सो० वं० । वमुदेकस्य पुत्रः । तन्माता
उपदेवा । न० २४ । ५१ ॥

कल्पापवादः । सौदासस्य नामान्तरम् ॥ न० ९ ।
१८ ॥

कल्पः । ऋ० । प्र० १९ । १० ॥ द० ७४ ।
७ ॥

१ कविः । त्रुपितेष्वन्यतमः । च० १ । ७ ॥

२ कविः । ऋ० । भृगोः पुत्रः । माता ख्यातिः ।
पुत्रः उक्ष्णा । च० १ । ४५ ॥

३ कविः । क्ष० । प्रियव्रतस्य पुत्रः । ऊर्ध्वरेताः ।
वं० १ । २५ ॥

४ कविः । क्ष० । ऋषभदेवस्य पुत्रः । माता जयन्ती ।
वं० ४ । ११ ॥ निमिराजाय भागवतधर्मकथनम् ।
ए० २ । ३३-४३ ॥

५ कविः । वैवस्वतमनोः पुत्रः । न० १ । १२ ॥
तपश्चरणम् । २ । १५ ॥

६ कविः । क्षत्रियस्य दुरितक्षयस्य पुत्रः । ततः स
ब्राह्मणो जातः । न० २१ । १९ ॥

७ कविः । क्ष० सो० वं० । कृष्णस्य पुत्रः । माता
कालिन्दी । द० ६१ । १४ ॥

कविरथः । क्ष० सो० वं० । न० २२ । ४० ॥

कश्यपः । मरीचेः पुत्रः । माता कर्दमप्रजापतिपुत्री
कला । च० १ । १३ ॥ भार्याल्लयोदश दक्ष-
प्रजापतिपुत्र्यः अदित्यादयः । प्र० ६ । २५-॥
तस्यान्ये द्वे भार्ये वैश्वानरनामकदानवपुत्र्यौ । तयो-
स्त्वपौत्रीत्वेऽपि ब्रह्मण आज्ञया पाणिग्रहणम् ।
३४-३६ ॥ तस्य पुनस्ताक्ष्यनाम्नोऽन्याश्चतस्रो
दक्षपुत्र्यो भार्याः । २१-२२ ॥

२ कश्यपः । पौराणिक ऋषिः । द्वा० ७ । ५ ॥

काकवर्णः । क्ष० । द्वा० १ । ५ ॥

काञ्चनः । क्ष० सो० वं० । न० १५ । ३ ॥

कात्त्यायनीव्रतम् । द० २२ ॥

कानीनः । अमिवेदयः । न० २ । २१ ॥

कान्तिः । गुण । प्र० १६ । २८ ॥
 कान्त्यकुञ्जः । देश । प० १ । २१ ॥
 कामः । इच्छाभिमानी देव । संकल्पस्य पुत्र । प०
 ६ । १० । पूर्वं ब्रह्मणो हृदयादुत्पन्न । वृ०
 १२ । २६ ॥ तन्निन्दा । पं० १४ । ४ ॥ स०
 १५ । १५-२१ ॥
 कामगमाः । एकादशमन्वन्नीया देवा । अ० १३ ।
 २५ ॥
 कामगिरिः । पं० १९ । १६ ॥
 कामधेनुः । हविर्धानी । उत्पत्ति क्षीरोदधे । अ०
 ८ । १-॥
 कामरूपम् । सिद्धि । ए० १५ । २१-२२ ॥
 कामिनां निन्दा । च० २६ । १८-॥
 कामिलयः । क्ष० सो० व० । भर्माभ्यम् पुत्र ।
 न० २१ । ३२ ॥
 कारूपाः । क्ष० । उत्तरापथगोप्ता । न० २ ।
 १६ ॥
 कार्तिवीर्यः । २ अर्जुनशब्दं पश्यत ॥
 कार्तिकमासः । ऊर्जमास । द्वा० ११ । ४४ ॥
 कान्तः । स्वरूपम् । वृ० १० । १०-१४ ॥ परि-
 माणम् । ११ । १-१४ ॥ द० ३ । २६ ॥
 विभाग । वृ० ११ ॥ मतिमा । प्र० ७ ।
 १४ ॥ १६ । १६-४१ ॥ वृ० ११ । १५ ।
 ३७-४१ ॥ २९ । ४०-४५ ॥ ३० ।
 १-२ ॥ च० ११ । १९-२१ ॥ १२ ।
 ३ ॥ अ० ६ । १० ॥ ११ । ८ ॥ २१ ।
 १०-२४ ॥ न० ४ । ५३ ॥ ए० ६ ।
 १५ ॥

२ कालः । काल्यवन । कृष्णेन मुचुकुन्दद्वारा धातित ।
 वृ० ३ । १० ॥ द० ५१ । १२ ॥
 कालका । वैश्वानरनामरुदानवपुत्री । कश्यपभार्या ।
 पुत्रा कालकेया । प० ६ । ३४-३५ ॥
 कालकूटम् । विपशब्दं पश्यत ॥
 कालकेया । कालकाशब्द पश्यत ॥
 कालचक्रम् । मानसोत्तरगिरिस्थम् । पं० २१ ।
 १३ ॥
 कालञ्जरः । मेरो केसरपर्वत । पं० १६ । २६ ॥
 कालदुहिता । च० २७ । १९ ॥
 कालनरः । क्ष० सो० व० । सभानरस्य पुत्र ।
 न० २३ । १ ॥
 कालनाभः । हिरण्याक्षस्य पुत्र । स० २ । १८ ॥
 कालनेमिः । अमुर । द० ५१ । ४२ ॥
 काल्यवनः । यमशब्द पश्यत ॥
 कालसूत्रम् । नरक । पं० २६ । ७, १४ ॥
 कालाम्बुद्रः । द्वि० १० । ४३ ॥
 कालापः । कलापग्रामशब्द पश्यत ॥
 १ कालिन्दी । सूर्यपुत्री । वृष्णस्य भार्या । तस्या
 वियाह । द० ५८ । १७-२९ ॥ ८३ । ११
 पुत्रा । ६१ । १४ ॥
 २ कालिन्दी । नदी । वृ० ४ । ३६ ॥
 कालियः । नाग । वृष्णेन दमित । द्वि० ७ ।
 २८ ॥ वृ० २ । ३१ ॥ द० १६ । १७ ॥
 काली । १ भीमसेनस्य भार्या । पुत्र सर्वगत । न०
 २२ । ३१ ॥
 कालेयाः । दैत्या । पं० २४ । ३० ॥
 कावपेयः । ऋ० । तस्य तुर इति नामान्तम् ।

१ जनमेजयस्याश्वमेधे पुरोहितः । न० २२ ।
 ३७ ॥
 कावेरी । नदी । पं० १९ । १८ ॥ द० ७९ । १४ ॥
 काव्यः । शुकाचार्यः । तत्पुत्रौ शण्डामर्कौ । स०
 ५ । १ ॥
 काशिः । क्ष० सो० वं० । काश्यस्य पुत्रः । न०
 १७ । ४ ॥
 १ काश्यः । क्ष० सो० वं० । सुहोत्रस्य पुत्रः ।
 पुत्रः काशिः । न० १७ । ४ ॥
 २ काश्यः । क्ष० सो० वं० । सेनजितः पुत्रः । न०
 २१ । २३ ॥
 काश्यपः । कश्यपशब्दं पश्यत ॥
 १ काष्ठा । कालविशेषः । तृ० ११ । ७ ॥
 २ काष्ठा । दक्षपुत्री । कश्यपऋषेर्भार्या । पुत्राः
 द्विशफेतराः चतुष्पादाः । प० ६ । २५,
 २९ ॥
 कासारः । ऋ० । बाष्कलस्य शिष्यः । द्वा० ६ ।
 ५९ ॥
 किङ्किणिः । क्ष० सो० वं० । भजमानस्य पुत्रः ।
 न० २४ । ७ ॥
 किंनराः । देवयोनयः । तेषां सृष्टिः । तृ० २० ।
 ४५ ॥
 किंपुरुषः । आग्नीध्रस्य पुत्रः । भार्या मेरोः पुत्री
 प्रतिरूपा । पं० २ । १९-२३ ॥
 किंपुरुषम् । जम्बूद्वीपस्थं वर्षम् । तदधिपतिः ।
 किंपुरुषः । पं० २ । १९-२३ ॥ १९ । १-
 ८ ॥
 किंपुरुषाः । देवयोनयः । तृ० २० । ४५ ॥
 किंपुरुषः । मंकरस्य पुत्रः । प० ६ । ६ ॥

१ कीटकः । गयासमीपस्थं बुद्धावतारस्थलम् । प्र०
 ३ । २४ ॥
 २ कीटकः । ऋषभदेवंस्य पुत्रः । पं० ४ । १० ॥
 १ कीर्तिः । उरुकमस्य भार्या । प० १८ । ८ ॥
 २ कीर्तिः । गुणः । प्र० १६ । २९ ॥ १७ ।
 १० ॥
 कीर्तिमान् । क्ष० सो० वं० । वसुदेवस्य पुत्रः ।
 माता देवकी । द० १ । ५४-५७ ॥
 कुकुरः । क्ष० सो० वं० । साल्वतस्य पुत्रः । न०
 २४ । १९ ॥
 कुक्षिः । ऋ० । पौष्यञ्जिरूपेः पुत्रः । द्वा० ६ ।
 ७९ ॥
 कुसेयुः । क्ष० सो० वं० । रौद्राश्वस्य पुत्रः । न०
 २० । ४ ॥
 कुचेलोपाख्यानम् । द० ८०-८१ ॥
 कुटीचकः । संन्यासाश्रमभेदः । तृ० १२ । ४३ ॥
 कुणिः । क्ष० सो० वं० । न० २४ । १४ ॥
 कुत्सः । चक्षुर्नामिकमनोः पुत्रः । च० १३ । १६ ॥
 १ कुन्तिः । क्ष० सो० वं० । नेत्रस्य पुत्रः । न०
 २३ । २२ ॥
 २ कुन्तिः । क्ष० सो० वं० । कृष्णस्य पुत्रः । मा-
 ता सत्या । द० ६१ । १३ ॥
 कुन्ती । शरस्य पुत्री । आता वसुदेवः । पाण्डोर्भार्या ।
 न० २२ । २७ ॥ तस्याः पृथा इति नामान्त-
 रम् । २४ । ३० ॥ तत्कृता कृष्णस्तुतिः । प्र०
 ८ । १८-४३ ॥ अक्रूरेण संवादः । द० ४९ ।
 ७-१३ ॥ वासुदेवेन संवादः । द० ८२ ।
 १९-॥

कुन्दः । शाल्मलिद्वीपस्थः पर्वतः । पं० २० । १० ॥
 कुवेरः । उत्तरदिगोश्वरो विश्रवसः पुत्रो देवः । माता
 इडविला । च० १ । ३६-३७ ॥ न० २ ।
 ३३ ॥ ध्रुवाय वरदानम् । च० १२ । २-९ ॥
 कुन्जा । त्रिवकाशब्दं पश्यत ॥
 कुमागः । सनकादयः । द्वि० । ६ । ११ ॥ ७ ।
 ५ ॥
 कुमार्याः सकाशात् शिक्षिता गुणाः । ए० ९ ।
 ५-१० ॥
 १ कुमुदः । मेरोरवष्टम्भपर्वतः । पं० १६ । ११-
 १२ ॥
 २ कुमुदः । भगवत्पार्षदो देवः । अ० २१ । १६ ॥
 ३ कुमुदः । ऋ० । वय्यक्तयेः शिष्यः । द्वा० ७ ।
 २ ॥
 कुमुदाक्षः । देवः । भगवत्पार्षदः । अ० २१ ।
 १६ ॥
 कुम्भकर्णः । विश्रवसः पुत्रः । च० १ । ३७ ॥
 माता कैकसी । भ्राता रावणः । रामेण हतः ।
 न० १० । १८ ॥
 कुम्भाण्डः । बाणासुरस्य मन्त्री । पुत्री चित्रलेखा ।
 द० ६२ १४ ॥ । ६३ । ८ ॥
 कुम्भीपाकः । नरकः । पं० २६ । ७ । १३ ॥
 कुरङ्गः । मेरोः केसरपर्वतः । पं० १६ । २६ ॥
 कुयोगी । प्र० ६ । २२ ॥
 कुरुरः । मेरोः केसरपर्वतः । पं० १६ । २६ ॥
 कुरुरात् शिक्षिता गुणाः । ए० ९ । २ ॥
 १ कुरुः । आग्नीध्रस्य पुत्रः । भार्या मेरोः पुत्री नारी ।
 पं० २ । १९-२३ ॥

२ कुरुः । क्ष० सो० वं० । संवरणस्य पुत्रः । माता
 सूर्यपुत्री तपती । पुत्राः १ परीक्षिदादयः । न०
 २२ । ४ ॥
 कुरुक्षेत्रम् । प्र० १० । ३४ ॥ न० २२ । ४ ॥
 कुरुजाङ्गलाः । देशः । प्र० ४ । ६ ॥ १० । ३४ ॥
 १६ । ११ ॥ तृ० १ । २४ ॥
 कुरुवर्षम् । जम्बूद्वीपस्थम् । अधिपतिः आग्नीध्रपुत्रः
 कुरुः । पं० २ । १९-२३ ॥ १६ । ८ ॥
 १८ । ३४-३९ ॥
 कुलिङ्गमिथुनकया । स० २ । ५०-५७ ॥
 कुल्यः । सामगन्तपिः । द्वा० ६ । ७९ ॥
 कुरुवशः । क्ष० सो० वं० । न० २४ । ५ ॥
 कुवलयापीडः । कंसस्य गजः । कृष्णेन हतः । द०
 ४३ । २-१५ ॥
 १ कुवलयाश्वः । क्ष० सू० वं० । १ वृहदश्वस्य
 पुत्रः । अयमेव धुन्धुमारः । न० ६ । २२,
 २४ ॥
 २ कुवलयाश्वः । क्ष० सो० वं० । दिवोदासस्य पुत्रः ।
 अयमेव प्रतर्दनः धुमान् शत्रुजित् क्रतध्वज इति
 नामवान् । न० १७ । ६-५ ॥
 कुवलाश्वः । कुवलयाश्व शब्दं पश्यत ।
 १ कुशः । क्ष० सू० वं० । श्रीरामस्य पुत्रः । माता
 सीता । न० ११ । ११ ॥ तत्पुत्रोऽतिथिः ।
 १२ । १ ॥
 २ कुशः । क्ष० सो० वं० । पिता अजकः । पुत्राः
 कुशाश्वप्रभृतयः । न० १५ । ४ ॥
 ३ कुशः । क्ष० सो० वं० । मुहोदस्य पुत्रः । न०
 १७ । ३ ॥ पुत्रः प्रतिः । १६ ॥

४ कुशः । क्ष० सो० वं० । विदर्भस्य पुत्रः । माता
शैल्या । न० २४ । १ ॥

कुशद्वीपः । तदधिपतिः हिरण्यरेताः । पं० १ । ३२ ॥
२० । १३ ॥

कुशध्वजः । क्ष० सू० वं० । सीरध्वजस्य पुत्रः । न०
१३ । १९ ॥

कुशानामः । क्ष० सो० वं० । अजकस्य पुत्रः । न०
१५ । ४ ॥

कुशग्रः । क्ष० सो० वं० । वृद्धद्रथस्य पुत्रः । तस्य
वैमात्रेयो आता । जरासन्धः । न० २२ । ६-८ ॥

कुशाम्बः । क्ष० सो० वं० । उपरिचरवसोः पुत्रः ।
न० २२ । ५-६ ॥

कुशाम्बुः । क्ष० सो० वं० । कुशस्य पुत्रः । तत्पुत्रो
गाधिः । न० १५ । ४ ॥

१ कुशावर्तः । ऋषभदेवस्य पुत्रः । पं० ४ । १० ॥

२ कुशावर्तः । गङ्गाद्वाराख्यं क्षेत्रम् । तत्र विदुरमैत्रेययोः
संवादः । वृ० २० । ४ ॥

कुसीदः । ऋ० । पौष्यजिपुत्रः । द्वा० ६ । ७९ ॥

कुसुम्भः । मेरोः केसरपर्वतः । पं० १६ । २६ ॥

१ कुहूः । शास्मल्लिङ्गोपस्था नदी । पं० २० । १० ॥

२ कुहूः । अङ्गिरसः पुत्री । माता श्रद्धा । धातुर्भार्या ।
च० १ । ३४ ॥

कूटः । कंसमूल्यो मल्लः । द० ४४ । २६ ॥

कूटकः । पर्वतः । पं० १९ । १६ ॥

कूपकर्णः । अमुरः । बाणासुरस्य मन्त्री । द० ६३ ।
८ ॥

कूर्मः । भगवद्वतारः । प्र० ३ । १६ ॥ द्वि० ७ ।
१३ ॥ तत्सुतिर्मन्त्रं च । पं० १८ । २९-३० ॥

अजितोऽपि स एव । अ० ५ । ९ ॥

कुकलासः । नृगस्य तज्जन्मप्राप्तिः श्रीकृष्णेनोद्धारश्च ।
द० ६४ । ३-९ ॥

१ कृतः । क्ष० सो० वं० । ७ जयस्य पुत्रः । न०
१७ । १७ ॥

२ कृतः । क्ष० सो० वं० । वसुदेवस्य पुत्रः । माता
रोहिणी । न० २४ । ४६ ॥

कृतऋः । क्ष० सो० वं० । वसुदेवस्य पुत्रः । माता
मदिरा । न० २४ । ४८ ॥

कृतंजयः । क्ष० सू० वं० । बर्हिषः पुत्रः । न०
१२ । १३ ॥

कृतद्युतिः । चित्रकेतुराजस्य भार्या । प० १४ ।
२८ ॥ मृतं पुत्रमुद्दिश्य तस्याः प्रलापः ।
५१-५८ ॥

कृतध्वजः । क्ष० सू० वं० । धर्मध्वजस्य पुत्रः ।
पुत्रः केशिध्वजः । न० १३ । १९-२१ ॥

कृतमाला । नदी । अ० २४ । १२ ॥ तत्सीर
सत्यव्रतेन तपश्चरणम् । पं० १९ । १८ ॥ द०
७९ । १६ ॥

कृतम् । प्रथमं युगम् । द्वा० २ । २४ ॥ ३ ।
१८ । २७ ॥

कृतरथः । कृतिरथशब्दं पश्यत ॥

कृतवर्मा । क्ष० सो० वं० । हृदिकस्य पुत्रः । न०
२४ । २७ ॥

कृतवीर्यः । क्ष० सो० वं० । धनकस्य पुत्रः । पुत्रः
कार्तवीर्यजिह्वः । न० २३ । २३ ॥

कृतस्थली । अम्तराः । द्वा० ११ । ३३ ॥

कृताग्निः । क्ष० सो० वं० । धनकस्य पुत्रः । न०
२४ । २३ ॥

कृताश्वः । ३ दृशाश्वशब्द पश्यत ।

१ कृतिः । क्ष० सो० व० । ३वमो पुत्र ।
तत्पुत्र उशिक । न० २४ । २ ॥

२ कृतिः । क्ष० सो० व० । नहुषस्य पुत्र । न०
१८ । १ ॥

३ कृतिः । क्ष० सो० व० । नीपस्य पिता । न०
२१ । २८ ॥

४ कृतिः । असु० । सहादस्य भार्या । पुत्र
पद्मजन । प० १८ । १४ ॥

कृतिमान् । क्ष० सो० व० । यरीनरस्य पुत्र ।
तत्पुत्र सत्यवृति । न० २१ । २७ ॥

कृतिरथः (कृतरथः) । क्ष० सू० व० । प्रतीपकस्य
पुत्र । तत्पुत्र देवमीढ । न० १३ । १६ ॥

१ कृती । विश्वकर्मणो भार्या । प० ६ । १५ ॥

२ कृती । क्ष० सो० व० । ३च्यवनस्य पुत्र ।
तत्पुत्र उपरिचरवसु । न० २२ । ५ ॥

कृतेयुः । क्ष० सो० व० । रोद्राश्वस्य पुत्र । न०
१० । ४ ॥

कृतौजाः । क्ष० सो० व० । धनकस्य पुत्र । माता
अप्सरा । न० २४ । २३ ॥

कृत्या । आभिचारप्रयोग । १ अम्बरीषमारणाय दुर्वा-
सना सष्टा । न० ४ । ४६ ॥ प्रहादहननाय
प्रयुक्ता । स० ५ । ४३ ॥

कृत्वी । शुफाचार्यस्य पुत्री । नोपस्य भार्या । पुत्रो
जम्बदत्त । न० २१ । २५ ॥ अत्रेद तत्तम् ।

नेय सशच्छुकाचार्यस्य दुहिता किन्तु तच्छायाया
इति ॥

कृपः । ऋ० । शम्भुदेवसेतो जात पुत्र । तस्यमा
श्री । न० २१ । ३५-३६ ॥ अष्टमे मन्वन्तरेऽस्य

सप्तपितृम् । अ० १३ । १५ ॥ २ परीक्षितो
गुरु । प्र० १६ । ३ ॥

कृपी । दृष्टस्य स्वसा । द्रोणाचार्यस्य भार्या । पुत्र
अश्वत्थामा । न० २१ । ३६ ॥ गौतमी इति
नामान्तरम् । प्र० ७ । ४७ ॥

कृमिभोजनम् । नरक । प० २६ । ७ , १८ ॥

१ कृशाश्वः । प्रजापति । भार्ये दम्भपुत्र्यो अर्चिर्धि-
पणा च । अर्चिष पुत्रो धूमनेज । धिपणाया
पुत्रा वेदशिरा देवर् बयुन मनुश्च । प० ६ ।
२० ॥

२ कृशाश्वः । क्ष० सू० व० । न० २ । ३५ ।

३ कृशाश्वः (कृताश्वः) । क्ष० सू० व० । बर्हणाश्वस्य
पुत्र । तत्पुत्र मेनजित् । न० ६ । २५ ॥

कृष्णः । क्ष० सो० व० । भगवदवतारमृत । अत्र
तारकथा । प्र० ३ । २३ ॥ द्वि० ७ । २६ ॥

तृ० २-३ ॥ द० ३ । १-८ ॥ तेन गर्भस्थस्य
२ परीक्षितो रक्षणम् । प्र० ८ । १४ ॥ १२ ।

७-११ ॥ तत्कथाश्रवण नाग्देन । प्र० ५ ।
२६ ॥ द्वाप्तिनपुरात् द्वारकागमनम् । प्र० १० ।

७-३६ ॥ अर्जुनेन सह द्वारकागमनम् । १२ ।
३६ ॥ तत्सुति । द्वारकायामिन्सीभि हृता । प्र०

१० । २१-३१ ॥ मातृगर्भस्थस्य तस्य ब्रह्मणा
हृता स्मृति । द० २ । २६-४० ॥ वसुदेवहृता

स्मृति । ३ । १३-२१ ॥ ८५ ॥ देवस्या हृता
स्मृति । ३ । २४-३१ ॥ नृहृतामणिमीन-

हृता स्मृति । १० । २८-३८ ॥ ब्रह्महृता
स्मृति । १४ । १-४ ॥ कार्त्तयन्त्रीभि हृता

स्मृति । १६ । ३३-५३ ॥ कार्त्तजा हृता ।

५७ ॥ नन्दकृता स्तुतिः । द० २६ । १५-
 २२ ॥ इन्द्रकृता स्तुतिः । द० २७ । ४-१३ ॥
 वरुणकृता । २८ । ५-८ ॥ अमरकृता स्तुतिः ।
 द० ३८ ॥ ४० ॥ मुचुकुन्दकृता स्तुतिः । ५१ ।
 ४६-५८ ॥ जाम्बवत्कृता । द० ५६ । २६-
 २८ ॥ भूदेव्या कृता । ५२ । २५-३१ ॥ रुद्र-
 कृता । ६३ । ३४-४५ ॥ राजभिः कृता । ७० ।
 २५-३० ॥ ७३ । ८-॥ नारदकृता । ७० ।
 ३७-४१ ॥ ऋषिभिः कृता स्तुतिः । ८४ ।
 १६-२६ । मैथिलकृता । ८६ । ३१-३६ ॥
 धृतदेवकृतास्तुतिः । द० ८६ । ४४-४९ ॥ मृदा-
 नां तस्मिन् सैणबुद्धिः । द० ११ । ३४-३९ ॥
 जातकर्मकरणं नन्देन । ५ । २ ॥ पूतनावधः ।
 ६ । २-१७ ॥ स्तन्यपानकाले यशोदायै स्वात्मे
 सर्वस्य प्रपञ्चस्य प्रदर्शनम् । द० ७ । ३४-
 ३७ ॥ ८ । ३५-४२ ॥ ॥ शकटासुरवृषा-
 वर्ताविषयः । द० ७ ॥ तस्य रिङ्गणम् । ८ ।
 २१ ॥ बाल्यदौष्ट्यम् । २९-३१ ॥ मृद्वक्षणात् ।
 ३२-३९ ॥ यशोदया उल्लखले बन्धनम् । द०
 ९ । १२-१८ ॥ यमलार्जुनभङ्गः । १० ॥
 वत्सासुरवकासुरयोर्वधः । ११ ॥ फलविक्रिये
 ऐश्वर्यदानम् । ११ । ११ ॥ अषासुरवधः । १२ ॥
 ब्रह्मणापहतानां गोवत्सगोपालानां स्वयं रूपग्रहणेन
 स्थितिः । १३ ॥ धेनुकासुरवधः । कालियदमनं
 च । १६ ॥ दावाशिपानम् गोपेभ्यो वैकुण्ठप्रदर्श-
 नम् । द० १८ । १४ ॥ १९ ॥ गोपि-
 काभिः सह क्रीडा । २१ ॥ गोपकुम-
 रीणां वस्त्रापहारः । २२ ॥ यज्ञपत्नीनामनु-
 ग्रहः । २३ ॥ इन्द्रयागभङ्गः । २४ ॥ गोवर्धने-

द्वरणम् । द० २५ ॥ द्वि० ७ । ३२ ॥ सुरभ्या
 क्षीराभिषेकः । द० २७ ॥ वरुणदूतगृहीतस्य
 नन्दस्य मोचनम् । २८ ॥ रासक्रीडा ॥ २९-
 ३३ ॥ महाहिना अस्तस्य नन्दस्य मोचनम् ।
 शंसचूडासुरवधश्च । ३४ ॥ शृपमरूपिणोऽरिष्टा-
 सुरस्य वधः । कृष्णाह्वानायाक्रुरागमनं च । ३६ ॥
 ज्योत्सासुरवधः । केशिवधश्च । ३७ ॥ मधुरामवेशः ।
 रजकवधः । मालाकारस्य सुदाहोऽनुग्रहश्च । ४१ ॥
 त्रिवकायाः ऋज्वद्भकरणम् । कंसधनुषो भञ्जनं
 च । ४२ ॥ कुवलयपीडवधः । द० ४३ ॥
 चाणूरवधः । कंसवधः । देवकीवसुदेवयोः सान्त्वनं
 च । ४४ ॥ उग्रसेनस्य पद्माभिषेकः । सान्दीपिन्या-
 चार्याद्विद्याभ्यासः । श्रुतानां गुरुपुत्राणां यमलोका-
 दानीय गुरवे दानं च ॥ ४५ ॥ त्रिवकाया गृहगम-
 नम् । अक्रूरगृहगमनम् ॥ ४८ ॥ द्वारकानिर्माणम् ।
 ५० ॥ मुचुकुन्देन कालयवनघातनम् । मुचुकुन्दाय
 वरदानं च ॥ ५१ ॥ रुक्मिणीपत्रिका । ५२ ॥
 रुक्मिणीहरणम् ॥ ५३ ॥ रुक्मिणी विरूपक-
 रणम् । ५४ ॥ रुक्मिणीकल्याणम् ५३-६० ॥
 तस्यां प्रयुञ्जनामकपुत्रोत्पत्तिः । ५५ ॥ सत्यमा-
 माजाम्बवत्योर्विवाहः । ५६ ॥ कालिन्दी मित्र-
 विन्दासत्यामद्रालक्ष्मणानां विवाहः । ५८ ॥ नर-
 कामुरवधः । ५९ ॥ रुक्मिणीप्रेमकलहः । ६० ॥
 कृत्यास्य पुत्रपौत्रादिकथनम् । ६१ ॥ बाणासुर-
 मुञ्चच्छेदः । ६३ ॥ कृकलासजन्मवतो नृगस्य
 मोक्षणम् ॥ ६४ ॥ पौण्ड्रकवधः । सुदक्षिणवधः ।
 ६६ ॥ तद्गार्हस्थ्यस्य नारदेन दर्शनम् । ६९ ॥
 तस्य नित्याह्निकम् । ७० ॥ युधिष्ठिरराजसूयं
 अम्यपूजाप्राप्तिः । शिशुपालवधः । ७४ ॥ साल्व-

वधः । ७६-७७ ॥ दन्तवक्रविह्वरथयोर्वधः ।
 ७८ ॥ कुचेलयैश्वर्यदानम् ॥ ८०-८१ ॥
 कंसेन हतानां स्वाग्रजानां परलोकादानीय देवक्यै
 प्रदर्शनम् । ८५ ॥ तस्य विमृतिवर्णनम् । ९० ॥
 उद्धवाय ज्ञानोपदेशः । ए० ६-२९ ॥ वैकुण्ठ-
 गमनम् । प्र० १५ । ३४-३६ ॥ तृ० २ ।
 ११ ॥ ४ । ३-२३ ॥ ए० ३० । २८ ॥
 ३१ । ५ ॥
 २ कृष्णः । हविर्धानस्य पुत्रः । च० २४ । ८ ॥
 ३ कृष्णः । आन्ध्रदेशाधिपो वृषलः । द्वा० १ ।
 २२-२३ ॥
 कृष्णवेणी । कृष्णा । नदी । पं० १९ । १८ ॥
 केकयः । क्ष० सो० वं० । शिवेः पुत्रः । न० २३ ।
 ३ ॥
 १ केतुः । ताम्रसमनोः पुत्रः । अ० १ । २७ ॥
 २ केतुः । ऋषभदेवस्य पुत्रः । पं० ४ । १० ॥
 केतुमान् । क्ष० सो० वं० । २ धन्वन्तरेः पुत्रः ।
 न० १७ । ४-५ ॥
 १ केतुमालः । आग्नीध्रस्य पुत्रः । भार्या मेरोः पुत्री
 देवकीतिः । पं० २ । १९-२३ ॥
 २ केतुमालः । जम्बूद्वीपस्थं वर्षम् । प० १८ ।
 १५-२३ ॥
 केदारः । तस्य गम्भामुरः वृकामुर इति च नामा-
 न्तरं । शकुनेः पुत्रः । द० ८८ । १७ ॥
 केरलाः । देशः । द० ७९ । १९ ॥
 केवलः । क्ष० तृ० वं० । ३ नरस्य सुतः । न० २ ।
 २९-३० ॥
 केशिध्वजः । क्ष० तृ० वं० । न० १३ । २०-
 २१ ॥

केशिनी । सगरस्य भार्या । पुत्रः असमंजः । न० ८ ।
 १५ ॥
 १ केशी । क्ष० सो० वं० । वसुदेवस्य पुत्रः । माता
 कौसल्या (भद्रा) । न० २४ । ४८ ॥
 २ केशी । अश्वरूपी कंसभृत्योऽसुरः । कृष्णेन हतः ।
 द० ३७ । १-७ ॥
 कैकयः । कैकयशब्दं पश्यत ॥
 कैलासः । रुद्रावासभूतः पर्वतः । पं० १६ । २७ ॥
 वर्णनम् । च० ६ । ९-३० ॥
 कोकामुखः । गोकामुखः । पर्वतः । पं० १९ ।
 १६ ॥
 कोटरा । महाबलैर्भार्या । पुत्रो बाणामुरः । द० ६३ ।
 २०-२१ ॥ तस्याः विन्ध्यावलः अशना इति
 नामान्तरं ।
 कोल्लुः । कोल्लुकः । पर्वतः । पं० १९ । १६ ॥
 कौशिकी । नदी । पं० १९ । १८ ॥
 कौपारवः । मैत्रेयः । द्वि० १० । ४० ॥ तृ० ४ ।
 २६ ॥
 कौसल्या । वसुदेवस्य भार्या । पुत्रः केशी । अस्याः
 ३ भद्रा इति नामान्तरम् । न० २४ । ४८ ॥
 कौस्तुभः । पद्मरागरूपो मणिः । क्षीरसमुद्रादुत्पन्नः ।
 अ० ८ । ५ ॥
 १ क्रतुः । ब्रह्मर्षिः । ब्रह्मणः करादुत्पन्नः । तृ० १२ ।
 २३ ॥ भार्या कर्दमपुत्रापनिपुत्री क्रिया । पुत्राः
 वालखिल्याः । च० १ । ३९ ॥
 २ क्रतुः । क्ष० । उल्मुकस्य पुत्रः । च० १३ ।
 १७ ॥
 ३ क्रतुः । क्ष० सो० वं० । कृष्णस्य पुत्रः । माता
 जाम्बवती । द० ६१ । १२ ॥

क्रतुमान् । ऋ० । विश्वामित्रस्य पुत्र । न० १६ ।
३६ ॥

क्रथः । क्ष० सो० व० । विदर्भस्य पुत्र । न० २४ ।
१ ॥

क्रिमिभोजनम् । कृमिभोजनशब्दं पश्यत ॥

१ क्रिया । कर्दमप्रजापतिपुत्री । १ क्रतुमहर्षेर्भार्या ।
तृ० २४ । २३ ॥ तत्पुत्रा वालखिल्या ।
च० १ । ३९ ॥

२ क्रिया । दक्षपुत्री । धर्मप्रजापतेर्भार्या । पुत्रो
योग । च० १ । ५१ ॥

३ क्रिया । विधातृनामकादित्यस्य भार्या । प०
१८ । ४ ॥

क्रियाद्वैतम् । स० १५ । ६४ ॥

क्रियायोगः । ए० २७ ॥ प्र० ५ । ३४ द्वा० ११ ॥

क्रियाशक्तिः । द्वि० ५ । २४ । ३१ ॥

१ क्रोधः । दुर्गुण । तद्गोषा । प्र० १८ । २९ ॥
च० ११ । ७ । ३१ । ३२ ॥

२ क्रोधः । ब्रह्मण भ्रूयोत्पन्न । तृ० १२ ॥ २६
लोभस्य पुत्र । पुत्रौ दुरक्तिं कलिश्च दपती । च०
८ । ३ ॥

क्रोधनः । क्ष० सो० व० । अयुतस्य पुत्र । न०
२२ । ११ ॥

क्रोधवशा । दक्षपुत्री । कश्यपस्य भार्या । पुत्रा दन्द-
शक्रादयः सर्पा । प० ६ । २६ । २८ ॥

क्रोष्टा । क्ष० सो० व० । यदो पुत्र । न० २३ ।
२० ॥

क्रौञ्चः । पर्वत । मैनाकस्य पुत्र । पं० २० ।
१८ ॥

क्रौञ्चद्वीपः । तदधिपति धृतपृष्ठ । पं० । १ । ३२-
३३ ॥ २० । १८ ॥

क्षणः । कालविशेष । तृ० ११ । ७ ॥

क्षत्ता । विदुरशब्दं पश्यत ॥

क्षत्रधर्मा । क्ष० सो० व० । जयस्य पुत्र । न०
१७ । १८ ॥

क्षत्रद्वन्द्वः । क्ष० सो० व० । आयोः पुत्र । तत्पुत्रा
सुहोत्रादयः । न० १७ । १-२ ॥

क्षत्रियः । तद्भृति । स० ११ । १४ । लक्षणम् ।
२२ ॥ ए० १७ । १७ ॥

क्षया । गुण । तन्महिमा । न० १५ । ३९-४० ॥
प्र० १६ । २७ ॥

क्षान्तिः । क्षमा ॥

क्षारकर्दमः । नरक । पं० २६ । ७ । ३० ॥

क्षीरसागरः । मथनम् । अ० ५-९ ॥

क्षुध् (क्षुधा) । उत्पत्ति । द्वि० १० । १७ ॥

क्षुधिः । क्ष० सो० व० । कृष्णस्य पुत्र । माता
मित्रविन्दा । तृ० ६१ । १६ ॥

१ क्षेत्रज्ञः । क्ष० क्षेमधर्मण पुत्र । द्वा० १ । ५ ॥

२ क्षेत्रज्ञः । प्र० १३ । ५४ ॥ द्वि० २ । १६ ॥

क्षेत्रोपेक्षः । क्ष० सो० व० । श्वफलकस्य पुत्र । न०
२४ । १६ ॥

१ क्षेमः । क्ष० सो० व० । न० २२ । ४८ ॥

२ क्षेमः । देव । धर्मप्रजापतिपुत्र । माता तितिक्षा ।
च० १ । ५२ ॥

क्षेमम् । उग्रद्वीपस्य वर्षम् । पं० २० । ३ ॥

क्षेमनः । क्ष० सो० व० । पाण्डववशस्य अवसान-
यत । न० २० । ४८ ॥

क्षेमधन्वा । क्ष० सू० वं० । न० १२ । १ ॥
 क्षेमधर्मा । द्वा० १ । ५ ॥
 क्षेयधिः । क्ष० सू० वं० । न० १३ । २३ ॥
 क्षेय्यः । क्ष० सो० वं० । नीपस्य पुत्रः । न० २१ ।
 २९ ॥

ख०

खगुणः (शङ्खगुणः) । क्ष० सू० वं० । वज्रनाभस्य
 पुत्रः । न० १२ । ३ ॥
 खगाः । कङ्कगुणादयः । तेषामुत्पत्तिः । वृ० १० ।
 २४ ॥
 खगोलः । च० ९ । २० ॥ १२ । ३९ ॥ पं०
 २० । ४३ ॥ २१-२४ ॥
 खट्वाङ्गः । क्ष० सू० वं० । विधसहस्य पुत्रः । न०
 ९ । ४१ ॥ पुत्रो दीर्घबाहुः । १० । १ ॥
 चरित्रम् द्वि० १ । १३ ॥
 खनपानः । क्ष० सो० वं० । रत्नकस्य पुत्रः । न०
 २३ । ५-६ ॥
 खनित्रः । क्ष० सू० वं० । प्रमतेः पुत्रः । तत्पुत्रः
 ३ चाक्षुषः । न० २ । २४ ॥
 खनिनेत्रः । क्ष० सू० वं० । रम्भस्य पुत्रः ।
 तत्पुत्रः १ कन्धमः । न० २ । २५ ॥
 खरः । राक्षसः । श्रीरामेण हतः । न० १० । ९ ।
 खान्दहम् । वनम् । तद्वाहोऽर्जुनेन । द० ५८ ।
 २५ ॥ ७१ । ४५ ॥ प्र० १५ । ८ ॥
 खान्दिबयः । क्ष० सू० वं० । श्रुतध्वजस्य सुतः । तस्य
 कथा । न० १३ । २१ ॥
 १ ख्यातिः । क्ष० । उत्सुकस्य पुत्रः । माता पुष्क-
 रिणी । च० १३ । १७ ॥

२ ख्यातिः । ताम(प)समनोः पुत्रः । अ० १ ।
 २७ ॥
 ३ ख्यातिः । कर्दमप्रजापतेः पुत्री । भृगोर्भार्या ।
 वृ० २४ । २३ ॥ पुत्राः धाता विधाता श्रीश्च ।
 च० १ । ४३ ॥

ग०

गङ्गा । नदी । देवता च । शन्तनोर्भार्या । पुत्रो भी-
 ष्मः । न० २२ । १९ ॥ सा पूर्वजन्मनि देव-
 कुल्यानाम पूर्णिमाः पुत्री । च० १ । १४ ॥ तस्या
 नया भूमावतरणम् । पं० १७ ॥ तन्माहात्म्यम् ।
 प्र० ८ । २ ॥ १८ । २१ ॥ १५ । ५-६ ॥
 वृ० ५ । ४० ॥ १६ । ९ ॥ च० २१ ।
 ३१ ॥ अ० १८ । २८ ॥ २१ । ४ ॥ न०
 ९ । ३-५ । १४ ॥ द० ४१ । १५ ॥
 ७० । ४४ ॥ तस्यास्तीरं २ परीक्षितः प्रायोपवेशः ।
 प्र० ३ । ४३ ॥ ४ । १० ॥ जहनुना तत्पानम् ।
 न० १५ । ३ ॥
 गङ्गाद्वारम् । क्षेत्रम् । विदुरमैत्रेययोः समागमः । वृ०
 ५ । १ ॥
 गङ्गासागरसंगमः । द० ७९ । ११ ॥
 गजात् शिक्षिता गुणाः । ए० ८ । १३ ॥
 गजेन्द्रः । अगस्त्यशापात् गजत्वं प्राप्त इन्द्रमुन्मः ।
 अ० ४ । ६-१३ ॥ ग्राहेण ग्रहणम् । २ ।
 २७ ॥ गगवत्सुतिः । ३ ॥ माहान् हरिणा मोक्ष-
 णम् । ३ । ३३ ॥ द्वि० ७ । १५ ॥ वृ०
 १९ । ३५ ॥ ए० ४ । १८ ॥ कथा । अ०
 १ । ३०-४ ॥
 गण्डकी । नदी । द० ७९ । ११ ॥

गतिः । कर्दमपुत्री । पुलहस्य भार्या । तृ० २४ ।
 २३ ॥ पुत्राः कर्मश्रेष्ठादयः । च० १ । ३८ ॥
 १ गदः । क्ष० सो० वं० । वसुदेवस्य पुत्रः । माता
 रोहिणी । न० २४ । ४६ ॥ प्र० १४ । २८ ॥
 तृ० १ । ३५ ॥
 २ गदः । क्ष० सो० वं० । वसुदेवस्य पुत्रः । माता
 देवरक्षिता । न० २४ । ५२ ॥
 गन्धः । भूमेर्गुणः । तृ० ६ । १४ ॥ २६ । ४४ ॥
 गन्धमादः । क्ष० सो० वं० । श्वफल्कस्य पुत्रः ।
 न० २४ । १७ ॥
 १ गन्धमादनः । जम्बूद्वीपस्थो मर्यादागिरिः । पं०
 १६ । १० ॥
 २ गन्धमादनः । वानरः । न० १० । १९ ॥
 १ गन्धर्वाः । देवयोनयः । तेषां सृष्टिः । तृ० १० ।
 २७ ॥ २० । ३८ ॥
 २ गन्धर्वाः । अश्वशब्दं पश्यत ॥
 गम्भीरः । क्ष० सो० वं० । न० १७ । १० ॥
 गम्भीरपुद्धिः । इन्द्रसायणेः पुत्रः । अ० १३ ।
 ३३ ॥
 १ गयः । क्ष० । उत्सुकस्य पुत्रः । च० १३ ।
 १७ ॥
 २ गयः । हविर्धानस्य पुत्रः । च० २४ । ८ ॥
 ३ गयः । नक्तस्य पुत्रः । माता द्रुतिः । भार्या
 गयन्ती । पं० १५ । ६ ॥
 ४ गयः । क्ष० सू० वं० । सुयुम्नस्य पुत्रः । न०
 १ । ४१ ॥
 गयन्ती । ३ गयस्य भार्या । पुत्राः रचित्ररथादयः
 त्रयः पं० १५ । १४ ॥
 गया । क्षेत्रविशेषः । द० ७९ । ११ ॥

गरुडः । यक्षीन्द्रः । कश्यपस्य पुत्रः । तन्माता सुपर्णा-
 नाम्नी विन्ता । पं० ६ । २२ ॥ तेन कालि-
 यपराजयः । द० १७ । १-॥ सौमरीणां शापः ।
 १७ । ९-॥ कृष्णसुदुह प्राग्जोतिषपुरगमनम् ।
 द० ५९ ॥ तत्पक्षयोरेपि वेदोच्चारणशक्तिमत्त्वम् ।
 तृ० २१ । ३४ ॥ भगवद्ब्रह्मं गजेन्द्रमोक्षणाय ।
 अ० ३ । ३२ ॥
 गर्गः । ऋ० । क्ष० सो० वं० । मन्योः पुत्रः ।
 न० २१ । १ ॥ तत्पुत्रः शिनिः । १९ ॥ यदूनां
 पुरोहितः । कृष्णादीनां जातकर्मादिकरणम् । द०
 ८ । १-॥
 गर्भः । उत्सृष्टिप्रकारः । तृ० ३१ । १-॥
 गाण्डीवम् । अर्जुनस्य धनुः । प्र० ७ । १६ । ९ ।
 १५ ॥ १५ । १३ ॥
 गात्रवान् । क्ष० सो० वं० । कृष्णस्य पुत्रः । माता
 लक्ष्मणा (माद्री) । द० ६१ । १५ ॥
 गाधिः । क्ष० सो० वं० । कुशान्वोः पुत्रः । पुत्री
 २ सत्यवती ऋचीकस्य भार्या । न० १५ । ४-॥
 पुत्रो विश्वामित्रः । १६ । २८ ॥
 गान्दिनी । काशिराजस्य पुत्री । श्वफल्कस्य भार्या ।
 द० ५७ । ३२ ॥ न० २४ । १५ ॥
 गान्धारः । क्ष० सो० वं० । आरब्धस्य पुत्रः । न०
 २३ । १५ ॥
 गान्धारी । धृतराष्ट्रस्य भार्या । प्र० ८ । ३ ॥ ९ ।
 ४८ ॥
 गान्धर्ववेदः । तृ० १२ । ३८ ॥
 गाम्भीर्यम् । गुणः । प्र० १६ । २९ ॥
 गार्ग्यः । क्ष० सो० वं० । शिनिः पुत्रः । ब्राह्मणो
 जातः । न० २१ । १९ ॥

गिरिः । क्ष० सो० वं० । श्वफल्कस्य पुत्र । न०
२४ । १६ ॥

गिरिद्वजः । जरासधस्य राजधानी । भीमसेनादीना तत्र
गमनम् । द० ७२ । १६ ॥

गुणत्रयवृत्तयः । ए० २५ ॥

गुणवैषम्यम् । तृ० १० । १४ ॥

गुदम् । पाथिवन्द्रियम् । तदभिमानिदेवता च ।
उत्पत्ति । तृ० ६ । २० ॥ द्वि० ६ । ९ ॥
१० । २७ ॥

१ गुरुः । ए० ३ । २१ ॥ ७ । २० ॥ ९ ।
३१ ॥

२ गुरुः । क्ष० सो० वं० । कृते पुत्र । न० २१ ।
२ ॥

गृत्समदः । ऋ० । सो० वं० । सुहीनस्य राज्ञ
पुत्र । स ब्राह्मणोऽभूत् । तत्पुत्र २ शुनक ।
न० १७ । ३ ॥ प्र० ९ । ७ ॥

गृध्रः । क्ष० सो० वं० । कृष्णस्य पुत्र । माता मित्र-
विन्दा । द० ६१ । १६ ॥

गृहम् । शरीरम् । ए० १९ । ४३ ॥

गृहस्थाश्रमः । तृ० १२ । ४२ ॥ स० १२ ।
११ ॥ १४ । २-२४ ॥ १५ । १-११ ॥
द० ७० । ४-१३ ॥ ए० १७ । ३८-५४ ॥
१८ । ४३ ॥ निन्दा । ए० १४ । ३२ ॥

गो (गौः) । ब्रह्मदत्तस्य भार्या । पुत्रो विज्यवसेन ।
न० २१ । २५ ॥

गोमर्गम् । क्षेत्रविशेष । द० ७९ । १९ ॥

गोदानम् । न० ४ । ३३ ॥ नृगम्य द० ६४ ।
१०-१४ ॥

गोकामुरः (कोकामुखः) । पर्वत । पं० १९ ।
१६ ॥

गोखल्यः । ऋ० । शाकल्यस्य शिष्य । द्वा० ६ ।
५७ ॥

गोतीर्थम् । (गवा तीर्थम्) । तृ० १ । २२ ॥

गोदावरी । नदी । पं० १९ । १८ ॥

गोषाः । नन्दाद्या । तेषा कृष्णेन वैकुण्ठदर्शनम् ।
द० २८ । १४ ॥

गोपिकायुगलगीतम् । द० ३५ ॥

गोपी । गोप्यः । वस्त्रापहार कृष्णेन । द० २२ ॥

तद्रूपवर्णनम् । ५ । ९-१२ ॥ ११ । ३३ ॥

४६ । ४५ ॥ तत्कृता भगवत्स्तुति । २९ ।

३१-४१ ॥ तामिर्वैष्णवान्गुणवर्णनम् । २१ ॥

तासा कृष्णरिहादुन्मादावस्था । अनूर दृष्ट्वा

तासा व्यसनोक्तय । ३९ ॥ उद्धयेन सत्वाद ।

४७ ॥ तासा श्रीकृष्णेन ज्ञानोपदेशेन सान्त्वनम् ॥

८२ । ४०-॥

गोपीगीतम् । द० ३१ ॥

गोत्रोकः । द० २७ । १ ॥

गोवर्धनः । पर्वत । तदुद्धार कृष्णेन । द्वि० ७ ।

३२ ॥ तृ० २ । ३३ ॥ द० २५ । १९-२८ ॥

गोमयः । याग । नन्दगोमय । तृ० २ । ३२ ॥

१२ । ४० ॥

गौः । गोशब्द पदयत्न ॥

गहाः । गुर्यादिय । उदयान्तमयी । पं० २१ ।

११ ॥ नेषा मण्डलानि । २२ ॥

ग्रहणम् । उपरागशब्द पदयत्न ॥

ग्राहः । नक्रः । तेन गजेन्द्रस्य ग्रहणम् । अ० २॥
 २७ ॥ हरिणा तस्य हननम् । ३ । ३३ ॥ तस्य
 पूर्वजन्मनि हह्नामकगन्धर्वत्वम् । ४ । ३ ॥
 ग्रीष्मर्तुवर्णनम् । द० १८ । १-६ ॥ :

घ०

घटोत्कचः । राक्षसः । हिडिम्बायाः पुत्रः । पिता
 १ भीमसेनः । न० २२ । ३०-३१ ॥
 घृतच्युता । कुशद्वीपस्था नदी । पं० २० । १५ ॥
 घृतपृष्ठः । म्रियव्रतस्य पुत्रः । पं० १ । २५ ॥
 घृताची । अप्सराः । पुत्रोत्पत्तिः रौद्राश्वात् । न०
 । २० । ३-५ ॥ तस्याः मायमासनेतृत्वम् । द्वा०
 । १११ । ३९ ॥
 घृतोदः । समुद्रः । पं० २० । १३-१८ ॥
 घोषः । क्ष० । द्वा० १ । १७ ॥
 घ्राणम् । 'गन्धग्राहकं नासेन्द्रियम् । उत्पत्तिः अभि-
 'मानिदेवता च । तृ० ६ । २ । १४ ॥ ३६ ।
 ४४, ४८ ॥

च०

चक्रः । पर्वतः । पं० २० । १५ ॥
 चक्रम् । सुदर्शनशब्दं पश्यत ॥
 १ चक्षुः । रूपग्राहकमिन्द्रियम् । उत्पत्तिः अभिमानी
 देवता च । तृ० ६ । १५ ॥ २६ । ३८, ४८ ॥
 द्वि० ६ । ३ ॥ १० । २१ ॥
 २ चक्षुः । क्ष० । सर्वनेजसः पुत्रो मनुः । माता आ-
 । कृतिः । भार्या नड्डला । च० १३ । १५ ॥
 ३ चक्षुः । गङ्गायाः शाखाभूता नदी । पं० १७ ।
 ५, ७ ॥

४ चक्षुः । क्ष० सो० वं० । अनोः पुत्रः । न०
 २३ । १ ॥
 चण्डीशः । रुद्रपार्षदः । तेन दक्षध्वरो मृष्णो ग्रहणम् ।
 च० ५ । १७ ॥
 चतुरङ्गः । क्ष० सो० वं० । रोमपादस्य पुत्रः । न०
 २३ । १० ॥
 चतुर्दशः । मन्वन्तरम् । इन्द्रसावर्णिमन्वन्तरम् । अ०
 १३ । ३३-३५ ॥
 चतुर्थे मन्वन्तरम् । ताप(म)समन्वन्तरम् । अ० १ ।
 २७ ॥ ४ ॥
 चतुर्थ्युगवर्णनम् । तृ० ११ । १८-२२ ॥
 चतुर्विधो लयः । द्वा० ४ ॥
 चतुर्विंशतिगुरुकया । ए० ७-९ ॥ तेषां नामानि ।
 ७ । ३३-३४ ॥
 चतुःशृङ्गः । कुशद्वीपस्थः पर्वतः । पं० २० । १५ ॥
 चतुःपट्टिः कलाः । कृष्णेन सान्दीपिन्याचायोदधी-
 ताः । द० ४५ । ३६ ॥ तासां नामानि ।
 गीतम् ॥ १ ॥ वाद्यम् ॥ २ ॥ नृत्यम् ॥ ३ ॥
 नाट्यम् ॥ ४ ॥ आलेख्यम् ॥ ५ ॥ विशेषकच्छे-
 दम् ॥ ६ ॥ तण्डुलकुसुमबलिविकाराः ॥ ७ ॥ पुष्पो-
 स्तरणम् ॥ ८ ॥ दशनवसनाङ्गरागाः ॥ ९ ॥
 'मणिमूर्तिकार्कर्म ॥ १० ॥ शयनरचनम् ॥ ११ ॥
 उदकवाद्यमुदकघातः ॥ १२ ॥ चित्रयोगाः ॥ १३ ॥
 मांस्यग्रथनविकल्पाः ॥ १४ ॥ शेखरापीड-
 योजनम् ॥ १५ ॥ नेपथ्ययोजनम् ॥ १६ ॥
 कर्णपत्रभङ्गाः ॥ १७ ॥ सुगन्धयुक्तिः ॥ १८ ॥
 मृण्णयोजनम् ॥ १९ ॥ ऐन्द्रजालम् ॥ २० ॥
 कौचमारयोगाः ॥ २१ ॥ हस्तलाघवम् ॥ २२ ॥

चित्रशाकापूपमक्षयविकाराः ॥ २३ ॥ पानकरस-
रागासवयोजनम् ॥ २४ ॥ सूचीवायकर्म ॥ २५ ॥
सूत्रक्रीडा ॥ २६ ॥ बीणाडमरुत्वाद्यानि ॥ २७ ॥
प्रहेलिका ॥ २८ ॥ प्रतिमाला ॥ २९ ॥ दुर्वाच-
कयोगाः ॥ ३० ॥ पुस्तकवाचकम् ॥ ३१ ॥
नाटकाख्यायिकादर्शनम् ॥ ३२ ॥ काव्यसमस्या-
पूरणम् ॥ ३३ ॥ पट्टिकावेत्रयाणविकल्पाः ॥ ३४ ॥
तर्ककर्माणि ॥ ३५ ॥ तक्षणम् ॥ ३६ ॥ वास्तु-
विद्या ॥ ३७ ॥ रूप्यरत्नपरीक्षा ॥ ३८ ॥ धातु-
वादः ॥ ३९ ॥ मणिराजाज्ञानम् ॥ ४० ॥
आकरज्ञानम् ॥ ४१ ॥ वृक्षायुर्वेदयोगाः ॥ ४२ ॥
मेपकुण्डलावकयुद्धविधिः ॥ ४३ ॥ शुकशारिका-
प्रलपनम् ॥ ४४ ॥ उत्तादनम् ॥ ४५ ॥
केशमाजिनकौशलम् ॥ ४६ ॥ अक्षरमुष्टिकाकथनम्
॥ ४७ ॥ श्लेच्छितकुतर्कविकल्पाः ॥ ४८ ॥
देशभाषाज्ञानम् ॥ ४९ ॥ पुष्पशकटिकानिर्मिति-
ज्ञानम् ॥ ५० ॥ यन्त्रमातृकाधारणमातृका ॥ ५१ ॥
संवाच्यम् (संभाष्यम्) ॥ ५२ ॥ मानसी काव्यक्रिया
॥ ५३ ॥ अभिधानकोशः ॥ ५४ ॥ छन्दोज्ञा-
नम् ॥ ५५ ॥ क्रियाविकल्पाः ॥ ५६ ॥ छलितक-
योगाः ॥ ५७ ॥ यत्नगोपनानि ॥ ५८ ॥ दूतवि-
शेषाः ॥ ५९ ॥ आकर्षक्रीडा ॥ ६० ॥ बालक्री-
डनकानि ॥ ६१ ॥ वैनायिकीनां ज्ञानम् ॥ ६२ ॥
वैजयिकीनां ज्ञानम् ॥ ६३ ॥ वैतालिकीनां ज्ञानम्
॥ ६४ ॥ इति चतुःषष्टिः कलाः ।

१ चन्द्रः । सोममण्डलाधिपतिर्देवः । सोमशब्दं पश्यत ॥

२ चन्द्रः । क्ष० सू० वं० । विधरन्तेः पुत्रः । पुत्र-
पुत्राश्च । न० ६ । २० ॥

३ चन्द्रः । क्ष० सो० वं० । कृष्णस्य पुत्रः । माता
नम्रजितः पुत्री सत्या (नीला) । द० ६१ ।
१३ ॥

चन्द्रभागा । नदी । पं० १९ । १८ ॥
चन्द्रभानुः । क्ष० सो० वं० । कृष्णस्य पुत्रः । माता
सत्यभामा । द० ६१ । १० ॥

चन्द्रमण्डलम् । पं० २२ । ८-१० ॥
चन्द्रवशा । (चन्द्रवटा) । नदी । च० २८ । ३५ ॥
पं० १९ । १८ ॥

चन्द्रशुक्रः । जम्बूद्वीपस्योपद्वीपः । पं० १२ । ३० ॥
चमसः । ऋषभदेवस्य पुत्रः । माता जयन्ती । पं०
४ । ११ ॥ ए० २ । २१ ॥ निमिराजाय
आगतधर्मोपदेशः । ५ । २-१८ ॥

चम्पः । क्ष० सू० वं० । हरितस्य पुत्रः । तत्पुत्रः
सुदेवः । चम्पापुर्या निर्माता । न० ८ । १ ॥
चरकाध्वर्यवः । वैशंपायनस्य शिष्याः । द्वा० ६ ।
६१ ॥

चर्म । त्वक्शब्दं पश्यत ॥
चर्मवती । नदी । पं० १९ । १८ ॥
चर्षणयः । अर्थग्नः पुत्राः । माता मातृका । पं०
६ । ४२ ॥

चर्षणी । वल्गुस्य पत्नी । पुत्रो २ मृगुः । पं० १८ ।
४ ॥

१ चाक्षुषः । विधरुर्मणः पुत्रः षष्ठो मनुः । माता
श्रुती । पं० ६ । १५ ॥ ?

२ चाक्षुषः । चक्षुषः पुत्रः । षष्ठो मनुः । अ० ५ । ७ ॥ ?

३ चाक्षुषः । क्ष० सू० वं० । मन्त्रिणस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रो विविगतिः । न० २ । २४ ॥

चाक्षुषमन्वन्तरम् । षष्ठमन्वन्तरं पश्यत ॥
 चाक्षुषाः । चतुर्दशमन्वन्तरीया देवाः । अ० १३ ।
 ३४ ॥
 चापूरः । कंसभृत्यो मयः । कृष्णेन हतः । द०
 ४३ । ३१-४४ । २३ ॥
 चातुराश्रम्यधर्माः । स० १२-१३ ॥ ए० १७ ॥
 चातुर्वर्ण्यम् । स० ११ । १३-१५ ॥ द्वि० १ ।
 ३७ ॥ ५ । ३७ ॥ तृ० ६ । ३०-३३ ॥
 चातुर्होत्रम् । तृ० १२ । ३५ ॥
 चारुः । क्ष० सो० वं० । कृष्णस्य पुत्रः । माता
 रुक्मिणी । द० ६१ । ९ ॥
 चारुगुप्तः । क्ष० सो० वं० । कृष्णस्य पुत्रः । माता
 रुक्मिणी । द० ६१ । ८ ॥
 चारुचन्द्रः । क्ष० सो० वं० । कृष्णस्य पुत्रः । माता
 रुक्मिणी । द० ६१ । ९ ॥
 चारुदेवः । क्ष० सो० वं० । श्रीकृष्णस्य पुत्रः ।
 माता रुक्मिणी द० ६१ । ८ ॥
 चारुपदः । मनस्यो पुत्रः । तत्पुत्रः सुघुः । न०
 २० । २-३ ॥
 चारुमती । कृष्णस्य पुत्री । माता रुक्मिणी । कृतवर्म-
 पुत्रस्य ३ पत्नेर्भार्या । द० ६१ । २४ ॥
 चित्तिः । कर्दमस्य पुत्री । माता देवहूतिः । अस्याः
 शान्तिरिति नामान्तरम् । अथर्वकृत्येः पत्नी ।
 तृ० २४ । २४ ॥ च० १ । ४२ ॥
 चित्रकूटः । पर्वतः । पं० १९ । १६ ॥ २० ।
 १५ ॥
 चित्रकेतुः । ऋ० । वसिष्ठस्य पुत्रः । माता ऊर्जा ।
 च० १ । ४० ॥

२ चित्रकेतुः । क्ष० । शूरसेनानां राजा । प० १४ ।
 ९ ॥ पत्नी कृतयुतिः । तस्य पुत्रोत्पत्त्यादिकथा ।
 प० १४ । २८-४६ ॥ नारदेन तस्य मन्त्रोप-
 देशः । १५ । २७ ॥ विद्याधराधिपत्यप्राप्तिः ।
 १६ । २८ ॥ भगवत्स्तुतिः । ३४-४८ ॥
 तस्य कैलासगमनं तत्र रुद्रापहासः । १७ । ४ ॥
 पार्वत्या तस्मै शापदानम् । ११-२४ ॥ तस्य
 वृत्रासुरजन्मप्राप्तिः । ३९ ॥
 ३ चित्रकेतुः । क्ष० सू० वं० । लक्ष्मणस्य पुत्रः ।
 न० ११ । १२ ॥
 ४ चित्रकेतुः । क्ष० सो० वं० । देवभागस्य पुत्रः ।
 न० २४ । ४० ॥
 ५ चित्रकेतुः । क्ष० सो० वं० । कृष्णस्य पुत्रः ।
 माता जाम्बवती । द० ६१ । १२ ॥
 चित्रगुः । क्ष० सो० वं० । कृष्णस्य पुत्रः । माता
 सत्या । द० ६१ । १३ ॥
 १ चित्ररथः । ध्रुवस्य नामान्तरम् । च० १० ।
 २२ ॥
 २ चित्ररथः । ३ गयस्य पुत्रः । माता गयन्ती । भा-
 र्या ऊर्जा । पुत्रः सम्राट् । पं० १५ । १४ ॥
 ३ चित्ररथः । क्ष० सू० वं० । सुपार्थस्य पुत्रः । न०
 १३ । २३ ॥
 ४ चित्ररथः । क्ष० सो० वं० । रोमपादस्य नामान्त-
 रम् । न० २३ । ७ ॥
 ५ चित्ररथः । क्ष० सो० वं० । रुक्मेकोः पुत्रः ।
 पुत्रः शशविन्दुः । न० २३ । ३१ ॥
 ६ चित्ररथः । क्ष० सो० वं० । ३ वृष्णेः पुत्रः । भृगु-
 लक-
 स्य माता । न० २४ । १५-१८ ॥

७ चित्ररथः । क्ष० सो० वं० । नेमिचक्रस्य पुत्रः ।
न० २२ । ४० ॥

१ चित्ररेफः । मेघातिथेः पुत्रः । चित्ररेफनामकर्ष-
स्याधिपः । पं० २० । २५ ॥

२ चित्ररेफः । शाकद्वीपस्थं वर्षम् । पं० २० ।
२५ ॥

चित्रलेखा । असुरी । कुम्भाण्डस्य पुत्री । बाणासुर-
पुत्र्या ऊपायाः सखी । द० ६२ । १४ ॥

१ चित्रसेनः । देवसावर्णेः पुत्रः । अ० १३ । ३० ।

२ चित्रसेनः । क्ष० सू० वं० । नरिष्यन्तस्य पुत्रः ।
न० २ । १९ ।

चित्राङ्गदः । क्ष० सो० वं० । शन्तनोः पुत्रः । ग-
न्धर्वेण हतः । न० २२ । २०-॥

चित्रा । पुष्पमद्रानयाः समीपस्था काचन शिला । द्वा०
८ । १७ ॥

चिविलकः । आन्ध्रराजः । लम्बोदरस्य पुत्रः । द्वा०
१ । २४ ॥

चेदिः । क्ष० सो० वं० । उशिकस्य पुत्रः । न०
२४ । २ ॥

चैत्रमासः । द्वा० ११ । ३३ ॥

चैत्ररथम् । कुबेरस्योद्यानवनम् । पं० १६ । १४ ॥

१ च्यवनः । ऋ० । भृगोः पुत्रः । माता पुलोमा । तस्य
तपस्यतो नेत्रनिर्भेदः शर्यातिपुत्र्या सुकन्यया । तस्य
तया विवाहश्च । न० ३ । २-९ ॥ इन्द्रवाहोः
स्तम्भनम् । २५ ॥

२ च्यवनः । क्ष० सो० वं० । मित्रेयोः पुत्रः । न०
२२ । १ ॥

३ च्यवनः । क्ष० सो० वं० । सुषनुषः पुत्रः । तपुत्रः
कृती । न० २२ । ५ ॥

छ०

छन्दांसि । गायत्र्यादीनि । तेषां ब्रह्मणः सकाशा-
दुत्पत्तिः । द्वि० ६ । १ ॥ तृ० १२ । ४५ ॥

छाया । विष्वक्तो भार्या । संज्ञादेव्याः प्रतिकृतिः ।
तत्पुत्राः शनैश्चरः सार्वर्णिः तपती च । प० ६ ।
४१ ॥

ज०

जगती । छन्दोविशेषः । ब्रह्मणोऽस्त्रः समुत्पन्ना । तृ०
१२ । ४५ ॥

जठरः । मेरोः पूर्वस्थां दिशि विद्यमानः पर्वतः । पं०
१६ । २७ ॥

जडपरतः । आह्निरसकुलोत्पन्नो ब्राह्मणः । ऋषभदेव
पुत्रस्य द्वितीयं जन्म । पं० ९ । रह्मणस्य
शिविकावहनं ज्ञानोपदेयश्च । १०-१४ ॥

जनः । जनलोकः । पद्मम ऊर्ध्वलोकः । द्वि० १ ।
२८ ॥ ५ । ३९ । तृ० ११ । २९ ॥

जनकः । क्ष० सू० वं० । निमेः पुत्रः । वैदेहः
मिथिलः इति नामान्तरे । पुत्र उदावसुः । न०
१३ । १३ ॥

१ जनमेजयः । क्ष० सो० वं० । २ परीक्षितः पुत्रः ।
पुत्रः शतानीकः । न० २२ । ३५-३७ ॥
सर्पसत्रकरणम् । द्वा० ६ । १६-२८ ॥

२ जनमेजयः । क्ष० सो० वं० । २ नृत्तयस्य पुत्रः ।
न० २३ । २ ॥

जनोन्नोकः । जनशब्दं पश्यत ॥

जन्तुः । क्ष० सो० वं० । सोमकराजस्य पुत्रः ।
न० २२ । १ ॥

जन्ममृत्युरयनम् । प० २२ ॥ ३६-॥

जन्मेजयः । क्ष० सो० वं० । पूरोः पुत्रः । तत्पुत्रः
प्राचीन्यान् । न० २० । २ ॥

जम्बूद्विपः । ऋ० । ऋचीकस्य पुत्रः । माता
२ सत्यवतो । भार्या रेणोः पुत्री रेणुका । पुत्राः
पञ्च । तेषु कर्नीयान् परशुरामः । न० १५ ।
११-१३ ॥ तस्य वधः कार्तवीर्याजिनुपुत्रैः ।
१६ । ९-१५ ॥ पुनः संज्ञानलक्षणदेहप्राप्त्या
सतर्पित्वाप्तिः ॥ २४ ॥

जम्बूः । मेरुमन्दारपर्वतादुत्पन्ना नदी । पं० १६ ।
१९ ॥

जम्बूद्वीपः । अयं पृथिव्या मध्ये स्थितः । पं०
१६-१९ ॥ अयं क्षारोदेन समुद्रेण परिवृतः ।
तस्याधिपतिः म्रियन्नतपुत्र आग्नीध्रः । १ । ३३ ॥
तस्मिन्नव वर्षाणि । १६ । ६ ॥ अष्टौ उपद्वीपाः ।
१९ । ३०-३१ ॥

जम्भः । अनुरः । इन्द्रेण हतः । अ० ११ । १८ ॥
पुत्री हिरण्यकशिपोर्भार्या कयाधुः । प० १८ ।
१२ ।

१ जयः । क्ष० । १ ध्रुवपुत्रस्य वत्सरस्य पुत्रः । माता
स्वर्वायी । च० १३ । १२ ॥

२ जयः । भगवतो द्वारपालकः । लृ० १६ । २ ॥
शंपं जयविजयशब्दे पश्यत ॥.

३ जयः । दशममन्मन्तरीय ऋषिः । अ० १३ ।
२२ ॥

४ जयः । क्ष० लृ० वं० । श्रुतस्य पुत्रः । न०
१३ । २५ ॥

५ जयः । क्ष० गो० वं० । पुत्रत्वयः पुत्रः । तत्पुत्रः
अमितः । न० १५ । १-२ ॥

६ जयः । ऋषिः । विश्वामित्रस्य पुत्रः । न० १६ ।
३६ ॥

७ जयः । कुशकुलोत्पन्नस्य संजयस्य पुत्रः । तत्पुत्रः
कृतः । न० १७ । १६ ॥

८ जयः । क्ष० सो० वं० । बृहत्क्षत्रस्य पुत्रः । न०
२१ । १ ॥

९ जयः । क्ष० सो० वं० । युयुधानस्य पुत्रः । न०
२४ । १४ ॥

१० जयः । क्ष० सो० वं० । वसुदेवभ्रातुः कङ्कस्य
पुत्रः । भार्या कर्णिका । न० २४ । ४४ ॥

११ जयः । क्ष० सो० वं० । कृष्णस्य पुत्रः । माता
भद्रा । द० ६१ । १७ ॥

१२ जयः । क्ष० सो० वं० । संकृतेः पुत्रः । तत्पुत्रः
क्षत्रधर्मा । न० १७ । १८ ॥

१ जयद्रथः । क्ष० सो० वं० । बृहत्कायस्य पुत्रः ।
न० २१ । २२ ॥

२ जयद्रथः । क्ष० सो० वं० । रोमपादवंशोद्भवस्य
बृहन्मनसः पुत्रः । तत्पुत्रो ५ विजयः । न० २३ ।
११-११ ॥

जयध्वजः । क्ष० सो० वं० । कार्तवीर्याजिनुस्य
पुत्रः । तत्पुत्रः तालध्वजः । न० २३ । २७-॥

१ जयन्तः । क्ष० सो० वं० । कृष्णस्य भ्राता । प०
१४ । २८ ॥

२ जयन्तः । धर्मप्रज्ञापनेः पुत्रः । माता मरुत्वती ।
सः वामुदेवांशः । तस्य उपेन्द्र इत्यपि नाम ।
प० ६ । ८ ॥

३ जयन्तः । भगवत्पार्श्वः । अ० २१ । १६ ॥

४ जयन्तः । इन्द्रस्य पुत्रः । माता पौत्रेप्ती शनी ।
प० १८ । ७ ॥

जयन्ती । ऋषभदेवस्य भार्या । पं । ४ । ८ ॥
 जयविजयौ । भगवतो द्वारपालकौ । तयोः सनकादि-
 शापः । तृ० १५ । १२-३५ ॥ १६ । २ ॥
 तयोर्भूमौ आसुरजन्मत्रयप्राप्तिः । स० १ । ३९-
 ४५ ॥ तयोः स्वरूपवर्णनम् । तृ० १५ । २७-
 २८ ॥ तयोः रमया शपः । तृ० १६ । ३० ॥
 १ जयसेनः । आवन्त्यो राजा । भार्या राजाधिवेदी ।
 पुत्रौ विन्दः अनुविन्दश्च । न० २४ । ३१-३९ ॥
 पुत्री मित्रविन्दा कृष्णभार्या । द० ५८ । ३१ ॥
 २ जयसेनः । क्ष० सो० वं० । १ सार्वभौमस्य पुत्रः ।
 तत्पुत्रः राधिकः । न० २२ । १० ॥
 ३ जयसेनः । क्ष० सो० वं० । हीनस्य पुत्रः । न०
 १७ । १७ ॥
 जरा । वार्धकम् । तद्दोषकथनम् । तृ० ३० ।
 १४ १६ ॥
 जरासन्धः । क्ष० सो० वं० । २ बृहद्रथस्य पुत्रः ।
 तत्पुत्रः ५ सहदेवः । न० २२ । ८-९ ॥ तस्य
 कृष्णेन सह प्रथमयुद्धम् । द० ५० ॥ [कृष्णरा-
 मयोर्द्विद्वयं प्रवर्षणपर्वतद्राहः । ५२ । १० ॥]
 भीमसेनेन तस्य वधः । ७२ । तृ० ३ । १० ॥
 जयक्रीडा । कर्दमस्य देवहूत्या सह । तृ० २३ ।
 ३९ ॥ देवलोणां पुंभिः । च० ६ । २३-॥
 कार्तवीर्यार्जुनस्य स्त्रीभिः सह । न० १५ ।
 २० ॥ युधिष्ठिरस्य राजारूपावमृशानान्समये
 वारयोपितां पुंभिः । द० ७५ । १४-॥
 जलाशयवर्णनम् । तृ० २१ । ३९-॥ च० ६ ।
 १९-॥ २४ । २०-॥ अ० २ । १४-॥
 जलेपुः । क्ष० सो० वं० । रौद्राधस्य पुत्रः । न०
 २० । ४ ॥

जहुः । क्ष० सो० वं० । पुण्यवतः पुत्रः । न० २२ ।
 ७ ॥
 १ जह्नुः । क्ष० सो० वं० । २ कुरुराजस्य पुत्रः ।
 तत्पुत्रः २ सुरथः । न० २२ । ४ ॥
 २ जह्नुः । क्ष० सो० वं० । होत्रकस्य पुत्रः ।
 अयमेव गङ्गायाः पाता । न० १५ । ३ ॥
 जाजलिः । ऋ० । अथर्ववित् । पथ्यस्य शिष्यः ।
 च० ३१ । २ ॥ द्वा० ७ । २ ॥
 १ जातुकर्णः । अमिवेश्यशब्दं पश्यत ॥ न० २ ।
 २१ ॥
 २ जातुकर्णः । शाकल्यस्य शिष्यः । वेदनिरुक्तकर्ता ।
 तच्छिष्याः बलाकादयश्चत्वारः । द्वा० ६ ।
 ५८ ॥
 नामातुः शिष्यसहस्रत्वम् । च० २ । ११ ॥
 जामिः । दक्षप्रजापतिपुत्री । धर्मप्रजापतेर्भार्या ।
 तत्पुत्रा भुवो दुर्गाणि । प० ६ । ६ ॥
 जाम्बवती । ऋक्षराजस्य जाम्बवतो दुहिता । तस्याः
 श्रीकृष्णेन विवाहः । द० ५६ । ३२ ॥ ८३ ।
 १० ॥ तत्पुत्राः । ६१ । ११-१२ ॥
 जाम्बवान् । ऋक्षराजः । तेन त्रिभिन्नमस्य विजयोद्बो-
 पणम् । अ० २१ । ८ ॥ स्यमन्तकमणिहरणम् ।
 कृष्णेन सह युद्धम् । द० ५६ । १४-२५ ॥
 भगवन्तुतिः । २६-३२ ॥
 जायन्तेयाः । ऋषभदेवस्य पुत्राः । माता जयन्ती ।
 भगवन्तुतिः । ए० ५ । २९-३४ ॥
 जास्थिः । मेरोः केसरपर्वतः । पं० १६ । २६ ॥
 जितव्रतः । क्ष० । हविर्धनस्य पुत्रः । माता हविर्धनी ।
 च० २४ । ८ ॥

जिनः । बुद्धस्य पिता । तस्य अजन इति नामान्तरम् ।

प्र० ३ । २४ ॥

जिह्वा । रसनेन्द्रियम् । रसनाशब्दं पश्यत । तृ०
६ । १३ ॥

जीवः । प्र० ३ । ३२ ॥ ७ । ५ । २४ ॥ द्वि०

५ । १४ ॥ १० । १२ ॥ तृ० १२ ।

४६ ॥ तस्य संसारप्राप्तिकारणम् । ए० १० ॥

जन्ममृत्युप्रकारः । २२ ॥ प्रसवकालीनं दुःखम् ।

तृ० ३० । १२-१८ ॥

जैमिपत्न्यः । ऋ० । न० २१ । २६ ॥

जैमिनिः । ऋ० । सामगो व्यासशिष्यः । प्र० ४ ।

२१ ॥ द्वा० ६ । ५३ ॥ तत्पुत्रः ३ सुमन्तुः ।

७५ ॥ तच्छिष्यः ३ सुकर्मा । ७६ ॥ तस्यान्यः

शिष्यः हिरण्यनामः । न० १२ । ३-४ ॥

ज्ञानशक्तिः । द्वि० ५ । २४ ॥

ज्ञानम् । प्र० १६ । २८ ॥ तस्य भगवत्प्राप्त्युपा

यत्नम् । तृ० ३२ । ३२-३६ ॥

ज्ञानयोगः । ए० २८ ॥

ज्ञानिनां नामानि । द्वि० ७ । ४३-४४ ॥ प्र० ३ ।

२० ॥ १५ । १२-१३ ॥

ज्ञानेन्द्रियाणि । तृ० २६ । १३ ॥

ज्यामघः । क्ष० सो० वं० । २ रुक्मस्य पुत्रः । भार्या

श्रेष्ठ्या । पुत्रो विदर्भः । न० २३ । ३५-३९ ॥

ज्येष्ठमासः । शुक्लमासः । द्वा० ११ । ३५ ॥

ज्योष्ठा । अन्तर्गामीः । कर्मेर्भाष्या । प्र० १७ । ३२ ॥

ज्योतिः । द्वितीय ऊर्ध्वलोकः । द्वि० १ । २८ ॥

अस्य धर्मोक्त इति नामान्तरम् ॥

ज्योतिर्धर्मा । चतुर्थमन्वन्तरीय ऋषिः । प्र० १ ।

२८ ॥

ज्योतिश्चक्रम् । च० ९ । २० ॥

ज्योतिष्णान् । पर्वतः । कुशद्वीपस्यः ॥ प्र० २० ।
४ ॥

त०

१ तक्षः । क्ष० सू० वं० । २ भरतस्य पुत्रः । न०
११ । १२ ॥

२ तक्षः । क्ष० सो० वं० । वसुदेवभ्रातुर्दुकस्य पुत्रः ।
माता दुर्वाक्षी । न० २४ । ४३ ॥

१ तक्षकः । क्ष० सू० वं० । प्रसेनजितः पुत्रः ।
पुत्रः १ बृहद्बलः । न० १२ । ८ ॥

२ तक्षकः । सर्वः । तेन २ परीक्षितो दशनम् । द्वा०
६ । ११-१३ ॥

तत्त्वानि । महद्वादीनि । सृष्टिः । द्वि० ५ । २२-
३४ ॥ तृ० ५ । २६-३७ ॥ ६ । २ ॥ तेषां

संख्यानम् । तृ० २६ । १०-१५ ॥ अभिमानि-
देवदत्ता भगवत्स्तुतिः । तृ० ५ । ३८-५० ॥

९ ॥

तत्त्वदर्शः । त्रयोदशमन्वन्तरीय ऋषिः । प्र० १३ ।
३०-३१ ॥

१ तपः । षष्ठ ऊर्ध्वलोकः । द्वि० १ । २८ ॥ उत्पत्तिः ।
५ । ३९ ॥

२ तपः । भगवन्मीर्यं कायेष्टेनमहनम् । मटिमा ।
प्र० १३ । ५० ॥ द्वि० ९ । २२ ॥ तृ०

१२ । १८ ॥ व० ८ । ७१-८० ॥ २३ ।
४-७ ॥ २८ । ३५-३८ ॥ प्र० ५ । १ ॥

१० ४ । ४३-४६ ॥ ए० १७ । ३७ ॥
तपस्वी । द्वादशमन्वन्तरीय ऋषिः । प्र० १३ ।

२८ ॥

तपोमूर्तिः । द्वादशमन्वन्तरीय ऋषिः । अ० १३ ।
२८ ॥

तपोमासः । माघमासः ॥

तप्तमूर्ध्निः । नरकः । पं० २६ । ७, २० ॥

१ तपः । तमोगुणः । प्र० २ । २३ ॥ १३ ।
५३ ॥ द्वि० ४ । ५ ॥ १८ ॥ ९ । १० ॥

२ तपः । अविद्या । सृष्टिः । तृ० १० । १७ ॥
१२ । २ ॥ २० । १८ ॥

तर्पः । देवः । १ अर्कनामकसोः पुत्रः । माता
वासना । पं० ६ । १३ ॥

तलातलम् । चतुर्थ अधोलोकः । उत्पत्तिः । द्वि० १ ।
२६ ॥ ५ । ४० ॥ पं० २४ । ७-२८ ॥

तत्स्थुपां सर्गः । तृ० १० । १८ ॥

तापत्रयम् । प्र० ५ । ३२ ॥ १० । ६ ॥

तापसः । तामसशब्दं पश्यत ॥

तापी । नदी । पं० १९ । १८ ॥

तामसः । म्रियन्नतस्य द्वितीयभार्यायाः पुत्रः । चतुर्थो
मनुः । तद्भातरौ उत्तमो रैवतश्च । पं० १ ।
२८ ॥ तत्पुत्रा दश । अ० १ । २७ ॥

तामससर्गः । तृ० १० । १७ ॥

तामसाहंकारः । द्वि० ५ । २४ ॥ तृ० ५ ।
३१ ॥

तामिस्रम् । अविद्यावृत्तिः । तृ० १२ । २ ॥ २० ।
१८ ॥

तामिस्रः । नरकः । पं० २६ । ७, ८ ॥

ताम्रः । नरकापुरस्य सेनापतिः । द० ५९ । १२ ॥

ताम्रपर्णी । नदी । च० २८ । ३५ ॥ पं० १९ ।
१८ ॥ द० ७९ । १६ ॥

ताम्रा । दक्षप्रजापतिपुत्री । कश्यपस्य भार्या । पुत्राः
श्येनगृध्रादयः । पं० ६ । २७ ॥

तारतम्यम् । प्र० २ । २४ ॥ तृ० २९ । २८-
३७ ॥ पं० ५ । २१-२२ ॥

तारा । बृहस्पतेर्भार्या । सोमेन तस्या अपहारः,
तस्मात्तस्यां बुधनामकपुत्रोत्पत्तिश्च । न० १४ ।
४-१४ ॥

तार्क्ष्यः । कश्यपस्य रूपान्तरं नामान्तरं वा । तस्य
भार्याः चतस्रो दक्षकन्याः । शेषं कश्यपशब्दे पश्यत ।
पं० ६ । २१ ॥

तालजङ्घः । जयध्वजस्य पुत्रः । तस्य शतं पुत्राः
और्वेण हताः । न० २३ । २८ ॥

तालफलप्रक्षणम् । गोपालैः । द० १५ । २१-
४० ॥

तालवनम् । द० १५ । २१ ॥

१ तितिक्षा । गुणः । प्र० १६ । २७ ॥ पं० १९ ।
३६ ।

२ तितिक्षा । दक्षप्रजापतिपुत्री । धर्मप्रजापतेर्भार्या ।
पुत्रः २ क्षेमः । च० १ । ५२ ॥

तितिक्षुः । क्ष० सो० वं० । महामनसः पुत्रः ।
तत्पुत्रः व्याद्रथः । न० २३ । २-४ ॥

१ तिमिः । दक्षप्रजापतिपुत्री । कश्यपभार्या । तत्पुत्रा
यादोगणाः । पं० ६ । २६ ॥

२ तिमिः । क्ष० सो० वं० । दूर्वस्य पुत्रः । तत्पुत्रः
३ बृहद्रथः । न० २२ । ४२ ॥

तिस्त्र्यं सर्गः । } तृ० १० । २० ॥
तिर्यक्सर्गः । }

तिलोत्तमा । अप्सराः । आश्विनमासनेत्री । द्वा०
११ । ४३ ॥

तीर्थयात्रा । विदुरस्य । वृ० १ । १७-॥ परशुरा-
मस्य । न० १५ । ४१ ॥ बलरामस्य । द०
७८-७९ ॥

तीर्थवती । कौञ्चद्वीपस्था नदी । पं० २० । २१ ॥

तुङ्गभद्रा । नदी । पं० १९ । १८ ॥

तुम्बुरुः । देवर्षि । प्र० १३ । ३७ । ५९ ॥

तुरः । कावपेयशब्द पश्यत । न० २२ । ३७ ॥

तुर्वसुः । क्ष० सो० व० । ययाते पुत्र । माता
२ देवयानी । न० १८ । ३३ ॥ तत्पुत्रो २ वृद्धि ।
२३ । १६ ॥

तुलसी । प्र० १९ । ६ ॥ द्वि० ३ । २३ ॥

१ तुपिता । २ वेदशिरस पत्नी । तत्पुत्रो विभुनामा
भगवद्वतार । अ० १ । २१ ॥

२ तुपिताः । द्वितीयमन्वन्तरीया देवा । अ० १ ।
२० ॥

३ तुपिताः । सुयमा इति नामान्तरम् । यज्ञनाम्नो
भगवत पुत्रा । तन्माता दक्षिणा द्वि० । ७ । २ ॥
स्वायम्भुवमन्वन्तरीया देवा । तोष प्रतोष सतोष
भद्र शान्ति इडम्पति इष्म कनि विभु स्वह
सुदेन रोचनश्चेति द्वादश । च० १ । ३-८ ॥

तुष्टिः । दक्षप्रजापतिपुत्री । धर्मप्रजापतेर्भार्या ।
तत्पुत्री सुत् । च० १ । ४९-५१ ॥

तुष्टिमान् । क्ष० सो० व० । उग्रसेनस्य पुत्र । न०
२४ । २४ ॥

तद् । पिपासा । द्वि० १० । १७ ॥

तण्डिन्द्रः । क्ष० सू० व० । २ वन्यो पुत्र । तस्य
अनुपानान्यामप्यमि जाता पुत्रा विशाल
गन्धान्धु भूमनेतुश्च । न० २ । ३० ॥ दुहिता
दग्निदा (इडनिला) ३१ ॥

तृणावर्तः । कसभृत्योऽभ्युर । कृष्णेन हत । द० ७ ।
१८-३३ ॥

तृतीय मन्वन्तरम् । तदधिपति प्रियव्रतपुत्र उत्तम ।
अ० १ । २३-२६ ॥

तेजस्तत्त्वम् । तदभिमानि अग्नि । उत्पत्ति । द्वि०
५ । २७ ॥ वृ० २६ । ३८ ॥

तैजसाहकारः । द्वि० ५ । २४ ॥ वृ० ५ । ३० ॥
तैत्तिरीयशाखा । यजुर्वेदान्तर्गता । तन्नामनिरुक्ति ।
द्वा० ६ । ६५ ॥

तोशलकः । कसस्य भृत्यो मल्ल । कृष्णेन हत ।
द० ४४ । २७ ॥

तोषः । तुपितशब्द पश्यत ॥

त्यागः । सत्यास । ए० १९ । ३८ ॥

त्रयी । सवितु पुत्री । प० १८ । १ ॥

त्रयोदशं मन्वन्तरम् । अधिपतिर्देवसार्वर्षि । अ०
१३ । ३० ॥

त्रयारुणिः । ऋ० । सोमवशीयस्य दुरितक्षयनामकस्य
क्षत्रियस्य पुत्र । न० २१ । १९ ॥ तस्य पो-
राणिकत्वम् । द्वा० ७ । ५ ॥

त्रसद्वस्युः । क्ष० सू० व० । पुष्टकुत्सस्य पुत्र ।
तत्पुत्र अनरण्य । न० ७ । ४ ॥

त्रिकुत् । क्ष० सो० व० । ४ शुवे पुत्र । तत्पुत्र ।
शान्तरय । न० १७ । ११ ॥

त्रिसालश्रत्वम् । सिद्धि । ए० १५ । २८ ॥

१ त्रिहृत् । मेरो केमरवर्षत । पं० १६ । २६ ॥

२ त्रिहृत् । भारतवर्षस्य पर्वत । प० १९ । १६ ॥
अ० २ । १ ॥

त्रिगर्तः । मुञ्जर्मा । प्र० १५ । १६ ॥

१ त्रितः । ऋ० । प्र० ९ । ७ ॥ तृतीयम् । तृ०
१ । २२ ॥

२ त्रितः । २ चक्षुषः पुत्रः । च० १३ । १६ ॥

त्रिपवित्राणि । तृ० १३ । २५ ॥

त्रिपुरासुराः । तद्वधकथा । स० १० । ५३-७१ ॥

त्रिवन्धनः । क्ष० सू० वं० । १ अरुणस्य पुत्रः ।

तत्पुत्रः । सत्यव्रतः (त्रिशङ्कुः) । न० ७ । ४ ॥

त्रिमानुः । क्ष० सो० वं० । ३ मानुमतः पुत्रः ।

तत्पुत्रः कन्धमः । न० २३ । १७ ॥

त्रिलोकी । भूः भुवः स्वः । उत्पत्तिः । द्वि० ५ ।
४२ ॥

त्रिवक्त्रा । कंसस्य गन्धकर्त्री । कृष्णेन तस्या ऋजू-
करणम् । द० ४२ । १-१३ ॥ तद्गृहगमनं
कृष्णस्य । ४८ । १-१० ॥ [तत्पुत्रः विशोकः ।
९० ॥]

त्रिविक्रमः । उरुकमनामा भगवान् । अ० २० ।
२१ ॥ द्वि० ७ । १८ ॥

त्रिवाङ्मुखः । क्ष० सू० वं० । १ सत्यव्रत इति नामान्त-
रम् । पिता त्रिवन्धनः । तत्पुत्रो हरिश्चन्द्रः । न०
७ । ५-७ ॥

त्रिशिखः । तापसमन्यन्तरीयो भगवदवतारः । अ०
१ । २८ ॥

१ त्रिशिराः । राक्षसः । रामेण हतः । न० १० । ९ ॥

२ त्रिशिराः । विश्वरूपाचार्यः । प० ९ । १ ॥

त्रिमृद्गः । मेरोरुत्तरदिक्स्थः पर्वतः । पं० १६ ।
२७ ॥

त्रिसामा । नदी । पं० १९ । १८ ॥

त्रुटिः । कालावयवः । तृ० ११ । ६ ॥

त्रेता । अमित्रवयम् । उत्पत्तिः । न० १४ । ४९ ॥

त्रेतायुगम् । धर्माः । द्वा० ३ । २०-२३ ॥

त्वक् । चर्मोन्द्रियम् । उत्पत्तिः अभिमानिदेवता च । तृ०
६ । १६ ॥ २६ । ३५ ॥ द्वि० ६ । ४ ॥
१० । २३ ॥

१ त्वष्टा । क्ष० । मौवनस्य पुत्रः । भार्या विरोचना ।
पुत्रो विरजाः । पं० १५ । १५ ॥

२ त्वष्टा । कश्यपस्य पुत्रः । माता अदितिः । प०
६ । ३९ ॥ भार्या प्रह्लादपुत्री रचना । पुत्रौ
संनिवेशः विश्वरूपश्च । ४४ ॥ तेनेन्द्रहननाय वृत्रा-
सुरोत्पादनम् । ९ । ११-१२ ॥

द०

१ दक्षः । ब्रह्मणो दक्षिणाङ्गुष्ठादुत्पन्नः प्रजापतिः ।
तृ० १२ । २३ ॥ भार्या स्वायंभुवमनुपुत्री
प्रसूतिः । ५६ ॥ च० १ । ११, ४७ ॥ तस्य
षोडश कन्याः । ४८ ॥ तस्य विश्वसृजां सत्रं
प्रति गमनम् । तत्र रुद्रस्य दूषणं तस्मै शापदानं
च । २ । ५-२० ॥ तस्य पट्टाभिषेकः । ३ ।
२ ॥ बृहस्पतिसवकरणम् । ३ ॥ यज्ञदर्शनार्थ-
मागतायाः रुद्रभार्यायाः स्वपुत्र्याः सतीदेव्या
अनादरकरणेन तया देहत्यागः । ४ । ८-२८ ॥
वीरभद्रेण तच्छिरसश्छेदः । ५ । २२-२४ ॥ अस्य
वस्तुमुखप्राप्तिः । ७ । ८ ॥ अयं स्वायंभुवदक्षः ।
अयं कद्राचन महादेवमवज्ञाय तन्निष्कृतिरूपेण
स्वदेहं तत्याज । च० ३० । ४८ ॥

२ दक्षः । प्रजापतिः । पूर्वोक्तः स्वयं त्यक्तदेहो दक्षः
द्वितीयवारं चाक्षुषमन्वन्तरे प्राचीनवर्हिषः पुत्रेभ्यो
दक्षभ्यः प्रचेतोभ्यः वाक्ष्यो मारिषायामुत्पन्नः ।
च० ३० । ४८-४९ ॥ प० ४ । १७ ॥ भग-

वस्तुतिः । २३-३४ ॥ भार्या पञ्चजनप्रजापति-
पुत्री असिक्ती । ५१ । तस्याः पुत्राः हर्षश्चाः ।
५ । १ ॥ नारदोपदेशेनादर्शनं गतेषु तेषु पुत्रेषु
पष्टिसंख्याकानां कन्यानामुत्पादनम् । ६ । १-॥
तासु धर्मप्रजापतिपत्न्यः दश । मानुः रुम्बा ककुप्
जामिः विश्वा साध्या मरुत्वती वसुः सुहर्ता संकल्पा-
चेति । ४-१६ ॥ भृगुपुत्रस्य भूतप्रजापतेः
सरूपा भूता चेति द्वे पत्न्यौ । १७-१८ ॥
अङ्गिरःप्रजापतेर्द्वेभार्ये स्वधा सती च । १९ ॥
कृशाश्वस्य द्वेभार्ये अचिः धिपणाच । २० ॥
ताक्ष्यनाम्नः कश्यपस्य विनता कन्दूः पतञ्ज-
यामिनी इति चतस्रः पत्न्यः । २१-२२ ॥ इन्द्रोः
पत्न्यः नक्षत्राभिमानिन्यो रोहिण्यादयः सप्तविंशतिः ।
२३ ॥ कश्यपस्य पत्न्यः त्रयोदश । अदितिः
दितिः दनुः काष्ठा अरिष्टा सुरसा इला मुनिः
क्रोधवशा ताम्रा सुरभिः सरमा तिमिश्रैति । २५-
४५ ॥

३ दक्षः । क्ष० सू० वं० । २चित्रसेनस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रो मीढ्वान् । न० २ । १९ ॥

४ दक्षः । क्ष० सो० वं० । उशीनरस्य पुत्रः । न०
२३ । ३ ॥

दक्षसावर्णिः । वरुणस्य पुत्रः । नवमो मनुः । अ०
१३ । १८ ॥

दक्षिणा । महालक्ष्म्यंशमृता रुचिप्रजापतेः पुत्री ।
माता आकृतिः । तस्या भर्ता सद्गुरुत्वेनावतीर्णो
यज्ञनामा भगवान् । पुत्राः द्वादश वृषिताः । च०
१ । ३-७ ॥ द्वि० ७ । २ ॥

तमिनामनाम् । पं० २१ । ३-६ ॥

दण्डकः । क्ष० सू० वं० । इक्ष्वाकोः पुत्रः । न०
६ । ४ ॥

दण्डपाणिः । क्ष० सो० वं० । बहीनरस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रः २ निमिः । न० २२ । ४४ ॥

दत्तः । दत्तात्रेयः । अत्रेः पुत्रः । माता कर्दमपुत्री
अनसूया । स नारायणांशसंभूतः । च० १ ।
१५ । ३३ ॥ प्र० ३ । ११ ॥ द्वि० ७ ।
४ ॥ तच्छिष्यः कार्तवीर्यार्जुनः । न० १५ ।
१७ ॥

दधीचिः । दध्यङ् शब्दं पश्यत ॥ प० ११ ।
२० ॥

दध्यङ् । दधीचिः । अथर्वणः पुत्रः ।
माता कर्दमपुत्री चितिः । अश्वशिरा इति
नामान्तरम् । च० १ । ४२ ॥ प० ९ ।
५२ ॥ देवैर्वैजायुधनिर्माणार्थं तस्य पृष्ठास्थि-
चनम् योगधारणया तेन देहत्यागश्च । १० ।
१-१२ ॥

दनुः । दक्षप्रजापतिपुत्री । कश्यपस्य भार्या । पुत्राः
द्विर्भूतशम्भवादय एकपष्टिर्दानवाः । प० ६ ।
२९ ॥

दन्तवक्रः । करुणदेशाधिपतेः वृद्धशर्मणः पुत्रः । माता
वसुदेवस्य भगिनी श्रुतदेवा । न० २४ । ३७ ॥
कृष्णेन हतः । द० ७७ । ३७ । ७८ ।
१-१० ॥

दन्द्शूकः । कनरकः । पं० २६ । ७, ३३ ॥

१ दमः । क्ष० सू० वं० । मरुतस्य पुत्रः । तत्पुत्रः
राज्यवर्धनः । न० २ । २९ ॥

२ दमः । गुणः । प० १९ । ३६ ॥ प्र० १६ ।
२७ ॥

दमघोषः । क्ष० सो० व० । चेदिराजस्य पुत्र ।
 भार्या वसुदेवमगिनी श्रुतश्रवा । तत्पुत्र शिशुपाल ।
 न० २४ । ३९-४० ॥ स० १ । १७ ॥
 १ दम्भः । अधर्मस्य पुत्र । तन्माता मृषा । भार्या
 माया । पुत्रौ लोभो निहृतिश्च दम्पती । च० ८ ।
 २-३ ॥
 २ दम्भः । दोष । प्र० १७ । ३२ ॥
 १ दया । दक्षप्रजापतिपुत्री । धर्मप्रजापतेर्भार्या । पुत्र
 अभय । च० १ । ५० ॥
 २ दया । गुण । प्र० १६ । २७ ॥ १७ । २४,
 ४२ ॥
 दशियोतः । क्ष० सो० व० । दुन्दुभे पुत्र । तत्पुत्र
 पुनर्वसु । न० २४ । २० ॥
 दन्दिः । ए० १९ । ४४ ॥
 दर्पः । क्ष० । उन्नते पुत्र । च० १ । ५१ ॥
 दर्भकः । क्ष० । मगधराज । २ अजातशत्रो पुत्र ।
 द्वा० १ । ६ ॥
 १ दर्शः । देव । धातु पुत्र । माता सिनीवाली ।
 प० १८ । ३ ॥
 २ दर्शः । क्ष० सो० व० । कृष्णस्य पुत्र । माता
 कालिन्दी । द० ६१ । १४ ॥
 दशप्रजापतयः । मरीच्यादय । ब्रह्मण उत्पन्ना ।
 तृ० १२ । २१-२२ ॥
 दशमं भन्वन्तम् । अभिपतिः ब्रह्ममावर्णि । अ०
 १३ । २१-२३ ॥
 १ दशरथः । क्ष० सू० व० । मूलकस्य पुत्र । त-
 त्पुत्र ऐडविड । न० ९ । ४१ ॥
 २ दशरथः । क्ष० सू० व० । अनस्य पुत्र । तत्पु-
 त्रा रामलक्ष्मणभरतशत्रुघ्ना । न० १० । १-३ ॥

पुत्री शान्ता २ रोमपादाय पुत्रीत्वेन दत्ता । २३ ।
 ७-८ ॥
 ३ दशरथः । क्ष० सो० व० । नवरथस्य पुत्र ।
 न० २४ । ४ ।
 दशरक्षणम् । श्रीमद्भागवतम् । द्वि० ९ । ४३ ॥
 तेषां नामानि तेषां विवरणं च । द्वि० १० ।
 १-७ ॥ द्वा० ७ । ८ ॥
 दशविधः सर्गः । तृ० १० ॥ १४-२८ ॥
 दशार्हः । क्ष० सो० व० । निवृत्ते पुत्र । तत्पुत्रो
 १ व्योम । न० २४ । ३ ॥
 दशेन्द्रियाणि । तृ० २६ । १३ ॥
 दहः । अग्निविशेष । सोऽन्यजन्मनि अगस्त्यो जात ।
 च० १ । ३६ ॥
 दानम् । तृ० ३ । २७-२८ ॥ ए० १९ । ३७ ॥
 दानपतिः । अक्रूर । द० ३६ । २८ ॥
 दावाग्रिपानम् । कृष्णेन । द० १७ । २०-२५ ॥
 १९ । ७-१३ ॥
 दाशरूपा । १ सत्यवती अन्तनोर्भार्या । न० २२ ।
 २० ॥
 दिक् । दश दिश । तृ० ६ । १७ ॥
 दितिः । २ दक्षप्रजापतिपुत्री । कश्यपस्य भार्या ।
 प० ६ । २५ ॥ तयाऽपत्यार्थं सायमसमये भर्तु-
 र्निर्न्य । तृ० १४ ॥ गर्भोत्पत्ति । १५ ॥ हिर-
 ण्यकशिपु हिरण्याक्षश्चेति पुत्रद्वयनननम् । १७ ।
 २-२० ॥ प० १८ । १०-११ ॥ इन्द्रघात-
 कपुत्रप्राप्त्यर्थं कश्यपाहर्भमाधाय पुत्रनननाचरणम् ।
 १८ । २३-५५ ॥ तत्पुत्रा एकैनेपध्याशम्भस्त ।
 ६१-७२ ॥
 दिनमानम् । द्वादशमासानाम् । पं० २१ । ३-६ ॥

१ दिलीपः । क्ष० सू० वं० । अंगुमतः पुत्रः ।
तत्पुत्रो भगीरथः । न० ९ । २ ॥

२ दिलीपः । क्ष० सो० वं० । ऋष्यस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रः प्रतीपः । न० २२ । ११ ॥

दिवाकः । क्ष० सू० वं० । न० १२ । १० ॥

दिविरथः । क्ष० सो० वं० । खनपानस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रः धर्मरथः । न० २३ । ६ ॥

१ दिवोदासः । क्ष० सो० वं० । भीमरथस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रो धुमान् । न० १७ । ६ ॥

२ दिवोदासः । पूर्वशोत्पन्नस्य मुद्गलस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रः २ सत्यवृत्तिः । कन्या अहल्या । न० २१ ।
३४ ॥ तस्यान्यः पुत्रो मित्रेयुः । २२ । १ ॥

दिव्यः । क्ष० सो० वं० । सात्कतस्य पुत्रः । न०
२४ । ६ ॥

दिष्टः । क्ष० । वैश्यतमनोः पुत्रः । अ० १३ ।
२ ॥ न० १ । १२ ॥ तत्पुत्रो नाभागः । २ ।
२३ ॥

दीक्षितान्नम् । न भोग्यम् । द० २३ । ८ ॥

दीप्तकैतुः । क्ष० । दक्षसावर्णिमनोः पुत्रः । अ०
१३ । १८ ॥

दीर्घतमाः । क्ष० सो० वं० । राष्ट्रस्य पुत्रः । तत्पुत्रो
द्वितीयो भगवदंशो रघुन्वन्तरिः । न० १७ । ४ ॥
तेन बलेभार्यायां अङ्गवङ्गकलिङ्गादीनामुत्पादनम्
२३ । ५ ।

दीर्घबाहुः । क्ष० सू० वं० । खट्वाङ्गस्य पुत्रः तत्पुत्रो
रघुः । न० १० । १ ॥

दीर्घसत्रम् । प० १ । २१ ॥

दुःखम् । दोषः । प० १९ । ४१ ॥ तत्पहनोषाये
भिक्षगीता । २३ ॥

दुन्दुभिः । क्ष० सो० वं० । अन्धकस्य पुत्रः । तत्पुत्रो
दरिद्योतः । न० २४ । २० ॥

दुरितक्षयः । क्ष० सो० वं० । महावीर्यस्य पुत्रः ।
तत्पुत्राः । त्रय्यारुणिः कविः पुष्करारुणिः इति
त्रयो ब्राह्मणाः । न० २१ । १९ ॥

दुरुक्तिः । कल्मेभार्या । पुत्रौ भयो मृत्युश्च । च०
८ । ४ ॥

दुर्गा । देवी । तस्या भूमाववतरितुं भगवदाज्ञा । द०
२ । ६-१२ ॥

दुर्जयः । दनुपुत्रोऽसुरः । प० ६ । ३१ ॥

दुर्दमनः । क्ष० सो० वं० । शतानीकस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रो वहीनरः । न० २२ । ४३ ॥

दुर्निमित्तानि । अपशकुनशब्दं पश्यत ।

१ दुर्मदः । क्ष० सो० वं० । भद्रसेनस्य पुत्रः तत्पुत्राः
वृत्तवीर्यः कृताभिः कृतचर्मा कृतौजाः धनकश्चेति
पञ्च । न० २३ । २३ ॥

२ दुर्मदः । क्ष० सो० वं० । वसुदेवस्य पुत्रः ।
माता रोहिणी । न० २४ । ४६ ॥

३ दुर्मदः । क्ष० सो० वं० । वसुदेवस्य पुत्रः ।
माता पौरवी । न० २४ । ४७ ॥

दुर्मनाः । क्ष० सो० वं० । धृतस्य पुत्रः । तत्पुत्रः
प्रचेताः न० २३ । १५ ॥

दुर्मर्षणः । क्ष० सो० वं० । रघुञ्जयस्य पुत्रः । माता
राष्ट्रपाली । न० २४ । ४२ ॥

दुर्मित्रः । द्वा० १ । ३४ ॥

दुर्मुखः । राक्षसः । तस्य वधः । न० १० । १८-
२० ॥

दुर्योधनः । क्ष० सो० वं० । धृतराष्ट्रस्य पुत्रः ।
न० २२ । २६ ॥ तेन विदेहनगरे विद्याभ्यासः

द० ५७ । २६ ॥ तत्पुत्री लक्ष्मणा । सा कृष्ण
पुत्रेण साम्नेनापहृता । ६८ ॥ युधिष्ठिरसभायां-
पतनम् । ७५ । १७ ॥ तत्स्योरुभेदनम् । प्र०
७ । १३ ॥ विदुराधिकारः । वृ० १ । १४-
१५ ॥

दुर्वः । दुर्वशब्दं पश्यत ॥

दुर्वासी । क्ष० सो० वं० । शुकस्य भार्या । तत्पुत्राः
तक्षपुष्करादयः । न० २४ । ४३ ॥

दुर्वासाः । शङ्कराक्षः अत्रेः पुत्रः । माता अनसूया ।
आतरो दत्तात्रेयः सोमश्च । च० १ । १५-३३ ॥
शापेन इन्द्रादीनां अमुरैः पराजयः । अ० ५ ।
१६ ॥ तेन १ अम्बरीषस्य द्वादशीप्रमगडनम् ।
कृत्यानिर्माणम् । सुदर्शनाग्नेण तस्यैव उपद्रवमाप्तिः ।
न० ४ । ३५-५९ ॥

दुःशकुनम् । अपराकुनशब्दं पश्यत ॥

दुःशात्रा । धृतराष्ट्रस्य पुत्री । न० २२ । २६ ॥
दुःशासनः । क्ष० सो० वं० । धृतराष्ट्रस्य पुत्रः ।
दुर्मोघनम्यावरजः । वृ० ३ । १३ ॥

दुःस्पन्तः । क्ष० सो० वं० । रैम्यस्य पुत्रः । भार्या
शकुन्तला । पुत्रो भरतः । न० २० । ७-२६ ॥
सः सुवैमुवंशोत्पन्नस्य मरुत्तस्याभिमानिकः पुत्रो-
ऽभूत् । पुनः स्वस्य वंशमेव प्राप्तवान् । २३ ।
१७-१८ ॥

दुःस्वप्नानि । द० ४२ । २६-३० ॥

दुःस्वप्ननम् । गिरिः । ए० १५ । २० ॥

दुःस्वप्ननम् । गिरिः । ए० १५ । १९ ॥

दुर्वः । क्ष० सो० वं० । वृत्रहस्य पुत्रः । तत्पुत्रः २

गिरिः । न० २२ । ४२ ॥

दृषणः । राक्षसः । रामेण हतः । न० १० । ९ ॥

दृषणा । मौनस्य भार्या । तत्पुत्रः १ तृष्ठा । पं०
१५ । १५ ॥

दृष्टनेमिः । क्ष० सो० वं० । सत्यघृतेः पुत्रः । तत्पुत्रः
सुषार्थः । न० २१ । २७ ॥

दृष्टजुः । क्ष० सो० वं० । सेनजितः पुत्रः । न०
२१ । २३ ॥

दृष्टाश्वः । क्ष० सो० वं० । कुवलाश्वस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रो हर्षश्वः । न० ६ । २४ ॥

दृष्टती । नदी । पं० १९ । १८ ॥

देवः । देवाः । तैः कृता भगवत्स्तुतिः । वृ० १९ ।
३० ॥ च० १ । ५६-५७ ॥ प० १ । २१-

४५ ॥ ए० ४ । ९-११ ॥ ६ । ७-१९ ॥
भगवन्तं प्रति ध्रुवतपःप्रभावकथनम् । च० ८ ।

८१ ॥ तेषां अमुरैर्युद्धम् । अ० १० ॥
त्रिविष्टपं परित्यज्य पलायनम् । अ० १५ ।

२४-३२ ॥

देवकृपभः (वेदकृपभः) । धर्मप्रजापतेः पुत्रः । माता
मातुः । पुत्रः इन्द्रसेनः । प० ६ । ५ ॥

१ देवकः । क्ष० सो० वं० । युधिष्ठिरस्य पुत्रः ।
माता पौरीवी । न० २२ । ३० ॥

२ देवकः । क्ष० सो० वं० । जाह्नवस्य पुत्रः ।
माता उपमेनः । पुत्राः देवान् उपदेवः सुदेवः

देववर्धकश्च ॥ दुहितः धृतदेवा आन्तिदेवा
तदेवा रुद्रदेवा देवसिन्धु सहदेवा देवकी चैति

सप्त । न० २४ । २१-२३ ॥

देवकी । ३ देवस्य पुत्री । वसुदेवस्य भार्या । न०
२४ । २३ ॥ तस्या विवाहः । द० १ ।

२९ ॥ पुत्राः कीर्तिमान् सुपेणः भद्रसेनः ऋजुः
 संमर्दनः भद्रः संकर्षणः कृष्णश्च । न० २४ ।
 ५४ ॥ पुत्री सुमद्रा । ५५ ॥ पण्णां पुत्राणां कंसेन
 हननम् । ६० २ । ४ ॥ तस्या हननोद्योगः कंसेन ।
 १ । ३५ ॥ कंसेन वसुदेवेन सह तस्या निगड-
 धन्यः । ६६ ॥ तस्या गर्भे भगवतः प्रवेशः । २ ।
 १८ ॥ ब्रह्मणा तद्गर्भस्थस्य भगवतः स्तुतिः । २६-
 ४० ॥ तत्कृता स्तुतिः । ३ । २४-३१ ॥ ८५ ।
 २९-३१ ॥
 १ देवकुल्या । पूर्णिमाः पुत्री । इयमेव द्वितीय-
 जन्मनि गङ्गाऽमृत । च० १ । १४ ॥
 २ देवकुल्या । जह्नीथस्य भार्या । पं० १५ । ६ ॥
 देवकूटः । मेरोः पूर्वभागस्थः पर्वतः । पं० १६ ।
 २७ ॥
 देवसन्तः । क्ष० सो० वं० । देवरातस्य पुत्रः । तत्पुत्रो
 ४ मधुः । न० २४ । ५ ॥
 देवगर्भा । कुचद्वीपस्था नदी । पं० २० । १५ ॥
 देवगिरिः । पर्वतः । पं० १९ । १६ ॥
 देवगुह्यः । भार्या रसरस्वती । २ पुत्रः सार्वभौमो
 भगवदवतारः । अ० १३ । १७ ॥
 देवताजित् । १ सुमतेः पुत्रः । माता बृहत्सेना
 (बृहत्सेना) भार्या आसुरी । तत्पुत्रो देवयुजः । पं०
 १५ । २-३ ॥
 देवदत्तः । क्ष० सू० वं० । उत्थ्रवसः पुत्रः । तत्पुत्रः
 अमिदेयः । न० २ । २०-२१ ॥
 देवयुजः । देवताजितः पुत्रः । भार्या धेनुमती । पुत्रः
 परमेष्ठी । पं० १५ । ३ ॥
 देवपालः । शाकद्वीपस्थः पर्वतः । पं० २० । २६ ॥
 देवबाहुः । क्ष० सो० वं० । हृदीकस्य पुत्रः ।

तद्भ्रातरौ शतधनुः कृतवर्मा च । न० २४ ।
 २७ ॥
 देवपागः । क्ष० सो० वं० । २ शूरस्य पुत्रः । वसु-
 देवस्य आता । न० २४ । २८ ॥ पुत्रौ चित्रकेतुः
 २ बृहद्बलश्च । ४० ॥
 देवभूतिः । शुक्रस्य पुत्रः । अमाल्येन कण्वनाम्ना हतः ।
 द्वा० १ । १८-१९ ॥
 देवपित्रः । बह्वृच ऋषिः । माण्डूकेयस्य शिष्यः ।
 सौमर्यादीनां गुरुः । द्वा० ६ । ५६ ॥
 १ देवमीढः । क्ष० सू० वं० । कृतरथस्य (कृतिरथस्य)
 पुत्रः । तत्पुत्रः विस्तृतः । न० १३ । १६ ॥
 २ देवमीढः । क्ष० सो० वं० । विदूरथस्य
 नामान्तरम् । तत्पुत्रः २ शूरः । न० २४ । २७ ॥
 देवयानी । शुकाचार्यस्य पुत्री । तन्माता प्रियव्रतराज
 पुत्री ऊर्जस्वती । पं० १ । २४-३४ ॥ शर्मिष्ठाया
 तस्याः कूपे प्रक्षेपः । ययातिना विवाहः । यदुभभृति
 पुत्रद्वयोत्पत्तिः । न० १८ । ६-३३ ॥
 देवरक्षिता । देवकस्य पुत्री । वसुदेवस्य भार्या ।
 न० २४ । २३ ॥ पुत्राः गदादयः । ५२ ॥
 १ देवरातः । क्ष० सू० वं० । सुकेतोः पुत्रः ।
 तत्पुत्रः १ बृहद्रथः । न० १३ । १४-१५ ॥
 २ देवरातः । शुनः शेषः कृपेर्नामान्तरम् । न० १६ ॥
 ३०-३२ ॥
 ३ देवरातः । क्ष० सो० वं० । करम्भेः पुत्रः । न०
 २४ । ५ ॥
 देवव्यः । शुलाधकृपेः पुत्रः । माता धिपणा । पं०
 ६ । २० ॥ प्र० ७ । ४५ ॥ हूहनामकान्य-
 नांय आपदानम् । अ० ४ । ३ ॥

देवलोकः । (इन्द्रपुरी) वर्णनम् । अ० १५ । ११-
२२ ॥

देववर्धनः । क्ष० सो० वं० । देवकस्य पुत्रः । न०
२४ । २२ ॥

देववर्षम् । शाल्मलिद्वीपस्थम् । पं० २० । ९ ॥

१ देववान् । रुद्रसावर्णेः पुत्रः । अ० १३ । २७ ॥

२ देववान् । क्ष० सो० वं० । अकूरस्य पुत्रः ।
न० २४ । १७-१८ ॥

३ देववान् । क्ष० सो० वं० । देवकस्य पुत्रः ।
न० २४ । २२ ॥

देववीतिः । मेरुपर्वतस्य पुत्री । १ केतुमालस्य भार्या ।
पं० २ । १९-२३ ॥

देवश्रवाः । क्ष० सो० वं० । २ शूरस्य पुत्रः । माता
मारिषा । आता यमुदेवः । न० २४ । २८ ॥
भार्या उपसेनस्य पुत्री कंसवती । पुत्रौ सुवीरः
ह्युमाश्च । ४१ ॥

देवश्रुताः । तृतीयमन्वन्तरीया देवाः । अ० १ ।
२४ ॥

देवश्रेष्ठः । रुद्रसावर्णेः पुत्रः । अ० १३ । २७ ॥

देवसर्गः । तृ० १० । २७ ॥

देवसावर्णिः । त्रयोदशो मनुः । पुत्राः चित्रसेनाद्याः ।
अ० १३ । ३० ॥

देवहूतिः । स्वायम्भुवमनो पुत्री । माता शतरूपा ।
तृ० १२ । ५५ ॥ कर्दमऋषिणा विवाहः ।
२२ । १९-२४ ॥ तस्याः सौन्दर्यवर्णनम् ।
१७-१८ ॥ २३ । ३०-३७ ॥ कर्दमस्य
शुभ्रा । २३ । २-५ ॥ गर्वा सह मुदेन
विहरणम् । ३६-४७ ॥ तस्यां नवकन्योत्पत्तिः ।

४८ ॥ तस्यां कपिलोत्पत्तिः । २४ । ६ ॥

कपिलेन ज्ञानोपदेशः । २४-३३ ॥ भगवत्स्तुतिः ।

३३ । २-८ ॥ तस्या मोक्षप्राप्तिः । १२-३० ॥

देवहोत्रः । उपहर्तृनामकस्य विष्ण्ववतारस्य पिता ।
पत्नी बृहती । अ० १३ । ३२ ॥

देवातिथिः । क्ष० सो० वं० । क्रोधनस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रः ऋष्यः । न० २२ । ११ ॥

१ देवानीकः । कुशद्वीपस्थः पर्वतः । पं० २० ।
१५ ॥

२ देवानीकः । क्ष० सू० वं० । क्षेमधन्वनः पुत्रः ।
तत्पुत्रः अनीहः । न० १२ । २ ॥

देवापिः । क्ष० सो० वं० । प्रतीपस्य पुत्रः । आतरौ
शतनुः बाह्मीकश्च । जन्मप्रभृतिविरक्तः सः धनं
ययौ । न० २२ । १२-१७ । तेन कल्पप्रामे
पुनर्धर्मप्रवर्तनार्थं वासः । द्वा० २ । ३७-३८ ॥

देवावृषः । क्ष० सो० वं० । सात्वतस्य पुत्रः । तत्पुत्रो
वज्रुः । न० २४ । ६-१० ॥

दैर्नदिनः सर्गः । तृ० ११ । २५ ॥

१ दोषः । देवः । धर्मप्रनापतिपुत्रः । तद्भार्या धर्वरी ।
माता ३ वसुः । तत्पुत्रः भगवदंशः शिशुमारः । प०
६ । ११-१४ ॥

२ दोषः । गुणविरोधी । प्र० १७ । २४ ॥ ३२ ॥

दोषा । पुष्पार्णस्य भार्या । पुत्राः प्रदोषः निशीयः
व्युष्टश्च । च० १३ । १३-१४ ॥

दौष्यन्तिः । ३ भरतः । न० २० । २७ ॥

श्रुतिमान् । नवममन्वन्तरीय ऋषिः । अ० १३ ।
१९ ॥

युमत्सेनः । क्ष० सो० वं० । शमस्य पुत्रः । तत्पुत्रः
७ सुमतिः । न० २२ । ४८ ॥

१ शुमान् । वसिष्ठस्य पुत्रः । माता अरुन्धती (ऊर्जा) ।
च० १ । ४१ ॥

२ शुमान् । स्वारोचिषमनोः पुत्रः । अ० १ । १९ ॥

३ शुमान् । क्ष० सो० वं० । १ दिवोदासस्य पुत्रः ।
तस्य प्रतर्दनादीनि नामानि । तस्य पुत्रः अलर्कः ।
न० १७ । ६ ॥

४ शुमान् । शात्स्वराजस्यामात्यः । प्रयुक्तेन सह
युद्धम् । द० ७६ । २६ ॥ वधः प्रयुक्तेन ।
७७ । ३ ॥

शुम्नः । चक्षुषः पुत्रः । माता नडुला । च० १३ ।
१६ ॥

शूतम् । अक्षक्रीडा । अधर्मस्थानम् । प्र० १७ ।
३८ ॥ तृ० १ । ८ ॥

द्रविडाः । क्ष० सो० वं० । कृष्णस्य पुत्रः । माता
जाम्बवती । द० ६१ । १२ ॥

द्रविडाः । देशः । तत्र कलावपि नारायणपरायणजन-
भूयिष्ठत्वम् । ए० ५ । ३६-४० ॥

द्रविणः । कुशद्वीपस्थः पर्वतः । पं० २० । १५ ॥

द्रविणाः । पृथोः पुत्रः । तन्माता अर्चिः । च० २४ ।
२ ॥ सान्तपदम् ।

द्रविणकः । अग्निनामकवसोः पुत्रः । माता वसोधारा ।
प० ६ । १३ ॥

द्रव्यशक्तिः । द्वि० ५ । २४ ॥

द्रव्याद्वैतम् । स० १५ । ६५ ॥

द्रुतिः । नक्तस्य भार्या । पुत्रः ३ गयः । पं० १५ ।
६ ॥

द्रुपः । क्ष० सो० वं० । षष्ठस्य पुत्रः । तत्पुत्राः
घृष्टयुक्तादयः । पुत्री द्रौपदी कृष्णा पाण्डवानां
भार्या । न० २२ । २-३ ॥

१ द्रुमिलः । ऋषभदेवस्य पुत्रः । माता जयन्ती । पं०
४ । ८-११ ॥ ए० २ । २१ ॥ निमिराजं
प्रति भगवद्धर्मकथनम् । ४ ॥

[२ द्रुमिलः । गन्धर्वः । कंसस्य जनकः । द० ३६ ॥]
द्रुमुः । क्ष० सो० वं० । ययातेः पुत्रः । माता
शर्मिष्ठा । न० १८ । ३३ ॥ तत्पुत्रो यमुः ।
२३ । १४ ॥

१ द्रोणः । पर्वतः । पं० १९ । १६ ॥

२ द्रोणः । धर्मप्रज्ञापतेः पुत्रः । अष्टयसुष्वन्यतमः ।
माता ३ वसुः । भार्या अभिमतिः । पुत्राः हर्षः
शोकः भयश्च । प० ६ । ११ ॥ स एव भूमौ
नन्दगोपत्वेनावतीर्णः । तद्भार्या धरा यशोदाऽजनि ।
द० ८ । ४८ ॥

३ द्रोणः । द्रोणाचार्यः । भार्या कृपी । पुत्रः अश्वत्थामा ।
प्र० ७ । ४ ॥ तृ० ३ । १४ ॥

द्रौणिः । अश्वत्थामा । प्र० ७ । १४ ॥

द्रौपदी । द्रुपदस्य पुत्री कृष्णा । न० २२ । २-३ ॥
तस्याः पुत्राः । २३ । २८-३० ॥ तस्याः
सान्त्वन्मर्जुनेन । प्र० ७ । १५ ॥ अश्वत्थामानं
बन्धनान्मोचयितुमर्जुनं प्रति प्रार्थना । ४२-४८ ॥
तस्याः स्वगारिहणम् । १५ । ५० ॥ कृष्णमहिषीभिः
सह संवादः । द० ८३ ॥

द्वादशं भन्वन्तरम् । अधिपतिः रुद्रसार्वर्णिः । अ०
१३ । २७ ॥

द्वादशपासाः । तेषां नामानि तत्तन्मासनेतृणां सूर्यादीनां
नामानि च । द्वा० ११ । ३०-५० ॥

द्वादशादित्याः । प० ६ । ३९ ॥

द्वादशीव्रतम् । अम्बरीषस्य । न० ४ । २९ ॥

द्वापरयुगधर्माः । द्वा० ३ । २२-२३ ॥ २९-॥

द्वारका । कृष्णस्य पुरी । निर्माणं विश्वकर्मणा ।
[विजयध्वजपाठानुसारेण द० उत्तरार्धे पृष्ठं ११ ।
श्लो० ५० ॥]

द्विजन्मानः । ब्राह्मणक्षत्रियवैश्याः । तेषां साधारणो
धर्मः । स० ११ । १३ ।

द्विजपत्नीनां भगवद्भक्तिः । द० २३ ॥

द्वितीयं मन्वन्तरम् । अधिपतिः स्वरोचिषः । अ०
१ । १९ ॥

द्विपराधः । तृ० ११ । ३७-३८ ॥

द्विमीढः । क्ष० सो० वं० । हस्तिनः पुत्रः । न०
२१ । २१ ॥ तत्पुत्रः यवीनरः । २७ ॥

द्विमूर्धा । दनुपुत्रोऽमुरः । प० ६ । ३० ॥

द्विविदः । सुमीवसचिवो वानरः । बलरामेण हतः ।
द० ६७ ॥ तृ० ३ । ११ ॥

द्विशफाः । गवादयः । तेषां सर्गाः । तृ० १० ।
२१ ॥

द्वीपाः । सप्तद्वीपशब्दं पश्यत ॥

द्वेषः । तस्यापि मोक्षसाधनत्वम् । स० १ । २९ ॥

ध०

धनंजयः । अर्जुन । प्र० ७ । ५० ॥ ९ । ३ ।
१५ । ३३ ॥

धनम् । धर्म एव । ए० १९ । ३९ ॥

धनदः । कुबेरः । तस्योत्पत्तिः । न० २ । ३२ ॥

धनिनां दुःखम् । स० १३ । ३१-३३ ॥

धनुर्भागः । कंसस्य । द० ३६ । २६ ॥

धनुर्वेदः । तृ० १० । ३८ ॥

१ धन्वन्तरिः । आयुर्वेदकर्ता भगवान् । तस्योत्पत्तिः

क्षीरसमुद्रात् । अ० ८ । ३१-३६ ॥ प्र० ३ ।
१७ ॥ द्वि० ७ । २१ ॥

२ धन्वन्तरिः । क्ष० सो० वं० । पूर्वोक्तस्यैव धन्व-
न्तरेद्वितीयोऽवतारः । अयमपि आयुर्वेदकर्ता ।
दीर्घतमसः पुत्रः । पुत्रः केतुमान् । न० १७ ।
४-५ ॥

धमनिः । हादासुरस्य भार्या । प० १८ । १५ ॥

धरा । भूदेवी । तत्कृता भगवत्स्तुतिः । च० १७ ।
२९-३९ । भूशब्दं च पश्यत ॥

१ धर्मः । ब्रह्मणो दक्षिणस्तनादुत्पन्नः प्रजापतिः ।
[अयं यमस्यांशभूतः] । तृ० १२ । २५ ॥ पञ्चयः
त्रयोदश दक्षपुत्र्यः । तासां नामानि तत्पुत्राश्च ।
च० १ । ४९-५९ ॥ तस्यान्या भार्या सूनुता
तस्यां जातः पुत्रः सत्यसेनो नाम भगवद्वतारः ।
अ० १ । २५ ॥

२ धर्मः । पूर्वोक्तस्यैव कारणान्तरे त्यक्तदेहस्य चाक्षुष-
मन्वन्तरे द्वितीयजन्मभूतः । तस्य भार्यापुत्रादयः ।
प० ६ । ४-१६ ॥

३ धर्मः । क्ष० सो० वं० । गान्धारस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रो धृतः । त० २१ । १५ ॥

४ धर्मः । क्ष० सो० वं० । हैहयस्य पुत्रः । तत्पुत्री-
नेत्रः । न० २३ । २२ ॥

५ धर्मः । पुण्यकर्माभिमानो देवः । तस्य पादाः
चत्वारः तपः शौचं दया सत्यमिति । प्र० १७ ।
२४ । तस्य गोरूपया भूदेव्या संवादः । प्र०
१६ । १८-३७ ॥ १७ । १७ ॥ एकपादेनाव-
स्थितस्य तस्य परीक्षिता दर्शनम् । १७ । २ ॥
२४ ॥ तृ० १२ । ३५ । ४१ ॥

धर्मकेतुः । क्ष० सो० वं० । सुकेतनस्य पुत्रः ।

तत्पुत्रः सत्यकेतुः । न० १७ । ८ ॥

धर्मध्वजः । क्ष० सू० वं० । कुशाध्वजस्य पुत्रः ।

पुत्रौ तिमिध्वजः कृतध्वजश्च । न० १३ । १९ ॥

धर्मनेत्रः । धर्मसूत्रशब्दं पश्यत ॥

धर्मरथः । क्ष० सो० वं० । दिविरथस्य पुत्रः ।

तत्पुत्रः शचित्ररथः । (रोमपादः) । न० २३ ।

७ ॥

धर्मवृद्धः । क्ष० सो० वं० । श्वफल्कस्य पुत्रः । न०

२४ । १६ ॥

धर्मसावर्णिः । एकादशो मनुः । अ० १३ । २४ ॥

धर्मसूत्रः । (धर्मनेत्रः) क्ष० सो० वं० । सुमतस्य

पुत्रः । तत्पुत्रः शमः । न० २२ । ४८ ॥

धर्मसेतुः । एकादशमन्वन्तरीयो भगवदवतारः ।

तस्मिन् आर्यकः । माता वैष्णवा । अ० १३ ।

२६ ॥

धर्मयुः । क्ष० सो० वं० । रौद्राश्वस्य पुत्रः । न०

२० । ४ ॥

१ धातकिः । वीतिहोत्रस्य पुत्रः । वर्षपतिः । पं०

२० । ३१ ।

२ धातकिः । पुष्करद्वीपस्य वर्षम् । पं० २० ।

३१ ॥

१ धाता । देवः । कश्यपस्य पुत्रः । माता अदितिः ।

द्वादशादित्येष्वन्यतमः । पं० ६ । ३९ ॥

भार्याः चतस्रः । प्रथमा कुहूः । तत्पुत्रः सायम् ।

द्वितीया सिनीवाली । तत्पुत्रः दर्शः । तृतीया राका ।

तत्पुत्रः प्रातः । चतुर्था अनुमतिः । तत्पुत्रः पूर्ण-

मासः । पं० १८ । ३ ॥

२ः शता । त्रै० । मृगो पुत्रः । माता स्यातिः । भार्या

मेरोः पुत्री, आयतिः । पुत्रो मृकण्डुः । च०

१ । ४३-४४ ॥

धातुः । धातवः । देहस्थाः धारणकर्तारः वातपित्तक-

फादयः सप्त । द्विव १० । ३१ ॥

धारणा । अक्षण्डतया भगवद्भयानम् । पं० ९ ।

३१ ॥ द्वि० १ । १८-३९ ॥ २ । ८-१४ ॥

धारिणी । अग्निष्वात्तादिपितृणां कन्या । माता

स्वार्थमुक्त्वक्षपुत्री स्वधा । तस्याः स्वसा वयुना ।

ते उमे अपि ब्रह्मपादिन्यौ । च० १ । ६४ ॥

घाष्टाः । १ घृष्टस्य पुत्रा ब्राह्मणाः । न० २ । १७ ॥

धिषणा । दक्षपुत्री । कुशाश्वक्रपेर्भार्या । पुत्रः

वेदशिराः देवलः वयुनः मनुश्च । पं० ६ । २० ॥

धुन्युः । असुरः । कुवलयधेन हतः । न० ६ ।

२२ ॥

धुन्युमारः । १ कुवल्याश्वस्य नामान्तरम् । न० ६ ।

२३ ॥

धूमकेशः । दनुपुत्रोऽसुरः । पं० ३ । ३१ ॥

१ धूम्रकेतुः । १ भरतस्य पुत्रः । पं० ७ । ३ ॥

२ धूम्रकेतुः । तृणविन्दोः पुत्रः । न० २ । ३३ ॥

१ धूम्रकेशः । शृगुराजस्य पुत्रः । च० २४ । २ ।

२ धूम्रकेशः । कृशाश्वस्य पुत्रः । तन्माता १ अर्चिः ।

पं० ६ । २० ॥

१ धूम्राक्षः । क्ष० सू० वं० । हेमचन्द्रस्य पुत्रः ।

तत्पुत्रः संयमः । न० २ । ३४ ॥

२ धूम्राक्षः । राक्षसः । तद्वधः । न० १० । १८ ॥

१ धूम्राणीकः । मेधातिथेः पुत्रः । तन्नामकवर्षपतिः ।

पं० २० २५ ॥

२ धूम्रानीकः। शाकद्वीपस्थं वर्षम्। पं० २० ॥
 २५ ॥
 धृतः। क्ष० सो० वं०। धर्मस्य पुत्रः। तत्पुत्रो
 दुर्मनाः। न० २३। १५ ॥
 धृतदेवा। देवकस्य पुत्री। वसुदेवस्य भार्या। पुत्रो
 विप्रष्ठः। न० २४। २२। ५० ॥
 धृतराष्ट्रः। विचित्रवीर्यस्य पुत्रः। माता अम्बिका।
 न० २२। २४-२५ ॥ भार्या गान्धारी। पुत्राः
 दुर्योधनादयः शतम्। २६ ॥ विदुरोपदेगेन
 तस्य वैराग्यप्राप्तिः वनगमनं तत्र देहत्यागश्च। प्र०
 १३। १८-५९।
 धृतव्रतः। क्ष० सो० वं०। २ धृतेः पुत्रः। तत्पुत्रः
 सत्यकर्मा। न० २३। १२ ॥
 १ धृतिः। क्ष० सू० वं०। वीतहव्यस्य पुत्रः।
 तत्पुत्रो बहुलाश्वः। न० १३। २६ ॥
 २ धृतिः। क्ष० सो० वं०। ५ विजयस्य पुत्रः।
 तत्पुत्रः धृतव्रतः। न० २३। १२ ॥
 ३ धृतिः। जिह्वोपस्थजयः। ए० १९। ३६ ॥
 १ धृष्टः। श्राद्धदेवस्य मनोः पुत्रः। अ० १३। २ ॥
 न० १। १२ ॥ तत्पुत्रा धार्ष्ट्यं ब्राह्मणाः २।
 १७ ॥
 २ धृष्टः। हिरण्याक्षस्य पुत्रः। स० २। १८ ॥
 १ धृष्टकेतुः। क्ष० सू० वं०। निमिर्वन्धस्य सुधृतेः
 पुत्रः। तत्पुत्रः ३ हर्यश्चः। न० १३। १५ ॥
 २ धृष्टकेतुः। क्ष० सो० वं०। सत्यमेतोः पुत्रः
 तत्पुत्रः सुकुमारः। न० १७। ९ ॥
 ३ धृष्टकेतुः। क्ष० सो० वं०। धृष्टद्युम्नस्य पुत्रः।
 न० २२। ३ ॥

४ धृष्टकेतुः। कैकयो राजा। तद्भार्या वसुदेवमगिनी
 श्रुतकीर्तिः। पुत्री ४ भद्रा। न० २४। ३८ ॥
 धृष्टद्युम्नः। क्ष० सो० वं०। द्रुपदस्य पुत्रः। तत्पुत्रः
 ३ धृष्टकेतुः। न० २२। ३ ॥
 १ धृष्टिः। क्ष० सो० वं०। कुन्तेः पुत्रः। तत्पुत्रः
 निवृत्तिः। न० २४। ३ ॥
 २ धृष्टिः। क्ष० सो० वं०। भजमानस्य पुत्रः।
 न० २४। ७ ॥
 धेनुकः। रासमरूपी असुरः। श्रीकृष्णेन हतः। द०
 १५। २०-३८ ॥
 धेनुमती। देवद्युम्नस्य भार्या। तत्पुत्रः परमेष्ठी पं०
 १५। ३ ॥
 धौम्यः। ऋ०। पाण्डवानां पुरोहितः। प्र० ९।
 २ ॥
 ध्यानम्। तैलधारवदविच्छिन्नतया भगवत्स्थितानम्।
 द्वि० १। १९ ॥ २। ८-१३ ॥ ९।
 १६ ॥ तृ० ८। २३-३१ ॥ १५।
 ३८-४२ ॥ २१। ९-११ ॥ २८।
 १३-३३ ॥ च० ७। २०-२१ ॥ ८।
 ४४-५१ ॥ २४। ४५-५२ ॥ ५० ४।
 ३३-४० ॥ अ० ६। ३-७ ॥ १०। ५४ ॥
 द० ३। ९-१० ॥ २१। ५ ॥ २३। २२ ॥
 ३५। २-२५ ॥ ३८। ८ ॥ ३९। ४४-
 ५५ ॥ ५१। १-३। २५-२७ ॥ ए०
 ११। ४६ ॥ १४। ३६-४१ ॥ २७।
 ३९-४९ ॥ द्वा० ९। २२-२५ ॥
 ध्यानयोगः। ए० १४। ३१-४६ ॥
 १ ध्रुवः। उत्तानपादस्य पुत्रः। तन्माता सुनीतिः।
 च० ८। ८ ॥ ९ चित्रश्च इति नामान्तरम्।

१०। २२॥ भार्या शिशुमारप्रजापतिपुत्री भ्रमिः ।
 पुत्री कल्पो वत्सरश्च । १०। १॥ द्वितीया
 भार्या वायुपुत्री इत्य । तत्पुत्रः उत्कलः । १०।
 २॥ तस्य संपूर्णं चरित्रम् । च० ८-१२॥
 सपत्नीमात्राज्यमानितस्य तस्य वनगमनम् । ८।
 १०॥ नारदेन वासुदेवमन्त्रोपदेशः । २५-६२॥
 वरदानार्थं भगवंतं आगमनम् । ९। १-२६॥
 भगवत्स्तुतिः । ६-१७॥ राज्येऽभिषेकः ।
 ६६-६७॥ राक्षसानां वधः । १०। ६।
 २९॥ स्वार्थसुखमनुना तस्य धर्मोपदेशः । च०
 ११। ७-॥

२ ध्रुवः । धर्मप्रजापतिपुत्रः । माता वसुः । अयम-
 एवमुष्वन्यतमः । भार्या धरणिः । तत्पुत्राः त्रिवि-
 धानि पुराणि । प० ६। ११-१२॥

३ ध्रुवः । क्ष० सो० वं० । अन्तिमारस्य पुत्रः ।
 न० २०। ६॥

४ ध्रुवः । क्ष० सो० वं० । वसुदेवस्य पुत्रः । माता
 रोहिणी । न० २४। ४६॥

ध्रुवमण्डलम् । च० ९। २०-२५॥ पं० २३।
 १-९॥

ध्रुवसन्निः । क्ष० । पुष्यस्य पुत्रः । तत्पुत्रः सुदर्शनः ।
 न० १२। ५॥

न०

नहुलः । क्ष० सो० वं० । पाण्डोः पुत्रः । माता
 माद्री । नासत्यदस्योर्जातः तदंशश्च । भार्या द्रौपदी ।
 पुत्रः शनानीकः । द्वितीया भार्या क्रेणुमती । तत्पुत्रो
 निरमित्रः । न० २२। २८-३२॥

नक्तः । पृथुपेणस्य पुत्रः । भार्या द्रुतिः । पुत्रो
 ३ गयः । पं० १५। ६॥
 नक्षत्राणि । कृत्तिकादीनि । ता दक्षपुत्र्यः सप्तविंशति-
 श्वन्द्रस्य पत्न्यः । प० ६। २३॥ पं० २३।
 ६-७॥

नक्षत्ररूपः । आर्यवर्णाचार्यः । द्वा- ७। ४॥

नक्षत्रमण्डलम् । पं० २२। ११॥

नग्नजित् । कौसल्यो राजा । तत्पुत्री श्रीकृष्णमहिषी
 सत्या [नील] द० ५८। ३२॥

नहुला । चाक्षुषमनोमार्थ्या । तत्पुत्राः पुलकृत्सप्रभृतयो
 द्वादश । च० १३। १५-१६॥

नदीनां नामानि । पं० १९। १८॥ २०। ४,
 १०, १५, २१, २६, ॥ भगवतो नाडीभ्य
 उत्पत्तिः । द्वि० १। ३३॥

१ नन्दः । क्रौञ्चद्वीपस्यः पर्यतः । पं० २०। २१॥

२ नन्दः । भगवत्पार्षदः । प० ४। ३९॥ अ०
 २१। १६॥

३ नन्दः । क्ष० सो० वं० । वसुदेवस्य पुत्रः । माता
 मदिरा । न० २४। ४८॥

४ नन्दः । गोपः । [वसुदेवपितुः शरस्य वैश्यायां दास्यां
 जातः] द० ५। २०॥ पत्नी यशोदा । तस्यां
 योगमायाया जननम् । द० ३। ४७॥ तस्य
 पुत्रोत्पत्त्यादिकथा । ५॥ तस्य पूर्वजन्मनि द्रोण-
 नामकवसुत्वादिकथा । ८। ४६-५२॥ तेन
 कृष्णचरित्रकथनपूर्वकं स्तुतिः । २६॥ तस्य
 वरुणभूषेनापहरणं कृष्णेन मोचनं च । २८॥
 द्वि० ७। ३१॥ अत्रगणेन तस्य ग्रहणम् ।
 द० ३४॥

५ नन्दः । शूरा जातो महानन्दिपुत्रो मागधराज ।

द्वा० १ । ८९ ॥

नन्दनम् । मेरुपर्वतस्थ वनम् । पं० १६ । १४ ॥

तृ० २३ । ४० ॥

नन्दनः । कौश्वद्वीपस्था पर्वत । पं० २० । २१ ॥

१ नन्दा । कैलासस्था गङ्गा । च० ६ । २४ ॥

२ नन्दा । शास्मलिद्वीपस्था नदी । पं० २० ।

१० ॥

१ नन्दिवर्धनः । क्ष० सू० वं० । उदावमो पुत्र ।

तत्पुत्र सुकेतु । न० १३ । १४ ॥

२ नन्दिवर्धनः । राजकम्य पुत्रो मागधराज । तत्पुत्र

शिशुनाग । द्वा० १ । ४ ॥

३ नन्दिवर्धनः । अजयम्य पुत्रो मागधराज । द्वा०

१ । ७ ॥

नन्दीश्वरः । रुद्रस्य याहनभूतो वृषभ । तेन दक्षादीना

ब्राह्मणानां शापदानम् । च० २ । २० ॥ तेन

भगनामकस्यादित्यस्य ग्रहणम् । पं० १७ ॥

१ नभः । आकाशशब्द पश्यत ॥

२ नभः । द्वितीय ऊर्ध्वलोक । द्वि० १ । २७ ॥

अयमेव भुवर्लोकोऽपि । उत्पत्ति द्वि० ५ । ३८,

४२ ॥

३ नभः । क्ष० सू० वं० । शुद्धम्य पुत्र । तत्पुत्र

पुण्डरीक । न० १० । १ ॥

४ नभः । श्रावणमास ।

नभगः । श्राद्धदेवनाम्न वैमस्वतमनो पुत्र । अ०

१३ । २ ॥ न० १ । १२ ॥ तत्पुत्रो नाभाग ।

४ । १ ॥

नभरत्नम् । २ नभ शब्द पश्यत ॥

नभरयः । भाद्रपदमास ॥

नभस्वती । अन्नवर्धनस्य भार्या । तत्पुत्रो हविर्वर्धन ।

च० २४ । ५ ॥

नभोभासः । श्रावणमास ॥

नभस्वान । नरकासुरपक्षीयोऽसुर । दृ० ५९ ।

१२ ॥

नमुचिः । [विप्रचित्ते पुत्र] असुर । पं० १० ।

१९ ॥ हन्त्रेण हत । अ० ११ । १९-४० ॥

१ नरः । धर्मप्रजापते पुत्र । तन्माता मूर्ति । भ्राता

नारायण । प्र० २ । ४ ॥ द्वि० ७ । ६ ॥

च० १ । ५२ ॥

२ नरः । तामसमनो पुत्र । अ० १ । २७ ॥

नरकाः । पापिना यातनानुभवस्थानानि । तृ० ३० ।

२४-२८ ॥ पं० ७६ । तेषु मुख्या

एकविंशति । ७-३७ ॥

नरकयातना । तृ० ३० । २५-२८ ॥

नरकासुरः । भूदेव्या श्रीराहादुत्पन्न । श्रीशृण्णेन हत ।

दृ० ५९ । २१ ॥ प्र० १० । २९ ॥ द्वि० ७ ।

३४ ॥ तृ० ३ । ६ ॥

नरनारायणो । भगवदवतारभूतो नमो । पं० ३ ।

९ ॥ द्वि० ७ । ६ ॥ धर्मप्रजापतिपुत्रो । भ्राता

दक्षकन्या मूर्ति । च० १ । ५२ ॥ मार्कण्डेयेन

तयो स्तोत्रम् । द्वा० ८ । ४०-४९ ॥

नरसिंहः । भगवदवतार । प्र० ३ । १८ ॥ द्वि० ७ ।

१४ ॥ तदवतारस्था हिरण्यकशिपुपुत्रश्च विस्तेण ।

स० ८ । १८-३६ ॥ तन्मुक्ति तन्मादिदेव

तृना । म० ८ । ४०-५६ ॥ तस्य मन्त्र । पं०

१८ । ८ ॥ प्रह्लादतृना तन्मुक्ति । म० ९ ।

८-१३ ॥ ९-१४ ॥ पं० १८ । ७-१४ ॥

नरान्तकः । रावणपुत्रो राक्षसः । तस्य वधः । न०
१० । १८ ॥

नरिष्यन्तः । आद्धदेवनामकस्य वैवस्वतस्य पुत्रः ।
अ० १३ । २ ॥ न० १॥ १२ ॥ तत्पुत्रः
२ चित्रसेनः । २ । १९ ॥

१ नर्मदा । नदी । पं० १९ । १८ ॥

२ नर्मदा । नागकन्या । पुरुकुत्सस्य भार्या । तत्पुत्रः
त्रसद्भृत्यः । न० ७ । २-४ ॥

नलः । क्ष० मो० वं० । यदोः पुत्रः । न० २३ ।
२० ॥

नलकूबरपणिग्रीवौ । कुबेरस्य पुत्रौ । द० ९ ।
२३ ॥ नारदशापादर्जुनवृक्षौ बभूवतुः । तयो
श्रीकृष्णेन भञ्जनम् । १० । १-२३ ॥ तत्कृता-
कृष्णस्तुतिः । २९-३६ ॥

नलिनी । अजमीढस्य भार्या । तत्पुत्रः नीलः । न०
२१ । ३० ॥

नवग्रहाः । तेषां मण्डलानि । पं० २२ ॥

नवनन्दाः । द्वा० १ । १२ ॥

नवनीतचौर्यम् । श्रीकृष्णस्य । द० ९ ॥

नवमं गन्वन्तरम् । अधिपतिः दक्षसार्वणिः । अ०
१३ । १८-॥

नवरथः । क्ष० सो० वं० । भीमरथस्य पुत्रः । तत्पुत्रो
३ दधरथः । न० २४ । ४ ॥

नवविधः सर्गः । वृ० १० । १३-२९ ॥

नवविधा भक्तिः । स० ५ । २३-२४ ॥

नहुषः । क्ष० सो० वं० । आयुषः पुत्रः । न०
१७ । १ ॥ तत्पुत्राः यतिः ययातिः संयातिः

आयतिः नियतिः कृतिः इति षट् । १८ । १ ॥

तेन देवेन्द्रत्वं प्राप्य स्वर्गपालनम् । प० १३ ।
१६ ॥

१ नागः । मेरोः केसरपर्वतः पं० १६ । २६ ॥

२ नागः । नागाः । क्रदोः पुत्राः । प० ६ । २२ ॥

नागपत्न्यः । तत्कृता कृष्णस्तुतिः । द० १६ ।
३३-५३ ॥

नागलोकः । पं० २४ । ३१ ॥

नागालयः । रमणकद्वीपः । द० १७ । १ ॥

नाम्रजितीः । श्रीकृष्णभार्या सत्या । द० ६१ । १३ ॥

नाडिका । कालविशेषः । वृ० ११ । ८ ॥

नाडी । द्वि० ६ । १० ॥ १० । २९ ॥

नानावनारचरित्रम् । प्र० ३ ॥ द्वि० ७ ॥

नाभः । क्ष० सू० वं० । श्रुतस्य पुत्रः । तत्पुत्रः
सिन्धुद्वीपः । न० ९ । १६ ॥

१ नाभागः । वैवस्वतमनोः पुत्रः । अ० १३ । २ ॥

२ नाभागः । क्ष० सू० वं० । वैवस्वतमनुपुत्रस्य
दिष्टस्य पुत्रः । सः कर्मणा वैश्यतां गतः । तत्पुत्रः
भलन्दनः । न० २ । २३ ॥

३ नाभागः । नभगस्य पुत्रः । तेन भ्रातृन्प्रति स्वभाग-
दानप्रार्थने कृते पित्रा अह्निरसां सत्रायशिष्टद्रव्यप्र-
हणचोदना । तत्पुत्रः १ अम्बरीषः । न० ४ ।
१३ ॥

१ नाभिः । देहद्वारम् । द्वि० १० । २८ ॥

२ नाभिः । आग्नीषीस्य पुत्रः । पं० २ । १९ ॥
प्र० ३ । १३ ॥ द्वि० ७ । १० ॥ तन्माता

पूर्वचित्तिरप्मरा । पं० २ । ३ ॥ तद्वार्या
मेरुदुहिता मेरुदेवी । ३ । १ ॥ तत्कन्येन यत्ने
ऋत्विग्भिर्भगवतः -स्तुतिः । ४-१५ ॥ तद्वार्यायां

- ऋषमनामकभगवदवतारः । ७० ॥ तपस्तप्त्वा
परलोकगमनम् । ४ । ५ ॥
- १ नारदः । देवर्षिः । ब्रह्मण उत्सङ्गादुत्पन्नः । तृ०
१२ । २३ ॥ प्र० ६ । ३० ॥ तदागमनं
व्याससमीपे । प्र० ४ । ३२ ॥ व्यासं प्रति
भागवतपुराणोपदेशः । ५ । ८-२२ ॥ पूर्वजन्मनि
दास्याः पुत्रस्य तस्य योगिनां शुश्रूषणम् । योगि-
भिस्तस्य ज्ञानोपदेशः । ५ । २३-२७ ॥
तन्मातुः शत्रुघ्नाया दास्याः मरणम् । ६ ।
६-९ ॥ व्यवहितपूर्वजन्मनि उपवर्हेणनामकगन्धर्व-
त्वम् । विश्वसृग्भिस्तस्य शत्रुजन्मप्रापकशापदानम् ।
स० १५ । ६९-७३ ॥ ध्रुवाय वासुदेवद्वन्द्व-
शाक्षरमन्त्रोपदेशः । च० ८ । २५-६१ ॥
प्राचीनवर्हिषे पुरज्जनीषाल्यानकथनम् । च० २५-
२९ ॥ दक्षपुत्राणां वैराग्योपदेशः । दक्षेण तस्य
शापः । प० ५ । ५-४४ ॥ युधिष्ठिराय
धृतराष्ट्रदेहत्यागकथनम् । प्र० १३ । ३७-५९ ॥
तं प्रति शिशुपालस्य सायुज्यप्राप्तौ कारणकथनम् ।
स० १-१० ॥ तं प्रति नानाविधधर्मकथनम् ।
स० ११-१५ ॥ २ चित्रकेतवे मन्त्रोपदेशः । प०
१५ । २७ ॥ भगवत्तुतिः । पं० १९ । १०-
१५ ॥ २५ । ९-१३ ॥ द० ३७ । १०-
२४ ॥ ७० । ३७-३९ ॥ कंसं प्रति
नन्दादीनां देवत्वकथनम् । द० १ । ६२ ॥
कंसं प्रति कृष्णवलरामयो देवकीरोहिणी-
पुत्रत्वकथनम् । ३६ । १६-॥ कृष्णगार्हस्थ्यदर्श-
नम् । द० ६९ ॥
- २ नारदः । मेरोः केसरपर्वतः । पं० १६ । २६ ॥

- १ नारायणः । मूलरूपी भगवान्वासुदेवः । प्र० २ ।
२६-३० ॥ अन्यत्सर्वं भगवच्छब्दे द्रष्टव्यम् ।
नारायणशब्दनिर्वचनम् । द्वि० १० । १०-
११ ॥
- २ नारायणः । धर्मप्रजापतेः पुत्रः । माता सृष्टिः ।
भगवदवतारभूतः । भ्राता नरः । प्र० ३ । ९ ॥
द्वि० ७ । ६ ॥ तस्य तपोविघातो देवैः । प०
४ । ६-१६ ॥
- ३ नारायणः । अजामिलस्य पुत्रः । प० १ । २४-
२९ ॥
- ४ नारायणः । भूमित्रस्य पुत्रः । द्वा० १ । २० ॥
नारायणवर्म । विश्वरूपाचार्येण इन्द्रायोपदिष्टो वैष्णवः
कवचरूपो मालामन्त्रः । प० ८ ॥
- नारायणसरः । सिन्धुसमुद्रसंगमस्थानस्थितं सरः । प०
५ । ३-॥
- नारायणास्त्रम् । ध्रुवेण राक्षससैन्ये प्रयुक्तम् । च०
११ । १-॥
- नारायणाष्टाक्षरमन्त्रम् । प० ८ । ६ ॥
- नारायणभूतिः । द्वि० १ । ६ ॥ महिमा । प०
२ । ७-१२ ॥
- नारी । मेरो पुत्री । आमीध्रपुत्रस्य १ कुरोर्भावा ।
पं० २ । १९-२३ ॥
- नारीवधवः । मूलकस्य नामान्तरम् । न० ९ ।
४० ॥
- नासत्यौ । “अश्विनौ” इति पदं पश्यत ॥
- नासा । प्राणशब्दं पश्यत ॥
- नासिका । प्राणशब्दं पश्यत । द्वि० १० । २० ॥
- १ निकुम्भः । क्ष० सू० वं० । हर्षधस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रो वर्हणाथः । न० ६ । २४-२५ ॥

२ निकुम्भः । राक्षसः । न० १० । १८ ॥

निकृतिः । दम्भस्य पुत्रः । च० ८ । २-३ ॥

निजधृतिः । शाकद्वीपस्था नदी । पं० २० । २६ ॥

नित्यलयः । द्वा० ४ । ३५ ॥

१ निमिः । क्ष० सू० वं० । इक्ष्वाकोः पुत्रः । न०

६ । ४ ॥ वसिष्ठशापात्तस्य देहनाशः । न० १३ ।

१-४ ॥ अत एव तस्य विदेह इति नामान्तरम् ।

११ ॥ तत्पुत्रो मिथिलः । १२-१३ ॥ आपर्भै-

स्तस्यै भागवतधर्मोपदेशः । ए० २ । २४-॥

२ निमिः । क्ष० सो० वं० । दण्डपाणेः पुत्रः ।

तत्पुत्रः क्षेमकः । न० २२ । ४४ ॥

निमेषः । कालैकदेशः । तृ० ११ । ७ ॥

निन्नः । क्ष० सो० वं० । अनमित्रस्य पुत्रः । तत्पुत्राः

सत्राजित् प्रसेनः ३ क्षिनिश्च । न० २४ । १२-

१४ ॥

निम्लोचिः । क्ष० सो० वं० । भजमानस्य पुत्रः ।

न० २४ । ७ ॥

नियतिः । मेरोः पुत्री । विधातुर्भार्या । तत्पुत्रः प्राणः ।

च० १ । ४४ ॥

नियुत्सा । प्रस्तावस्य भार्या । पुत्रो २ विभुः । पं०

१५ । ६ ॥

१ निरमित्रः । क्ष० सो० वं० । अयुतायोः पुत्रः ।

तत्पुत्रः सुनक्षत्रः । न० २२ । ४६-४७ ॥

२ निरमित्रः । क्ष० सो० वं० । नकुलस्य पुत्रः ।

माता करेणुमती । न० २२ । ३२ ॥

निरयः । नरकाभिमानी अमुरः । भयस्य पुत्रः ।

तद्वार्या यातना । च० ८ । ४ ॥

निरोधः । पुराणलक्षणम् । महाप्रलये जीवस्य भगवद्भुदर

प्रवेशरूपः । द्वि० १० । १, ६ ॥

निर्जडतिः । पापाभिमानी अमुरः । ब्रह्मणः पायोरूपनः ।

तृ० १२ । २६ ॥ अप्रजसा तेन मृषाऽधर्मपुत्रयोः

मायादम्भयोः पुत्रत्वेन स्तुपात्वेन च स्वीकारः ।

च० ८ । २ ॥

निर्गुणम् । द्वि० ६ । ३९ ॥ तृ० ७ । २ ॥

निर्गोकः । त्रयोदशमन्वन्तरीय ऋषिः । अ० १३ ।

३१ ॥

निर्वाणरुचयः । एकादशमन्वन्तरीया देवाः । अ०

१३ । २५ ॥

निर्विन्ध्या । नदी । च० १ । १८ ॥ द० ७९ ।

२० ॥

निर्दृतिः । क्ष० सो० वं० । घृष्टेः पुत्रः । तत्पुत्रो

दशार्हः । न० २४ । ३ ॥

निलायनक्रीडा । श्रीकृष्णस्य । द० ३७ ।

२६-३२ ॥

निषातकवचाः । दैत्याः । पं० २४ । ३० ॥

निशीथः । पुष्पार्णस्य पुत्रः । तन्माता दोषा । च०

१३ । १४ ॥

१ निषधः । जम्बूद्वीपस्य मर्यादागिरिः । पं० १६ ।

९ ॥

२ निषधः । मेरोः वेसरणवतः । पं० १६ । २६ ॥

३ निषधः । क्ष० सू० वं० । अतिथेः पुत्रः । तत्पुत्रः

३ नमः । न० १२ । १ ॥

निषधन्वः । क्ष० सो० वं० । २ कुरुराजस्य पुत्रः ।

माता तपती । न० २२ । ४ ॥

निषादः । तज्जातेर्मूलपुरुषः । वेनदेहाज्जातः । अ०

१४ । ४३-४६ ॥

निष्क्रियः । चतुर्थश्रमावान्तरमेदः । तृ० १२ ।

४३ ॥

१ नीपः । क्ष० सो० व० । पारस्य पुत्र ।
 तद्भार्या शुक्राचार्यपुत्री कृत्वी । तत्पुत्र शतम् ।
 तेषु मुख्यो ब्रह्मदत्त । न० २१ । २४-२५ ॥

२ नीपः । क्ष० सो० व० । द्विमीढस्य पुत्र । तत्पुत्र
 उग्रायुध । न० २१ । २९ ॥

१ नीलः । इलावृत्तरम्यकयोर्मर्यादागिरि प्रागायत ।
 प० १६ । ८ ॥

२ नीलः । वानर । न० १० । १९ ॥

३ नीलः । क्ष० सो० व० । अजमीढस्य पुत्र ।
 तत्पुत्र शान्ति । न० २१ । ३० ॥

नीललोहितः । रुद्र । उत्पत्ति । त० १२ । ७ ॥

नीला । नमजित पुत्र्या सत्याया नामान्तरम् ॥

नीहारः । त० १२ । ३४ ॥

नृगः । वैवस्वतमनो पुत्र । न० १ । १२ ॥ तत्पुत्र
 सुमति । २ । १७ ॥ तस्य कृकलासजन्मप्राप्ति
 कृणेन त हत्वा शापान्मोक्षण च । त० ६४ ॥

तत्कृता भगवत्पुति । २६-२९ ॥

नृचक्षुः । क्ष० सो० व० । सुनीथस्य पुत्र । तत्पुत्र
 सुरसीनर । न० २२ । ४१ ॥

नृपञ्जयः । क्ष० सो० व० । मेघाविन पुत्र । तत्पुत्रो
 दुर्व । न० २२ । ४२ ॥

नृष्णा । झझझीपस्था नदी । प० २० । ४ ॥

नृसिंहः । नरसिंहशब्द पश्यत ॥

नृहरिः । नरसिंह । प० १५ । १६ ॥

नेत्रः । क्ष० सो० व० । ४ धर्मस्य पुत्र । न०
 २३ । २२ ॥

नेमित्रः । क्ष० सो० व० । अमीमृष्णस्य पुत्र ।
 तत्पुत्र ७ चित्रस्य । न० २२ । ३९ ॥

नैमित्तिसो लयः । द्वा० ४ । १-४ ॥

नैमिपम् । क्षेत्रम् । प० १ । ४ ॥

नैर्गुण्यम् । द्वि० १ । ७ ॥

नैःश्रेयसम् । वैकुण्ठस्थ वनम् । त० १५ । १६ ॥

न्यग्रोधः । क्ष० सो० व० । उग्रसेनस्य पुत्र ।
 न० २४ । २४ ॥

प०

पक्षिणः । खगशब्द पश्यत ॥

पञ्च कर्मेन्द्रियाणि । कर्मेन्द्रियशब्द पश्यत ॥

१ पञ्चजनः । अमुर । महादम्य पुत्र । तन्माता ४
 हृति । प० १८ । १४ ॥

२ पञ्चजनः । शङ्खावृत्तिरसुर श्रीकृष्णेन हत । त०
 ३ । २ ॥ त० ४५ । ४०-४१ ॥

३ पञ्चजनः । प्रजापति । तत्पुत्री २ दक्षप्रजापति
 भार्या असिक्ती । प० ४ । ५१ ॥

पञ्चजनी । विश्वरूपस्य दुहिता । १ भरतस्य भार्या ।
 प० ७ । १ ॥

पञ्च ज्ञानेन्द्रियाणि । ज्ञानेन्द्रियशब्द पश्यत ॥

पञ्चनखाः । श्रावय । तेषा सर्ग । त० १० ।
 २३ ॥

पञ्चपदी । शाकट्टीपस्था नदी । प० २० । २६ ॥

पञ्चपराणि । अविद्याया भागा । त० १२ । २ ॥

पञ्चमरेटः । इतिहासपुराणादीनि । प० ४ । २० ॥
 त० १२ । ३९ ॥

पञ्चमहाभूतानि । आकाश वायु तेज जलम् पृथिवी
 चति । नेषामुत्पत्ति । द्वि० ५ । २५-३० ॥
 त० ५ । ३१-३६ ॥

पञ्चमं मन्वन्तरम् । रैवतमन्वन्तरम् । अ० ५ ।
१-६ ॥

पञ्चयामः । विभावसुनामकवसोः पुत्रः । प० ६ ।
१६ ॥

पञ्चशिराः । ऋ० । प० १५ । १४ ॥

पञ्चाप्सरस्तीर्थम् । द० ८९ । १८ ॥

पञ्चालाः । क्ष० सो० वं० । भर्माश्वस्य पुत्राः ।
मुद्गलः यवीनरः बृहदिपुः काम्पित्यः सज्जयश्चेति ।
न० २१ । ३२ ॥

पणयः । रसातलस्थाः दैत्यविशेषाः । पं० २४ ।
३० ॥

पण्डितः । बन्धमोक्षवित् । ए० १९ । ४१ ॥

पतगाः । (पतङ्गाः) कीटविशेषाः । प० ६ । २१ ॥

पतङ्गः । मेरोः केसरपर्वतः । पं० १६ । २६ ॥

पतङ्गी । दक्षपुत्री । तार्क्ष्यस्य भार्या । तत्पुत्राः ।
पतङ्गाः । प० ६ । २१ ॥

पतञ्जलिः । ऋ० । प० १५ । १४ ॥

पथ्यः । ऋ० । अथर्वविदः सुमन्तोः प्रशिष्यः ।
(कबन्धस्य शिष्यः) द्वा० ७ । १ ॥ तच्छिष्याः ।

कुमुदः शुनकः जाजलिश्चेति । द्वा० ७ । २ ॥

पद्मशोशोत्पत्तिः । तत्र चतुर्मुखोत्पत्तिश्च । तृ० ८ ।
१४-२१ ॥ १० । ५ ॥ २० । १६ ॥

पद्मकल्पः । पाद्मकल्पशब्दः पश्यत ॥

पनसः । वानरः । न० १० । १९ ॥

पन्याः । भगवन्निगमः । ए० १९ । ४२ ॥

पण्या । मरः । द० ७९ । १२ ॥

पपाः स्विनी । नदी । पं० १९ । १८ ॥

पयोद्वतम् । पुत्रप्रदं वैष्णवव्रतम् । पुंसवनव्रतम् ।
अ० १६ । २५-५८ ॥

पयोष्णी । नदी । पं० १९ । १८ ॥

परकायप्रवेशः । भिद्धिः । ए० १५ । २३ ॥

परमहंसाः । प्र० ४ । ३१ ॥ ८ । २० ॥

परमाणुः । कालः । तृ० ११ । ५ ॥

परमेष्ठी । ऋषभदेववंश्यस्य देवयुम्नस्य पुत्रः । भार्या
सुवर्चला । पुत्रः प्रतीहः । पं० १५ । ३ ॥

परशुरामः । ऋ० । जमदग्नेः पुत्रः । भगवद्वतारः ।
प्र० ३ । २० ॥ द्वि० ७ । २२ ॥ न० १५ ।

१३ ॥ कार्तवीर्यार्जुनवधः । ३५ ॥ माता
रेणुका । न० १५ । १२ ॥ तेन पित्राज्ञया स्वमातुः

आतृणां च हननम् । १६ । ५ ॥ तस्य अष्टमे
मन्वन्तरे सप्तर्षित्वम् । अ० १३ । १५ ॥ तस्य

आगामिनि मन्वन्तरे वेदव्यासत्वम् । न० १६ ।
२५ ॥

परार्धः । ब्रह्मदेवस्य अयुषोऽर्धः । तृ० ११ । ३३-
३४ ॥

१ पराशरः । ऋ० । व्यासस्य पिता । प्र० ४ ।
१४ ॥ १९ । ९ ॥ द्वि० ७ । ४५ ॥

२ पराशरः । ऋ० । इन्द्रप्रमितेः शिष्यः । द्वा०-६ ।
५४-५५ ॥ १ ॥

परिग्रहः । पदार्थानां संपादनम् । तस्य दुःखकरत्वम् ।
ए० ९ । १-२ ॥

परिश्रुवः । क्ष० सो० वं० । सुर्वानलस्य पुत्रः । तत्पुत्रः ।
सुनयः । न० २२ । ४२ ॥

१ परिक्षित् (परीक्षित्) । क्ष० सो० वं० । २ कुन्दा-
जस्य पुत्रः । माता तपती । न० २२ । ४-९ ॥

२ परीक्षित् (परिक्षित्) । क्ष० सो० वं० । अग्नि-
मन्योः पुत्रः । माता उत्तराः । भार्या उत्तरकुमारस्य

तनया इरावती । प्र० १६ । २ ॥ पुत्रा जनमेजय
 श्रुतसेन भीमसेन उग्रसेनश्च । न० २२ । ३३-
 ३५ ॥ तेन भागवतश्रवणम् । प्र० ३ । ४२ ॥
 मातुरुद्रस्थस्य अपाण्डवेयाम्बुदम्भस्य कृष्णन रक्ष-
 णम् । ८॥ १४ ॥ तृ० ३ । १७ ॥ गर्भस्यस्य
 तस्य भगवद्दर्शनम् । प्र० १२ । ७-१० ॥ तस्य
 जननम् । १२ । १२ ॥ त्रिपुरात इति तस्य
 नामान्तरम् । १७ ॥ पट्टाभिषेक । १५ । ३८ ।
 तत्त्वामनिर्वचनम् । १२ । ३० ॥ अवमेवत्रयस्त्र-
 णम् । १६ । ३ ॥ दिग्विजय । ११ ॥ तेन वृषभ-
 रूपस्य धर्मस्य गोरूपाया भूमेश्च दर्शनम् । १७ ॥
 कलिनिग्रह १७ । २८-४५ ॥ सृगयायै वनग-
 मनादिकथा । १८ । २४-॥ तस्य ऋषिशाप ।
 ३२-३७ ॥ प्रायोपवेश । ३ । ४३ ॥
 १९ । ५ ॥ तक्षकदशनेन मरणम् । द्वा० ६ ।
 १२-१३ ॥

परोक्षः । क्ष० सो० व० । अनो पुत्र । न० २३ ।
 १ ॥

पर्जन्यः । मेघचक्राभिमानी देव । तस्योत्पत्ति । द्वि०
 ६ । ७ ॥

पर्यावर्तनः । नरकविशेष । पं० २६ । ७, ३५ ॥

पर्वतः । देवर्षि । प्र० ९ । ६ ॥

पर्वताना नामानि । पं० १९ २६ । १० । ४ ॥
 १० । १५ । २१ । २६ ॥ भगवत् उत्पत्ति । द्वि०
 १ । ३२ ॥ २१ । वर्णनम् । च० ६ । ८-२२ ॥
 अ० २ । १-॥

पवनः । मेरो पश्चिमदिक्स्थ पर्वत । पं० १६ ।
 २७ ॥

२ पवनः । उत्तममनो पुत्र । अ० १ । २३ ॥

१ पवमानः । प्रधानाग्रे पुत्र । माता स्वाहा ।
 च० १ । ६० ॥ २४ । ४ ॥

२ पवमानः । शाकद्वीपस्थ वर्षम् । तदधिपतेरपि
 तदेव नाम । पं० २० । २५ ॥

पवित्रवती । क्रौञ्चद्वीपस्था नदी । पं० २० । २१ ॥

पवित्राः । चतुर्दशमन्वन्तरीया देवा । अ० १३ ।
 ३४ ॥

पाकः । असुर । इन्द्रेण हत । अ० ११ । १९-
 २८ ॥

पाखण्डः । मतविशेष । तस्योत्पत्ति । च० १९ ।
 २३ ॥

१ पाञ्चजन्यः । कृष्णस्य शङ्ख । प्र० ११ । २ ॥
 च० ९ । ४ ॥

२ पाञ्चजन्यः । जम्बूद्वीपस्य उपद्वीप । पं० १९ ।
 ३० ॥

पाञ्चजनी । असिम्न्या नामान्तरम् ॥

पाञ्चपर्वणी । अविद्या । सत्सृष्टि । तृ० १२ । २ ।
 २० । १८ ॥

पाञ्चालाः । देश । प्र० १० । ३४ ॥

पाञ्चाली । द्रोपदीशब्द पश्यत । प्र० ७ । ३८,
 ५४ ॥

पाण्डुः । क्ष० सो० व० । मित्रिर्वीर्यस्य भार्याया
 व्यामाज्जात पुत्र । न० २२ । २५ ॥ भार्या
 कुन्ती । तस्या यमाज्जात पुत्रो युधिष्ठिर । वायो-
 र्जातो भीमसेन । इन्द्राज्जातोऽर्जुन । द्वितीया
 भार्या माद्री । तस्या नामस्यद्वयोर्जातो पुत्रौ
 नकुलः सहदेवश्च । न० २२ । २७-२८ ॥

पातालम् । सप्तम अधोलोके । पं० २४ ।
 ७ ॥ तल्लोकवर्णनम् । ३१ ॥ तत्र आदिशेषस्य
 स्थिति । २५ ॥
 पादः । गमनसाधनमिन्द्रियम् । तदभिमानिदेवताया
 उत्पत्ति । तृ० ६ । २२ ॥ द्वि० १० । २५ ॥
 पादवलयः । तृ० ८-११ ॥
 पारः । क्ष० सो० व० । रुचिराश्वस्य पुत्र । तत्पुत्र
 पृथुसेन नीपश्च । न० २१ । २४ ॥
 पायुः । गुदशब्द पदयत ॥
 पाराः । नवममन्वन्तरीया देवा । अ० १३ । १९ ॥
 पारमहस्यम् । द्वि० ९ । १७ ॥
 पारिजातः । कल्पवृक्ष । क्षीरोदधेरुत्पन्न । अ० ८ ।
 ६ ॥ दृष्टेन तस्यापहर । तृ० ३ । ५ [विज-
 यज्यजीयपाठे द० अ० ५० । ६५ ॥]
 पारिमद्रम् । शास्त्रलिङ्गीपथ्य वर्षम् । पं० २० ।
 ९ ॥
 १ पारियात्रः । मेरो पश्चिमदिशि स्थित पर्वत ।
 प० १६ । २७ ॥
 २ पारियात्रः । भारतवर्षस्थ पर्वत । प० १९ ।
 १६ ॥
 ३ पारियात्रः । क्ष० सू० व० । अनीहस्य पुत्र ।
 तत्पुत्र बलस्थल । न० १२ । २ ॥
 पार्वती । रुद्रभार्या । हिमवत पुत्री । चित्रकेतवे
 शापदानम् । प० १७ । ११-१५ ॥
 पार्षदाः । विष्णो । जयो मित्रयश्च । तृ० १६ । २ ॥
 सुनन्दनन्दको । च० १२ । २३ ॥ कुमुदादय ।
 अ० २१ । १५-१७ ॥ रुद्रस्य । मणिमन्मदा-
 दय । च० ४ । ४ ॥ ३१ ॥ चण्डीशनन्दीधरो ।
 ५ । १३-२० ॥ प० ६ । १७-१८ ॥

पाञ्चकः । क्ष० । प्रद्योतस्य पुत्रो मगधराज । द्वा०
 १ । ३ ॥
 पावकः । प्रधानाभिपुत्र । माता स्वाहा । च० १ ।
 ६० ॥ २४ । ४ ॥
 पावनः । क्ष० सो० व० । श्रीकृष्णस्य पुत्र । माता
 मित्रविन्दा । द० ६१ । १६ ।
 पाषण्ड । मतविशेष । च० २ । २८ ॥
 १ पिङ्गला । वेश्या । तस्या कथा । ए० ८ ।
 २२-४४ ॥
 [२ पिङ्गल । नाडी । विजघ्न । द्वि० २ । २४ ॥]
 पितरः । अग्निप्राप्ता बर्हिषद सोम्या पितर
 आज्यपा सामय अनमयश्च । तेषा सर्वेषा
 एकैव पत्नी १ स्वधा । पुत्र्यौ वयुना पारिणी च ।
 च० १ । ६३-६४ ॥ तेषा ब्रह्मणा सृष्टि ।
 तृ० २० । ४३ ॥ प० ६ । १९ ॥
 पिपासा । द्वि० १० । १७ ॥
 १ पिप्पलः । वृक्ष । नारदोपवेश । प्र० ६ । १६ ॥
 दृष्टोपवेश । तृ० ४ । २ ॥ ए० ३० ।
 २७ ॥
 २ पिप्पलः । मित्रनामकद्रव्यस्य पुत्र । तन्माता
 रेवती । प० १८ । ६ ॥
 पिप्पलादः । ऋ० । दधीचे पुत्र । प्र० १० ।
 १० ॥ द्वि० ७ । ४५ ॥
 पिप्पलायनः । ऋषभदेवस्य पुत्र । माता जयन्ती ।
 पं० ४ । ११ ॥ ए० २ । २१ ॥ निमिराजाय
 भागवतधर्मोपदेश ३ । ३५-४२ ॥
 पिप्पलायनिः । अथर्वविद्विषि । वेददर्शन्य शिष्य ।
 द्वा० ७ । २ ॥

पिशाचाः । भूतयोनय । सृष्टि । तृ० २० । ४० ॥
 पीठः । नरकासुरस्य सेनापति । द० ५९ । १२ ॥
 पुसवनव्रतम् । कश्यपेन दित्यै उपदिष्टम् । प०
 १८ । ४७-५४ ॥ तत्प्रकार । १९ ॥ कश्य
 पेन अदित्यै उपदिष्टम् । अ० १६ । २२-
 ६२ ॥
 पुसवनजलम् । पान युवनाश्वेन । न० ६ । २६-
 ३० ॥
 पुञ्जिरुस्थली । अप्सरा । तया मार्कण्डेयस्य तपोभङ्गो
 धम । द्वा० ८ । २६ ॥ तस्या वैशाखमासनेतृ
 त्वम् । ११ । ३४ ॥
 पुण्डरीकः । क्ष० सू० व० । नभस्य पुत्र । तत्पुत्र
 क्षेमधन्या । न० १२ । १ ॥
 पुण्ड्रः । क्ष० सो० व० । २ बलेर्भार्याया दीर्घतमस
 ऋषेर्जात पुत्र । न० २३ । ५ ॥
 पुण्यदेशाः । स० १४ । २७ ३३ ॥ ए० ५ । ३८-॥
 पुरलक्षणम् । नारदेन । च० २५ । १३-१९ ॥
 पुनर्वसुः । क्ष० सो० व० । दरिद्रोतस्य पुत्र ।
 तत्पुत्रौ आहुक आहुकी च । न० २४ ।
 २०-२१ ॥
 पुरज्जनः । राजा । उपाख्यानम् । च० २५-२९ ॥
 पुरज्जनी । पुरज्जनस्य भार्या । च० २७ । १ ॥
 १ पुरज्जयः । क्ष० सू० व० । विरुक्षे पुत्र ।
 इन्द्रवाह इति कुरुत्स्य इति च नामान्तरे । न० ६ ।
 १२ ॥ तत्पुत्र अनेना । २० ॥
 २ पुरज्जयः । क्ष० । रिपुज्जय इति नामान्तरम् ।
 तस्य मन्त्री शुनक । द्वा० १ । २ ॥
 पुरन्दरः । वैवस्वतमन्वन्तरीय इन्द्र । अ० १३ ।
 ४ ॥ इन्द्रशब्दे विद्यमाना विशापा अत्रानुसर्षेया ॥

पुराणानि । अष्टादश । तेषा नामानि । द्वा० ७ ।
 २२-२५ ॥ तल्लक्षणम् । ८-२२ ॥ द्वि०
 १० । १-२ ॥ तद्ग्रन्थसख्या । द्वा० १३ ॥
 पुरीष्याः । विधातृनामकादित्यस्य पुत्रा अग्रय ।
 तन्माता क्रिया । प० १८ । ४ ॥
 पुरीषी (पुरीष्यः) । यज्ञप्रभेद । तृ० १२ ।
 ४० ॥
 १ पुरुः । चाक्षुषमनो पुत्र । च० १३ । १६ ॥
 २ पुरुः । क्ष० सो० व० । बसुदेवस्य पुत्र । तन्माता
 सहदेवा । न० २४ । ५२-५३ ॥
 पुरुकुत्सः । क्ष० सू० व० । मान्धातु पुत्र । माता
 विन्दुमती । न० ६ । ३८ ॥ पत्नी नागकन्या
 नर्मदा । तत्पुत्र त्रसदस्तु । ७ । २-४ ॥
 पुरुजः । क्ष० सो० व० । सुशान्ते पुत्र । तत्पुत्र
 २ अर्क । न० २१ । ३१ ॥
 १ पुरुजित् । क्ष० सू० व० । सनद्राजस्य पुत्र ।
 तत्पुत्र १ अरिष्टनेमि । न० १३ । २२-
 २३ ॥
 २ पुरुजित् । क्ष० सो० व० । रुचकस्य पुत्र । न०
 २३ । ३५ ॥
 ३ पुरुजित् । क्ष० सो० व० । आनकस्य पुत्र ।
 माता कङ्का । न० २४ । ४१ ॥
 ४ पुरुजित् । क्ष० सो० व० । कृष्णस्य पुत्र ।
 माता जाम्बवती । द० ६१ । ११ ॥
 पुरुमीढः । क्ष० सो० व० । हस्तिन पुत्र । न०
 २१ । २१ ॥ स अनपत्य । ३० ॥
 पुरुप्रमेघः । याग । हरिश्चन्द्रेण कृत । न० ७ । २१ ॥
 पुरुषमूर्त्तार्थरूपयनम् । प्र० ३ । ४ ॥ द्वि० ६ ॥
 पुरुषावतारः । भगवत । प्र० ३ । १ ॥

पुरुहोत्रः । क्ष० सो० वं० । अनोः पुत्रः । तत्पुत्रः
३ आयुः । न० २४ । ६ ॥

पुरुवाः । क्ष० सो० वं० । वृषस्य पुत्रः । माता
इक्ष्वाकुरुदिहिता इला । तस्य ऐल इति प्रसिद्धिः ।
न० २१ । १५ ॥ तस्य भार्यास्थानीया उर्वशी ।
१४-६४ ॥ तस्यां जाताः पुत्राः २ आयुः
श्रुतायुः सत्यायुः अयः विजयः ५ जयः
इति पद । १५ । १ ॥ तस्य गीता । (ऐलगीता)
ए० २६ ॥

१ पुरोजवः । शाकद्वीपस्थं वर्षम् । पं० २० ।
२५ ॥

२ पुरोजवः । प्राणनामकवसोः पुत्रः । प० ६ ।
१२ ॥

पुलहः । ब्रह्मर्षिः । ब्रह्मणो नामेर्जातः । तृ० १२ ।
२४ ॥ भार्या कर्दमप्रजापति पुत्री गतिः । पुत्राः
कर्मश्रेष्ठः वरीयान् सहिष्णुश्च । च० १ । ३८ ॥

पुलहाश्रमः । क्षेत्रविशेषः । द० ७९ । १० ॥
पुलस्त्यः । ब्रह्मर्षिः । ब्रह्मणः कर्णयोर्जातः । तृ० १२ ।
२४ ॥ भार्या कर्दमप्रजापति पुत्री हविर्मुक् । पुत्रौ

अगस्त्यः विश्रवाश्च । च० १ । ३६ ॥
पुलिन्द्रः । मद्रक्त्य पुत्रः । द्वा० १ । १७ ॥

१ पुलोमा । दनुपुत्रोऽसुरः । प० ६ । ३१ ॥ अ०
१० । ३१ ॥

२ पुलोमा । वैश्वानरनामकदानवस्य पुत्री । कश्यपस्य
भार्या । तत्पुत्राः पौलोमाः । अर्जुनेन हताः ।
प० ६ । ३४-३६ ॥

१ पुष्करः । द्वीपः । शुद्धदेन समुद्रेणावृतः ।
अधिपतिः वीतिहोत्रः । पं० । १ ३२-३३ ॥

२ पुष्करः । क्ष० सू० वं० । सुतक्षत्रस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रः अन्तरिक्षः । न० १२ । १२ ॥

३ पुष्करः । क्ष० सो० वं० । वृक्तस्य पुत्रः ।
न० २४ । ४३ ॥

पुष्करचूडः । लोकालोकपर्वतस्थो दिग्गजः । पं०
२० । ३९ ॥

पुष्करारुणिः । क्ष० सो० वं० । पूर्ववंशोत्पन्नस्य
दुरितक्षयस्य पुत्रः । पश्चादयं ब्राह्मणो जातः ।
न० २१ । १९-२० ॥

१ पुष्करिणी । व्युष्टस्य भार्या । तत्पुत्रः सर्वतेजः ।
च० १३ । १४ ॥

२ पुष्करिणी । उत्सुकस्य भार्या । तत्पुत्राः १ अज्ञा-
दयः पद । च० १३ । १७ ॥

पुष्कलः । क्ष० सू० वं० । ३ भरतस्य पुत्रः ।
न० ११ । १२ ॥

पुष्टिः । १ दक्षस्य पुत्री । धर्मप्रजापतेर्भार्या । तत्पुत्रः
स्मयः । च० १ । ५१ ॥

पुष्पकम् । विमानम् । न० १० । ४५ ॥
पुष्पदन्तः । भगवत्पार्षदः । अ० २१ । १७ ॥

पुष्पभद्रकम् । देवोद्यानम् । तृ० २३ । ४० ॥
पुष्पमद्रा । नदी । तत्परि मार्कण्डेयेन तपश्चरणम् ।
द्वा० ८ । १७ ॥

पुष्पमित्रः । राजा । द्वा० १ । ३४ ॥
पुष्पवर्षः । शास्मलद्वीपस्थः पर्वतः । पं० २० ।
१० ॥

पुष्पवान् । क्ष० सो० वं० । सत्यहितस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रः बहुः । न० २२ । ७ ॥

पुष्पाणि : । वत्सरस्य पुत्र । तस्य द्वे भार्ये प्रभा दोषा
चेति । प्रभापुत्रा प्रातः मध्यदिन साय चेति ।
दोषापुत्रा प्रदोषो निशीथो न्युष्ट इति । च०
१३ । १२-१४ ॥

पुष्यः । क्ष० सू० व० । हिरण्यनाभस्य पुत्र ।
तत्पुत्रो ध्रुवसन्धि । न० १२ । ५ ॥

पुष्यमासः । दशमोमासः । द्वा० ११ । ४२ ॥

पूजाविधिः । ए० ३ । ४९-५५ ॥ २७ ॥

पूतना । असुरस्त्री । कसस्य धात्री । कृष्णेन हता ।
द० ६ । २-१८ ॥ उल्लपिकेति नामान्तरम् ।
द्वि० ७ । २७ ॥

पूयोदः । नरक । प० २६ । ७, २३ ॥

१ पूरुः । चाक्षुषमनो पुत्र । अ० ५ । ७ ॥

२ पूरुः । क्ष० सो० व० । ययाते पुत्र । तन्माता
शर्मिष्ठा । न० १८ । ३३ ॥ राज्ये पट्टाभिषेक ।
१९ । २३ ॥ तद्वशरुच्यम् । २० । १-४९ ॥
तत्पुत्रो १ जनमेजय । २० । २ ॥

३ पूरुः । क्ष० सो० व० । जहो पुत्र । तत्पुत्रो
बलाक । न० १५ । ३ ॥

पूर्णमासः । आदित्यस्य धातु पुत्र । माता अनुमति ।
प० १८ । ३ ॥

पूर्णिमा । २ मरीचं पुत्र । कश्यपस्य आता । माता
कला । पुत्रौ विरज विश्वगश्च । पुत्री देव-
कुल्या । च० १ । १४ ॥

पूर्वचित्तिः । अप्सरा । तस्याम् आभीघात् नाभिप्रभृ-
तिनवसख्याकपुत्रोत्पत्ति । प० २ । ३-२१ ॥
तस्या पुष्यमासनेवृत्वम् । द्वा० ११ । ४२ ॥

पूर्वजातिस्मरः । तृ० ३१ । ९ ॥ पं० ९ । ३ ॥
न० ८ । १६ ॥

पूपा । कश्यपस्य पुत्र । माता अदिति । द्वादशादि-
त्येवम्यतम । प० ६ । ३९ ॥ तस्य दन्तपातन
वीरगद्रेण । च० ५ । २१ ॥

पृथा । अस्या कुन्ती इति प्रसिद्ध नाम । शरस्य
पुत्री । न० २४ । ३०-३१ ॥ पित्रा कुन्तिनाम्ने
भोजाय पुत्रीत्येन दत्ता । तस्या दुर्वाससो मन्त्र-
प्राप्ति, कर्णोत्पत्ति, पाण्डुना विवाहश्च । ३२-
३६ ॥ अधिक कुन्तीशब्दे पश्यत ॥

पृथिवीतत्त्वम् । तृ० २६ । ४४-४६ ॥

१ पृथुः । वेनस्य पुत्र । भगवद्दश । च० १५ ।
१ ॥ प्र० ३ । १४ ॥ द्वि० ७ । ९ ॥ भार्या
महालक्ष्म्यशमूता अर्चि । च० १५ । ३-५ ॥ भग-
वत्सुति । २० । २३-३१ ॥ पुत्रा विजिताश्च
हर्षश्च घूम्रश्च वृको द्रविणश्च । २४ । १-
२ ॥ राज्यभिषेक । १५ । ७-२१ ॥ भूमे
समीकरणम् । १७ ॥ भूम्या सस्यदोहनम् ।
१८ ॥ ब्रह्मवर्तेऽधमेधकरणम् । इन्द्रेण यज्ञी-
याधहरण च । १९ ॥ तस्मै सनत्कुमारेण तत्त्वोप-
देशः । १७-४० ॥ तस्य परलोकगमनम् ।
२३ ॥ पृथुतीर्थम् । तृ० १ । २२ ॥

२ पृथुः । क्ष० सू० व० । अनेनस पुत्र । तत्पुत्र
विश्वरन्धि । न० ६ । २० ॥

३ पृथुः । तामसमनो पुत्र । अ० १ । २७ ॥

४ पृथुः । क्ष० सो० व० । रुचकस्य पुत्र । न०
२३ । ३५ ॥

५ पृथुः । क्ष० सो० वं० । ६ चित्ररथस्य पुत्रः ।
न० २४ । १८ ॥

पृथुलाक्षः । क्ष० सो० वं० । चतुरङ्गस्य पुत्रः ।
तत्पुत्राः बृहद्रथः बृहत्कर्मा बृहद्भानुश्चेति त्रयः ।
न० २३ । १०-११ ॥

पृथुश्रवाः । क्ष० सो० वं० । शशविन्दोः पुत्रः । तत्पुत्रः
रुचकः । न० २३ । ३४ ॥

पृथुषेणः । २ विमोः पुत्रः । भार्या ३ आकृतिः ।
तत्पुत्रो नक्तः । पं० १५ । ६ ॥

२ पृथुषेणः । (पृथुसेनः) । क्ष० सो० वं० । पारस्य
पुत्रः । तत्पुत्रो नीपः । न० २१ । २४ ॥

१ पृश्निः । सवितुर्भार्या । तत्पुत्रा अग्निहोत्रादयः ।
पुत्र्यः सावित्र्यादयः । पं० १८ । १ ॥

२ पृश्निः । देवक्याः पूर्वजन्मीयं नाम । भर्ता सुतपाः ।
तत्पुत्रः पृश्निगर्भः । द० ३ । ३२ ॥

पृश्निगर्भः । २ पृश्न्याः पुत्रो भगवदवतारः । द०
३ । ३२-४१ ॥

पृपतः । क्ष० सो० वं० । सोमकस्य पुत्रः । तत्पुत्रो
द्रुपदः । न० २२ । २ ॥

पृपदम्बः । क्ष० सू० वं० । विरूपस्य पुत्रः । तत्पुत्रो
रथीतरः । न० ६ । १ ॥

पृपद्मः । वैवस्वतमनोः पुत्रः । अ० १३ । ३ ॥ न०
१ । १२ ॥ गोवक्त्रे तस्य शृङ्गत्वप्राप्तिः । २ ।
३-९ ॥

पैतः । जातुकर्णस्य शिष्यो बह्वृच ऋषिः । द्वा०
६ । ५८ ॥

पैलः । व्यासशिष्यः । बह्वृच ऋषिः । प्र० ४ ।
२१ ॥ द्वा० ६ । ५२ ॥ तच्छिष्यो इन्द्रप्रमतिः
२ वाष्कलश्च । ५४ ॥

पोषणम् । पुराणलक्षणम् । स्वमत्तेषु भगवतोऽनुग्रहः ।
द्वि० १० । ४ ॥

पौण्ड्रः । करुशदेशाधिपतिः । द० ६६ । ११ ॥
कृष्णेन हतः । तत्पुत्रः सुदक्षिणः । २१-२८ ॥

१ पौरवी । युधिष्ठिरस्य भार्या । तत्पुत्रो देवकः ।
न० २२ । ३० ॥

२ पौरवी । वसुदेवस्य भार्या । पुत्राः सुभद्रः भद्रबाहः
दुर्मदः भद्रश्च । न० २४ । ४७ ॥

पौरोहित्यम् । तद्गर्हणं विश्वरूपाचार्येण । पं० ७ ।
३४-३६ ।

पौर्णमासः । आन्ध्रराजः । द्वा० १ । २३ ॥

पौलोमाः । पुलोमायाः पुत्रा असुराः । पं० ६ ।
३४-३५ ॥

पौलोमी । इन्द्रभार्या । १ पुलोमः पुत्री । पुत्राः
जयन्तः ऋषभः मीढाश्च । पं० १८ । ७ ॥

पौपमासः । पुष्यमासशब्दं पश्यत ॥

पौष्यक्षिः । सुकर्मणः शिष्यः सामगः । द्वा० ६ ।
७७ ॥ तच्छिष्यो लौगाक्षिः माङ्गलिः कुशीदः
कुक्षिश्च । ७९ ॥

प्रकृतिगुणाः । प्र० २ । २३ ॥

प्रकृतिपुरुषविवेकः । तृ० २६ । २७ ॥ ए० २२ ॥

प्रकृतिलक्षणम् । तृ० २६ । २६ ॥

प्रपोषः । क्ष० सो० वं० । कृष्णस्य पुत्रः । तन्माता
माद्री लक्ष्मणा । द० ६१ । १५ ॥

प्रचिन्वान् । प्राचीन्वान् । क्ष० सो० वं० । जन्मेजयस्य
पुत्रः । तत्पुत्रः प्रवीरः । न० २० । २ ॥

प्रचेतसः । प्राचीनवर्हिषः पुत्राः । माता शतद्रुती । ते च
दश समाननामानः । च० २४ । १३ ॥ तेषां

- तपश्चरणम् । १४-७९ ॥ वरदानार्थं भगवत
आगमनम् । ३० । ४-॥ भगवत्स्तुतिः । २२-
४२ ॥ क्रोधाद्वृक्षदाहः । ४४-॥ ५० ४ ।
४-॥ मारिपायाः परिणयः २ दक्षनामपुत्रोत्प-
त्तिश्च । च० ३० । ४७-५१ ॥ ५० ४ ।
१५-१७ ॥
- १ प्रचेताः । वरुणशब्दं पश्यत ॥
- २ प्रचेताः । क्ष० सो० वं० । दुर्मनसः पुत्रः । तस्य
शतं पुत्राः । ते च म्लेच्छाधिपतयोऽभूवन् ।
न० २३ । १५-१६ ॥
- प्रजापतयः । मरीच्याघाः । वृ० १२ । २२ ॥ द्वि०
३ । २ ॥ ६ । २८ । ३४ ॥
- प्रज्वारः । यवनेश्वरस्य भ्राता । च० २७ । ३० ॥
- प्रणिधानम् । प्र० ६ । २० ॥ ७ । ३ ॥
- प्रतर्दनः । क्ष० सो० वं० । १ दिवोदासस्य पुत्रः ।
तस्य शत्रुजित् द्युमाम् वत्सः ऋतध्वजः २ कुवल-
याश्वः इति नामान्तराणि । तत्पुत्रा अलर्कादयः ।
न० १७ । ६-७ ॥
- प्रतिः । क्ष० सो० वं० । ३ कुशस्य पुत्रः ।
न० १७ । १६ ॥
- प्रतिवाहुः । क्ष० सो० वं० । श्वफल्कस्य पुत्रः ।
न० २४ । १५-१७ ॥
- प्रतिभानुः । क्ष० सो० वं० । कृष्णस्य पुत्रः । माता
सत्यभामा । द० ६१ । ११ ॥
- प्रतिमा । पूजा । वृ० २९ । २१-२७ ॥ च०
८ । ५४-६१ ॥ स० १४ । २९, ३३, ३९,
४० ॥ न० ४ । ३०-३२ ॥ द० ८४ ।
१०-१३ ॥ ८६ । ५५ ॥ ए० २ । ४७ ॥
- ३ । ५० ॥ ११ । ४२-४६ ॥ २७ । ९-
१९ ॥
- प्रतिरूपा । मेरोः पुत्रो । किंपुरुषस्य भार्या पं० २ ।
१९-२३ ॥
- प्रतिविन्ध्यः । क्ष० सो० वं० । युधिष्ठिरस्य पुत्रः ।
माता द्रौपदी । न० २२ । २९ ॥
- प्रतिव्योमः । क्ष० सू० वं० । वत्सवृद्धस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रो भानुः । न० १२ । १० ॥
- प्रतिश्रुतः । क्ष० सो० वं० । वसुदेवस्य पुत्रः । माता
शान्तिदेवा । न० २४ । ५० ॥
- प्रतिसंकपः । वृ० १० । १४ ॥
- प्रतिहर्ता । प्रतीहस्य पुत्रः । माता (सुवर्चला) अर्चला ।
भार्या स्तुतिः । पुत्रौ अजः भूमा च । पं० १५ ।
५ ॥
- प्रतीकः । क्ष० सू० वं० । १ वसोः पुत्रः । तत्पुत्रौ
ओषवान् ओषवती च । न० २ । १८ ॥
- प्रतीकाश्वः । क्ष० सू० वं० । भानुमतः पुत्रः ।
तत्पुत्रः सुप्रतीकः । न० १२ । ११ ॥
- प्रतीपः । क्ष० सो० वं० । २ दिलीपस्य पुत्रः ।
तत्पुत्राः देवापिः शन्तनुः बाहीकश्च । न० २२ ।
११-१२ ॥
- प्रतीपरः । क्ष० सू० वं० । मरोः पुत्रः । तत्पुत्रः
वृत्तिरथः (वृत्तरथः) । न० १३ । १६ ॥
- प्रतीहः । परमेष्ठिनः पुत्रः । तद्भार्या सुवर्चला । तत्पुत्राः
प्रतिहर्त्रादियमवयः । पं० १५ । ३ ॥
- प्रतोपः । द्वादशगुणिनेभ्यन्यतमः । च० १ । ७ ॥
- प्रत्यक्षप्रमाणम् । ए० १९ । १७ ॥

प्रथमं मन्वन्तरम् । स्वायम्भुवमन्वन्तरम् । च० १ ॥
तत्रेन्द्रो यज्ञः । मरीचिप्रभृतय ऋषयः । देवास्तु-
यिताः । च० १ । १-९ ॥

प्रदोषः । पुष्पाण्यस्य पुत्रः । तन्माता दोषा । च०
१३ । १४ ॥

१ प्रद्युम्नः । २ चक्षुषः पुत्रः । च० १३ । १६ ॥

२ प्रद्युम्नः । क्ष० सो० वं० । कृष्णस्य पुत्रः ।
माता रुक्मिणी । कामदेवांशः । द० ५५ ।

१-२ ॥ तस्य शम्बरसुरेण समुद्रे प्रक्षेपः । ३ ॥

तेन शम्बरस्य वधः । ५५ ॥ ५६ ॥ तस्य सा-
त्वसचिवेन शुमता युद्धं तस्य वधश्च । ७६ ।

७७ । ३ ॥

प्रद्योतः । शुनकपुत्रो मगधराजः । द्वा० १ । ३ ॥

१ प्रबलः । मगधत्वार्षदः । अ० २१ । १६ ॥

२ प्रबलः । क्ष० सो० वं० । कृष्णस्य पुत्रः ।
माता लक्ष्मणा । द० ६१ । १५ ॥

प्रबुद्धः । ऋषभदेवस्य पुत्रः । पं० ४ । ११ ॥ ए०
२ । २१ ॥ निमिराजं प्रति भागवतधर्मकथनम् ।

३ । १८-३३ ॥

प्रभा । पुष्पाण्यस्य भार्या । तत्पुत्राः प्रातर्मध्यदिनं
सायमिति । च० १३ । १३ ॥

प्रभानुः । क्ष० सो० वं० । कृष्णस्य पुत्रः । माता
सत्यमामा । द० ६१ । १० ॥

१ प्रभासः । पश्चिमसमुद्रतीरस्थं क्षेत्रम् । तत्र यादवानां
गमनम् । तृ० ३ । २५ ॥ ए० ६ । ३५ ॥

तत्र विदुरस्य गमनम् । तृ० १ । २० ॥ विदुरस्य
तत्र देहत्यागः । प्र० १५ । ४९ ॥

२ प्रभासः । ४ वसोर्निमित्तान्तरम् ॥

प्रभुः । भगनामकादित्यस्य पुत्रः । तन्माता सिद्धिः ।
प० १८ । २ ॥

प्रमतिः । क्ष० सू० वं० । प्रांशोः पुत्रः । तत्पुत्रः
खनित्रः । न० २ । २४ ॥

प्रमदः । ऋ० । वसिष्ठस्य पुत्रः । तृतीयमन्वन्तरीयः
सप्तर्षिः । अ० १ । २४ ॥

प्रमन्युः । वीरव्रतस्य पुत्रः । माता भोजा । पं० १५ ।
१५ ॥

प्रमाणचतुष्टयम् । प्रत्यक्षादि । ए० १९ । १७ ॥

प्रम्लोचा । अप्सराः । तस्यां कंडुकपेर्जाता पुत्री
१ मारिषा । च० ३० । १३ ॥ तस्याः श्रावण-
मासनेवृत्तम् । द्वा० ११ । ३७ ॥

प्रयागः । क्षेत्रम् । द० ७९ । १० ॥

प्रलयः । तृ० ११ । २७-३१ ॥ अ० २४ ।
३२ ॥ स च नित्यो नैमित्तिकः प्राकृतः आत्यन्ति-
कश्चेति चतुर्विधः । द्वा० ४ । ३-२२ ॥

मार्कण्डेयेन तद्दर्शनम् । द्वा० ९ ॥

प्रलम्बः । असुरः । बलरामेण हतः । द० १८ ।
१७-२६ ॥ द्वि० ७ । ३४ ॥

प्रवर्षणः । पर्वतः । द० ५२ । १० ॥

प्रवीरः । क्ष० सो० वं० । प्राचीन्वतः पुत्रः ।
तत्पुत्रो मनस्युः । [नमस्युः] न० २० । २ ॥

१ प्रथयः । धर्मप्रजापतेः पुत्रः । माता ह्रीः । च०
१ । ५२ ॥

२ प्रथयः । गुणः । प्र० १६ । २९ ॥

प्रसवः । प्राणिनां मातृयेत्या बहिर्निःसरणम् ।
जीवस्य तत्कालीनं दुःखम् । तृ० ३१ । २२-
२३ ॥

प्रसादः । धर्मप्रजापते पुत्र । माता मैत्री । च० १ ।
५० ॥

प्रसुश्रुतः । क्ष० सू० व० । मरो पुत्र । तत्पुत्र
सन्धि । न० १२ । ७ ॥

प्रसूतिः । स्वायमुचमनो पुत्री । १ दक्षप्रजापतेर्मर्या ।
च० १ । १-११ ॥ शेष १ दक्षशब्दे पश्यत ॥

प्रसेनः । क्ष० सो० व० । निम्नस्य पुत्र । न०
२४ । १३ ॥ सिंहेन हत । द० ५६ । १४ ॥

प्रसेनजित् । क्ष० सू० व० । विश्वमाहस्य पुत्र ।
तत्पुत्र १ तक्षक । न० १२ । ८ ॥

प्रस्कण्वः । ऋ० । मेधातिये पुत्र । न० २० ।
७ ॥

प्रस्तावः । उद्गीथस्य पुत्र । भार्या नियुक्ता । पुत्रो
२ विशु । पं० १५ । ६ ॥

प्रहरः । कालविशेष । वृ० ११ । ८ ॥

प्रहस्तः । राक्षस । वध श्रीरामेण । न० १० ।
१८ ॥

प्रहेतिः । असुर । अ० १० । २८ ॥

प्रहादः । प्रहादशब्दं पश्यत ॥

प्रहादः । हिरण्यकशिपो पुत्र । माता कन्याध ।
प० १८ । १२-१३ । [तस्य भार्या धुति इति

वीरराघव ।] पुत्रो विरोचन । १६ ॥ तद्रूपवर्णनम् ।
स० ४ । ३०-४२ ॥ वृ० १४ । ४४-४९ ॥

विद्याम्याम । स० ५ । १-३२ ॥ नेन
वयम्येभ्यो रितोपदेश । ६ । १-२८ ॥ भगव

स्तुति । ९ । ८-५० ॥ पित्रा तस्य हिंसनम् ।
५ । ३३-४५ ॥ राज्याभिषेक । १० । ३३ ॥

यामनस्य स्तुति । अ० २३ । ६-८ ॥ दत्तात्रे-
यात् आन्वीक्षिकीविद्याम्यास । प्र० ३ । ११ ॥

प्रांशुः । क्ष० सू० व० । वत्सप्रीते पुत्र । तत्पुत्र
प्रमति । न० २ । २४ ॥

प्राकाश्यम् । सिद्धि । ए० १५ । १४ ॥

प्राकृतिको लयः । द्वा० ४ । ४-६ ॥

प्राकृतः सर्गः । वृ० १० । १३ ॥

प्रागज्योतिषपुरम् । नरकापुरस्य पत्तनम् । द० ५९ ।
२ ॥

प्रागल्भ्यम् । गुण । प्र० १६ । २९ ॥

प्राचीनवर्हिः । वर्हिपच्छब्दं पश्यत ॥

प्राचीन्वान् (प्रचीन्वान्) । क्ष० सो० व० । जन्मे-
जयस्य पुत्र । तत्पुत्र मवीर । न० २० । २ ॥

प्राची सरस्वती । प्र० १६ । ३७ ॥

१ प्राणः । १ विधातु पुत्र । माता नियति ।
पुत्र वेदशिरा । च० १ । ४४-४५ ॥

२ प्राणः । धर्मप्रजापते पुत्र । माता ३ वसु ।
भार्या २ ऊर्जस्वती । पुत्रा सह आयु पुरोजवध ।
प० ६ । ११-१२ ॥

प्राणरोधः । नरक । पं० २६ । ७ । २४ ॥

प्राणायामः । ए० १४ । ३४ ॥ द्वि० २ । १५ ॥
च० ८ । ४४ ॥

प्राणोत्क्रमणम् । निर्याणम् । द्वि० २ । १०-३२ ॥
च० ४ । २४ ॥ वृ० ३० । १८-२० ॥

१ प्रातः । पुणार्णस्य पुत्र । माता प्रभा । च० १३ ।
१३ ॥

२ प्रातः । १ धातु पुत्र । माता राका । प० १८ ।
३ ॥

१ प्राप्तिः । (प्राप्तिः) जगन्मस्य पुत्री । कमस्य
भार्या । द० ५० । १ ॥

२ प्राप्तिः । मिद्धि । ए० १५ । १३ ॥

प्रायः । प्रयोपवेशनम् । २ परीक्षिता । प० १९ ।
५ ॥

प्रायश्चित्तम् । तृ० १२ । ३७ ॥ पापनिष्कृति ।
प० १ । ७-१८ ॥

प्रावृट्कालः । वर्णनम् । द० । २० । ३-३१ ॥
प्रियव्रतः । स्वयंभुवमनो पुत्र । माता शतरूपा ।

च० १ । १ ॥ ब्रह्मणा तत्त्वोपदेश प० १ ।
११-१९ ॥ भार्या विश्वकर्मापुत्री २ बर्हिष्मती ।

पुत्रा आमीध्र इध्मजिह्व यज्ञबाहु महावीर
हिरण्यरेता धृतष्टष्ठ सवन मेधातिथि वीतिहोत्र

कवि इति दश । पुत्री शुक्राचार्यभार्या १ ऊर्ज-
स्वती । २४-२५ ॥ तस्यान्यस्या भार्याया जाता

उत्तम तामसो रैवत इतित्रयो मन्वन्तराधिपतय ।
२८ ॥ तेन सप्तकृत्य भूषदक्षिणम् । ३०-३३ ॥

तृ० १२ । ५५ ॥
मेतवन्धवः । तेपा यमेन सवाद । स० २ । २७-
५७ ॥

मेघकलहः । कृष्णस्य रुक्मिण्या सह । द० ६० ॥
मुक्षद्वीपः । इक्षुरसोदसमुद्रेण आवृत । तदधिपति

इध्मजिह्व । प० १ । ३२-३३ ॥ तद्वर्णनम् ।
२० । १-६ ॥

फ०

फाल्गुनमासः । तपस्याख्यो मास । द्वा० ११ । ४० ॥
फेनपाः । वानप्रस्थावान्तरप्रभेद । तृ० १२ ।

४३ ॥
ब०

वक्रः । पश्चिमिण्य । तद्रूपधरस्यासुरस्य कृष्णेन
वध । द० ११ । ४७-५३ ॥

वकी । पूतना । तृ० २ । २३ ॥

वडवा । हयखी । तद्रूपधारिणी विवस्वतो भार्या ।
तत्पुत्रौ अश्विनौ । अ० १३ । १० । प० ६ ।

४० ॥
वदरी । नरनारायणाश्रम । तस्या विशाला इति
नामान्तरम् । उद्धवस्य तत्र गमनम् । ए० २९ ।

४१-४७ ॥
१ बन्धुः । क्ष० सू० व० । बन्धुमत पुत्र ।
तत्पुत्र तृणविन्दु । न० २ । ३० ॥

२ बन्धुः । ए० १९ । ४३ ॥
बन्धुमान् । क्ष० सू० व० । केवलस्य पुत्र । तत्पुत्रो

बन्धु । न० २ । ३० ॥
१ बन्धुः । क्ष० सो० व० । द्रुहो पुत्र । तत्पुत्र

सेतु । १ न० २३ । १४ ॥
२ बन्धुः । क्ष० सो० व० । रोमपादस्य पुत्र ।

तत्पुत्र कृति । न० २४ । २ ॥
३ बन्धुः । क्ष० सो० व० । देवावृधस्य पुत्र । न०

२४ । ९-॥
४ बन्धुः । अथर्वविद्विषि । आक्षिरत्त । शुनकस्य

शिष्य । द्वा० ७ । ३ ॥
बन्धुवाहनः । क्ष० सो० व० । १ अर्जुनस्य पुत्र ।

माता चित्राङ्गदा । न० २२ । ३२ ॥
वर्हणाम्बः । क्ष० सू० व० । निरुम्भस्य पुत्र ।

तत्पुत्र कृशाब्ध । न० ६ । २५ ॥
वर्हिः । क्ष० सू० व० । वृहद्राजस्य पुत्र । न० १२ ।

१३ ॥
वर्हिपत् । दृग्विर्णम्य पुत्र । माता हविर्धनी । च०

२४ । ८ ॥ तस्य प्राचीनवर्हि वेदिपत् इति

नामान्तरे । १३-२७ ॥ तद्गार्या सामुद्री शत-
द्रुतिः । तत्पुत्रा दश प्रचेतसः । ९-१३ ॥
तस्मै नारदेन पुरज्जनोपाख्यानकथनम् । च०
२५-२९ ॥

वर्हिपदः । पितृगणेष्वात्मताः । तेषां पत्नी स्वायंमुव-
मनुपुत्री १ स्वधा । च० १ । ६३ ॥

१ वर्हिपत्नी । स्वायंमुवमनो राजधानी । तृ० २२ ।
२९ ।

२ वर्हिपत्नी । प्रियव्रतस्य भार्या विश्वकर्मप्रजापतेः
पुत्री । पं० १ । २४ ॥ विशेषः प्रियव्रतशब्दे
द्रष्टव्यः ॥

१ वरः । अतुरः । इन्द्रेण हतः । अ० ११ । २८ ॥

२ वरः । भगवत्पार्षदः । अ० २१ । १६ ॥

३ वरः । वलरामः । द्वि० ७ । ३५ ॥

४ वरः । मयामुरस्य पुत्रः । अतलाख्यस्य अधोलो-
कस्य अधिपतिः । पं० २४ । १६ ॥ १ वलोऽप्य-
यमेवेति मे वितर्कः ? ।

५ वरः । क्ष० सो० वं० । कृष्णस्य पुत्रः । माता
लक्ष्मणा । दृ० ६१ । १५ ॥

वल्देवः । वलरामः । तृ० ३ । १ ॥

१ वल्भद्रः । वलरामः ॥

२ वल्भद्रः । शाकद्वीपस्थः पर्वतः । पं० २० ।
२६ ॥

वलरामः । क्ष० सो० वं० । वसुदेवस्य पुत्रः । माता
१ रोहिणी । न० २४ । ४६ ॥ तस्य नारायणां
शत्वम् आदिशेषावतारत्वं च । दृ० २ । ५ ॥

तस्य संकर्षणः रामः वरः इत्यादीनि नामानि ।
१३ ॥ प्रथमं देवस्या गर्भे स्थितस्य योगमायया यशो-

दागर्भे स्थापनम् । दृ० २ । ५-८ ॥ तस्य रेवत्या

विवाहः । न० ३ । ३६ ॥ दृ० ५२ । १५ ।

प्रलम्बासुरस्य वधः । १८ । १७-२६ ॥

विदेहपुरे वासः । तस्माद्दुर्योधनस्य गदाविद्या-

भ्यासः । दृ० ५७ । २६ ॥ रुक्मिणी वधः ।

६१ । ३०-३६ ॥ मधुराया नन्दगोकुलगमनम् ।

६५ ॥ वारुणीपानम् । १९-२० ॥ यमुनाया

आह्वानम् । २३-२८ ॥ द्विविदवधः । दृ०

६७ ॥ कौरवैर्धृष्टस्य साम्नेयस्य मोचनार्थं हास्ति-

नपुरगमनम् । तत्पुरस्य गङ्गायां पातनोपक्रमः ।

६८ । १५-४१ ॥ रोमहर्षणस्य वधः । तीर्थयात्रा

च । ७८ ॥ बल्लवस्य वधः । ७९ । १-६ ॥

गदया युद्धयतोर्मिमदुर्योधनयोर्निवारणम् । दृ०

७९ । ३०-३९ ॥ तस्य देहत्यागः । ए०

३० । २६ ॥

वलस्थलः । क्ष० सू० वं० । पारियात्रस्य पुत्रः ।

तत्पुत्रः वज्रनाभः । न० १२ । २ ॥

१ वलाकः । बहुवृच ऋषिः । जातूकर्ण्यस्य शिष्यः ।

द्वा० ६ । ५८ ।

२ वलाकः । क्ष० सो० वं० । ३ पूरोः पुत्रः ।

तत्पुत्रोऽजकः । न० १५ । ३ ॥

१ वलिः । (महावलिः) । विरोचनपुत्रो भागवतोऽमु-

रः । तद्गार्या अशना । तस्याः कोटरा विन्यावलिः

इत्यपि नामान्तरे । पुत्राः वाणादयः । पं० १८ ।

१६-१७ ॥ इन्द्रेण पराजयः । अ० ११ । ४६ ॥

तस्य आगामिनि मन्वन्तरे इन्द्रत्वम् । १३ । १२ ॥

विध्वज्यागकरणम् । १५ । ४ ॥ शताध्वमेध-

यजनम् । ३४ ॥ तत्समीपे मिशार्थं वामनदेवस्य

गमनम् । १८ ॥ वामनेन विश्वरूपदर्शनम् ।
 २० । २२ ॥ गरुडेन वारुणपार्श्वेऽन्धनम् । २१ ।
 २६ ॥ भगवदाज्ञया सुतल्लोकप्रवेशः । २३ ।
 ३ ॥ तत्कृता भगवत्सुतिः । द० ८५ । ३९-
 ४६ ॥ तस्य गृहद्वारे गदापाणेर्भगवतोऽवस्थानम् ।
 पादाङ्गुष्ठेन दशकन्धरस्य योजनयुतमुच्चाटनम् ।
 इत्यादिकथा । पं० २४ । १८-२७ ॥ प्र० ३ ।
 १९ ॥ १२ । २५ ॥ द्वि० ७ । १८-४४ ॥
 २ बलिः । क्ष० सो० वं० । सुतपसः पुत्रः । तद्भार्या
 सुदेष्णा । तस्यां दीर्घतमस ऋपेर्जाताः पुत्राः
 अङ्गः वङ्गः कलिङ्गः सुहः पुण्ड्रः आन्ध्रः इति
 षट् । न० २३ । ४-५ ॥
 ३ बलिः । क्ष० सो० वं० । कृतवर्मणः पुत्रः ।
 तद्भार्या रुक्मिण्याः पुत्री चारुमती । द० ६१ ।
 २४ ॥
 बलिबिन्द्यः । रैवतमनोः पुत्रः । अ० ५ । २ ॥
 बल्लवः । असुरः । इल्लवस्य पुत्रः । द० ७८ ।
 ३८-॥ बलरामेण हतः । ७९ । १-६ ॥ द्वि०
 ७ । ३४ ॥ तृ० ३ । ११ ॥
 वस्तकथा । ययातिना देवयान्यै वैराग्योत्पादनाय
 कथिता कथा । न० १९ ॥
 बहुगवः । क्ष० सो० वं० । पूरुल्लोपन्नस्य सुशुना-
 मकस्य पुत्रः । तत्पुत्रः संयातिः । न० २० । ३ ॥
 बहुधः । क्ष० सो० वं० । रिपुञ्जयस्य पुत्रः । न०
 २१ । ३० ॥
 १ बहुरूपः । शाकद्वीपस्य वर्षम् पं० २० । २५ ॥
 २ बहुरूपः । एकादशरुद्रेष्वन्यतमः । प० ६ । १७-
 १८ ॥

बहुलाश्वः । क्ष० सू० वं० । धृतेः पुत्रः । तत्पुत्रः
 कृतिः । न० १३ । २६ ॥ तद्गृहगमनं
 श्रीकृष्णस्य । द० ८६ । १६ ॥ भगवत्सुतिः ।
 ३१-३५ ॥
 बहूदः । संन्यासावान्तरमेदः । तृ० १२ । ४३ ॥
 बहूनामेका पत्नी । दशमचेतसां भार्या वार्क्षी
 मारिषा । च० ३० । १६ ॥ प० ४ । १६ ।
 अग्निष्वात्तादिपितृणां भार्या १ स्वधा । च०
 १ । ६३-६४ । पाण्डवानां पत्नी द्रौपदी । न०
 २२ । २७-३० ॥
 बहोदः । बहूदः । तृ० १२ । ४३ ॥
 बाणः । असुरः । १ बलेः पुत्रः तन्माता कोटरा ।
 द० ६३ । २०-२१ । पुत्री ऊषा । ६२ ।
 १-२ । १२ ॥ तस्यावासस्थानम् शोणितपुरम् ।
 ४ ॥ तस्य सहस्रं बाहवः । अनिरुद्धस्य धन्वनम् ।
 ३५ ॥ कृष्णेन तद्बाहुच्छेदनम् । ६३ । ३२ ॥
 तृ० ३ । ११ ॥
 बालक्रीडा । कृष्णस्य । द० १८ । १२-१५ ॥
 बालरक्षा । श्रीकृष्णस्य द० ६ । १९-२९ ॥
 बालहत्याव्रतम् । चित्रकेतुभार्याभिः कृतम् । प०
 १६ । १४ ॥
 बालायनिः । बहुवृच ऋषिः । वाष्कले शिष्यः ।
 बालविल्लसंहिताध्वेता । द्वा० ६ । ५९ ॥
 १ वाष्कलः । अनुद्वादपुत्रोऽसुरः । प० १८ ।
 १६ ॥
 २ वाष्कलः । बहुवृच ऋषिः । पैलस्य शिष्यः ।
 तच्छिष्याः बोध्यः ४ याज्ञवल्क्यः पराशरः अग्नि-
 मिता चेति चत्वारः । द्वा० ६ । ५४-५५ ॥

वाष्कलिः । ऋ० । बालरित्यसहिताया उद्धर्ता ।
तच्छिष्या । बालायनि भज्य कासारश्च । द्वा०
६ । ५९ ॥

वाहुः । क्ष० सू० व० । ३ वृक्षस्य पुत्र । तत्पुत्र
सगर । न० १ । २-४ ॥

वाहीनः । क्ष० सो० व० । प्रतीपस्य पुत्र । तत्पुत्र
सोमदत्त । न० २२ । १२-१८ ॥

१ विन्दुमती । २ मरीचेर्भार्या । तत्पुत्रो विन्दुमान् ।
प० १५ । १५ ॥

२ विन्दुमती । मान्धातुर्भार्या । न० ६ । २५-
३३ ॥

विन्दुमान् । २ मरीचे पुत्र । माता १ विन्दुमती ।
भार्या सरथा । पुत्रो मधु । प० १५ । १५ ॥

विन्दुसरः । सरस्वतीतीर्थस्थ तीर्थम् । तत्र कर्म-
न्मणिना तपश्चरणम् । तृ० २१ । ३५ ॥ तत्रा
मनिर्वचनम् । ३८-३९ ॥ तत्र कपिलमहर्षे
स्थिति । २५ । ५ ॥

विलस्वर्गः । पातारूप स्वर्ग । पं० २४ । ८ ॥

बुद्धावतारः । प्र० ३ । २४ ॥ द्वि० ७ । ३७ ॥
जनकस्यानम् । वीरुददेश । प्र० ३ । २४ ॥

१ बुद्धिः । दक्षप्रजापतिपुत्री । धर्मप्रजापतेर्भार्या । पुत्र
अर्थ । च० १ । ५१ ॥

२ बुद्धिः । बुद्धीन्द्रियम् । तदुत्पत्ति, अभिमानिदेयता
च । तृ० ६ । २३ ॥ द्वि० १० । ३२ ॥

बुधः । बुधमण्डलाधिपो ग्रह । गृहस्थतिभार्याया
ताराया सोमाज्जात । न० १४ । ४-१४ ॥

तम्पादिलाया जात पुत्र पुनरवा । १५ ॥

बुधमण्डलम् । ग्रहरूपम् । प० २२ । १३ ॥

बृन्दावनम् । नन्दगोपस्य वनम् । महिमा । द०
१३ । ५९-६० ॥ १८ । ३-७ ॥

बृहन्लोकः । वामनदेवस्य पुत्र । माता कीर्ति ।
पुत्रा सौभाग्यदय । प० १८ । ८ ॥

१ बृन्ती । देवहोत्रस्य भार्या । तत्पुत्रो भगवदक्ष
उपहर्ता । अ० १३ । ३२ ॥

२ बृहती । छन्द । तृ० १२ । ४६ ॥

बृहत्कर्मा । क्ष० सो० व० । प्रयुलाक्षस्य पुत्र ।
न० २३ । ११ ॥

बृहत्कायः । क्ष० सो० व० । बृहद्वनुष पुत्र ।
तत्पुत्र १ जयद्रथ । न० २१ । २२ ॥

बृहत्सत्रः । क्ष० सो० व० । मन्यो पुत्र । न०
२१ । १ ॥ तत्पुत्रो हस्ती । २० ॥

१ बृहत्सेनः । क्ष० सो० व० । सुनक्षत्रस्य पुत्र ।
तत्पुत्र कर्मजित । न० २२ । ४७ ॥

२ बृहत्सेनः । क्ष० सो० व० । वृष्णस्य पुत्र ।
माता भद्रा । द० ६१ । १७ ॥

बृहत्सेना । बृहत्सेनाक्षस्य पश्यत ॥

१ बृहदम्बः । क्ष० सो० व० । शाकन्तस्य पुत्र ।
तत्पुत्र कुवल्याश्च । न० ६ । २१ ॥

२ बृहदम्बः । क्ष० सू० व० । १ सहदेवस्य पुत्र ।
न० १२ । ११ ॥

३ बृहदम्बः । ऋ० । प्र० ९ । ६ ॥

१ बृहन्निषुः । क्ष० सो० व० । अजमीढस्य पुत्र ।
तत्पुत्र बृहद्वनु । न० २१ । २२ ॥

२ बृहन्निषुः । क्ष० सो० व० । भर्माध्वस्य पुत्र ।
न० २१ । ३२ ॥

बृहद्भनुः । क्ष० सो० व० । १ बृहदिपो पुत्र ।
तत्पुत्र बृहत्काय । न० २१ । २२ ॥

१ बृहद्भलः । क्ष० सू० व० । १ तक्षकस्य पुत्र ।
अभिमान्युना भारतयुद्धे हत । तत्पुत्रो बृहद्भण ।
न० १२ । ८-९ ॥

२ बृहद्भलः । क्ष० सो० व० । देवभागस्य पुत्र ।
न० २४ । ४० ॥

१ बृहद्भानुः । क्ष० सो० व० । पृथुलाक्षस्य पुत्र ।
न० २३ । ११ ॥

२ बृहद्भानुः । क्ष० सो० व० । कृष्णस्य पुत्र । माता
सत्यमामा । द० ६१ । १० ॥

३ बृहद्भानुः । चतुर्दशमन्वन्तरीयो भगवद्वतार ।
तत्पितरौ सत्त्रायणो १ विनताच । अ० १३ ।
३५ ॥

बृहद्भणः । क्ष० सू० व० । १ बृहद्भलस्य पुत्र ।
तत्पुत्र उरुक्रिय । न० १२ । ९-१० ॥

१ बृहद्भयः । क्ष० सू० व० । देवरातस्य पुत्र ।
तत्पुत्र महावीर्य । न० १३ । १५ ॥

२ बृहद्भयः । क्ष० सो० व० । उपरिचरवसो पुत्र ।
तत्पुत्र रुशनाभ । तस्यान्य पुत्रो जरासन्ध ।
न० २२ । ६-८ ॥

३ बृहद्भयः । क्ष० सो० व० । तिमे पुत्र । तत्पुत्र
३ सुदास । न० २२ । ४३ ॥

४ बृहद्भयः । क्ष० सो० व० । पृथुलाश्वस्य पुत्र ।
तत्पुत्रो बृहन्मना । न० २३ । १०-११ ॥

५ बृहद्भयः । क्ष० । नमो मोर्ये । द्वा० १ । १५ ॥

बृहद्भानुः । क्ष० सू० व० । अभिप्रजित पुत्र ।
तत्पुत्रो वर्ति । न० १२ । १२-१३ ॥

बृहन्मनाः । क्ष० सो० व० । ४ बृहद्भयस्य पुत्र ।
तत्पुत्रो २ जयद्रथ । न० २३ । ११ ॥

बृहस्पतिः । ऋ० । अङ्गिरस पुत्र । माता २ श्रद्धा ।
च० १ । ३४-३५ ॥ इन्द्रेण तम्यापमानम् ।
प० ७ । २-८ ॥ इन्द्रस्य परित्याग । ९-१० ॥
तस्य उचथ्यनामकभ्रातृपत्न्या जात पुत्रो भरद्वाज ।
न० २० । ३६-३८ ॥ तत्पत्न्यास्तारायाश्चन्द्रेणा-
पहारस्तस्या चन्द्राज्जात पुत्रो बुध । न० १४ ।
४-१४ ॥ तस्य त्रयोदशे मन्वन्तरे इन्द्रत्वम् ।
अ० १३ । ३१ ॥ औरस पुत्र कच । न०
१८ । २२ ॥ स नवग्रहेष्वन्यतम ॥

बृहस्पतिमण्डलम् । पं० ३२ । १५ ॥

बृहस्पतिसवः । १ दक्षप्रजापतिना कृत । च० ३ ।
३ ॥

बोभ्यः । ऋ० । प० १५ । १४ ॥

ब्रह्मा । चतुर्मुख । भगवतो नाभिपद्मात्तम्योत्पत्ति ।
प्र० ३ । २ ॥ तपश्चरणम् । द्वि० ९ ॥ सुच-
चतुष्टयोत्पत्ति । तृ० ८ । १५-१६ ॥ भग-
वत्तुति । द्वि० ६ । ३५-४५ ॥ तृ० ९ ।
१-२५ ॥ २० । २७ ॥ द० २ । २६-४२ ॥
१४ । १-४० ॥ स० ८ । ४० ॥ मरीच्यादि-
दशपुत्रोत्पत्ति । तृ० १२ । २२ ॥ स्युदुरितु वाच
कामना । तृ० १२ । २८ तस्य देहात् स्त्राय-
भुवमनोत्पत्ति । तृ० १२ । ५२-५३ ॥ तस्य
नानाभिदेहग्रहण तत्पत्न्यश्च । २८-५३ ॥ ३१ ॥
३६ ॥ स्वायम्भुवानुना सनाद । तृ० १३ ।
६-१५ ॥ तस्य नागागिराद्वाराहोत्पत्ति । तृ०
१३ । १८ ॥ त यगितु य.रक्षसा प्रवृत्ति ।

२० । २३ ॥ रुद्रदेवं प्रसादयितुं कैलासगमनम् ।
 च० ६ । ८-४१ ॥ रुद्रस्तुतिः । ४२-५३ ॥
 प्रियव्रताय तत्त्वोपदेशः । पं० १ । ११-१९ ॥
 हिरण्यकशिपवे वरदानम् । स० ३ । १८ ।
 गोवत्सानां तत्पालानां च हरणम् । द० १३ ॥
 कृष्णस्य स्वलोकगमनप्रार्थना । ए० ६ ।
 ११-२७ ॥
 ब्रह्मचारी । प्रथमाश्रमी । तद्धर्माः । स० १२ ।
 १-१६ ॥ ए० १७ । २२-३८ ॥
 ब्रह्मदत्तः । क्ष० सो० धं० । नीपस्य पुत्रः । तन्माता
 शुकाचार्यपुत्री कृत्वी । भार्या गौः पुत्रो विन्वत्सेनः ।
 न० २१ । २५ ॥ नेयं कृत्वी साक्षाच्छुका-
 चार्यस्य पुत्री किंतु शुकाचार्यछायायाः इति ज्ञेयम् ।
 ब्रह्मशिरोरुम् । अलविशेषः । प्र० ७ । १९ ॥
 ब्रह्मशलिः । अथर्वविदपिः । वेददर्शस्य शिष्यः । द्वा०
 ७ । २ ॥
 ब्रह्मरातः । शुकाचार्यः । प्र० ९ । ८ ॥ द्वि० ८ ।
 २७ ॥
 ब्रह्मसप्तर्षिः । दशमो मनुः । उपश्लोकस्य पुत्रः । तत्पुत्रो
 भरिणः । अ० १३ । २१ ॥
 ब्रह्मसप्तर्षिप्रम्वन्तरम् । दशममन्वन्तरं पश्यत ॥
 ब्रह्मस्वम् । तदपहरणे दोषः । द० ६४ । ३२-
 ४४ ॥
 ब्रह्महत्या । इन्द्रस्य विश्वरूपाचार्यवधजा । ए० ९ ।
 ४-११ ॥ तत्स्यैव पृत्रवधाज्जाता । १३ । १०-
 २१ ॥ वैशंपायनाचार्यस्य । द्वा० ६ । ६१ ॥
 ब्रह्महृदः । वैकुण्ठस्थः । द० २८ । १६ ॥
 ब्रह्माण्डम् । सृष्टिः । द्वि० ५ । ३४ ॥ १० ।
 १-१॥ तृ० ६ । १-६ ॥ २० । १४ ॥

तेषामनेकत्वम् । तृ० ११ । ३९-४० ॥ तस्य
 सुवर्णमयत्वम् । २० । १४ ॥ द० १४ ।
 ११ ॥ ए० १६ । ३९ ॥
 १ ब्रह्मावर्तः । ऋषभदेवस्य पुत्रः । माता जयन्ती ।
 पं० ४ । १० ॥
 २ ब्रह्मावर्तः । सरस्वतीहृषद्वत्योर्मध्ये विद्यमानो देशः ।
 प्र० १० । ३४ ॥
 ब्राह्मणः । चातुर्वर्ण्ये प्रथमः । माहात्म्यम् । तृ०
 १४ । ४१-॥ १६ । २-११ ॥ २२ । १२ ॥
 च० २१ । ३६-४३ ॥ २२ । ४६ ॥ पं०
 ५ । २३-२७ ॥ १३ । २३ ॥ स० १४ ।
 ४१-॥ द० ५२ । ३३ ॥ ६४ । ३२-४३ ॥
 ८० । २८-३३ ॥ ८६ । ५१-५७ ॥
 ८९ । १८ ॥ तद्धर्माः । स० ११ । १३-
 १४ ॥ ए० १७ । ४०-४१ ॥ लक्षणम् ।
 स० ११ । २१ ॥ ए० १७ । १६ ॥ वृत्तिः ।
 स० ११ । १४, १६, १८, २० ॥ द०
 ५२ । ३१ ॥ ए० १७ । ४० ॥ तेभ्यो
 नन्दीक्षणेन शापः । च० २ । २६ ॥ तत्कोपकल्म ।
 प्र० ७ । ४८ ॥ वधप्रतिनिधिः । ५७ ॥

भ०

भक्ताः । श्रीमतो भगवतो नारायणस्य भक्ताः । तेषु केषां
 चिन्नामानि । द्वि० ७ । ४३-४६ ॥ तत्प्रशंसा ।
 प्र० १ । १५ ॥ २ । २५-२६ ॥ ४ ।
 १२ ॥ १३ । ९ ॥ १८ । ४, १३, ४८ ॥
 १९ । ८ ॥ द्वि० ३ । ११ ॥ ७ । ४२ ॥
 ८ । ६ ॥ तृ० ४ । २५ ॥ ५ । ३ ॥ १३ ।
 ४ ॥ २१ । १७-१८ ॥ २२ । ३७ ॥

२३ । ४२, ५५ ॥ २५ । ३८ ॥
 च० २० । १२ ॥ २४ । ३०, ५७, ५९ ॥
 २९ । ३९-४० ॥ ३० । १९-२०, ३३-
 ३७ ॥ पं० १ । १-५, ३५ ॥ ६ । १ ॥ ९ ।
 २० ॥ १० । २५ ॥ १३ । २११-२३ ॥
 ५० ३ । २७, ३३ ॥ ९ । ३९, ४८ ॥
 १७ । २७-२८, ३१ ॥ स० ५ । ३२ ॥
 १० । ९-२०, ४८ ॥ न० ४ । ६३-७१
 ५ । १४-१५ ॥ ९ । ६ ॥ द० १० ।
 ४१ ॥ ३३ । ३५ ॥ ८४ । १०-१३ ॥

भक्तिः । प्र० २ । २२ ॥ द्वि० १ । २१ ॥
 तृ० २५ । २८-॥ तस्या नवविधत्वम् । स०
 ५ । २३-२४ ॥ च० ९ । १० ॥ तस्याः
 निखिलपुरुषार्थप्रदत्वम् । द्वि० ३ । १० ।

भक्तियोगः । प्र० २ । ७, २० ॥ ५ । ३५ ॥
 ७ । ४ ॥ ८ । २० ॥ ए० १४ ॥ १९ ।
 १९ ॥ २९ ॥ प्रशंसा । तृ० १५ । ३३-४४ ॥

भगः । कश्यपस्य पुत्रः । तन्माता अदितिः । प०
 ६ । ३९ ॥ तद्वार्या १ निद्रिः । पुत्राः महिमा
 विभुः प्रभुः इति त्रयः । कन्या आशीर्नाम्नी ।
 प० १८ । २ ॥ तन्नयभक्तो दक्षाध्वरे वीरभद्रेण ।
 च० ५ । २० ॥

भगवान् । श्रीमालारक्षणः । स्वरूपवर्णनम् । प्र०
 १२ । ८-१० ॥ द्वि० ९ । १४-१६ ॥ तृ०
 १५ । ३८-४५ ॥ २८ । २१-३३ ॥ च०
 ७ । २०-२१ ॥ अ० ६ । ३-७ ॥ द०
 ३९ । ४५-५५ ॥ तत्रोत्पत्तिवर्णनम् । द्वि० ९ ।
 ०-१३ ॥ अपिर्क वैकुण्ठलोकाब्दे पश्यत । स्थूल-

रूपवर्णनम् । द्वि० १ । २४-३८ ॥ उपासना-
 प्रकारः । द्वि० २ । ८-१४ ॥ वेदनप्रकारः ।
 द्वि० २ । ८-१४ ॥ नाभिपञ्चाङ्गक्षण उत्पत्तिः ।
 प्र० ३ । २ ॥ तृ० ८ । १३-१६ ॥ सोऽसक्त-
 एव कर्म कुर्वते । प्र० ३ । ३६ ॥ सेवाफलम् ।
 प्र० ६ । २४ ॥ सनकादीन्प्रति ब्राह्मणमहिमानु-
 वर्णनम् । तृ० १६ । २-१२ ॥ माहात्म्यम् ।
 प्र० १ । १३-१६ ॥ २ । ११, २३-३६ ॥
 ६ । ३५-३६ ॥ ७ । १० ॥ ८ । १३-
 १६ ॥ ९ । १०, १४-१६, १८-२४ ॥
 ११ । २५-२७, ३३-३९ ॥ १२ । ७-
 ११ ॥ १४ । ३५-३८ ॥ १५ । ६-२१ ॥
 १६ । २६-२९, ३२-३५ ॥ द्वि० ५ ।
 ११-२० ॥ ६ ॥ ७ । ४०-४२, ४७-
 ५० ॥ ८ । ४-६ ॥ ९ । १४-१६ ॥ तृ०
 २ । १८-२४ ॥ ३ । १-११ ॥ ६ । ३४-
 ३९ ॥ ९ । १-२१ ॥ १४ । २५-२८ ॥
 १९ । ३४-३८ ॥ च० ३ । २३ ॥ ८ ।
 २०-२३ ॥ ११ । २५-२७ ॥ १४ ।
 २०-२२ ॥ २० । ७ ॥ २१ । ३०-३४ ॥
 २२ । ३७-४० ॥ २९ । ४२-४६ ॥ ३१ ।
 २०-२२ ॥ पं० १ । ११-१५ ॥ ११ ।
 १२-१४ ॥ २० । ४०-४१ ॥ २५ । २-
 १३ ॥ प० ३ । १२-१८ ॥ ११ । २४-
 २७ ॥ स० ६ । १९-२८ ॥ ९ । २० ॥
 १० । ४८-५० ॥ १४ । ३४-३८ ॥ अ०
 २ । ३२-॥ ३ । २-२९ ॥ ५ । ६ ॥ ६ ।
 ८-१५ ॥ ८ । १०-२३ ॥ २१ । २-४ ॥
 २३ । २० ॥ न० ११ । २०-२२ ॥ १८ ।

४८-४९ ॥ द० ६ । ३ ॥ ७ । ३६-३७ ॥
 ८ । ३७ ३९ ॥ ९ । १३ १७ ॥ १३ ।
 १९ २० ॥ २६ । २-१२ ॥ ३४ । १७
 १८ ॥ ४६ । ३१-४३ ॥ ५० । ३० ॥
 ७७ । ३१-३२ ॥ ८३ । ८-४३ ॥ ८९ ।
 १५ १९ ॥ ९० । ४७-४८ ॥ ९० ३ । ३५-
 ४० ॥ ५ । १० १३ ॥ १३ । ३९ ४० ॥
 २८ । ५-७, १८-२० ॥ ३१ । ११-१३ ॥
 ६० ३ । ४५-४७ ॥ ४ । ३०-३१ ॥ ६ ।
 २९ ३२ ॥ ११ । ४-२५ ॥ नाममहात्म्यम् ।
 प्र० १ । १४, १६ ॥ १८ । १९ ॥ द्वि० १ ।
 ११ ॥ तृ० ९ । १५ ॥ ३३ । ६ ७ ॥
 च० ७ । ४७ ॥ १० ३० ॥ पं० २४ ।
 २० ॥ २५ । ११ ॥ प० १ । ३०-३१ ॥
 २ । ७-१९, ४५-४९ ॥ ३ । २२-३१ ॥
 १३ । ८ ॥ अ० २३ । १६ ॥ न० ४ ।
 ६२ ॥ ५ । १६ ॥ द० २ । ३७ ॥ द्वा०
 ३ । ४४ ॥ १२ । ४६-४७ ॥ कथामहिमा ।
 तृ० १३ । ५० ॥ समदर्शित्वम् । प्र० ८ ।
 २९ ॥ स० १ । १-११ ॥ तद्रक्षेत्रे निखिल
 पुरुषार्थप्रदत्वम् । द्वि० ३ । १० ॥ तदवयव
 वेद्यो लोकानां सृष्टि । द्वि० १ । २६-३९ ॥
 अवतारप्रयोजनवितर्क । प्र० ८ । ३२-३५ ॥
 तन्निन्दा न श्रोतव्या । द० ७४ । ३९-४० ॥
 दक्षयज्ञे प्रादुर्भाव । च० ७ । १८ ॥ पृथुरा-
 जस्य सकागे तस्य प्रादुर्भाव । २० ॥ ३ ॥
 दक्षानुग्रहार्थमघमर्षणतीर्थे प्रादुर्भाव । प० ४ ।
 ३५-४२ ॥ देवदानवयुद्धे प्रादुर्भाव । अ०
 १० । ५३ ॥ गजेन्द्रमोचनार्थे प्रादुर्भाव । अ०

३ । ३१ ॥ तान्त्रिकपूजाविधि । ए० ३ ।
 ४९-५५ ॥ विभूतिरूपम् विधिरूपशब्दे
 द्रष्टव्यम् ॥
 ममीरयः । क्ष० सू० व० । दिलीपस्य पुत्र ।
 गङ्गाया मूमावतारणम् । न० ९ । २-१४ ॥
 तत्पुत्र श्रुत । १६ ॥
 १ भजमानः । क्ष० सो० व० । सात्वतस्य पुत्र ।
 न० २४ । ६ ॥ तत्पुत्रा किङ्किणादय ।
 ७-८ ॥
 २ भजमानः । क्ष० सो० व० । १ अन्धकस्य पुत्र ।
 न० २४ । १९ ॥
 ३ भजमानः । क्ष० सो० व० । १ शूरस्य पुत्र ।
 तत्पुत्र शिनि । न० २४ । २६ ॥
 भजिः । क्ष० सो० व० । सात्वतस्य पुत्र । न० २४ ।
 ६ ॥
 भज्यः । बह्वृच ऋषि । बाष्कले शिष्य । वाल्मि-
 ल्यसहिताप्येता । द्वा० ६ । ५९ ॥
 १ भद्रः । तुषितेयस्य तम । च० १ । ७ । विज्ञेय
 तुषितेयस्य पश्यत ।
 २ भद्रः । क्ष० सो० व० । वसुदेवस्य पुत्र । माता
 पौरवी । न० २४ । ४७ ॥
 ३ भद्रः । क्ष० सो० व० । वसुदेवस्य पुत्र । माता
 देवकी । न० २४ । ५४ ॥
 ४ भद्रः । क्ष० सो० व० । श्रीकृष्णस्य पुत्र । माता
 का लिन्दी । द० ६१ । १४ ॥
 ५ भद्रः । भद्राः । तृतीयमन्वन्तरीया देवा । अ०
 १ । २४ ॥

भद्रकः । शुक्रस्य वसुमित्रस्य पुत्रः । द्वा० १ ।
१७ ॥

भद्रकाली । देवता । पं० ९ । १२-१९ ॥

भद्रचारुः । क्ष० सो० वं० । कृष्णस्य पुत्रः । माता
रुक्मिणी द० ६१ । ८ ॥

भद्रबाहः । क्ष० सो० वं० । वसुदेवस्य पुत्रः । माता
पौरवी । न० २४ । ४७ ॥

भद्रश्रवाः । धर्मप्रजापतिपुत्रः । पं० १८ । १ ॥

१ भद्रसेनः । ऋषभदेवस्य पुत्रः । पं० ४ । १० ॥

२ भद्रसेनः । क्ष० सो० वं० । वसुदेवस्य पुत्रः ।
माता देवकी । न० २४ । ५४ ॥

३ भद्रसेनः । क्ष० सो० वं० । महिष्मतः पुत्रः ।
पुत्रो दुर्मदः । न० २३ । २२-२३ ॥

१ भद्रा । मेरो पुत्री । आग्नीध्रपुत्रस्य भद्राश्वस्य
भार्या । पं० २ । १९-२३ ॥

२ भद्रा । गङ्गायाः शाखाभृता नदी । पं० १७ ।
५, ८ ॥

३ भद्रा । १ वसुदेवस्य भार्या । तस्याः कौसल्येति
नामान्तरम् । तत्पुत्रः । केरी । न० २४ ।
४५-४८ ॥

४ भद्रा । कैकयस्य घृष्टकेतो पुत्री । माता कृष्णस्य
पितृप्यसा श्रुतकीर्तिः । कृष्णस्य माहिणी । द०
५८ । ५६ ॥ ८३ । १२ ॥ तत्पुत्राः ६१ ।
१७ ॥

५ भद्राः । ५ भद्रशब्दं पश्यत ।

१ भद्राश्वः । क्ष० । आग्नीध्रस्य पुत्रः । भार्या मेरो-
पुत्री १ भद्रा । पं० २ । १७-२३ ॥

२ भद्राश्वः । जम्बूद्वीपस्य वर्षम् । पं० २ । १७-२३ ॥

१६ । १० ॥ १८ । १-१४ ॥ २ परीक्षितो
दिग्मिजयः । पं० १६ । १३ ॥

३ भद्राश्वः । क्ष० सू० वं० । १ कुवल्याश्वस्य पुत्रः ।
न० ६ । २४ ॥

भयः । कलेः पुत्रः । माता दुरुक्तिः । भार्या मृत्युः ।
पुत्रो निरयो यातना च । च० ८ । ४ ॥

१ भरतः । (भडभरतः) ऋषभदेवस्य पुत्रः । माता
जयन्ती । भार्या विश्वरूपदुहिता पञ्चजनी । पं० ४ ।

८-९ ॥ ७ । १-२ ॥ तत्पुत्राः सुमतिः राष्ट्रसूत-
सुदर्शनः आवरणः धूमकेतुश्चेतिपञ्च तच्चरित्रम् ।

७-१५ ॥

२ भरतः । क्ष० सू० वं० । दशरथस्य पुत्रः । माता
कैकयी । न० १० । ३ ॥ तेन रामपादुकेषो

स्वशिरसि धारणम् । ३५-४३ ॥ पुत्रौ तक्षः
पुष्कलश्च । ११ । १२ ॥ अयोध्यानां गन्धर्वाणां

वधः । ११ । १३ ॥

३ भरतः । क्ष० सो० वं० । दुष्यन्तस्य पुत्रः । माता
शकुन्तला । न० २० । ७-२६ ॥ तत्पत्न्य

तिलो वैदर्भ्यः । ताभिः पुलाणां वधे कृते भरद्वा-
जस्य पुत्रत्वेन स्वीकारः । ३४-३९ ॥

भरतवर्षम् । जम्बूद्वीपस्य मत्स्यदावासभूतं वर्षम् ।
[अस्य हिन्दुदेश इति इन्दिया इति चेदानीं

प्रसिद्धिः] इदमेव कर्मक्षेत्रम् । अधिपतिः मियन्नतस्य
पुत्रो भरतः । पं० १७ । ११ ॥ १९ । ७-

२८ ॥ अजनाभ इति नामान्तरम् । पं० ७ ।
३ ॥ १६ । ९ ॥

भरद्वाजः । भारद्वाज इत्यपि । ऋ० । उच्यते भार्यायां
ममतायां बृहस्पतेर्जातः । तन्नामनिर्वचनम् ।

दैवैस्तस्य भरताय पुत्रत्वेन दानम् । तत्र तस्य

भरताय पुत्रत्वेन दानम् । तत्र तस्य वितथ इति
नाम । न० २० । ३५-३८ ॥

१ भर्गः । ६० सो० वं० । वीतिहोत्रस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रो भार्गभूमिः । न० १७ । ९ ॥

२ भर्गः । ६० सो० वं० । वहेः पुत्रः । तत्पुत्रो
भानुमान् । न० २३ । १६ ॥

भर्ग्याश्वः । ६० सो० वं० । अर्कस्य पुत्रः । तत्पुत्राः
१ मुद्गलः यर्वीनरः बृहदिपुः काम्पिन्यः ४ सजयः

इति पद्य पाद्यालाः । न० २१ । ३२ ॥

भलन्दनः । ६० सो० वं० । दिष्टस्य पुत्रः । तत्पुत्रो
वत्समीतिः । न० २ । २३ ॥

भल्लादः । ६० सो० वं० । उदकम्यनस्य पुत्रः । न०
२१ । २६ ॥

भनः । एकादशरेद्रेष्वन्यनमः । प० ६ । १७ ॥

भत्मासुरः । वृकामुरः । केदार इति नामान्तरम् ।
शकुने. पुत्रः । उपाम्यानम् । द० ८८ ॥

भागवतम् । पुराणम् । तत्प्रणयनदेशकालो । प्र० ४ ।
१४-॥ तस्य दश लक्षणानि । द्वि० ९ । ४३ ॥

१० । १-९ ॥ तन्मग्न्या । प्र० १ । २-३ ॥

३ । ४०-४३ ॥ ५ । ८-२२ ॥ द्वि० १ ।

८-१० ॥ दृ० ८ । २ ॥ द्वा० ४ । ४०-

४३ ॥ १२ । ५७-६८ ॥ विषयानुक्रमणी ।

द्वा० १२ । ३-४५ ॥

भागवतः । शुद्धस्य वसतिरस्य पुत्र । द्वा० १ ।
१८ ॥

भाष्दीरः । वटश्व । नत्र शुद्धस्य वटश्व । वटश्वेन
मन्त्रस्य वट । द० १८ । २२ ॥

भाट्टपदमागः । नमसो माग । द्वा० ११ । ३८ ॥

१ भानुः । दक्षप्रजेधरस्य पुत्री । धर्मप्रजापतेर्भार्या ।
तत्पुत्रो देवक्रपमः (विदक्रपमः) । प० ६ । ५ ॥

२ भानुः । ६० सू० वं० । बृहद्वलवंदस्य प्रतिव्योमस्य
पुत्रः । न० १२ । १० ॥

३ भानुः । ६० सो० वं० । कृष्णस्य पुत्रः । भाना
सत्यमामा । द० ६१ । १० ॥

१ भानुमान् ॥ ६० सू० वं० । बृहदध्वस्य पुत्रः ।
न० १ । ११ ॥

२ भानुमान् । ६० सू० वं० । पेशिष्यजस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रः शतगुप्तः । न० १३ । २१ ॥

३ भानुमान् । ६० सो० वं० । २ भर्गस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रः त्रिमानुः । न० २३ । १६-१७ ॥

४ भानुमान् । ६० सो० वं० । कृष्णस्य पुत्रः ।
माता सत्यमामा । द० ६१ । १० ॥

भारतम् । महाभारताम्य इतिहासः । धीत्यासृष्टम् ।
प्र० ४ । २५ । २० । ५ । ३ । दृ० ५ । १२ ॥

२ भारतम् । भरतर्षभचन्द्रं पश्यत ॥

भारद्वाजः । भरद्वाजचन्द्रं पश्यत ॥

भार्गभूमिः । ६० सो० वं० । १ भर्गस्य पुत्रः ।
न० १७ । ९ ॥

भार्गवः । कुन्पनिः शैलकः । प्र० १० । ३५ ॥
दृ० १० । ३ ॥

भिन्नुगीता । मननः दुःखादिमहोपायकथनार्थम् ।
प० २३ ॥

१ भीमः । एकादशरेद्रेष्वन्यनमः । प० ६ । १७ ॥

२ भीमः । ६० सो० वं० । विजयस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रः काम्पिनः । न० १५ । ३ ॥

३ भीमः । १ भीममेतच्चन्द्रं पश्यत ॥

१ भीमरथः । क्ष० सो० वं० । केतुमतः पुत्रः ।
तत्पुत्रो १ दिवोदासः । न० १७ । ५-६ ॥

२ भीमरथः । क्ष० सो० वं० । विक्रान्तेः पुत्रः ।
तत्पुत्रो नवरथः । न० २४ । ४ ॥

भीमरथी । नदी । पं १९ । १८ ॥ द० ७९ ।
१२ ॥

१ भीमसेनः । भीमः, वृकोदरः इत्यपि । पाण्डोः
पुत्रः । कुन्त्या वायोर्जातः । तद्भार्या-द्रौपदी ।
तत्पुत्रः श्रुतसेनः । न० २२ । २९ ॥ अन्या
भार्या राक्षसी हिडिम्बा । तत्पुत्रो घटोत्कचः ।
३० ॥ तृतीया भार्या काली । तत्पुत्रः सर्वगतः
(शर्वत्रातः) ३१ ॥ जरासन्धवधः । द० ७२ ।
४४-४६ ॥

२ भीमसेनः । क्ष० सो० वं० । २ परीक्षितः पुत्रः ।
न० २२ । ३५ ॥

भीष्मः । देवव्रतः । क्ष० सो० वं० । शन्तनोः पुत्रः ।
माता गङ्गा । न० २२ । १९ ॥ तेन पाण्डवेभ्यो
धर्मोपदेशः । प्र० ९ । १-३१ ॥ तेन कृष्ण-
स्तुतिः । ३२-४२ ॥ देहत्यागः । ४३ ॥

भीष्मकः । विदर्भदेशाधिपतिः । पुत्राः रुक्मी, रुक्मरथः,
रुक्मबाहुः, रुक्मवेशः, रुक्ममाली इति पञ्च ।
पुत्री रुक्मिणी श्रीकृष्णस्य भार्या । द० ५२ ।
२१-२२ ॥

भुवः । भुवर्लोकः । अस्य नभस्तलमिति अन्तरिक्षमिति
च नामान्तरे । द्वितीय ऊर्ध्वलोकः । द्वि० १ ।
२७ ॥ ५ । ३८-४२ ॥

१ भूः । महीतलं प्रथम ऊर्ध्वलोकः । द्वि० १ । २७ ॥
५ । ३८ । ४२ ॥

२ भूः । मृदेवी । तथा भारवतरणार्थं ब्रह्माणं प्रति
प्रार्थना । द० १ । १७ ॥ जले ममायास्तस्या
वराहेणोद्धरणम् । तृ० १३ । १६-॥ तथा
श्रीकृष्णस्तुतिः । द० ५९ । २५-३१ ॥
धर्मदेवतया संवादः । प्र० १६ । १८-३७ ॥
१७ । २६-२८ ॥

भृगुगोलम् । तृ० ११ । ३९ ॥ २३ । ४३ ॥ पं०
१ । ३०-३३ ॥ १६ । ४-३० ॥ १७ ।
१-१३ ॥ १८ । १, ७, १५-१७, २४ ॥
१९ । १, १६-१८, २९-३१ ॥ २० । १-
३९ ॥

भूतः । प्रजापतिः । भृगोः पुत्रः । भार्या २ दक्षप्रजापति-
पुत्री सरूपा । पुत्राः कोटिद्यो रुद्राः । तेषां
प्रधाना एकादश । पं० ६ । १७ ॥ द्वितीयस्या
[भूतानाम्नाः] भार्यायाः पुत्राः रुद्रपार्षदाः ॥ १८ ॥

भूतकेतुः । दक्षसावर्णेः पुत्रः । अ० १३ । १८ ॥
भूतज्योतिः । क्ष० सू० वं० । २ सुमतेः पुत्रः ।
तत्पुत्रो १ वसुः । न० २ । १७ ॥

भूतपिशाचाः । तेषां सृष्टिः । तृ० २० । ४० ॥
भूतरयाः । पञ्चममन्वन्तरीया देवाः । अ० ५ । ३ ॥
भूतसन्तापनः । असुरः । हिरण्याक्षस्य पुत्रः । स०
२ । १८ ॥

[भूता । २ दक्ष प्रजापतेः पुत्री भूतप्रजापतेर्भार्या ।
पं० ६ । १६ ॥]

भूतादिः । महत्तत्त्वम् । द्वि० ५ । २५ ॥ तृ० ५ ।
२७-२९ ॥ २६ । १९-२२ ॥

भूतानि । पञ्चमहामृतशब्दं पश्यत ॥
भूपा । प्रतिहर्तुः पुत्रः । भार्या ऋषिकुल्या । पुत्र
उद्गाथः । पं० १५ । ५-६ ॥

भूमिः । भूशब्दं पश्यत ॥

भूमित्रः । कण्वस्य २ वसुदेवस्य पुत्रः । द्वा० १ ।
२० ॥

भूरिः । क्ष० सो० वं० । सोमदत्तस्य पुत्रः ।
न० २२ । १८ ॥

भूरिश्रवाः । क्ष० सो० वं० । सोमदत्तस्य पुत्रः ।
न० २२ । १८ ॥

१ भूरिपेणः । ब्रह्मसावर्णेः पुत्रः । अ० १३ ।
२१ ॥

२ भूरिपेणः । क्ष० सू० वं० । शयतिः पुत्रः ।
न० ३ । २७ । द्वि० ७ । ४५ ॥

भूवराहः । वराहशब्दं पश्यत ॥

१ भृगुः । ब्रह्मणस्त्वच उत्पन्नो मानसः पुत्रः । त्व०
१२ । २३ ॥ भार्या कर्दमपुत्री स्यातिः । तत्पुत्री
श्रीदेवी । २४ । २३ ॥ पुत्रौ घाता विघाता
कविश्च । च० १ । ४३-४५ ॥ शिवमत्तेभ्यः
शापदानम् । २ । २७ ॥ मणिमता बन्धनम् ।
५ । १७ ॥ वीरभद्रेण तस्य श्मश्रुबन्धनम् । १९ ॥
तत्कृता भगवत्पुतिः । ७ । ३० ॥ अयं महा-
देवावज्ञानान्मृत इति पुराणान्तरकथा ॥

२ भृगुः । पूर्वोक्त एव पुनश्चाधुपे मन्वन्तरे वरुणस्य
यज्ञीयामिकुण्डादुत्पन्नः । अत एवान्य वारुणि-
भृगुरिति प्रसिद्धिः । वरुणभार्यायां चर्पण्यां जात
इत्युक्तिस्त्योपचारिकी । प० १८ । ४ ॥ [तत्पुत्रो
भूतप्रजापतिः ॥]

[भोजकः । रुक्मिणा स्वावासार्थं निर्मितं पुरम् ॥
द० ५४ । ५२ ॥]

भोजनः । क्रौञ्चद्वीपस्थः पर्वतः । पं० २० । २१ ॥

भोजाः । क्ष० सो० वं० । महामोजवंशोत्पन्नाः । न०
२४ । ११ ॥

भौमः । नरकासुर शब्दं पश्यत ॥

भौमस्वर्गः । भारतव्यतिरिक्ताण्यष्टौ वर्षाणि । पं० १७ ।
११-१३ ॥

भौवनः । मन्योः पुत्रः । तद्भार्या दूषणा । तत्पुत्रः
१ त्वष्टा । पं० १५ । १५ ॥

भ्रमरगीता । गोपीभिः । द० ४७ । १२-२१ ॥

भ्रमिः । ध्रुवस्य भार्या । शिशुमारप्रजापतेर्दुहिता ।
तत्पुत्रौ कल्पो वत्सरश्च । च० १० । १ ॥

भ्राजिष्ठः । क्रौञ्चद्वीपस्थः पर्वतः । प० २० । २१ ॥

भकरः । मेरोरुत्तरादिकस्थः पर्वतः । पं० १६ । २७ ॥

पङ्कजप्रस्थः । भारतवर्षस्थः पर्वतः । पं० १९ । १६ ॥

मणिहृदः । क्रौञ्चद्वीपस्थः पर्वतः । पं० २० । ४ ॥

मणिग्रीवः । कुबेरस्य पुत्रः । अर्जुनवृक्षशब्दं पश्यत ॥

मणिमान् । रुद्रपार्षदः । तेन भृगोर्वन्धनम् । च० ५ ।
१७ ॥

मण्डोदरी । रावणस्य भार्या । न० १० । २४ ॥

मत्स्यावतारः । प्र० ३ । १५ ॥ १५ । ३५ ॥
द्वि० ७ । १२ ॥ सत्यवतराज्ञा पोषितस्य तस्य
दिनेदिनेऽभिवृद्ध्यादिकथा । अ० २४ ।

मत्सरः । अन्यशुभद्वेषाख्यो दोषः । प्र० १८ । १० ॥
मत्स्याः । देशविशेषः । विराटराजस्य । प्र० १० ।
३४ ॥ त्व० १ । २४ ॥

१ मथुरा । मथुरा इत्यपि । पूर्वं लवणावासभूतं
मथुवनम् । न० ११ । १४ ॥ शरसेनानां
राजधानी । तत्र वज्रस्य राज्याभिषेकः । प्र० १५ ।
३९ ॥ तत्र श्रीकृष्णस्य गमनम् । द० ४१ ।
२०-५२ ॥

२ मथुरा । दक्षिणदेशस्था पाण्ड्यानां राजधानी ।
द० ७९ । १५ ॥

मदः । दोषः । प्र० १७ । २४ । ३९ ॥

मदयन्ती । सौदासस्य भार्या । न० ९ । १८ ॥

मदिरा । वसुदेवस्य भार्या । पुत्राः नन्दः उपनन्दः
कृतकः इत्याद्याः । न० २३ । ३ ॥

मद्रः । शिविराजस्य पुत्रः । न० २३ । ३ ॥

१ मधुः । विन्दुमतः पुत्रः । भार्या २ सुमनाः । पुत्रः
वीरमतः । पं० १५ । १५ ॥

२ मधुः । असुरः । पुत्रो लवणः । न० ११ । १४ ॥

३ मधुः । क्ष० सो० वं० । कार्तवीर्यार्जुनस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रो वृष्णिः । न० २३ । २७-२९ ॥

४ मधुः । क्ष० सो० वं० । देवक्षत्रस्य पुत्रः । न०
२४ । ५ ॥

५ मधुः । चैत्रमासः । द्वा ११ । ३३ ॥

मधुरात् शिक्षिता गुणाः । ए० ८ । ९-१२ ॥

मधुकुल्या । कुशाद्वीपस्था नदी । पं० २० । १५ ॥

मधुघ्नात् शिक्षिता गुणाः । ए० ८ । १५-१६ ॥

मधुच्छन्दाः । ऋषिः । विश्वामित्रस्य पुत्रः । न० १६ ।
२९ ॥

मथुरा । मथुराशब्दं पदयन ॥

मथुराः । कौघर्जीपथं वर्षम् । पं० २० । २१ ॥

मथुवनम् । यमुनातीरस्थं वनम् । तत्र ध्रुवेण तपश्चरणम् ।
च० ८ । ६२ ॥ तत्र गगनन आगमनम् । ९ ।

१ ॥ तदेव पूर्वं स्वनामुस्माकाममृतम् । न०
११ । १४ ॥

मथ्यंदिनम् । पुनर्दिनस्य पुत्रः । माता ममा । च०
१३ । १३ ॥

मनः । इन्द्रियम् । द्वि० ५ । ३० ॥ १० । ३० ॥

तृ० ५ । ३० ॥ ६ । २४ ॥

मनःप्रसादः । गुणः । द्वि० १ । १९ ॥

मनस्तत्त्वम् । मनःशब्दं पश्यत ॥

मनस्युः । क्ष० सो० वं० । प्रवीरस्य पुत्रः । तत्पुत्रः
चाल्मदः । न० २० । २ ॥

१ मनुः । कृशाश्वस्य पुत्रः । माता धिपणा । पं० ६ ।
२० ॥

२ मनुः । चतुर्दशानामपि मन्वन्तराधिपतीनां साधारणं
नाम । तेषां नामानि । स्वार्थमुच्यते । १ । स्वार्थविषः
२ । उत्तमः ३ । तामसः (तापसः) ४ । रैवतः ५ ।
चाक्षुपः ६ । वैरस्वतः ७ । सावर्णिः ८ । दक्षसा-
वर्णिः ९ । ब्रह्मसावर्णिः १० । धर्मसावर्णिः ११ ।
रुद्रसावर्णिः १२ । देवसावर्णिः १३ । इन्द्रसावर्णिः
१४ । इति ॥

मनोजयः । द्वि० १ । १९ ॥ ए० १५ । २१ ॥

मनोजत्रः । शाल्मलिद्वीपस्थं वर्षम् । पं० २० । २५ ॥

मन्त्रम् । वासुदेवद्वन्द्वशाक्षरमन्त्रम् । च० ८ । ५४ ॥

नारायणाष्टाक्षरमन्त्रम् । पं० ६ । ६ ॥ निष्कृष-
क्षरमन्त्रम् । १० ॥ हयग्रीवमन्त्रम् । पं० १८ ।

२ ॥ नृमिहमन्त्रम् । ८ ॥ हृषीकेशमन्त्रम् ।

१८ ॥ मन्त्र्यर्गुतिमन्त्रम् । २४ ॥ कर्ममूर्तिमन्त्रम् ।

३० ॥ वगहमन्त्रम् । ३५ ॥ दागराधिराममन्त्रम् ।

१९ । ३ ॥ नरनारायणमन्त्रम् । ११ ॥ रुद्र-
मन्त्रम् । पं० १७ । १७ ॥

मन्त्रवान्ता । कुशाद्वीपस्था नदी । पं० २० । १५ ॥

मन्त्रमूर्तिः । प्र० ५ । ३८ ॥ ए० ८ । ९ ॥

मन्थुः । वंरमास्य पुत्रः । भार्या १ मया । पुत्रो

भोजन । पं० १५ । १५ ॥

मन्दरः । मेरोरवष्टम्भपर्वतः । पं० १६ । ११ ॥

तस्य समुद्रमथनार्थं नयनम् । अ० ६ । ३३ ॥

प्र० ३ । १६ ॥

मन्दरहरिणः । जम्बूद्वीपस्योपद्वीपः पं० १९ । ३० ॥

मन्दाकिनी । नदी । पं० १९ । १८ ॥

मन्दोदरी । रावणस्य भार्या । न० १० । ८ ॥

मन्दद्विपः । चाक्षुषमन्वन्तरीय इन्द्रः । अ० ५ । ८ ॥

१ मन्धुः । क्ष० सो० वं० । वितथस्य पुत्रः । तत्पुत्राः

बृहत्क्षत्रः जयः महावीर्यः नरः गर्ग इति पञ्च ।

न० २१ । १ ॥

२ मन्धुः । क्रोधः । प्र० १८ । २९ ॥

मन्वन्तरम् । पुराणलक्षणम् । सद्धर्म इति नामान्तरम् ।

सतां मन्वन्तराधिपतिनां धर्मः । द्वि० १० । ४ ॥

मन्वन्तराणि । मनुनां अतिकालः । तृ० ११ ।

२४ । अ० १ । १७-३० ॥ ५ । २-१० ॥

१३ । १-२६ ॥ १४ । १-११ ॥

ममता । उच्यत्यश्वमेभार्या । तस्यां देवरात् बृहस्पते-

र्जातः पुत्रः भरद्वाजः । न० २० । ३५-३८ ॥

मयः । असुरः । तस्य खाण्डवदाहान्मोचनम् । द०

५८ । २७ ॥ प्र० १५ । ८ ॥ तत्पुत्रो बलः

अतललोकाधिपतिः । पं० २४ । १६ ॥

मयसूनुः । व्योमासुरः । द्वि० ७ । ३१ ॥

मरणम् । प्राणिनां प्राणविमोचनम् । तत्कालीनं

दुःखम् । तृ० ३० । १२-१८ ॥ तत्कालीना

दुरन्तचिन्ता । च० २८ । १५-२२ ॥ मरणा-

न्तरीया अवस्था । तृ० ३० । १९-३४ ॥

मरणसूचकारिणानि । द० ४२ । २७-३१ ॥

१ मरीचिः । ब्रह्मणो मानसः पुत्रः । तृ० १२ । २२-

२४ ॥ भार्या कर्दमप्रजापतिपुत्री कला । पुत्रौ

कश्यपः पूर्णिमा च । च० १ । १३ ॥

२ मरीचिः । १ भरतवंश्यस्य सम्राजः पुत्रः । भार्या

१ विन्दुमती । तत्पुत्रो विन्दुमान् । पं० १५ ।

१५ ॥

मरीचिगर्भाः । नवममन्वन्तरीया देवाः । अ० १३ ।

१९ ॥

१ मरुः । क्ष० सू० वं० । शीघ्रस्य पुत्रः । तत्पुत्रः

श्रुतः । तेन कलापग्रामे स्थित्वा नष्टस्य सूर्यवंशस्य

कलियुगान्ते पुनरुद्भावनम् । न० १२ । ५-७ ॥

द्वा० २१ । ३७ ॥

२ मरुः । क्ष० सू० वं० । हर्यश्वस्य पुत्रः । तत्पुत्रः ।

प्रतीपकः । न० १३ । १५-१६ ॥

१ मरुतः । दितेः पुत्राः । एकोनपञ्चाशत् । ते देवत्वं

प्राप्ताः । पं० १८ । २३-७८ ॥

२ मरुतः । क्ष० सो० वं० । कर्दमस्य पुत्रः ।

अनपत्यस्य तस्य दुष्यन्तः पुत्रत्वमाप । न० २३ ।

१७ ॥

मरुतः । क्ष० सू० वं० । अवीक्षितः पुत्रः । संवर्तेन

तस्य याजनम् । न० २ । २६ ॥

मरुत्वती । दक्षप्रजापतेः पुत्री । धर्मप्रजापतेभार्या ।

तत्पुत्रौ मरुत्वान् २ जयन्तश्च । पं० ६ । ८ ॥

मरुत्वान् । धर्मप्रजापतेः पुत्रः । तन्माता मरुत्वती ।

पं० ६ । ८ ॥

मरुदेवः । क्ष० सू० वं० । न० १२ । १२ ॥

मरुद्वृषा । नदी । पं० १९ । १८ ॥

मरुधन्वः । देशः । प्र० १० । ३५ ॥

१ मलयः । ऋषभदेवस्य पुत्रः । पं० ४ । १० ॥

२. मलयः । पर्वतः । पं० १९ । १६ ॥ द० ७९ ।
१६ ॥

मण्णारः । तीर्थम् । न० २० । २८ ॥

महः । चतुर्थ ऊर्ध्वलोकः । द्वि० १ । २८ ॥ तदुत्पत्तिः ।
द्वि० ५ । ३८ ॥ तृ० ११ । २९ ॥

महत्त्वम् । भूतादिशब्दं पश्यत ॥

महस्वान् । क्ष० सू० वं० । अमर्षणस्य पुत्रः । तत्पुत्रः
विश्वसाह्वः । न० १२ । ७ ॥

महातलम् । पञ्चम अधोलोकः । पं० २४ । ७ ।
२९ ॥ तदुत्पत्तिः । द्वि० १ । २६ । द्वि० ५ ।
४१ ॥

महाधृतिः । क्ष० सू० वं० । विस्तृतस्य पुत्रः । तत्पुत्रः ।
कृतिरातः । न० १३ । १६-१७ ॥

१ महान् । महान्तः । तत्सेवा । स० ५ । ३२ ॥
तदतिक्रमे दोषः । द० ४ । ४६ ॥

२ महान् । एकादशलक्षेऽप्यन्यतमः । पं० ६ । १७ ॥

३ महान् । भूतादिशब्दं पश्यत ॥

महानदी । नदी । पं० १९ । १८ ॥

महानन्दिः । द्वितीयस्य नन्दिवर्धनस्य पुत्रो मगध-
राजः । द्वा० १ । ७ ॥

महानसः । शाकद्वीपस्थः पर्वतः । पं० २० । २६ ॥

महापुरुषलक्षणम् । द्वा० ११ ॥ १-२६ ॥

महानामः । हिरण्याक्षस्य पुत्रः । स० २ । १८ ॥

महापौरुषिकः । प्र० १४ । ३६ ॥ द्वि० १ ।
१० ॥

महावलिः । विरोचनस्य पुत्रः । १ बलिशब्दं पश्यत ॥

महामारतम् । श्रीन्यासेन निर्मित इतिहासः । प्र० ४ ।
२५ ॥ तत्पुत्तिः । ५ । ३ ॥

महाभूतानि । पञ्चमहाभूतशब्दं पश्यत ॥

महामोजः । क्ष० सो० वं० । सात्वतस्य पुत्रः ।
न० २४ । ९ ॥ तत्पुत्राः भोजा । ११ ॥

महामनाः । क्ष० सो० वं० । महाशीलस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रो उशीनरः । तितिक्षुश्च । न० २३ । २ ॥

महामोहः । अविद्यावृत्तिः । दृ० १२ । २ ॥ २० ।
१८ ॥

महारोमा । क्ष० सू० वं० । कृतिरातस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रः स्वर्णरोमा । न० १३ । १७ ॥

महारौरवः । नरकः । पं० २६ । ७ । १२ ॥

महालक्ष्मीः । श्रीशब्दं पश्यत ॥

महावशी । क्ष० सू० वं० । कृतेः पुत्रः । न०
१३ । २६ ॥

महावीरः । प्रियव्रतस्य पुत्रः । ऊर्ध्वरेताः । पं० १ ।
२५-२६ ॥

१ महावीर्यः । क्ष० सू० वं० । १ बृहद्रथस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रः सुधृतिः । न० १३ । १५ ॥

२ महावीर्यः । क्ष० सो० वं० । मन्योः पुत्रः ।
न० २१ । १ ॥ तत्पुत्रो दुरितक्षयः । १९ ॥

महाशः । क्ष० सो० वं० । श्रीकृष्णस्य पुत्रः । तन्माता
मित्रविन्दा । द० ६१ । १६ ॥

महाशक्तिः । क्ष० सो० वं० । श्रीकृष्णस्य पुत्रः ।
तन्माता (माद्री) लक्ष्मणा । द० ६१ । १५ ॥

महाशीलः । क्ष० सो० वं० । जनमेजयस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रो महामनाः । न० २३ । २ ॥

महाहयः । क्ष० सो० वं० । यदुपुत्रस्य सहस्रजितः
पुत्रः । न० २३ । २१ ॥

१ महिमा । भगनामकादित्यस्य पुत्रः । तन्माता सिद्धिः ।
पं० १८ । २ ॥

२ महिमा । सिद्धि । ए० १५ । ११ ॥
 महिपः । असुर । अनुद्वादस्य पुत्र । तन्माता सूर्या ।
 प० १८ । १६ ॥
 महिष्मान् । क्ष० सो० व० । सोहजे पुत्र । तत्पुत्रो
 भद्रसेनक । न० २३ । २२ ॥
 महीतलम् । प्रथम ऊर्ध्वलोक । द्वि० १ । २७ ॥
 अस्य भूलोक इति नामान्तरम् ५ । ३८ ॥
 महेन्द्रः । पर्वत । पं० १९ । १६ ॥ द० ७९ ।
 १२ ॥
 मागधः । जरासन्धशब्द पश्यत ॥
 मागधवंशे भविष्यता नामानि । न० २२ । ४५ ॥
 माघमासः । तपोमासः । द्वा० ११ । ३९ ॥
 माह्नलिः । सामग ऋषि । पौष्यजे शिष्य । द्वा०
 ६ । ७९ ॥
 माण्डव्यः । ऋषि । तेन यमाय शापदानम् । तृ० ५ ।
 २० ॥
 माण्डूकेयः । बह्वृच ऋषि । इन्द्रममि ते शिष्य ।
 तच्छिष्यो देवमित्र । द्वा० ६ । ५५-५६ ॥
 तस्य पुत्र शाकल्य । ५७ ॥
 मातलिः । इन्द्रस्य सारथि । अ० ११ । २२ ॥ तेन
 रामाय मेन्द्ररथयापनम् । न० १० । २१ ॥
 मातुङ्गा । अर्यम्ण पत्नी । तत्पुत्रा । चर्षण्य ।
 प० ६ । ४२ ॥
 मानसम् । सर । तृ० २३ । ४० ॥
 १ मात्री । श्रीरुद्रस्य भार्या । तस्या रुद्रनणा इति
 नामान्तरम् । तत्पुत्रा । द० ६१ । १५ ॥
 २ मात्री । पाण्डोर्भार्या । पुत्रो नृपुल सहदेवश्च ।
 न० २२ । २८ ॥

माधवः । वैशाखमास ॥
 मानसोत्तरः । पुष्करद्वीपस्थ पर्वत । पं० २० ।
 ३० ॥
 मानः । गुण । प्र० १६ । २९ ॥
 मानघाता । क्ष० सू० व० । युवनाश्रम्य पुत्र । तस्य
 ब्रह्मस्युरिति नामान्तरम् । न० ६ । २५-३३ ॥
 तद्भार्या शशनिन्दो पुत्री निन्दुमती । तत्पुत्रा
 पुरुकुत्स २ अम्बरीष मुचुकुन्दश्च । तत्पुत्र्य
 पञ्चाशत् सौभरेर्भार्या । ३८-४५ ॥ द्वि० ७ ।
 ४४ ॥
 माया । अधर्मस्य पुत्री । तन्माता मृषा । दम्भस्य
 भार्या । पुत्री लोमो निद्रतिश्च । च० ८ ।
 २-३ ॥
 माया । कपटम् । प्र० १७ । ३२ ॥
 मायावती । कामस्य पत्नी रति । तस्या शम्भरायुर-
 गृहे वास । प्रयुञ्जेन शम्भर हत्वा तस्या प्राप्तिश्च ।
 द० ५५ । ६-१३ ॥
 १ मारिषा । वार्क्षीशब्द पश्यत । च० ३० ।
 ४८ ॥
 २ मारिषा । २ शर्म्य भार्या । वसुदेवादीनां माता ।
 न० २४ । २७ ॥
 मारीचः । राक्षस । रामेण हत । न० १० । १० ॥
 मार्कण्डेयः । पातु पुत्रस्य मृरुण्डस्य पुत्र । च० १ ।
 ४५ ॥ तस्य तत्रश्रवणादिरुधा । द्वा० ८-१० ॥
 तदनुग्रहाय नरनागयायोगाभिर्वा । द्वा० ८ ।
 ३२ ॥ तन्मृत भगवन्मोक्ष । ४१-४९ ॥ तेन
 प्रलयदर्शनम् । ९ । ८-३४ ॥ तस्मै श्रेष्ठ
 वरदानम् । १० ॥

मार्गः । पन्था इत्यत्र पश्यत ॥

मार्गशीर्षमासः । सहोमासः द्वा० ११ । ४१ ॥

मार्जारिः । क्ष० सो० वं० । ५ सहदेवस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रः १ श्रुतश्रवाः । न० २२ । ४६ ॥

मार्ताण्डः । सूर्यः । तन्नामनिर्वचनम् । पं० २० ।
४४ ॥

मार्दवम् । गुणः । प्र० १६ । २८ ॥

माली । असुरः । अ० १० । ५७ ॥

मालाकारः । सुदामन्शब्दं पश्यत ॥

१ माल्यवान् । इत्यष्टतल्लण्डस्य पश्चिमतो विद्यमानः
पर्वतः । पं० १६ । १० ॥

२ माल्यवान् । असुरः । अ० १० । ५७ ॥

मासानां दिनमानम् । पं० २१ । ३-६ ॥

माहेश्वरज्वरः । तस्य वैष्णवज्येण सह युद्धे पराजयः ।
तत्कृतं भगवत्स्तोत्रं च । द० ६३ । २३-२८ ॥

मितध्वजः । क्ष० सू० वं० । धर्मध्वजस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रः खाण्डिक्यः । न० १३ । २० ॥

१ मित्रः । वसिष्ठस्य पुत्रः ऋषिः । तन्माताऽरुन्धती
(जर्जा) च० १ । ४१ ॥

२ मित्रः । द्वादशादित्येष्वन्यतमः कश्यपस्य पुत्रः ।
तन्माता अद्रितिः । पं० ६ । ३९ ॥ तद्वार्या
रेयती । तत्पुत्राः उत्सर्गः, अरिष्टः, पिप्पलश्च । १८ ।
६ ॥ तस्य वरुणस्य च साधारणौ पुत्रौ अगस्त्यो
वसिष्ठश्च । ५-६ ॥

१ मित्रविन्दा । कुशद्वीपस्था नदी । पं० २० ।
१५ ॥

२ मित्रविन्दा । जावन्त्यस्य जयसेनस्य पुत्री । तन्माता
वसुदेवस्य भगिनी राजाधिदेवी । श्रीकृष्णस्य

महिषी । द० ५८ । ३०-३१ ॥ ८३ । १५-
१६ ॥ तत्पुत्राः । ६१ । १६ ॥

मित्रसहः । सौदासस्य नामान्तरम् । न० ९ । १८ ॥

मित्रा । मैत्रेयस्य माता । तृ० ४ । ३६ ॥

मित्रायुः । (मित्रेयुः) क्ष० सो० वं० । २ दिवोदा-
सस्य पुत्रः । तत्पुत्रः च्यवनः सुदासः ३ सहदेवः
सोमकश्च । न० । २२ । १ ॥

मित्रावरणौ । देवौ । उर्वशीदर्शनमुभितात् कुम्भे
पतितात् तत्तेजसो जातौ पुत्रौ २ अगस्त्यो ३
वसिष्ठश्च । पं० १८ । ५ ॥

मिथिलः । मिथिलया निर्माता राजा । जनकशब्दं
पश्यत तन्नामनिर्वचनम् । न० १३ । १३ ॥

मिथिला । मिथिलेन निर्मिता नगरी । न० १३ ।
१३ ॥

मिश्रकेशी । अप्सराः । तस्यां वसुदेवभ्रातुर्वत्सकात्
वृकादीनां पुत्राणामुत्पत्तिः । न० २४ । ४३ ॥

मीढुपः । इन्द्रस्य पुत्रः । तन्माता पौलोमी । पं०
१८ । ७ ॥

मीडान् । क्ष० सू० वं० । दक्षस्य (दक्षस्य) पुत्रः ।
तत्पुत्रः इन्द्रसेनः । न० २ । १९ ॥

मीनात् शिक्षिता गुणाः । ए० ८ । १९-२१ ॥
मुकुन्दः । शार्ल्लोद्वीपस्थं वर्षम् । पं० २० । १० ॥

मुक्तिः । पुराणलक्षणम् । जीवस्य अन्यथारूपं हिला-
स्वरूपेण स्थितिः । द्वि० १० । १ । ६ ॥

मुबुक्तुन्दः । क्ष० सू० वं० । मान्यायुः पुत्रः ।
तद्भ्रातरौ पुरुकुत्तोऽम्बरीषश्च । न० ६ । ३८ ॥
तस्य काल्यवनवधादिकथा । द० ५१ । १४-
२३ ॥ तत्कृता श्रीकृष्णस्तुतिः । ४६ । ५८ ॥

- तेन वदर्याश्रममेत्य तत्र तपश्चरणम् । ५२ । ४ ॥
 द्वि० ७ । ४४ ॥
- मुञ्जाटवी । गवा तत्र गमन श्रीकृष्णेन तामा सङ्कटा-
 न्मोचन च । द० १९ । १-६ ॥
- मृत् । धर्मप्रजापते पुत्री । तन्माता तुष्टि । च० १ ।
 ५१ ॥
- १ मृदलः । क्ष० सो० व० । पूर्यश्यम्य भर्माश्वरा
 जस्य पुत्र । सततो ब्राह्मणोऽभवत् । तत्पुत्रौ दिवो
 दास अहल्या च । न० २१ । ३१-३४ ॥
- २ मृदलः । बह्वृच ऋषि । शाकल्यस्य शिष्य ।
 द्वा० ६ । ५७ ॥ अय पूर्वोक्त एव वेति सदेह ॥
- मुनिः । दक्षप्रजापतिपुत्री । कश्यपभार्या । तत्पुत्र-
 अप्सरसा गणा । प० ६ । २६-२७ ॥
- मुरः । पञ्चशिरा असुर । नरकासुरस्य सखा ।
 श्रीकृष्णेन हत । द० ५९ । ६-११ ॥ तृ०
 ३ । ११ ॥
- मुष्टिकः । कसमृत्यो मल । तद्वधो बलरामेण । द०
 ४४ । २४-२५ ॥
- मुसलस्य उत्पत्तिः । साम्यस्योदरात् ए० । १ ।
 १७ ॥
- मुहूर्तः । कालविशेष तृ० ११ । ८ ॥
- मुहूर्ता । दक्षप्रजापतिपुत्री । धर्मस्य पत्नी । तत्पुत्रा
 मौहूर्तिका देवगणा । प० ६ । ९ ॥
- मूर्त्तः । देहादिषु अष्टबुद्धि । ए० १९ । ४२ ॥
- मूर्तयः । क्ष० सो० व० । कुशस्य पुत्र । न०
 १५ । ४ ॥
- १ मूर्तिः । दक्षप्रजापतिपुत्री । धर्मप्रजापतिभार्या ।
 तत्पुत्रो नरनारायणो । च० १ । ५२ ॥
- २ मूर्तिः । दशममन्वन्तरीय ऋषि । अ० १३ ।
 २२ ॥
- मूलकः । क्ष० सू० व० । अश्मकस्य पुत्र । तस्य
 नारीकवच इति नामान्तरम् । तत्पुत्रो १ दशरथ ।
 न० ९ । ४० ॥
- मृकण्डः । धातु पुत्र । तन्माता आयति । तत्पुत्रो
 मार्कण्डेय । च० १ । ४४ ॥
- मृगया । आखेट । परीक्षित । प्र० १८ । २४ ॥
 पुरजनस्य । च० २६ । ४ ॥ उत्तमस्य । च०
 १० । ३ ।
- १ मृत्युः । अधर्मस्य नामान्तरम् । तृ० १२ । २५ ॥
 तत्पुत्री अङ्गराजस्य भार्या सुनीथा । च० १३ ।
 ३९ ॥
- २ मृत्युः । कले पुत्री । भयस्य भार्या । तत्पुत्रौ
 यातना निरयश्च । च० ८ । ४ ॥
- ३ मृत्युः । यम । प्र० १६ । ८ ॥ स जन्मवता
 देहेन सहैव वर्तते । द० १ । ३८ ॥ स बुद्धि-
 मताऽपोह । ४८ ॥
- मृदुरः । क्ष० सो० व० । श्वफल्कस्य पुत्र । न०
 २४ । १६ ॥
- मृदुवित् । क्ष० सो० व० । श्वफल्कस्य पुत्र । न०
 २४ । १६ ॥
- मृपा । अधर्मस्य भार्या । तत्पुत्रो दम्भ माया च ।
 अप्रजो निर्ऋति तो म्योहृतवान् । तो दम्पती
 चाभयताम् । च० ८ । २-४ ॥
- मेत्रः । अनुवाह । तस्य भगवद्गदुत्पत्ति । द्वि० १
 ३४ ॥
- मेत्रपृष्ठः । ऋषिघ्नीपथ्य वर्षम् । पं० २० । २१ ॥

मेघमालः । पृथ्वीपस्थं वर्षम् । पं० २० । ४ ॥
 मेघस्वातिः । आन्ध्रराजः । द्वा० १ । २४ ॥
 मेढ्रम् । शिश्रुशब्दं पश्यत ॥
 मेधा । दक्षप्रजापतिपुत्री । धर्मप्रजापतेर्भार्या । तत्पुत्री
 स्मृतिः । च० १ । ५२ ॥
 १ मेधातिथिः । प्रियव्रतस्य पुत्रः । पं० १ ।
 २५ ॥
 २ मेधातिथिः । ऋषिः । कण्वऋषेः पुत्रः । तत्पुत्राः
 प्रत्कण्वाद्याः । न० २० । ६-७ ॥
 मेनका । अप्सराः । ज्येष्ठमासनेत्री । द्वा० ११ ।
 ३५ ॥ तत्पुत्री शकुन्तला विश्वामित्राज्जाता ।
 न० २० । १३ ॥
 मेना । हिमवतो भार्या । तत्पुत्री पार्वती । च० ७ ।
 ५८-६५ ॥
 मेरुः । पर्वतः । पं० १६ । ७-२६ ॥ तत्पुत्र्यौ
 आयतिः नियतिश्च धातृविधानेर्भार्ये । च० १ ।
 ४४ ॥ तस्यान्याः पुत्र्यः । मेरुदेवी प्रतिरूपा
 उग्रदंष्ट्री लता रम्या इयमा नारी भद्रा देवकीतिः
 इति नव आमीप्रपुत्राणां भार्याः । पं० २ ।
 १९-२३ ॥
 मेरुदेवी । मेरो. पुत्री । नामेर्भार्या । तत्पुत्रो भगवानृषभः ।
 प्र० ३ । १३ ॥ तस्याः सुदेविः इति नामान्तरम् ।
 द्वि० ७ । १० ॥ पं० ३ । १ ॥
 मेरुमन्दारः । मेरोरेवष्टम्भपर्वतः । पं० १६ । ११-
 १२ ॥
 मेघः । द्वादशराशिष्वन्यतमः । पं० । २१ । ४ ॥
 मैत्रावरुणेष्टिः । श्राद्धदेवकृता । न० १ । १३ ॥
 मैत्री । दक्षप्रजापतिकन्या । धर्मप्रजापतेर्भार्या । तत्पुत्रः
 प्रसादः । च० १ । ५० ॥

मैत्रेयः । ऋषिः । तस्य विदुरेण संवादः । प्र० १३ ।
 १-२ ॥ तृ० पञ्चमाध्यायमारभ्याऽऽचतुर्थस्कन्ध
 समाप्ति ॥
 मैनाकः । पर्वतः । हिमवतः पुत्रः । पं० १९ । १६ ॥
 मोक्षः । मुक्तिः । द्वि० १० । ६ ॥ तदाता विष्णुः ।
 द० ५१ । २० ॥ द्वि० ३ । १० ॥
 मोक्षोपः । अथर्वविद्विषिः । वेददर्शस्य शिष्यः । द्वा०
 ७ । २ ॥
 मोहः । अविद्यावृत्तिः । तृ० १२ । २ ॥ २० ।
 १८ ॥
 मोहिन्यवतारः । प्र० ३ । १७ ॥ तद्रूपवर्णनम् ।
 अ० ८ । ४१-४५ ॥ ९ । १७-१८ ॥
 तद्रूपदर्शनेन रुद्रस्य मोहाधिगमः । १२ ॥
 मौर्याः । राजानः । द्वा० १ । १२ ॥
 मौसलकथा । तृ० ४ । १-२ ॥ ए० ३० । १४-
 २५ ॥
 मौहूर्तिकाः । धर्मप्रजापतेः पुत्राः । तन्माता मुहूर्ता ।
 प० ६ । ९ ॥

य०

यजुः । यजुर्वेदः । प्र० ४ । २० ॥ तद्वर्ता वैशं-
 पायनः । प्र० ४ । २१ । तस्य निगद इति
 नामान्तरम् । द्वा० ६ । ५२ ॥ तस्य शाखाः ।
 ६१-६५ ॥
 १ यज्ञः । यागः । तस्य ब्रह्मण उत्पत्तिः । तत्प्रमेदाश्च ।
 तृ० १२ । ३४ । ४० ॥ ए० १९ । ३९ ॥
 तस्याप्राशस्त्यम् । च० २५ । ७-॥ यज्ञकरणं
 ब्रह्मणा । द्वि० ६ । २२-२८ ॥ तन्नामानि ।
 तृ० १२ । ४० ॥

२ यज्ञः । विष्णुः । द्वि० ३ । ७ ॥

३ यज्ञः । रुचिप्रजापतेः पुत्रः । तन्माता आकृतिः ।
स विष्णोरेवतारः । सः पुत्रिकापुत्रकधर्मेण माता-
महस्य स्वायंभुवमनोः पुत्रो बभूव । तस्य भार्या
तस्यैव स्वसा महालक्ष्म्यंभूता दक्षिणा । तत्पुत्राः
तुषिताः । च० १ । ३-८ ॥ प्र० ३ । १२ ॥
द्वि० ७ । २ ॥ तेन देवेन्द्रो भूत्वा त्रिविष्टप-
रणम् । स्वायंभुवमनोः राक्षसेभ्यो रक्षणं च । अ०
१ । १८ ॥

यज्ञवाहुः । [यज्ववाहुः] मिथ्यतस्य पुत्रः । शाल्मलि-
द्वीपाधिपः । पं० १ । २५-३३ ॥ तन्माता
बहिष्मती । २४-२५ ॥

यज्ञपुरुषः । प्र० ५ । ३८ ॥ द्वि० ७ । ११ ॥

यज्ञवराहः । वराहशब्दं पश्यत । तत्तुतिः । पं०
१८ । ३५-३९ ॥ तन्मन्त्रः । ३५ ॥

यज्ञहोत्रः । उत्तममनोः पुत्रः । अ० १ । २३ ॥

यज्ववाहुः । यज्ञवाहुशब्दं पश्यत ॥

१ यतिः । ब्रह्मपुत्रः ऊर्ध्वरेता । च० ८ । १ ॥

२ यतिः । क्ष० सो० वं० । नहुपस्य पुत्रः यया-
तेज्येष्ठो भ्राता । तेन पितृदत्तराज्यानभ्युपगमः । न०
१८ । २ ॥

३ यतिः । संन्यासिशब्दं पश्यत । तद्धर्माः । ए०
१८ । १२-३७ ॥ स० १३ । १-१० ॥

ययासंकल्पसिद्धिः । सिद्धिः । ए० १५ । २६ ॥

यदुः । क्ष० सो० वं० । ययातेः पुत्रः । तन्माता
देवयानी । न० १८ । ३३ ॥ तत्पुत्राः सहस्रजित्
कोष्टा नलः रिपुः इति चत्वारः । न० २३ ।

२० ॥ तस्य अवधूतेन संवादः । ए० ७ । २४-
९ ॥

यदुकुमाराणां शापः । ए० १ । ११-२४ ॥

यदुवंशक्षयः । प्र० १५ । २२-२६ ॥ ए० १ ॥

१ यमः । विवस्वतः पुत्रः । तन्माता संज्ञा । प० ६-
४० ॥ तस्य माण्डव्यगोपात् शूद्रायां व्यासात्
विदुरत्वेन जननम् । तृ० ५ । २० ॥ तेन स्वदू-
तान्प्रति भगवन्माहात्म्यकथनम् । प० ३ । १२-
३३ ॥ तस्य बालकरूपग्रहणेन प्रेतवन्धुभिस्सह
संवादः । तेन तान्प्रति तत्त्वोपदेशश्च । स० २ ।
२७-॥

२ यमः । योगाङ्गभूतः कर्मविशेषः । तत्स्वरूपकथनम् ।
३३-३५ ॥

यममार्गः । पापिनाम् । तृ० ३० । २०-२४ ॥

यमदूताः । तेषां विष्णुदूतैस्सह संवादः । प० १ ।
३२-॥ तान्प्रति यमेन भगवन्माहात्म्यकथनम् । ३ ।
४ ॥ तैः पापिनां यमलोकप्रापणम् । तृ० ३० ।
१९-॥

यमलाजिनभङ्गः । श्रीकृष्णेन । द्वि० ७ । २७ ॥
द० १० । २३-२७ ॥

यमी । विवस्वतः पुत्री यमुना । प० ६ । ४० ॥

यमुना । नदी । ३ । २ । २७ ॥ पं० १९ । १८ ॥
तस्या बलरामेण विहारार्थमाह्वानम् । द० ६५ ।
२३-२८ ॥

यमौ । नकुलसहदेवौ । प्र० १० । ९ ॥

ययातिः । क्ष० सो० वं० । नहुपस्य पुत्रः । तस्य
राज्यप्राप्तिः । न० १८ । ३ ॥ तेन कूपे
पतितायाः श्रुकाचार्यपुत्र्या देवयान्या उद्धरणम् ।

न० १८ । १९ ॥ तस्य देवयानीशर्मिष्ठाभ्या
 विवाह । ३० ॥ तस्य देवयान्या यदु-तुर्वमुनामक
 पुत्रद्वयोत्पत्ति । तस्य शर्मिष्ठाया द्रुह्यु अनु-पूरुना-
 मकपुत्रत्रयोत्पत्ति । ३३ ॥ तस्य शुक्राचार्य-
 शापात् जराप्राप्ति । पूरणा तत्प्रतिग्रहश्च ।
 न० १८ । ३६-४५ ॥ तस्य वैराम्यप्राप्ति ।
 तेन देवयानीं प्रति वस्तकथाकथन च न० १९ ॥
 यवनः । कालयवन । तस्य श्रीहृष्णेन योद्धुमागमनम् ।
 द० ५० । ४४ ॥ तस्य मुचुनुन्देन भस्मीकरणम्
 ५१ । १२ ॥
 यवसम् । लक्षद्वीपस्थ यवम् । पं० २० । ३ ॥
 यनीनरः । क्ष० सो० व० । पूरुषस्य द्विमीढस्य
 पुत्र । तत्पुत्र कृतिमान् । न० २१ । २७ ॥
 यशोदा । ४ नन्दस्य पत्नी । गोपी । तस्या पूर्वजन्मनि
 द्रोणनामकमुभयार्थभूतधरानामकत्वम् । द० ८ ।
 ४८ ॥ तस्या योगमायाया उत्पत्ति । तस्या
 शयने वसुदेवेन श्रीहृष्णस्य स्थापनम् । द० ३ ।
 ५१ ॥ तया दधिनिर्मयनम् । ९ । ३ ॥ तया
 श्रीहृष्णस्य उद्वरणे दामभिर्बन्धनम् । १४-२० ॥
 तस्यै श्रीहृष्णेन विग्रहपददर्शनम् । ७ । ३६ ॥
 ८ । ३२ ॥
 यमोन्नदिः । राजा । द्वा० १ । ३३ ॥
 यागः । यज्ञगन्ध पदयन ॥
 १ याज्ञवल्क्यः । ऋ० । प० १५ । १३ ॥ ज्ञानिषु
 परिगणितोऽयं प्रायः तृतीयो वैशंपायनशिष्यः ॥
 गलेत् ॥
 २ याज्ञवल्क्यः । कौमिल्योऽयं जैमिनिशिष्यस्य शिष्य
 नामस्य शिष्य । न० १२ । ४ ॥

३ याज्ञवल्क्यः । यजुर्वेदाध्यायी वैशम्पायनस्य शिष्य ।
 देवरातस्य पुत्र । द्वा० ६ । ६२-६४ ॥ तेन
 वैशम्पायनात् अधीतस्य यजुर्वेदस्य छन्देन वाजिरूप
 धरात् सूर्यात् वाजसनीयनामकयजुश्शाखाध्ययन च ।
 द्वा० ६ । ७३ ७४ ॥ तत्कृता सूर्यस्तुति । द्वा०
 ६ । ६७-७२ ॥
 ४ याज्ञवल्क्यः । ऋग्वेदाध्यायी । द्वा० ६ । ५४ ॥
 यातना । निरयस्य भार्या । च० ८ । ४ ॥
 यादवाः । यदुवश्या कुमारः । तेषा ऋषिभिः शाप-
 दानम् । तृ० ३ । २४ ॥ ए० १ । १२-
 १७ ॥ तेषा परस्परघातेन मरणम् । ३० ॥
 यादासि । तिमि पुत्र । प० ६ । २६ ॥
 यामाः । स्वायमुनमन्वन्तीया देवा । प्र० ३ । १२ ॥
 यामिनी । दक्षपुत्री तार्क्ष्यस्य भार्या । तत्पुत्रा ।
 शलमा । प० ६ । २१ ॥
 युगन्तरः । क्ष० सो० व० । रुणे पुत्र । न०
 २४ । १४ ॥
 युगम् । चत्वारि । तर्जणम् । तृ० ११ । १८-
 २२ ॥
 युगमश्लोकगीतम् ॥ गौराभि । द० ३५ । २-२५ ॥
 युष्माजित् । क्ष० सो० व० । सुमित्रस्य पुत्र ।
 तत्पुत्र २ शिनि । न० २४ । १२ ॥
 युधिष्ठिरः । क्ष० सो० व० । पाण्डो पुत्र । माता
 कुन्ती । तेनाश्वमेधयज्ञकरणम् । प्र० ८ । ६ ॥
 तेन घृतराष्ट्रगान्धार्यो ममाश्वामनम् । प्र० ९ ।
 ४८ ॥ तस्य म्वहृतपुत्रस्यापमेत्युद्धि । ८ ।
 ४६-५२ ॥ राज्यपालनम् । १० । ३-६ ।
 १० । ४ । दुर्निमित्तदर्शनम् । १४ । २ ॥

तेन विच्छायमुखमर्जुनं दृष्ट्वा तत्कारणप्रश्नः । ३९-
४४ ॥ तस्य महाप्रस्थानगमनम् । प्र० १५ ।
४४ ॥ तेन नारदं प्रति भगवद्द्वेषिणः शिशुपालस्य
भगवत्सायुज्यप्राप्तिः कथमिति प्रश्नः । स० १ ।
१५-२० ॥ तस्मै नारदेन नानाविधधर्मकथनम् ।
११-१५ ॥ तस्य भार्या द्रौपदी । तत्पुत्रः प्रति-
विन्ध्यः । न० २२ । २९ ॥ तस्यान्या भार्या
पौरवी । तत्पुत्रो देवकः । ३० ॥ तेन श्रीकृष्ण-
स्तुतिः । द० ७४ । २-५ ॥ ८३ । ३-४ ॥

युयुत्सुः । वैद्यपुत्रो धार्तराष्ट्रः । प्र० १० । ९ ।
१३ । ३ ॥

युयुधः । क्ष० सू० वं० । वस्वनन्तस्य पुत्रः । तत्पुत्रः
सुभाषणः । न० १३ । २५ ॥

युयुधानः । क्ष० सो० वं० । सत्यकस्य पुत्रः ।
तस्य सात्यकिरिति प्रसिद्धं नाम । तत्पुत्रः ९ जयः ।
न० २४ । १४ ॥ प्र० ७ । ५० । दृ० १ ।
३१ ॥

१ युवनाश्वः । क्ष० सो० वं० । २ चन्द्रस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रः शायस्तः । न० ६ । २१ ॥

२ युवनाश्वः । क्ष० सू० वं० । सेनजितः पुत्रः ।
तस्य कुक्षिं विनिर्भिद्य उत्सन्नः पुत्रो मान्धाता ।
न० ६ । २५-३१ ॥

१ योगः । धर्मप्राजपतेः पुत्रः । तन्माता क्रिया ।
च० १ । ५१ ॥

२ योगः । भगवति मनसः प्रणिधानम् । प्र० १३ ।
५१-५४ ॥ १५ । ४१-४२ ॥ १८ । २५-
२६ ॥ द्वि० १ । ६-२१ ॥ २ । १५-१६,
१९-२१ ॥ दृ० २५ । १३-१९ ॥ २७ ।

६ ॥ २८ । १-३६ ॥ च० ४ । २४-२७ ॥
८ । ४३-४४ ॥ ९ । २ ॥ १२ । १७-
१८ ॥ २३ । ८, १४-१८ ॥ २८ । ३८-
४२ ॥ ३१ । ३ ॥ पं० ६ । ६-९ ॥ प०
२ । ४०-४२ ॥ स० १५ । ३०-३५ ॥
द० ८७ । ३३ ॥ ए० ९ । ११-१३ ॥
१४ । ३२-३७ । ४२-४४ ॥ तस्य लक्षणम् ।
दृ० २८ ॥ तस्य त्रैविध्यम् । ए० २० । ६-
२८ ॥

योगधारणया देहत्यागप्रकारः । च० ४ । २४-
२७ ॥ २३ । १३-१८ ॥

योगमाया । दुर्गा । तस्या भगवत आज्ञा । द० २ ।
६ ॥ दृ० १५ । २६ ॥

यौवनाश्वः । मान्धातुः पुत्रोऽम्बरीषः । तत्पितामहेन
मान्धातुः पित्रा २ युवनाश्वेन पुत्रत्वेन स्वीकृतत्वात्
युवनाश्वस्य पुत्रोऽभूत् । न० ७ । १ ॥

र०

रक्षोगणभोजनः । नरकः । पं० २६ । ७, ३१ ॥

रघुः । क्ष० सो० वं० । दीर्घबाहोः पुत्रः । तत्पुत्रः
प्रथुश्रवाः । न० १० । १ ॥ द्वि० ७ । ४४ ॥

रचना । त्वष्टृभार्या । प्रह्लादस्य पुत्री दैत्यानुजो ।
तत्पुत्रौ संनिवेशः विश्वरूपश्च । प० ६ । ४४ ॥

रजकवधः । श्रीकृष्णेन । द० ४१ । ३२-३९ ॥

रजनी । आत्मलिङ्गीपस्था नदी । पं० २० । १० ॥

रजिः । क्ष० सो० वं० । आयोः पुत्रः । न० १७ ।
१ ॥ तत्पुत्राः पञ्च शतानि इन्द्रेण अभिचार-

विधानेन हताः । न० १७ । १५ ॥

रणकः । क्ष० सू० वं० । न० १२ । १५ ॥

रणञ्जयः । क्ष० सू० वं० । न० १२ । १३ ॥
 १ रतिः । मन्मथस्य भार्या । तस्याः शम्बरगृहे
 वासः । तत्र तस्याः मायावती इति नाम । द०
 ५५ । ६-७ ॥
 २ रतिः । विमोर्भार्या । पं० १५ । ६ ॥
 रथीतरः । क्ष० सू० वं० । पृषदश्वस्य पुत्रः ।
 तत्पुत्राः आङ्गिरसाः राथीतराश्च । न० ६ ।
 १-३ ॥
 रन्तिदेवः । क्ष० सो० वं० । पूरुवंश्यस्य सङ्कतेः
 पुत्रः । तस्य कथा । न० २१ । २-१७ ॥
 प्र० १२ । २४ । द्वि० ७ । ४४ ॥
 रमसः । क्ष० सो० वं० । २ रम्भस्य पुत्रः । तत्पुत्रो
 गम्भीरः । न० १७ । १० ॥
 रमणकम् । शाल्मलिद्वीपस्थं वर्षम् । पं० २० । ९ ॥
 १ रमणकः । म्रियवतस्य पुत्रः । पं० २० । ३१ ॥
 २ रमणकः । जम्बूद्वीपस्योपद्वीपः । पं० १९ । ३० ॥
 तत्र कालियनागस्य वासः । द० १७ । १ ॥
 रमा । महालक्ष्मीः । श्रीशब्दं पश्यत ॥
 रमादेवी । केतुमालस्थस्य भगवतो भार्या । पं० १८ ।
 १५-२३ ॥
 १ रम्भः । क्ष० सू० वं० । विविशतेः पुत्रः । तत्पुत्रः
 सनिनेत्रः । न० २ । २५ ॥
 २ रम्भः । क्ष० सो० वं० । आयोः पुत्रः । न० १७ ।
 १ ॥ तत्पुत्रो रमसः । १० ॥
 रम्भा । अप्सराः । आपादमासनेत्री । द्वा० ११ ।
 ३६ ॥
 रम्यकः । आमीप्रपुत्रः । तद्भार्या मेरोः पुत्री रम्या ।
 पं० २ । १९-२३ ॥

रम्यकम् । जम्बूद्वीपस्थं वर्षम् । पं० १८ । २४-
 २८ ॥
 रम्या । मेरोः पुत्री । आमीप्रपुत्रस्य रम्यकस्य भार्या ।
 पं० २ । १९-२३ ॥
 रयः । क्ष० सो० वं० । पुरुरवसः पुत्रः । तत्पुत्रः
 एकः । न० १५ । १-२ ॥
 रसः । अंसो गुणः । द्वि० ६ । १ ॥ तृ० ६ ।
 १३ ॥ २६ । ४१-४२ ॥
 रसकुल्या । कुशद्वीपस्था नदी । पं० २० । १५ ॥
 रसना । जिह्वेन्द्रियम् । तदुत्पत्तिः अभिमानिदेवता
 च । तृ० ६ । १-१३ ॥ २६ । ४१ । ४८ ॥
 रसातलम् । षष्ठ अघोलोकः । उत्पत्तिः । द्वि० ५ ।
 ४० ॥ पं० २४ । ७ । ३० ॥ द्वि० १ ।
 २६ ॥ तत्र हिरण्याक्षगमनम् । तृ० १८ ॥
 १ राका । अङ्गिरसः पुत्री । तन्माता श्रद्धा । च० १ ।
 ३४ ॥ सा आदित्यस्य धातोर्भार्या । तत्पुत्रः
 प्रातः । प० १८ । ३ ॥
 २ राका । शाल्मलिद्वीपस्था नदी । पं० २० । १० ॥
 राजकः । विशाखपुत्रो मगधराजः । द्वा० १ । ३ ॥
 राजा । मूर्धाभिषिक्तः क्षत्रियः । तद्धर्माः । प्र० १७ ।
 १०-११ ; १६, ४१ ॥ तन्महिमा । १८ ।
 ४२-४६ ॥ तृ० २१ । ५०-५५ ॥ च०
 १३ । २३ ॥ १४ । १५-२० ॥ १६ ।
 ४-१८ ॥ २० । १३-१४ ॥ २१ । २१-
 २३ ॥ २६ । ६-८ ॥ पं० ७ । ४ ॥ प०
 १४ । १७-२० ॥ स० ११ । १४ ॥ न०
 १५ । ३८, ४१ ॥ द० ७३ । २१ ॥ प०
 १७ । १७, ४५ ॥ तेन लोकरक्षणाभाये लोकस्य

विषदुत्पत्ति । प्र० १८ । ४२-४५ ॥ च०
१४ । ३६-४० ॥ तै कृता भगवत्सुति । द०
७० । २५-२९ ॥ ७३ । ८-१६ ॥
राजसूयः । क्रतु । धर्मराजस्य । द० ७४ ॥
तन्महिमकथनम् । ७५ ॥ प्र० ९ । ४१ । ठ०
२ । १३-१९ ॥
राजाधिदेवी । शरस्य पुत्री । वसुदेवस्य भगिनी । न०
२४ । ३१ ॥ आनन्त्यस्य जयसेनस्य भार्या ।
तत्पुत्रौ विन्दानुविन्दौ । ३९ ॥ तत्पुत्री मित्रविन्दा
श्रीकृष्णस्य महिषी । द० ५८ । ३१ ॥
राज्यवर्धनः । क्ष० सू० व० । दमस्य पुत्र । तत्पुत्र
सुष्टुति । न० २ । २९ ॥
राधिकः । क्ष० सू० व० । २ जयसेनस्य पुत्र ।
तत्पुत्र अयुत । न० २२ । १० ॥
१ रामः । क्ष० सू० व० । २ दशरथस्य पुत्र ।
विष्णोरवतारभूत । न० १० । ३ ॥ तच्चरित्रम् ।
४-५६ ॥ तस्य षट्प्राभिपेकानन्तरीयकथा । न०
११ ॥ तत्पुत्रो ऊगो लक्ष्म । ११ ॥ तदवतार-
कथा । प्र० ३ । २२ ॥ द्वि० ७ । २३-
२६ ॥ तन्मन्त्रम् । प० १९ । ३ ॥ तन्सुति ।
३-८ ॥
२ रामः । परशुराम । पिता जमदग्नि । माता रेणुका ।
न० १५ । १६ ॥
रावणः । विष्रवम पुत्रो राक्षस्य । तद्भ्राता कुम्भकर्ण ।
च० १ । ३७ ॥ तयो पूर्वजन्मनि भगवत्पार्षदस्य
तयो शापप्राप्तिश्च । स० १ । ३५-४४ ॥ तस्य
कार्तवीर्यपुत्रेन वन्दनम् । न० १५ । २१-२२ ॥
राशिः । (राशयः) । मेघदस्यो द्वादश तेषा मानः ।
प० २१ । ३-६ ॥

राष्ट्रः । क्ष० सो० व० । काश पुत्र । तत्पुत्रो
दीर्घतमा । न० १७ । ४ ॥
राष्ट्रपालः । क्ष० सो० व० । यदुकुलोत्पन्नस्य उग्र-
सेनस्य पुत्र । न० २४ । २४ ॥
राष्ट्रपालिका (राष्ट्रपाली) । उग्रसेनस्य पुत्री ।
वसुदेवप्रातु ३ सृजयस्य भार्या । तत्पुत्रा वृषदुर्म-
र्षणादय । न० २४ । २५ । ४२ ॥
राष्ट्रभृत् । १ भरतस्य पुत्र । प० ७ । ३ ॥
रासक्रीडा । रासपञ्चाभाषी । श्रीकृष्णस्य । द०
३०-३४ ॥
राहु । अमुर । विप्रचित्ते पुत्र । तन्माता सिद्धिका ।
प० ६ । ३७ ॥ तच्छिरश्छेद । अ० ९ ।
२५ ॥
राहुषण्डम् । छायाग्रहरूपम् । प० २४ । १-३ ॥
रिपुः । क्ष० सो० व० । यथातिपुत्रस्य यदो पुत्र ।
न० २३ । २० ॥
१ रिपुञ्जयः । क्ष० मो० व० । पूरयदस्य मुरीरस्य
पुत्र । तत्पुत्रो बहुरथ । न० २१ । २९ ॥
२ रिपुञ्जयः । क्ष० मो० व० । विधत्त पुत्र ।
न० २० । ४९ ॥
रुक्मः । क्ष० सो० व० । रुक्मस्य पुत्र । न० २३ ।
३५ ॥
रुक्मवती । रुक्मिण पुत्री । रुक्मिण्या स्नुया ।
प्रसूतस्य भार्या । तत्पुत्रोऽनिरुद्ध । द० ६१ ।
१८-१९ ॥
रुक्मिणी । महानन्दस्य वत्सामृता श्रीकृष्णस्य पट्टमहिषी
विदर्भदेशाभिषेने भीष्मस्य पुत्री । तद्विनाह-
कथारम्भ । द० ५० । २१-२२ ॥ तया श्रीकृष्ण

प्रति पत्रिकाप्रेषणम् । ३७-३४ ॥ तस्याः
भगवत्याः देवालयगमनम् । ५३ । ४० ॥ तस्याः
हरणं श्रीकृष्णेन । ५५ ॥ तस्या विवाहः । ५४ ।
५४ ॥ ८३ । ८ ॥ तथा सह श्रीकृष्णस्य प्रेम-
कलहः । ६० ॥ तत्पुत्राः । ६१ । ८-९ ॥
तत्पुत्री चारुमती कृतवर्मसुतस्य ३ बलेभार्या ।
२४ ॥

रुक्मी । विदर्भदेशाधिपतेर्भीष्मकस्य पुत्रः । रुक्मिण्या
भ्राता । श्रीकृष्णेन तस्य विरूपकरणम् । ५४ ॥
तस्य प्रतिज्ञानुसारेण कुण्डिनमप्रविदैव भोजकटे
वासः । ५२ ॥ तत्पुत्री रुक्मवती रुक्मिण्याः
स्तुषा । प्रद्युम्नस्य भार्या । ६१ । १९ ॥ तस्य
वधो रुक्मवतीप्रद्युम्नयोर्विवाहसमये बलरामेण ।
३६ ॥

रुक्मेपुः । क्ष० सो० वं० । रुक्कस्य पुत्रः । न०
२३ । ३५ ॥

१ रुक्कः । मेरोः केसरपर्वतः । पं० १६ । २६ ॥

२ रुक्कः । क्ष० सो० वं० । प्रद्युम्नस्य पुत्रः ।
तत्पुत्राः पुरुजित् रुक्मः रुक्मेपुः प्रथुः ज्यामघः
इति पञ्च । न० २३ । ३५ ॥

रुचिः । ब्रह्मणो मानसः पुत्रः । तद्भार्या स्वायंभुवमनु-
पुत्री आहूतिः । तत्पुत्री यज्ञनामा भगवान् ।
पुत्री यज्ञस्य भार्या महालक्ष्म्यंगमूता दक्षिणा ।
च० १-४ ॥ पं० ३ । १२ ॥ द्वि० ७ । २ ॥

रुचिराश्वः । क्ष० सो० वं० । मेनजिनः पुत्रः ।
तत्पुत्रः पारः । न० २१ । २३ ॥

रुद्रः । महादेवः । तस्योत्पत्तिः तस्य एकादश नामानि च ।
तृ० १२ । ६-१५ ॥ तत्परवर्जनम् । १४ ।

२३-२८ ॥ च० ५ । १० ॥ ६ । ३३-३९ ॥
तद्भार्या १ दक्षपुत्री सती । १ । ६५ ॥
१ दक्षेण तस्यावमानकरणम् शापदानं च । २ ।
९-१७ ॥ तदवतारभूतो वीरभद्रः । ५ । २-
६ ॥ तेन सतीदेव्याः सान्त्वनम् । ३ । १६-॥ तत्पार्य-
दैर्दक्षयज्ञध्वंसार्थं यत्नः । ४ । ३२ ॥ यज्ञध्वंसः । ५ ।
१४ ॥ तत्स्तुतिर्ब्रह्मकृता । ६ । ४२-५० ॥ तत्स्तुतिः

प्रजापतिकृता । अ० ७ । २१-३५ ॥
तत्स्तुतिः दितिकृता । तृ० १४ । ३३-३५ ॥
तन्माहात्म्यम् । तृ० १४ । २४-२८, ३४-
३५ ॥ च० २ । २ ॥ ३ । ११ ॥ ४ ।
११, १४-१६ ॥ ५ । १०-११ ॥ ६ ।
३२-४२ ॥ ७ । १४ ॥ २४ । १७-१८ ।
२५ ॥ न० ९ । ७ ॥ द० ८८ । ३ ॥

तन्मन्त्रम् । पं० १७ । १७ ॥ तत्कृता भगव-
त्स्तुतिः । तृ० १४ । ३४-३५ ॥ च० २४ ।
३३-६८ ॥ पं० १७ । १७-२४ ॥ अ०
१२ । ४-१२ ॥ द० ६३ । ३४-४५ ॥
द० ६३ । ३४-४५ ॥ तेन पार्वती प्रति
भगवद्भक्तानां माहात्म्यकथनम् । पं० १७ ।
२७ ॥ तेन विषयानम् । अ० ७ । १८-४६ ॥
तस्य मोहिनीरूपदर्शनेन विकारोत्पत्तिः । १२ ।
२४ ॥ रद्रेण यज्ञराभुगनद्रव्यस्य गामा-
गाय दानम् । न० ४ । ५-१० ॥ तेन भग्मा-
मुराय वरदानादिकथा । द० ८८ । १४-४० ॥

रुद्रगीतम् । र्धाद्रेण प्रवेनोम्य उपदिष्टम् । च०
२४ । १९-७९ ॥

रुद्रसार्वर्णिः । शङ्खो मनुः । अ० १३ । २७ ॥

रुद्राः । एकादश रुद्रा कोटिशो रुद्राश्च । भूतप्रजापते
पुत्रा । तन्माता दक्षप्रजापतिपुत्री सरूपा ।
प० ६ । १७ ॥

रुद्रत्रयः । क्ष० सो० व० । अनुराजवशोत्पन्नस्य
तितिक्षो पुत्र । तत्पुत्रो हेम । न० २३ ।
४ ॥

रुद्रकृः । क्ष० सो० व० । धाहे पुत्र । तत्पुत्र
५ चित्ररथ । न० २३ । ३१ ॥

रूपाभानुः । हिरण्याक्षस्य भार्या । स० २ । १९ ॥
रूपम् । तेजोयुण । वृ० २६ । ३८ ॥

रूपवती । कौञ्चद्वीपस्था नदी । पं० २० । २१ ॥
रेणुका । रेणो पुत्री । जमदग्नेर्भार्या । न० १५ ।
१२ ॥ तस्या हनन तत्पुत्रेण परशुरामेण
पुनस्तस्या भर्त्रा उज्जीवन च । १६ । २-८ ॥

रेतःकुल्या । लालामक्षशब्द पश्यत ॥

रेवतः । क्ष० सू० व० । आनर्तस्य पुत्र । तत्पुत्रा
कडुभिप्रभृतय शतम् । न० ३ । २७-२९ ॥

१ रेवती । कडुभिन् पुत्री । नलरामस्य भार्या । न० ३ ।
३६ ॥

२ रेवती । मित्रनामकादित्यस्य भार्या । तत्पुत्र
उत्तर्ग । प० १८ । ६ ॥

रेवा । नदी । प० १९ । १८ ॥ द० ७९ । २१ ॥

रैभ्यः । क्ष० सो० व० । सुमते पुत्र । तत्पुत्रो
दुष्यन्त । न० २० । ७ ॥

१ रैवतः । प्रियन्नस्य द्वितीयभार्याया पुत्र । पञ्चम-
मन्वन्तरापि । पं० १ । २८ ॥ स उत्तम
तामसयो सोदर । तत्पुत्रा बलिनिन्द्यादय । अ०
५ । १-२ ॥

२ रैवतः । एकादशस्त्रेऽप्यन्यतम । प० ६ । १७ ॥

३ रैवतः । रेवतपुत्रस्य कडुभिन्नो नामान्तरम् । तेन
स्वपुत्र्या रेवत्या वरप्रदार्थं ब्रह्मलोकगमनम् ।
न० ३ । २९-३० ॥

रैवतरुः । पर्वत । प० १९ । १६ ॥ तत्र बलरामस्य
स्त्रीभि सह क्रीडा तेन द्विनिदवधश्च । द० ६७ ॥

रैवतमन्वन्तरम् । पञ्चममन्वन्तरशब्द पश्यत ॥

१ रोचनः । तुषिनेऽप्यन्यतम । च० १ । ७ ॥
तुषितशब्द च पश्यत ॥

२ रोचनः । स्वरोचिपमन्वन्तरीय इन्द्र । अ० १ ।
२० ॥

१ रोचना । वसुदेस्य भार्या । तत्पुत्रा हस्त हेमाङ्गद
इत्याद्या । न० २४ । ४९ ॥

२ रोचना । रुक्मिण पौत्री अनिरुद्धस्य भार्या ।
द० ६१ । २५ ॥

रोचिः । विभावसुनामकस्य पुत्र । प० ६ । १६ ॥

रोचिष्मान् । स्वरोचिपमनो पुत्र । अ० १ । १९ ॥
रोधस्वती । नदी । पं० १९ । १८ ॥

१ रोमपादः । क्ष० सो० व० । धर्मरथस्य पुत्र ।
तस्य चित्ररथ इति नामान्तरम् । अप्रजमस्तस्य
दशरथपुत्र्या शान्ताया पुत्रीत्येन स्वीकार ।
न० २३ । ७ । तत्पुत्र चतुरङ्ग । १० ॥

१ रोमपादः । क्ष० सो० व० । विदर्भस्य पुत्र ।
तत्पुत्रो वभ्रु । न० २४ । १-२ ॥

रोमहर्षणः । व्यामिश्रस्य सून पोषाणिक । प्र०
४ । २२ ॥ तस्य वधो बन्नामेण । द० ७८ ।
२२-२८ ॥ तत्पुत्र सूनपोषाणिक ॥

१ रोहिणी । वसुदेवस्य भार्या । तत्पुत्राः बलः गदः
सारणः दुर्मदः विपुलः प्रबुधः कृतः इत्याद्याः । न०
२४ । ४६ ॥

२ रोहिणी । श्रीकृष्णस्य भार्या । पोडशसहस्रान्तर्गता ।
तत्पुत्रा दीप्तिमत्प्रभृतयः । द० ६१ । १८ ॥

रोहितः । क्ष० सू० वं० । हरिश्चन्द्रस्य पुत्रः । तस्य
कथा । न० ७ । ९-२७ ॥ तत्पुत्रो हरितः ।
न० ८ । १ ॥

रौद्राश्वः । क्ष० सो० वं० । अहंयातेः पुत्रः । तत्पुत्राः
ऋतेयुप्रभृतयो दंश घृताच्यामपस्तरसि जाताः ॥
न० २० । ३-५ ॥

रौरवः । नरकः । पं० २६ । ७, १० ॥

ल०

लक्षणा । १ लक्ष्मणाशब्दं पश्यत ॥

लक्ष्मणः । क्ष० सू० वं० । दशरथस्य पुत्रः । न०
१० । ३ ॥ तस्य पुत्रौ अद्भुतः चित्रकेतुश्च । न०
११ । १२ ॥

१ लक्ष्मणा । (माद्री) मद्राधिपतेः पुत्री । श्रीकृष्ण
महिषी । द० ५८ । ५७ ॥ तस्या विवाहकथा ।
८३ । १७-३९ ॥ तत्पुत्राः । ६१ । १५ ॥

२ लक्ष्मणा । दुर्योधनस्य पुत्री । तस्याः हरणं जाम्बवती-
पुत्रेण साम्बेन । द० ६८ ॥

लक्ष्मीः । श्रीशब्दं पश्यत ॥

लघिमा । सिद्धिः । ए० १५ । १२ ॥

लघुः । कालविशेषः । तृ० ११ । ८ ॥

लङ्का । जम्बूद्वीपस्योपद्वीपः । पं० १९ । ३० ॥

लता । मेरोः पुत्री । इलावृतस्य भार्या । पं० २ ।
१९-२३ ॥

लम्बा । २ दक्षप्रजापतिपुत्री । धर्मप्रजापतेर्भार्या । तत्पुत्रो
विद्योतः । प० ६ । ५ ॥

लम्बोदरः । आन्ध्रराजः । द्वा० १ । २४ ॥

लयः । प्रलयशब्दं पश्यत ॥

लयचिन्तनप्रकारः । पं० १५ । ४१ । ४२ ॥

लयप्रकरणम् । ए० २४ । २०-२६ ॥

१ लवः । क्ष० सू० वं० । श्रीदाशरथिरामस्य पुत्रः ।
न० ११ । ११ ॥

२ लवः । कालविशेषः । तृ० ११ । ६ ॥

लवणः । असुरः । मधोः पुत्रः । दाशरथिना शत्रुमेन
हतः । न० ११ । १४ ॥

लाभः । उत्तमा भगवद्भक्तिः । ए० १९ । ४० ॥

लालाभक्षः । (रैतःकुल्या) नरकः । पं० २६ ।
७ । २६ ॥

लुब्धककुलिङ्गमिधुनकया । सं० २ । ५०-५६ ॥

लोकः । भुवनम् । ते च सप्त ऊर्ध्वलोकाः सप्ताधोलोका
इति चतुर्दश । भूः भुवः स्वः महः जनः तपः सत्यम्

इति सप्तोर्ध्वलोकाः । अतलं वितलं सुतलं तलातलं
महातलं रसातलं पातालम् इति सप्ताधोलोकाः ।

द्वि० १ । २६-२८ ॥

लोकालोकाः । पर्वतः । पं० २० । ३६ ॥

लोभः । दम्भस्य पुत्रः । तद्भार्या मित्रातिः । तत्पुत्रौ
क्रोधः हिंसा च दम्पती । च० ८ । ३ ॥ तस्य
ब्रह्मण अधरोष्ठादुत्सृजितः । तृ० १२ । २६ ॥

लोमानि । रोमाणि । उत्पत्तिः । द्वि० १० । २३ ॥

लोहितार्णः । क्रौञ्चद्वीपस्थं वर्षम् । पं० २० । २१ ॥

लौगाक्षिः । सामग ऋषिः । पोष्येजः शिष्यः ।
द्वा० ६ । ७९ ॥

व०

वङ्गः । क्ष० सो० वं० । २ बलेर्मर्यायां दीर्घतमस
ऋपेर्जातः पुत्रः । न० २३ । ५ ॥

वज्रम् । इन्द्रस्यायुधम् । दधीचित्रपेरस्थिभिर्निर्मि-
तम् । प० १० । १-१३ ॥

वज्रः । क्ष० सो० वं० । अनिरुद्धस्य पुत्रः । तन्माता
रुक्मिणः पौत्री रोचना । द० ९० । ३७ ॥
तस्य मधुरायां पट्टाभिपेकः । प० १५ । ३९ ॥

वज्रकण्टकशास्त्रमाली । नरकः । पं० २६ । ७ ।
२१ ॥

वज्रकूटः । प्लक्षद्वीपस्यः पर्यतः । पं० २० । ४ ॥

वज्रनाभः । क्ष० सू० वं० । बलस्थलस्य पुत्रः ।
न० १२ । २-३ ॥

वज्रमित्रः । क्ष० । शुक्रवंशीयस्य घोषस्य पुत्रः । द्वा०
१ । १७ ॥

वटपत्रशायी । नारायणः । मार्कण्डेयेन तद्दर्शनम् ।
द्वा० ९ । २०-३९ ॥

वटोदका । नदी । च० २८ । ३५ ॥

१ वत्सः । प्रतर्दनस्य नामान्तरम् । न० १७ ।
६ ॥

२ वत्सः । क्ष० मो० वं० । सेनजितः पुत्रः ।
न० २१ । २३ ॥

वत्सरुः । क्ष० सो० वं० । २ शूरस्य पुत्रः । न०
२४ । २९ ॥ तस्य मिश्रवेद्यामप्सरसि जाताः
पुत्राः ६ वृकादयः । ४३ ॥

वत्समीतिः । क्ष० सू० वं० । भलन्दनस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रः प्रांगुः । न० २ । २३-२४ ॥

१ वत्सरः । कालविशेषः । स पञ्चविधः । वृ० ११ ।
१३-१४ ॥ पं० २२ । ७ ॥

२ वत्सरः । क्ष० । ध्रुवस्य पुत्रः । तन्माता अमिः ।
च० १० । १ ॥ तस्य राज्याभिपेकः । च०
१३ । ११ ॥ तद्वार्या स्वर्वाधी । तत्पुत्राः पुष्पाणिः
तिम्बकेतुः हयः ऊर्जः बभ्रुः १ जयश्चेति पद- ।
च० १३ । १२-॥

वत्सवृद्धः । क्ष० सू० वं० । उरुक्रियस्य पुत्रः । तत्पुत्रः
प्रतिव्योमः । न० १२ । १० ॥

वत्सामुरहनम् । श्रीकृष्णेन । द० ११ । ४१-
४४ ॥

वनः । (वेनः) । क्ष० सो० वं० । उशीनरस्य पुत्रः ।
न० २३ । ३ ॥

वनस्पतिः । क्रौञ्चद्वीपस्थं वर्षम् । पं० २० । २१ ॥

वनेयुः । क्ष० सो० वं० । त्रैधाथस्य पुत्रः । न०
२० । ५ ॥

वयुनः । कृशाथस्य पुत्रः । तन्माता धिपणा । प०
६ । २० ॥

वयुना । अमिष्वाचादिपितृणां पुत्री । तन्माता स्वायं-
भुवदक्षपुत्री स्वधा । तस्याः स्वसा धारिणी । ते
उभे ब्रह्मवादिन्यौ । च० १ । ६४ ॥

वराहः । भगवतोऽवतारः । प० ३ । ७ ॥ द्वि० ७ ।
१ ॥ ब्रह्मणो नासाविवरादुत्पन्नः । वृ० १३ । १८ ॥

तद्दर्शनम् । २७-३० ॥ तत्पुतिः । ३४-४५ ॥
हिरण्याक्षेण सह युद्धम् । १८ । १९ ॥ हिरण्या-
क्षयः । १३ । ३२ ॥ १९ । २५-२६ ॥

वराहरथः । वृ० ११ । ३६ ॥

वराहमन्त्रः । पं० १८ । ३५ ॥

वरीयान् । ऋ० । पुलहऋषेः पुत्रः । माता गतिः ।
च० १ । ३८ ॥

वरुणः । पश्चिमदिक्पालको देवः । कश्यपस्य पुत्रः ।
तन्माता अदितिः । प० ६ । ३९ ॥ अयं
द्वादशादित्येष्वन्यतमः । तद्भार्या चर्षणी । तस्य
यज्ञीयामिकुण्डादुत्सन्नः पुत्रः २ भृगुः । प०
१८ । ४ ॥ बल्मीके पतिताच्छेदतसो जातः
पुत्रः बाल्मीकिऋषिः । ५ ॥ तस्याऽपरः पुत्रो
दक्षसार्वणिः । अ० १३ । १८ ॥ तस्य राज-
धानी विभावरी । तृ० १७ । २६ ॥ तत्सकाशे
युद्धाय हिरण्याक्षस्य गमनम् । २४-३१ ॥
तत्सकाशं गतस्य श्रीकृष्णस्य तेन स्तुतिः । द०
२८ । ५-८ ॥

वर्णाः । ब्राह्मणादयश्चत्वारः । स० ११ ॥
वर्धनः । क्ष० सो० वं० । श्रीकृष्णस्य पुत्रः ।
माता मित्रविन्दा । द० ६१ । १६ ॥
वर्धमानः । क्रौञ्चद्वीपस्थः पर्वतः । पं० २० ।
२१ ॥
वर्षः । क्ष० सो० वं० । वसुदेवस्य पुत्रः । तन्माता
उपदेवा । न० २४ । ५१ ॥
वर्षक्रतुवर्णनम् । द० १८ । ४-७ ॥ २० ।
३-२४ ॥
वलङ्कः । क्ष० सो० वं० । वसुदेवस्य पुत्रः । तन्माता
इला । न० २४ । ४९ ॥
वशित्वम् । सिद्धिः । तत्राप्युपायः । ए० १५ ।
१६ ॥
वपट् । देवेष्वो हविर्दानम् । द्वि० ७ । ३८ ॥
१ वसिष्ठः । ब्रह्मर्षिः ब्रह्मणो दशसु मानसपुत्रेष्वन्य-
तमः । ब्रह्मणः प्राणाज्जातः । तृ० १२ । २०-

२३ ॥ तस्य भार्या कर्दमप्रजापतेः पुत्री अरुन्धती
(ऊर्जा) । पुत्राः चित्रकेत्वादयः । च० १ । ४०-
४१ ॥ [कदाचिद्दुद्रशापाद्ब्रह्मणो मानसपुत्रेषु नष्टेषु
अयमपि मृतः । इयं कथा पुराणान्तरे प्रसिद्धा ।] सा
अत्रापि सूचिताऽस्ति । पश्यत च० ३० । ४८ ॥
तत्र महदवज्ञानादित्यस्य रुद्रशापादित्यर्थः । तेन
स शापो न केवलं दक्षाय किंतु उपलक्षण्या
भरीच्यादीनामपि ॥

२ वसिष्ठः । अयं द्वितीयवारमपि ब्रह्मणः यज्ञकुण्डात्
जातः । अयमेवेक्ष्वाकुवंशस्य पुरोहितः । भार्या
अक्षमाला । इयं कथा महाभारते उद्योगपर्वणि
प्रसिद्धा । सोऽपि निमिराजस्य शापान्मृतः ।
न० १३ । ५ ॥

३ वसिष्ठः । उर्वशीदर्शनक्षुभितयोः मित्रावरुणयोर्वी-
र्यात्कुम्भे पतिताज्जातः । प्रथमस्यैवेदं तृतीयं जन्म ।
तदाऽस्य भ्राता २ अगस्त्यः । अस्य भार्या नारद-
भगिनी अरुन्धती । पुत्राः क्षात्किन्नपिप्रभृतयः ।
पौत्रः पराशरः । प० १८ । ५ ॥

१ वसुः । क्ष० सू० वं० । भूतज्योतिषः पुत्रः । तत्पुत्रः
प्रतीकः । न० २ । १७-१८ ॥

२ वसुः । ध्रुवपुत्रस्य २ वत्सरस्य पुत्रः । माता
स्वर्वाभी । च० १३ । १२ ॥

३ वसुः । दक्षप्रजापतिपुत्री । धर्मप्रजापतेर्भार्या ।
तत्पुत्रा अष्टौ वसवः । प० ६ । १० ॥

४ वसुः । अष्टवसुष्वन्यतमः । धर्मप्रजापतेः पुत्रः ।
तन्माता ३ वसुः । तद्भार्या आङ्गिरसी । तत्पुत्रः श्रुती-
पतिर्विश्वकर्मा । प० ६ । १५ ॥

५ वसुः । वसवः । ते चाष्टौ । धर्मप्रजापतेः पुत्राः ।
तेषां नामानि । द्रोणः प्राणः ध्रुवः अर्कः अग्निः

दोष वसु विभावसुश्चेति । प० ६ । ११ ॥
 द्वि० ३ । ३ ॥
 ६ वसुः । क्ष० सू० व० । २ कुशस्य पुत्र । न०
 १५ । ४ ॥
 ७ वसुः । उपरिचर । क्ष० सो० व० । पूर्ववशीयस्य
 कृतिन पुत्र । तत्पुत्रा बृहद्रथ कुशाम्य मत्स्य
 मत्स्यम चेदि इति पञ्च । न० २२ । ५-६ ॥
 ८ वसुः । नरकामुरपक्षीयो मुरस्य पुनोऽमुर । द०
 ५९ । १२ ॥
 ९ वसुः । क्ष० सो० व० । श्रीरुण्यस्य पुत्र । तन्माता
 नामजिती सत्या । द० ६१ । १३ ॥
 १ वसुदेवः । क्ष० सो० व० । यदुवशीयस्य शूरस्य पुत्र ।
 न० २४ । २८ ॥ तस्य आनरुदुन्दुभिरिति
 नामान्तरम् । २९-३० ॥ तस्य पत्नी देवक्य
 पुत्री देवकी । तथा यौरेवी रोहिणी भद्रा मदिरा
 रोचना इत्या इत्याद्याश्च देवकीम्वसारम्तद्गार्वा ।
 ४५ ॥ तस्य देवक्या निगद्दानन्तर स्वगृह प्रत्याग-
 मनम् । द० १ । २९ ॥ तेन देवकीवपार्थमुद्यतस्य
 कसस्य स्वपुत्राणा समर्पणप्रतिजानेन तन्मोचनम् ।
 ५४ ॥ कसेन हताना पण्णा तत्पुत्राणा पूर्वजन्मनि
 नामानि । स्मर उद्गीध परिष्वक्त पंतद्व शूद्रभृत्
 घृणी चेति । ८५ । ४८ ॥ तस्य भार्याया देवक्या
 श्रीरुण्यस्य पुत्रत्वेन जननम् । ३ । १-१२ ॥
 तेन श्रीरुण्यस्य जननानुपद यमोद्गायनेन न्यगनम् ।
 ३ । ५१ ॥ तेन पूर्व श्रीरुण्यजननममये सरूपिन-
 गोदानकरणम् । द० ४५ । २८ ॥ तेन यज्ञर-
 णम् । ८४ । ४२-५६ ॥ तेन नारदं प्रति
 भागवतधर्ममदन । ए० २ । ४-९ ॥ तेन

श्रीरुण्यस्तुति । द० ३ । १३-२२ ॥ ८५ ।
 ३-२० । स पूर्वजन्मनि सुतपा नाम प्रजाति ।
 ३ । ३२ ॥
 २ वसुदेवः । क्ष० । प्रथम कण्व । तेन शुद्ध देवमूर्ति
 हत्वा स्वय राज्यकरणम् । द्वा० १ । २० ॥
 वसुन्धराः । शाल्मलिद्वीपस्था पुत्र्या । पं० २० ।
 ११ ॥
 वसुभृगवानः । ऋषि । वसिष्ठस्य पुत्र । तन्माता
 ऊर्जा । च० १ । ४१ ॥
 १ वसुमान् । क्ष० सो० व० । श्रुतायो पुत्र ।
 न० १५ । २ ॥
 २ वसुमान् । क्ष० सो० व० । श्रीरुण्यस्य पुत्र ।
 तन्माता जाम्बवती । द० ६१ । १२ ॥
 वसुमित्रः । क्ष० । शुद्धस्य सुज्येष्ठस्य पुत्र । द्वा० १ ।
 १७ ॥
 वसुहंसः । क्ष० सो० व० । वसुदेवस्य पुत्र । तन्माता
 श्रीदेवा । न० २४ । ५१ ॥
 वसोर्धारा । अग्निनामकवसोर्माया । तपुत्रा द्रविणकादय ।
 प० ६ । १३ ॥
 वस्त्रापहारः । श्रीरुण्येन गोत्रकन्यानाम् । द० २२ ॥
 वस्त्रनन्तः । क्ष० सू० वं० । निमिवशीयस्य उपगु-
 तस्य पुत्र । तत्पुत्र सुकुप । न० १३ । २५ ॥
 वहीनरः । क्ष० सो० वं० । पाण्डुरादयस्य दुर्मदस्य
 पुत्र । तत्पुत्र दण्डपाणि । न० २२ । ४३ ॥
 १ वहिः । चागभिमाना देव । द्वि० ६ । १ ॥
 १० । १९ ॥
 २ वहिः । क्ष० सो० वं० । ययानिपुत्रस्य सुर्केनो
 पुत्र । तत्पुत्रो मर्ग । न० २३ । १६ ॥

३ वह्निः । क्ष० सो० वं० । कुकुरस्य पुत्रः । तत्पुत्रो
विलोमा । न० २४ । १९ ॥

४ वह्निः । क्ष० सो० वं० । श्रीकृष्णस्य पुत्रः ।
तन्माता मित्रविन्दा । द० ६१ । १६ ॥

१ वाक् । वागिन्द्रियम् । तस्योत्पत्तिः तदभिमानिदेवता
च । तृ० ६ । १२-१३ ॥

२ वाक् । ब्रह्मण आस्यादुत्पन्ना । द्वि० ६ । १ ॥
१० । १९ ॥ तृ० ६ । १२ ॥ तृ० १२ ।

२६ ॥ तस्याः कामना ब्रह्मणा । २८-३४ ॥

वाजपेयः । यज्ञः । तृ० १२ । ४० ॥ तत्करणं
१ दक्षेण । च० ३ । ३ ॥

वाजसनी । वाजिरूपेण सूर्येण ३ याज्ञवल्क्यायोपदिष्टा
श्रुतिः । द्वा० ६ । ७३-७४ ॥

वातापिः । असुरः । हिरण्यकशिपुपुत्रस्य ह्यदस्य
पुत्रः । प० १८ । १५ ॥

वात्स्यः । ऋ० । बह्वृचस्य शाकल्यस्य पुत्रः । द्वा०
६ । ५७ ॥

वानमस्थः । वैखानसाः वालखिल्याः औदुम्बराः
केनपाः इति चतुर्विधो वनस्थः वृत्तीयाश्रमः ।
तृ० १२ । ४३ ॥ तद्धर्माः । स० १२ । १७-
३१ ॥ ए० १८ । १-११ ॥

१ वामः । एकादशरुद्रेष्वन्यतमः । प० ६ । १७ ॥

२ वामः । क्ष० सो० वं० । श्रीकृष्णस्य पुत्रः । तन्माता
मद्रा । द० ६१ । १७ ॥

वामदेवः । शाल्मलिद्वीपस्थः पर्वतः । पं० २० । १० ॥

१ वामनः । लोकालोचनपर्वतस्थः पश्चिमदिग्गजः । पं०
२० । ३९ ॥

२ वामनः । भगवदवतारः कश्यपऋषेः पुत्रः । तन्माता
अदितिः । तस्य उरुकम इति नामान्तरम् । तत्पत्नी
कीर्तिः । पुत्रः बृहच्छ्लोकः । प० १८ । ८ ॥
तस्यावतारः । द्वि० ७ । १७ ॥ प्र० ३ । १९ ॥
तत्कथाविस्तारः । अ० १८ । १ ॥ तस्य महा-
बलियज्ञवाटगमनम् । २० ॥ तेन पदत्रययाचनम् ।
१९ । १६ ॥

वायकः । तेन श्रीकृष्णरामयोर्वैपरचनम् । द० ४१ ।
४०-४१ ॥

वायुतत्त्वम् । तदुत्पत्तिः । द्वि० ५ । २६ ॥ ६ ।
४ ॥ १० । २० ॥ तृ० ५ । ३२ । २६ ।
३५-३७ ॥

वायुतीर्थम् । सरस्वतीनद्याम् । तृ० १ । २२ ॥
वाराणसी । काशी पुरी । तद्वाहः सुदर्शनक्षेत्रेण । द०
६६ । ४० ॥

वाराहकल्पः । तृ० ११ । ३६ ॥

वारिधारः । पर्वतः । पं० १९ । १६ ॥

वारिसारः । द्वितीयो मौर्यः । द्वा० १ । १३ ॥

वारुणी । कादम्बरी । तस्या उत्पत्तिः । अ० ८ ।
३० ॥ तत्पानं बलरामेण । द० ६५ । १९-
२० ॥

वार्क्षी । प्रम्लोचानाम्न्या अप्सरसः पुत्री । तत्पिता
कण्डुनामा महर्षिः ॥ वृक्षैः संवर्धिता । तस्माः
सोमेन दशम्यः प्रचेतोभ्यो दानम् । च० ३० ।
१३-२० ॥ प० ४ । १५-१६ ॥ तस्याः
मारिषेति नामान्तरम् ॥

१ वालखिल्याः । वानप्रस्थावान्तरप्रभेदः । तृ० १२ ।
४३ ॥

२ बालखिल्याः । क्रतुर्ऋषेः पुत्राः । तन्माता कर्दम-
प्रजापतिपुत्री क्रिया । ते च पष्ठिसहस्रसंख्याकाः ।
च० १ । ३९ ॥ तैः सूर्यस्याभिमुख्येन स्थित्वा
सूक्तैः स्तुतिः । पं० २१ । १७ ॥

बालखिल्यसंहिता । ऋग्वेदान्तर्गता । द्वा० ६ । ५९ ॥
वाली । वानेन्द्रः । श्रीरामेण हतः । न० १० ।
१२ ॥ तत्पुत्रोऽश्वदः । १९ ॥

बाल्मीकिः । प्राचेतसः । ऋषिः । बल्मीके पतिताद्वरु-
णस्य वीर्यात् जातो महायोगी रामायणनिर्माता ऋषिः ।
प० १८ । ५ ॥ तदाश्रमगमनं सीतायाः । न०
११ । १० ॥

१ वासना । कर्मवासना । द्वि० २ । २ ॥
२ वासना । अर्कनामकवसोमार्ग्या । प० ६ । १३ ॥
वासुकिः । सर्पराजः । तेन मन्दरपर्यंतं संवेष्ट्य समुद्र-
मथनम् । अ० ७ । १ ॥

वासुदेवद्वादशाक्षरमन्त्रः । च० ८ । ५३-५४ ॥
वाहिनीपतिः । क्ष० सू० वं० । न० १२ । १० ॥
विकम्पनः । राक्षसः । तस्य वधः । न० १० ।
१८ ॥

विकल्पः । अवान्तरकल्पाख्यः । कालविशेषः । द्वि०
८ । १२ ॥ ९ । ३६ ॥

विकल्पवसनाः । प्र० १७ । १९ ॥
विकृष्टिः । क्ष० सू० वं० । इक्ष्वाकोः पुत्रः । तस्य
शशाद इति नामान्तरम् । तत्पुत्रः पुरजयः । न०
६ । ४-१२ ॥

विकृण्डः । श्रीकृष्णः । द्वि० ७ । ३१ ॥
विकृण्डा । शुभस्य पत्नी । तत्पुत्रो वैकुण्ठः । अ० ५ ।
४ ॥

विकृतिः । क्ष० सो० वं० । जीमूतस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रः भीमरथः । न० २४ । ४ ॥

विग्रहपूजा । प्रतिमापूजाशब्दं पश्यत ॥
विचारः । क्ष० सो० वं० । श्रीकृष्णस्य पुत्रः ।
तन्माता रुक्मिणी । द० ६१ । ९ ॥

विचित्रः । देवसार्वर्णिपुत्रः । अ० १३ । ३० ॥

विचित्रवीर्यः । क्ष० सो० वं० । शन्तनोः पुत्रः ।
तस्य द्वे भार्ये । प्रथमा अम्बिका तस्यां व्यासाज्जातः
पुत्रः धृतराष्ट्रः । द्वितीया अम्बालिका तस्यां व्यासा-
ज्जातः पुत्रः पाण्डुः । तद्वास्यां शूद्रायां व्यासाज्जातः
पुत्रः विदुरः । न० २२ । २१-२५ ॥

१ विजयः । भगवतो द्वारपालकः । तृ० १६ । २ ॥
विशेषं जयविजयशब्दे पश्यत ॥

२ विजयः । क्ष० सू० वं० । सुदेवस्य पुत्रः । तत्पुत्रो
मरुतः । न० ८ । १-२ ॥

३ विजयः । क्ष० सू० वं० । ४ जयस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रः ऋतः । न० १३ । २५ ॥

४ विजयः । क्ष० सो० वं० । पुरूरवसः पुत्रः ।
तत्पुत्रो भीमः । न० १५ । १-३ ॥

५ विजयः । क्ष० सो० वं० । जयद्रथस्य पुत्रः ।
तद्भार्या संभूतिः । तत्पुत्रः धृतिः । न० २३ ।
१२ ॥

६ विजयः । क्ष० सो० वं० । श्रीकृष्णस्य पुत्रः ।
तन्माता जाम्बवती । द० ६१ । १२ ॥

विजया । पाण्डवस्य सहदेवस्य भार्या । तत्पुत्रः मुहोत्रः ।
न० २२ । ३१ ॥

विजिताश्वः । अन्नधान्यजडं पश्यत ॥
विहरयः । विहरयशब्दं पश्यत ॥

विज्ञानतत्त्वम् । द्वि० २ । ३० ॥

विज्ञानशक्तिः । द्वि० १ । ३५ ॥ तृ० ९ । २४ ॥

विज्ञानात्मा । प्र० १३ । ५४ ॥ तृ० ५ । २७ ॥

वितथः । क्ष० सो० वं० । ३ भरतस्य पुत्र । पूर्वं
यो भरद्वाज स एव देवैरस्य पुत्रत्वेन दत्त । तन्नाम-
निर्वचनम् ॥ न० २० । ३४-३९ ॥ तत्पुत्रो
मन्यु । २१ । १ ॥

वितलम् । द्वितीय अधोलोक । पं० २४ । ७ ॥
तद्वर्णनम् । १७ ॥ तस्योत्पत्ति । द्वि० १ ।
२७ ॥ ५ । ४० ॥

वितस्ता । नदी । पं० १९ । १८ ॥

विताना । सत्तायणस्य भार्या । तत्पुत्रो भगवद्रवतारो
बृहद्बानु । अ० १३ । ३५ ॥

१ विदर्भः । ऋषभदेवस्य पुत्र । प० ४ । १० ॥

२ विदर्भः । क्ष० सो० वं० । ज्यामघस्य पुत्र । न०
२३ । ३९ ॥ तत्पुत्र कुश क्रथ रोमपादश्च ।
न० २४ । १ ॥

विदुरः । विचित्रवीर्यस्य भुजिष्याया शूद्रा व्यासाज्ञात ।
न० २२ । २५ ॥ यमाशस्य तस्य माण्डव्यऋषि-
शाप । तृ० ५ । २० ॥ प्र० १३ । १५ ॥
तेन घृतराष्ट्रस्य वैराम्योत्पादनम् । १८-२७ ॥
दुर्योधनापमानितस्य तस्य भारतयुद्धसमये तीर्थया-
त्राव्याजेन गमनम् । तृ० १ । ६-१७ ॥ उद्धवेन
सह संवाद । तृ० १ । २४-४ । ३६ ॥ मैत्रेयेण
सवाद । तृ० ५—आचतुर्थस्कन्धसमाप्ति ॥ तीर्थ-
यात्रात प्रतिनिवृत्त्य हास्तिनपुरगमनम् । प्र०
१३ । १ ॥ च० ३१ । ३० ॥ प्रमासक्षेत्रे
देहत्यागपूर्वकं स्वमूलरूपप्राप्ति । प्र० १५ ॥
४० ॥

विदुरतीर्थयात्रा । तृतीयचतुर्थस्कन्धयो ॥

१ विदूरथः । क्ष० सो० वं० । २ वृष्णे पुत्र ।
न० २४ । १८ ॥

२ विदूरथः । क्ष० सू० वं० । सुरथस्य पुत्र । तत्पुत्र
सार्वभौम । न० २२ । ९-१० ॥

३ विदूरथः । दन्तवक्रस्य भ्राता । श्रीकृष्णेन हत ।
द० ७८ । ११-१२ ॥ द्वि० ७ । ३४ ॥

विदेहः । क्ष० सू० वं० । निमिराजस्य नामान्तरम् ।
न० १३ । ११ ॥

विद्या । आत्मनि भिदाबाध (भिदानोघ) । द्वि० ६ ।
२० ॥ प० १९ । ४० ॥

विद्याधराः । ब्रह्मणा सृष्टा । तृ० २० । ४४ ॥
चित्रकेतो विद्याधराधिपत्यप्राप्ति । प० १६ ।
२८ ॥

विद्योतः । धर्मप्रजापते पुत्र । तन्माता रुम्बा ।
तत्पुत्रा स्तनयिलव । प० ६ । ५ ॥

१ विधाता । भृगो पुत्र । तन्माता ख्याति ।
तद्वार्या मेरो पुत्री नियति । तस्य पुत्र प्राण ।
च० १ । ४३-४४ ॥

२ विधाता । कश्यपस्य पुत्र । तन्माता अदिति ।
प० ६ । ३९ ॥ तद्वार्या क्रिया । तत्पुत्रा
पुरीष्मा अमय । प० १८ । ४ ॥

विधिर्निषेधश्च । शास्त्रविहितानि प्रतिषिद्धानि च
कार्याणि । प्र० २ । १४ ॥ द्वि० १ । ५-
३९ ॥ २ । ३, ६, १३ ॥ तृ० २६ । ७२ ॥
२८ । २-७ ॥ २९ । २७-३४ ॥ ३१ ।
४७ ॥ ३२ । ११, २२ ॥ च० ८ । ४०-
४१ । ५९-६१ ॥ ११ । २७-२९ ॥

१२। ५-६॥ २०। ३३॥ २२।
 २१-२५। ३९-४०॥ २९। ५५-
 ७९॥ ३१। ९-१४। १८-१९॥
 ५०५। १०-१४, २६॥ ११। १७॥
 १२। १६॥ १३। २०॥ १८। १४॥
 स० १। २५-३०॥ ५। ५॥ २३-२४॥
 ६। १-९। १९। २४॥ ११। ८-१२॥
 द० १। ४४॥ ४७। १९-३७॥ ७३।
 १७-२३॥ ७४। ४०॥ ९०३। २१-
 ३२। ४६-५५॥ ७। ६॥ ८। १-१०॥
 ९। १०॥ १०। १-११॥ ११। १६-
 १७॥ १२। १४-१५॥ १३। १३।
 २६-२९। ३३-३५॥ १४। २७-२९॥
 १६। ४२-४४॥ १७। ५१-५८॥ १८।
 ३८-३९॥ १९। ५॥ २०। १३-१४।
 २४॥ २२। ५६-५८॥ २३। १९, ६१॥
 २५। ३३-३४॥ २६। १-३। २६॥
 २८। १, २३, २७॥ २९। ९-१८॥
 द्वा० ३। ४९-५०॥ ५। ९॥ ६।
 ३४॥

विधिसारः। क्षेत्रज्ञस्य पुत्रो मगधराज । द्वा० १।
 ६॥

१ विधृतिः। काचन स्त्री । तत्पुत्रा वैधृत्य । अ०
 १। २९॥

२ विधृतिः। क्ष० सू० वं० । स्वर्णमय (शङ्खराजस्य)
 पुत्रः । तत्पुत्रो हिरण्यनाभ । न० १२। ३॥

१ विनता । सत्तायणस्य भार्या । तत्पुत्रो भगवद-
 वः । तारो बृहद्भानु । अ० १३। ३५॥

२ विनता । दक्षप्रजापतिपुत्री । तार्क्ष्यनामकस्य, कश्यप
 स्य भार्या । तस्याः सुपर्णेति नामान्तरम् । तत्पुत्रौ
 गरुडः अरुणश्च । प० ६। २१-२२॥

विन्ध्यः । पर्वतः । प० १९। १६॥

विन्ध्यावलिः । महाबलेभार्या अस्या अशना कोटरा इति
 नामान्तरे । अ० २०। १७॥ तत्कृता भगव-
 त्सुति । अ० २२। २०॥ तस्याः बाणादयः
 शतं पुत्राः । प० १८। १७॥ द० ६३।
 २०-२१॥

विपाशा । नदी तीर्थविशेष । द० ७९। ११॥

विपुलः । क्ष० सो० वं० । वसुदेवस्य पुत्रः । तन्माता
 रोहिणी । न० २४। ४६॥

विपृष्ठः । क्ष० सो० वं० । वसुदेवस्य पुत्रः । तन्माता
 धृतदेवा । न० २४। ५०॥

विप्रः । क्ष० सो० वं० । सतजयस्य पुत्रः । तत्पुत्रः
 शुचि । न० २२। ४७॥

विप्रचित्तिः । दनुपुत्रोऽमुरः । तस्य शतं पुत्राः ।
 तेषु ज्येष्ठो राहुः । प० ६। ३१-३७॥ तद्भार्या
 हिरण्यकशिपो स्वसा सिंधिका । प० १८। १३॥

विप्रपत्न्यनुग्रहः । श्रीकृष्णेन । द० २३॥

विभावरी । वरुणस्य राजधानी । तृ० १७। २६॥

१ विभावसुः । धर्मप्रजापतेः पुत्रः । तन्माता वसु-
 तद्भार्या उषा । तत्पुत्राः न्युष्टः रोचि आतपः
 पञ्चयामश्चेति चत्वारः । प० ६। १६॥

२ विभावसुः । दनुपुत्रोऽमुरः । प० ६। ३०॥

३ विभावसुः । नरकामुरपक्षीयोऽमुरः । अयं पूर्वोक्त
 एव वाऽन्यो वेति न विज्ञः । द० ५९। १२॥

विभीषणः । राक्षसः विश्रवसः पुत्रः । तन्माता केसिनी ।
च० १ । ३७ ॥ रावणस्य कनिष्ठो आता ।
रामेण तस्य पट्टाभिषेकः । न० १० । ३२ ॥
तस्य श्रीरामेण कल्यान्तमायुर्दानम् । ३३ । तस्य
भगवद्भक्तत्वम् । द्वि० ७ । ४५ ॥

१ विष्णुः । त्रुपितेष्वन्यतमः । च० १ । ७ ॥ शेषं
त्रुपितशब्दे पश्यत ॥

२ विष्णुः । प्रस्तावस्य पुत्रः । माता नियुक्ता । तद्भार्या
रतिः । तत्पुत्रः पृथुषेणः । पं० १५ । ६ ॥

३ विष्णुः । भगनामकादित्यस्य पुत्रः । माता सिद्धिः ।
प० १८ । २ ॥

४ विष्णुः । वेदशिरसः पुत्रः । माता त्रुपिता । अ०
१ । २१-२२ ॥

५ विष्णुः । पद्ममन्वन्तरीय इन्द्रः । अ० ५ । ३ ॥
विभूतयः । भगवतो विविधतया भवनम् । ए० १६ ।
१०-४१ ॥

विमलः । क्ष० सू० वं० । सुयुक्तस्य पुत्रः । न० १ ।
४१ ॥

वियतिः । क्ष० सो० वं० । नहुषस्य पुत्रः । न०
१८ । १ ॥

विरक्तिः । गुणः । प्र० १६ । २८ ॥

१ विरजः । पूर्णिमः पुत्रः । च० १ । १४ ॥

२ विरजः । त्वष्टुः पुत्रः । माता विरोचना । तद्भार्या
विपूची । तत्पुत्राः शतजित्प्रभृतयः शतम् । पं०
१५ । १५ ॥

वेरजस्कः । सार्वर्णिमनोः पुत्रः । अ० १३ । ११ ॥

१ विरजाः । ऋ० । वसिष्ठस्य पुत्रः । तन्माता ऊर्जा
च० १ । ४०-४१ ॥

२ विरजाः । सार्वर्णिमन्वन्तरीया देवाः । अ० १३ ।
१२ ॥

३ विरजाः । जातकर्णस्य शिष्यो बहुच ऋषिः ।
द्वा० ६ । ५८ ॥

विराड्पुरुषः । भगवान् । तृ० ६ । ४ ।

विराड्देहः । भगवतः स्थूलदेहः । तृ० ६ । ९ ॥
७ । २१-२२ ॥ तस्य ध्यानप्रकारः । द्वि० १ ।
२४-३९ ॥ तद्विभूतिकथनम् । प्र० ३ । ३०-
३१ ॥ द्वि० ६ ॥

विरुद्धाः । दशममन्वन्तरीया देवाः । अ० १३ ।
२२ ॥

विरूपः । क्ष० सू० वं० । १ अम्बरीषस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रः प्रुषदक्षः । न० ६ । १ ॥

विरूपाक्षः । दनुपुत्रोऽसुरः । प० ६ । ३१ ॥

विरोचनः । प्रह्लादपुत्रोऽसुरः । तत्पुत्रो महाबलिः । प०
१८ । १६ ॥ तेन देवेभ्यः स्वायुशेषस्य दानम् ।
अ० १९ । १४ ॥

विरोचना । प्रह्लादस्य पुत्री । त्वष्टुर्भार्या । पं० १५ ।
१५ ॥ रचना इति नामान्तरम् । तत्पुत्रौ संनिवेशो

विश्वरूपाचार्यश्च । प० ६ । ४४-४५ ॥

विलोमा । क्ष० सो० वं० । ३ बहेः पुत्रः । तत्पुत्रः
कपोतरोमा । न० २४ । १९-२० ॥

विवस्वान् । सूर्यः । कश्यपस्य पुत्रः । तन्माता
अदितिः । तद्भार्या संज्ञा । तत्पुत्राः श्राद्धदेवनामा
एतन्मन्वन्तरेऽश्वरो मनुः यमः यमी च । संज्ञायाः
प्रतिकृतौ छायानाम्नां भार्यायां जातौ पुत्रौ
ज्ञैश्वरः सार्वर्णिनामा अष्टमो मनुः तपती च ।
बडवारूपधारिण्यां संज्ञायां जातौ पुत्रौ नासत्यौ ।
प० ६ । ३८-४१ ॥ अ० १३ । ८-१० ॥

विंशतिः । क्ष० सू० वं० । ३ चाक्षुषस्य पुत्रः । तत्पुत्रो रम्भः । न० २ । २४-२५ ॥	२ विश्वकर्मा । कश्चन प्रजापतिः । तत्पुत्र्यौ संज्ञा छाया च विश्वस्तो भार्ये । अ० १३ । ८ ॥
विशदः । क्ष० सो० वं० । पूर्ववंशोत्पन्नस्य जयद्रथस्य पुत्रः । तत्पुत्रः सेनजित् । न० २१ । २३ ॥	विश्वाम् । पूर्णिमः पुत्रः । च० १ । १४ ॥
विशसनम् । (वैशसम्) । नरकः । पं० २६ । ७, २५ ॥	१ विश्वजित् । यागविशेषः । महाबलिना कृतः । अ० १५ । ४ ॥
विशाखः । स्कन्दस्य पुत्रः । प० ६ । १४ ॥ [तन्माता देवसेना ।]	२ विश्वजित् । क्ष० सो० वं० । ३ सत्यजितः पुत्रः । तत्पुत्रः २ रिपुञ्जयः । न० २२ । ४९ ॥
विशाखयूषः । पालकस्य पुत्रो मगधराजः । द्वा० १ । ३ ॥	विश्वधारः । मेधातिथेः पुत्रः । शाकद्वीपस्थं वर्षं च । पं० २० । २५ ॥
विशालः । क्ष० सू० वं० । तृणविन्दोः अलम्बुपाया- मुत्पन्नः पुत्रः । तेन वैशालीनामकपुरीनिर्माणम् । न० २ । ३०-३३ ॥ तत्पुत्रो हेमचन्द्रः । ३४ ॥	विश्वरन्धिः । क्ष० सू० वं० । पृथुराजस्य पुत्रः । तत्पुत्रः २ चन्द्रः । न० ६ । २० ॥
विशाला । हिमवत्पर्वतस्थः पुण्यक्षेत्रविशेषः । सैव वदरी । तत्र ध्रुवेण तपश्चरणम् । च० १२ । १६ ॥ ए० २९ । ४७ ॥	विश्वरूपः । २ त्वष्टुः पुत्रः । तन्माता रचना । तस्य भार्या रोचना । प० ६ । ४४-४५ ॥ तस्य देवैः पौरौहित्येन वरणम् । प० ७ । २७-३६ ॥ तस्य त्रयाणां शिरसां इन्द्रेण छेदनम् । प० ९ । १-४ ॥ तस्य आता वृत्रः । ११-१८ ॥
विशोकः । अशोक इत्यपिनाम । त्रिवकायाः पुत्रः । भीमसेनस्य सारथिः । द० ९० ॥	विश्वरूपम् । भगवतः परिपूर्ण रूपम् । सर्वात्मकं रूपं वा । द्वि० १ । २३-३९ ॥ ५ । ३५-४२ ॥ ६ । १-१० ॥ १० । १३-३२ ॥ च० ९ । १३ ॥ वामनेन महाबल्ये दक्षितम् । अ० २० । २१-३३ ॥ यशोदायै श्रीकृष्णेन प्रदक्षितम् । द० ७ । ३६-३७ ॥ ८ । ३७-३८ ॥ ४० । १३- १५ ॥ ६३ । ३५-१६ ॥ ए० १६ । १०- ४१ ॥ द्वा० ११ । ५-९ ॥
विश्रवाः । ऋषिः । पुलस्त्यस्य पुत्रः । तन्माता हविर्भुक् । तस्य भार्या इडविडा । तत्पुत्रः ऐडविलः कुबेरः । तस्य अन्या भार्या काचन राक्षसी । तत्पुत्राः रावण- कुम्भकर्णविभीषणाः । च० १ । ३६-३७ ॥ न० २ । ३२ ॥	विश्वसहः । क्ष० सू० वं० । ऐडविडस्य पुत्रः । तत्पुत्रः सद्गुहः । न० ९ । ४१ ॥
विश्रुतः । क्ष० सो० वं० । वसुदेवस्य पुत्रः । तन्माता सहदेवा । न० २४ । ५२-५३ ॥	विश्वसाहः । क्ष० सू० वं० । महस्वतः पुत्रः । तत्पुत्रः प्रसेनजित् । न० १२ । ७-८ ॥
१ विश्वकर्मा । ४ वसोः पुत्रः । तन्माता बृहस्पते- र्भगिनी आङ्गिरसी । भार्या १ कृती । पुत्रः चाक्षुषो मनुः । प० ६ । १५ ॥	

विश्वसृजः । भरीच्यादयः प्रजापतयः । तत्कृतसत्रयाग-
कथा । च० २ । ४-॥ प्र० ३ । २ ॥

१ विश्वा । नदी । पं० १९ । १८ ॥

२ विश्वा । दक्षप्रजापतिपुत्री । धर्मप्रजापतेर्भार्या ।
तत्पुत्रा विश्वे देवाः । पं० ६ । ७ ॥

विश्वामित्रः । क्ष० सो० वं० । गाधे. पुत्र. । मश्व-
त्तपसा ब्राह्मण्यं प्राप्तः । तस्य एकाधिकशतं पुत्राः ।

तेषु मधुच्छन्दा मध्यमः । न० १६ । २८-२९ ॥

तेन शुन शेषस्य ज्येष्ठपुत्रत्वेन कल्पनम् । न० १६ ।

३०-३५ ॥ तेन स्वपुत्राणां शापदानम् । ३३ ॥

तस्यान्ये पुत्राः अष्टकं हारीति जयं क्रतुमदादयः ।

न० १६ । ३६ ॥ तत्कृतयज्ञरक्षणं श्रीरामेण ।

न० १० । ५ ॥ तस्य मेनकाया जाता पुत्री

शकुन्तला । २० । १३-॥

विश्ववसुः । गन्धर्वः । तेन हर्म्यस्थां कन्दुकेन कीडन्ती

देवहूतिं दृष्ट्वा मोहितेन विमानारुपतनम् । तृ० २२ ।

१७ ॥

विश्वेदेवाः । धर्मप्रजापते. पुत्राः । तन्माता दक्षप्रजापति-

पुत्री विश्वा । तेषां प्रजा नास्ति । पं० ६ । ७ ॥

विष्णुः । हालाहलाख्यम् । तस्योत्पत्तिरमृतमथनसमये ।

अ० ७ । १८ ॥ तत्पानं रुद्रेण । ४२ ॥

१ विषूची । विरजस्य भार्या । पं० १५ । १५ ॥

२ विषूची । १ विष्वक्सेनस्यमाता । अ० १३ । २३ ॥

विष्णुदूताः । तेषां यमदूतैः संवादः । पं० १ । ३०-॥

तद्वर्णनम् । ३४-३६ ॥ तैर्भगवन्नामोच्चारणस्य

माहात्म्यकथनम् । २ । २-२० ॥

विष्णुपार्षदाः । जयविजयादयः । अ० २१ । १६-

१७ ॥ सुनन्दनन्द्रादयः । द्वि० ९ । १४ ॥

विष्णुयज्ञाः । कलिरूपभगवतः पिता । प्र० ३ ।
२५ ॥

विष्णुरातः । परीक्षितः । प्र० १२ । १६-१७ ॥

विष्णुपङ्कजरमन्त्रम् । पं० ८ । १० ॥

१ विष्वक्सेनः । भगवदवतारः । तन्माता २ विषूची ।

अ० १३ । २३ ॥

२ विष्वक्सेनः । भगवत्पार्षदः । अ० २१ । १६ ॥

३ विष्वक्सेनः । क्ष० सो० वं० । ब्रह्मदत्तस्य पुत्रः ।

तन्माता गौः । तत्पुत्रः उदकस्वनः । न० २१ ।

२५-२६ ॥

विस्तृतः । क्ष० सू० वं० । निमिवन्द्यस्य देवमीढस्य

पुत्रः । तत्पुत्रो महाश्रुतिः । न० १३ । १६ ॥

विदग्धमाः । एकादशमन्त्रन्तरीया देवाः । अ० १३ ।

२५ ॥

वीतहव्यः । क्ष० सू० वं० । १ शुनकस्य पुत्रः ।

तत्पुत्रः श्रुतिः । न० १३ । २६ ॥

१ वीतिहोत्रः । क्ष० । प्रियव्रतस्य पुत्रः । पं० १ ।

२५ ॥

२ वीतिहोत्रः । क्ष० सो० वं० । सुकुमारस्य पुत्रः ।

तत्पुत्रः १ भर्गः । न० १७ । ९ ॥

३ वीतिहोत्रः । क्ष० सू० वं० । ४ इन्द्रसेनस्य पुत्रः ।

तत्पुत्रः सत्यश्रवाः । न० २ । २० ॥

४ वीतिहोत्रः । क्ष० सो० वं० । तालजङ्घस्य पुत्रः ।

न० २३ । १८-२९ ॥

१ वीरः । क्ष० सो० वं० । श्रीकृष्णस्य पुत्रः । तन्माता

नामजिती सत्या । द० ६१ । १३ ॥

२ वीरः । क्ष० सो० वं० । श्रीकृष्णस्य पुत्रः । तन्माता

कालिन्दी । द० ६१ । १४ ॥

वीरभद्रः । रुद्रांशः । रुद्रजटाया उत्पन्नः । तेन दक्षा-
 ध्वरध्वंसः । च० ५ । १-२६ ॥
 वीरव्रतः । १ मयोः पुत्रः । तद्गार्या भोजा । तत्पुत्रौ
 मन्थुः प्रमन्थुश्च । पं० १५ । १५ ॥
 वीराः । तामसमन्वन्तरीया देवाः । अ० १ । २८ ॥
 वीर्यधराः । शारुमलिद्वीपस्थाः पुरुषाः ॥ प० २० ।
 ११ ॥
 १ वृकः । क्ष० । पृथुचक्रवर्तिनः पुत्रः । च० २४ ।
 २ ॥
 २ वृकः । अमुरः । हिरण्यकशिपोः पुत्रः । स० २ ।
 १८ ॥
 ३ वृकः । क्ष० सू० वं० । भरुकस्य पुत्रः । तत्पुत्रः
 बाहुकः । न० ८ । २ ॥
 ४ वृकः । क्ष० सो० वं० । २ शूरस्य पुत्रः । न०
 २४ । २९ ॥ तद्गार्या दुर्वाक्षी । तत्पुत्राः तक्ष-
 पुष्करः शालः इत्याद्याः । ४३ ॥
 ५ वृकः । क्ष० सो० वं० । श्रीकृष्णस्य पुत्रः । माता
 मित्रविन्दा । द० ६१ । १६ ॥
 ६ वृकः । क्ष० सो० वं० । वसुकस्य पुत्रः । माता
 मिश्रकेशी अप्सरा । न० २४ । ४३ ॥
 ७ वृकः । २ शक्रुनेः पुत्रोऽमुरः । तस्य भस्मासुर इति
 प्रसिद्धं नाम । तस्मै रुद्रेण वरदानादिकथा ।
 द० ८८ । १४-४० ॥
 वृकोदरः । भीमसेन । प्र० ७ । १३ ॥ ९ । १४ ॥
 १० । १० ॥ वृ० १ । ११ ॥
 वृक्षाः । कश्यपस्य पुत्राः । माता १ इला । तेषामु-
 त्पत्तिः । प० ६ । २८ ॥
 वृजिनरान् । क्ष० सो० वं० । कोष्ठोः पुत्रः । तत्पुत्रः
 धातिः । न० २३ । ३० ॥

वृत्तिः । वार्तसिंचयादिभेदेन चतुर्विधः । वृ० १२ ।
 ४२ ॥
 वृत्तिरूपवती । कौश्वद्वीपस्था नदी । पं० २० ।
 २१ ॥
 वृत्रः । अमुरः । २ त्वष्टा इन्द्रशत्रुत्वेनोत्पादितः पुत्रः ।
 प० ९ । ११-१८ ॥ तद्रूपवर्णनम् । १३-
 १६ ॥ तस्य इन्द्रेण सह युद्धं त्रेतायां नर्मदातटे ।
 १० । १५-॥ तेन भगवत्स्तुतिः । ११ । २४-
 २७ ॥ इन्द्रेण तद्वधः । १२ । ३२ ॥ तद्वधेनेन्द्रस्य
 ब्रह्महत्याप्राप्तिः । १३ । १०-॥ तस्य पूर्वजन्मनि
 चित्रकेतुनामकराजत्वम् । १४ । १० ॥
 वृद्धसेना । वृहत्सेनेति नामान्तरम् । भरतपुत्रस्य
 १ सुमतेर्भार्या । तत्पुत्रः देवताजिद् । पं० १५ ।
 १-३ ॥
 १ वृषः । क्ष० सो० वं० । ३ सृजयस्य पुत्रः ।
 तन्माता राष्ट्पाली । न० २४ । ४२ ॥
 २ वृषः । क्ष० सो० वं० । श्रीकृष्णस्य पुत्रः । तन्माता
 कालिन्दी । द० ६१ । १४ ॥
 ३ वृषः । क्ष० सो० वं० । श्रीकृष्णस्य पुत्रः ।
 तन्माता नामजिती सत्या । द० ६१ । १३ ॥
 १ वृषभः । ऋषभनाम्नं पश्यत ॥
 २ वृषभः । क्ष० सो० वं० । कार्त्तरीयाजितुनस्य पुत्रः ।
 न० २३ । २७ ॥
 वृषभराशिः । पं० २१ । ४ ॥
 वृषपर्वा । दनुजपुत्रोऽमुरः । तत्पुत्री ययानेर्भार्या शर्मिष्ठा ।
 प० ६ । ३१-३२ ॥
 वृषसेनः । क्ष० सो० वं० । कर्णस्य पुत्रः । न०
 २३ । १४ ॥
 वृषाकपिः । एकादशमेन्द्रेण्यननः । प० ६ । १७ ॥

वृषादर्भः । क्ष० सो० वं० । २ शिवेः पुत्रः । न०
२३ । ३ ॥

वृष्टिमान् । पाण्डववंश्यस्य कविरथस्य पुत्रः । तत्पुत्रः
२ सुपेणः न० २२ । ४१ ॥

१ वृष्णिः । क्ष० सो० वं० । ३ मघोः पुत्रः । न०
२३ । २९ ॥

२ वृष्णिः । क्ष० सो० वं० । सात्वतस्य पुत्रः । न०
२४ । ६ ॥ तत्पुत्रः सुमित्रः । १२ ॥ तस्यान्यः
पुत्रः विदूरथः । १८ ॥

३ वृष्णिः । क्ष० सो० वं० । युगन्धरस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रौ ध्रुवः चित्ररथश्च । न० २४ । १४ ॥
वेगवान् । क्ष० सो० वं० । श्रीकृष्णस्य पुत्रः ।
तन्माता सत्या । द० ६१ । १३ ॥

वेङ्कटः । पर्वतः । पं० १९ । १६ ॥ द० ७९ ।
१३ ॥

वेणा । वेणी । नदी । द० ७९ । १२ ॥ पं०
१९ । १८ ॥

वेणुगीतम् । श्रीकृष्णस्य । द० २१ ॥

वेणुहयः । क्ष० सो० वं० । ययातिवंश्यस्य २ शत-
जितः पुत्रः । न० २३ । २१ ॥

वेण्या । नदी । पं० १९ । १८ ॥

वेदः । अपौरुषेयो ग्रन्थः । तस्य ध्यायतो ब्रह्मणो-
ऽभिव्यक्तिः । द० १२ । ३४-३७ ॥ तद्वि-
भागः । प्र० ३ । २१ ॥ ४ । १९-२५ ॥ द्वा०
६ । ४९-॥ तेषां चतुर्णां नामानि । प्र० ४ ।
२० ॥ तदध्ययने स्त्रीशूद्रादीनां नाधिकारः ।
प्र० ४ । २५ ॥

वेदत्रयपथः । देवऋषयश्च पश्यत ॥

वेददर्शः । ऋषिः । कव्यन्धरस्य शिष्यः । अथर्वविद् ।
सुमन्तोः प्रशिष्यः । तच्छिष्याः शौक्लानिः ब्रह्म-
बलिः मोद्गोषः पिष्यलायनिश्चेति चत्वारः । द्वा०
७ । १-२ ॥

वेदव्यासः । पराशरस्य पुत्रः । तदवतारः । प्र० ३ ।
२१ ॥ तदवतारकालः । ४ । १४ ॥ द्वि० ७ ।
३६ ॥ द्वा० ६ । ४९-॥ तच्छिष्याणां नामानि ।
२१ ॥ तत्समीपे नारदागमनम् । प्र० ४ । ३२ ॥
नारदं प्रति तस्य प्रस्ताः । प्र० ५ । ५ ॥ तेन भागवतं
विरचय्य शुकायाध्यापनम् । प्र० ७ । ८ ॥
तस्याष्टममन्वन्तरीयऋषित्वम् । अ० १३ । १५-
१६ ॥ तस्य स्तुतिः शुक्रकृता । द्वि० ४ । २४ ॥

वेदशाखा । व्यासेन विभक्ता । प्र० ४ । २३ ॥
१ वेदशिराः । १ प्राणस्य पुत्रः । च० १ । ४५ ॥
२ वेदशिराः । कृशाश्वस्य पुत्रः । तन्माता २ दक्षपुत्री
पिषणा । पं० ६ । २० ॥

३ वेदशिराः । ऋ० । तद्भार्या तुषिता । तत्पुत्रो
भगवदवतारो विभुः । अ० १ । २१ ॥

४ वेदशिराः । पञ्चममन्वन्तरीय ऋषिः । अ० ५ ।
३ ॥

वेदस्मृतिः । नदी । पं० १९ । १८ ॥

वेदिपद् । बर्हिपद् । इति प्राचीनबर्हिषो नामान्तरम् ।
च० २४ । २७ ॥

वेनः । क्ष० । १ अङ्गस्य पुत्रः । तन्माता सुनीथा ।
च० १३ । १८ ॥ तस्य पट्टाभिषेकः । १४ ।
२-॥ तस्य ऋषिभिर्मारणम् । ३०-३४ ॥
तद्देहस्य मथनात्पृथोरर्चिषश्चेत्यतिः । १५ । १-
५ ॥

वैकङ्कः । मेरोः कर्णिकपर्वतः । पं० १६ । २६ ॥

वैकारिकाहंकारः । द्वि० ५ । २४ ॥ तदभिमानिदेवाः ।

३० ॥ तृ० ५ । ३० ॥

वैकारिकः सर्गः । तृ० १० । १६ ॥

१ वैकुण्ठः । विकुण्ठायाः पुत्रो भगवान् । तत्पिता
शुभ्रः । अ० ५ । ४ ॥

२ वैकुण्ठः । भगवल्लोकः । अ० ५ । ५ ॥ तद्वर्णनम् ।

द्वि० ९ । ९-१४ ॥ तृ० १५ । १२-॥

द० २८ । १४-१६ ॥ ८८ । २५-२६ ॥

तत्र सनकादीनां गमनम् । तृ० १५ । १२-॥

तत्स्थभगवद्रूपवर्णनम् । ३८-४५ ॥

वैकुण्ठसर्गः । तृ० १० । ३ ॥

वैखानसाः । बानप्रस्थ्यावान्तरमेदः । तृ० १२ । ४३ ॥

वैतालः । बहुवृच क्रतुपि । जातूकर्ण्यस्य शिष्यः । द्वा०
६ । ५८ ॥

वैदूर्यः । मेरोः केसरपर्वतः । पं० १६ । २६ ॥

वैदेहः । जनकशब्दं पश्यत । तन्नामनिर्वचनम् । न०
१३ । १३ ॥

वैधृतः । एकादशमन्वन्तरीय इन्द्रः । अ० १३ । २५ ॥

वैधृतयः । चतुर्थमन्तरीया देवाः । अ० १ । २९ ॥

वैधृता । आर्यकस्य भार्या । तत्पुत्रो धर्मसेतुनामा
भगवदयतारः । अ० १३ । २६ ॥

वैभ्राजकः । मेरुपर्वतस्थो हृदः । पं० १६ । १४ ॥

वैराजः । अजितनाम्नो भगवतः पिता । तद्भार्या
संभूतिः । अ० ५ । ९ ॥

वैवस्वतः । विवस्वतः पुत्रः श्राद्धदेवनामा सप्तमो मनुः ।

विशेषं श्राद्धदेवशब्दे पश्यत । प्र० ३ । १५ ॥

वैवस्वतमन्वन्तरम् । सप्तममन्वन्तरशब्दं पश्यत ॥

वैशम्पायनः । निगदाख्ययजुर्वेदवित् व्यासशिष्यः ।

प्र० ४ । २१ ॥ द्वा० ६ । ५२ ॥ तस्य

ब्रह्महत्याप्राप्तिः तच्छिष्यैः चरकाध्वर्युभिस्तद्ब्रह्महत्या-
परिहारार्थं व्रताचरणं च । ६१ ॥ तस्य तच्छिष्याय

याज्ञवल्क्याय कोपः । ६३ ॥ तस्य पौराणिकत्वम् ।

७ । ५ ॥

वैशाखमासः । माघवमासः । द्वा० ११ । ३४ ॥

वैश्यः । तृतीयो वर्णः । तद्भूतिः । स० ११ । १५ ॥

तक्षक्षणम् । २३ ॥ द० १४ २०-२१ ॥

तत्प्रकृतिः । ए० १७ । १८ ॥

वैश्रम्भकम् । वनम् । तृ० २३ । ४० ॥

वैश्वानरः । दनुपुत्रोऽसुरः । तत्पुत्र्यः उपदानवी
हिरण्याक्षस्य भार्या, क्रतोर्भार्या हयशिरा, कश्यपभार्ये

पुलोमा कालका च । प० ६ । ३३-३४ ॥

वैश्वानरमार्गः । योगिनाम् । द्वि० २ । २४ ॥

वैष्णवभावः । भगवतः । स० १ । १-११ ॥

वैष्णवज्वरः । तेन माहेश्वरज्वरस्य पराजयः । द०
६३ । २३-३० ॥

वैहायसी । नदी । पं० १९ । १८ ॥

व्यासः । वेदव्यासशब्दं पश्यत ॥

व्याहृतिः । सवित्रः पुत्री । तन्माता वृद्धिः । प० १८ ।
१ ॥

१ व्युष्टः । पुष्पार्णस्य पुत्रः । तन्माता दोगा । तद्भार्या
पुष्करिणी । तत्पुत्रः सर्वतेजाः । च० १३ । १४ ॥

२ व्युष्टः । विभावयुनामकवसोः पुत्रः । प० ६ ।
१६ ॥

१ व्योमः । क्ष० सो० वं० । दशार्हस्य पुत्रः । तत्पुत्रः
जीमूतः । न० २४ । ३-४ ॥

२ व्योमः । कंसमृत्यः मयपुत्रोऽसुरः श्रीकृष्णेन हतः ।
द० ३७ । २७-३३ ॥

व्रतः । २ चक्षुषः पुत्रः । च० १३ । १६ ॥

त्रतेयुः । १६० सो० वं० । रौद्राश्वस्य पुत्रः । न० २० ।
४ ॥

श०

शक्रासुरवधः । श्रीकृष्णेन । द० ७ । ४-१७ ॥

१ शकुनिः । १६० सो० वं० । ३ दशरथस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रः करंभिः । न० २४ । ४-५ ॥

२ शकुनिः । हिरण्यकशिपोः पुत्रः । तत्पुत्रः
भस्मासुरः । स० २ । १८ ॥

शकुन्तला । मेनकायाः पुत्री विश्वामित्राज्जाता ।
दुष्यन्तस्य भार्या । तत्पुत्रो भरतः । न० २० ।
१३-॥

शक्तिः । ऋ० । वसिष्ठस्य पुत्रः । तत्पुत्रः पराशरः ।
च० १ । ४० ॥

१ शङ्खः । १६० सो० वं० । उग्रसेनस्य पुत्रः ।
न० २४ । २४ ॥

२ शङ्खः । १६० सो० वं० । श्रीकृष्णस्य पुत्रः । माता
नामजिती सत्या । द० ६१ । १३ ॥

शङ्खशिवाः । दनुपुत्रोऽसुरः । प० ६ । ३० ॥

शङ्खः । मैत्रेयैरपर्यत । पं० १६ । २६ ॥

शङ्खचूडः । धनदानुचरो यक्षः । तद्वधः श्रीकृष्णेन ।
द्वि० ७ । ३३ ॥ द० ३४ । २५-३२ ॥

शङ्खगुणः । रमणशब्दं पश्यत । न० १२ । ३ ॥

शङ्खोद्धरः । क्षेमः । प० ३० । ६ ॥

१ शतजित् । १६० सो० वं० । श्रीकृष्णस्य पुत्रः ।
तन्माता जाम्बवनी । द० ६१ । ११ ॥

२ शतजित् । १६० सो० वं० । १ सहजजितः पुत्रः ।
तत्पुत्राः । महादयः । वेणुदयः । हृदय इति त्रयः ।
न० २३ । २१ ॥

३ शतजित् । २ विरजस्य पुत्रः । पं० १५ । १५ ॥
शतकेसरः । शाकद्वीपस्थः पर्वतः । पं० २० । २६ ॥
शतद्रुतिः । समुद्रस्य पुत्री बर्हिषदो भार्या । च० २४ ।
११-॥

शतद्रुः । नदी । पं० १९ । १८ ॥

शतद्युम्नः । १६० सू० वं० । २ भानुमतः पुत्रः ।
तत्पुत्रः शुचिः । न० १३ । २१-२२ ॥

१ शतधनुः । १६० सो० वं० । हृदिकस्य पुत्रः । न०
२४ । २७ ॥ तेन सत्राजितो वधः । द० ५७ ।
३-६ ॥ तस्य वधः श्रीकृष्णेन । २१ ॥ द्वि०
७ । ४४ ।

२ शतधनुः । (शनधन्वा) अष्टमो मौर्यः । द्वा०
१ । १५ ॥

शतरूपा । स्वायंभुवमनो पत्नी । ब्रह्मणः कायादुत्पत्ता ।
विशेषं स्वायंभुवशब्दे पश्यत । तृ० १२ । ५३ ॥

शतवल्गवः । कुमुदपर्वतस्थो बटवृक्षः । पं० १६ । २४ ॥

शतशृङ्गः । शाल्मलिद्वीपस्थः पर्वतः । पं० २० ।
१० ॥

शताजित् । १६० सो० वं० । भजमानस्य पुत्रः । न०
२४ । ८ ॥

शतानन्दः । ऋ० । गौतमस्य पुत्रः । तन्माता अहल्या ।
न० २१ । ३४ ॥

१ शतानीकः । १६० सो० वं० । गङ्गुलस्य पुत्रः ।
तन्माता द्रौपदी । न० २२ । २९ ॥

२ शतानीकः । १६० सो० वं० । जनमेजयस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रः सहगानीकः । न० २२ । ३६-३९ ॥

३ शतानीकः । १६० सो० वं० । पाण्डुराजस्य
मुदासस्य पुत्रः । तत्पुत्रः दुर्दमः । न० २२ ।
४३ ॥

१ शत्रुघ्नः । क्ष० सू० वं० । इशरथस्य पुत्रः ।
तन्माता सुमित्रा । न० १० । ३ ॥ तत्पुत्रौ सुबाहुः
; श्रुतकेतुश्च । ११ । १३ ॥ तेन मघोः पुत्रस्य
रुक्मणसुरस्य वधः । १४ ॥

२ शत्रुघ्नः । क्ष० सो० वं० । क्षफलकस्य पुत्रः ।
न० २४ । १७ ॥

१ शत्रुजित् । कश्चन आदयः । प्र० १४ । २९ ॥

२ शत्रुजित् । प्रतर्दनस्य नामान्तरम् । न० १७ ।
६ ॥

शनैश्चरः । विवस्वतः छायादेव्यां जातः पुत्रः । प० ६ ।
४१ ॥ अ० १३ । १० ॥ तन्मण्डलम् ।
प० २२ । १६ ॥

शन्तनुः । (शान्तनुः ।) क्ष० सो० वं० । प्रतीपस्य
पुत्रः । तन्नामनिर्वचनं च । न० २ । १२-
१३ ॥ तस्य भार्या गङ्गादेवी । तत्पुत्रो भीष्मः ।
१९ ॥ तस्य द्वितीया भार्या दाशराजकन्या
सत्यवती । तत्पुत्रौ चित्राङ्गदः विचित्रवीर्यश्च ।
२० । तेन कृपस्य कृप्याश्च वाल्ये पोषणम् । न०
२१ । ३६ ॥

शत्रुलाभाः । प्राचेतसदक्षस्य पुत्राः । तन्माता अमिकी ।
तेषां कथा । प० ५ । २४-३३ ॥

शब्दः । आकाशगुणः । द्वि० ५ । २५-२७ ॥ वृ०
६ । १७ ॥ २६ । ३२-३३ ॥

शमः । बुद्धैर्गवन्निष्ठतास्यो गुणः । प्र० १६ । २७ ॥
प० १९ । ३६ ॥

शमिः । क्ष० सो० वं० । उशीरस्य पुत्रः । न०
२३ । ३ ॥

[१ अमीकः । ऋ० । तत्पुत्रः शृङ्गी । प्र० १८ ॥]

२ शमीकः । क्ष० सो० वं० । २ शूरस्य पुत्रः । न०
२४ । १९ ॥ तद्भार्या सुदामिनी । तत्पुत्राः
सुमित्रः अर्जुनपालः इत्यादयः । ४४ ॥

१ शम्बरः । दनुपुत्रोऽसुरः । प० ६ । ३० ॥ तेन
रुक्मिणीपुत्रस्य शिशोः प्रद्युम्नस्य हरणम् । व०
५५ । ३ ॥ तस्य प्रद्युम्नेन युद्धे वधः । १७-
२४ ॥

२ शम्बरः । हिरण्यकशिपोः पुत्रः । स० २ । १८ ॥
शम्भलश्यामः । तत्र कल्कस्यवतारः । द्वा० २ । १६-
१८ ॥

१ शम्भुः । क्ष० सू० वं० । अम्बरीषस्य पुत्रः । न०
६ । १ ॥

२ शम्भुः । दक्षमन्वन्तरीयइन्द्रः । अ० १३ । २२ ॥
शम्भ्याप्रासः । सरस्वत्याः पश्चिमतीरस्थः व्यासाश्रम-
भूतो बदरिकाश्रमः । प्र० ७ । २-३ ॥

शरत्कालवर्णनम् । व० २० । ३२-४९ ॥
शरद्दान् । ऋ० । सो० वं० । सत्यधृतेः पुत्रः । तत्पुत्रौ
उर्वशीदर्शनात् शरस्तम्बे पतिताचद्रेतसो जातो
कृपः कृपी च । न० २१ । ३५ ॥

शर्करावर्ता । नदी । प० १९ । १८ ॥
शर्मिष्ठा । अमुरराजस्य वृषपर्वणः पुत्री । ययातेर्भार्या ।
प० ६ । ३२ ॥ तस्या वनक्रीडा । न० १८ ।

६-॥ तथा देव्याभ्यां कूपे प्रक्षेपः । १७ ॥
तस्याः दुःखः अनु पूर्येति पुत्रयतोत्पत्तिः । ३३ ॥

शर्यातिः । क्ष० सू० वं० । श्राद्धदेवनामनस्य वैवस्वत-
मनो पुत्रः । अ० १३ । २ ॥ न० १ । १२ ॥
तत्पुत्री च्यवनकपेर्भार्या मुक्कन्या । ३ । २ ॥
तस्य पुत्राः । उत्ताननर्हिः आननः भरिपेण इति
त्रयः । २७ ॥

शर्वरी । दोषनामकवसोर्भार्या । तत्पुत्रः शिशुमारः ।
प० ६ । १४ ॥

१ शलः । क्ष० सो० वं० । सोमदत्तस्य पुत्रः । न०
२२ । १८-१९ ॥ प्र० १५ । १६ ॥

२ शलः । कंसभृत्यो मल्लः श्रीकृष्णेन हतः । द०
४४ । २७ ॥

शल्यः । मद्रदेशाधिपः । प्र० १५ । १५ ॥

शशविन्दुः । क्ष० सो० वं० । ५ चित्ररथस्य पुत्रः ।

न० २३ । ३१ ॥ तस्य महायोगी महामोजः

चतुर्दशमहारलः इति नामान्तराणि । ३२ ॥ तस्य

दशसहस्रं भार्याः । दशलक्षसहस्राणि पुत्राः । तेषु

प्रधानः पृथुश्रवाः । ३२-३३ ॥

शशादः । विकुक्षेर्नामान्तरम् ॥

शाकद्वीपः । दधिमण्डोदेनावृतः । तदधिपतिः मेघा-

तिथिः । पं० १ । ३२-३३ । २० । २४-

२८ ॥

शाकल्यः । ऋ० । द्वा० ६ । ५७ ॥

शाक्यः । क्ष० सू० वं० । न० १२ । १४ ॥

शातकौम्भी । मेरुपर्वतस्था ब्रह्मणः सभा । पं०

१६ । २८ ॥

शान्तम् । ह्रस्वद्वीपस्थं वर्षम् । पं० २० । ३ ॥

शान्तरयः । क्ष० सो० वं० । त्रिककुदः पुत्रः । न०

१७ । १२ ॥

शान्ता । २ दशरथस्य पुत्री । अङ्गराजेन रोमपादेन

पुत्रीलेन स्वीकृता । ऋण्यशृङ्गऋषेर्भार्या । न०

२३ । ८ ॥

१ शान्तिः । कर्दमदेवहृत्योः पुत्री । अथर्वणो भार्या ।

तत्पुत्रो दध्यङ् । वृ० २४ । २४ ॥ च० १ ।

४२ ॥

२ शान्तिः । तुषितेष्वन्यतमः । च० १ । ७ ॥
तुषितशब्दं च पश्यत ॥

३ शान्तिः । दक्षप्रजापतेः पुत्री । धर्मप्रजापतेर्भार्या ।

तत्पुत्रः सुखम् । च० १ । ५१ ॥

४ शान्तिः । क्ष० सो० वं० । नीलस्य पुत्रः । तत्पुत्रः

सुशान्तिः । न० २१ । ३०-३१ ॥

५ शान्तिः । क्ष० सो० वं० । श्रीकृष्णस्य पुत्रः ।

तन्माता कालिन्दी । द० ६१ । १४ ॥

६ शान्तिः । अथर्ववेदविद्वधिः । द्वा० ७ । ४ ॥

शान्तिदेवा । देवकस्य पुत्री । यमुदेवस्य भार्या । न०

२४ । २३ ॥ तत्पुत्राः श्रमः प्रतिश्रुतः इत्याद्याः ।

५० ॥

शालः । क्ष० सो० वं० । ६ वृकस्य पुत्रः । न०

२४ । ४३ ॥

शालिशूकः । पष्ठो मौर्यः । द्वा० १ । १४ ॥

शालीनम् । वृत्तिः । वृ० १२ । ४२ ॥

शालीयः । बह्वृच ऋषिः । शाकल्यस्य शिष्यः । द्वा०

६ । ५७ ॥

शाल्मलिद्वीपः । सुरोदेन समुद्रेणावृतः । तदधिपतिः

यज्ञबाहुः । पं० १ । ३२-३३ ॥ पं० २० ।

७-१२ ॥

शाल्वः । क्ष० । शल्वदेशाधिपोराजा तस्य रुद्रात्सौम-

विमानप्राप्तिः । तेन द्वारकानिरोधः । तस्य श्रीकृष्णेन

वधः । द० ७७ । १०-३७ ॥

शावस्तः । क्ष० सू० वं० । १ युवनाथस्य पुत्रः । तत्पुत्रः

वृहदधः । सः शावस्तीनामकपुर्वा निर्माता । न०

६ । २१ ॥

शावस्ती । शावस्तेन निर्मिता पुरी । न० ६ । २१ ॥

शिंशुमारः । शिंशुमारशब्द पश्यत ॥

शिखण्डिनी । अन्तर्धानम्य भार्या । तत्पुत्रा पावक
पयमान शुचिश्च । च० २४ । ३ ॥

१ शिनिः । क्ष० सो० व० । पृथ्व्योद्भवस्य ब्राह्मणस्य
गर्गस्य पुत्र । तत्पुत्रो गार्ग्य । न० २१ ।
१९ ॥

२ शिनिः । क्ष० सो० व० । युधाजित पुत्र ।
तत्पुत्र अनमित्र । न० २४ । १२ ॥

३ शिनिः । क्ष० सो० व० । अनमित्रस्य पुत्र ।
तत्पुत्र (युयुधान) सत्यक । न० २४ । १३ ॥

४ शिनिः । क्ष० सो० व० । भजमानस्य पुत्र ।
तत्पुत्र स्वयभोज । न० २४ । २६ ॥

शिनीवातः । मेरो केसरपर्वत । प० १६ । ६ ॥

१ शिधिः । २ चक्षुष पुत्र । माता नडुला । च०
१३ । १६ ॥

२ शिधिः । क्ष० सो० व० । उशीनास्य पुत्र ।
तत्पुत्रा वृषादर्म १ सुवीर मद्र केकय इति
चत्वार । न० २३ । ३ ॥ प्र० १२ । २० ॥
द्वि० ७ । ४ ॥

शिन्धुच्छम् । श्विति । वृ० १२ । ४२ ॥

शिल्वम् । वृ० २३ । १२-२२ ॥

शिवम् । कला । प्रगर्भापम्भ वर्षम् । पं० २० । ३ ॥

१ शिशिरः । मेरो केसरपर्वत । प० १६ । २६ ॥

२ शिशिरः । पृथ्व्य ऋषि । शास्त्रस्य शिष्य ।
द्वा० ६ । ५७ ॥

शिमुत्त वप्या । तद्गुणम् । वृ० ३१ । २४-२७ ॥

शिमुनन्दिः । राजा । द्वा० १ । ३३ ॥

शिमुनागः । नन्दिर्षातुषो मयायाव । द्वा० १ ।
५ ॥

शिंशुपालः । क्ष० सो० व० । चैद्यस्य दमघोषस्य
पुत्र । तन्माता वसुदेवभगिनी धृतश्रगा । न०
२४ । ३९-॥ तद्वध श्रीकृष्णेन । वृ० ७४ ।
४३ ॥ तस्य भगवत सायुज्यप्राप्ति । वृ० १ ।
१३-॥ तस्य पूर्वजन्मनि भगवत्पार्षदत्वम् । ३५-
४६ ॥

शिंशुपारः । शिंशुपारः । दोषनामकसो पुत्र
प्रजापति । तन्माता शर्वरी । प० ६ । १४ ॥

तत्पुत्री ध्रुवस्य भार्या ऋषि । च० १० । १ ॥

शिंशुपारचक्रम् । द्वि० २ । २३-२५ ॥ पं० २३ ।
४-९ ॥

शिश्रम् । प्रचनेन्द्रियम् । तदुत्पत्ति तदभिमानिदेयता
च । द्वि० ६ । ८ ॥ १० । २६ ॥ वृ० ६ ।
१९ ॥ १२ । २६ ॥

शीघ्रः । क्ष० वृ० व० । अग्निवर्णस्य पुत्र । तत्पुत्रो
मर । न० १२ । ५ ॥

शीलम् । गुण प्र० १६ । २० ॥

शुभः । व्यामपुत्र । तन्नुत्ति । प्र० २ । २-३ ॥
४ । ४-८ ॥ तद्रूपेण २ परमिद्राक्षयमीपे
तद्रूपवर्णन च । १९ । २५-२८ ॥ तन्नुता मय-
पन्नुति । द्वि० ४ । १२-२४ ॥ तत्पुत्री
नीपस्य भार्या कुर्या । न० २१ । २५ ॥ तस्मै
व्याग्नेन भागवताप्यायनः । प्र० ७ ॥ तस्य स्त्रीपु-
त्रिदामात्र । प्र० ४ । ५ ॥ अत्रेद तत्तत्—
नेपे कृन्ती मन्था-शुभाचारस्य पुत्री किं तच्छा-
यया इति पुस्तान्तरे ॥

शुक्तिमान् । पर्वत । प० १९ । १६ ॥

शुक्रः । उग्रम् । ७ करे पुत्र । नरामोत्रयम् ।
तन्मा-शब्दम् । प० २० । १२-१३ । तद्वध

प्रियव्रतराजपुत्री ऊर्जस्वती । तत्पुत्री देवयानी । १ ।
 २४ । ३४ ॥ असुराणां पुरोहितः । पुत्रौ शण्डा-
 मर्कौ । स० ५ । १ ॥ तेन महाबलिं प्रति वामनाय
 भूदाननिषेधः । अ० । १९ । ३०-॥

शुक्रमण्डलम् । पं० २२ । १२ ॥

शुक्रमासः । ज्येष्ठमासः । द्वा० ११ । ३५ ॥

१ शुक्रः । हविर्धानस्य पुत्रः । माता हविर्धानी । च०
 २४ । ८ ॥

२ शुक्रः । कौश्वद्वीपस्थः पर्वतः । पं० २० । २१ ॥

शुक्ला । कौश्वद्वीपस्था नदी । पं० २० । २१ ॥

शुङ्गाः । तत्त्वानानो राजानः । द्वा० १ । १६-१८ ॥

१ शुचिः । चतुर्दशमन्वन्तरीय इन्द्रः । अ० १३ ।
 ३४ ॥

२ शुचिः । प्रधानामिपुत्रः । च० १ । ६० ।
 २४ । ४ ॥

३ शुचिः । क्ष० सू० वं० । शतयुञ्जस्य पुत्रः । तत्पुत्रः
 सनद्वाजः । न० १३ । २१-२२ ॥

४ शुचिः । क्ष० सो० वं० । शुद्धस्य पुत्रः । तत्पुत्रः
 त्रिककुत् । न० १७ । ११ ॥

५ शुचिः । क्ष० सो० वं० । विप्रस्य पुत्रः । तत्पुत्रः
 क्षेमः । न० २२ । ४७ ॥

६ शुचिः । क्ष० सो० वं० । १ अन्धकस्य पुत्रः ।
 न० २४ । १९ ॥

७ शुचिः । आपादमासः । द्वा० ११ । ३६ ॥

शुद्धः । क्ष० सो० वं० । २ अनेनसः पुत्रः ।
 तत्पुत्रः ४ शुचिः । न० १७ । ११ ॥

शुद्धशुद्धिकयनम् । ए० २१ । १०-॥

१ शुद्धोदः । क्ष० सू० वं० । न० १२ । १४ ॥

२ शुद्धोदः । सतसमुद्रेऽप्यन्यतमः । पं० १ । ३३ ॥

१ शुनकः । क्ष० सू० वं० । २ ऋतस्य पुत्रः ।
 तत्पुत्रः वीतहव्यः । न० १३ । २६ ॥

२ शुनकः । क्ष० सू० वं० । ब्राह्मणस्य गृहसमदस्य
 पुत्रः । तत्पुत्रः शौनकः । न० १७ । ३ ॥

३ शुनकः । ऋ० । अथर्ववित्पयस्य शिष्यः । तस्य
 अङ्गिरा इति नामान्तरम् । तच्छिष्यौ वसुः सैन्ध-
 वायनश्च । द्वा० ७ । २-३ ॥

४ शुनकः । पुरजयस्य अमात्यः । द्वा० १ । २ ॥

शुनःशेषः । ऋ० । अजीर्गर्तस्य पुत्रः । तं पशुं
 कृत्वा हरिश्चन्द्रेण वरुणमुद्दिश्य यजनम् ॥ न०
 ७ । २१ ॥ विश्वामित्रेण तस्य स्वपुत्रत्वेन
 स्वीकारः । न० १६ । ३० ॥

शुभः । धर्मप्रजापतिपुत्रः । तन्माता श्रद्धा । च० १ ।
 ५० ॥

शुभ्रः । विकुण्ठाया भर्ता । तत्पुत्रो वैकुण्ठो भगवान् ।
 अ० ५ । ४ ॥

शुशुमारचक्रम् । शिशुमारशब्दं पश्यत ॥

शुद्धः । चतुर्थवर्णः । तस्य लक्षणम् । स० ११ ।
 २४ ॥ तद्धर्माः वृत्तिश्च । स० ११ । १५ ॥
 ए० १७ । १९ ॥

शून्यवन्धुः । क्ष० सू० वं० । वृणविन्दोः पुत्रः । न०
 २ । ३३ ॥

१ शूरः । क्ष० सो० वं० । १ विह्वरथस्य पुत्रः । तत्पुत्रो
 २ भजमानः । न० २४ । २६ ॥

२ शूरः । क्ष० सो० वं० । २ देवमीढस्य पुत्रः । तद्भार्या
 मारिषा । तत्पुत्रा वसुदेवाद्या दश । न० २४ ।
 २७-२८ ॥ तस्य पुत्र्यः प्रथा श्रुतदेवा श्रुतनीतिः
 श्रुतश्रवाः राजाधिदेवीचेति पद्य । न० २४ ।
 ३०-३१ ॥

३ शूरः । क्ष० सो० वं० । वसुदेवस्य पुत्रः । तन्माता
मदिरा । न० २४ । ४८ ॥
शूरभूः । (शूरभूमिः) उग्रसेनस्य पुत्री । न० २४ ।
२५ ॥ वसुदेवप्रातुः श्यामकस्य भार्या । तत्पुत्रौ
हिरण्यकेशः हिरण्याक्षश्च । ४२ ॥
शूरसेनः । क्ष० सो० वं० । कर्तवीर्याजुनस्य पुत्रः ।
न० २३ । २७ ॥ द० १ । २७ ॥
शूरसेनाः । देशः । प्र० १० । ३४ ॥
शूर्पणखी । राक्षसी । तस्या विरूपकरणम् । न० १० ।
४ । ९ ॥
शूर्पारकः । क्षेत्रविशेषः । द० ७९ । २० ॥
शूलप्रोतः । नरकः । प० २६ । ७ । ३२ ॥
मृङ्गवान् । मर्यादागिरिः । पं० १६ । ८ ॥
[मृङ्गी । ऋषिः । शमीकस्य पुत्रः । तेन २ परीक्षिते
तक्षकदंशेन म्रियतामिति शापदानम् । प्र० १८ ।
३२-३७ । यद्यप्यत्र "मृङ्गी" इति स्पष्टं नाम
नास्ति तथाऽपि महाभारतमनुसृत्यात्र लिखितम् ॥]
शेषः । आदिशेषशब्दं पश्यत ॥
शैनेयः । सात्यकिः । प्र० ८ । ७ ॥
शोणः । नदः । पं० १९ । १८ ॥ द० ७९ ।
११ ॥
शोणितपुरम् । बाणामुरस्य पुरम् । द० ६२ । ४ ॥
शौल्यानिः । अथर्ववित् ऋषिः । वेददर्शस्य शिष्यः ।
द्वा० ७ । २ ॥
शौचम् । गुणः । प्र० १६ । २७ ॥ १७ । २४ ।
४२ ॥ ए० १९ । ३८ ॥
१ शौनकः । नैमिशारण्यगोत्री कुलपतिः ऋषिः ।
प्र० १ । ४ ॥ तेन सूतं प्रति भागवतकथाकथन-

प्रश्नः । ४ । १-२ ॥ तेन २ परीक्षितकथाकथनार्थना ।
९ ॥ सः मार्कण्डेयकुलोत्पन्नः । द्वा० ८ । ३ ॥
२ शौनकः । क्ष० सो० वं० । २ शुकस्य पुत्रः ।
न० १७ । ३ ॥
शौर्यम् । गुणः । प्र० १६ । २७ ॥ ए० १९ । ३७ ॥
श्यामकः । क्ष० सो० वं० । २ शूरस्य पुत्रः । न०
२४ । २९ ॥ तद्वार्या उग्रसेनस्य पुत्री शूरभूमिः ।
तत्पुत्रौ हरिकेशः हिरण्याक्षश्च । न० २४ ।
४२ ॥
श्यामा । मेरोः पुत्री । आमीश्रपुत्रस्य हिरण्यमयस्य
भार्या । पं० २ । १९-२३ ॥
१ श्रद्धा । श्राद्धदेवनामकस्य वैवस्वतमनोर्भार्या । न०
१ । १४ ॥
२ श्रद्धा । कर्मप्रजापतिपुत्री । तन्माता देवहूतिः ।
१ अङ्गिरसो भार्या । तृ० २४ । २२ ॥ तत्पुत्र्यः
१ सिनिवाली कुहः राक्ष अनुमतिश्चेति चतस्रः ।
च० १ । ३४ ॥ तत्पुत्रौ उच्यन्ते बृहस्पतिश्चेति
द्वौ । च० १ । ३५ ॥
३ श्रद्धा । २ दक्षपुत्री धर्मप्रजापतेः पत्नी । तत्पुत्रः शुभः ।
च० १ । ५० ॥
श्रमः । क्ष० सो० वं० । वसुदेवस्य पुत्रः । तन्माता
शान्तिदेवा । न० २४ । ५० ॥
श्रवणः । नरकामुरपक्षीयोऽमुरः । द० ५९ । १२ ॥
श्राद्धदेवः । वैवस्वतनामा सप्तमो मनुः । निवस्वतः
पुत्रः तन्माता संज्ञा । प० ६ । ४० ॥ तत्पुत्रा
इक्ष्वाकुप्रभृतयो दश । अ० १३ । २-३ ॥
न० १ । ११-१२ ॥ तस्य पुत्रोत्पत्तिकथा । २ ।
२ ॥ मित्रावरुणपुत्रा तस्य इत्युत्पत्तिकथा । १ ।
१३-१६ ॥

श्राद्धप्रकरणम् । स० १४ । १९-२५ ॥ १५ ।
२-७ ॥

श्रावणमासः । नभोमास । द्वा० ११ । ३७ ॥

श्रीः । महालक्ष्मो । भृगो पुत्री । तन्माता ख्याति ।

च० १ । ४३ ॥ तथा जयविजयाभ्यां शापदा-

नम् । वृ० १६ । ३० ॥ तस्या क्षीरमागरा-

दुस्तति । अ० ८ । ८ ॥ तस्या अमिपेक ।

१०-१७ ॥ तथा श्रीमतो नारायणस्य कण्ठे

मालाप्रक्षेपपुरस्सरं वरणम् । २४ ॥ तथा भगवत

सेवाप्रकार । वृ० १५ । २१-२२ ॥ तथा

भगवत्स्तुति । पं० १८ । १८-२३ ॥

श्रीदामा । गोपाल । द० १५ । २० ॥

श्रीदेवा । वसुदेवस्य भार्या । न० २४ । २३ ॥

तत्पुत्रा वसु हस सुवश इत्याद्या । ५१ ॥

श्रीभानुः । क्ष० सो० व० । श्रीकृष्णस्य पुत्र ।

तन्माता सत्यमामा । द० ६१ । ११ ॥

श्रीरङ्गम् । रत्नसेनम् । द० ७१ । १४ ॥

श्रीशान्तवर्णः । जाम्बवराज । द्वा० १ । २३ ॥

श्रीशैलः । पर्वत । पं० १९ । १६ ॥ द० ७९ ।

१३ ॥

१ श्रुतः । क्ष० सू० व० । भार्गवस्य पुत्र । तत्पुत्रो

नाम । न० ९ । १६ ॥

२ श्रुतः । क्ष० सू० व० । सुभाषणस्य पुत्र । तत्पुत्र

४ जय । न० १३ । २५ ॥

३ श्रुतः । क्ष० सो० व० । श्रीकृष्णस्य पुत्र ।

तन्माता वाम्बिन्दी । द० ६१ । १४ ॥

श्रुतवर्मा । क्ष० सो० व० । ४ मन्त्रदेवस्य पुत्र ।

तन्माता द्रौपदी । न० २२ । ३० ॥

१ श्रुतकीर्तिः । २ शूरस्य पुत्री । वसुदेवस्य भगिनी ।

न० २४ । ३० ॥ कैकयस्य घृष्टकेतोर्मार्या ।

तत्पुत्रा सतर्दनादय पद्म । पुत्री श्रीकृष्णस्य भार्या

भद्रा । ३८ ॥

२ श्रुतकीर्तिः । क्ष० सो० व० । १ अर्जुनस्य पुत्र ।

तन्माता द्रौपदी । न० २२ । २९ ॥

श्रुतजयः । क्ष० सो० व० । सत्यायो पुत्र । न०

१५ । २ ॥

१ श्रुतदेवः । यादव । प्र० १४ । ३२ ॥

२ श्रुतदेवः । भगवत्पार्षद । अ० २१ । १७ ॥

३ श्रुतदेवः । सिद्धेश । प० १५ । १५ ॥

४ श्रुतदेवः । मिथिलास्यो ब्राह्मण । तद्गृहगमनं

श्रीकृष्णस्य । द० ८६ ॥ तत्कृता भगवत्स्तुति ।

४४-४८ ॥ द्वि० ७ । ४५ ॥

श्रुतदेवा । २ शूरस्य पुत्री । न० २४ । ३० ॥

कारूपस्य वृद्धशर्मणो भार्या । तत्पुत्रो दन्तवज्र ।

३७ ॥

श्रुतधराः । शाल्मलिद्वीपस्था पुराण । पं० २० । ११ ॥

श्रुतविन्दा । कुशद्वीपस्था नदी । पं० २० । १५ ॥

१ श्रुतधराः । क्ष० सो० व० । सोमापे पुत्र । न०

२२ । ९ ॥

२ श्रुतधराः । क्ष० सो० व० । गार्जाः पुत्र ।

तत्पुत्र अशुनापु । न० २२ । ४६ ॥

३ श्रुतधराः । २ शूरस्य पुत्री । वसुदेवस्य भगिनी ।

न० २४ । ३० ॥ चेदिगामस्य दमपोतस्य भार्या ।

तत्पुत्र मित्रुपात् । ३०-४० ॥

१ श्रुतसेनः । क्ष० सू० व० । कामागे शूरस्य

पुत्र । न० ११ । १३ ॥

२ श्रुतसेनः । क्ष० सो० व० । पाण्डवस्य भीमसेनस्य पुत्र । तन्माता द्रौपदी । न० २२ । २९ ॥

३ श्रुतसेनः । क्ष० सो० व० । २ परीक्षित पुत्र । न० २२ । ३५ ॥

४ श्रुतसेनः । श्रीकृष्णानुचर । प्र० १४ । ३२ ॥

१ श्रुतायुः । क्ष० सू० व० । १ अरिष्टनेमिन पुत्र । तत्पुत्र सुपार्श्वक । न० १३ । २३ ॥

२ श्रुतायुः । क्ष० सू० व० । पुरूरवस पुत्र । तन्माता उर्वशी । तत्पुत्र वसुमान् । न० १५ । १-२ ॥

श्रुतिगीता । भगवन्त प्रति । द० ८७ ॥

श्रोत्रम् । श्रोत्रेन्द्रियम् । तदुत्पत्ति तदभिमानिदेयता च । तृ० ६ । ३-१७ ॥ २६ । ३२ । ४७ ॥ द्वि० ६ । ३ ॥ १० । २२ ॥

श्वफल्कः । क्ष० सो० व० । २ वृष्ण पुत्र । तद्गार्या गान्दिनी । तत्पुत्रा अकूरादयो द्वादश । न० २४ । १५ ॥ तत्पुत्री सुचीरा । १७ ॥

श्वसनिरोधः । प्राणायाम । द्वि० २ । १५ ॥

श्वहिः । क्ष० सो० व० । वृजिनप्त पुत्र । तत्पुत्र श्लोक्तु । न० २३ । ३१ ॥

श्वेतः । रम्यकरिणमययो प्राणायतो मर्यादागिरि । पं० १६ । ८ ॥

श्वेतता । अन्नमिमत्त्वशब्द पश्यत ॥

प०

पष्टं मन्त्रन्तरम् । चातुषमन्त्रन्तरम् । अ० ५ । ७-

९ । तदधिपतिश्चाक्षुष । तत्पुत्रा पूर्यूरपादय ।

इन्द्रो मन्त्रद्रुम । आप्यादयो देवा । हविष्यन्दा

दय सप्त ऋषय । क्षीरोदमथनकर्ता अनितो नाम भगवान् ॥

पोडशसहस्रपद्भिः । श्रीकृष्णेन तासा परिणय । द० ५९ । ३३-४३ ॥ ८३ । ४०-४३ ॥ तृ० ३ । ७ ॥

स०

सज्ञा । विरस्वनो भार्या । तत्पुत्राः श्राद्धदेवनामा वैर-
स्वतमनु यम यमी च । तस्या एव बडवारूपधा-
रिण्या पुत्रौ नासत्यो । प० ६ । ४० ॥ सा
विश्वकर्मण पुत्री । अ० १३ । ८ ॥

सन्धासः । चतुर्थ आश्रम । प० १९ । ३८ ॥

सन्धासिधर्माः । स० १२ । ६-१० ॥ १३ ।
१-२४ ॥ प्र० १८ । २२ ॥ तृ० २१ ।
३१ ॥ २२ । १९-२० ॥ प० १८ । १२-
२७ ॥ तदवान्तरमद्रा । कुटीचकादय । तृ०
१२ । ४३ ॥

संयमः । क्ष० सू० व० । १ धृमाक्षस्य पुत्र ।
तत्पुत्र दृशाथ । न० २ । ३४ ॥

१ संयातिः । क्ष० सो० व० । नहुपस्य पुत्र
न० १८ । १ ॥

२ संयातिः । क्ष० सो० व० । वटुगन्धस्य पुत्र ।
तत्पुत्र अहयाति । न० २० । ३ ॥

सवरणः । क्ष० सो० व० । २ ऋक्षस्य पुत्र ।
तन्माता रथनरी । न० २० । ४ । तद्गार्या सूर्य-
पुत्री तप्तती । तत्पुत्र हर । प० ६ । ४१ ॥

संवत्सरः । वन्मरशब्द पश्यत ॥

सवत्सरचक्रम् । प० २१ । १३ ॥

संसारः । संमृतिः । तद्दुःखनिरूपणम् । तू० ३० ॥

१-४० ॥

संसारार्थी । संसारस्य अटवीत्वेन वर्णनं जडभरतेन ।

पं० १३-१४ ॥

संहृदः । असुरः । हिरण्यकशिपोः पुत्रः । तद्वार्या

कृतिः । तत्पुत्रः पञ्चजनः । पं० १८ । १३-

१४ ॥

सगरः । क्ष० सू० वं० । बाहुकस्य पुत्रः । न० ८ ।

४ ॥ तस्य गुरुः अर्यः । तच्छ्रुताश्रमेणे इन्द्रेण

यज्ञीयाश्वस्य हरणम् । ८ ॥ तत्पुत्रैः स्वातानां

द्वीपानां नामानि । पं० १९ । २९-३० ॥

द्वि० ७ । ४४ ॥

सङ्कटः । धर्मस्य पुत्रः । माता ककुम् । तत्पुत्रः

कीकटः पं० ६ । ६ ॥

१ सङ्कर्षणः । भगवतस्तामसी मूर्तिः । तत्तुतिः रुद्रेण ।

पं० १७ । १६-२४ ॥ पं० १६ । २९-३३ ॥

तन्नामनिर्धनम् । द० २ । १३ ॥ पं० १६ । ३४-

४८ ॥ तू० ८ । ४-६ ॥ द० ३९ । ४४-

४५ ॥ तत्स्वरूपकथनम् । पं० २५ । १-१३ ॥

२ सङ्कर्षणः । क्ष० सो० वं० । वसुदेवस्य पुत्रो बलरामः ।

तन्माता देवकी । न० २४ । ५४ ॥

३ सङ्कर्षणः । आदिशेषशब्दं पश्यत ॥

सङ्कल्पः । धर्मस्य पुत्रः । तन्माता संकल्पा । तत्पुत्रः

कामः । पं० ६ । १० ॥

सङ्कल्पा । दक्षप्रजापतिपुत्री । धर्मप्रजापतेर्भार्या ।

तत्पुत्रः संकल्पः । पं० ६ । १० ॥

१ सङ्कृतिः । क्ष० सो० वं० । जयसेनस्य पुत्रः ।

तत्पुत्रः २ जयः । न० १७ । १७-१८ ॥

२ सङ्कृतिः । क्ष० सो० वं० । नरस्य पुत्रः ।

तत्पुत्रौ गुरुः रन्तिदेवश्च । न० २१ । १-२ ॥

सङ्कृतिः । अधर्मपादः । प्र० १७ । २४ ॥

सङ्कृतः । पञ्चमो मौर्यः । द्वा० १ । १४ ॥

सङ्ग्रामजित् । क्ष० सो० वं० । श्रीकृष्णस्य पुत्रः ।

तन्माता भद्रा । द० ६१ । १७ ॥

१ सङ्ग्रयः । क्ष० सू० वं० । रणजयस्य पुत्रः ।

न० १२ । १३ ॥

२ सङ्ग्रयः । घृतराष्ट्रस्य सूतो मन्त्री च । गवल्गणस्य

पुत्रः । प्र० १३ । ३१ । ३६ ॥

३ सङ्ग्रयः । क्ष० सो० वं० । क्षत्रवृद्धस्य पुत्रः ।

तत्पुत्रः १ जयः । न० १७ । १६ ॥

४ सङ्ग्रयः । क्ष० सो० वं० । भर्ग्यश्वस्य पुत्रः ।

न० २१ । ३२ ॥

१ सती । स्वायंभुवदक्षस्य पुत्री । तन्माता प्रसूतिः ।

रुद्रस्य पत्नी । वं० १ । १ । ४७ । ६५ ॥

तस्याः कथा । वं० २ ॥ तथा दक्षस्य

बृहस्पतिसुवं प्रति गन्तुं रुद्रप्रार्थना । ३ । ८-

१४ ॥ तस्याः स्वपितुर्यज्ञं प्रति गमनम् । ४ । ३ ॥

अरुद्रयज्ञकारिणः स्वपितुर्निन्दनं शरीरत्यागश्च ९-

२७ ॥ तथा पुनः हिमवतो भार्यायां मेनायां जनना-

दिकथा । ७ । ५८-६५ ॥

२ सती । प्राचेतसदक्षस्य पुत्री अङ्गिरः । प्रजापतेर्भार्या ।

तत्पुत्रः अथर्वङ्गिरसः । पं० ६ । ४ । ९ ॥

१ सत्यम् । सप्तम ऊर्ध्वलोकः । द्वि० १ । २८ ॥

५ । ३९ ॥ तस्य ब्रह्मलोक इति नामान्तरम् ॥

२ सत्यम् । अविर्गो वचनम् । प्र० १६ । २७ ॥

१७ । २४ द्वि० ७ । १८ ॥ अ० २० । १४ ।

पं० १९ । ३७ ॥

सत्कर्मा । क्ष० सो० व० । धृतराजस्य पुत्र । तत्पुत्र
 अधिरथ । न० २३ । १२ ॥
 १ सत्यः । क्ष० हविर्धानस्य पुत्र । च० २४ । ८ ॥
 २ सत्यः । दशममन्वन्तरीय ऋषि । अ० १३ ।
 २२ ॥
 सत्यरुः । क्ष० सो० व० । श्रीऋष्णस्य पुत्र । तन्माता
 भद्रा । द० ६१ । ७ ॥
 सत्यरुः । क्ष० सो० व० । ३ शिने पुत्र । तत्पुत्र
 युयुधान । न० २४ । १३-१४ ॥
 सत्यकाः । चतुर्थमन्वन्तरीया देवा । अ० १ ।
 २८ ॥
 सत्यकेतुः । क्ष० सो० व० । धर्मकेतो पुत्र ।
 तत्पुत्र २ घृष्टकेतु । न० १७ । ८-९ ॥
 १ सत्यजित् । क्ष० सो० व० । आनकस्य पुत्र ।
 तन्माता कक्का । न० २४ । ४१ ॥
 २ सत्यजित् । तृतीयमन्वन्तरीय इन्द्र । अ० १ ।
 २४ ॥
 ३ सत्यजित् । क्ष० सो० व० । सुनीथस्य पुत्र ।
 तत्पुत्र विश्वजित् । न० २२ । ४९ ॥
 सत्यधर्मा । धर्ममावर्णे पुत्र । अ० १३ । २४ ॥
 १ सत्यधृतिः । क्ष० सो० व० । वृत्तिमत पुत्र ।
 तत्पुत्र दृढनेमि । न० २१ । २७ ॥
 २ सत्यधृतिः । क्ष० सो० व० । २ दिवोदामस्य
 पुत्र । तत्पुत्र शरद्धान् । न० २१ । ३५ ॥
 सत्यधामा । सत्राजित पुत्री । श्रीऋष्णस्य भार्या
 तस्या विवाह । द० ५६ । ४४ ॥ ८३ । ९ ॥
 तस्या पुत्रा । ६१ । १०-११ ॥
 सत्यम्भरा । एम्भरीपत्न्या नदी । पं० २० । ४ ॥

सत्यपरयः । क्ष० सू० व० । समरथस्य पुत्र । तत्पुत्र
 उपगुरु । न० १३ । २४ ॥
 १ सत्यवती । वेदव्यासस्य माता । प्र० ३ । २१ ।
 वासवी । प्र० ४ । १४ । द्वि० ७ । ३६ ॥
 २ सत्यवती । गाधिराजस्य पुत्री । ऋचीकस्य
 भार्या । न० १५ । ५ ॥
 सत्यवान् । २ चक्षुष पुत्र । च० १३ । १६ ॥
 १ सत्यव्रतः । क्ष० सू० व० । त्रिनन्धनस्य पुत्र ।
 स एव त्रिशङ्कु । न० ७ । ५ ॥
 २ सत्यव्रतः । राजर्षि । अ० २४ । १० ॥ स
 एवापरस्मिञ्जन्मनि श्राद्धदेवो मनुरभनत् । ११ ॥
 तस्य वृत्तमालानदीतीरि तपश्चरणम् । १२ ॥ तेन
 मत्स्यरूपिणो भगवत स्तुति । ४६-५३ ॥
 सत्यव्रताः । धर्मस्य पुत्रा । भगवदवतारस्य सत्यसेनस्य
 आतर । अ० १ । २५ ॥
 सत्यश्रवाः । क्ष० सू० व० । वीतिहोत्रस्य पुत्र ।
 तत्पुत्र उरुश्रवा । न० २ । २० ॥
 सत्यसहाः । स्वधामान्यस्य भगवदवतारस्य पिता ।
 अ० १३ । २९ ॥
 सत्यसेनः । धर्मप्रजापते पुत्र । तन्माता सूनृता ।
 अ० १ । २५ ॥
 सत्यहितः । क्ष० सो० व० । ७ ऋषभस्य पुत्र ।
 तत्पुत्र पुष्यवान् । न० २२ । ७ ॥
 १ सत्या । मन्थोर्भार्या । तत्पुत्र औशन । पं० १५ ।
 १५ ॥
 २ सत्या । (नीला) । कौमत्यस्य नमजित पुत्री (नाम-
 जिती) । श्रीऋष्णस्य महिषी । द० ५८ । ३२ ॥
 ८३ । १३-१४ ॥ तस्या पुत्रा । ६१ ।
 १३ ॥ प्र० १४ । ३७ ॥ वृ० ३ । ४ ॥

सत्याः । तृतीयमन्यन्तरीया देवाः । अ० १ । २४ ॥

सत्यायुः । क्ष० सो० वं० । पुरुरवसः पुत्रः ।

। तन्माता उर्वशी । न० । १५ । १-२ ॥

सत्येयुः । क्ष० सो० वं० । रौद्राश्वस्य पुत्रः । न० २० । ४ ॥

सत्राजित् । (सत्राजितः ।) क्ष० सो० वं० । निम्नस्य

पुत्रः । न० २४ । १२-१३ ॥ तत्पुत्री सत्य-

भामा श्रीकृष्णस्य महिषी । द० ५६ । १ ॥ सूर्यात्

स्यमन्तकमणैः प्राप्तिः । द० ५६ । १-३ ॥

तेन स्वपुत्र्या । श्रीकृष्णाय प्रदानम् । ४३ ॥ तस्य

शतधन्यना वधः । ५७ । ३-६ ॥

सत्रायणः । भगवदवतारस्य बृहद्भानोः पिता । तद्भार्या

। विनता । अ० १३ । ३५ ॥

सत्त्वम् । गुणः । प्र० २ । २३ ॥ १३ । ५३ ॥

द्वि० ५ । १८ ॥ ६ । १२ ॥ तृ० ६ । २६ ॥

सत्सङ्गमहिमा । ए० १२ । २६ ॥

सदसत् । द्वि० ५ । ६ ॥ ६ । ४१ ॥ ९ । ३२ ॥

सद्धर्मः । मन्यन्तरशब्दं पश्यत ॥

सनकः । ब्रह्मणो मानसः पुत्रः । तस्य आतरः सनन्दनः

सनातनः सनत्पुत्राजश्चेति कुमारः । सर्वेऽपि ते ऊर्ध्वरे-

तसः । तेषां सृष्टिः । तृ० १२ । ४ ॥ च० ८ । १ ॥

तैः कृता भगवत्तुतिः । तृ० १५ । ४६-५० ॥

तेषां वैकुण्ठलोकागमनम् । जयविजयाम्नां तेषां निरोधे

कृते तैस्ताम्नां शापदानादिकथा । तृ० १५ ।

१२-१६ । ३७ ॥ स० १ । ३६-॥ तैः ब्रह्माणं

प्रति योगमार्गप्रशक्तनम् । ए० १३ । १७ ॥

१ सनत्कुमारः । ब्रह्मणो मानसः पुत्रः । विशेषं सनक-

शब्दे पश्यत । तृ० ८ । ७ । तेन वृषये ज्ञानोप-

देशः । च० २२ ॥

२ सनत्कुमारः । भगवदवतारः । प्र० ३ । ६ ॥

द्वि० ७ । ५ ॥

सनद्वाजः । क्ष० सू० वं० । ३ शुचेः पुत्रः । तत्पुत्रः

ऊर्ध्वकेतुः । न० १३ । २२ ॥

सनन्दनः । ब्रह्मणो मानसः पुत्रः । विशेषं सनकशब्दे

पश्यत ॥

सन्ततिः । क्ष० सो० वं० । अलर्कस्य पुत्रः । तत्पुत्रः

१ सुनीयः । न० १७ । ८ ॥

सन्तैयुः । सन्नैयुः । क्ष० सो० वं० । रौद्राश्वस्य

पुत्रः । न० २० । ४ ॥

सन्तर्दनः । क्ष० सो० वं० । वैक्यस्य ४ घृष्टपैतो.

पुत्रः । न० २४ । ३८ ॥

सन्नः । तेषां लक्षणम् । तृ० २५ । २१ ॥

१ सन्तोषः । तुषितेव्यन्यतमः । च० १ । ७ ॥ शेषं

तुषितशब्दे पश्यत ॥

२ सन्तोषः । अलंकुद्रिः । गुणः । प्र० १६ । २७ ॥

सन्देशः । नरकः । प्र० २६ । ७ । १९ ॥

सन्धिः । क्ष० सू० वं० । प्रसुश्रुतस्य पुत्रः । तत्पुत्रः

अमर्षणः । न० १२ । ७ ॥

सन्ध्या । सन्ध्याकालाभिमानिनी देवता । तस्या ब्रह्मणा

सृष्टिः तद्रूपवर्णनं च । तृ० २० । २८-५३ ॥

तत्कालवर्णनम् । १४ । २२-२३ ॥ १८ ।

२६ ॥

सन्नतैयुः । सन्तैयुशब्दं पश्यत ॥

सन्नतिमान् । क्ष० सो० वं० । पूर्ववदस्य सुमनेः

पुत्रः । तत्पुत्रः कृतिः । न० २१ । २८ ॥

सन्नगोदासी । तीर्थविशेषः । द० ७९ । १२ ॥

सन्निवेशः । त्वष्टुः पुत्रः । प्र० ६ । ४४ ॥

सप्तद्वीपाः । तेषां नामानि । जम्बू पृथ्वी शाल्मलि कुश
कौश्र्य शाक पुष्करा इति । तेषां प्रियव्रतरथप्रमणे-
नोत्पत्तिः । पं० १ । ३१-३२ ॥ तत्पतयः
आसीन्नादयः सप्त । ३३ ॥

सप्तधातवः । लव्चर्मादयः । द्वि० १० । ३१ ॥
सप्तमे मन्वन्तरम् । वर्तमानं वैवस्वतमन्वन्तरम् । तदधि-
पतिः श्राद्धदेवनामा विवस्वत पुत्रः । तत्पुत्रा इक्ष्वाकु
प्रभृतयः । इन्द्रः पुरंदरनामा । देवा वसुस्त्रादित्याः ।
कश्यपादयः सप्तर्षयः । भगवान् वामनः । अ०
१३ । १-६ ॥

सप्तर्षयः । एतन्मन्वन्तरीयाः कश्यपादयः । अ०
१३ । ५ ॥ इतरमन्वन्तरेषु ते पृथक्पृथक् सन्ति ।
ते तत्र तत्र मन्वन्तरेषु द्रष्टव्याः ॥

सप्तर्षिमण्डलम् । पं० २२ । १७ ॥
सप्ताधोलोकाः । अधोलोकशब्दं पश्यत ॥
सप्तोर्ध्वलोकाः । ऊर्ध्वलोकशब्दं पश्यत ॥
सप्तवती । नदी । पं० १९ । १८ ॥

सप्तसमुद्राः । क्षारोदः इक्षुरसोदः सुरोदः घृतोदः
क्षीरोदः दधिमण्डोदः शुद्धोदश्चेति । पं० १ ।
३३ ॥

सप्तानरः । क्ष० सो० वं० । ययातिपुत्रस्य अजोः
पुत्रः । तत्पुत्रः कालनरः । न० २३ । १ ॥

सप्तपञ्चरम् । स्यमन्तपञ्चकशब्दं पश्यत ॥

सप्तर्षयः । क्ष० सू० वं० । निमिर्वन्द्यस्य क्षेमनिषेः पुत्रः ।
तत्पुत्रः सत्वरथः । न० १३ । २४ ॥

सप्ताधिः । भगवति मनसः प्रणिधानम् । प्र० ५ ।
१३ ॥ १८ । ३१ ॥

सप्तद्वीपाः । उत्पत्तिः । द्वि० १ । ३२ ॥ तत्पुत्री माची-

नवर्हिषो भार्या शतद्रुतिः । च० २४ । ९-१३ ॥
तत्पुत्रा श्रीरामस्तुतिः । न० १० । १३-१६ ॥

सम्भूतिः । वैराजस्य भार्या । तत्पुत्रः अजितनामा
भगवान् । अ० ५ । ९ ॥

संपर्दनः । क्ष० सो० वं० । वसुदेवस्य पुत्रः । तन्माता
देवकी । न० २४ । ५४ ॥

सम्प्राट् । क्ष० । २ चित्ररथस्य पुत्रः । तद्भार्या उत्कला ।
तत्पुत्रः मरीचिः । पं० १५ । १५ ॥

१ सरमा । दक्षप्रजापतिपुत्री कश्यपस्य भार्या । तत्पुत्राः
श्वापदाः । पं० ६ । २५-२६ ॥

२ सरमा । इन्द्रदूती शुनी । पं० २४ । ३० ॥

सरयूः । नदी । पं० १९ । १८ ॥

१ सरस्वती । नदी । तत्तरी बादरायणेन वेदविभा-
गादिकरणम् । प्र० ४ । १५-२७ । भागवत-
निर्माणम् । ७ । २-८ ॥ तत्र कर्दमेन तपश्चर-
णम् । तृ० २१ । ६ ॥ द्वि० ९ । ४४ ॥
तृ० १ । २१ ॥ पं० २० । १० ॥

२ सरस्वती । देवगुह्यस्य भार्या । तत्पुत्रः २ सार्व-
भौमः । अ० १३ । १७ ॥

सरूपा । २ दक्षस्य पुत्री । शूतप्रजापतेर्भार्या ।
तत्पुत्राः कोटिशो रुद्राः । पं० ६ । १७ ॥

सर्गः । पुराणस्य दशरक्षणेऽप्यन्तर्भूतः । द्वि० १० ॥
नवविधः । तृ० १० । १३-२५ ॥

सर्पदंशः । तेन मरणम् । नारदमातुः । प्र० ६ ।
९ ॥ २ परीक्षितः । द्वा० ६ । १६-१८ ॥

सर्पसत्रम् । जनमेजयस्य । द्वा० ६ । १६-२८ ॥

सर्पात् शिक्षिता गुणाः । पं० ९ । १४-१५ ॥

सर्वकामः । क्ष० सू० वं० । ऋतुपर्णस्य पुत्रः । तत्पुत्रः
सुदासः । न० ९ । १७-१८ ॥

सर्वगतः । क्ष० सो० वं० । पाण्डवस्य भीमसेनस्य
पुत्रः । तन्माता काली । न० २२ । ३१ ॥

सर्वतेजाः । व्युष्टस्य पुत्रः । तन्माता पुष्करिणी ।
तद्वार्या आकृतिः । तत्पुत्रः चक्षुर्नामा मनुः ।
च० १३ । १४-१५ ॥

१ सर्वतोभद्रः । मेरुपर्वतस्थो ह्रदः । पं० १६ । १४ ॥

२ सर्वतोभद्रः । क्रौञ्चद्वीपस्थः पर्वतः । पं० २० ।
२१ ॥

सर्वसाधारणो धर्मः । स० ११ । ८-१२ ॥

सवनः । मियव्रतस्य पुत्रः । ऊर्ध्वरेताः । पं० १ । २५-
२६ ॥

सविता । कश्यपस्य पुत्रः । तन्माता अदितिः । प०
६ । ३९ ॥ तत्पत्नी पृथ्विः । तत्पुत्र्यः सावित्री व्या-
हृतिः त्रयी च । तत्पुत्राः अमिहोत्रादयः । १८ । १ ॥

१ सहः । प्राणनामकवसतोः पुत्रः । प० ६ । १२ ॥

२ सहः । क्ष० सो० वं० । श्रीकृष्णस्य पुत्रः ।
तन्माता लक्षणा । द० ६१ । १५ ॥

१ सहदेवः । क्ष० सू० वं० । न० १२ । ११ ॥

२ सहदेवः । क्ष० सो० वं० । हर्षवनस्य पुत्रः ।
न० १७ । १७ ॥

३ सहदेवः । क्ष० सो० वं० । मित्रायोः पुत्रः ।
न० २२ । १ ॥

४ सहदेवः । क्ष० सो० वं० । पाण्डोः पुत्रः । तन्माता
माद्री । अधिभ्यां जातः । न० २२ । २८ ॥
तस्य द्रोपयां जातः पुत्रः श्रुतकर्मा । ३० ॥
तस्यान्या भार्या विजया । तत्पुत्रः सुहोत्रः । ३१ ॥
प० ७ । ५० ॥

५ सहदेवः । क्ष० सो० वं० । जरासन्धस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रः सोमापिः । न० २२ । ९ ॥ अन्यः पुत्रः
भार्जारिः । ४६ ॥ तस्य पट्टाभिषेकः श्रीकृष्णेन ।
द० ७२ । ४८ ॥

सहदेवा । क्ष० सो० वं० । यदुवंश्यस्य देवकस्य पुत्री ।
वसुदेवस्य भार्या । न० २४ । २३ । तत्पुत्राः
पुरुः विश्रुतः इत्यादयः । ५३ ॥

१ सहस्रजित् । क्ष० सो० वं० । यदोः पुत्रः ।
तत्पुत्रः शतजित् । न० २३ । २०-२१ ॥

२ सहस्रजित् । क्ष० सो० वं० । श्रीकृष्णस्य पुत्रः ।
तन्माता जाम्बवती । द० ६१ । ११ ॥

सहस्रश्रुतिः । शात्मलिद्वीपस्थं वर्षम् । पं० २० ।
१० ॥

सहस्रस्रुतिः । शाकद्वीपस्था नदी । पं० २० । २६ ॥

सहस्रस्रोतः । शाकद्वीपस्थः पर्वतः । पं० २० । २६ ॥

सहस्राजित् । क्ष० सो० वं० । भजमानस्य पुत्रः ।
न० २४ । ८ ॥

सहस्रानीकः । क्ष० सो० वं० । शतानीकस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रः अधमेधजः । न० २२ । ३९ ॥

सहाः । सहोमासः । मार्गदीर्घः । द्वा० ११ । ४१ ॥

सहिष्णुः । क्र० । पुरुहम्य पुत्रः । तन्माता गतिः ।
च० १ । ३८ ॥

सद्यः । पर्वतः । पं० १९ । १६ ॥

सांपरायिणम् । पारलौकिकम् । द्वि० १ । १४ ॥

सांवेर्वेका मेषाः । द० २५ । २ ॥

सांसारिकं दुःखम् । तृ० ३० ॥

साक्षात्पशुयज्ञस्य निन्दा । स० १५ । ७-११ ॥

साक्षिणः । मूर्यादयः । प० १ । ४२ ॥

सागराः । सगरस्य पुत्राः । तेषां कपिलेन भस्मीकरणं
तद्वस्मनः गङ्गाजलसम्बन्धेन स्वर्गगमनं च । न० ९ ।
१३ ॥

साम्रयः । पितृगणेष्वन्यतमाः । तत्पत्नी स्वायंभुवदक्ष
प्रजापतिपुत्री स्वधा । च० १ । ६३ ॥

साह्वयम् । प्र० ३ । १० ॥ द्वि० १ । ६ ।
तृ० २५ । ३१ ॥ २६ । ३-६८ ॥ २८ ।
३९-४१ ॥ स० ७ । २२-२७ ॥ न० ८ ।
१४ ॥ ए० २० । २२ ॥ २२ । १२-१६ ॥
२१-२४ । २९-३२ ॥ २३ । ४८-५५ ॥
२४ । २-२८ ॥

साह्वयायनः । पराशरस्य गुरुः । ऋ० । तृ० ८ ।
८ ॥

सात्यकिः । क्ष० सो० वं० । सत्यकस्य पुत्रः । तस्य
युयधान इति नाम । तत्पुत्रः ९ जयः । न०
२४ । १३-१४ ॥ प्र० १० । १८ ॥

सात्वतः । क्ष० सो० वं० । आयोः पुत्रः । तत्पुत्राः
भजमानः भजिः दिव्यः २ वृष्णिः देवावृषः १
अन्धरुः महाभोजश्च इति सप्त । न० २४ । ६ ॥

सात्वतसंहिता । श्रीभागवतम् । प्र० ७ । ६ ॥

सात्वततन्त्रम् । नारदकृतम् । प्र० ३ । ८ ॥

सात्वताः । भक्ताः । प्र० १४ । २५ ॥ द्वि० ४ ।
१४ ॥

साधुः । तद्वक्षणम् । प्र० ५ । २४ ॥ १८ । ५० ॥

तृ० २५ । २१-२४ ॥ च० ११ । १० ॥

२० । ३, ५-६, २९ ॥ २२ । १४, १९ ॥

पं० १ । २-३ ॥ ५ । २-३ ॥ प० ५ ।

४४ ॥ ९ । ४८ ॥ १७ । ३७ ॥ स० ४ ।

३०-४२ ॥ अ० ७ । ३९, ४४ ॥ ११ ।
४८ ॥ न० २१ । ५-१६ ॥ द० १ ।
५८ ॥ २ । ३०-३१ ॥ ७ । १३ ॥ २४ ।
४-५ ॥ ३२ । १९ ॥ ४८ । ३१ ॥ तेषां
स्तुतिः । द० ८४ । ११ ॥ तत्सङ्गमहिमा ।
ए० १२ ॥

साध्या । २ दक्ष प्रजापतेः पुत्री । धर्मप्रजापते
भार्या । तत्पुत्राः साध्याः । प० ६ । ७ ॥

साध्याः । धर्मस्य पुत्राः । प० ६ । ७ ॥ द्वि० ३ ।
४ । तेषां ब्रह्मणा सृष्टिः । तृ० २० । ४२ ॥

सामवेदः । प्र० ४ । २० ॥ तद्वर्ता जैमिनिः । २१ ॥
द्वा० ६ । ५२ ॥

सान्दीपिनिः । अवन्तीपुरवास्तन्यः काश्यो ब्राह्मणः ।
श्रीकृष्णरामयोर्गुरुः । द० ४५ । ३१ ॥ तृ०
३ । २ ॥ तस्य मृतपुत्रानयनं श्रीकृष्णेन । ३८-
४६ ॥

साम्बः । क्ष० सो० वं० । श्रीकृष्णस्य पुत्रः । तन्माता
जाम्बवती । द० ६१ । ११ ॥ तेन दुर्योधनपुत्र्याः
लक्ष्मणायाः स्वधर्मोऽपहरणं तस्य कौरवैरन्यथं
बलरामेण मोचनं च । ६८ ॥ तस्य स्त्रीपत्न्यकल्प-
नम् । ऋषिभिर्बुधकुमारानां शापश्च । ए० १ ।
१४-१७ ॥ तस्य सुव्रतपण्यावतारः । तृ० १ ।
३० ॥

१ सायम् । पुष्पाण्यस्य पुत्रः । तन्माता प्रभा । च०
१३ । १३ ॥

२ सायम् । धातृनामकस्यादित्यस्य पुत्रः । तन्माता
बुधः । प० १८ । ३ ॥

सारणः । क्ष० मो० वं० । वसुदेवस्य पुत्रः । तन्माता
रेहिणी । न० २४ । ४६ ॥ प्र० १४ । २८ ॥

सारमेयः । क्ष० सो० वं० । श्वफल्कस्य पुत्रः ।
न० २४ । १६ ॥

सारमेयादन्धे । नरकः । पं० २६ । ७ । २७ ॥

सारस्वतः । क्रि० । द्वि० ७ । ४५ ॥

सारस्वताः । देशः । प्र० १० । ३४ ॥

१ सार्वभौमः । क्ष० सो० वं० । २ विदूरथस्य
पुत्रः । तत्पुत्रः २ जयसेनः । न० २२ । १० ॥

२ सार्वभौमः । देवगुह्यस्य पुत्रो भगवदवतारः ।
तन्माता २ सरस्वती । सः महाबल्ये इन्द्रपदं
दास्यति । अ० १३ । १७ ॥

१ सार्वर्णिः । विवस्वतः छायादेव्यां जातः पुत्रः ।
प० ६ । ४१ ॥ सः अष्टमो मनुः । अ० १३ ।
११ ॥

२ सार्वर्णिः । अथर्वविद्विषिः । द्वा० ७ । ३ ॥

३ सार्वर्णिः । पौराणिकः ऋषिः । द्वा० ७ । ५ ॥

सार्वर्णिमन्वन्तरम् । अष्टममन्वन्तरशब्दं पश्यत ॥

१ सावित्री । सवित्रुः पुत्री । प० १८ । १ ॥

२ सावित्री । प्लक्षद्वीपस्था नदी । पं० २० । ४ ॥

सिंहः । क्ष० सो० वं० । श्रीकृष्णस्य पुत्रः ।
तन्माता लक्ष्मणा । द० ६१ । १५ ॥

सिंहलः । जम्बूद्वीपस्योपद्वीपः । पं० १९ । ३० ॥

सिंहिका । दितेः पुत्री । हिरण्यकशिपोः स्वसा । विम-
चित्तेर्भार्या । तत्पुत्रो राहुः । प० ६ । ३७ ॥
१८ । १३ ॥

सिद्धपदम् । क्षेत्रम् । तत्र देवहूत्या तपस्त्वप्त्वा सिद्धि-
ः प्राप्तिः । तृ० ३३ । ३१ ॥

सिद्धाः । देवयोनयः । तेषां सृष्टिः । त० २० । ४४ ॥

१ सिद्धिः । भगनामकादित्यस्य भार्या । प० १८ ।
२ ॥

२ सिद्धिः । अणिमादिसिद्धयः । प० १५ ॥

१ सिनीवाली । अङ्गिरसः पुत्री । तन्माता २ शङ्खा ।
च० १ । ३४ ॥ सा धातुर्भार्या । प० १८ ।
३ ॥

२ सिनीवाली । शात्मलिङ्गीपस्था नदी । पं० २० ।
१० ॥

सिन्धुः । नदी । पं० १९ । १८ ॥

सिन्धुद्वीपः । क्ष० सू० वं० । नामस्य पुत्रः । तत्पुत्रः
अनुतापुः । न० ९ । १६ ॥

१ सीता । गङ्गायाः शाखाभूता नदी । पं० १७ ।
५-६ ॥

२ सीता । सीरध्वजस्य पुत्री । श्रीरामस्य भार्या ।
न० १३ । १८ ॥ तस्या विवाहः । १० । ७ ॥
तस्यागो रामेण । ११ । १० ॥ पुत्रौ कुशो लवश्च ।
११ ॥ तस्या भूविवरप्रवेशः । १५ ॥

सीरध्वजः । क्ष० सू० वं० । निमिवंश्यस्य हस्वरोम्णः
पुत्रः । तत्पुत्री २ सीता । न० १३ । १७-
१८ ॥ तत्पुत्रः कुरुध्वजः । १९ ॥

सुहः । क्ष० सो० वं० । २ बलेर्भार्यायां दीर्घतमस्र
ऋषेर्जातः पुत्रः । न० २३ । ५ ॥

सुकन्या । शर्यातिराजस्य पुत्री । न० ३ । २ ॥
च्यवनऋषेर्भार्या । १० ॥ तदुपाख्यानम् । ३ ॥

१ सुकर्मा । त्रयोदशमन्यन्तरीयो देवगणः । अ० १३ ।
३१ ॥

२ सुकर्मा । क्ष० सो० वं० । श्वफल्कस्य पुत्रः । न०
२४ । १६ ॥

३ सुकर्मा । सामगो जैमिनेः शिष्यः ऋषिः । तच्छि-
ष्यौ कौमल्यो हिरण्यनामः, पौन्यज्जिश्च । द्वा ६ ।
७६-७७ ॥

सुकुमारः । क्ष० सो० वं० । २ घृष्टकेतोः पुत्रः ।
तत्पुत्रः २ वीतिहोत्रः ॥ न० १७ । ९ ॥

सुकृतिः । दशममन्वन्तरीय ऋषिः । अ० १३ ।
२२ ॥

सुकेतनः । क्ष० सो० वं० । सुनीयस्य पुत्रः । तत्पुत्रः
धर्मकेतुः । न० १७ । ८ ॥

सुकेतुः । क्ष० सू० वं० । नन्दिवर्धनस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रः देवरातः । न० १३ । १४ ॥

१ सुखम् । धर्मप्रजापतेः पुत्रः । तन्माता शान्तिः ।
च० १ । ५१ ॥

२ सुखम् । दुःखसुखात्ययः । ए० १९ । ४१ ॥

सुखीनलः । क्ष० सो० वं० । नृचक्षुषः पुत्रः ।
तत्पुत्रः परिष्ठवः । न० २२ । ४१-४२ ॥

सुगतिः । गयस्य पुत्रः । पं० १५ । १४ ॥

सुग्रीवः । वानरः । न० १० । १९ ॥

सुचारुः । क्ष० सो० वं० । श्रीकृष्णस्य पुत्रः ।
तन्माता रुक्मिणी । द० ६१ । ८ ॥

सुचीरा । श्वफल्कस्य पुत्री । न० २४ । १७ ॥

सुज्येष्ठः । शुक्रस्य अमिमित्रस्य पुत्रः । द्वा० १ ।
१६ ॥

सुतपसः । अष्टममन्वन्तरीया देवाः । अ० १३ । १२ ॥

१ सुतपाः । क्ष० सू० वं० । न० १२ । १२ ॥

२ सुतराः । क्ष० सू० वं० । हेमस्य पुत्रः । तत्पुत्रः
२ बलिः । न० २३ । ४ ॥

३ सुतपाः । वसुदेवस्य ग्रामवीर्यं नाम । तत्पत्नी
श्रुतिः । द० ३ । ३२-३३ ॥

सुतलम् । तृतीयोऽधोलोकः । तदुत्पत्तिः । द्वि० १ ।
३७ ॥ ५ । ४० । पं० २४ । ७ ॥ तद्वर्जनम् ।
१८ ॥

सुत्राणाः । त्रयोदशमन्वन्तरीया देवाः । अ० १३ ।
३१ ॥

१ सुदर्शनः । क्ष० । १ भरतस्य पुत्रः । पं० ७ ।
३ ॥

२ सुदर्शनः । [अग्नेः पुत्रः] ओधवत्या भर्ता । न० २ ।
१८ ॥

३ सुदर्शनः । ऋ० । प्र० ९ । ७ ॥

४ सुदर्शनः । क्ष० सू० वं० । ध्रुवसन्धेः पुत्रः ।
तत्पुत्रः अमिवर्णः । न० १२ । ५ ॥

५ सुदर्शनः । विशाधरः । तस्य अङ्गिरसां शापेन
अजगरजन्मप्राप्तिः तेन नन्दगोपग्रहणं कृष्णेन तं
हत्वा मोक्षणं च । द० ३४ । १२ ॥

सुदर्शनम् । विष्णुचक्रम् । राहोर्मासात्सूर्यचन्द्रयो
रक्षणम् । पं० २४ । १-३ ॥ अपाण्डवेयात्स-
निवारणम् । प्र० ८ । १३ ॥ तत्सुतिः १
अम्बरीपराजकृता । न० ५ । ३-११ ॥

सुदक्षिणः । पौण्ड्रक्यासुदेवस्य पुत्रः । तेन श्रीकृष्ण-
धर्ष्य दक्षिणाम्नेः आभिचारामिनिर्माणम् । प्रति
निवृत्तेन तेनैवामिना काशीपत्तनदाहश्च । द० ६६ ।
२८-४३ ॥

सुदामा । मालाकारः । तेन श्रीकृष्णरामयोः सत्कारः ।
द० ४१ । ४३-५३ ॥ तत्कृता भगवत्सुतिः ।
४५-४७ ॥

सुदामिनी । २ अमीरस्य माया । न० २४ ।
४४ ॥

७ सुमतिः । क्ष० सो० वं० । सुमत्सेनस्य पुत्रः ।
तत्पुत्रः । १ सुवलः । न० २२ । ४८ ॥

१ सुमन्तुः । ऋ० । व्यासशिष्योऽथर्ववित् । द्वा०
६ । ५३ ॥ प्र० ४ । २२ ॥

२ सुमन्तुः । जैमिनेः पुत्रः । सामगः । तत्पुत्रः
सुनान् । द्वा० ६ । ७५ ॥ तच्छिष्यः कवन्धः ।
७ । १ ॥

१ सुमनाः । उत्सुकस्य पुत्रः । च० १३ । १७ ॥

२ सुमनाः । १ मधोभार्या । तत्पुत्रो वीरप्रतः । पं०
१५ । १५ ॥

सुमाली । असुरः । अ० १० । ५७ ॥

१ सुमित्रः । क्ष० सू० वं० । इक्ष्वाकुवंशस्यान्तिमः
क्षत्रियः । न० १२ । १५ ॥

२ सुमित्रः । क्ष० सो० वं० । २ वृष्णेः पुत्रः ।
न० २४ । १२ ॥

३ सुमित्रः । क्ष० सो० वं० । २ शमीकस्य पुत्रः ।
तन्माता सुदामिनी । न० २४ । ४४ ॥

४ सुमित्रः । क्ष० सो० वं० । श्रीकृष्णस्य पुत्रः ।
तन्माता जाम्बवती । द० ६१ । ११ ॥

सुयज्ञः । उशीनराणां राजा । तत्कथा । स० २ ।
२८-६० ॥

सुयज्ञाः । चतुर्थो मौर्यः । द्वा० १ । १४ ॥

१ सुरथः । क्ष० सू० वं० । रणकस्य पुत्रः । न०
१२ । १५ ॥

२ सुरथः । क्ष० सो० वं० । १ जहोः पुत्रः । तत्पुत्रः
२ विदूरथः । न० २२ । ९ ॥

सुरभिः । दक्षप्रजापतिपुत्री । कश्यपस्य भार्या ।
तत्पुत्रा गोमहिषप्रभृतयो द्विशफाः । प० ६ ।

२६-२७ ॥ तथा इन्द्रेण सह श्रीकृष्णस्या-
भिषेकः । द० २७ ॥ तत्कृता श्रीकृष्णस्तुतिः ।
१९-२० ॥

सुरसनम् । वनम् । तृ० २३ । ४० ॥

१ सुरसा । नदी । पं० १९ । १८ ॥

२ सुरसा । २ दक्षप्रजापतिपुत्री । कश्यपस्य भार्या ।
तत्पुत्रा यातुधानाः । प० ६ । २५ । २८ ॥

सुरान्तकः । राक्षसः । तस्य वधः । न० १० । १८ ॥

सुराष्ट्रः । देशः । तृ० १ । २४ ॥

सुरश्चिः । उत्तानपादस्य भार्या । तत्पुत्रः उत्तमः ।
च० ८ । ८ ॥ तथा स्वसपत्नीपुत्रस्य ध्रुवस्य
अधिक्षेपकरणम् । १०-१३ ॥ तस्याः मरणम् ।
१० । ३ ॥

सुरोचनम् । शाल्मलिद्वीपस्थं वर्षम् । पं० २० ।
९ ॥

सुरोचिः । वसिष्ठस्य पुत्रः । तन्माता ऊर्जा । च०
१ । ४०-४१ ॥

सुरोदः । समुद्रः । पं० १ । ३३ ॥ २० । १३ ॥

सुवशः । क्ष० सो० वं० । वसुदेवस्य पुत्रः । तन्माता
श्रीदेवा । न० २४ । ५१ ॥

सुवर्चला । भरतवंशस्य परमेष्ठिनो भार्या । तत्पुत्रः
प्रतीहः । पं० १५ । ३ ॥

सुवर्णम् । कनकम् । तस्य कलिस्थानत्वम् । प्र०
१७ । ३८-३९ ॥ १२ । १४ ॥

सुवासनाः । दशममन्वन्तरिया देवाः । अ० १३ ।
२२ ॥

१ सुवीरः । क्ष० सो० वं० । क्षेम्यस्य पुत्रः । तत्पुत्रः
रिपुञ्जयः । न० २१ । २९ ॥

२ सुवीरः । क्ष० सो० व० । २ शिवे पुत्र । न० २३ । ३ ॥

३ सुवीरः । क्ष० सो० व० । देवश्रवस पुत्र । तन्माता कसवती । न० २४ । ४१ ॥

सुव्रतः । क्ष० सो० व० । क्षेमस्य पुत्र । तत्पुत्र (धर्मनेत्र ।) धर्मसूत्र । न० २२ । ४८ ॥

सुशर्पा । अन्तिम कण्व । तद्भृत्येन वृषलेन त हत्वा राज्यकरणम् । द्वा० १ । २२-२३ ॥

सुशान्तिः । क्ष० सो० व० । ४ शान्ते पुत्र । तत्पुत्र पुरुज । न० २१ । ३१ ॥

सुपुष्पा । नाडी । द्वि० २ । २४ ॥

१ सुपेणः । स्वारीचिषमनो पुत्र । अ० १ । १९ ॥

२ सुपेणः । क्ष० सो० व० । षष्टिमत पुत्र । तत्पुत्र २ सुनीथ । न० २२ । ४१ ॥ [प्र० १४ । ३१] ॥

३ सुपेणः । क्ष० सो० व० । वसुदेवस्य पुत्र । तन्माता देवकी । न० २४ । ५४ ॥

सुपोमा । नदी । पं० १९ । १८ ॥

सुहृः । क्ष० सो० व० । उग्रसेनस्य पुत्र । न० २४ । २४ ॥

१ सुहोत्रः । क्ष० सो० व० । क्षत्रवृद्धस्य पुत्र । तत्पुत्रा कादय कुत्र गृह्तमद इति त्रय । न० १७ । ३ ॥

२ सुहोत्रः । क्ष० सो० व० । सुधनुष पुत्र । तत्पुत्र च्यवन । न० २२ । ५ ॥

३ सुहोत्रः । क्ष० सो० व० । पाण्डस्य सहदेवस्य पुत्र । तन्माता विनया । न० २० । ३१ ॥

सूकरधुत्वम् । नरक । पं० २३ । ७ । १६ ॥

सूचीधुत्वम् । नरक । पं० २६ । ७ । ३६ ॥

सूचकः । परदोषस्य वक्ता । प्र० १७ । २२ ॥

सूतः । रोमहर्षणस्य पुत्र । उग्रश्रमा नाम पौराणिक । त प्रति शौनकादीना श्रेयस्साधनरुचनप्रार्थना । प्र० १ । ६-२३ ॥ तद्वत् व्यासनमनरूप मङ्गलम् । २ । २ ॥ तद्वत् शुक्लचार्यनमनरूप मङ्गलम् । ३ ॥ तेन परीक्षितयाकथनारम्भ । ७ । १२-॥ अनेनैव महाभारतभागवतादीना शौनकादिभ्य कथनम् ॥

सूनुता । धर्मस्य भार्या । तत्पुत्र सत्यसेन । अ० १ । २५ ॥ सत्यसेनस्य स्वधामा सत्यसह इति च नामान्तरे । १३ । २९ ॥

सूर्या । अनुद्वादस्य भार्या । पुत्रौ वाष्कलो महिश्च । पं० १८ । १६ ॥

सूर्यः । सूर्यमण्डलाभिमानी देव । तत्तुति जडभरत कृता । पं० ७ । १४ ॥ तेन मेरु ध्रुव च प्रदक्षिणेन परिभ्रमणम् । २२ । १-॥ तद्रथ-वर्णनम् । पं० २१ । १३ ॥ तत्तुति याज्ञवल्क्य-कृता । द्वा० ६ । ६७-७२ ॥ याज्ञिरूपधरेण तेन याज्ञवल्क्याय वाचमनीयमहितोपदेश । ७३-७४ ॥ तेन द्वावजगन्मानमनप्रसार । ११ । ३०-५० ॥ त्रेष निम्नच्छब्दे पश्यत । तस्य-मारथि अनू अरुण । पं० ६ । २२ ॥

सूर्यवेद्यः । न० १-१३ ॥

सूर्योपरागवर्णनम् । द० ८० ॥

१ सूत्रयः । उत्तममनो पुत्र । अ० १ । २३ ॥

२ सूत्रयः । क्ष० सो० व० । कालनरस्य पुत्र । तत्पुत्र २ जनोत्तय । न० २३ । १ ॥

३ सूत्रयः । क्ष० सो० व० । २ शूरस्य पुत्र । न०
२४ । २९ ॥ तद्गार्या उग्रसेनपुत्री राष्ट्रपाली ।
तत्पुत्रा १ वृषदुर्मर्षणादय । ४२ ॥

४ सूत्रयाः । पाञ्चालाना पाण्डवाना च नामैतत् ।
प्र० ७ । १३ ॥

सूत्रयः । क्ष० सो० व० । कर्मजित् पुत्र ।
तत्पुत्र विप्र । न० २२ । ४७ ॥

१ सूष्टिः । क्ष० सो० व० । उग्रसेनस्य पुत्र । न०
२४ । २४ ॥

२ सूष्टिः । जगत्सूष्टि । सा दशविधा । वृ० १० ॥
तस्या क्रम । न० १ । ८ ॥ तत्कथाकथनम् ।
द्वि० ५ । २१-४२ ॥ ६ । १-१० ॥ १० ।
१०-३२ ॥ वृ० ५ । २३-३६ ॥ ६ ।
१-३३ ॥ ९ । २०-२५ ॥ १० । ११-
२८ ॥ ५० २४ ॥

१ सेतुः । रामसेतु । न० १० । १६ ॥ ६० ७९ ।
१५ ॥

२ सेतुः । क्ष० सो० व० । द्रुह्यो पौत्र । वज्रो पुत्र ।
तत्पुत्र आरव्य । न० २३ । १४-१५ ॥

१ सेनजित् । क्ष० सू० व० । कृशाश्वस्य पुत्र ।
तत्पुत्र युनाश्व । न० ६ । २५ ॥

२ सेनजित् । क्ष० सो० व० । विशदस्य पुत्र ।
तत्पुत्रा रुचिराश्व दृढहनु कादय वत्सश्च । न०
२७ । २३ ॥

३ सेनजित् । अप्सरा फाल्गुनमासनेत्री । द्वा०
११ । ४० ॥

सैन्यवः । क्ष० । जयद्रथ । प्र० १५ । १६ ॥

सैन्यवापनः । ऋ० शुनकस्य शिष्य । द्वा० ७ । ३ ॥

सोमः । चन्द्रमण्डलाभिमानो देव । अत्रे पुत्र ।
तन्माता अनसूया । स ब्रह्मर्षोऽग्नौ जात । व०

१ । १५ । ३३ ॥ तस्य अत्रिऋषेर्नैत्राज्जननम् ।
न० १४ । २-३ ॥ तेन राजसूयन यजनम् । ४ ॥

तेन बृहस्पतिपत्न्यास्ताराया परिग्रह । तस्य
तस्या जात पुत्रो बुध । ४-१४ ॥ तद्गार्या
नक्षत्राभिमानिन्यो ७ दक्षप्रजापतिपुत्रोऽश्विन्या-
दय सप्तविंशति । तस्य यक्ष्मरोगप्राप्ति । प०
६ । २३ ॥ द्वि० ३ । ९ ॥

१ सोमकः । क्ष० सो० व० । ३ सहदेवस्य पुत्र ।
तत्पुत्रो जन्तु । न० २२ । १ ॥ तस्य शत पुत्रा
तेषु यवीयान् पृषत । २ ॥

२ सोमकः । क्ष० सो० व० । श्रीकृष्णस्य पुत्र ।
तन्माता कालिन्दी । द० ६१ । १४ ॥

१ सोमदत्तः । क्ष० सू० व० । कृशाश्वस्य पुत्र ।
तत्पुत्र ३ सुमति । न० २ । ३६ ॥

२ सोमदत्तः । क्ष० सो० व० । बाहीकस्य पुत्र ।
तत्पुत्रा भूरि भूरिश्रवा शलश्च । न० २२ ।
१८-१९ ॥

सोममण्डलम् । प० २२ । ८-१० ॥

सोमशर्मा । सप्तमो मौर्य । द्वा० १ । १४-१५ ॥

सोमापिः । क्ष० सो० व० । जरासन्धस्य पौत्र ॥
तत्पुत्र श्रुतश्रवा । न० २२ । ९ ॥

सोदञ्जिः । क्ष० सो० व० । यदुचशान्तर्गतहैहयव-
श्यस्य कुन्ते पुत्र । तत्पुत्र महिष्मान् । न०
२३ । २२ ॥

सौदासः । क्ष० सू० व० । मुद्रामस्य पुत्र । तस्य-
मित्रसह इति कल्माषपाद इति च नामान्तरे ।

तद्धार्या मदयन्ती । न० ९ । १८ ॥ तस्य
वसिष्ठशापादिकथा । १९-४० ॥ तत्पुत्रः
अश्मको विसिष्टाजातः । ३९ ॥

सौवली । गान्धारी । प्र० १३ । ३० ॥

सौमगः । वामनरूपिणो भगवतः पुत्रस्य बृहच्छ्लोकस्य
पुत्रः । प० १८ । ८ ॥

सौमरिः । बह्वृच ऋषिः । देवमित्रस्य शिष्यः । द्वा०
६ । ५६ ॥ तद्धार्याः मान्धातुराजुष्यः पञ्चाशत् ।
न० ६ । ३८ ॥ तस्य योगप्रभावादिकथा ।
३८-५४ ॥ तेन गरुडाय शापदानम् । द०
१७ । १-११ ॥ द्वि० ७ । ४५ ॥

सौमनस्यम् । शात्मलं वर्षम् । पं० २० । ९ ॥

सौम्याः । पितृगणेष्वन्यतमाः । तद्धार्या स्वायंमुवमनु-
पुत्री स्वया । च० १ । ६३ ॥

सौररथपरिवर्तः । पं० २१ । ९-॥

सौरो गणः । द्वा० ११ । २९-५० ॥

सौवीराः । देशः । प्र० १० । ३५ । तृ० १
२४ ॥

स्कन्दः । अभिनामकवसोः कृत्तिकायामुत्पन्नः पुत्रः ।
तत्पुत्रा विद्याखादयः । प० ६ । १४ ॥

स्तनयितनवः । विद्योतस्य पुत्रा । प० ६ । ५ ॥

स्तम्भनम् । अग्न्यादीनां निर्वर्धिकरणरूपा सिद्धिः ।
प० १५ । २९ ॥

१ स्तुतिः । भगवत्स्तोत्रम् । अर्जुनेन । प्र० ७ ।

२२-२५ ॥ उत्तरादेव्या । ८ । ९ ॥ कुन्त्या । ८ ।

१८-४३ ॥ भीष्माचार्येण । ९ । ३२-४२ ॥

हास्तिनपुरस्त्रीभिः । १० । २१-३० ॥ आनर्त-

देशजनेः । ११ । ६-९ ॥ शुकाचार्येण । द्वि०

४ । १२-२४ ॥ तत्त्वाभिमानिदैवैः । तृ० ५ ।

३८-५० ॥ ब्रह्मणा । ५ । १२-१६ । ९ ।

१-२५ ॥ रुद्रेण कृता स्तुतिः । १४ । ३४-

३५ ॥ ऋषिभिः । १३ । ३४-४५ ॥ सनका-

दिभिः । १५ । ४६-५० ॥ देवैः । १९ ।

३० ॥ ब्रह्मणा । २० । २७ ॥ कर्दमेन । २१ ।

१३-२१ ॥ २४ । २७-३४ ॥ गर्भस्येन

जीवेन । ३१ । १२-२१ ॥ देवहृत्या । ३३ ।

२-८ ॥ देवैः । च० १ । ५६-५७ ॥ दक्ष-

प्रजापतिना । ७ । २६-४७ ॥ ध्रुवेण । ९ ।

६-१७ ॥ धरादेव्या । १७ । २९-३६ ॥

पृथुना । २० । २३-३१ ॥ रुद्रेण । २४ ॥

३३-६८ ॥ प्रचेतोभिः । ३० । २२-४२ ॥

नामैर्यज्ञे ऋत्विभिः । पं० ३ । ४-१५ ॥

इत्यवृते रुद्रेण । १७ । १७-२४ ॥ भद्राश्वे

भद्रश्रोत्रेभिः । १८ । २-६ ॥ हरिवर्षे प्रहादेन

नरसिंहस्तुतिः । १८ । ८-१४ ॥ केतुमाले रमा-

देव्या हृषीकेशस्तुतिः । १८-२३ ॥ रम्यकवर्षवासिना

वैवस्वतमनुना मत्स्यरूपभगवत्स्तुतिः । २५-२८ ॥

कूर्मरूपिभगवत्स्तुतिः । ३०-३३ ॥ उत्तरकुरु

मृदेव्या कृता यज्ञवराहस्तुतिः । ३५-३९ ॥

किंपुरुषे हनुमता श्रीरामस्तुतिः । १९ । ३-८ ॥

भारतवर्षे नारदेन नारायणाय । ११-१५ ॥

नारदेन ब्रह्मसभायाम् । २५ । ९-१३ ॥ दक्ष-

प्रजापतिना कृता हंसगुह्याख्या स्तुतिः । प०

४ । २३-३४ ॥ देवैः । ९ । २१-२७ ॥

३१-४५ ॥ वृत्रामुणे । १२ । २४-२७ ॥

चित्रकेतुना । १६ । ३४-४८ ॥ ब्रह्मादिदैवैर्नृ-

सिंहाय । स० ८ । ४०-५५ ॥ प्रहादेन

नृसिंहाय । ९ । ८-५० ॥ ब्रह्मणा । अ०
 ५ । २६-५० ॥ ६ । ८-१७ ॥ देवकी-
 सत्तिकागृहे ब्रह्मणा । द० २ । २६-४० ॥
 वसुदेवेन । ३ । १३-२१ ॥ देवक्या । २४-
 २७ ॥ नलकूबरमणिप्रीवाभ्याम् । १० । २९-
 ३६ ॥ ब्रह्मणा । १४ । १-४० ॥ नागपत्नीभिः ।
 १६ । ३९-५० ॥ इन्द्रेण । २७ । ४-१३ ॥
 सुरभ्या । १९-२० ॥ वरुणेन । २८ । ५-८ ॥
 गोपिकाभिः । २९ । ३१-४१ ॥ नारदेन ।
 ३७ । १०-२४ ॥ अकूरेण । ३८ । ७-२२ ॥
 ४० । १-३० ॥ सुदामनाम्ना मालाकारेण ।
 ४१ । ४५-४७ ॥ पुनरकूरेण । ४८ ।
 १८-२७ ॥ कुन्त्या । ४९ । ११-१३ ॥
 मुचुकुन्देन । ५१ । ४६-४८ ॥ जाम्बवता ।
 ५६ । २५-२८ ॥ भृदेव्या । ५९ । २५-
 ३१ ॥ माहेश्वरज्वरेण । ६३ । २५-२८ ॥
 हरेण । ३४-४५ ॥ कृकलासरूपिणा नृगेण ।
 ६४ । २६-२९ ॥ राजभिर्दूतद्वारा । ७० ।
 २५-२९ ॥ राजभिः । ७३ । ८-१६ ॥
 सुहृद्भिः । ८३ । ३-४ ॥ ऋषिभिः । ८४ ।
 १६-२६ ॥ वसुदेवेन । ८५ । ३-२० ॥
 देवक्या । २९-३१ ॥ महायलिना । ३९-
 ४६ ॥ बहुलाधेन । ८६ । ३१-३५ ॥ श्रुतदे-
 वेन । ४४-४८ ॥ देवैः । ९०४ । ९-११ ॥
 जायन्तेयैः । ५ । २९-३० ॥ ३३-३४ ॥
 देवैर्नरनारायणाय । ६ । ७-१९ ॥ उद्धवेन । २९ ।
 ३-६ ॥ मार्कण्डेयेन । द्वा० ८ । ४१-४९ ॥
 २ स्तुतिः । प्रतिहर्तुर्भार्या । पं० १५ । ५ ॥
 स्तोत्रम् । १ स्तुतिशब्दं पश्यत ॥

स्तोत्रः । गोपालः । द० १५ । २० ॥
 स्त्री । स्त्रियः । तत्कृता भगवत्स्तुतिः । प्र० १० ।
 २१-३० ॥ तासां सौन्दर्यवर्णनम् । तृ० २० ।
 २९-३१ ॥ २२ । १७-१८ । ३६ ॥ च०
 २५ । २२-२४ ॥ पं० २ । ६-१६ ॥
 अ० ८ । ४२-४६ ॥ १२ । १८-२२ ॥
 द० ६ । ५-६ ॥ ९ । ३ । तासां तत्सङ्गिनां
 च निन्दा । तृ० ३१ । ३२-४३ ॥ पं० ५ ।
 २॥ १४ । ९ ॥ पं० १८ । २९-३० । ४०-
 ४२ । स० ६ । १७-१८ ॥ १२ । ९ ॥ १४ ।
 ११-१३ ॥ अ० ९ । ९-१० ॥ न० ६ ।
 ५०-५२ ॥ १४ । ३६-३८ ॥ १९ । १७ ।
 पं० ८ । ७-१४ ॥ १४ । २९-३० ॥
 २६ । ८-२४ ॥ तासां स्वभावः । पं० १८ ।
 ४१-४२ ॥ तद्धर्माः । स० ११ ।
 २५-२९ ॥ तास्विन्द्रेण ब्रह्महत्याविभागः ताभ्यः
 शश्वत्कामवरदानं च । पं० ९ । ९ ॥ तासां पति-
 रेव दैवतम् । पं० १८ । ३२-३६ ॥ अनेकपुरुषा-
 णामेका भार्या । च० ३० । १६ ॥ पं० ४ ।
 १६ ॥ न० २२ । २८ ॥ २४ । ३४-३६ ॥
 स्थण्डिलेषु । क्ष० सो० वं० । रौद्राश्वस्य पुत्रः । न०
 २० । ४ ॥
 स्थानम् । पुराणलक्षणम् । पं० १-२६ ॥ द्वि०
 १० । ४ ॥
 स्थितिः । वैकुण्ठविजयः जगतः पालनं च । स्थान-
 शब्दं पश्यत । द्वि० १० । ४ ॥
 समयः । धर्मप्रजापतेः पुत्रः । तन्माता पुष्टिः । च० १ ।
 ५१ ॥

स्मृतिः । गुणः । प० १६ । २८ ॥

स्यमन्तकः । मणिः । तस्य सत्राजिता सूर्यात्प्राप्तिः ।

द० ५६ । १-३ ॥ जाम्बवता तस्यापहरणम् ।

१४ ॥ जाम्बवता जाम्बवत्या सह तस्य मणेः

श्रीकृष्णाय प्रदानम् । ३२ ॥ श्रीकृष्णेन सत्राजिते

दत्तस्य तस्य पुनः सत्राजिता श्रीकृष्णाय सत्य-

भामया सह दानम् । ४०-४४ ॥

स्यमन्तपञ्चकम् । समन्तपञ्चकम् । परशुरामेण क्षत्रि-

यान्हत्वा तदुधिरेण निर्मितं हृदानां पञ्चकम् ।

न० १६ । १९ ॥

स्वः । स्वर्लोकः । तृतीय ऊर्ध्वलोकः । तदुत्पत्तिः ।

द्वि० ५ । ३८-४२ ॥

स्वच्छन्दमृत्युः । सिद्धिः । ए० १५ । ७ । २४ ॥

१ स्वधा । स्वायंभुवदक्षस्य पुत्री । अग्निष्वात्तादिपितृ-

गणस्य पत्नी । तत्पुत्र्यौ वयुना धारणी च । च०

१ । ६३-६४ ॥

२ स्वधा । प्राचेतसदक्षप्रजापतिपुत्री । अन्निरप्रजा-

पनेर्भार्या । तत्पुत्राः पितरः । प० ६ । १९ ॥

३ स्वधा । पितृनुदिदस्य द्रव्यत्यागः । द्वि० ७ ।

३८ ॥

स्वधामा । द्वादशमन्वन्तरीयो भगवदवतारः । अ०

१३ । २९ ॥

स्वभावः । प० १७ । १९ ॥ द्वि० ५ । १४ ।

२१ । ३४ ॥ ६ । ४१ ॥

स्वयंभोजः । द० मो० वं० । ४ गिनेः पुत्रः ।

तत्पुत्रः हृदीरुः । न० २४ । २६ ॥

स्वरसः । शास्त्रनिर्णीपस्य पत्न्यः । पं० २० । १० ॥

स्वरागः । गमानां नेपां ब्रह्मन् उत्पत्तिः । तृ० १२ ।

४७ ॥

स्वर्गसुखम् । ए० १० । २३-२६ ॥ १९ ।

४२ ॥

स्वर्गः । जामे. पुत्रः । तत्पुत्रः नन्दिः । प० ६ ।

६ ॥ स्वर्णप्रस्थः । जम्बूद्वीपस्योपद्वीपः । पं० १९ ।

२९-३० ॥

स्वर्णरोमा । क्ष० सू० वं० । महारोग्णः पुत्रः । तत्पुत्रः

हस्वरोमा । न० १३ । १७ ॥

१ स्वर्भानुः । राहुः । पं० २४ । १ ॥ दनुपुत्रस्य

विप्रचितेः पुत्रः । दनुपुत्रस्त्वन्यः । शेषं राहुग्रन्थे

पश्यत ॥

२ स्वर्भानुः । दनुपुत्रोऽमुरः । तत्पुत्री नमुचेर्भार्या

सुप्रभा । प० ६ । ३०-३२ ॥

३ स्वर्भानुः । द० सो० वं० । श्रीकृष्णस्य पुत्रः ।

तन्माता सत्यभामा । द० ६१ । १० ॥

स्वर्लोकः । तृतीय ऊर्ध्वलोकः । अस्य ज्योतिरिति

नामान्तरम् । द्वि० १ । २८ ॥ ५ । ३८ ॥

स्वर्वीर्या । ध्रुवपुत्रस्य कम्बरस्य भार्या । च० १३ ।

१२ ॥ शेषं २ कम्बरग्रन्थे पश्यत ॥

स्वहः । तुषिनेव्यन्मनः । च० १ । ७ ॥ तुषित-

शब्दं च पश्यत ॥

स्वातन्त्र्यम् । गुणः । प० १६ । २८ ॥

स्वायंभुवः । प्रथमो मनुः । तद्भार्या प्रतम्बा । तयोर्दम्प-

त्योरुक्तावे ब्रह्मणो देहादुत्पत्तिः । तृ० १२ ।

५३ ॥ तत्पुत्रो प्रियवत उगानसादक्ष । १२ ।

५५ ॥ च० ८ । ७ ॥ दुहितः आहूतिः

देवहूतिः प्रमृतिरेति नियः । १ । १ ॥ तृ० ।

१२ । ५४ ॥ ब्रह्मण मत्त संसादः । १३ । ६-

१७ ॥ तस्य मृत्युन्या देवहूत्या वयंसादनाथं

कर्ममाश्रमगमनम् । २१ । ३६ ॥ तेन ऋषिभ्यो
वर्णाश्रमधर्मकथनम् । २२ । ३८ ॥ तेन ध्रुवाय
ज्ञानोपदेशः । च० ११ । ७-३४ ॥ सुनन्दायां
तपस्यता तेन ईशावास्यादिमन्त्रैर्भगवतः स्तुतिः ।
अ० १ । ९-१६ ॥ तं जग्धुमागतेभ्यो रक्षोभ्यः
यज्ञनाम्ना भगवता तस्य परित्राणम् । १७-१८ ॥
स्वायंभुवमन्वन्तरम् । प्रथममन्वन्तरशब्दं पश्यत ॥
स्वारोचिषः । द्वितीयो मनुः । अग्नेः पुत्रः । तत्पुत्राः
धुमान् सुपेणः इत्याद्याः । अ० १ । २० ॥
स्वारोचिषमन्वन्तरम् । द्वितीयमन्वन्तरशब्दं पश्यत ॥
१ स्वाहा । स्वायंभुवदक्षप्रजापतिपुत्री । प्रधानाग्नेर्भार्या ।
तत्पुत्राः पावकः पवमानः शुचिश्च । च० १ ।
६० ॥
२ स्वाहा । देवानुद्दिश्य द्रव्यत्यागः । द्वि० ७ ।
३८ ॥

ह०

१ हंसः । मेरोः केसरपर्वतः । पं० १६ । २६ ॥
२ हंसः । भगवदवतारः ॥ द० २ । ४० ॥
३ हंसः । संन्यासाद्यान्तरभेदः । तृ० १२ । ४३ ॥
प्र० ५ । १० ॥
४ हंसः । ब्रह्मपुत्रः । ऊर्ध्वरेताः । च० ८ । १ ॥
हंसगुह्यम् । २ दक्षकृतं भगवत्तोत्रम् । प० ४ । २२
३४ ॥
हन्तृमान् । किंपुरपरण्डस्थेन तेन श्रीरामस्तुतिः । पं०
१९ । १-८ ॥ द्वि० ७ । ४५ ॥ न० १० । १९ ॥
१ हयग्रीवः । परमात्मनोऽवतारः । द्वि० ७ । ११ ॥
तन्मन्त्रः । पं० १८ । २ ॥ तत्स्तुतिः । ५-६ ॥
स० ९ । ३७ ॥

२ हयग्रीवः । दनुपुत्रोऽयुरः । प० ६ । ३० ॥
हयग्रीवः । १ हयग्रीवशब्दं पश्यत ॥
हयगिरिः । वैश्वानरनामकदानवपुत्रो ऋतुनामकामुरस्य
भार्या । प० ६ । ३४ ॥
हरयः । तामसमन्वन्तरीया देवाः । अ० १ । २८ ॥
१ हरिः । गजेन्द्रमोक्षणार्थमवतीर्णो भगवदवतारः । द्वि०
७ । १५-१६ ॥ तस्मिन् हारिमेधाः । तस्मात्ता
हरिणी । अ० १ । ३०-॥
२ हरिः । ऋषभदेवस्य पुत्रः । तस्मात्ता जयन्तो । पं०
४ । २१ ॥ ए० २ । २१ ॥ तेन निमिराजं
भगवद्धर्मरुचनम् । ४५-५५ ॥
हरिकथामाहात्म्यम् । प्र० १ । १६-१९ ॥ २ ।
५, १५-१८ ॥ ५ । १०, २६-२८ ॥ ६ ।
३४-३६ ॥ १६ । ६-९ ॥ १८ । १०,
१२, १४-१५, १७, ॥ १९ । १५-१६ ॥
द्वि० १ । ७ ॥ २ । ३७ ॥ ३ । १२ ॥ ४ ।
५ ॥ ८ । ४-६ ॥ तृ० ४ । २७ ॥ ५ ।
१-१३, १५, ४५ ॥ ६ । ३५-३६ ॥ ७ ।
१४ ॥ ९ । ५ ॥ १३ । ५० ॥ १४ । ४-
५ ॥ १५ । ४८ ॥ १६ । ६ ॥ १९ ।
३२-३३ ॥ २५ । २५, ३४ ॥ च० ७ ।
३५, ४४ ॥ ९ । ११-॥ २० । २४-२६ ॥
२३ । १२ ॥ २९ । ४०-४१ ॥ ३० ।
१९-२० ॥ पं० १२ । १३ ॥ १८ । ११-
१४ ॥ प० ३ । २६-३२ ॥ ९ । ३९ ॥
न० २४ । ६१ ॥ द० १ । ४, १३-१६ ॥
७ । १-२ । १३ । २ ॥ १४ । ३, ५ ॥
४६ । ४६ ॥ ४७ । १८ ॥ ६० । ४२ ॥

७० । ३९ ॥ ८० । २० ॥ ८३ । ३ ॥ ८६ ।
 ३४ ॥ ८७ । १६, २१, ४० ॥ ९० ।
 ४९-५० ॥ ९० ३ । २ ॥ ५ । ३६-३७ ॥
 ६ । ९, १९, २४, ४४, ४८-४९ ॥ ११ ।
 २० ॥ १४ । २७ ॥ २६ । २८-२९ ॥
 द्वा० ३ । १४-१५, ५१-५२ ॥ ४ ।
 ३९-४० ॥ १२ । ४८-५१ ॥

हरिकेशः । क्ष० सो० वं० । श्यामकस्य पुत्रः ।
 तन्माता शूरभूमिः । न० २४ । ४२ ॥
 हरिणात् शिक्षणीया गुणाः । ए० ८ । १७-१८ ॥
 हरितः । क्ष० सू० वं० । रोहितस्य पुत्रः । न०
 ८ । १ ॥

हरिताः । द्वादशमन्यन्तरीया देवाः । अ० १३ । २८ ॥
 हरिणी । हरिमेषसो भार्या । तत्पुत्रो हरिः । अ०
 १ । ३० ॥

हरिमेषाः । ऋषिः । तद्भार्या हरिणी । तत्पुत्रो हरिः ।
 अ० १ । ३० ॥

१ हरिवर्षः । आसीधस्य पुत्रः । तद्भार्या मेरो पुत्री उग्र-
 दंष्ट्री । वं० २ । १९-२३ ॥

२ हरिवर्षः । जम्बूद्वीपस्थं वर्षम् । तदधिपतिः आसीध-
 पुत्रः हरिवर्षः । वं० १८ । ७-१४ ॥

हरिश्चन्द्रः । क्ष० सू० वं० । त्रिगम्भो पुत्रः । तत्पुत्रो
 रोहितः । न० ७ । ७-९ ॥ तस्य वरुणेन
 यज्ञार्थं विवादः तेन वरुणोदेतेन पुरुषमेतेन शुनः
 शेषं पशुं कृत्वा यजनं च । ९-२१ ॥

हरिश्चन्द्रः । हरिश्चन्द्रस्य पुत्रः । स० २ । १८ ॥
 हरिहरयोरेक्यम् । वं० ७ । ५०-५४ ॥

हर्षतः । श्वो पुत्रः । वं० २४ । २ ॥

हर्षवनः । क्ष० सो० वं० । कृतस्य पुत्रः । न०
 १७ । १७ ॥

१ हर्षश्वः । क्ष० सू० वं० । द्वाधाश्वस्य पुत्रः । तत्पुत्रो
 निकुम्भः । न० ६ । २४ ॥

२ हर्षश्वः । क्ष० सू० वं० । अनरण्यस्य पुत्रः ।
 तत्पुत्रः अरुणः । न० ७ । १४ ॥

३ हर्षश्वः । क्ष० सू० वं० । १ घृष्टकेतोः पुत्रः ।
 तत्पुत्रः मरुः । न० १३ । १५ ॥

हर्षश्वः । २ दक्षप्रजापतेः पुत्राः । तन्माता असिम्ही ।
 नारायणसरसि तपश्चरतां तेषां नारदोदितकूटपाचः-
 श्रवणेन प्रव्रजन्म् । प० ५ । ३-२१ ॥

हर्षः । क्ष० सो० वं० । श्रीकृष्णस्य पुत्रः । तन्माता
 मित्रविन्दा । द० ६१ । १६ ॥

हविर्धानः । पृथुपुत्रस्य अन्तर्धानस्य पुत्रः । तन्माता
 नमस्वती । वं० २४ । ५ ॥ तद्भार्या हविर्धानी ।
 तत्पुत्राः बर्हिषत् (भाचीनवर्हिः) गयः शुक्रः कृष्णः
 सत्यः जितव्रतः इति षट् । ८ ॥

१ हविर्धानी । हविर्धानस्य भार्या । वं० २४ । ८ ॥

२ हविर्धानी । कामधेनुः । सुरभिः तस्याः क्षीरममुद्रा-
 दुत्सृजिः । अ० ८ । १ ॥

हविर्धुक् । कर्दमप्रजापतिपुत्री । तन्माता देवहूनिः ।
 पुण्यस्यस्य भार्या । वं० २४ । २२ ॥ तत्पुत्रो
 अगम्यः मिथराश्व । वं० १ । ३६ ॥

१ हविष्मान् । पष्ठमन्यन्तरीय ऋषिः । अ० ५ । ८ ॥

२ हविष्मान् । दशममन्यन्तरीय ऋषिः । अ० १३ ।
 २२ ॥

१ हस्तः । पत्निः । कर्त्तन्दिमन् । वं० ६ । २१ ॥

२ हस्तः । क्ष० सो० वं० । वसुदेवस्य पुत्रः ।
तन्माता रोचना । न० २४ । ४९ ॥

हस्तिनापुरी । हास्तिनपुरशब्दं पश्यत ॥

हस्ती । क्ष० सो० वं० । बृहत्सवस्य पुत्रः । हास्तिन-
पुरस्य निर्माता । न० २१ । २० ॥ तत्पुत्रौ अज-
मीढः । द्विमीढश्च । २१ ॥

हाटकरसः । अतललोकस्थः रसायनविशेषः । पं०
२४ । १६ ॥

हाटकी । वितललोकस्या नदी । भवयोर्वीर्योत्पन्ना ।
पं० २४ । १७ ॥

हाटकेश्वरः । वितललोकाधिपतिर्भवः पं० २४ ।
१७ ॥

१ हारीतः । ऋषिः । विश्वामित्रस्य पुत्रः । न० १६ ।
३६ ॥

२ हारीतः । पौराणिकः । द्वा० ७ । ५ ॥

हार्दिक्यः । कृतवर्मशब्दं पश्यत ॥

हालाहलम् । विपशब्दं पश्यत ॥

हास्तिनपुरम् । हस्तिनाम्ना राज्ञा निर्मितं पुरम् । न०
- २१ । २० ॥ तस्मिन् गङ्गाजलनिमग्ने सति तद्वा-
जेन नेमिचक्रेण कौशाम्यामवस्थानम् । न० २२ ।
४० ॥ तत्पुरं गङ्गायां पातयितुं बलरामेण लाङ्गलेना-
कर्षणम् । द० ६८ । ४१ ॥ तत्पुरं गङ्गाया दक्षिणे
तीरे वर्तते । ५४ ॥

हिडिम्बा । १ भीमसेनस्य भार्या । राक्षसी । तत्पुत्रः
- पटोत्कचः । न० २२ । ३१ ॥

हिमवान् । हिमालयः । जम्बूद्वीपस्थः भारतर्कपुरणयो-
- १६ । ९ ॥ तद्भार्या मेना ।

च० ७ । ५८ ॥ [तत्पुत्र्या जननादिकथा । च०
७ । ६२-६५ ॥]

हिरण्यम् । जम्बूद्वीपस्थं वर्षम् । पं० १८ ।
२९-३३ ॥

हिरण्यः । आग्नीध्रस्य पुत्रः । वर्षपतिः । तन्माता पूर्व-
चित्तिरप्सराः । तद्भार्या मेरोः पुत्री श्यामा । पं
२ । १९-२३ ॥

हिरण्यकशिपुः । कश्यपऋषेः पुत्रोऽसुरः । तन्माता
दितिः । तद्भार्या जम्भस्य पुत्री कयाधूः । तज्जनन-
कथा । तृ० २ । २० ॥ तत्पुत्राः संह्रादः अनुह्रादः
ह्रादः प्रह्रादश्च । तत्पुत्री सिंहिका । तद्भ्राता हिर-
ण्याक्षः । अयं पूर्वजन्मनि भगवत्सार्पदयोः जय-
विजयाख्ययोर्मध्ये सनकादिभिः शप्तो जयः । तृ०
१५ । २-३५ ॥ स० १ । ३७-४२ ॥ तेन
देवद्विजयर्मनाशनम् । २ । ११ ॥ तेन हिरण्याक्ष-
भार्यायै रुपाभानवे तत्त्वोपदेशः । २१-६० ॥ तेन
ब्रह्माण्डादित्य तपश्चरणम् । ३ । १-१६ ॥
तत्कृता ब्रह्मस्तुतिः । २६-३४ ॥ तस्मै ब्रामणा
वरदानम् । ४ । २ ॥ तेनेन्द्रलोकविजयः । ७-
२० ॥ तेन प्रह्लादस्योपद्रवकरणम् । ५ । ३३-
४४ ॥ तस्य नृसिंहेन संहारः । ८ । २८-३० ॥

हिरण्यनामः । क्ष० सू० वं० । पूर्वं क्षत्रियो भूत्वा
पश्चात् ब्रामण्यं प्राप्तः । विधृतेः पुत्रः । सः सामगस्य
जैमिनेः शिष्यः । तच्छिष्यः क्रौंसल्यो याज्ञव-
ल्क्यः । तत्पुत्रः पुष्यः । न० १२ । ३-५ ॥
तस्यान्यः शिष्यः कृतिः । न० २१ । २८ ॥
सः मुकर्मणोऽपि शिष्यः । द्वा० ६ । ७७ ॥ तस्य
ज्ञानिमये परिगणनम् । पं० १५ । १५ ॥

हिरण्यरेताः । धियन्तस्य पुत्र । प० १ । २५ ॥

हिरण्यरोमा । पञ्चममन्वन्तरीय ऋषि । अ० ५ ।
३ ॥

हिरण्यद्वीपः । ह्रस्वद्वीपस्य पर्वत । पं० २० । ४ ॥

१ हिरण्याक्षः । कश्यपपुत्रोऽमुर । तन्माता दिति ।
तद्भ्राता हिरण्यकशिपु । तस्योत्पत्ति । तृ०
१७ । २-१७ ॥ तस्य पूर्वजन्मनि भगवत्पार्षदत्वं
शापमाप्तिश्च । तृ० १५ । २-३५ ॥ स० १ ।
३७-४२ ॥ तद्भार्या रुपाभानु । २ । १९ ॥
तत्पुत्रा । १८ ॥ तस्य वरुणेन सह युद्धम् । तृ०
१७ । २६-३१ ॥ तस्य वराहेण युद्धम् । तृ०
१८ । २-२१ ॥ १९ । २-२५ ॥ तस्य वधो
वराहेण । तृ० १३ । ३२ ॥ १९ । २६-२९ ॥

२ हिरण्याक्षः । क्ष० सो० व० । यदुच्यते इयाम्
कस्य पुत्र । तन्माता शरभूमि । न० २४ । ४२ ॥

हीनः । क्ष० सो० व० । सहदेवस्य पुत्र । न० १७ ।
१७ ॥

हृहः । अरिष्टाया पुत्रो देवगन्धर्व । देवश्रापेन तस्य
ग्राह्यमाप्ति । अ० ४ । ३ ॥

हृदयग्रन्थिः । प्र० २ । ७१ ॥

हृदीशः । क्ष० सो० व० । स्वयम्भोक्तस्य पुत्र ।
तत्पुत्रा देवाहु शतधनु रत्नमर्मा चेति त्रय ।
तस्यान्य पुत्रो देवमीन्द्र । न० २४ । २६-२७ ॥

हृषीकेशमन्त्रः । रमयोदाहृत । प० १८ । १८ ॥

हेतिः । अमुर । अ० १० । २८ ॥

हेमः । क्ष० सो० व० । रुद्राक्षस्य पुत्र । तत्पुत्र
सुतपा । न० २३ । ४ ॥

हेमकूटः । जम्बूद्वीपस्य पर्वत । प० १६ । ९ ॥

हेमचन्द्रः । क्ष० सू० व० । विशालस्य पुत्र ।
तत्पुत्र १ घृग्राक्ष । न० २ । ३४ ॥

हेमन्तक्रतुः । द० २२ । १ ॥

हेमाङ्गदः । क्ष० सो० व० । वसुदेवस्य पुत्र ।
तन्माता रोचना । न० २४ । ४९ ॥

हैहयः । क्ष० सो० व० । शतचित्त पुत्र । तत्पुत्रो
धर्म । न० २३ । ७१ ॥

होत्रकः । क्ष० सो० व० । काश्यपस्य पुत्र । तत्पुत्र
२ जहनु । न० १५ । ३ ॥

हृसरोमा । क्ष० सू० व० । स्वर्णरोम्ण पुत्र ।
तत्पुत्र सीरघ्न । न० १३ । १७-१८ ॥

हाडः । अमुर । हिरण्यकशिपो पुत्र । तद्भार्या
धमनि । तत्पुत्रो वातापि इत्यलम् । प० १८ ।
१५ ॥

ह्रीः । दक्षप्रनापने पुत्री । धर्मप्रनापनेर्भाया । तत्पुत्र
प्रथय । च० १ । ५२ ॥

॥ श्रीमद्रामवतानुक्रमणी संपूर्णा ॥

